Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Epistolae familiares domini Francisci Philelphi.

https://hdl.handle.net/20.500.14918/462056

KAST 10 62

Dit boek is gescand in het kader van het Incunabelen project.

Een incunabel of wiegendruk is een boek of geschrift dat gedrukt is vóór 1 januari 1501. Gezien de bijzondere aard van deze vroege gedrukte werken is besloten deze uitgebreid te beschrijven en te digitaliseren.

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

Bij deze boeken wordt ook de volledige buitenkant gescand en een scan gemaakt van het geopende boek. De hierna volgende scans zijn (in volgorde waarop ze getoond worden):

- het midden van het geopende boek*
- de rug van het boek
- de kopsnede
- de frontsnede
- de staartsnede
- het achterplat

*Een deel van de banden in deze collectie bevatten meerdere titels, het is dus mogelijk dat de pagina's in deze overzichtsscan horen bij een andere titel.

This book has been digitized as part of the Incunabula project.

An incunable or incunabulum is a book, pamphlet, or broadside that was printed before January 1st 1501. Due to their special nature a project has been started to better describe and then digitize these early printed works in our collection.

More information on this collection is available here:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

The digitized version of these books includes scans of the outside of the book and a scan of the open book. The scans after this notice are (in the order in which they are shown):

- the open book (opened approximately in the middle)*
- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

*Some of the bindings in this collection contain multiple titles, therefore it is possible that this scan shows pages which belong to a different title.

¶Franciscus philelphus Bernardo iustiniano Leonardi filio. S.D.

PEtrus Thomasius doctissimus phūs & eloquētissim⁹ medicus cōmonuit me suis lr̄is scripsisse te mihi iāpridē: dedisseq; tuā ad me epistolā p id tpis uiro patritio Nicolao Barbo ad Nicolaū uaronē: ut Is illas cōtinuo & cōmode ad me daret. Ego aūt neq; tuas neq; Thomasii lr̄as i hāc diē accepi. Quare uel uaronis lr̄æ ad me datæ nō sunt: uel eæ fortassis ob iter interceptæ. Itaq; rogo te: ut humanitatem p̄nam moresq; imitatus nolis in scribēdo esse difficilis: curaq; si me amas: ut oīa ad me diligenter scribas: quoq; me desyderio teneri iādiu intellexisti. Vale. ex Medio. iiii. Cal. sextiles. Mcccclii.

¶Franciscus philelphus Xenophonti filio. S.D.

AD decimū Calēdas sextiles simul cū meis lr̄is ad pōtificē mātuanū scripsi ēt tibi: ḡtū ,p id tēporis tūa itereſſe nr̄aq; uidebaī. Nūc āt qd uolo: paucis accipe Diodori siculi q uniuersam historiā nō græcā & latinā solū: sed etiā barbarā græce scripsit: mihi sunt ab initio sui opis libri qnq;. Audio i Italia hisplures esse: quos christoforus garotonūs choronētis eps qui a Turcis modo occisus est: aduexit ex græcia. Volo rē diligētissime odoreris: an il Romæ reperiant: qd si ita sit: fac me ḡprimum certio rē: aī istic librarius græcus sit ullus: q id opis excribēdū assumere. Tu interim opetā dabis: ne te musæ desti tuant: q d facile consequeris: si litterariæ maluerīs q̄ pecuniariæ rei hēre rōnē. Vale. ex Mediolano pridie Kalendas sextiles. Mcccclii. ¶Franciscus philelphus Xenophonti filio. S.D.

QVod pridie calendas Augustas cum ad te lr̄as dedi: scribere sum oblitus: est mihi nuper renūciatum qd̄ carmen ad Baptistā Alberthum anno superiore ex Cremona scripseram: id ei reditū nō fuisse. Quod uerum ne an falsum sit: nescio. Tu qui Romæ nunc agis: poteris intelligere: q d i rē sit. Ego carmen ip̄m dedi ad te: ut si minus sit redditum. q̄primum isti reddendum cures. Ad hæc me uelim facias certiorem: quod de Diodoro siculo iusseram: p̄terea, siquid de re constantinopolitana est aū ditum: quicq; istic patriarchas aut egerit aut actu rus apud pōtificē maximum sperāī. Tu ne tibi desis: q̄dili gentissime prouideto: hoc est: ne musaq; hospitio arsperneris. Vale. ex Mediolano. v. idus. sextiles. Mcccclii.

¶Franciscus Philelphus Baptistæ Albertho. S.D.

DEderā ad te anno supiore Cal. octobribus ex Cremona carmē nō tā uoluptatis capiūdæ q̄ uelut renouādæ ueteris amicitiæ gr̄a. Sed id cū tibi nō eē redditū accepisse iccirco iterū dādū iudicaui ut & tibi aius meus fieret explorattor. & ipse ne frustra qcq̄ uel lucubrasse. uel lusisse posse; existimari. Nā æque uersus ut nostis atq; ,p̄sa delectari cōsueui nec alienū cēseo ab officio meo: ut quoscūq; honestus mihi amor cōiunxerit: eosdē honestus quoq; memoriæ labor monimētis lr̄arū mecum perpetuo cōseruet. Quare qui absoluto iam uersibus decem millibus satyrarū ope me ad lyrios modulos retulisse m: in primis etiā tu: q ab oi satyra tanq̄ abhorrueras: occurristi: quē inter familiarissimoq; commemoratio nem nulla obliuio aboluerit. Itaq; id carminis iterum ad te dedi. Tu uelim tuū des ad me momum: quem audio: si adhuc eum absolueris. Vale. ex Mediolano. v. idus augustas. Mcccclii.

¶Franciscus Philelphus Nicolao Varoni. S.D.

PEtrus thomasius p̄clarus in philosophia uir atq; idē disertissimus medic⁹ mihi nup scripsit mirari se q̄ nihil unq̄ ad ea respōderi: q̄ āno supiore & ipse uir p̄stitius Bernardus Iustinianus Leonardi fili⁹ a me p lr̄as petiisse. Huic ego cū respōdissē nullas p id tpis neq; suas nec Barnardi lr̄as mihi redditas: monuit rursum eas abs te repeterē: qppe cui uir nobilis Nicolaus barbus illas tibi ad me dedisset. Quare si ita est: rē mihi facies admodū gratā: si ostēderis: qui ea de re actū sit. Vale. ex Mediolano. Kal. nouēbribus. Mcccclii. ¶Frā. phi. Frāciſco scalamōti eqti aurato. S.D.

MEerer p̄fecto: ne tu me uel obliuionis uel negligētiæ accusares: q̄ ia; tot ānos nullas ad te lr̄as dederim. Sed eo puto in me eē æqrē: q̄ iāpridē cognoris eo me eē igenio: ut neq; hoīem amicissimum obliuisci queā: nec ullā p̄pemodū uirtutē offerri patiar: q̄ magis delecter q̄ diligētia & offitio. Dedi ad te lr̄as bis: & iterū: posteaq̄ nihil rēderas. Dedi q̄ ad te libros de exilio: q ubi post nō parū tpis ad me reuertissent: renūciarūt nequaq̄ te offendisse: qppe qui abesses Anchonæ in Dalmatiam. Miratus autem sum ubi redisti Anchonā nil oīno scripsisse mihi. Itaq; tibi cauēdū ē: ne aut negligētiæ accuseris: aut obliuiōis. Cæterū dāda est opa ut qd tp̄s intercepit: reficiat diligentia: hoc est: ut q̄sæpissime ad me scribas: id quod me tecū obseruaturū bona fide polliceor. Vale. ex mediolano nonis septēbribus. Mcccclii.

¶Franciscus philelphus Nicolao Varoni. S.D.

NVdius qntus alteras ad te lr̄as dedi: qb⁹ ostēderā me nup factū a Petro thomasio ex uenetiis certiorē āno supiore cū me Cremonā recepissē; & suo & bernardi iustiniani nie tibi ab nicolao barbo lr̄as ad me datas: quas eqdē ip̄e nūq̄ accepi. itaq; rogo te: ut me q̄primū cōmonefacias: si quid hac de re certi habes: Hoc erit mihi uehemēter grātū. Ad hæc scire ex te cupio: qua uia Pliniū de naturali historia mihi cōparare queā. Audio. n. hunc esse apd uos doctissimo aurispæ Guarinio; diligētia recte emendatum. Neq; librarioq; penuriā eē puto: ubi oium bonoq; qbus ciuilis hoium foelicitas constare existimatur, exundat affluentia. Vale. ex mediolano nonis septembribus. Mcccclii.

¶Franciscus philelphus petro perleoni. S.D.

FAmiliares Ciceronis epistolas quas petebas: uænalis iuenim⁹. Eas si habere cupis: ducatos decē mittas: oportet: Id. n. precii oīno se uelle dicit librarius Melchior. Nec alius huiusmōi codex apd aliū quēq̄ uænalis repit. Codex uero hic epistolaq; & pulcher ē & nou⁹ & satis emēdate script⁹. Rem paucis tenes. Tu qd fieri uelis: significato lr̄is τηνΔεβούλησιν ὅτι ποτ᾽ ἐστὶ ποιῆσαι. πρὸς λόγου γεγράφα. Vale, ex mediolano. vi. idus septembribus. Mcccclii.

¶Franciscus Philelphus Ioanni Mario filio. S.D.

VBi gentiū te contineas: nescio: istic ne casale an alte ri. Petrus perleo familiaris noster fecit me nuper suis lr̄is certiorē breui futurū: ut Ariminū repetat: id qd̄ anté significaui tibi: q̄re si tu uelis locū eius præmiūq; subire apud genuenses i eruditiōe publica: se facile datuq; opā effecturūq; : ut tibi ex sīnia res succedat. Ad hæc qd̄ te arbitror nō latere Iheronimus bindotus læuir tuus est mō florētiæ cōlectus in carcerē. Nisi istinc ab illustri marchiōe cuius noie aragonū regē Orator perebat: eius liberationi consultum fuerit: est q̄diutissime futurus in ea fortuna. Nos omnes ualemus recte. Et te & Mariaz & filios ualere plurimum opto. ex Mediolano. v. Kal. octobres. Mcccclii.

¶Franciscus philelphus Andreæ alamano priori populi florentini. S.D.

GRatulor tuæ p̄senti expectateq; dignitati. Nunq̄. n. sū uerius te ante diē: ut ita dixerī: ad istū honoris gradū puēturū: Nā ut ita crederē: tua uirtus singulaitisq; prudētia mihi p̄suaserat. Nō. n. cēsentio: qui prudentiā iuuentuti subtrahūt: quasi peculiari quodā iure ea senectuti sit dāda. Sed neq; indoct⁹ senex habēdus sit prudēs: neq; doctus adolescens iprudens: Nā multo plura rer̄ humanarū exēpla atq; documēta tradere nobis q̄at lectio diligens & multiplex eruditio q̄ longissima etiā hois unius ānositas. Quare cū & ingenio te accertimo eē p̄spicerē & diligētia singulari: tāta p̄terea doctrina. q̄ta æqliū tuorū neminē: facile itellīgebā ,ppediē fore: ut in altissimū dignitatis gradū tua te respu. tolleret. Q d igf prudētia auctoritateq; apud tuos florentissimos ciues æq̄ uales atq; eloquētia & disciplina : nō possū tibi nō admōdū gratulari. Deus fortunet tuos cogitatus: efficiatq; : ut ingētibus tuis præclaribusq; uirtutib⁹ hominū existimatio gratitudoq; respōdeat. Ego autem ne meæ litteræ omnino uacuæ ad te irent: has duobus sum munusculis comitatus: quorum si te primis floribus delectatum uidero: mox quoq; maturi fructus cōsecuturi sunt. Vale. ex Mediolano. v. Kal. octobres. Mcccclii. ¶Fran. philel. Nicolao Varoni. S.D.

VIniforto bergomensi disertissimo iuriscōsulto lr̄as ad te dedi nonis septēbribus: gbus nō obscure debes itellexisse: gbus in rebus tua mihi & opa & ope ē uaheméter opus. Quare maiorē i modū abs te peto cōtēdoq; si quid es unq̄ mihi gratificaturus: q d oium maximi sim facturus: effice ne uidear frustra tuū officiū postulasse. Vale. ex Mediolano pridie kal. octobres. Mcccclii.

¶Franciscus philelphus Iacobo camerinati. S.D.

LEgi lr̄as tuas pro amicitia nr̄a: ut debui: libētissime. & quo in me munere usus es: nō potui nō lætari: ut q bēuolētissimū aium erga me tuū oībus i rebus p̄spicuū facias. Quod aute; ad epistolas meas attinet: quātū uidere uideor: te uiuū adhuc potuit lætheque apud iferos fabulāī. Nunqd oblitus es: cū te ultimū uidi dixisse mihi circiter Cal. ianuarias laude Christoforū marlianū pbū adolescētē: & pauculū illud serici pāni & epistolas meas quēadmodū ip̄e per epistolam iusserā: tibi tradidisse Pollicituq; es ,ppediē fore: ut Mediolanū peterest & ea oīa ad me ferres. At uenisti tu qdem mediolanū non multis post diebus. Neq; prius audiui uenisse te: q̄ abiisse cognoui. Nec multo post mediolanū rediit christoforus idem marlianus: qui de non mediocriter apud me quæstus ē: q d̄ tanq̄ fidei suæ diffidēs alium sibi ad res meas tuēdas prætulissem: quin ēt metuere se: ne unq̄ meas illas mihi epistolas redditurus esses. Huic ego q̄ mihi & fide & obseruātia erga me iāpridē perspectus esset: tū respōdi q d opus fuit ad me purgādū: tū ēt ad ieci nullo modo posse fieri: ut qui eēs liberalissimus: auaritiæ obnoxius uideri uelles. Nunc igit uideo te tui oblitū qppe q dedicere uideare: q̄ & ipse dixeris: & ego uera fuisse certo scio. Itaq; si me amas: si uis tuus apd me beneficiū nunq̄ inter moriturum: da operam: ut colligas cogitatus tuos: ac memoriā ad te reuoces: quæraſq; diligenter: quo in scrinio epistolæ meæ latitent: easq; q̄primū ad me des. Quod si feceris: non modo mihi satisfacies: sed plærisq; rerū meaq; studiosis morē geres: qui me quottidie obtūdūt: q d̄ minus eoq; uoluntati inseruiam: cupiunt. n. eas scribere. Nec mihi aliud ullum exemplū est. Accedit ad rē: q d grādiusculā illam epistolam ad Charolū regē Francorū: quod eius rei tu ex me iāpridē audisti: nōdū misi trans alpes. Itaq; lucubratiūlā illam quācunq; meā habitā esse frustra nō possum non permolestē ferre. Fac ergo ne beneficium tuum fuisse maleficiū uideatur. Vale. ex Mediolano kal. octobribus. Mcccclii.

¶Franciscus philelphus Andreæ alamano priori populi florentini. S.D.

RAphael nīger uiraginis huius splendidissimæ Mariæ blācæ auunculus ut ē acerrimo uir igenio & prudētia singulari: nouū quoddaz & salutiferū opus excogitauit: quo p̄stantissimus princeps nr̄ cum ad suā sociorūq; tutelā & incremētū: tum in hostiū pniciē atq; exitiū uti queat. Subducta .n. q̄diligentissima rōne facile p̄spicueq; inuenit triremiū classem ēt peringentē rebus oibusq; ornatissimā & expeditius & longe minore impensa parari exædificariq; posse apud principem nostrū q̄ usq̄ apud alios in Italia. Quam qdem rem ad uos ut audio: idem Raphael nuper scripsit. Itaq; nō sum ueritus te hortari: id in senatum ut referas: cunctisq; p̄suadeas tuis & collegis & ciuibus: q̄ta sit ad uestram rēpu. utilitas puentura: si opera dabit: ut hac hyeme dū cessaī ab acie ad fabricādā profligandāq; huiusmodi classem cōmuni huius principis sociorūq; oium & consensu & apparatu ois cura: ois diligētia impendaī. Vix prosecto res cœpta fuerit: tantus illico terror hostilē fastum inuadet: ut nemini cuiq̄ neq; spes nec fiducia reliquatur nisi in huius principis sociorūq; clæmentia. Tu quod facto sit opus intelligis. Ego aūt Deum oro: ut res uestras indies magis magisq; fortunet. Vale. ex Mediolano pridie nonas octobres. Mcccclii.

¶Franciscus philelphus xenophonti filio. S.D.

POst eas lr̄as: quas mēse iunio dedisti ad me cū primum a Philippicis balneis Romam rediisses: alias abs te nullas accepi: cū plærecq; interi meæ ad te ierint. Itaq; non possum non mirari. Veritusq; sum: ne qd ubi quod nolim exista æxiui aeris intemperie acciderit. Non, n, adeo est iter in-

THO
RAR
10 – 62.

Cm

Cm

RAR
0 – 62
Cm

Fr. P. Epistolarum libr. XVI. Venetiis, Bernardinus Cotius Bremensis 1489.
die III. Aprilis in fol. f 5.

F. P. Epistolarum lib. XXXVII. ex ejus exemplari transumpti ex quibus ultimus
XXI. Nonis Junii repertus fuerunt. Venet. Joh. et Greg. de Gregoriis fratres 1502
Octavo Kal. Octobr. fol.: f 42.

Petrarchae Epistolae fol. editae inter varios Seculi XV. Monumenta
recensentur.

Gesamtkatalog
19-3-89

MAG. 003/004

BIBLIOTHECA
SEMINARII
RIJSENBURGENSIS.
COLLECTIO
LIPMANIANA.

Kast 60
62

EPISTOLAE FAMILIARES DOMINI FRANCISCI PHILELPHI.

Franciſcus Philelphus Leonardo Iuſtiano Salutem plurimam dicit.

QVod nihil apud me duxeri antiq̃us beniuolẽtia tua: nihil ſanctius tua fide: facile uel ex hoc potes exiſtimare Leonarde iuſtiniane: qđ & Cõſtantinopolim nouã Romam mihi iucundiſſimam: & regem ipſum ioannem palæologum de me q̃optime certe meritum tua cauſa reliquerim. Non enim me mouit ſpes ampliſſima, quam tuis tam crebris: tanq̃ liberaliſſimis litteris mihi oſtendiſti: ut tibi obſequerer: ſed ipſe tu, cui me cariſſimum eſſe iampridem multumq̃ cognoram. Nec eſt quicq̃ quod malim q̃ & haberi me: & eſſe gratiſſimum: Nam liberalitas opulenti eſt non nunq̃: at gratitudo iuſti ſemper & boni uiri. Cum igitur ad ſextum Kalendas ſeptembres ſoluiſſem ex urbe Conſtantinopoli: hoc die circiter meridiem poſt annum ſeptimum ac menſes quinq̃ poſteaq̃ hinc primum nauigaram in Thraciam: ad uos redii ductus ſane conſilio tuo: cupienſq̃ & tibi & cæteris patritiis uiris referre eam quam debeo gratiam pro utrili mea. Nam priſtina ueſtra illa erga me & pulcherrima beneficia neq̃ obliuiſci unq̃ poſſim: nec minus digna cenſere: quibus ſim obſtrictus perpetua obſeruantia: Vtinam ſeuiens hæc atq̃ phorrẽda peſtilentiæ uis: qua urbem uideo acerbiſſime laborare: non impediat cogitationes meas. Non eni poſſum non metuere hũiuſmodi ſagittas: quales ex Iunone cognitas hoc eſt ex aere utrum etiam fortiſſimum achillem permouiſſe ſapientiſſimus poeta Homerus docet. Nam ſcimus huiuſmodi uulneribus cæleſti impetu concitatis remedia nulla ſatis certa afferri poſſe quo ſit: ut quid me agere oporteat in tanta pernicie non intelligam. Itaq̃ mihi gratiſſimum ſis facturus: ſi per te certior factus fuero: quid mihi conſilii capiendum cenſeas. Video enim uniuerſam propemodum ciuitatẽ ab urbe eminus abeſſe præter unum te: q murani inter uitrea iſta uaſa q̃ſi clypeo tectus uulcani ictus Apollinis contemnas. Vale ex Venetiis. vi. idus octobres anno a natali xp̃iano. Mcccc xxvii.

I

Narrat Migrationem ex Conſtantinopoli in Italiam, ubi peſtis tunc temporis ſeuiebat.

¶ Franciſcus philelphus Leonardo Iuſtiano. S. D.

REdditæ mihi ſũt litteræ tuæ. & phumanæ illæ qdẽ ac plane idices amoris ſummi erga me tui. qđ aũt mones: bono ut ſim aio: quoniã oia mihi p̃ mea opiniõe: p̃q; iueterata iã & maxima amicitia noſtra ſint abũde reſpõſura: & ſi nõ erat monitore opus: non fuit tamẽ igratũ audiſſe: eo te eſſe in me aio: quo ſemp fueris: amico & pbenigno. Faciã autẽ quod hortaris: me domi cõtinebo: Mea ois cõſuetudo erit cũ muſis. Nullius hominis utor familiaritate: aut congreſſu: qui per hanc tẽpeſtatis calamitatem diutius Venetiis fuerit. Te nõ primus adibo: q̃ iuſſeris. βοῦλομαι γὼ ὅκῦτον ὅοον ἐμὴ ἐηοιη ἀπολεσθαι. De familia mea quod ſcire cupis: mihi eſt uxor annos nata ſedecim: & ex ea puer annum natus unũ mẽſes duos: dies ſeptẽ ac decem nomine Ioannes marius iacobus: ſeruæ quattuor: ſeruus unus: miniſter mercenarius item unus. Vale. ex Venetiis. v. idus octobres. Mcccc xxvii.

II

Reſpondet de peſti et de familia.

¶ Franciſcus philelphus Franciſco barbaro. S. D.

QVod tibi iucũdiſſimũ eẽ puto. nudiuſtertius Venetias ex urbe Conſtãtinopoli aduenit: unde abeſſe te & doleo: qa ſuauiſſima tua cõſuetudine frui nõ licet: & gaudeo: q̃ ſalutis tuæ rationem habeas. Nã furor peſtilẽtiæ parcit nemini. Nec ullis remediis: aut arceri põt: aut reprimi: ne ſi Aeſculapius qdem ipſe huiuſue filius Podalirius: & Machaõ cũ apide una illo q primus medicinã dſ inueniſſe: p̃pulſatores & curatores adſint. Quare cũ uita ſis digniſſimus: facile & æquo aio patior abſentiã tuã dũ tamẽ litteris creberrimis p̃ſentis tui deſideriũ reſarcias. Vale. ex Venetiis. iiii. idus octobres. Mcccc xxvii.

III

De peſti.

¶ Franciſcus philelphus. Marco Lypomano. S. D.

ACcepi litteras tuas: qbus nõ dubio declaraſti tibi meũ reditũ in italiã uoluptatis plurimũ attuliſſe. quippe q dubitaſſes me nõ litteraturã ſolũ: ſed naturã ẽt græcos adamauiſſe: ob idq̃ factũ omnino græcũ: p̃ſertim cũ græcã uxorẽ: q̃ latinã ducere malueri: Petiſq̃ q̃tũ librorũ mecũ aduexem. Demũq̃ hortaris: ut Venetiis mãli agere q̃ alibi uſq̃ gentiũ. Mihiq̃ tuã oẽm opẽ: atq̃ operã p̃ uetere noſtra beniuolentia polliceris. Omniu; primũ tuũ liberaliſſimum p̃miſſum: quo in litteris uſus es: & audio nõ inuitus. & amplector plibenter: eoq̃ mihi: ſemp. quotiẽs opus fuerit: utendũ uolo: Quod ſi q̃ ẽt in re meo tibi officio opus ẽ illud tibi peculiare ducito. Poteris tu qdẽ beneficiis me ſuperare: at ego te uolũtatis gratitudine: id qđ eo me puto facilius cõſecuturũ. q̃ nenetiis agere uitã iſtitui: quantũ. ſ. in me fuerit. Hic aũt nõ nulla perſæpe offertur occaſio: & tibi beneficii cõferendi: & mihi rurſus uel referendæ: uel habẽdæ gr̃æ. Librorũ uero nõ nihil aduexi mecũ. Eſt ẽt Venetiis multũ cũ apud te & barbaq̃. tum apud leonardũ meum. Reliquos aũt meos: codices: cũ Venetias reuerteris: nõ mõ uidebis oẽs: ſed ẽt. his fruere ex ſententia tua. Nam ut ſcis τὰ τῶν φίλον κοινά. Et ſum latinus: & fui ſemper: Nec aliud quicq̃ ex græcia reportaui: q̃ litteraturã atq̃ diſciplinã q̃q̃ ſunt: itẽ hoc tẽpore apud græcos pmulta & utilia & p̃clara: quæ nõ ſolũ ornent: ſed efficiant bonos uiros. Nam ſine inuidia audienda eſt ueritas. Sed de uxore quod purbane iocaris mecũ duxi ſane uxorẽ illius Chryſoloræ filiã: quẽ nõ latini minus admirant q̃ græci. Accidit ad generis uel bonitatem uel claritudinẽ: q̃ nata eſt mea uxor ea matre quæ & auria ipſa ſit & mulierum omnium pudiciſſima atq̃ optima. Sed de his hactenus uæhementer cupio reditum tuum: quem ut deus maturet opto. Multa enim ſunt quæ cupio coram tecum commentari. Vale. ex Venetiis idibus octobribus. Mcccc xxvii.

IV.

Reſpondet de rebus, de litteratura graeca, de uxore

¶ Franciſcus philelphus Danieli ueturio. S. D.

AGõ tibi gr̃as imortalis: q̃ tãta beniuolẽtia me cõplecteris. Nõ. n. ſine magna quadã amoris ui me hortaris: ut i tãtis peſtilẽtiæ ignibus Venetiis eẽ noli: ſed uel patauiũ cõcedãs: uel alio ubi tutius uitæ meæ cõſultũ ſit. Si dixero me eẽ oio expertẽ metus: plane mentiar. Metuo. n. ſed non tã mihi: q̃

+ Quo animo Virgilius Aeneida conscripserit?

cum infanti filio:uxoriſq; adoleſcentulæ:tũ reliquæ etiã familiæ:quæ minus fortaſſe ſibi cauere norit. Nec
V latis ſcio:quid faciam.nã patauij quoq; & in reliquis propinquis uribus efferatã hãc morbi immanitatem
audio increſcere. Quare aut nuſq; eſt mouendus pes:aut fugiendũ longius:ubi pacatior ſit aeris clemen
De tia.Conſilium tamen tuum non poſſum non probare. Vale.ex Venetiis.Kal.nouembribus.Mcccccxxvii.
Perti

¶Franciſcus philelphus Victorino feltrenſi.S.D.

VI EGo te uirũ nõ ſolũ mei amantiſſimũ:ſed & prudentẽ & bonũ tãpridẽ eẽ cognoui. Admonitionẽ
tuã nõ poſſũ nõ ꝓbare.Sed q mare igreſſus ſit:nõ hẽt uẽtos i manu. A duerſus ẽt cõtrarios flatꝰ
tãtiſp nitẽdũ ẽ:dũ uel fortũa uel deꝰ aliqs.portũ obtulerit:ſi minꝰ optatũ ſaltẽ tutũ . Sẽtẽtiã meã
tenes. Vale ex Venetiis.vi.Kal.decẽbris.Mcccccxxvii. ¶Frãciſcoꝰ philel.Frãciſco ferrero. S.D.

VII Itteris tuis ſum mirifice delectatꝰ. Video.n.noſtrã Cõſtãtinopolitanã iliã cõſuetudinẽ tibi men
tem non excidiſſe.Quod autem hortaris:ſi quando ad tholẽtinates rediero. Ancõæ ut iter faciã
tibi bona fide polliceor:non antea me ad tolentinates rediturum:q; & Ancona & te uidero . Sed
quod ad tempus ut ſit futurum:nondũ ſatis ſcio. Vale ex Venetiis idibus decemb.Mcccccxxvii.

¶Franciſcus philelphus Leonardo iuſtiniano. S D.

VIII QVoniã natalis chriſtianus tã ꝓpemodũ pulſat fores:facies mihi rẽ gratiſſimã:ſi qs archas ãteq;
ego forẽ ex Cõſtãrinopoli ſoluturus p illius tpis naues ad te miſi mihi reddi curaueris .Nõ.n.
De ſolũ libris nõnullis mihi opus eſt:q arcis ſeruanꝰ:ſed ẽt ueſtimẽtis:tũ meis:tũ uxoris.Et ut de
uestimẽtis me fileã:me quotidie uxor rogat:ne ſe diutius priuẽ uoluptate ſuaq; ueſtiũ .Quare niſi ad p
xim̃ natalẽ huic morẽ geſſero:ſe ab me deludi exiſtimabit.Nã neq; te latere debet igeniũ mu
liebre:& ego uxori ea negare nõ auſim:q uitæ cultui decoroq; debenꝰ: adoleſcẽtulæ ꝑſertim mihiq; mori-
gerare. Vale ex Venetiis.xvi.Kal.ianuarias.Mcccccxxvii. ¶Frãciſcus philel.Anto.capanorẽſi.S.P.D.

IX QVod meũ in italiã reditũ iucũdiſſime acceperis:ẽ mihi exploratiſſimũ.Noui.n.bõitatẽ tuã:& aium
erga me.Quod aũr certior fieri uir de rebus meis exponã breui. Vereor i eã fabellã incidiſſe:q de
cane dicitur:qui umbratilem ſecutus imaginẽ:quam ferebat rictu carnẽ reliqt. Erãt mihi cõſtãtino
De uer- poli læta oia & ſecũda. Dũ amicis his obſequor ductus igenti ſpe:captuſq; ꝓmiſſis incertã fotũam
ſura certis ornatiſſimiſq; cõmodis añpoſui.Et ne longior ſim:mihi deluſus uideor. Quo fit:ut aliũde mihi con-
ſulendũ ſit.De uerſura qd ſcire uis.dupliciter exponi ſolet:cũ aut fœnus fœnore:aut creditor creditore uer-
titur.Et ut aperti⁹ loquar:ſi quando es alienũ nobis conflatũ fuerit:nec tantum nobis pecuniarum ſit: ut id
diſſoluere liceat:aut ubi tẽporis diſſoluendi aduenerit:fœnus additans priori fœnori:aut mutamus credi-
torem ab altero.ſ.uſurariũ æs accipiẽtes:qd alteri reddam⁹. Vale ex Venetiis.xv.Kal.iãuarias.Mcccccxxvii.

¶Franciſcus philelphus. Leonardo iuſtiniano.S.D.

X NOlo mea cauſa qcq; patiaris incõmodi.Nã tua mihi uita nõ libris ſolũ & ueſtimẽtis:ſed mea etiã
uita carior ẽ.Poſteaq; id cubiculi ubi mea illa bona continenꝰ:ſuſpectũ eſt ꝓpter eũ: qui eo in lo
co peſtilẽtiali morbo correptꝰ exceſſit a uiuis:nõ ſolũ expectabo:ſed diu ẽt multũq; expectabo:
quo ad aer ad ſalubritatẽ redierit.Sed iterea tpis ut mihi rebuſq; meis cõſulas:te plurimũ rogo.
Nam diutius ita agere nec poſſum:nec uolo.Si promiſſa mihi ſeruanꝰ:manendum eſt:id quod eo libentiꝰ
ſum facturus:quo uideo me tibi cunctiſq; patriciis eſſe cariſſimum.Verum diuturniorẽ ſpem ꝓcio emendã
nequaq; cenſeo in hac præſertim temporum pernicie. Vale. ex Venetiis. xv. Kal.ianuarias.Mcccccxxvii.

¶Franciſcus philelphus Leonardo iuſtiniano.S.D.

+ XI VOd me hortaris ad patriẽtiã:nõ cõtẽno.Eſt.n.qdã ſpecies fortitudinis:qua res arduas difficiliſq;
ꝓpetimur honeſtatis utilitatiſue gra.Ego me honeſtati ita uideo ſatiſfeciſſe i tãta piculoꝝ ac tã i-
q tolerabili magnitudine:ut plus mihi honeſtas tã debeat:q ego honeſtati.Reliqua rõ ẽ utilitatis:
quã i hãc diẽ ſcio mihi fuiſſe nullã:poſteaq; ex græcia ad uos redii.nec q futura ſit:poſſũ augurari
Sũ eqdẽ apd uos plibẽter.Sed diu ita eẽ nõ poſſũ.Itaq; te ẽt atq; ẽt rogo:ut ꝑſpicias rebꝰ meis. Vale ex Ve
netiis ex ædibus nris.xiiii.Kal.ianuarias.M.cccccxxix. ¶Franciſcoꝰ philel.kyriaco anconitano . S.D.

XII SIngulariẽ tuũ erga me amorẽ ſi nõ uehemẽter amẽ:ingratus ſim. Amo te inq; mi Kyriace cũ õb tu
az in me beniuolẽtiã:tũ ob eã ingſitionẽ atq; diligẽtiã:q uteris maxima i eaq; reꝑ iuẽtiõe:q uel
De ni mia uetuſtate:uel patrũ nrorũ neglegẽtia apud nos pierãt.Incũbe igiꝰ ut facis:i tã liberale tã
Kyriaci q laudabile munus renouãdæ uetuſtatis:uel ab iteritu potius uẽdicãdæ.Nõ.n.paꝝ uoluptatis
meritis & cõmodi ꝑſe ferũt iſtiuſmodi eulogia atq; epigrãmata:q tanto cũ ſtudio & labore undiq; & uniuerſo ꝓpe
orbe i italiã aduehis.Et horꝝ qdẽ gra nõ ſolũ uiuos tibi cõcilias:ſed mortuos quoq; reddis obſtrictos bene-
ficio ſẽpiterno.Et hac de re ſatis ac ſup petis a me:ut tibi declarẽ:quæ publii Virgilii maronis ſnia fuerit in
De ſcribẽda æneide.Nã cõem illã opinionẽ quã ludi magiſtri afferũt: uoluiſſe.Vir.& imitari Homerũ.& lau-
Aeneide dare Auguſtũ:nequaq; tibi admodũ ꝓbari.Nõ mediocrẽ ꝑfecto rẽ petis:neq; breuis orationis opus.a me ꝑ
ſertim:q hoc tẽpore ocioſus nõ ſum: & angor animi nõ iniuria tũ ob hãc peſtilẽtiæ acerbitatẽ: q me Vene-
tiis obſeſſum intueor:tũ quia hic inutiliter tẽpus tero:ab his deluſus:a quibus minime conueniebat . Sed
ne me difficilẽ uoces:aut in amore tibi minus reſpondentẽ:dicã breui quod ſẽtio.Quod Vir.un o æneidos
car mine melifigenis Homeri iliada: Vlyſſeaq; imitatus: Aeneã laudãs.Auguſtũ quoq; laudarit: nequaq; in
ficior:ſed diuinũ eius ingeniũ altius ſuſpexiſſe neſcius certe nõ ſum.Quippe qui humanã cõditionẽ contẽ-
plati ue actiueq; deſcribẽs: eo cogitatus ois cõſiliaq; direxerit.ut q uia ſũmũ bonũ in hac uita parari poſſet:i
unius æneæ ſapientia uirtuteq; oñderet. Id autẽ nõ obſcure prima ipſa grauiſſimi huius ſui & elegãtiſſimi
opis ꝓp oſitiõe ſignificat. Ait.n.ſe cãere arma quo ad uirtutes bellicas & actiuas:nã belladi pugnãdiq; iſtra

menta sunt arma: Et utrum quo ad uirtutes urbanas intellectiuasq; in quibus sapientiã tenet & prudentia principatũ. Nã sapiẽtia ea mihi uirtus sola uideri solet q̃ cæteris animãtibus egregie antecellim⁹: Quod.n. aial i terris eã cõsiderat ueritatẽ: q̃ i cælo ẽ. Hãc sola ẽ sapiẽtia: ẽ q̃ & inquirit & nouit. Prudẽtia.n. sapientiam ita ut ars naturã imitata ueritatẽ qdẽ inqrit: sed nõ rex̃ superiox̃ atq; diuinax̃: sed iferiox̃ & humanarum. Nã cõsultatio eox̃: q̃ sint homini emolumenta detrimentaue allatura: qd aliud efficit: q̃ ut uerum a falso in hac temporali & momẽtanea mutabilitate decernamus: hoc scilicet sequentes: illud aũt aspernãtes. In uita igit̃ ciuili prudẽtia sola est: q̃ moralibus cũctis uirtutibus dominatur: easq; sola & moderat̃: & regit. At prudentia fracta est & debilis nullorũq; neruorũ: nisi manet ab una sapientia: ad eamq; tãq̃ ad principem regina referat̃. Quare q prudẽtia a puidẽdo dictã mediam posuerũt iter moralis intellectualisq; uirtutes eãq; iccirco pfectã uoluerũt eẽ uirtutẽ i ciuili fœlicitate: quoniã uirtutũ ciuiliũ oium principiũ fit & forma: hi nihil seniisse a ueritate alienũ existimãdi sũt. Cũ ergo ppõit Virgi. æneã a se canẽdũ ut uix̃: hoc ẽ ut sapiẽtẽ eũdẽq; prudẽtẽ. Quæ qdẽ uirtutes: aut itellectus sũt ambæ: aut itellectus altera: & rationis altera. Nã ratio tẽporaliũ ẽ: itellectus ãt æternorum: ita ut hæc tota i cõtẽplãdo sit posita: illa aũt i cõsultãdo: q̃ quidẽ ppositiõe q̃q̃ uisus ẽ Virg. Homerũ imitaturus: nõ solũ quo ad rex̃ uex̃ ẽt quo ad ordis similitudinẽ: nõ tam̃ exequit̃ eo ordine: quo pponit: quippe qui primũ uirtutes urbanas cãit: postea uero bellicas: & id quidẽ prudẽtius mea sntia q̃ Home. qui primũ de Achillis uirtutibus locutus ẽ i Iliade: postea uero i Vlyssea de sapiẽtia prudẽtiaq; ulyxis. Natura.n. fit: ut antea itelligamus: deinde agamus. Itaq; in primis sex æneidos libris contemplatio maxime & consultatio locum habet: in secundis aut̃ libris sex actionis est laus: & hoc qdẽ sũmatim itelligi uelim de uniuersa æneidos carmine. nec tamẽ negari & i primis sex libris pmulta iuẽnirĩ: q̃ actionis sũt moraliũq; uirtutũ: & i alteris quoq; sex libris ueniri q̃dã nõ solũ cõsultatiõis: sed cõtẽplatiõis ppria. Et quoniã dixi a Vir. marõe describi hũanã uitã: hoc ita itelligi cupio: ut moralis quã. ΗΘΙΚΗΥ græci noiant philosophia. ΤΗΦΥΘΙΚΗ. i. naturali cõiũcta sit. Quod eius rei ut ppius accedã: illic ordit̃ cũ diunõe & æolo acutissime fabulat̃. Scimus.n. iunonẽ & regno pesse & partui quare & lucina dicta ẽ regina. Aium triphariã partit̃. Plato i rationẽ cupiditatẽ & irã: rõni locus dat̃ i cerebro tãq̃ in arce toti⁹ corpis. Nec æoli noie ideo figurat̃: qm̃ æolus & uariũ significat & mobilẽ & agilẽ & uersatilẽ: q̃ qdẽ oia rõnis sũt munera. ira pcordia sibi uẽdicat: cupiditas ãt iecur: at uẽtis pturbatiões significari qs ẽ: q ambigat. pterea moraliũ uirtutũ formã si qs iqrat eã: nullã iueniat nisi rõem esse: pturbatiões uero materiã. Versat inq̃ circa pturbatiões moralis uirtus: qs rõ ipsa cohibet: atq; moderat̃. Quare nõ absurde legimus. Molitq; aios & tẽpat iras: aios eadẽ rõne p cupiditatibus poni existimo: q̃ ὸὺ ὐοῦ apud græcos & aium significat & cupiditatẽ. qs.n. ignorat: nisi tãta eẽt rõis uis: ut pturbationũ ipetũ oẽm cõpescere facile futurũ: ut ab his oẽ sanũ a nobis cõsiliũ: oĩs recta cogitatio auferat̃? R ex igit̃ his datus ẽ rõis pricipatus ab oipotẽti deo: q rex̃ oium & pr ẽ & creator: ea lege: ea ptãte: ut & iubere sciat: & uetare oia p arbitrio iussuq; diuino: At uide q̃so: quãta cũ breuitate & ordine oẽm ætatis humãæ cursũ Virgilius ẽ cõplexus. Initiũ sumit a partu infantis: qui piculosissimus est. & ei q̃ parit & infanti ipsi: q paritur. Itaq; turbulentissimi uentorũ flatus tẽpestatesq; describunt̃: quæ qdẽ aduersa oia naufragioq; obnoxia: iccirco apparẽte Neptuno cõtinuo cessant. quia cũ primũ infans e matris utero ueluti ena rit: uterq; oi piculo liberat̃. Nec.n. absurdum cuiq̃ uideri debet: si Neptunus a duob⁹ uerbis græcis. ΝΕΙΗ quod est nare & ΠΤΑΗ. quod uolare significat deduci affirmemus. Nã quẽadmodũ tarditas parientis piculosa est: ita celeritas & quasi uolatus in lucẽ leuationẽ doloru aflert salutiferãq; quietẽ. Nã qd̃ rursus ad æolum spectat. αιολειν. agitare significat & uersare & uariare: quæ oia ac similia hũanæ uitæ cõpetere ambigat nemo: uel æolus q̃si æonolus: & hoc ẽ uitæ delectio. Nã αἰων æuũ uitãq; significat. ολειν. uero delere Nascentibus.n. oibus uitæ discrimẽ interitusq; imminet. Infantia uero q̃ in septimũ usq; annũ ptendit̃ tota in alendo uersat̃: id quod p septẽ ceruos illos: quos æneas uenatus fingitur nõ obscure licet intelligi. Post ifantiã pueritia sequtur. quæ fabulatũ auditione admodũ delectari cõsueuit. Hinc Ilii captiuitas uastatioq; narratur: æneæ troianoq; errores. Deinceps adolescentia est: quæ propter uehementissimũ sanguinis augmẽtũ atq; ardorem tota est dedita uoluptatibus. Vnde quanta sit uis amoris: quãtus ignis: iucũda expositiõe ostẽditur. Consequens est iuuenta laudis cupida & plane ambitiosa. Quare honorifici ludi cũ pulchertimis pmiis referũt̃. post inuẽtã sequit̃ ætas grauior: q̃ i huius uitæ cõsideratione & in ueritatis pspicientia tota uersatur. Quo factũ est ut descẽsus ad iferos fieret: eaq; narrarent̃. q̃ a pytagoricis & platõicis de ais hominũ rebusq; diuinis disputata sũt. Et hæc quidẽ i sexto æneidos libro. Nã reliqui sex libri circa uitã actiuã distribuunti: quod ad mores attinet: mirabili artificio cõplectũt̃: ubi q̃q̃ multa de iustitiæ: multa de pietatis munere apparent: fortitudinis tamẽ laus in primis floret. Et quẽadmodũ initiũ sumptuz est a primo infantiæ ortu: ita ætatis humanæ finis ẽ mors. Itaq; nõ inepte: ultimo loco subdidit. Vita p cũ gemitu fugit idignata sub umbras. Turnus.n. qse iniustitiæ fecerat: ignauiæq; obnoxiũ i obscuritate nois morit̃ sẽpiterna. Aeneas uero uir iustus & fortis quasi numẽ i dies magisatq; magis diuturnitate gloriæ illustrat̃. Et hæc sunt quæ mihi ad tuas lras i hac tẽporũ difficultate respõdẽda occurrerunt. Vale. ex Venetiis. xii. Kal. ianuarias. Mcccc xxvii.

¶ Franciscus philelphus Ioãni aurispæ. S.D.

XIII Pœnitet

QVod mihi gratulatis de meo in italiam reditu: lætor æquidem meum tibi probatum iri consiliuz. Verum in hanc diem fortuna consilio nõ respondet: nam quum mihi spem apud uenetos amplissimã propositam sum secutus: ea me uideo frustratum iri. Itaq; me facti mei iam pœnitet: & si consiliũ nequaq̃ est accusandũ. Hic.n. diutius mihi cunctandũ nõ ẽ: cui neq; pmissa seruant̃ & morbus pestifer: quo uniuersa ciuitas ẽ correpta iminẽtẽ itermiat̃ iteritũ. Vale. ex Vene. x. kal. iãuarias. Mcccc xxvii.

¶ Franciscus philelphus Federicõ cornelio. S.D.

XIV

QVam erga me singularē beniuolētiā iā multos annos & pfectā & cognitā habco. Itaq; nullius hominis testimonio opus ē. Quod autem tua omnia in mea potestate posita esse affirmes: hemo tibi gras: quādoquidē uel uetere illo græcoruꝫ ꝓuerbio τα τῶν φίλων κοινα mecū uti nō dissimules. Faciat Deus ut aliqñ una ee postimus. Nā uereor fore ut longius diiūgamur q̄ uellē: ita pestifer hic morbus indies magis magisq; increscit. Verū ubicūq; futuri simus: tui pfecto erimus. Interim uale & nos ama ut facis. ex Veenetiis. vi. Kal. ianuarias. Mcccc xxvii.

¶ Franciscus Philelphus Gabrieli mauro. S. D.

XV

Discrimen inter feciales et caduceatores

LAudo te mi Gabriel: q; te a litteris abdicare nolueris: ut solēt nōnulli uulgo: ubi ad gerēdā rēpu. se cōtulerint. Lege semp aliqd: aut scribe: cū tibi licet p publica munera. Magno tibi commodo mihi crede: litteræ sunt futuræ. si his uti ꝓ ingenii tui magnitudine pstantiaq; uolueris. Nūc ad id: quod petis. Vis. n. scire qd interfit iter feciales & caduceatores. Feciales eos fuisse constat apd priscos: qui certa iuris solemnitate bellū hostib⁹ indicebāt. Ad caduceatores esse pacis legatos dictos a caduceo: quem: manu gestabant: & caduceum quidem ipsum Apollinem inuenisse: & eo donasse Mercurium: a quo ipse lyra donatus sit: de q̄ quidem re apud Horatiuꝫ mentio est in eo carmine: quod incipit. Mercuri facunde nepos Atlantis. ubi etiam patet Mercurium auctorem extitisse nō lyræ solum sed & eloquentiæ: & palestræ: & præstigiorum. Vale. ex Venetiis. pridie Kalendas ianuarias. Mcccc xxvii.

¶ Franciscus Philelphus Petro thomasio philosopho ac medico. S. D.

XVI

REcte mones: & pamice: ut non uitæ minus: q̄ constantiæ hēam rationē. Frustra. n. eam ee cōstāti am: quæ simul cum uita pitura sit. At ego ut tibi uera loquar & ex ai sētētia: nihil ē quod mali: q̄ me cōstantissimū simulq; gratissimū & ee & haberi. Multa hium opiniōi: multa famæ cōsentiēda sunt. Nō. n. quod interius sit: sed quod exterius: sæpe hoies iudicāt. Itaq; q̄diu mihi p hāc cæli itē piem integrū fuerit: nō patiar: uel ab inperitis accusari officiū meū. Ad dixeris: satis ac sup tuo es fūctus officio: con non ꝓmissione minusq̄ spe tua frustraris: & id quoq; tibi assentior. uerꝫ nixius urgēdū. quo pudor meus alios in pudorē agat uel inuitos. Itaq; rem mihi pgratā factur⁹ es: si qd ex te & meæ & amicorꝫ simul rei ꝓfuturū excogitaris. Vale. ex Venetiis tertio nonas iāuarias. Anno a natali xp̄iano. Mcccc xxvii.

¶ Franciscus Philelphus Gabrieli mauro. S. D.

XVI.

Amicorum Paria

VOd scire a me uis: quod fuerint amicorum paria priscorum memoria maxime celebrata: ea reperio quattuor numero extitisse. Theseum & Perithoum. Achillem & Patroclum. Orestem & Pyladem. Pytiam & Damona. Addunt etiam iuniores apud græcos. Epaminondam & Pelopidam. Vale. ex Venetiis Idibus. ianuariis. Mcccc xxvii.

¶ Franciscus Philelphus Kyriaco anconitano. S. D.

XVII

Mythologia

PLacuisse tibi literas meas: & ea q̄ de Virgilii maronis sentētia scripsimus i æneida gaudeo. quod autē petis: qua rōe Neptun⁹ ab Ouidio nasone cognominatus sit Amphitrites & fortuna Rhāmusia: paucis accipe. Rhamnusia quidē nō ē fortuna: ut uulgo exponūt magistri ludi: sed indignationis dea: quā græci tui νεμεσίν nemesin uocāt. Nā cū narcisus formæ b ōitate abuteret su pbius: recte fingit eiusmodi dea aduersus illū idignata iustis precibus assensisse: ē. n. indignatio ai ægritudo aduersus eū: q bōis presentibus sit indignus. nemesis inq̄ indignationē significat. Rhāmusia uero dicta ē a Rhāmnus: q ē atticæ uicus: ubi colebat. Cuius quidē deæ simulacrū eo in loco pulcherrimū fuisse tradūt factū a Phidia ulnarū in altitudinē decem:: illudq; marmoreū. Neptunus aūt neq̄q̄ est Amphitrites cognomiatus. dictio illa deprauata est apd Ouidiū librariorꝫ insciti a: ē. n. fœminini generis: declinat q; more græco. Noiatiuo āphitrite: Gēitiuo āphitrites: fingit aūt a poetis ee neptuni uxor. Vnde Claudianus de raptu Proserpinæ ita cecinit. Etiā nereia glauco. Neptunū gremio cōplectit amphitrite: nam amphitrite mare significat: dicta illa qdē ab α q φι. amphi circum. & τρειν trin. terrere. Mare eniꝫ circū se nauigātis peundi terrore insequitur. Ex amphitrite autem & Neptuno Triton natus fingitur a poetis. Si quid est: quod aliud a me uelis: nunq̄ frustra requires officiū meum: Vale. ex. Venetiis. quinto Kal. februarias. Mcccc xxviii.

¶ Franciscus philelphus Andreæ iuliano. S. D.

XVIII

MAximas tibi gratias habeo mi andrea: quod omnibus in rebus mihi gratificaris. Vellem autez: mihi aliqua te digna offerēt occasio nō habēdæ solum: sed etiam referendæ gratiæ. Intelligeres profecto me unū omniū ee gratissimū. Itaq; eo mihi molestior est: eo inimicior presētis pestilētiæ uis: qua uniuersus populus misere uexat: quo futurū uideo mihi locū sublatū iri ād clarādi tibi beniuolentissimi ai mei. Cogor. n. habere uitæ rationē. Quare hic diutius ee nō possim: ea præsertim frustrat⁹ spe: q̄ ductus ad uos reuertera. Nec ē: qd quēq̄ accusem ꝑterq̄ cū sæuiētē fortunā ipsam: tum nimiā meā credēdi facilitatē. Vnū tibi tū psuade me tuū ee semp q; futurū. Vale. ex Venetiis. iii. Kal. febr. Mcccc xxviii.

¶ Franciscus philelphus Leonardo iustiniano. S. D.

XIX

GVm in dies magis atq; magis Venetiis temp⁹ tero ea ductus spe: quā mihi tot litteræ tuæ cū pulcherrime Cōstātinopoli agerē: tāta cū charitate fideq; pmisera: ecce nudiustertius repēte febris pestifera seruā mihi unam adorta ē quā hodie interemit. Quo fit: ut hic mihi diutius cunctandū non sit. Intra qnatriduū sum hinc Bononiā uersus abnauigatur⁹: ubi si honestā cōditionē offendero. Vlteri⁹ pfectur⁹ nō sū. Sin min⁹ hōestā: ad florētinos me recipiā. Tu si qd interea tēporis me uis factu rū: significatio. Nā p⁹ q̄triduū frustra ad me scripseris. Vale. ex Venetiis. v. id⁹ febr. Mcccc xxviii.

¶ Franciscus philelphus. Francisco Barbaro. S. D.

ADtriduum usq; ad sūmū soluere hinc decreui: idq; non solū quia eoruꝫ mihi: quoꝫ spe ductus

ſeuerterã in Italiã: nihil omnino obſeruatũ iri intelligo: uerũ ẽt ꝙ peſtilẽtia iam me itra cubiculum obſedit. Heri una mihi ſerua eaq; puellula ſubito morbo & correpta & interempta ſepulta eſt. Quando igiť uerſer i periculo non te latet. Nolim: quãtum in me fuerit: ante diẽ cõſtitutã a uiuis decere: ne qui annorũ numerus ſcdm pythagoricos utroq; hoie mihi ſit explendus altero expleať. Et ut apertius loquar: uitæ malo q̃ inani ſpei nulliq; cõſulere. Nã ſi uixero: & mihi & amicis uſui eẽ potero. In morte. n. boni qd inſit: minime itelligo Vbicũq; aũt ſũ futurus: tuus certe ſemper futurus ſum. Vale. ex Venetiis. iiii. idus februarias. Mcccccxxviii. XX

¶ Franciſcus philelphus Leonardo iuſtiniano. S. D.

QVod me hortaris: ne ꝓperẽ: neq; deſperẽ: fore. n. ut meli⁹ mihi Venetiis q̃ uſq; gentiũ cõſulatur. Hortaris tu quidẽ recte: modo non ſit precio ſpes emenda. Quare ſi ita certi quicq; intra conſtitutũ tempus allatũ fuerit. ut intelligam nõ eſſe diutius mihi arandũ lit⁹: ſequar cõſilium tuũ uel in hoc uitæ diſcrimie. Si aliud nihil q̃ uerba animaduertero: faciã ut ſcripſi ad te antea. Meq; aut ad Bononienſes recipiã: aut ad florentinos. Vale. ex Venetiis. iii. idus februarias. Mcccccxxviii. XXI

¶ Franciſcus philelphus Franciſco Barbaro. S. D.

EGo qđ fore nunq̃ putaui: hoc uerſpi nauĩ incedere inſtitui: Feratiã uerſus nauigatur⁹. Inde Bononiã petã. Vbi ſi honeſta mihi cõditio ꝓpoſita fuerit: eã accipiã. Nã ſi ſecus ceciderit: cõcedam ad florẽtios: quos audio græcæ litteraturæ atq; eloq̃ntiæ i ꝓmis ſtudioſos. Quicqd egero q̃primũ tibi declarabo lr̃is: quo meos ad me libros aduolaturos cures. His. n. mihi ut ſcis: ad modu⁹ opus eſt. Vale. ex Venetiis Idibus februariis. Mcccccxxviii. XXII

¶ Frãciſcus philelph⁹ Ioanni auriſpæ. S. D.

VEni Bononiã mi auriſpa ſecũdis: ut aiunt auib⁹. Eodẽ. n. die quo urbem ſum ingreſſus: ꝙs ãt fuit terri⁹ ex quo a te abii: tãt⁹ ẽ cõcurſus ad me ſalutatũ factus nõ ſcholaſticoꝝ & doctorum ſolũ: ſed uniuerſæ ꝓpe ciuitatis: ut nihil neq; frequẽtius neq; honorificẽtius dici queat. Poſtridie uenit ad me noie apoſtolici legati Lodouici alamãdi Cardinalis harelatenſis Albertus florẽtinus uetuſta ac nobili natus Albertoq; familia quæſtor apoſtolicus: ꝓclarus iurecõſultus & uir oĩ uirtute ꝓdit⁹. Is ubi me perhumane & perbenigne allocutus eſt hortať: ut ſecũ una ad Cardinalem eã quippe quem diceret eſſe percupidum uidendi mei. Huic ego ubi obtẽperaſſem: ad legatumq; ueniſſem: eſſemq; breui apud eũ: ſed non incõmoda uſus oſone: tãta me is cũ hilaritate & cũ tãta uerboꝝ honorificentia excepit: ut nihil neq; illarius nec honorificẽtius dici poſſe. Deniq; ꝓmulta ẽ ultro pollicitus: quæ iccirco nõ refero: ne uideat cui quã ambitioſior. Et ne te diutius moret: ego Bononiæ ſum futurus ꝓfectus annuo docẽdæ oratoriæ & moralis philoſophiæ muneri cũ ſalario aureum quadringẽtorũ quinquaginta: quorũ trecenti ſoluũtur mihi ex ære publico. centum uero & quinquaginta priuatim mihi legatus ipſe daturus eſt. fecitq; iam mihi quinquaginta numerari: addiditq; alia plura dono ad uſum cultũq; domeſticum. Quare quantũ licet ſperare: q̃optime nobis hoc initio cõſultũ intelligo. Va. mi auriſpa. & me ama ut facis. Ex Bononia. vii. Kal. mar. Mcccccxxviii. XXIII *Salutatio*

¶ Frãciſcus philelphus Marco cãnetolo equiti aurato ac iureconſulto. S. D.

QVibus me laudibus heſterno ueſperi extuleris apud ꝓſulem hunc noſtrum apoſtolicum legatũ plæriq; uiri graues & amici mihi renũciarũt. Ego aũt & ſi miratus certe nõ ſum: quod eũ ornaueris: qui te & amat: & obſeruat plurimũ. malo tamẽ de me poſt hac parcius loquaris: ne te qui grauiſſimus & habearis: & ſis minus cõſideratũ in laudãdo iudicẽt. Nõ. n. ipe de me ꝓfiteor: at ne ſẽtio qdẽ: quæ tu tam fidenter & tam amplo ore & affirmes: & prædices: ſed facis tu ſane pro magnitudine: & benignitate ai tui: q eos omnis tui ſimilis eẽ iudicas: quos in amicitiã tuã admiſeris. Itaq; tibi hẽo gratias ꝙ me tuum eſſe dilucide cognoris. Vale. Bononiæ ex ædibus noſtris. xii. Kal. Apriles. Mcccccxxviii. XXIV *Profeſſor Bononiæ*

¶ Franciſcus philelphus Ioanni auriſpæ. S. D.

OLlucẽ quem petis: dabo ad te ꝓpediẽ: ea ñ lege ut cõmodato acciplas nõ dono hoc eſt ut cũ eõ uſus fueris mihi reddẽdũ cures. Ambroſius monachus Camaldulẽſis dedit ad me ſupiorib⁹ diebus lr̃as hũanitatis plenas & officii caſq; græco ſcriptas eloqo ΕΚΙ ΤΗΝ ΦΡΑΣΙΝ ΒΟΥ ΛΟΥΣΕΥΟΣ ΛΗΥΣΙΝ ΛΑΤΙΝΗΣΕΙΣ ΤΟ ΙΣ ΑΡΑΣΣΑΣΘΑΙ. His me uæheméter hortatus ẽ: ut Florẽtiæ q̃ Bononiæ eſſe malim: ſeq; daturũ operã ẽ pollicit⁹: ut honeſtiſſima mihi cõditio offerať. Ad id ego ob eã rẽ nihil reſpõdi ꝙ & hic ego pulcherrime: & nulla emolumẽta cũ grauitate & cõſtantia cõferẽda cenſeo. Vale. ex Bononia pridie nonas Apriles. Mcccccxxviii. XXV *Librum commodat*

¶ Franciſcus philelphus Leonardo iuſtiniano. S. D.

IOannes corbitius mercator florẽtinus meo nomine te adibit: ut meos ſibi des ad me libros una cum rebus omnibus: quas depoſui apud te. Quod ut facias: te etiã atq; ẽt rogo. Nam his diutius carere non poſſum. Vale. ex Bononia. x. Kal. maias. Mcccccxxviii. XXVI

¶ Fanciſcus philelphus Antonio capanorenſi. S. D.

VOdiã diu meas nullas acceperis lr̃as: aliud certe nihil fuit in cauſa q̃ tuũ diuturnũ ſilẽtiũ. Quo factũ ẽ ut putarẽ te quærẽdæ pecuniæ magiſq; colendæ amicitiæ factũ ſtudioſum: itaq; uerebar: ſi ad te ſcripſiſſẽ: ne iportunus magis q̃ officioſus accederem. Nunc aũt lecta pulcherrima tua ad me epiſtola intellexi rediſſe iã muſas cũ uetere amico in gratiã. Quare nõ poſſum nõ gratulari mutuæ nr̃æ beniuolentiæ: quæ uel abſentis uiciſſitudine litterarum conatur præſentis reddere. Quod qdẽ humanitatis ac benignitatis officium ne utiq; prætermittamus: æque ſperate de te debeo: ut de me ipſo poſſum immutabiliter profiteri. Quod autem laudas meam abitionem a Venetis: gaudeo conſilium meum omne laudari abs te uiro & optimo & prudenti: mihiq; amiciſſimo. Nam ꝙ ſcire cupis: q̃ me delectat bononienſis manſio: delectat ſane plurimũ. Nam & urbs amœna eſt; & populus perhumanus: & rerũ omnium q̃ uel ad uictum uel ad uitæ cultum attinent magna abundantia: & laudatiſſimarum omniũ artiũ ſtudium XXVII

uehæmens:præterea quod me maxime delectat:oibus ſum gratiſſimus:faciat Deus:ut nobis hoc gaudii ſit perpetuum. Tu uale & ſi quid:quod poſſim tua cã:ſcribe.Ex Bononia.iii.idus maias.Mcccc xxviii.

¶ Franciſcus philelphus Nicolao fabæ philoſopho ac medicõ.S.D.

XXVIII Expliciunt Ariſtotelis de ſomno bono.

QVæris a me certior fieri: Vtrum Ariſtoteles in æthicis ad Nicomachum circa principiũ primi libri ſcriptũ reliquerit apud græcos:ideo bene oſtenderunt bonum eſſe ꝙ omnia appetunt: an potius bene oſtenderunt ſummum bonum:quod omnia appetũt:Ego autem & ſi mihi uideor conie ctare:quid ea me roges:obſequar tamẽ uoluntati tuæ:& id quidem non ea ratione: ut ſuis minernam doceam:ſed ne uel imprudentior uel inſolentior iudicer: ubi minus ad rogata reſpondero. Tu uero quæ ab me diſerẽ cõſiderabilis oĩa diligenter:dein quod tibi uiſũ fuerit minus recte dictũ:id mihi ut ſignifices rogo. Longe.n.diſcere mali q̃ docere:præſerti abs te eruditiſſimo grauiſſimoq; philoſopho. Omnium primum hæc duo audeo pfiteri:neceſſe uerbũ copulatiuũ ut dialectici uocãt:nec itẽ ſũmũ eo loco apud ariſtotelẽ ſcriptũ inueniri:quorum ẽt alterũ nõ ſit admodũ neceſſarium eſſe uero oio abſurdum:& ambo q̃ dem hac ratione.Proponit Ariſtoteles i hoc phœmii ſui principio ea q̃ in uniuerſo æthicorũ opere præceturus accedit.Ea uero duo ſunt præcipua ſecũdũ duplicẽ finem eorũ quæ expectuntur i uita. Quædam.n. expetuntur ꝓpter ſe & pp aliud:quiddã uero pp ſe tãtũ:Sola fœlicitas ẽ:quæ expetitur pp ſe. Quippe quã cõſecutus qui fuerit:nihil eſt reliquũ in bõis:quod ſibi expetendũ ducat. At reliqua bona oĩa & ſi pp ſe digna ſunt quæ expectantur.ea tamẽ natura ſunt:ut ẽt cui contingerit ei nõ ſatis ſint quominus aliqd appetat Nunquã.n.quieſcit hoinis deſyderiũ:quoad nõ id fuerit adeptus:ſupra quod bonũ aliud ẽ nihil:Hoc ãt cũ ſũmũ uocamus & ultimũ & maximũ bonum:tũ uno cõiq; uerbo uel fœlicitatem uel beatitudinem. Recte igitur Ariſtoteles in huiuſmodi ꝓpoſitione a bonis ptĩcularibus rẽ ipſam aggredit:ut ex his quod oĩum ultimum ẽ p inductionẽ inferat.quis.n.ambigat:ſi finis cuiuſq; artis quo ad uitã actiuã appetit:tanq̃ bonum quoddam ipſius:& eodem mõ quo ad uitam cõtẽplatiuã:finis cuiuſq; ſcientiæ affectat.conſentaneũ eẽ ut q̃dã ſit finis oĩum ultimus:ad quẽ reliqui referant:hoc eſt quod reliqua oĩa affectẽt.bonum.n. & finis ut noſti conuertuntur. Actio aũt duplex ẽ:iterior & exterior & qdẽ ea:quã græci. ϛhερτειαν.nõinant.Nos.uero ſuo ꝓprioq; uerbo agilitatem:hanc uos pleriq; operationem apellatis aut actum primũ. At exterior ſimpliciter actio dicitur ad quã ipſam interior ẽ ueluti dux ad res gerendas.Idem ẽt de electione oſtendit:ſecundũ quam omnis ẽ actio:Cum igitur cætera bona oĩa particulareſq; fines ad ultimũ finẽ illũ bonũ quæ referantur.Subdidit Ariſtoteles non abſurdæ ſuperiores philoſophos pulchre oſtendiſſe bonum illud ſcilicet ſummum:quod omnia affectant:ideſt ad quod inferiora omnia referuntur.Quare ſi ſummum etiam appoſitũ minus fuerit:intelligitur. Itaque quod propoſuerat latius ac dilucidius oſtenſurus:continuo ſubiicit diferẽtiam quandam eſſe finium:cum alii ſint quædam. ϛhεργειαι.hoc ẽ interiores actiones ſeu agilitates tantũ:ut in ſpeculatiuis ſciẽtiis:alii ꝑter illas opera quædam:ut in actiuis facultatibus uſu fieri uidemus:& ita multa peurrens tandem docet:qui ſit agibilium omnium finis.Nam quod aiunt per diffinitionem dixiſſe.Ariſtotelem bonum eſſe quod omnia appetunt ſtulta ſane definitio uideri queat:non ſolum quod nulla eſt copula huiuſmodi in textu græco:ſed etiam ꝙ ea deffinitio non magis boni eſſet:q̃ aliarum rerum prope innumerabilium.Quod ſi definiendi peritiam tenerent:nunq̃ in tanto uerſarentur errore.Præterea de homine bono loquitur Ariſtoteles:non ignis:non lapidis:non pecudis.Et ita infinita ſunt quodammodo:q̃ a tuis iſtis philoſophis deprauantur:corrũpũturq;. Quo fit:ut eo ſis dignꝰ maiore laude:ꝙ nullum uelis errori locum apud te eſſe. Cæterum quod modo dicebam:hæc uelim:expendas argutius:& mihi ſententiam tuã liquído declares. Vale.ex Bononia ex ædibus noſtris pridie idus maias. Mcccc xxviii.

¶ Franciſcus philelphus Ioanni auriſpæ.S.D.

XXIX ADmonitionẽ tuam libenter admitto:ac probo.Idẽ etiã ex aliis audiui:Si res ut cœpit: ꝓſpere ſuceſſerit:nuſq; hinc mouebo pedem. Sin aliter acciderit:pro tẽpore nauigabo:Nã neſcio quid mõſtri inter hos inter ſe ciues latere audio quod nequid pariat magnæ calamitatis:non poſſum non uereri.Ego autem in oẽm furtunã paratus ſum. Vale.ex Bononia.vi.kal.iunias. Mcccc xxviii.

¶ Franciſcus philelphus. Leonardo iuſtiniano S.D.

NArrauit mihi Ioãnes corbitius :quanta me beniuolentia complecteris:& q̃ de me nõ modo amice:ſed etiam honorifice es locutus. Addiditq; te ꝓpediẽ effecturũ:ut uel Venetiis uel patauii q̃ honeſtiſſime eſſe poſſẽ:quare nõ eſſe opus:ut libros ſibi meos ad me darẽ: cum apud uos ſim q̃ honorificentiſſime futurus.Beniuolentia tua mihi certius nihil eſt. Itaq; mirandum non eſt: ſi
XXXI de me ſẽper amice atq; honorifice & ſentis:& loqueris. Tibiq; habeo gratiaz.q; das operã & priuatim & publice:ut oẽs intelligant me tibi eſſe cariſſimum. De meo autem ad uos reditu nihil eſt hoc tempore: quod labores.Ea enim mihi apud bononienſes cõditio eſt:ut hinc honeſte abire non liceat. Noſti tu ſane iampridẽ meum ingenium:q̃ pluris facio quod honeſtum eſt:q̃ quod utile.Itaq; rogo te q̃ poſſum diligentius:ut & libros & cæteras res meas cures ire ad me q̃primum.Hoc mihi facere gratius hoc tempore nihil profecto potes. Vale.ex Bononia kal.iunlis.Mcccc xxviii.

¶ Franciſcus philelphus Gaſparino bergomenſi.S.D.

GAleatius Mediolanenſis aulicus ducalis me adiit tuo nomine.atq; ſaluere iuſſit: petiitq; te facerẽ certiorem:quo in ſtatu eẽm:quippe qui id a me intelligere cuperes. Ago gras tuæ hũanitatiq; tã beniuole mecũ agis.Faciſq; nihil alienũ a ſingulari meo erga te aio.Quod ãt ſcire de me cupiebas:iccirco paucis oſtendi:ꝙ is galeatius tum me primũ adiuit:cũ iam eẽt equum aſcenſurus.Ego in italiam redii eo conſilio:ut Venetiis apud Veteres amicos uitam agerem.Exiſtimabamq; mihi honeſtiſſimã ꝓpo-

fitam esse fortuñam: sed mea me plurimū fefellit opinio. Nam longe illic eram deteriore futurus conditiõe q̃ pro pactis promissisq; deberetur. Itaq; cæpi ex tẽpore consilium. Meq; Bononiam recepi. Qua in urbe & amplissima & bonarum omnium artium studiis munitissima honesta omnia secũdaq; sunt. Id quod ex optimis filiis tuis ioanne Augustino atq; Guiniforto cognoscere potuisti. Ex quib⁹ ipsis ego de omni re atq; statu tuo certior factus sum. Tibiq; plurimū gratulor: q; apud eum es principem: quo hæc ætas nihil hẽt neq; illustrius neq; præstantius. Vale. ex Bononia pridie Idus iunias. Mcccccxxviii. XXXI

¶ Franciscus philelphus Ambrosio monacho Camaldulensi. S.D.

QVod me nõdum uisum tanta humanitate prosequeris: ut iam nõ modo diligere: sed amare etiã uidearis habeo tibi gratiam equidem singularem. Es enim ingenio & facili & perbenigno. Quas ãt mihi laudes tribuis: eas ascribo bonitati & mansuetudini tuæ. Non enim is certe sum: quẽ tanti facere debeas. Itaq; non possum te non existimare ingenti uirtute prædituꝫ: qui ea de me prædices: quæ esse oportet in eruditissimo eloquentissimoq; & sapientissimo quodam uiro ac plane tali: qualem te iam binis litteris perspicue esse dignosco. Faciat deus ut aliquando: quod tantopere desideras: una eẽ possumus quo mutuo conspectu iucundissimoq; affatu uti liceat. Ad cætera uero quæ scribis: commodius dabitur respondendi tempus. Nam in præsentia publicæ occupationes me longiorem tecum esse non sinunt. Vale. ex bononia. iii. kalendas Iulias. Mcccccxxviii. XXXII

¶ Franciscus philelphus Antonio Capanorensi. S.D

RAtionem quam petis: dedi ad te. Miror autem tam repente ea de re apud tuos rumores increbuisse. Quod autem lætaris nomen nostrum iam late per italiam in oium ore uersari: ne me irrideas: uereor. Nõ enim is sum: qui mei ipsius sim nescius. itaq; tibi cauẽdũ ẽ: ne aut me. aut te ipsu; fallas: quorum alterum iniusticiæ: alterũ ascriberetur imprudentiæ. Nec præterea te latet rumorib⁹ credi non oportere. Ego autem quantum anniti potero: dabo operam ne secundi istiusmodi rumores falsi omnino extitisse uideantur. Vale. ex Bononia nonis Iuliis. Mcccccxxviii. XXXIII

¶ Franciscus philelphus Victorino Feltrensi. S.D.

ARistotelis artem ad Theodecten quod antea te monui: ex Constantinopoli dedi ad utrum clarissimum Franciscum barbarum eo consilio: ut eas tibi reddendas curaret. Quod ab illo factum non esse miror: itaq; uelim: ad eum litteras des: atq; libros repetas: quos si minus q̃primum ad te miserit: tunc ego iusta utar expostulatione. Quod de meo statu uis certior fieri. nos hic ualemus perbene. Suntq; nobis secunda omnia: id quod indies magis fortunet deus. Vale. ex bononia. iii. Kal. Augustas. Mcccccxxviii. XXXIV

¶ Franciscus philelphus Bartolomæo fracanzano. S.D.

TRiplicem esse uitam hoibus præcipue expetendam præstantissimi philosophi tradiderũt. Cõtemplationis: Actionis: fruitionis. Contemplatiua tota ẽ animi: cuius sapiẽtia dux est. Actiua corpi maxime opitulatur: quam prudentia moderatur: & regit. Quæ uero in fruendo uersat: eam referunt ad uoluptatẽ: q̃ ipsa qualis sit: difficile est dictu. Et ne id quidẽ mirũ: habet. n. magnos oppugnatores. Nam q ita statuit uoluptatẽ: ut nihil habeat cũ rõne cõiunctũ: is ab eneruata pecude nihil differt. sed quæ uoluptas est secundum honestatem: hanc non multo ea puto inferiorem si recte uelimus interpretari: quæ uera uoluptas & christiana. Est enim posita & constituta in ea animi securitate tranqllitateq; in qua nulli insunt stimuli: nulli tumultuarii motus: nullæ perturbationes. Et hanc quidem græci. ἀλυπιαν. alypian nominant: quam nos haud absurdæ appellamus indolẽtiam. At sunt: qui insimulent uoluptatem eẽ solius corporis ac turpem: quasi cum dicimus tuæ mihi litteræ uoluptatem incredibilem attulerunt: nõ animum lætari dicamus: sed corpus: & id turpiter. Excedat e medio istiusmodi omnis calumniosa interpretatio: & ad animum enim & ad corpus refertur uoluptas: Nec aliam id uerbum significationem apud nos habet: quam ἡδονη. hedone habeat apud græcos. Hedone enim & animi ẽ & corporis: potestq; honesta & turpis esse secundum aut rationis aut temeritatis usum. Præterea æque inter animi bona uoluptatem reponit Aristoteles ac prudẽtiã & uirtutẽ. Nec sane uero: ut mihi uidet: insimulant epicurum: quem uoluptariũ ac lasciuũ dicunt: cũ illũ & temperantem uirũ fuisse cõstat & eruditũ & grauem. Cuiq; præter crebriora mordacioraq; cauilla: qbus in cæteros philosophos utebat: aliud arbitror obfuisse nihil: Cæterum cõstat eum uirũ nõ de corporis: sed de ai uoluptate & sensisse & disseruisse. Sed ut epicurũ reliquosq; illi⁹ pristinæ antiqtatis philosophos: qbus uerus deus oio erat ignotus: omittamus: ego eã arbitror laudabilẽ uoluptatem & maxime expetendã: q̃ ex intelligentia ueritatis: & ex actione totius honestæ uitæ conflatur. Veritatem uero in iis reb⁹ sitã existimo: q̃ sunt icõmutabiles & eternæ. Quid ãt aliud sit huiusmõi pter unũ & imortalẽ deum: haud quaq̃ intelligo. Actiões uero ad ueritatis itelligentiã ita iudico oportet accõmodari: ut sciamus eas ois ad imperiũ sapientiæ esse referẽdas. Saptẽtia. n. sola est ea: q̃ tanq̃ regina quædã & imperatrix seq; ipsa cõtẽta quõ rerũ istarũ inferiorũ & tẽporaliũ cura oi soluta in sempiterni ac supremi illius boni lucẽ & intendat & figat intutũ: cæteris morũ uirtutibus prudentiã præficit: quæ præbito: is instar p singulas actiões singulis pro suo cuiusq; officio faciunda tribuat. Moralis igitur uirtutes ois ad prudẽtiã referamus: oportet: quæ rõnis ẽ uirtus: at prudẽtiæ sapiẽtia dominat: quæ tota est intellectus. Qui ãt ita uexerit: qui hũc negat i sũma uolptate uersari ac plane fœlicẽ & beatũ eẽ: is mihi nõ stultus modo: seu fatuus & isanus uidetur existimãdus. Quid n. huic obesse q̃at: quo minus semp sit cõpos sui: & nõ mõ nulli seruiat turpitudini: sz honesta sp & cogitet: & loquat & faciat? Gratulor igit mi Fracãzane tuis laudatissimis uitæ istitutis: q te ita cõtẽplatiue uiuẽdi regulæ dicatis: ut ab assiduæ actõis morũq; uirtutibus nũq̃ abhorreas: qn potius unus sis: q æq̃ oibus prosis & XXXV Philosophus moralis

cõsilio & ope atq; ipsi tibi: tãq; tibi uoluptatẽ cẽseas eẽ maxi mã: si bõitatis tuæ pticipes ois efficias q̃ se hoies eẽ q̃ pecudes maluerit. Quos ego de te rumores cũ audio: audio ãt quotidie: ita lætor p nra uetere bẽuolẽtia: ut p lætitia uidear alt⁹ attolli atq; exiliri. Quid aũt futurũ putes si deſ unq; ut una eſſe poſſim⁹? Id uero cũ hoc tẽpore nobis ſit itercluſũ: tuæ erit uel hũanitatis uel officii: ut uiciſſitudine litterarũ tollat ois corporũ diiunctio. Hoc erit utriq; noſtrũ nõ minus facile q̃ iucundũ. Vale. ex Bononia Kal. Auguſtis. Mcccccxxviii.

¶ Franciſcus philelphus Ioanni Auriſpæ. S. D

XXXVI

ANtonius Capanorenſis: q̃ a principe Lucenſi oratorit ad Venetos ẽ mihi ab ipſa adoleſcẽtia cõiunctus tãta familiaritate: ut uix mihi eius cõſuetudine ſit dulcius q̃q̃. Nã & p atuii ante meam nauigationẽ in Thraciã fuimus cũ diſcipuli & ea ẽ urbãitate mor ũq; elegantia: ut uel ipſos lapides exercitate queat in amorẽ ſui: Nã q̃d loquar de p̃ſtãti hois ingenio & facũdia: quid d liberalitate & animi gratitudine. Dignus eſt profecto quem ames: quod ſi feceris egregiæ: me nõ mediocri abſte beneficio affectũ iudicabo. Vale. ex Bononia pridie Nonas Auguſtas. Mcccccxxviii.

¶ Franciſcus philolphus Nicolao fabæ philoſopho ac medico. S. D.

XXXVII

PRidie Idus Maias unas ad te litteras dedi q̃bus ad id reſponderã: q̃d ex me q̃ſieras de Ariſtotelis textu i phœmio primi libri æthicorũ ad Nicomachũ filiũ circa pricipiũ. Quæſieras. n. ſit ne i textu græco: ideo bene oſtẽderũt ſũmũ bonũ: q̃d oia appetũt: an poti⁹ bonũ eẽ: q̃d oia appetũt. Ipſe ãt reſpõdiſſe memini neq; ſũmũ iueniri apd græcos id q̃d fœlicitatẽ p iductionẽ ſignificaret: nec itẽ eẽ q̃d ipſũ uerbũ: quãdã p̃ferre uideret uel definitiõis uel deſcriptionis ſpeciẽ. Multaq; i eã rẽ ſũ locut⁹: q̃ tibi audio p̃bari: utpote q̃ a philoſophiæ p̃ceptis nõ abhorrẽt: At ego ſane cupiebã te diſſerẽtẽ audire: q̃d ea de re ſẽtires. in p̃ſentia uero poſſeaq; admiſiſſe te aiaduerto: q̃ p id tpis ſcripta ab me ſũt illa ad te epiſtola: aperte loquat: ut textus ille apud græcos habet: dicit. n. Ideo pulchrre oſtẽderũt bonũ q̃d oia appetũt. Noſti. n. finẽ & bonũ iuicẽ cõuerti. Quare cũ p̃poſuiſſet oẽm artẽ & oẽm ſciẽtiã eodẽq; modo & actionẽ & electionẽ bonũ quoddã appetere: ex iis cõcluſionẽ quãdã inducit ſupioris philoſophos pulchre oſtẽdiſſe uel ẽt afiſſe maſſe: aut ſtatuiſſe poti⁹ bonũ: ſcilicet illud: q̃d oia appetũt: nõ. n. rõne ſolũ: ſed ẽt ut naturæ oia ferũf a l finẽ ſuũ. Hãc aũt propriã eſſe ac uerã Ariſtotelis ſententiã patet alio loco: cũ in ſecũdo magnorũ æthicorũ libro de uoluptate loquẽs: quã ipſam bonũ eſſe uult: ita ſcriptũ reliquit ad uerbũ: p̃pterea uideret uidelicet uoluptas eẽ bonũ: q̃d hanc oia appetũt. Ex q̃bus q̃dẽ uerbis haud obſcure patet: Ariſtotele; intellexiſſe de bono rei ſenſitiuæ quod nõ cadit neq; in ignem: neq; in lapidẽ: neq; i aliud quicq̃: quod ſenſu careat. Sed hac de re alias. Habes tu ſane: & qualis ſit apud græcos Ariſtotelis textus: & quo pacto intelligi oporteat. Nã reliqua tu pro ſingulari tua eruditione & ingenii magnitudine: ſũmaq; prudentia ſi uniuerſum Ariſtotelis prohœmium diligenter cõſyderare uolueris: diluci de perſpicies: inuenies enim multiplicibus finibus unum tandẽ offerri finem ad quẽ cæteri oẽs ſint referendi. Vale. Bononiæ ex ædibus nſris nonis Auguſtis. Mcccccxxviii.

¶ Franciſcus philelphus Pallanti Strozæ equiti aurato. S. D.

XXXVIII

BOnonienſis huius reipublicæ ſtatus q̃bus p̃cellis agitari ſit aſſuetus p̃ximis diebus: & quãtũ iaz ipẽdeat naufragiũ: qa noui ñ eẽ obſcuꝝ tibi: illd dũtaxat ſignificabo: rẽ oẽm eẽ penes cãnetulos Alterius factiõis princeps magna ex pte uitæ magiſq; decoro cõſulẽtes: urbez deſeruerẽt alii alio ſe recipientes Nicolaus Tholentinas. quẽ ſub fœderib⁹ interpaciſcẽdũ cãnetuli cũ magna cõitatoꝝ manu ductu Lodouici ſeuerinatis clã adorti: ingẽti detrimẽto affecerãt: Immolã fugiẽs contendit: ubi etiã eſſe in hãc diẽ cũ reliquiis exercitus narrat. Ioãnes eius filius: q a pfe datus Bononienſibus obſes fuerat neq; d tranſeuntes milites aut iniuriæ: aut maleficii: in Bononienſi agro inferrẽt: poſt has ppetratas inſidias i carcerẽ eſt cõiectus. Hic oia tumultuaria ſunt atq; turbulẽta. Cardinalis harelatẽſis Lodouicus q in hac urbe pro martino pontifice Maximo legatũ geſſerat: erepta ſuppellectili pcioſiſſima & maxima amiſſiſq; bonis omnibus: hinc abire permiſſus eſt: uel expulſus potius. Quæ futura ſint ipe cõiectato. Quare ſequi inſtituti adhortationem & conſilium de me tuum. Haud. n. debes eſſe oblitus: quæ mecũ nuper locutus es: cum hac iter faciens ex Brixiana obſidione: uel deditione potius in patriam reuertiſti. Si honeſta mihi apud uos conditio propoſita fuerit: iſtuc ibo. Vale. ex Bononia. iii. Kalen. Septembris. Mcccccxxviii.

¶ Franciſcus Philelphus Ioanni auriſpæ. S. D.

XXXIX

SVnt hic oia pcellæ tẽpeſtatumq; pleniſſima ob hanc reipu. ab eccleſiaſtica dictiõe defectionem Deus bene uertat. Bononienſes ipſi de ſe uiderint. Ego mihi atq; rebus meis oio cõſulere conſtitui. Nõ. n. tutũ eſt muſis iter gladios ſiccaſq; uerſari: iã ciuili cruore mandet oia. Nullus hic otio⁹ nullus paci relictus ẽ locus in tantis diſcordiarũ ſeditionũq; fluctibus. Itaq; florentiam petã: neceſſe ẽ. Nec ſum oblitus cõſilii tui. Sed neceſſitati parẽdũ ẽ. Tu ſi q̃d melius hẽs: oſtẽde. Vale. ex Bononia tdibus ſeptembribus. Mcccccxxvii. ¶ Franciſcus philelphus pallanti Strozæ equiti aurato. S. D.

XL

QVod ſapiẽtis dicto illo admõemur: quoniã tẽpus cognoſcẽdũ eſt admittere coginur cõditionẽ q̃ offertur: p̃ſertim cũ ſubdideris fore: ut i p̃ximũ annũ plus mihi ſalarii detur. Quare quos trecẽtos aureos mihi recipis in hũc ãnũ noie tuæ florentiſſimæ reip. ita mihi datũ iri uolo: ut ſine quotidianis moleſtiis ſi mihi ſuis tẽporibus numerentẽ. Exiſtimo tibi cõſuetudinẽ meã nõ eſſe ignotam modo fœnerari nõ didici ſed ne parcus q̃dẽ eẽ: Haud. n. cõſueui unq; ſeruire nũmis: ſed iis poti⁹ uti p ſeruis. Veꝝ hæc tu p tua benignitate q̃ amiciſſime curabis. Ego me interim accingã itineri. Vale. ex bononia. xiii. Kal. octobres. Mcccccxxviii. ¶ Franciſcus philelphus Nicolao nicolo. S. D.

QVod ad conſtitutũ diẽ florẽtiæ me nõ uideris: aliud nihil fuit in cã q̃ inopia mulionũ. Nam ſine mulis: q̃b⁹ & libri & reliq; ſupellex quã ab uſq; Cõſtãtinopoli in italiã aduexi mecũ: iſtuc cõuecha

tur:pedẽ hic mouere minime decreui.itaq; si hoc laboris p tua hũanitate capesseris:rẽ mihi facies nõ min⁹ gratam:q̃ necessariã.Mulis mihi sex opus ẽ.Quod ptiũ p cõuectione pepigeris:liberrime præstabo.Quæ mihi Cosmi medicis nomine polliceris:& audio libenter:& ut ei me cõmendes:te rogo. Ambrosium Monachum ut meis uerbis saluere iubeas:a te peto. Vale.ex Bononia.pridie kal.octobres.Mccccxxviii. XLI

¶ Franciscus philelphus Bartholomæo fracanzano.S.D. XLII

QVeris qd ego de uirginitate sentiã:cum sint nõnulli:q eã uirtutẽ eẽ negent.Nõ.n.tẽperantiæ eẽ speciẽ nec ullũ eius extremũ:qd inter parũ nimisq; uersat:sed cõtrariũ prorsus.Rẽ sane q̃ris non paruam neq; cõtenendã:ut q cælibatũ cõiugio ptuleris:nã quã in multebri sexu uirginitatẽ dicimus:eã i uirili nõ uirginitatẽ:sed cælibatũ prisci uocãt:cupias p tua in me singulari beniuolentiã tuã aĩ grauẽ pbatissimãq; sniam meis ẽt aliqbus rõnibus cõfirmari.itaq; altius mihi repetẽdũ ẽ: quo nõ ueritati minus satisfaciã:q̃ tibi homini amicissimi & optimo.Omniũ primũ hoc nobis ꝓpositũ esse uolo ita cõiugiũ uirginitati subiici:ut parẽ numeꝝ impari.Quæcũq; paria in arca Noe fuata sũt aialia: ea immũda fuisse qs ambigat Et unus ẽ deus:& numero deus impare gaudet.Vt igr impar numer⁹ mũdus ẽ ita paria oĩa immũdiciæ sũt obnoxia.Quod ẽt idẽ poeta Vir.Platõe Pythagoricosq; secut⁹ cũ minime ignorasset:faeit i.vi.æne.lib.Deiphœbũ talia locutũ.Ne sæui magna sacerdos discedã.explebo numerũ.reddarq; tenebris.Respondet Iquã Deiphœbus turbatæ Sybille:ne ob pscientiã cõfabulationẽq; suã irascat:q̃ continuo discedet:numerũq; diminuet:iparẽ.s.& ternariũ.Nõ.n.huiusmõi uumerus cõueniebat apud mantes: qbus ẽt dũ uano gẽtiũ more sacrificaret:nõ ipari:sed pari numero aræ dicabant duæ.Nã diis superis impares poni mos fuerat.Versabat.n.supstitiosa illa gẽtilitas i eo quoq; errore:ut & bonos quos uocabat:& malos deos uenerãdos opinaret:alteros qdẽ:ut eẽnt ꝓfuturi:malos ãt:ne nocerẽt. Nõne idẽ Maro platonicus quidã Pythagoricusq; poeta in ai quoq; partione ternario ipariq; numero usus ẽ.Quid.n.cũ ait Celsa sedet æolus arce sceptra tenẽs.Mollitq; aios & rẽperat iras:aliud sẽsisse arbitremur poetã prudẽtissimũ:quã ai rationẽ:cuius sedẽ in cerebro tãq; in arce eẽ uoluit:eiusq; & cupiditates & iras in carcere q̃si quadã intra pcordia ieiunãq; relegatas æoli sceptro:hoc ẽ rõnis impio molliẽdas tẽperãdasq; subiecit.illã qdem imparis numeri cõclusione pfectã esse:duas partis reliquas imperfectas. Totum autem in se numerum & imparem eẽ eundẽq; perfectum? Sed quid poetarum:quid philosophorum:qd gentilitatis illius uane utimur testimoniis:Vnde hauriamus aut locupletius:aut uerius argumentum:q̃ ab eo ꝛ quod & solum & semper est: & idem per se subsistit. Vna est diuina eademq; substantia.Hac in tribus æqualiter absoluteq; psonis ineſſe & apte dicim⁹ & indubitato credimus.Nã q̃q̃ deus:q infinitus ẽ:nullo numero capi potest:numerũ tñ nõ aspernat: in eo enim quod tris esse dicimus:in esse numerũ qs negarit? Quod si eũ cõsiderare uoluerimus:q sit tres:numeꝝ non esse inueniamus.Nec sane mihi uideor ignorare eos numeros:qui ad seipsos recurrunt in suis partibus illis:qua in sũmam redactæ fuerint pfectos dici solitos:& eos rursum dici impfectos: quorũ istiusmodi ptes: ubi simul ducant:nequeunt eosdẽ:implere numeros:quoꝝ ipsi sunt partes.Nã quoꝝ numeroꝝ partes etiã excedere reperiuntur:tum abundantis:tum plusq̃ pfectos nominari manifestum est.at qui in numero terna tio:ob quẽ ipsum quoq; Aristoteles diuinã sanctificationẽ ueneratiõẽq; introductã esse testatur: eaꝫ uideo ineſſe perfectionẽ:qd nulla ẽ parte mãcus:sed plane totus:quippe qui & principium habet:& medium: & finem. Ac ne in re perspicua uideri uoluisse:ut iuuenis:arguor insimuler:num ulla paris in trinitate:an i paris numeri rõne utimur: At uos oĩs numerorũ paritas:ad unius eius:quod cuiusq; numeri & principiũ est & causa:refert imparitatẽ:ita quæq; pariũ pfectio ipsius in paris pfectioni subiecta ẽ:ut agenti patiens. Ex quo fit:ut pfectio coniugii.quod aut in remediũ incontinentiæ aut ad procreandos liberos est inuentum & constitutũ:lẽge sit inferior perfectione uirginitatis & cælibatus:quæ ipsa sua quadam ui naturaq; laudatur:eoq; pluris ducitur.quod nõ præcepti ui cogit:sed offertur ultro.Et matrimonio quidẽ crescit:ac multiplicatur hominum genus:terraq; repletur. Virginitatis aũt & cælibat⁹ bono chorus quasi quidã angelicus augetur cælũq; repletur.itaq; tibi mi fracãzane nõ possum nõ gratulari:qui militare Christi & uirginale sagulũ cõugali ociosæq; togæ sæculi prætulisti:qui humanũ omnem fulgorem ne minima quidẽ corruscatiõis scintilla cũ splendore cælestis gloriæ conferendum existimaris. Induisti te inquã Bartholomeæ mi dilectissime Christi ueste:& ea quidẽ ueste:quæ unius est imparisq; numeri.Hanc ut incorruptam puramq; tueare:te nõ solum hortor:sed etiam rogo: Verum decepisti Philelphum tuum quẽ olim religiõem diui Benedicti inire cupientem:cum Venetiis ageret:anteq̃ in Thraciã nauigaret:ne id faceret:hortatus est: cum diceres frustra me tã longũ studiũ suscepisse:si ætatẽ oẽm in tẽplo diui Georgii cognomento maioris orãdo contererem. Nec tũ accuso iudicium tuum.Ita enim uisum ẽ immortali deo.Itaq; ut tua tu: ita ego mea sorte contentus sum:quo ipse mihi faueas apud superos:ego autem apud homines tibi.Hoc enim pacto cum omnia amicis cõmunia sint:& cæli uterq; & terræ gloriam consequemur.Sed tu eo es fœlicior iudicandus:quod uirtute quadam heroica clarus eris.Nam ego satis sim habiturus:si coniugii lauder apud homines.Quod autẽ scire uis:quot ego in præsentia ætatis sum annos natus:accipe breuibus.Ago ætatis ãnũ trigesimũ:qppe: q natus sim anno a Christi natali die trecẽtesimo nonagesimo octauo supra annum millesimum: & id qdem ad octauam kal.Augustas.de hac urbis conditione nihil est:quod ad te scribam. Agitantur enim omnia p cellis ac fluctibus: Nec multum a naufragio absumus. Vale.ex Bononia nonis decembris.Mccccxxviii. Natus 1398

¶ Franciscus phi. Andreæ cõstãtinopolitão theologo ordis ꝓdicatoꝝ ac rhodioꝝ archiepo.S.D.

Itteras tuas ex urbe Roma cum libenter uidi:tum lectitaui q̃ iucundissime.Erant.n. nõ grauissimæ solum:sed etiam locupletissimæ testes singularis tuæ erga me caritatis.Quod ãt me hortaris:istuc ut q̃primũ ueniã:id mihi hoc tẽpore neq̃q̃ est integrũ.Nã florentinis obstrictus sũ in an-

num docendi munus. Nec mihi quicq̃ duco honorabilius fide. Quã si paterer meo alīquo emolumẽto ifir
XLIII mã fieri: rumores quos increbuisse clarissimos de me scribis apud ſũmũ põtificẽ: leuissimos reddere ẽ ac mẽdacis. Verũ cũ p studii uacationez dabit: ibo in urbẽ Romã: & qđ me mones: q̃ diligẽtissime tuebor. Quã do autem hinc mihi mouẽdũ sit: nõ satis scio. Dominicus. n. Capranicanus qui electus firmanus p Martino ſũmo põtifice legatus apostolicus maximus uiribus urbẽ obsidet: oppugnatq̃ cõstantissime: nondũ mihi concedere uoluit tuti itineris litteras. Quid ãt in cã sit: ignoro. Tu iterea temporis. Vale. & qđ ad tempus is i Thraciã Rhodũue soluturus: me tuis litteris certiorẽ facito. Ex bononia. Idibus decemb. Mccccxxviii.

¶ Franciscus philelphus Thomæ Sarzanensi. S. D.

XLIV QVam mihi uerbis reuerẽdissimi Cardinalis tui imo nri cõditionẽ ꝓponis apud nobilissimũ istũ munificẽtissimũq̃ pricipẽ Nicolaũ æstensem: & si putilis ẽ atq̃ honorifica: eã admittere nequaq̃ possum. Sum enim florentinis obligatus annuo docẽdi munere: & id quidem ornatissime. Ita q̃ immortalis gratias ueli agas noie meo isti humanissimo patri: cui me si diligentissime cõmẽdaris: rem facies amicitia nostra admodum dignam. Vale. ex Bononia. xiiii. Kal. Ianuarias. Mccccxxviii.

¶ Franciscus philelphus Bartholomæo fracanzano. S. D.

QVo frequẽtiores eunt ad me litteræ tuæ: eo maiore afficior uoluptate. in iis. n. lectitandis uideor & esse & loqui tecũ. Qđ aũt mirari te dicis a me uoluptatẽ laudari: cũ a Cicerone in q̃stiõibus tuscu
XLV lanis & in libris de finibus bonorũ & malorũ apprime uituperet: nihil ẽ opus: ut mireris. Nã qđ ci-
De Voluptate cero in aliis repræhẽdit: i hoc ipse pæpe peccat. Litigat. n. de uerbo: rẽ negligit q̃q̃ ne de uerbo q̃dẽ recte sẽtit. Nã qđ uoluptas nõ ois sit turpis: imo sæpe ẽt honestissima cũ alia plæraq̃ eius scripta: tũ epistolaꝝ libri ifinitis i locis liqdo declarãt. Præterea si bonũ ẽ scdm Aristotelẽ: qđ oia appetũt: nũ minus oia quæ sensu mouẽt: natura appetũt uoluptatẽ? Quod ãt ẽ scdm naturã: nũ id bonũ nõ sit? Ná de ai uoluptate: q̃ ab honestis actiõibus pficiscit: quæq̃ ex cotẽplatiõe ueritatis & dei capit maxia: nõ eã quisq̃ neget ee bonũ & maximũ quidẽ bonũ? At referti sũt grauissimorũ philosophoꝝ libri: Aristotelisq̃ i primis subtilissimis & firmissimis quæstiõibus: quibus & probatur prudentissime: & laudatur egregie uoluptas: Qua de ipsa pluribus ad te scriberem: si essem otiosus: Sed cui esse otii quicq̃ possit iter arma beliorumq̃ fragores: At qui dabitur tempus: ut spero: quo & tibi satisfaciam & alios nonnullos istiusmodi iprudentia una mecum liberabo Nunc ignosce breuitati meæ. Vale. ex Bononia pridie Kalen Ianuarias. Mccccxxviii.

¶ Franciscus philelphus Thomæ sarzanensi. S. D.

XLVI EGo mi Thoma dilectissime sum Florẽtinæ reip. iam obstrictus annuo munere. Itaq̃ aliã nullaꝝ cõditionẽ possũ amplecti. Quid. n. dedecorosius: q̃ uel esse: uel hẽri leuẽ: Nã fidẽ minus seruare hois ẽ nõ iusti solũ: sed ipii. At scio nõ mõ reuerẽdissimus pater cardinalis tuus id ab me factuꝝ iri nollet: ſꝫ nec ẽt tu q speculũ es imagoq̃ & pbitatis: & grauitatis. Vale. ex Bononia pridie Kal. Ianuarias. Mccccxxviii. ¶ Franciscus philelphus Ioanni aurispæ. S. D.

XLVII DAmnas tu aurispa cõsiliũ meũ: qđ noli eã cõditionẽ admittere: quã humanissim⁹ cardinalis bononiẽsis Nicolaus uir sanctissimus mihi ꝓponit: scribisq̃ futuꝝ: ut me pœniteat mei instituti si maluero Florentinus: q̃ magnanio isti principi Nicolao marchioni gratificari. Addisq̃ ut mihi ante oculos ponã & Manuelẽ nostrũ chrisoloram doctissimoꝝ utroꝝ oium huius tẽpestatis principẽ: dum uixit: & alios nõnullos eruditos ac disertos hoies: quoꝝ nemo diutius potuit agere florentiæ propter uarias quorũdã insidias: quorũ inuidẽtia terra cælũq̃ uexat. At ego tibi paucis respõdeo. Et oium primũ maximas tibi & ago: & habeo gratias: qđ amicissime cõsulis rebus meis: sed qđ faciundũ suades. Nuꝝ ut alicuius utilitatis gratia: qđ honestũ ẽ negligã: An es oblitus nihil apud me minus habere põderis: q̃ rei pecuniariæ rationẽ. Fidẽ dedi reip. florentinæ: quã certe inuiolate cõstanterq̃ seruabo. Nec ulla patiar utilitatis specie meæ initia hæc iuuentæ cuiusq̃ leuitatis nomine accusari. Inuidẽtium ãt morsus animi grauitate atq̃ magnitudine me facile uitaturum spero. Quod si minus mihi diu licuerit: operam dabo: ut aliorum id culpa factum iudicetur: non mea. Vale. ex bononia Kalen. Ianuarias. Mccccxxviii.

¶ Franciscus philelphus Leonardo arretino. S. D.

XLVIII NVlla ego in culpa sum Leonarde arretine: qđ ad cõstitutũ tẽpus ad uos nõ ierim. Scis. n. urbẽ hanc nõ obsideri modo ab ecclesiasticis uiribus: sed die noctuq̃ acerrime oppugnari. Hi prio q reipu. præsunt: mihi abeũdi nullã dabãt facultatem. Qui ubi ab me multis fatigati tuꝝ præcib⁹: tũ ẽt quãdoq̃ cõuitiis expostulationibusq̃ eã cessere: tum legatus apostolicus q Martini põtificis maximi ulcem in castris gerit: Dominicus capranicãus tuti itineris litteras petenti mihi nullo pacto i hãc diem tribuit. Itaq̃ haud scio: qd ipse sum facturus. Versor pfecto in maximis ai curis. Nec qd cõfilii capturus sim: noui. Nisi fortasse mihi iucundũ putes aspectũ quottidianũ gladioꝝ ac sæuiciæ: cũ aliis laqueis gulæ frangũt: alii obtrũcãt alii scidunt i ptes: alii defodiũt: alii trucidãt. Quid plurib⁹. Oia hũano cruore madẽt. Iure ne: an i iuria: nõ ẽ meũ iudicare. Nã i ciuitate factiõibus seditiõibusq̃ ardẽti nihil ẽ tã iustũ: tã ipiũ: qđ minus deꝫ & pietati & iustitiæ. Hac in re unũ remediũ dari posse intelligo: ut publicis uestræ reip. litteris cõtendat ab hoc legato apostolico: ut me ad uos libere ac tuto ire patiat. Tuũ igit fuerit id q̃ primũ curare. Quod si feceris: ore certo intelligo: ut propediẽ istic mutuo colloquio & quottidiana cõsuetudie nobis inuicẽ uti liceat. Vale decus litterarũ & eloquentiæ: meq̃ ut facis: ama: ex Bononia. Idibus Februariis. Mccccxxix.

¶ Franciscus philelphus Gabrieli mauro. S. D.

NIhil mihi fuit iucũdius tuis litteris Gabriel mi carissime: quibus homanitatẽ tuã ac morũ suauitatẽ bonitatẽq̃ ingenii ita repræsentas: ut te corã aspicere: alloq̃: & cõplecti uidear. nõ possum mihi non

lætari:qđ studiis olim meis ac lucubrationibus ĩ adoleſcẽte inſtituẽdo:id me uideã cõſecutũ:ut florẽtiſſimus ſenatus tuus talẽ ſit uiꝝ te habiturus:q & ápliſſimæ patriæ futurus ſis ornamẽto:& amicis adminiculo at ꝙ uoluptati. Incũbe igit̃ p uiribus:teꝙ áplificãdæ gloriæ totũ dede. Nõ multos hiturus eſt nobiliſſimus ſenatus tuus ſimilis tui. Noui acrimoniã ingenii tui:noui magnitudinẽ ai:noui cõſilium:noui ꝓbitatẽ. Nihil hẽt tua reſp. te uno cõrinẽtius:nihil moderatius:nihil ad oẽs ꝓclaras actiones:aut ſplẽdidius: aut ſtrenuum magis. Sed qd ego fruſtra ſim lõgior:q ita uidear te adhortari:qſi nõ p te ſatis:q & ꝓuidẽdo:& cõſulẽdo:& agẽdo nulli rei deeſſe poſſis. de fratris tui Dominici moꝛibꝰ quæ ſcripſiſti:nõ potui nõ dolere. Sꝫ tu fer oia moderate:ætas. n. fortaſſis eius ai acerbitatem aliqñ ad maturitatẽ aget. Quod ſi ſecus accidat:tu te ipſo cõtentus eſto. Ego qđ ſcire uis:bene ualeo cũ uniuerſa familia:migraturus breui Florẽtiã ubi honorifice & cõmode ſum futurus. Titum Liuiũ meũ cõmendo tibi. Vale. ex Bononia pridie Kal. martias. M. cccc. xxix.

XLIX

¶ Franciſcus philelphus Leonardo arretino. S. D.

Erunt ad me tãdem litteræ ex caſtris a legato apoſtolico: quibus tuto hinc ad uos ire permittitur. Itaq; ad triduũ aut ãtriduũ Bononia abibo: Forũ Cornelĩũ uerſus: ita. n. quã Immolã appellare libet. Nã illud iter lõge tutius eſt hoc tpe pp hoſtiũ caſtra: q̃ a reliquis partibus urbi adiacẽt: q̃ qđ recta florẽtiã agit. Intellexi deniq; qd in cã fuerit: qđ hæ litteræ ante hunc diez mihi negatæ ſunt Conſpirarãt nõnulli ciues ac ſacerdos quidã ex ordine eremitarum pro Martino pontifice maximo contra hãc remp. Et quia legatus credebat certo urbe ſe potituruz: nolebat me hinc abire. ſed ea conſpiratio & detecta eſt: & de coniuratoribus omnibus ſupplicium ſumptum. Quare legatus ſpe ſua fruſtratus: ultro litteras ad me miſit. Tu me inclytis principibus iĩis tuo amore & commendatum: & carum reddito: tibique in primis. Vale ex Bononia Pridie Nonas Apriles. Mcccc xxix.

L.

¶ Franciſcus philelphus Franciſco barbaro. S. D.

IX Immola haſce lias ſeptimo idus Apriles ad te dedi: cũ eẽm poſtridie Florentiã petitur⁹. Quid enim diutius bononiæ expectarem in tãta gladiorum impunitate? Me plurimũ miſeret illius afflictæ urbis: quæ omni facinori. omni immanitati eſt: diritati expoſita. Ibi quicqd cuiq̃ collibuerit: licet. Nullus eſt clementiæ: nullus cõmiſeratiõi locus. Quare & ſi nihil mihi metuendũ erat: quippe qui omnibus eſſem cariſſimus: tamen omnia metuebam in tãta ciuiũ cæde. Speró mihi florẽtiæ forte ſecunda omnia: ſi quidem locus erit doctrinẽ & innocentiæ. Qua in urbe cum fuero: ſcribam ad te pluribus. Nunc ex itinere prolixiori mihi eſſe non licuit. Vale. ex immola. vii. idus apriles. Mcccc xxix.

LI

¶ Franciſcus philelphus Leonardo iuſtiniano. S. D.

Ripui me tãdem ex bononiẽſi naufragio: quo tota urbs perit. Petoq; Florentiã: quo ſum & honorifice: & pulcherrimis quidem præmiis publice accerſitus. Itaq; nõ mireris: ſi in præſentia paucis tecum egi: hæc enim ex itinere ſcripſi tibi. Cum Florẽtiæ mihi per otium dabitur: plurib⁹ tecum agam. Interea tpis rogo te per humanitatem tuã perq; meã in te obſeruantiam: ut memineris mei: librorũq; meoꝝ q̃ diligẽtiſſimã curã geras. Vale ex Immola. vii. idus Apriles. Mcccc xxix.

LII

¶ Franciſcus philelphus Marco lympomano philoſopho atq; iureconſulto. S. D.

Vod me antea tuis humaniſſimis litteris monuiſti: ut me ex bononienſibus fluctibus in tutum aliquẽ portũ reciperẽ: id rãdẽ cũ primũ licuit: feci. Proficiſcorq; florentiã: hæc. n. ex itinere ſcripſi tibi. Scio maluiſſes p tua ſingulari erga me beniuolẽtia: apud uos eſſem q̃ optie de me meritos: Et idẽ ego maluiſſẽ. Quod ſi ea mãſiſſet me cõditio: cuius gra ex Thracia ad uos ſoluerã a uobis nũq̃ abiſſẽ. Quo factũ ẽ ut neceſſitatẽ ſequar: nõ uolũtatẽ. Vale. ex Immola. vii. idus Apri. Mcccc xxix.

LIII

¶ Franciſci philelphi Epiſtolam Liber Secundus.

Franciſcus philelphus Antonio luſco ſecretario apoſtolico. S. D.

Ratulatio tua Antoni luſce nõ debet mihi nõ ꝓbatiſſima uideri: nã & uir es optius: & mei certe amãtiſſimus: haud. n. oblitus ſum: & q̃ mecũ oli Vicẽtiæ: cũ eſſem cõſtãtinopoli nauigaturus: locutus es: & quãtã mihi beniuolentiã oſtendiſti. At meã rurſus erga te obſeruãtiã aiaduerto te memoriter meminiſſe. Itaq; maximas habeo tibi gras: qđ me tãq̃ in principiis ai tui iter honeſtiſſima amicitiæ monumẽta ſuare uolueris. Mihi ãt nõ poſſũ nõ iure optio lætari: cũ intelligo me nõ fruſtra te meis oibus ad ꝓbitatẽ actionib⁹ pinde atq; calcẽ ꝓpoſuiſſe: ad quã dirigẽdi ſint oẽs nõ bene loquendi ſolũ: ſed ẽt bene uiuẽdi cogitatus ac ſtudia nra. Quod aũt me hortaris: ut romanã curiã petã cũ ea ſit ſola eruditiõis: & eloquẽtiæ domicilĩũ ad idq; oẽ ſtudiũ tuũ atq; opã polliceris. & cõſiliũ ꝓbo: & adminicula tua oĩa libẽter amplector: Verũ nõdũ mẽſis ꝑteriit: poſteaq̃ Florentiã ueni. Quare neceſſe ẽ ut eõſtitutũ annũ tps itegre abſoluã: qđ ubi fecero: ſi mihi tua opa: & gratia honeſtũ locũ apud põtificẽ maximum ꝓponi intellexero: cõfeſtim in urbẽ aduolabo. Nã hic quãtũ mihi augurari iã uideor: inter Scyllã charibdiq; nauigabo. Quo fit: ut qbus: aut rudẽtibus malũ: aut anchoris nauim muniã: haud facile queã hinc ꝓuidere. At eo ingenuũ ocium malim: q̃ periculoſum negociũ. nã hæc urbs nõ multo minus q̃ bononia factionibus diſſidet: quin eo periculoſius: quo acutiora uidentur mihi hominum ingenia & ad nocendum ꝓdiuiora. Vale ex Florentia. xiii. Kalen. Maias. Anno a Natali Chriſtiano. Mcccc xxix.

LIV

¶ Franciſcus philelphus Ioanni Auriſpæ. S. D.

Vod ſcire cupis: nihil te cælabo. Florentia me plurimum delectat. Eſt. n. urbs: cui nihil deſit: neq; ad ædificioꝝ magnificentiã atq; uenuſtatẽ: neq; ad ciuiũ dignitatẽ & amplitudinẽ. Adde: qđ uniſa in me ciuitas cõuerſa eſt. Oẽs me diligũt: honorãt oẽs: ac ſũmis laudibus i cælũ efferũt. Meũ nomen in ore eſt oibus. Nec primarii ciues modo: cum per urbem incedo: ſed ipſæ ẽt nobiliſſimæ fœ

minæ honorandi mei gratia locum cædunt: Tantumq; mihi deferunt: ut me pudeat tanti cultus. Auditores sunt quottidie ad q̃dringẽtos: uel fortassis ẽt amplius: & hi qdẽ magna ex parte uiri grãdiores & ex ordine senatorio. Quid multis: oia mihi secũda lætaq; sũt. Cæteꝝ quo me fortunatiorem eẽ aiaduerto: eo magis mihi metuo ab iſidis inuidẽtiũ. Nicolaus Nicolus & Carolus aretinus quottidie me publice auditurí adeũt una cũ aliis ciuibus. Et nicolaus qdẽ: quãtũ ĩ hãc diẽ aiaduertere potui: hõ ẽ loquatior: sed nõ admodũ uafer: qppe q̃ efficiat facile ac temere oia. At Carolus ὡς περὶ στύγνοῦ ὧν καὶ μὶσάνθρώπου. tristis est semp: ac loq̃x nihil. Videturq; mõstri quippiã intus alere. Et sũt q mihi dicãt eũ cauendũ eo eẽ magis: quo magis silet: id. n: nõ a modestia atq; uerecũdia ꝓficisci: sed ab inuidẽtiæ uulnere. Ego tñ in portu nauigo Leonardus aũt arretinus mihi uehemẽter afficiẽ: quẽ eo puto rerum meaꝝ studiosum magis fore: qđ aduẽtu ꝑsentiaq; mea maximo ẽ leuatus onere. Nã & Nicolaus: & Carolus: q añ aduẽtũ meum illi plurimũ detrahebãt: ab oi eiusmodi calumnia maledictoq; destitere mea cã: ut existimaẽ detereri qđ uidissent ab me Leonardũ publice: & grauiter: & ornate: & pleno ore laudatũ. Cosmus medices ut humanitatis plurimus ꝑ se fert: adiit me phumane: nec id semel. sed iteꝝ atq; iteꝝ: dixit q̃ si qua mihi in re opus foret opa sua: ne de se mihi deessem unq̃: nã sese mihi defutuꝝ nunq̃. Pallas Strotia splendidissimus eques auratus oibus in rebus mihi semp adest: honoriq; & cõmodis meis oibus non secus studet: ac si essem filius. Ambrosius monachus uir discertissimus: & si me amare uideẽ plurimũ: tñ nõ põt mihi nõ suspectus eẽ. καὶ γὰρ ἐκεῖνοῦν τοῦ ἡμῶν ὧδ' χρὴ τον ἀρρητῖνον λεῶναρ ἀῶνεφη ἄλλοῦ καὶ ὀθαὸκαλῶσ τον ἀνδρά. Quæ qdem oratio. οὐκεῖ ναι μοι δοκεῖ ἀνδροσ καὶ ἀγαθοῦ. Haberem tibi scribere alia: & qdem plura quæ nũc consulto ꝓtereo. Tu si qd habes de rebus orientalibus: fac ut sciã: Theodora te salutat. Vale. ex florentia pridie Kal. Augu. Mccccxxix.

¶ Franciscus philelphus Marco canetulo equiti aurato aciurecõsulto. S. D.

NE uidear obiitus amicitiæ nr̃æ: in illudq; ꝓuerbiũ incidisse: quo dici solet: Quod abest ab oculo quoq; abesse a corde: uolui uerbis paucis te adire: q̃ si diligẽter cõsideraueris: iudicabis non absurdũ eẽ cõsiliũ meũ: & si admonitio ẽ potius: q̃ cõsiliũ. Qui. n. consulat iuuenis utro graui & sapiẽti. Videmus tñ fieri sæpe usu: ut q ludo calculoꝝ inter sunt: & si spectatores sunt: nõ collusores: ñ nihil acutius uideãt: q̃ ii quoꝝ ẽ ludos. Quis. n. ignorat uæhemẽtiore ai affectu plerũq; accidere: ut mendacio cedat ueritas: honestas q̃ turpitudini? Quo maiore q̃s dignitate pollet: eo reddiẽ insolentior: si minus recta utiẽ rõne: ac prudẽtia quidẽ ẽ: q̃ recta rõ definiẽ. Hæc uero ita sine uirtutũ moralium administris ẽ manca: ut uirtutes reliquæ nullæ sunt sine prudẽtia. Nec põt q̃sq̃ bene uti bonis istis: quæ uel corporis uel fortunæ tribuunt: nisi uir bonus fuerit. Et uir qdem bonus nunq̃ abutaẽ neq; honoribus: neq; diuitiis: nec ullis oio istiusmõi cõmodis: ẽt si id facere ipune quierit. At absoluta uirtute q caruerit: & cogitet ob licentiã & dicat & faciat secus oia q̃ par sit. Quo fieri uidemus: ut istiusmõi hoies & se tãdem pdãt: & pr̃iam. Ego sane mi Marce nihil huiusmõi de te uereor: noui. n. moderationẽ ai tui egregiãq; prudẽtiã. Sed cũ mecũ memoria repeto: q̃ tũ anno sup̃iore ppetrari apud uos uidi: tũ deinde absens: & audiui: & audio quottidie: nõ debeo non metuere & tibi & tuis: ne aliq̃ nimia ista licẽtia & nobis oibus: & Bonienſi reipu. magnã sit cladẽ importatura. Quid. n. p deũ immortalẽ adeo ciuili cruore pfundimini: Vos nõ alienis mõ (q̃q̃ nemo debet alienus duci: q ciuis sit) sed ne sanguine qdẽ cõiunctissimis parcitis: quãdoqdem eodẽ ordine hẽtis omnes quos ulla uel minima ai offensione oderitis. Offensio aũt istiusmõi ois nõ ab æmulatione uirtutis q̃ charitatẽ mutuam. nõ odiũ parit. sed qđ tua bona cũ uenia ductũ uelim: parti ab auaritia partim ab ambitione manat: Quæ duæ ꝑniciosissimæ pestes in ciuitate iura diuina oia hũana q; puertũt. Harũ uos inq̃ stimulis agitati: p oẽm ipietatẽ facinoris iter uos digladiamini. Et ita in oẽs ueluti debacchamini: ut ditionẽ ecclesiasticã in truculẽtiã in manẽq; tyrannida mutaueritis. Nolite obsecro p tãtã impotẽtiã diritatẽq; aliorũ latius ferri. Cohibere iã tãdem odiũ recordatione ciuilis societatis. Iniicite frenũ iræ. Perturbationi rõ dominẽ. An illud fortassis estis obliti: Mihi uindictã: & ego retribuã. Ar illud saltẽ memineritis: hodie mihi: cras tibi. Nec. n. uos latet quãta mutabilitas soleat eẽ fortunæ. Quoniã clauo: quo rubore rotã eius ita fistatis: ut uobis ꝑpetua sit futura. Quo magis alludit: blandiẽ fauet: eo fallit de iprouiso magis: nocetq; acerbius. Præterea qbus Iason ille phæræus: aut leon: aut phalaris: aut clearchus: aut Nero uel mortuus nõ est odio. At clæmẽtia. C. Iuli Cæsaris. Iustitia traiani: Pietas Antonini: grauitatis Alexãdri seueri in dies magis magiq; laudaẽ. Quæ ab me fidẽtius nũc scripta sunt Marce uir clarissime. hæc amici oẽs tui. quos florẽtiæ p multos habes: & loquunt & sentiũt. Sed hæc a me pluribus fortasse. q̃ oportuit. Nec. n. ipse docẽdus es: q & iure cõsultus: & uir sapientissimus docere alios consueisti. Cæteꝝ uis amoris: ut hæc audacter scribere: & me cohortata: quæ scio: pro tua singulari prudentia in bonam partem accipies. Vale. ex Florentia. iii. Nonas Decembres. Mccccxxix.

¶ Franciscus philelphus Ioanni Iamolæ. S. D.

QVod fieri certior ab me quæris: qd ipse de me statuerim: hoc ẽt mansurus ne sim Florẽtiæ in proximum annũ: an alio cõcessurus: quid tibi respõdeã haud satis scio. Delectat me certe urbs: delectãt clues. delectat ẽt cælũ ipsũ: qđ ad ꝑclara dextraq; ingenia uim plurimã habet. Cæterum tertẽt me ciuiles discordiæ: quas hic non minoris: q̃ bononiæ uigere: ut indies i nualescere magis aiaduerto. At in ciuitate sediciosa quæ quies: quæ tranquillitas ulla cuiq̃ esse queat. Quin eo mihi magis hic q̃ bononiæ ciuiles discordiæ metuẽdæ sunt. qđ Bononiẽses tui sibiipsis nocent: peregrinis aũt fauent oẽs. At Florẽtiæ secus oia. Accedit ad hãc difficultatẽ. quod mihi paratæ sunt priuatæ quædam illorũ insidiæ qui tũ hic doctum neminẽ uellẽt. quo ipsi inter luscos oculatissimi uiderenẽ. Itaq; oino hic mihi alib tãdem migrandũ ẽ: si uel uelim & mihi: & rebus meis salubriter eẽ consultũ. Sed quoniã tẽporũ est habenda ratio: nũc mihi uellificandum est ꝑ uentorum flatibus. Quo si t: ut ꝓximum quoq; annũ hic futurus sim. Vis autem

pestilentiæ:quod nosse uis:iam prope omnis contabuit. Vale.ex Florentia Kal.nouembribus, Mcccc xxx.

¶ Franciscus Philelphus Ioanni Aurispæ.S.D.

MOuerunt mihi risum litteræ tuæ:quibus Macrobium atq; dionem:quos commodato acceperas: repetenti respondeˢis:eos me tibi dedisse dono:quo tempore Constantinopolim sum profect⁹ ad regem Romanorum Sigismundum:& ita niteris oratoriæ mihi probare tuum commentum: ut nisi iuuenis admodum essem:me putarem oblitum mei. At uereor:quoniam senectutem attigeris:ne ipse obliuiosus sis factus:nam sunt qui senectuti imbecillitatem memoriæ ascribãt:ego.n.memoriter memini cum essem triremẽ prope inscensurus:petiisse te ut duos illos codices ad reditum usq; meum ex pa nonia tuæ fidei commendarem:tutius enim eos apud te futuros:q̃ domi. Cum uero constantinopolim re uertissem:tu aberas in Italia. Quod si posteaq̃ in italiam redii:illos serius repeto nolo ob id putes me esse obli tum mei. Quare te rogo:ut eos iure postliminii uti sinas. Quod tum feceris:cum liberi ad me reuerterint. Vale ex Florentia pridie idus septembres. Mcccc xxxi.

¶ Franciscus philelphus Leonardo Iustiniano.S.D.

CUm memoria mecũ repeto magnitudinẽ atq; crebritatẽ tuoꝝ erga me meritoꝝ nõ possũ nõ pla ne intelligere me carũ tibi oli iucundũq; fuisse:esse aũt hoc tẽpore haud sane aiaduerto:adeo eni; me suspensũ & ancipitẽ usq; tenet tuarũ intercapedo litterarũ:dũ nihil oino respondes:ut animũ a me tuũ alienũ quodãmodo factũ existimem. Quæ mea calamitas si forte accidisset:id qd̃ mini me oium uel nullo neq; errato meo:nec itẽ tuo accidisse certe scio:sed inuidorũ dũtaxat & obtrectatorũ ma lignitatẽ ac pfidiã in cã fuisse nõ debeo nõ existimare:nã ut inqt Sophocles ϖρὸς τὸν ἐγονέα φεον ὀϖι Quare cũ hi uiuerẽt me tua singulari beniuolentia atq; charitate palam gloriari:& eam ducere perinde atq; cutusdã fœlicitatis loco:non potuerũt hoies pditissimi pro pestifero suo ai liuore nõ uehæmentissime dolere In idq; maxie elaborarũt:q̃tũ uideor uidere:ut ὁ μικρὸς ὀεγὼ πεγαλουδοῦ χορισ αφαλερὸν ϖι ύα- ϖε λωμεὺε ταγαρὸοῦ μεγαλοῦαχρι Δελρoн. Quæ quidẽ insidiæ iuidentiũ q̃ta me sollicitudine at q; molestia affecerint:potuisti ex aliis nõnullis supioribus nostris lris liquido pspicere. Quod aũt hoc tẽpo re aliud ad te scribã:habeo nihil:nisi ut te rogẽ:atq; obtester:ne obtrectatorib⁹:& maliuolis aures patefacias sed illũ me & eẽ & ppetuo futurũ erga te philelphũ arbitreris:q nulla unq̃ ai gratitudine didicit a quoq̃ supa ri. Nã q̃lis sp in te fuerim:iãpridẽ & pspectũ habes & cognitũ. Vale.ex Florẽtia nonis Ianuariis. Mcccc xxxi.

¶ Franciscus philelphus Ioanni Lamolæ.S.D.

NE aut te aut alios:quos huc discendi gratia uenturos significas ancipites teneã:ad proximũ men sem Iulium maxImo cum totius huius ciuitatis cõsensu ac studio conduct⁹ sum præmio aureũ trecentorum quinquagenorũ in singulos ãnos p toto triẽnio: cuius quidẽ statuti tẽporis initiu; est quintodecimo Kalendas nouembres:Quod temporis curriculũ:faciat deus optimus maxi- mus:ut cũ minima inuidorum in me molestia liceat pcurrere. Vale.ex Florentia Kal.augustis. Mcccc xxxi.

¶ Franciscus philelphus Nicolao arcimboldo iureconsulto.S.D.

EX qua die te bononiæ primũ uidi: cũ legatus pstantissimi Mediolanẽsiũ ducis Philippi Mariæ il lac iter faceres:tãta me tibi beniuolẽtia deuixisti:ut oia me tua causa facturum libenter ultroq; re ceperim:Et tu itẽ contra mihi oia tua studia:& officia es pollicitus. Itaq; tempus obtulit:ut ipse an teuertam:cũ anteuerti libentius uellẽ:q̃ppe q̃ honesta i re opa tua opeq; uti uelim. Qui meas tibi litteras reddidit iuuenis est senensis Aeneas Siluius noie:honesta natus familia:mihiq; carissimus nõ solum quod annos duos meus auditor fuit:sed ẽt quod ad igenii acrimoniam dicẽdiq; leporem attinet moribus ẽ & urbanis & cultis. Cupiditate autem ductus uisendi Mediolani ad uos uenit. Quid multis? Hoiem tibi tan to studio commendo ut maiore nequeã. Quicqd in hũc uel officii:uel opis cõtuleris: in me ipsum collatũ existimabo. Adhortationem autẽ illã tuã neq; sum oblit⁹:nec obliuiscar quidẽ. Quin hac ipsa de re me⁹ Ae neas ille tecũ uerbis meis quædam commentabitur. Vale.ex Florentia nonis nouembribus. Mcccc xxxi.

¶ Franciscus philelphus Antonio Panhormitæ.S.D.

EGo mi Antoni mallẽ istic esse:ubi quietior mihi:ut existimo:uita offerretur:q̃ Florentiæ:ubi oia sunt tumultuaria:plenaq; inuidiæ. Ad quod ai cõsiliũ cũ multi mẽ hortarẽt:tũ Guarynus noster in primis. Sunt mihi Mediolani amici nõnulli:sed Guarnerius Castellio:& Nicolaus arcimbol- dus:& Aloysius crottus oium primi. Cũ istis igitur uelim de re mea aliquid commenteris:& qd̃ ipsi hanc in sententiam dixerint:ad me & q̃primũ & q̃ diligentissime perferendum cura. Nam si honesta mi hi conditio fuerit oblata:eam non detractabo. Vale.ex Florentia.iii.idus Iulias. Mcccc xxxii.

¶ Franciscus philelphus Nicolao Cardinali Bononiensi.S.D.

THomas Sarzanensis uir perhumanus & eruditus amplitudinis tuæ secretarius pater clementissi- me tuo nomine litteras ad me dedit:quibus quod mihi erat sole:ut aiunt:clarius non amice mi- nus q̃ eloquentet ostendit:quãta sit tua erga me charitas:dein monuit:ut tibi significarem:q̃ me Florentia delectat. Præterea si qua in re tua opera opeq; uti uelim scriptorio calamo ne parcam. Te.n.paratũ semper fore.ut mihi benefacias. Et habeo tibi & ago imortãlis gratias pater humanissime:qd̃ ex qua die primũ Bononiæ me uidisti:ac tuam excepisti in clientelã:te mihi patronũ semp:te partem:te be neficiũ præstiteris:& id quidem nullis meis de te meritis:sed sola tua mansuetudie atq; benignitate. Imita- tus tu sane eum:cuius crucem pro signo geris. Christũ optimum maximum:qui ut cunctis mortalib⁹ bene faceret sibi ipsi non pepercerit. Nunc ad ea:quæ uerbis tuis mihi Thomas tuus scripsit:& de florentia pri- mum. Quem florentia minus delectarit:is certe nulla bonitate floret. est enim eiusmodi urbs florentia:cui

tan⁹ q pandoræ cuidam dii omnes ut ad poetas redeam. Singuli bona singula dona dederint. Nihil .n. huic urbi deest quod ad humanã accedat fœlicitatem. Cæterum inter rosas etiam sunt spinæ. & in terra nihil est tã ex omni parte perfectum: quod non aliquid habeat quod offendit. Equidem uniuersæ ciuitatis sum cariſſimus. Meq; uiri oẽs boni ac pstantiſſimi ciues & colunt & faciunt plurimi. Nec est mihi apud florentinos optãdum quicq̃ quod sperare non liceat: uix primarii ipſi ciues in rebus etiam maximis plus habent auctoritatis q̃ ipſe ego. Omnes mihi gratificari studẽt obsequuntur omnes. Nihil ab me neque mea: nec amicorũ causa frustra petitur. Cæterum quo magis ualeo apud florentinos uel auctoritate uel gratia eo magis mihi cauendum est ne quid magni mali inuidia mihi aliquãdo pariat. Sunt enim aliqui fucati litteris: quos mea præsentia iccirco plurimum turbat: q; sperẽt: si ipse abesſem sese in maior aliquo precio futuros. Itaq; dignitati meæ clam semper insidiãtur. Qui & si mihi nihil obesſe possunt: metuendum est tamen. Nam ingenia florentina acerrima sunt & in omnem partem strenua. Quid miltis? nisi adhuc in proximum annum publico docendi quidem muneri essem obstrictus: operã darẽ olo: ut inuidæ cæderem & in aliquem tutiorẽ portum ex huiusmodi fluctibus me reciperem. Nam q̃q̃ uniuersa me florentina respu. & diligit plurimum: & facit maximi: ea tamẽ est hoium natura: ut nõ minus pauci atq; imbecilli nocere possint: q̃ uniuersa manus potẽtiorũ prodesse cuiquã. Miserent sane oẽs. & pmoleste ferũt si cui bono uiro inferatur iniuria. Succurrit autem nemo: nec id de peregrinis solũ usu uenit: sed de ipſis etiã pstantioribus ciuibus. Sunt qui ſicarios parauerint: per quos nicholaum guzanũ uirum primariũ in repu. interimerent. Detectis insidiis non mõ nullũ de his supplicium sumptum est: qui ſicarios instruxerunt: sed tentatũ potius ut nicholaus ipſe plecteretur qui & uir grauiſſimus esset & in repu. potentiſſimus: nam ſicarii feruntur instructi a duobus soderinis fratribus nicolao ac Thoma iuuenib⁹ prõptis & audacib⁹: quorũ pr fuerat: ut uulgo dr: machiatore & auctore ipſo, nichilao publico iudicio obtruncatus: quoniã esset insimulatus iniisse consilium nescio quod aduersus remp. Qui ergo ipſe minus mihi mutuendum putem: qui & iuuenis sim & peregrinus: & nullarũ uiriũ: cum uideã uiros tãtis fretum clientelis: tantis opibus: tantis factionibus in ultimum ppe periculũ adductũ: qm̃ aduersus sontis causam pſequeretr? Nã alteri⁹ factiõis princeps dr Cosm⁹ medices uir ut scis florẽtinorum omnium pecuniosiſſimus. Eoq; mihi res uidetur per mutua animorum odia irritamentaq; processisse: ut nobiliſſima hæc ciuitas nõ admodũ lõge abesse possit itãtis pcellis ac fluctibus a triſti & miserabili naufragio. Accedit ad hanc malã suspitionem: q; hi qui liuore me atq; odio insequuntur: ipſius Cosmi utuntur ueluti pattocinio. At Cosmus quaq̃ uidetr amantiſſimus mei: eiusmodi tamen uir esse animaduerto: q & simulet & diſſimulet oia. Estq; usqueadeo taciturnus ut ne ab intimis quidẽ familiaribus ac domesticis q̃ t intelligi. At Laurentius huius frater ingenio est & aperto: & leui: cui Cosmus & si uir ẽ grauiſſimus: tamen: ut audio: nequaq̃ audet aduersari. Ego autem neutram pendeo in partem. Aeque omnibus morem gero. Illudque Ciceronis studioſiſſime tueor. non oportere peregrinum in aliena republica esse curioſum. Cæterum quoniam in naui obnoxia naufragio nemo potest tuto nauigare: ego hinc q̃libentiſſime abfueri: duo in italia loca sunt: quor alterutrũ nõ inuitus optarem. Mediolanum & Romanã curiã, siue .n. apud pontificem maximum siue apud inclitum ducem Philippũ Mariã honestus mihi daret locus: eum non modo nõ reiicerẽ: sed cæteris omnibus iucundiſſime præferrem: atque amplecterer. Tenes tu pr reuerẽdiſſime & studia mea omnia: & consilium & uoluntatem. Quantũ mihi prodesse possis: non sum ignarus. Quantum & uelis iampridem expertus sum. Quæ cum ita sint: clementiã tua; rogo etiam atq; etiam: oroq; ut huic meo desyderio consulas. Quicquid ipſe de me statueris indubitato persequar. Operamq; dabo ut tua de me opinio te nunquam fallat. nam neq; fidei unquã deero: neq; induſtriæ neq; diligentiæ: Valeat q̃diutiſſime integritas sanctimoniaque tua pater clementiſſime. tibique certo persuade me ita esse in potestate tua, ut omnia de me tibi polliceri quæas. Ex florentia. x. Kal. octobres. anno a natali christiano. Mcccc xxxii.

Franciſcus philelphus Thomæ Sarzanensi. S. D.

VT tuis me humaniſſimis monuisti litteris: scripsi ad reuerendiſſimum cõmunem patrẽ Cardinalẽ tuũ imo meũ: imo nr̃m quæcũq; honeste tutoq; scribi a me poterant. Sed tecũ loquar aptius. q̃ tu p nr̃a uetere sũmaq; ãicitia itaq; accipies tractabisq; ut magis i rẽ meã cõductura iudicabis nẽo florẽtiæ fuit unq̃ ut publice oẽs pdicãt in quo uno ita ut in me uniuersa ciuitas cõgesceret. oium i me oculi & sermões cõuersi sũt: oẽs me magni dicũt: oẽs laudib⁹ tollũt ad cœlũ. Nẽo ẽ neq; ex pstãtioribus ciuib⁹, neq; ex ipſa plebe q nõ mihi glorificet oia. At ipſe quo uideor beatior: eo mihi metuo magis. Q d ut mihi accidat duo sũt i cã: tũ ipſa iter se ciuiũ seditio: quæ & maxia ẽ: & piculoſiſſima: ut ex meis ad cardinalẽ litteris potuisti itelligere: tũ inita iuidor aduersus me cõiuratio, nicholaũ nicholũ nosti. hic loqci or ẽ. & leuior. Karolus arretin⁹ ut: ẽ uarsuto ocultoq; igenio & eo plane iprobo ita mihi clã maxie inimic⁹: Is apd medices plurimũ põt. Vereorq; ne illos obtrectetiõib⁹ suis & maledictis aduersus me exulcerarit. Id q; ut credã: plurimæ sũt cõiecturæ Quare mihi tutũ nõ ẽ inter huiusmodi uersari insidias pinde cardinalez hortare: ut q̃ celerime põt: cõsulat rebus meis. Tu rẽ paucis tenes. Vale. ex Florẽtia. Kal. octo. Mcccc xxxii.

¶ Franciſcus Philelphus ioanni auriſpæ. S. D.

VOd i statu positæ sint res meæ: nõ ẽ difficile iudicatu: Vniuersa hæc ciuitas factiõib⁹ tumet nec diu abesse potest: quin pariat maximi quippiã mali: Præterea nosti: quam mihi aduersi sunt. Vbiq; gentium malim esse q̃ florẽtiæ. Vale. ex Floren. iii. idus decembris. Mcccc xxxii.

¶ Frãciſcus philelphus Franciſco barbaro. S. D.

NOsti iampridẽ: quãta mecũ familiaritate atq; bẽiuolẽtia iunctus ẽ Antonius Capanorẽſis Qui q̃q̃ sua probitate & innocẽtia tibi debeat esse cariſſimus: tamẽ ut mea etiaz causa aliqd cumuli

accedat ad priſtinã tuã i eũ benignitatẽ:te ẽt atq; ẽt rogo. Vale.ex Florẽtia.iii.Kal.Ianuarias. Mcccc xxxii.

¶Franciſcus Philelphus Ioanni Auriſpæ .S. D.

MIhi polluce meo uehæmẽter ẽ opus:Itaq; rogo te:ut eũ ad me ire q̃primũ cures:nã illũ tibi tãtiſp uſui dedi:donec abs te repeterem.Quare fac:ne ſecundũ hac de re ad te ſcribaz. Vale.ex florẽtia. iiii. Kal.ianuarias . Mcccc xxxii. ¶Franciſcus philelphus Ambroſio monacho.. S.D.

LItteræ mihi tuæ ſemp gratiſſimæ fuerũt:& i preſẽtia:q̃ antea lõge gratiores :idicãt.n.dilucide:ab q̃bus mihi cauẽdũ ſit. Veq; utar eqdem more meo:ut & nemini noceam & laceſſitus iniuria me uirũ eſſe meminerim: Vale.ex ædibus noſtris florentiæ.xiii.Kal.februarias . Mcccc xxxiii.

¶Franciſcus philelphus Thomæ ſarzanenſi. S.D.

PLacuerunt:quæ ſcripſiſti mihi uerbis reuerẽdiſſimi comiſq; pris Cardinalis.Nec aliud quiq̃ hẽo quod reſpondeam:q̃ maturato opus eſſe.Nam hic omnia ſunt turbulenta:& mihi nequaq̃ tuta Cãm tibi iampridẽ ſignificaui.Cura igitur:ne fruſtra mihi ſcripſiſſe iudiceris. Vale.& me clæm. tiſſimo patri cardinali & cõmẽdatũ:& carum reddito.ex florentia.xiii.Kal.apriles. Mcccc xxxiii.

¶Franciſcus philelphus Charolo aretino.S.D.

SVnt nõnulli:q me mõuerint:ut mihi a te caueã. Moliri.n.te mihi neſcio quas inſidias :ut qui eruditiõe& pbitate nequeas facinore mihi noceas. Sum eqdẽ id miratus:quod neq; deũ metuẽs nec hominũ famã:tanto ſceleri te obnoxiũ ſis facturus:pſertim eũ nullã hẽas iuſtã aduerſus me cãm Nõ.n.mihi uitio dãdũ ẽ :ſi te doctior axiſtimor magiſq; diſertus:ſed ingenio ignauiæq; tuæ: q ſi ita litteris:& bonarũ artiũ diſciplinæ opaz dares:ut exercẽdo fœnori & flagitio:eſſes me fortaſſe multo ſupior.Nã quod iactites iis anchoris te mũitũ ut nullos fluctus:nullos turbines ptimeſcas: uidi ego pſæpe tãtũ eẽ uẽtoq; ipetũ ut nullæ anchoræ:nullũ robur:nulla alia munimia ſatis ſint : q̃ ualidiſſimas ẽt naues tueãt quo minus obruãtur fluctuũ uorticibus.ac patiantur deniq; naufragiũ.Itaq; prudẽtius feceris:ſi rõi malue ris:q̃ pturbationi parere:quaq; altera excutit ex hoium mentibus tenebras inſaniæ:deturbatio uero lucẽ ſapiẽtiæ. Tu de me Charole nihil habes:quod iure queas expoſtulare.Nã neq; publice:neq; priuati nocui tibi unq̃. Quin tu ſcis:nõnunq̃ es a me pulcherrime laudat⁹:uel tũ maxime:cũ a q̃buſdã grauibus integer rimiſq; uiris eſſem cõmonefactus te mihi moliri inſidias:Id.n.iccirco ab me factũ eſt:ut aliquando te pudet tui:atq; reſipiſceres. Sed quãtũ poſſum augurari:tanta eſt uis morbi:quo inuidentia te excruciat:ut nullis neq; humanitatis:neq; admonitionis remediis ad ſanitatem redeas.Me tamen nullæ tuæ mouebunt iniuriæ:quominus pgam ſimilis eſſe mei. Vale. Florẽtiæ ex ædibus noſtris Idibus Aprilibus . Mcccc xxxiii.

¶Franciſcus philelphus Nicolao nicolo.

EGo te nicolae nicole uel ex uſq; Conſtantinopoli ex Chryſolora ſocero meo ſapiẽtiſſimo clariſſimoq; uiro:quo eſſes ingenio:q̃bus moribus:ad ungẽ didiceram. Cũq; poſtea i Italiã reuertiſſem eadẽ ac ẽt plura tũ ex Guaryno ueronẽſi:tũ ex loãne Auriſpa uiris prudẽtiſſimis& apprie eruditis audierã.Nec dediſti tũ ea præſtare oia:q̃bus te mihi ſũma beniuolẽtia deuicirẽ. At nullis meis nec officiis:nec meritis potui te aliũ reddere:q̃ eſſes & nã factus:& ex diuturna cõſuetudie cõfirmat⁹: qppe q̃ tibi magnæ laudi ducas:ſi pſtare id q̃as:ut uiri oẽs docti & boni tua opa & iduſtria florẽtia extrudãt. Itaq; gloriaris & Chryſolorã florẽtia eẽ a te expulſũ:& Guarinũ & auriſpã ãbos turpiter electos. Reliquũ eſſe Philelphum unũ :quẽ aut breui exulẽ facies aut male afficies. Quid iſta ſibi tua uelit oratio nõ itelligo:ñ.n. eiu modi ſunt nerui tui:ut mihi q̃q̃ poſſis icõmodare. Nã quod ad florẽtiã attinet:ego mea ſpõte iudiæ. cædere inſtitui:non minis tuis:q̃ nullaq; es uiriũ:nulliuſq; auctoritatis uir:nõ metu potẽtioris cuiuſpiã:cui⁹ opibus audaciaq; iſanis:ſed ut uiuã ipſe mihi liber cũ muſis. Videstu ſane:niſi pœnit⁹ mẽtis luminib⁹ cap tus es:q̃ unus philelphus unluerſæ ciuitati carus ẽ & piucũdus. Nihil neq; priuatim nec publice petiẽ a me fruſtra. Si lapides ipſi loqui poſſent:omnes i meas laudes liguas ſoluerẽt. Mihi gratificant oẽs:q̃cũq; optarim obſequunt oẽs:iſeruiũt oẽs. Q is uir bonus & grauis cuiq̃ aduerſet bene ꝓmerito:ꝓmereriq; aſſiduiſſime ſtudẽti: Veli mihi dicas:quod ẽ erratũ aduerſus te meũ:Nonne oibus in rebus tibi uſq; morem geſſi ! Quid habes:quod mihi des crimini! Nũ finis te uiq; iam decrepitũ:& rerũ humanarũ callentiſſimũ ſeducia uerſuta maleficaq; uulpecula Charolo aretio Nõne animaduertis aliquãdo ꝓprauatũ ꝓditiſſimi hois cor ruptũq; igeniũ! An pateris eũ uti te ueluti iſtrumẽto quodã futoris ſui:Reſipiſce:reſipiſce tãdẽ. Cõſydera ãnos tuos.Quãdiu nobiſcũ futurus es:Quod ſi nullũ putares fore diuini iudicis uel præmiũ::uel ſuppliciũ homiuũ tamẽ de tua uita atq; moribus exiſtimatio tibi uerẽda eẽt. Ego:quod i me erit:ut nunq̃ pſtiti : ita tibi præſtabo nũq̃:nõ mõ inimicitiaq; le ne minime qdẽ uel ſimultatis:uel idignationis materiã. Vale.florẽtiæ ex ædib⁹ noſtris:idib⁹ Aprilib⁹ .Mcccc xxxiii. ¶Frãciſcus philelph⁹ Thomæ Senecæ. S.D.

QVod te mihi ta ſubmiſſe p litteras cõmendaris:tibiq; ut ignoſcerem:petieris :minime opus erat nec.n.te latet æquanimitas mea:& q̃ ferre pfacile cõſueui hominũ iniurias:præſertim eorum : q ſuæ nõ ſunt ſpontis. Ego idem erga te ſuz futurus:quẽ es iampridẽ ſæpenumero expertus : hoc eſt & humanus:& liberalis. Quare quocũq; i officio mea opera uti uoluerit : ſenties eã tibi nuſq̃ defuturã. Tu ſi potes.aliqãdo tecum habita:atq; reſipiſce . Vale.ex florentia.xv.Kal.maias. Mcccc xxxiii.

¶Franciſcus Philelphus Cincio Romano apoſtalico ſecretario.S.D.

VÁ mihi ſpem iamꝓdem in urbe Roma corã recepiſti:ut eã mihi pducas ad finem te ẽt atq; ẽt rogo nunq̃ mihi crede:intermoriet apud me officium tuum noui bonitatem animi tui:noui integritatem benignitatem præſens expertus ſum:Scio:non falles opinionem de te meam. Reliquum eſt ut cœpta perficias. Vale.ex florentia pridie Kalendas maias. Mcccc xxxiii.

¶ Franciſcus Philelphus Coſmo medici. S.D.

TMpium illud eſſe hominum genꝰ arbitror Coſme medices: quorũ artibus atq; dolis labefactaꝫ ac ſoluit iucundiſſimũ hũanæ beniuolentiæ & amicitiæ uinculũ. Nã ſi ex oĩbus animalibus homo ad ſocietatẽ maxie natus eſt: quis illum non putet ab omni naturæ inſtituto humanitateq; alienũ. q animoꝝ charitate conſtrictos: qua ſine ſocietas eẽ nulla poteſt: diiungere ſepareq; cõaꝫ: Cũ primũ floreñtiã ueni: non expectaſti tu tantis opibus: tanta amplitudine uir: ut te & iuuenis: & peregrinus: & paucis admodum cognitus adirẽ prius: ut par eſſe cenſebã: idq; facere inſtituerã: ſed ante uertẽs pro tua ſingulari modeſtia pbenigne me adiiſti: nullumq; prætermiſiſti munus neq; optimi: neq; benificẽtiſſimi uiri. Ego item contra: quicquid i me erat uel obſeruantiæ: uel ſtudii: id omne detuli tibi. Neq; ſum ulla in re paſſus unq; deſyderari abs te officium meũ. id certe probãt cũ alia pmulta mei erga te beniuolẽtiſſimi animi documenta: tũ pleraq; ſcripta mea: quibus clariſſimũ nomẽ tuũ ĩmortalitati apud poſteros cõmẽdaui. Quod enim maius munus prodire in te potuerit: perſeuerauit ſemper æquis: ut ita dixerim lãcibꝰ citro ultroq; beniuolentia noſtro donec hoc peſtilẽtiæ uim: q̃ uniuerſa hæc ciuitas cœperat laborare: Veronã tuẽ dæ ualitudinis gratia cũ tota familia cõceſiſti. Vtinam ea omnis morbi contagio florentiæ muris tanq̃ labyrinto quodam ſeſe occluſiſſet: neq; longius peſtiferum uirus ſuum emiſiſſet. Sed lõge ſecus uidere uidor accidiſſe. Duo. n. te ſunt ſecuti: quorum animus oĩ eſt peſtilentia peſtilentior: Nicolaus Nicolus: & Carolus arretinus. Horum tu conſuetudine uſus: minus tibi cauens: ea es peſtiferi morbi contagione uſq; adeo interceptus: ut iam tuæ ſpõtis haud eſſe uidearis: ſed perinde atq; in poteſtate poſitus aliena: ea ſi minus facias: ut aſſentiaris oĩa: q̃ aſſẽtatores leuiſſimi ac facinoroſiſſimi nebulones uoluerũt. An es oblitus Coſme medices: q̃ mihi olim reſpõderis ante tuã in urbẽ Veronã profectionẽ: quo tẽpore apud te quærer & de Nicolao Nicolo: & de Carolo arretino: quod mihi clam detraherẽt: quod multa aduerſus me cõfligerẽt: qđ nihil aliud ſtuderent: nihil molirent accuratius q̃ mihi incõmodare atq; nomen obſcurare meum: At ea tu ſane leniter reſpondiſti atq; ſubridens: non oportere inquiens mirari me: nec ægre ferre Nicolai Nicoli detractionẽ: eo enim eſſe hominem ingenio: ut neminem doctum uirum relinquat intactũ mordacitate ſua: quicq; ne ſoli quidem ipſi parceret: utpote q & Manuelem Chryſoloram ſapiẽtẽ & ſummũ illum uirum barbam pediculoſam adhuc ſemper nominet: & ambroſium monachũ: cui magis affectus ẽ: q̃ propriæ animæ attonitum per contumeliam uocet. In Leonardum autem arretinum qualem ſe præſtiterit: ipſiꝰ Leonardi in eum inuectiua teſtimonio eſt. Quid. n. cõmemorem aut Guarynũ: aut poggiũ: aut auriſpã: quos quotidie maledictis inſequitur? Quo quis doctior eſt: aut eloquentior: aut eruditior: aut melior uir: eo magis Nicolai cõuitiis & opprobriis ẽ obnoxius. Quare tibi: ſubdidiſti: non modo eſt dolendũ: ſed lætandum potius quod in Nicholai maledicentiam incideris. Nam quanto is te magis, uituperabit: tãto apud grauis illuſtriſq; uires laudabilior fis futurus. De Carolo autem qđ expoſtulas nolem tibi materiam expoſtulandi datã: idq; magis eius q̃ tua cauſa. Nam ut tibi ille nihil obeſſe poſſit: cum nullam in ciuitate auctoritatem habeat ita ſibi plurimum nocuerit: ſi nicolai ueſtigia imitabitur. Hæc tu mecum familiariter & perhumane locutus es. Meq; es hortatus: ut omni in re & te: & tuis rebus omnibuſq; non ſecus atq; meis uteret. Te enim omni in re ſemper ad futurum mihi. Id quod tu certe facere nunq̃ deſtitiſti: ante eã: ſcilicet quam modo dicebam: ueronenſem profectionem. Te uero abſente ab urbe. ſum omnia in republica: quæ uolui: & facile: & honorifice conſecutus: Vbi autem florentiam reuertiſti ilde; Nicolaus & carolus maiore quada; audacia aduerſus me agere ſunt aggreſſi. Nã tuoꝝ: & clientiũ: & neceſſarium muniti factione: tantum efficere potuerunt: ut publica doctoꝝ omniũ ſalaria diminuerentur: opinati ĩ ſane: ſi mihi quoq; ex publica mercede ſubtraherẽt: fore: ut ipſe neceſſario cogerer abire florentia: ut qui ſine magno ſalario uir. q parcere pecuniæ nunq̃ didicerim: florẽtiæ pro dignitate uiuere nullo pacto poſſem. At hic uidere tu Coſme pſpicue potuiſti: q̃ uniuerſa ciuitas me diligeret. Diminutionem illam conſtitutæ pecuniæ doctores omnes tuorum opera aſſenſi ſunt: ſiue id arte: ſeu uero fuerit factum: Solus ipſe rei in dignitatẽ nõ admiſi. q mihi icõ modaſſe arbitrabantur: læti atq; exultantes per urbem ferebanꝫ: putabant homines ſtultiſſimi uota ſe potitos: neſcientes eſſe uirtutem denicq; apud omnes uenerabilem: & eam eſſe uim eloquẽtiæ: quæ in liberis ciuitatibus plurimũ ſemper ualeat. Nondum ſecundus præterierat menſis: ex quo per dominos & collegia: cõuocatis: doctoribus præmia fuerant diminuta: quũ ipſe ueni in ſenatũ: ubi quũ pro re mea orationẽ habuiſſem: & moderatam: & ſimplicem: conſurexere nonnulli familiares: & amici tui: & etiã ſanguine coniũcti. In quibus erat Iulianus medices: Auetardi patruelis tui filius. Hi ſane omnes aperto marte contra poſtulata mea peroraruntquantum potuerunt acrius magiſq; appoſite: Tũ ego coactus ea neceſſitate: quã mihi res atq; ratio afferebat: nulla item circuitione uſus: ita egi cauſam meam ut non modo qui erant pro repu. & decoro: ſed tui ẽt ferre omnes pro me occulta ſuffragia reddiderint: Nã cũ omnes in eo ordie ſint ſeptem ac triginta in reddendis ſuffragiis: pro mea cauſa fabæ nigræ quattuor & trigita fũt repte. Qui qdem bene ſentientiũ animus ac fauor & ſi mihi fuit honorificus: cauſam tamẽ præſtitit inimicis: ut ſe magis ad nocendum excitarent: non multo enim poſtea ãbſendo: rogãdo q̃rẽdo inculãdo: monẽdo: adhortãdo: p omne humillimæ ſubmiſſionis munus tantũ ſibi apud tuos ſtudiũ uendicarunt: ut ſimulatiõe utilitatis publicæ: uiri quattuor: ut: ſcis: declarati fuerint. quibus præcipuum ius eſt pmiſſum ad moderandam publicam omnem impenſam. Hi uero omniu; primũ ſalaria queq; litteraturæ & diſciplinæ ut rẽ inutilem & indignam omnino abrogarunt: cum dicerent non eſſe tempus diſcendi: ſed belli gerendi. Quæ quidẽ res & ſi omnibus bonis ciuibus uiſa eſt indigna: tamen qui animaduerterent eam probari atq; laudari a tuis omnibus: quieſcebant etiã ipſi: ne ſntuenda reipu. dignitate: aliquid appeterentur indignũ. Solus hic phi-

lelphus in tam florenti.in tam magnifica urbe inuentus est:qui causam non publicam minus q̄ priuatā ac suam & strenue amplecteretur & fortiter.Nam prouocatione usus ad sapientes ciuitatis: qui uocant:abrogatio ea omnis sapientibus ipsis p̄ usitata a prisc̄is usq; annis consuetudine demādare publico decreto.at ii ut erant uiri grauissimi atq; optimi:re mature & q̄ diligentissime cognita:quod quatuor illi uiri deimpensa studii litterarū disciplinarumq; liberaliū abrogarant:uanum esse atq; fatuū decernentes:nō me solum:q̄ uocarā sed ēt reliquos doctores omnis pristinæ dignitati atq; emolumētis cū ingēti totius ciuitatis lætitia ac plausa restituerūt. Tū inuidentiū animi ardētioribus irarum ignibus iflāmati.nō clam ut antea. sed palā:& tanq̄ aperto marte in aciem prodeuntes dictitare minitariq; cœperūt nō oportere posthac uti magistra tuū adminiculis aut alicuius obtentu iuris.sed armis potius & cruore:cū subderēt turpe esse principē ciuitatis ab homine peregrino totiens superari. At quem uocant illi pricipē ciuitatis Cosmę Medices: si te unū illi nō uocāt:quem alium possint:intelligo neminem. Nā & uiri nobiles cæteri semp mihi fauerūt: ac fauēt. & populus uniuersus me plurimū diligit. Tui uero si per te licuerit:nō mō mihi non sint aduersi:sed maxie omnium propitii:id quod ex occultis suffragiis quādoq; patuit. Quod ferrū autē cruorēq; minent:nulla ratione adduci possum:ut credā te passurū.ut quisquā potentia tua frœtus tantū scelus:tantū facinus audeat machinari. Nam sine cōsensu tuo pugna fit aquilæ a graculis inferenda:Non.n.istos pluris facturus sim q̄ pygmeos Hercules. Ad hæc certe uelim tecum animo uolutes:qd in Nicolao & Carolo præcipuū uides quapropter abste mihi præferendi sunt:Num ingenium:num doctrina:num eloquentia:num morū elegantia:num uite integritas:Quod si non ita frequento ædis tuas:ut isti quotidie faciunt:id occupationibus meis dato: Scis.n.publico docēdi munere satis me facere oportere. Preterea pudor uitæ parasitū me esse non finit. Non blandiri:non adulari:non assentari unq̄ didici. Si quid me uelis facere tua causa modo me facetis de tua uoluntate certiorem:factum puta. Nihil profecto frustra iusseris. Et priusq̄ uenissem Florētiā:diligebam te plurimū. Et Florētiam posteaq̄ ueni in hanc usq; diem nullum prætermisi unquā officiū amoris summi erga te mei. Itaq; rogo te: Itaque obsecro:ne patiaris cuiusquam inuidentiam plus apud te ualere: quam meam in te fidem & obseruantiam. Vale. Florentiæ. Ex ædibus nostris. Kal. Maias. Mcccc xxxiii.

¶ Franciscus Philelphus Ambrosio monacho. S.D.

DE re mea te multū babuisse sermonē cū uiro clarissimo Cosmo medice: & eū de me amicissime sentire uehæmenter gaudeo:præsertim cū tibi:ut scribis:sanctissime receperit: mihi.non modo non esse formidandū mali quicq̄:sed ne cauendum quidem: Non.n.poterā nō subuereri: ne qd aduersus me insidiarū instrueretur. Verū:miror:quid laurētius Cosmi frater:quotiens in me incidit semp obliqt faciem:salutatusq; a me respondet omnino nihil. Sed quoniam Cosmi fide debet mihi certius esse nihil aliorum mores feram æquo animo. De Diogenis autē Laertii uersibus quod perurbane expostulas:ne mihi succēseas:rogo: Nā partim occupatiōibus meis:partī aī molestia ob cōtinuas iuidoq; i me isidias:factū ē:ut uersus illos latinos facer:ut iusseras:distulerim i hāc diē. Sed gerā pfecto morē uolūtati tuæ idq; ppediē. Diodorū siculū ad te dedi. Vale. Florentiæ: Ex ædibus nostris. vi. nonas Maias. Mcccc xxxiii.

¶ Franciscus philelphus Bornio salæ iureconsulto. S.D.

ET te & uniuersam familiam tuam immo nostrā ualere perbelle:libenter accipio:atq; Deum oro ut ita q̄ diutissime habeas. De me autē quod scire cupis:in fretu nauigo siculo iter ācipites æstuā tisq; procellas:& turbulētissimos fluctos. Existimarā Bononiā solā ciuilibus factionibus dissidere. Sed florētia lōge magis discordiis & seditiōibus feruet. Vtinā huc aut uenissem nūquā:aut abiere liceret p̄ dignitate. Sed neutrū mihi integrū esse uideo. Nuncius mihi fuit impedimēto quo minus tibi potuerim omnia explicare: Ignosce:ac Vale. ex Florentia. v. nonas Maias. Mcccc xxxiii.

¶ Franciscus philelphus Francisco barbaro. S.D.

ACcepisse te mihi nō cōmode esse Florentiæ:ita ē sane ut accepisti. Idq; qd recte auguraris: nulla mea culpa. Ad uos autē redire nundū mihi ē integrū. Quū licebit faciā te meis lris certiorē. Nā totū hūc annū:id quod p̄moleste fero:obstrictus sū reipublicæ florentinæ. Occupationes meæ faciūt:ut tecū:hoc tempore lōgior esse nequeam. Vale. ex Florētia. v. nonas Maias. Mcccc xxxiii.

¶ Franciscus Philelpus Leonardo iustiniano. S.D.

LAudari abs te uiro amicissimo eodemq; & sapientissimo & optimo consiliū meū: q̄ me tandem ex urbe florētina tāq̄ ex officia sicarioq; eripueri:nō debeo nō lætari. Ac feci id sane tēpestiue: Nā si ad reditū Cosmi medicis i tāta gladioq; impunitate cōtinuissem me Florētiæ:actū esset & de musis & de philelpho: Si.n.qua tēpestate minus uiriū habeat Cosmus:impune ficarius est parat? q̄ me trucidaret:qd factū tuū foret:quo tēpore electis oībus uiris optimatib? :omne ius reipublicæ ad unū Cosmū delatū ē. Sū āt nūc Senæ iter hūanos atq; bonos uiros: Apud quos mihi cōditio p̄ tēpoq; fortūa satis honesta ē: Soluunt.n.mihi quotānis ex ære publico aureī qnquageni ac treceni. quadringenti qnquaginta in hūc annū mihi Florentiæ fuerāt cōstituti: Sed malo minorē pecuniā quiete & sine uitæ discrimine:q̄ multo maiorē iter gladios:& uenena: Vbe urbi illi q̄ tāto amplissimoq; ciuiū splendore orbata ē Quod autem me ortaris:ut ad uos me recipiam:consilium de me tuum: & probo:& laudo:id quod etiam seq̄r:cū honeste fieri a me poterit: Nū.n.aut licet: Nā bienniū Senēsibus sum obstrictus. Vale. ex Sena pridie Kal. Februarias: Anno a Christi Natali. Mcccc xxxv. ¶ Franciscus philelphus Leōardo aretino. S.D

APus Castelliunculus auditor & familiaris meus renūciauit mihi tuo nomie abitionē istinc meam & permoleste tulisse te: quoniā priuatus esses iucundissima nra cōsuetudine:& rursus p̄bare quia istic eē nō posses sine certissimo uitæ piculo:adeo quōsdā animaduerteras iuidiæ flāmis ad

uersus me idies magis magisq; æstuare. Vtrunq; certe quod mihi significasti: præse fert perspicuũ argumẽ tum singularis tuæ beniuolentiæ erga me. At ego sane mi Leonarde: q̃q̃ libenter agebam Florentiæ: cũ ob alias pleraſq; causas: tũ etiã propter te eruditissimum & optimum uirum: tamẽ eo magis æquo animo Florentia careo: q; inter illos flores multæ uiperæ delitescunt & eæ quidem uenenosæ. ac pestiferæ. Nec enim te latet: quanta moderatione animi: quãta etiã patientia semper tulerim inimicor̃ insidias: Itaque ne semper impendenti naufragio subiacerẽ: ex istis quottidianis & turbulentissimis fluctibus in proximã Senæ urbis stationem hanc me recepi: ubi tandiu futurus sum donec aliquis secundior flatus in tutiorem portũ aliquẽ me cõuexerit: Nã ne hic qdẽ satis tuto me agere posse uideo propter istorũ ꝓpinquitatẽ: quibus uitã meã odio esse animaduerto. Sed hac de re satis. Tu uelim me factas certiorem de omni tuo statu. Vale. ex Sena iii. idus Apriles. Mcccc xxxvi.

¶ Franciscus philelphus Alberto Zancario. S. D.

ET recte tu quidem mi Alberte & peramice facis: quod de me nunquã definis aliquid cogitare: & agere: quod honorificum mihi & fructuosum sit. cõditio: quã mihi proponis nomine tuæ florentissimæ reipublicæ talis est: ut non modo nõ improbem sed & probem potius & laudẽ. Cæterum breui respondebo tibi. Vale. ex Sena pridie idus Apriles. Mcccc xxxvi.

¶ Franciscus Philelphus Petro Perleoni. S. D.

SIlentiũ tuũ tum diuturnum tanq; inusitatũ suspitionem mihi affert: nescio quam. Itaque si tibi bene ẽt: ut & opto: & uolo: scribe ad me quãprimũ: quo tecũ una gaudeã. Sin secus ẽt: id quod minime omnium uelim: scribe etiam mihi: quo tibi consilio saltem prodesse possim. Vale. ex Sena pridie die idus Aprilis. Mcccc xxxvi.

¶ Franciscus philelphus Ioanni Francisco Gallinæ. S. D.

CVm superioribus diebus splendidissimus eques auratus Petrus Michael Senensium lagatus istic Senam reuertisset. Barnabas humanus ac modestus iuuenis: qui cum illo Mediolanum petierat mihi uerbis tuis renunciauit. bono ut essem animo ac fiducia: Fore enim ut ad pauciſſimos usq; dies tua & humanitate & opera. quod maxime semper comcupieram: atque exoptorã: tandẽ asse queret pergratum. n. esse desyderium studiumq; meum magnanimo isti inuictissimoq; pricipi. Fuit ꝓfecto mihi huiusmodi nuncius iucundissimus. Expectaui igitur cõpluſculos dies: rursusq; expectarem. si uel inimicorum Florentinor̃que insidias: uel per calamitates temporũ liceret. Sed uides tu: quãta arte: quibusque cõatibus hi pditissimi & facinorosissimi homines: qui Florentiæ tyrrannida nunc gerunt: cũ aliis uiris optimatibus proscriptis omnibus: tum mihi imprimis uitam eripere molitũtur. Quod eo facilius sibi factu fore arbitrantur: quo propter loci propinquitatẽ me opportuniorem habent: in quem desæuiant. Mouet me secundo loco nõ minus aeris inclementia: quæ indies magis atq; magis cum multorum pernicie: & interitu increbrescit increscitque. Fuerit igitur humanitatis tuæ: ut quod mihi iampridem hac iter faciẽs corã receeperas: nuperq; uel nuntius confirmasti: iam tandem persoluas. Nam q̃q̃ munificentissimus iste princeps q̃plurimis abundat & prudentibus & eruditis uiris: tamen fideli & innocẽti deesse nemini potest apud eum locus: Atq; si is unus essem q ꝓ uoluntate iter capere atq; expedire possem: aduolassem ad uos iãpridẽ. Sed quæ aliis uoluptatem afferre cõsueuit: familia mihi hoc tempore sollicitudini est. Nã neq; hanc deserere debeo: neq; mecum sine certa spe possum adducere. At ne dubitẽ quidem siquid accurati? elaboraris futur̃: ut & q̃primum & recte huic meæ pientissimæ uolũtati tuo beneficio mos geratur. Id aute; æque te uelle ꝓ tua humanitate ac posse exploratissimũ habeo. Proinde reliquum est: ut curriculo trãsigas: oinoq; cõficias quod cœpisti. Hac una re me tibi summo & imortali mũere deuinxeris: & animũ in te meum non ingratũ expieres: Pudet me profecto hac de re pluribus ad te scribere: ne de tua uel beniuolentia i me: uel benificẽtia erga omnes diffidere uidear. Sed quæ me urgẽt: intelligis. Rogo te etiam atq; ẽt: ut quicqd i me officii collaturus es: autẽ plurimũ: breui id conferas: & comprimũ facultas dat. Facultatem uero nõ minus cõsiliũ & industria q̃ aut tempus offerat: aut locus. Et hac de re satis. Erit cum hisce litteris satyrica quædã exhortatio uersibus a me scripta ad inclytũ istum principem pro Genuensibus & exulibus Florentinis. Hanc uelim cures: is aut intelligat: aut saltem uideat. Nec enim dubito quã uiderit: daturũ ẽt operã: ut intelligat. Vale. ex Sena idib⁹ apri. ãno a xpi natali die. Mcccc xxxvi. ¶ Frãciscus Philelphus Antonio pãhotmitæ. S. D.

TErentium: quẽ esse apud me uoluisti. illi ad te dedi: cui tu p litteras dari iusseras. Lucretius quẽ tantopere flagitas: si meus esset. cõtinuo ad te iret. Sed de re aliena irrequisito domino: nihil mihi agendum existimo: at nõ requisiui modo: uerum etiã rogaui: atq; orauí dominũ eius codicis ut fineret me in re sua liberalẽ esse. Saxei est capitis ac plane inexorabilis. Nulllo pacto iduci põt ut Neapolim Lucretius nauiget: ueritus: ne qui ob poculũ amatoriũ furerit: rursus firẽis Parthenopes ueneficio interceptus insania. Vale. ex sena tertius Idus octobres. Mcccc xxxvi.

¶ Franciscus Philelphus petro perleoni. S. D.

QVas unas dedisti ad me litteras: eo iucũdius lectitaui: quo diutus eas desiderarã. Et ut quæ tibi secus ac uolueras: acciderunt mœrore me affecerunt: ita quæ ex sententia contigerunt. mirificã mihi uoluptatem attulere. Deus ti bi cœpta in dies magis magisq; secũdet. Tu interi facito ne tibi ipse defuisse uideare. Dicteria plutarchi ad Traianũ Cæsarẽ quæ in latinũ uertimus: ꝓpediẽ dabo ad Ioannem Cornelium hominem clarissimũ: & cũ his orationem quoq; & acrem: & longiusculam mittã ad te: & qdẽ talem qualem non Poggius modo: sed Cosmus etiam ipse medices multo magis magis doliturus sit. Nunc uero ad id: quod petis. Cupis tu quidem a nobis scire: an lachryma aspiratione admittat. Reuocas nos ad grãmaticos: Mos tibi tamẽ uerendus est. Si uim naturæ rationemq; attẽdimus: nulla

consonans in latinis dictionibus aspiratur. Fecit tamen doctissimorū hominum consuetudo: idq; iamprídez: ut quorum uerborum cōsonantes aspirationem reciperēt: ut inchoare: pulchrum: sepulchrum: lachrvma. Et id sane ob eam rem factum existimo: quo eiusmodi cōsonans uehæmentius sonet. Tametsi ichoas si a chaos descendit: id quod non ab re dictum a quibusdam puto: ab sua ipsius origine aspirationem seruat. Quod autē mones dictitare istic quosdam nō lachryma esse apud. A. Gelium: sed latrina: & ita quodā i codice legisse te: pfecto codex iste latrinarius quispiā est. Nam hi oēs quotquot i tuscia sunt: Gelii codices: habēt lachryma: non latrina: qui & emendatissimi sunt: & istorū omniū: ut ita dixeri: parentes: Præterea duo me ad hanc rem plurimum mouent: quod & Romæ i quodam uetustissimo monumēto: & i illlo meo: quē nosti: de natura deorum antiquissimo Ciceronis codice lachryma & cū aspiratione & per. y. tenue scriptū ad uerti. Quo fit ut etiam græcū esse nomē: hoc ē a græco ductū quod illi Δάκρυον uocant: nequaq; dubitē quod aūt. d. in. l. mutata sit: nihil est: quod miremur. Nam &. l. i. d. & rursum. d. i. l. plærumq; mutari inuicē consueuerunt: Quippe &ἀμελέτα. meditari dicimus & allido pro adlido: & mediusfidius pro eo qđ ē per Iouis filium. Videmusq; apud uetustissimos latini eloquii auctores nōnūq; lachruma p lachryma usurpari. Nec id ea ratione: qua optumus: & maxumus: pro optimus: & maximus dr: sed potius ut fuga pro φυγά tu pro τῦ mus pro μός: sus pro σός: thus pro θός. & id quidem doriēsium more: q pro. y. proferre. u. consuerunt q̄is placuerit & Varroni & Prisciano nomen hōc non a græco: sed latino uerbo quod tūdo est deriuati: cupientibus iis quidem: ut existimo: blandius hac ula latinis uti: quibus admodū gratificari uoluerūt: quasi nostris etiam armis ius nostrū tueri possim⁹. Si quis āt miretur cur lachryma aspiret: cū Δάκρυον At anchora: & trophæum: & phythius apud nos uulgo aspirantur. Idemq; & in horchus: & illurcho ituri licet ὁρκός eni nūq; aspirāt græci: nec itidē. Λάρυος. qđ ē cophini genus: unde lurcho deductū ē. Fit id in q̄ sæpe ut ualentius sonet dictio. Nec in consonantibus solum sed in uocalibus quoq; inuenias idē obseruatum. Sic mihi dictū est. sic ahenū. sic hallucinari: sic bonus: sic honustus: quod tamē permulti uolunt nō ab honus: sed ab honos descendere. sic helluo & helluari: quod ab edo manat: sic uehæmēs quod ex uæ & mēs componi arbitror: tametsi uehæmēs eo quidā dictū uelint: quód uæhatur eminēti⁹: Permultaq; huiusmōi inueniri licet: quibus eruditissimoq; usus: qui ipse rationē facit aspirationē suo quodā iure addiderit. Itaq; non est mirandū trahere & uchere aspirari. Fit enim non solum differentiæ causa: ut quibusdā: uidet: sed ēt magis ut augmento spiritus sonantius proferātur: sicuti etiam in præhendendo. uæhemēs. aha. uaha. ohe. & in similibus patet. Nā cohors a cohortando dicitur: nihilum uero ex ni: & hilum compositum ē. Sed de his hactenus. Quod de statu nostro certior fieri cupis: en accipe. Nos hic ualemus recte: & cōmode. Sane & q̄honestissime agimus. Id unū est: qđ uirtutē ociosam esse non sinat Quottidie puccini homines impurissimi per ueneficos ac fictios uitæ nostræ insidias tēdunt. Ego autem nō mō intrepide me cōstanterq; defēso: sed omni etiam cura & industria molior: & efficio: ut permagno ipsi detrimēto pernicieq; premantur: ac extremo conficiant exitio: id quod breui diuina benignitate futurum suspicor. Qua i re illud ē: qđ me uncie pturbet. Venetos iustissimos sanctissimosq; uiros: qbus omnia iure debeo: puccinorum socios appellari. si q̄ fortasse rationi & constantiæ cum temeritate: & furore: si fidei cū perfidia: si pietati cū scelere esse societas ulla possit. Vale. ex Sena idibus sextilibus. Mccccxxxvii.

¶ Franciscus philelphus Leonardo iustinano. S. D.

NEscio quo tandē iure te adeo affirmaris: ut contra omne uel amicitiæ uel humanitatis ius meos mihi libros ac uestis nō restituas. Tuæ enim iustiæ fuerat: qui te iustinianū cognomines: ut quæ apud te deposueram: tuæq; fidei commendaram: mihi pro tua fide: tuaq; innocnetia restitueres. Quare te & hortor. & mōeo: ne me diutius uana spe ludas: ne iniuria me affacias. ne me ueteris amitiæ nostræ obliuisci cogas. Vale. ex Sena idibus sextilibus. Mccccxxxvii.

¶ Franciscus Philelphus Lapo Florentino. S. D.

PEtis a nobis: qui apud Homerū uersus ille intelligatur: quo Agamemnō ueluti cōuitio a Calcham te acerbius lacessitus respondet. Βούλομαι ἔγω ἦον ὀόντε ἦ μεναι ἦπιο λέσθαι. Dicis enim Ambrosium monachum ita interpretatū. uolo ego populum saluum esse: aut populū perire. Et iepta hæc sane interptatio est & falsa. Subdis Charolum Corum interptatū aliter qppe q ab Ambrosio dissentiens ita exposuerit. uolo ego populū saluū ee: aut meipsū pire. Et inepte is rursus & praue errāt: aūt uterq;. At ne id quidē mirū. Nō. n. ii sunt q̄ græcæ oratiōis significationē: pprietatē: differētiā: elegātiā teneāt. Et ut reliqua omittā: is omnis error est inde: quod illius dictionis η significata nō norūt. Significat. n. uel significat an: & hæc quidē uulgo. Significat itē q̄: p ut eo i cōparatiuis aduerbio utimur. Et quemadmodū apud nos q̄ significat interdū & nō: sic etiā hoc loco η cū tenui spiritu & accētu grauī significat & nō Respondet enim agamēnon uelle se populi salutē & nō pernicie atq; interitū: Quod qdē si minus Philelphi auctoritati stat e decreueris: & apud Aristarchum: & apud: Aristotelem & apud porphyrium cōmentatores in iliada eosdemq; diligētissimos doctissimosq; uiros perdiscere plane queas: quetis secūdo loco an αεί aliud q̄ semper significet: Nam eosdem Ambrosiū & Carolum affirmare eam dictionem aliud prorsus nihil q̄ semper significare: At inuenisse te plærūq; apud Thucydiden eandē ipsā dictionez αεί: quæ eiusmodi stignificatū recipere nullo modo possit: Recte tu quidē dubitas: significat eni nō solum semper: sed quādoq; diu: ut Hom. ἔχων κῶτον ἦ μενέδ αἰεί. Et Sophocles. ἐλελοίπστα κεῖνον τὸν αἰόν τον, ἐξεπιόντα δο. hoc est diuturnam senectutem: diuturnā uitā. Quandoq; autem significat ætuñ Thucydides in prohœmio. οὐτῶδ μέγου μοι δεῦρ αεῖ τεῖνει λογοις. Quas qdē easdē signifi

cationes inuenias usq; apud nos habere. Vale. ex Sena pridie nonas septembres. Mccccxxxvii.

¶ Franciscus philelphus Ambrosio Monacho. S.D.

REdditæ mihi sunt lfæ tuæ: quas uidi libēter: & legi libētissime. Quod autem significas meas ad Lapum litteras: Florentiæ interceptas: incidisse in manus tuas: & his lectitasse te meam in exponendis dictionibus quibusdam græcis sententiam: quam minime reprehendas: sed meu3 in te cōuitium ægerrimæ tulisse. Fateor litteras a me scriptas: & eas dictiones expositas. Quod aūt cōuitium putas: cauillum fuit: quo propterea sum usus: ut animaduerterem: q̄ æquo animo laturus esses: qđ uel iure ac uero dici mordatius in te posset. Non igit uitio des: si ego summis iniuriis: & cōtumeliis lacessitus: familiaribus istis tuis & orationibus & satyris par pari: ut dicitur tulerim: Quod autem pollliceris te meum & esse: & fore: gaudeo. Nulla in re frustra desyderabis officium meū. De Cosmi Medicis in me animo nihil est quod minus credam. Nam q̄ me sit exosus iampridem expertus sum. Istius in me beniuolentiā Philelphus Sicarius declarat. Itaq; de re concilianda gratia mihi post hac uerbum nullum facito. Scis ipse uenenisq; utatur: Ego autem ingenio & calamo. Vale. ex Sena Kal. Octobribus. Mccccxxxvii.

¶ Franciscus Philelphus Ambrosio Monacho. D.S

PAucis respondebo tuæ prolixiori epistolæ. Ego amicitiā Cosmi medicis nolo: Inimicitias contēno: Nā & infensi animi simulata beniuolentia nihil ē pernitiosius: & ego ita prudētiæ armis muniui me: ut nullas insidias pertimescam. Vale. ex Sena. v. idus Decembres. Mccccxxxvii.

¶ Franciscus Philelphus Mediolanēsiū ac Ligurū principi Philippo Mariæ Anglo. S.D.

SVnt qui Alexandrum regem Macedoniæ magnum illum eo magis laudandū censeant: quod alium neminem neq; uiderint: nec audierint: nec legerint: quem ulla cū illo liberalitatis ac munificentiæ: uel magnitudine: uel splendore comparandum esse arbitrent. Et profecto nulla omnino alia uirtus est: quæ magis summis uiris singularem hominum beniuolentiam paret: ac seruet: quā opportuna quædam & eximia benificentia. Quod quidem propterea fieri existimo: quia tanta sit præstantis huius diuinæq; uirtutis raritas: ut uix tandē rariores phœnices putem. si quis tādem phœnix esse possit. Atq; q̄to aliquid in bonis rarius fit: tanto est pulchrius: tanto admiralibius: tanto carius. Cogitanti igitur de te mihi & immortalis tuas inauditasq; uirtutes animo uoluntati non solum Alexāder ille omnium litteris atq; sermonibus celebratus plane absolere: sed omnis etiam humani generis memoria: omnis ætas uidet indigna: quæ cum ullius tecū excellētiæ laudibus cōferat. Vt. n. reliquas uirtutes tuas: quæ multiplices sanæ & obstupēdæ sunt omnes in præsentia omittam: quantum hae ista illustri munificentissimi regalisq; animi tua præclaraq; uirtute mortalis cæteros superes: atq; longissime anteas: satis superq; testantur inclyti Aragonū reges & tot præterea ac tanti illi: & ex utraq; Hispania: & ex Italia: & ex Sicilia principes inuictissimiq; duces: quos ad Caietam nuper una fœlici illa & maritimi. & terrestris prælii formidabiliq; uictoria in triumphum egeras: immo cum in triumphum agere non secus posses: q̄ deberes: non modo nō ægisti: sed his honoribus: & splendidissimis muneribus cumulasti: quibus nihil esset illustrius: nihil magnificentius: nihil deniq; regalius. A deo ut qui seruitutem perpetuam iure optimo meruissent: non modo se liberos tua benignitate: sed multo maioris potentioriq; factos intellexerint: q̄ unq̄ antea fuissent. Quis igitur fuerit ita saxeus ita ferreus ita omnis humanitatis itaq; sensus expers: q minus iisce te laudibus prosequē dum existimet: quæ & inusitatæ sint & aprime: immortales: Sed quid nunc præterita. quid aliena commoro: ea præsertim quæ & multa dicendi uolumina expetunt: & de quibus nulla gens: nullæ litteræ: nulla posteritas conticescet. De meipso habendus est sermo: hoc est de præcipua facilitate erga me tua liberalitateq; singulari. Redditæ enim mihi sunt ad tertium idus quintiles per benignæ litteræ tuæ: quibus tum debitam meam erga te fidem atque obseruantiam magnifacis: mirificeque extollis. tum ut ad te ueniam: ac munificentiam tuam præsens expiar q̄ humanissime inuitas. q̄ studiosissimeq; hortaris. Quæ res quātā mihi attulerit uoluptatem: uel fœlicitatem potius. non facile expresserim. Visus sum enim deum testor: tuis litteris deum aliquē audire. Pro quo tuo tam beneficio: tam excelso ergame animo: quid referam: quid polliceat: nihil habeo. Nam meam fidem & pietatem iampridem dedicaui tibi: ac deuoui. Itaq; si uitam: si aliud tibi meum deditum esse animaduertis: quid est: quod hoc tempore uel te: uel beneficentia tua dignum recipere ab me queas. Ni fortasse illud desideratis: ne patiar tantam hanc istam & tam excellentem benignitatem tuam: ubi ea minus utar fruarq; perituram inuentos. Quod ingratitudinis teterrimum crimē ne nun q̄ mihi obiciendum fic: utar eqdem istiusmodi tua beneficentia: ac fruar & libenter & tempestiue. Nam qđ mihi gratius possit diuiniusue contingere: q̄ tua uti benignitate: uel tuo aspectu frui: quem æque atq; numen aliquod in terris collo. Cum primū igitur licuerit per eas occupationes: quibus publico munere sum obstrictus: ibo ad te. Vale. ex Sena Idibus quintilibus. Mccccxxxviii.

¶ Frāciscus Philel. Ioanni palæologo Regi & Impatori Romanorū ac semp Augusto. S.D.

GRæce prius responderam græcis litteris tuis. Nunc latine tibi locuto per litteras latine respōdeā necesse est. Vellem æquidem liceret mihi obire: quod iubes. Nam nihil est apud animum meū antiquus q̄ tuæ obsequi uoluntati: Cui nihil est: quod post deū non debeam. Tua in me multa cū apud te Constantinopoli agerē: & maxima beneficia nulla unq̄ deletura est obliuio. Quibus me muneribus non donasti: quibus honoribus non ornasti. Verum quod fieri nō potest: quia ab me fiat: ignoro. Sum annuo munere. Senensibus obligatus. Si ante cōstitutam diē decederem: fidem meā desyderarēt: sibi uerba data dicerent. Quod ais daturum te operam: me fide Senenses liberent. Non enim existimare te futurum: ut hi tam pio unionis: q̄ uulgo nominant: operi aduersentur: quin potius cum mea istic præ

sentia ob interpretandi munus tã uæhementer sit opus: nec alius quisq; ad rẽ tantam satis idõeus reperiat accessum istuc meum facile & æquo animo patiantur: Soluerent me fide fortasse: & abire Senẽses paterẽt Nec petenti tibi aduersari auderẽt. Ego autem hominum animos & in cute: & intus noui: Arte me usu; ne occultis iudiciis insimularent. Aut cupiditatis: aut leuitatis accuserent. Quare noli obsecro rex optime: & imperator maxime: quod multis meis permagnisq; laboribus & fidei mihi: & grauitatis nomen ab ineunte ætate uẽdicaui: id breui maxima cũ labe amittã. Adde etiam: quod ne istic quidem esse sine uitæ periculo unq; possim. Nam hi qui nũc florentiæ tyrannida gerũt. sunt mihi uæhementer infensi. Idq; nullã ob meam culpã: sed ob id duntaxat: quod me uiris obtimatibus quos patrio solo exterminarũt: affectum impurissimi homines norant. At quantum Cõsmus medices factionis princeps reliqq; Puccini apud Eugenium ualent & oppibus: & gratia: poteris cum uoles. non obscure perdisces. Itaq; ut salutis: & icolumitatis meæ rationem habeam: te non uele modo: sed etiam iubere non sum nescius. Quod hortaris. Ioannem mariũ filium ad te mittam: faciam id quidem nequaq; inuit⁹: Quid enim mihi optatius credere possit: q; meũ dilectissimum filium uel hospitio tuo: uel disciplina uti: qui omnium christiãorum principum & i dignitate sis maximus: & uirtute primarius. Vale. mi Auguste. Et me illorum fore tibi persuade: quo eum uoles: pro tuo iure omnibus rebus usurus sis. ex Sena. xii. Kal. Semptembres. Mccccxxxviii.

¶ Franciscus Philelphus Eugenio quarto summo pontifici. S. D.

MEus erga te animus & integerrima fides pater sanctissime esse tibi debet permultis argumẽtis iã pridem & perspecta & cognita. Quare si hoc tẽpore minus præsto: quod iubes: nõ mutatæ meæ id uolũtati: q; eadẽ ẽ q; semp fuit. sed necessitati potius dato. Non. n. te fugit: quo ẽ i me aio & Cosmus ipse: & factio Cosmiana. Sine maximo meo uitæ discrimine diutius istic uersari nõ possem Quod autẽ mones: tuæ fidei credam me: credo æquidem. Scioq; tua fide: tuaq; sanctimonia nihil innocẽtius: nihil costãtius. Verũ inimicorũ proditorũq; perfidiam iampridẽ expertus sum pmagno meo cũ incõmodo Patere igitur obsecro: ut bona tua cũ uenia uitæ meæ ac saluticonsulam. Non. n. in tãta eruditissimorum & disertissimorum hominũ copia. q & græca latine: & latina græce perpulchre interpretentur: tibi. de esse potuerunt. Vale. ex Sena tertius nonas Semptembres. Mccccxxxviii.

¶ Franciscus philesphus Senatui & populo perusino. S. D.

ST humanitatem erga me uestrã uæhemẽter amplector: & liberalitatẽ maximi facio. Doleo aũt & permoleste fero: quod his temporibus litteræ mihi uestræ redditæ sint: quibus iam aliis, fidem dederam. Hanc uero inuiolatã ut præstem: & ipse cogor: & uos idẽtidem uelle nõ dubito. quod si tẽpestiuæ uestræ ad me litteræ aduolassent: essem profecto desyderio uestro: icredibili mea cum uoluptate obsecutus. Ornassemq; uestrã istã splẽdidissimã iuuẽtutẽ p uirili parte non mõ eloquendi: sed ẽt uiuẽdi laudatissimis artibus: quoniã igitur honestatẽ causæ intelligitis: ignoscite mihi: si minus hac in re expectationi uestræ responderim. Valete. ex Sena idibus septembribus. Mccccxxxviii.

¶ Franciscus philelphus Senatui & populo Benonien si. S. D.

INgratus certe sim si tot a uobis & littteris & nũciis: inuitatus: ut pulcherrimis & amplissimis propositis præmiis apud uos annuũ oratoriæ ac philosopiæ tradendæ munus: q; apud alios hac tẽpestate obire malim: ingratus sim inq; ac summopere: accusandus: si minus uobis in amore respõdero. Animaduerto. n. non sine incredibili quadã beniuolẽtia aduẽtum uos meum tam mirifice cupere. Non enim is sum: cuius in urbem uestrã aduẽtu accessio ulla nobilissimo laudatissimaq; oium artiũ disciplinarũq; gymnasio isti uestro fieri quæat. Sed quãtũ: intelligere cõiectura possu;. meã erga uos uestrãq; rẽpu. pietatẽ: uel ex eo usq; tempore uobiscũ repetitis: quo iam anno undecio &ãplius primũ Bononiæ docui. Ac pfecto nihil in hãc diẽ mihi Bononia gratius: nihil iucundius: quisquã est. Nec me recẽs hæc inuasit opinio. Identidem. n. iudicaui semper. Sed reipublicæ isti uestræ uæhementiores procellæ: turbulẽtissimiq; fluctus qui per id temporis continuo sunt secuti inuitum me istinc renitentemq; eiecerunt Veretur musæ naufragium: quietem amãt: oderunt tempestatem ac fragorẽ omnem. Quamobrem cum pacata uos republica tranquillaq; ciuitate uti intelligo: & uestræ gratulor: & meæ lætor fœlicitati. Habeoq; immortali deo sempiternas gratias: quod meis de uobis optatis fortuna tandem respõderit. Quæ res faciles me induxit: ut uestro desiderio satisfaciam. Propediem igitur ad uos ueniam ea animi sententia ut futurus tandiu apud uos sim: quoad per Philippũ Mariam anglum cui spõsione fidei sum obstrictus: mihi licuerit. Vale. ex Sena Idibus septembribus. Mccccxxxviii.

Franciscus philelphus Antonio Panhormitæ poetæ. S. D.

BOnoniæ hoc semestri futurus su;: hoc est a Kal. ianuariis ad Kal. quintiles. tãetsi ante Kal. ianuari as Sena decedere nõ possu;. Decreuerũt: autẽ nobis Bononienses in id tẽporis ducatos quadringentos quinquaginta: quod præmiũ ante ac neminisunq; nõ Bononiæ modo: sed neq; usq; i italia cuiq; datũ est. Id quod tibi pro nostra beniuolentia uoluptati fore certe scio: quippe qui amicorũ; cõmoda & honores tua commoda honoresq; esse ducas. Postea uero ad cõstitutã Kalendarũ quintilium diẽ bononiẽsibus relictis: cõcedam Mediolanũ ad nostrũ illum diuinum ptincipẽ Philippũ Mariã anglũ: Is. n. me suis ornatissimis: & munificentissimis litteris ad se deuocauit. Quare si quid me uis facturũ: i te ẽ. Tu me optimo regi Alphonso cõmendato. Vale. ex Sena idibus septembribus. Mccccxxxviii.

Franciscus philelphus Raphaeli fuscherario. S. D.

IVam in me singularem beniuolentiam magnifacio. Quod aũt hortaris ppediẽ ad uos eã. Veniam eni non mediocriter ab omnibus expectatus. Hortaris tu quidem: ut aiunt: equũ lydũ in cã-

pum. Quare etsi Senenses decessioni meæ molesti sunt: faciã tamẽ: ut intelligas: quãtũ apud me põdus tuæ amicissimæ litteræ habuerint. Vale. ex Sena idibus septembeibus. Mccccxxxviii.

¶ Frãciscus Philelphus Lapo castelliunculo. S. D.

NOn possum tuã diligentiã nõ probare & fidem pieratẽq; erga me. Mones: insidias caueã: eẽ enĩ quosdã: quos mei nominis splendor offendat: & iccirco mihi exitium machinari. Ego autem q̃q̃ nõ sum ignarus: quod uulgo dicitur apud græcos. τὸ εἰωθὸς ἥδιον ἥξειν: nihil tamẽ omitto: quod meæ salutis interesse putem. Nam prudentis consilio fieri posse censeo: ut ois uis necessitatisq; fatalis aut repellatur: aut diuertat: aut leuius saltem offendat. Tibi autem gratias habeo: qđ oĩ in re te mei studiosissimum præstes. Vale. ex Sena pridie Kalendas Octobres. Mccccxxxviii.

¶ Franciscus Philelphus Leonardo aretino. S. D.

QVanq̃ scio meos ois familiares uel nulla mea cõmẽdatione tibi eẽ cõmendatissimos: non tamẽ omittam: quin abs te petam: atq; contendam: ut sine me ames. Lapũ nostrũ perdoctũ & perdilectũ uirũ qbuscunq; rebus poteris ita tractes: ut intelligat meã apud te cõmẽdationẽ plurimũ ualuisse. Vale. ex Sena pridie Kalendas Octobres. Mccccxxxviii.

¶ Franciscus Philelphus Leonardo aretino. S. D.

QVicquid saxolus pratẽsis auditor noster uerbis tibi meis exposuerit: sic habeto: ac si corã ipse tecum loquerer. Nihil est enim dicturus tibi quod ab me non dicendum acceperit. Vale. ex Sena Kalendas Octobribus. Mccccxxxviii.

¶ Franciscus Philelphus Epistolarum Liber Tertius:
¶ Franciscus philelphus Francisco Sphortiæ Imperatori. S. D.

QVod antea instituerat consilium magnanime Imperator festinat hoc tempore necessitas: Nã cum ab humanissimo socero tuo Philippo Mantua diuino principe essem nuper oroatissimis literis ut ad se item q̃liberalissime inuitatus: & id me facturum ipse recepissem. Decreueram æquidem anteaq̃ Mediolanum concederem & te uiscere: & patriam: quo beniuolum in se alter: altera gratum me esse experiretur: & enim patriæ omnia debeo: ab qua genitus altus educatusque sim. Tibi uero ob prestante animi tui probitatem inauditamq; magnitudinem iam prid em incredibili quadam beniuolentia obseruantiaq; afficior. Sed mea hæc animi sententia turbatur his rumoribus ac nũciis: qui de tua in Tholentinatis meos ira obsidioneq; afferuntur: Nunciatur enim uulgo te infesto agmine ingentique rerum omnium & formidabili apparatu processisse in Tholentinatem agrum. Eoque igni ferroq; uastato obsidere oppidum: atq; ipsis ciuibus nõ captiuitatem & seruitutẽ modo: sed omnem contumeliam cædemq; minitari. Quæ quidem ipse audiens sum æque miratus ac dolui: Qui enim fieri potest ut tanta & taꝫ eximia uirtus tua quicq̃ audeat uel perpetrare uel moliri: quod non solum ab animo magno elatoq; abhorreat: uerum etiam iniquum sit & terrum & imane: Nunqd ludibrium illis necẽq; miniteris: q & forti animo & inuicto patriam salutem dignitatemq; tueantur: At eos omnis q se pro patria deuouissẽt: in magnis uiris habendos esse: uniuersa cãit antiquitas. An id facturus es: quoniam tibi Tholentinates aduersi sunt: tuosq; uæhementissimos conatus pertinatius remorantur: At non solum quid tibi commodum sit: sed qd illis conueniat: debes consyderare: Nam quorum fidem putes in te certã fore: si eos pfidos ĩ se fuisse cognoris. quod si apd Barbaros etiã uirtutẽ iterdũ uenerabilẽ extitisse accipimus: quid tibi factunt sit cogita: qui ad laudem: qui ad gloriam natus sis. Es ue oblitus longe magis arte atq; beneficentia. q̃ aut minis aut etiam ui & parari: & cõseruari regnum: Quibusnam rebus Cyrus a Medis imperium ad persas trãstulit. Nonne industria & animi magnitudine: Quibus Alexander ad gangen usq; penetrauit: Nõ ne prudentia ac bentgnitate. Quibus tandem. C. Iulius cæsar orbis terræ principatum adept us est: Non ne consilio & clementia: Nam Romulus q̃diu humanum sese & mansuetum præstitit: quasi numẽ terris ẽ habitus. Cum primum imperiosius uoluit rebus uti: ab iis in illum sæuitum est: quibꝰ carior esse iucũdiorq; debuerat. An ultio te delectat: quod aliquid fortassis aduersus te (id quod tamẽ haud cõcesserĩ); Tolẽtinates conati fuerint. At ulciscí fœminarum philosophi. non magnanimi principis: nõ Francisci Sphortiæ eẽ uolunt. Audi quæso sapientem illum Macedoniæ regẽ; Philippũ Alexandri patrem: qui cũ urbes græciæ: q̃ malo in eũ animo esse uiderentur: atq; nouis rebus plerumq; studerent: quidam consulerent præsidiis esse continendas: respondit: malle pulchrum se longum tempus: q̃ hęc breue appellari: Intelligebat. n. rex prudentissimus ea esse tutissima præsidia: mutissimasq; arces: quæ hominũ ĩ beniuolentia charitateq; fundatæ ac firmatæ forent. Nam aduersus iustum idemq; cõmune omnium odium nullæ uires esse: nulla ingenia satis possunt. Quare idem Philippus: eos qui amarius atheniẽsibus utendum esse consulerent: insanire dicebat: qui hominem: qui ad gloriam omnia agendo patiendoq; referret: gloriæ theatrum iuberent amittere. Non enim quoniam se liberos athenienses: q̃ seruos mallent: dignos rex præstantissimus censebat: in quos grauius animaduertendum esset. Merito is igitur optimoq; iure a Theophrasto traditur non solum genere & dignitate regia: sed etiam cum fortuna tũm moribus maior cæteris regibus ac moderatior extitisse. Idem quoniam populorum ingenia moresq; callent: admonebat non absurde Alexandrum filium: ut & blande sese utendum macedonibus glatioseque præstaret: quo multitudinis sibi uires compararet. Capiuntur inquam animi populorum non nimis: non terroribus: non ui: sed cũ aliis nonnullis humanitatis officiis: tum blanditiis maxime: quibus cum minus apte scipio ille posterior aphricanus olim uteretur: re-

pulsam habuit consulatus Itaq; si quid præter uolũtatem tuam principes inclyte tholentinates ausi fuerint tuum esse duco nõ modo nõ uscisci: sed & ignoscere potius: & eorũ tibi aios mansuetudine: facilitate & bũficiis deuincere. Sin autem nihil fuerint ausi: quid tibi faciundũ rear: intelligis. Nunquid es oblitus: quid romanis Priuernatiũ legatus ille responderit: quum a quodã tristioris sententiæ auctore. interrogaretur: quaꝫ Pœnam meritos priuernatis censeret: eam nihil ueritus inquit: quã hii merentur: qui se libertate dignos cẽsent. Rursusq; ubi consul mitius subdidisset: Quid si pœnam remittimus uobis: qualem nos pacẽ uobiscũ habituros speremus. Tunc idem legatus eadem animi uultusq; constantia si bonaꝫ inquit dederitis: & fidã & perpetuam: sin malam: haud diuturnã. Quibus quidem ferocioribus dictis non modo nõ sunt ad iracũdiam ultionemue incensi romanorum animi: sed Priuernatis potius ois dignos iudicarunt: quibus ciuitas daretur: intelligebant sane uiri permagni illi & sapientes tantã esse uirtutis uim: tantam maiestatem: ut in hostibus quoq; gratiam mereretur! Num metui tu fortasse q̃ diligi malis! Optime natura prouisum est: ut metum semper odium consequatur. At diligi & amari nũq̃ possis: nisi & iustissimum te beneficentissimumq; præstiteris. Iustus uero ac beneficus esse nequeat: qui aut aliis ultro nocuerit: aut modum rebus suis statuere uel noluerit: uel neglexerit. Quare te Franciscę Sphortia p magnitudinẽ animi tui præclaraſq; uirtutes oro atq; obtestor: ut iram hanc istam omnem: siquam tandem in Tholẽtinatis meos iram conceptam habes: mitiges: ac places. Et omnem: deniq; perturbationeꝫ: quæ consilio prorsus rationiq; aduersatur: prosternas: atq; abiicias: Nemo scit aliis imperare: qui sibi ipse non potest. Nulla uictoria maior est: nulla illustrior: q̃ seipsũ uincere. Violentum nihil est diuturnum. Principatus ille & firmus sane & perpetuus esse consueuit: quẽ tuꝫ probitatis ægregium æquitatisq; exemplum peperit: tum pergrata pacabilitas animi munificentiaq; munierit. Quis illud Alchamenis dictum non iure laudarit qui cum a quodam rogaretur: quonã pacto regnũ optime quis seruauerit: si multi: ait lucrum non fecerit. Nam neq; certe magni est animi admirari diuitias: sed summi potius uiri est omnia: quæ uel corpori uel fortunæ subiecta sunt: infra se ducere: Animus enim nobis diuinus est idemq; sempiternus: cætera uero mortalia quæque sunt: & ab breue temporis curriculum duratura. Rationi semper non cupiditati parẽdum est: illa enim ostendit in primis quantum nos reliqs animantibus antecellimus. Nihil recte geri potest: quod cupiditatis geratur ductu. Is solus in magnis uiris habendus est: qui quod deceat quod oporteat: facit. Quod si quis a me quæsierit: quid facere oporteat bonnꝫ principẽ: facile cõstanterq; respõderi: non qđ temere uulgus solet: & amicis benefacere: & malefacere inimicis: nã id tyramnorũ est ꝓpriũ: sed quod prudentissime. Aristotile lecedæmonius: qđ sapientissimus Socrates aliquãdo cõsueuit: tũ amicis benefacere: tũ inimicos reddere amicos: Busyris: Aristotimus: Phalaris non amicis: sed inimicis soliti sunt malefacer. At istos istorũq; omnis similes: inter impios immaniſq; tyrãnos reponimus. Augustus uero &. C. Iulius Cæsar cæteriq; huiusmodi q in amicos benigni: & i ipos inimicos clementissimi extitissent: diuinos honores meruere. Non ne christus iesus humani redemptor generis etiã pro his horauit: a quibus traditus morti esset. Quibus certe ipsis uel ratiõibus uel exemplis: & si facile adducebar nihil de te tali ac tanto principe aduersus meos tholentinatis uerendum esse: quod a sapientia & graultate: quod a iustitia & æquitate: quod a moderatione & mansuetudine: quod ab animo excelso ac benefico alienum fuerit: meas tamen partis esse censui: ut & p mea in te fide: & p ea quã patriæ charitatẽ debeo: qđ tibi optimũ factu existimarẽ quãdoqđẽ præsens corãq; non poterã: litteris saltẽ ostenderem: Sic. n. nõ ut mihi mẽs fuerat: sed ut necessitas atq; tẽpus tulit: & uisere te quodãmodo ac tecum loqui sum usus. tu uelim quæq; ab me dicta sunt: in bonam partem dicta interpreteris: nõ. n. me tua minus: q̃ patriæ causa: ut hæc tã familiariter ad te scriberem: hortata est: nam & amo te unice: & delector mirifice tuis laudibus: quas ne qua non dicã infamiæ sed ne suspitionis quidem labe pollui patiare: summis precibus abste peto. Vale princeps florentissime: & si quid in me esse animaduerteris: quod uel usui tibi aliquando uel uoluptati futurũ putes: id omne tibi debitum deuotumq; intellige. Ex sena pridie nonas octobres. Mccccxxxviii.

¶ Franciscus Philelphus Leonardo Iustiniano. S. D.

EGnosce breuitati litterarum mearum. Nã repẽtina tabellarii abitio non est passa: ut tecum longior fuerim. Quod aũt ad rem attinet: uera tibi renunciata sunt de mea ad Philippum ducẽ abitione. Nõ enim senæ sine periculo esse possum ꝓpter ficarios Florentinos: q nulla mea culpa meæ uitæ insidiant. Verum anteaq̃ pficiscar Mediolanũ: sum Bononiæ cõplusculos mensis acturus. Inde ad te dabo & crebrioris & longioris litteras. Vale. ex Sena idibꝰ Octobribꝰ. Mccccxxxviii.

¶ Franciscus Philelphus Catoni sacco iureconsulto & Oratori. S. D.

REdditæ mihi sunt litteræ tuæ Cato mi dilectissime: non Senæ: sed Bononiæ: quo uenerã ad. xvii. kal. Februarias. Vt maturem ad uos aduẽtũ meũ: non est in me sed in principe isto nostro: quisi fecerit: ut id mihi facere liceat per bononienſis: quibus obstrictus sum ad Augustum usq; continuo te uidebo Vale. ex Bononia idibus febrnarii. Mccccxxxix.

¶ Franciscus philelelphus Aeneæ siluio. S. D.

ET bene ualere te: & secundiorem iam tibi aspirare fortunã: lætor maiorem in modum. Quod ãt scire cupis: quid in causa fuerit: ut relicta patria tua sena: ubi & pacatissime agebam & cõmodæ: inter discordiarum Bononiensiũ digladiationes me receperim: dicam tibi. Qualis quãtoscq; inuidẽtiæ æstus Florẽtiæ paterer: præsens ipse olim coraq; uidisti. At ludus erat: quod per id tẽporis patiebar incõmodũ ad eas ærũnas. quas quasi alcides qdã: pferre postea sum coactus: Nã posteaq̃ nulla aut iuris aut æqui simulatiõe pditissimoꝝ hoium rabies nocere mihi potuisset: ad arma cõcursum é. Paratoq; sicario ære ñ puo: mane cũ i publicã illã: quã nosti: Academiã docẽdi gra pgerẽ ex occultis isidiis i me nihil tale

neq; cauentem:neq; cogitantem impetus factus est. Erat sicarius togatus Florētini mercatoris more:ne posset agnosci:qui educto repente longiore gladio:qui toga tegebatur:cuspidem mihi direxit in pect⁹. Trāsto dissetq; me omino:nisi dextera manu facto pugno in eius pectus illico magna ui irruissem. Itaq; a proposito loco ictus ille aberrans in sinistrum brachium me percussit omni illæsum uulnere. Elanguerat.n.ictus: quoniam ille a me reiectus pugno paululum esset amotus. Qui rursus sublato gladio: quo me acie feriret, caput in faciem me percussit. Qui fuerit sicarius notum est:a quibus autem conductus & si nihil habet certi infamia tamen in medices reperit & Cosmum:quoniam non solum eius factio mihi semper aduersatur: sed ēt Laurentius frater eius aperte multa aduersus me ageret. Paucis post mēsibus ob ciuilis discordias idem Cosmus in carcerem primo coniectus est:dein relegatus ad Venetos sine alia prorsus ulla ciuiū offensione. Et ita ciuiles discordiæ tantisp quieuere:donec in posterum annum iis pecunia corruptis: qui summa reipublice præerant: Cosmus in urbem reuocatur. Tum iura diuina omnia humanaq; cōfundunt. Optimates omnes alii relegantur alii proscribuntur. Hinc direptiones:latrocinia:cædesq; sequuntur. Quæ ipse intuens:animaduertensq; quanto cū periculo in tāto Florētiæ naufragio forem:qui antea in summa:ut ita dixerim:malachia naufragus extitissem:subduxi me:& ab imminētibus tantorum fluctuum uorticibus:in sēnsis tuæ reip. tanq̄ in portum aliquem maxime oportunum deuolaui. Hic autem cum & tranquille & honorifice uitaq; agerem:neq; de re Florētina ulla mihi prorsus cura esset præter hūani cōmiserationē ingenii mense decimo ex quo florētia decesseram nulla mea neq; culpa neq; culpæ suspitione:tātum potuit inimicorum coniuratio:ut ipse quoq; inter proscriptos ciuis optimatis proscriberet:id quod ut accepi:uniuersæ ciuitati fuit molestissimum auditu. Quin in proximū inde annum missus est senam:ut me interimeret:idē ille sicarius:qui ab eadem ornatus coniuratione in faciem mihi uulnus inflixerat. Hic Philippus est uocatus: patria natus casale fluminēsi:& patre Thoma:& auo bruno:qui etiā ipsi ambo notissimi habiti sunt sicarii. Aberam per id temporis ad petriolanas balneas. idq; non tam ulla mea uel necessitate:uel delectationis quidem gratia:quam diuino quodam consilio:ut certo puto. Nam eo sum profectus sola uisendi cā. Solet enim plerunq; oipotens deus:quo de perseuerantibus in malignitatē facinorosisq; hominibus aliquando supplicium summat:certas quasdam easq; occultas parare uias ad uindicandum. Cum eiusmodi ergo tēpore sicarius philippus Senam uenisset:neq; me usq̄ uideret: adiit præclarum in philosophia uirum ac medicum prudentissimum Petrum Ioannetum:qui ex patria bononia pulcherrimis præmiis accersitus medicinā docebat:ut nūc ēt docet in eius urbis publico studio. Ex eo quærit:& qua in uicinia ipse habitarē. & ubi docerē & quot mecum ducerem comites:& quantū ualerē gratia apud ciues. Ad quæ ille: ut est uir callentissimus æque atq; accerrimo strennuosissimoq; ingenio:inspecto hois uultu & cōsiderata uerborū temeritate:singulatim ea respondit:quæ mihi usui fore arbitraretur. Eodemq; die litteris me de ea re omni cōmonefecit. qua re senam ubi cōtinuo reuertissem:ex illoq; liquidius rem oēm corā didicissem:mox adeo pfectum præsidii quem capitaneum uocant. Honofrium tryfernatem cognomento Virilem: hoiem subdolum & fallacem. Huic rē ipsā:ut habebat expono:& omnia sicarii signa do:qualia & a Petro Ioanneto didiceram: & ipse quoq; dum illū inter ambulandū obuiam habeo agnosco. Respondet cōtinuo ueterator ille:& fraudolentus latro. Grates habeo sempiternas mi pater obseruandissimæ Philelphe immortali deo:qui mihi causam præstitit:quo tibi aliquo officio meo rem dignam gratificaret. Nam iampridē cupiebam occasionē offerri mihi morē gerēdi tibi. Hominem actutū cōprahēdā:cōprahensumq; torquebo ita:ut uel concoctū cibum omnem ei eruam e stomacho. Quē si conscium cuiuspiam aduersus te perpetrandi facinoris offendero:uita priuabo. Sin minus offendero:missum faciā:inquiēs aberrasse me in se capiūdo:nō enim illum esse quē quærebā. Fateor æquidē mi Aenae uel ex his uerbis me illico de hoie suspicatū mōstri nescio qd. Cæterum quoniam satis mihi de sicario cōpertū uidebat:egi hoi gratias de optima erga me uoluntate: Capitur sicarius eodem uesperi. Captus torquetur:& mei interimēdi causa se missū confitet. Idq; Honofrius continuo palam facit. Sed ab quo missus foret:reticescit:nec sicarium plectit: Sed differt aia aduersionem:mō aliā causā obtēdens:mō aliā:at uerisimilē nullā. interea tēporis increbrescit non solū apud me:sed apud nōnullos gratissimos ciuis tuos:Honofrium tryfernatem cōmutasse philippū sicarium cū prætura florentina. Nihil ē.n. apd florentiños usq; adeo secretū atq; arcanū:qd minus q̄primū effluat:ita sunt oēs tanq̄ rimarum pleni. Quod rumoribus fuerat diuulgatū:ipsius tandem rei euētus approbat. Nam paulo postea florētiæ prætor declaratus est Honofrius tryfernas. Sed redeo ad sicarium. Mulctauit hunc honofrius libris quingentis. Erantq; multo antea paratæ pecuniæ:quibus ille carcere liberatus remitteretur florētiam. Et quod ridiculosius fuerat in sententia:q̄ impudētissimus latro aduersus Sicariū tulerat:dicebat illū ad id facitoris ppetrādū fuisse corruptū grādi pecunia & magna remuneratione:ab quo aūt ab quibusue corrupt⁹ fuisset:subticuerat. Cæterū lōge se sua de sceleratissimo Sicario liberādo fefellit opinio. Nā ego iniuriarū ageūs puocatiōe sum usus ex tuæ pīæ institutis ad ptorē. Itaq; ea ois cā ab Honofrio latrone deuoluta est ad Iacobū constātiū siculum ex Mesana:qui utr innocētissimus & grauissimus ea tēpestate ptorē gerebat Senæ. Hic si potuisset cām ex integro cognoscere:nō obscure patuisset:& qui fuisset auctor florētiæ uulnerādi mei:& a quo idē sicarius missus Senā eēt ad me interimēdum: Nam florētiæ quoq; patuit de Sicario:patuit de licitatore cōductoreq; sicarii. Is enim fuit homo impurissimus ac nequā Hieronymus brochardus imolensis. sed q̄ facinoris auctores:q̄ mercedē q̄ pepigissent:sicario dissoluerint:in obscuro sunt:cum tamen nouere plures Laurētiū medicē una cum Nicolao & Carolō frequētare persæpe solitū omnium scelerum officinam infames ædis Hieronymi brochardi per id tēporis:quo sicarius est conductus. idēq; Laurentius medices hieronymū coniectū ob id sceleris in uincula carcere liberauit & ab omni pœna tutatus ē in maxima ēt totius ciuitatis offēsione

q uæ tota eã iniuriã publicã suãq; ducebat: Sed uis magnitudoq; pecuniæ longe plus potuit ac polluit: q̃ leges q̃ æquitas: q oẽ iuris piiq; uel officiũ: uel sanctitas: uel decorũ. Sed redeamus: ad prætorẽ. Is inq̃ Iacobus eõstãtius cũ nõ posset ex institutis pfiæ tuæ eã de integro agitare cãm: quã pfectus cognorat: sed augere pe nã dũtaxat: qđ potuit solũ eã Philippo ficario dextrã abscidit publico iudicio: q̃ me florẽtiæ uulnerarat in face: obtruncasset; hoiem quo nece sua reliquis ficariis eẽt exẽplo imanitatis suæ: nisi ego id factũ iri prohibuissem: utpote q̃ maluissem uiuere illũ uitã inutilẽ atq; dedecorosam: q̃ p expeditã mortẽ liberari ai crucia tu: ut. n. magni ẽ ai paruas suasq; iniurias obliuisci: ita iusti & sapientis de publico humani generis hoste dignã aliquã cadere ultionẽ. Cũ igr neq; pacate: ut audis: nec itẽ cõmode agerẽ Senæ: uiderẽq; q̃to cũ uitæ periculo inter gladios uenenaq; uersares: nõ. n. defuere: qui ẽt domi ausi fuerũt me ueneno pdere. Bononiã eo cõsilio me recepi: ut paucos post mẽsis Mediolanũ petã: futurus apud unicũ nr̃æ tẽpestatis solẽ Philippum Mariã pricipẽ sane oium: q aut sunt: aut fuerũt: aut futuri sũt munificẽtissimũ & optimũ: apd hũc. n. nullæ mihi inimicoq; artes: nullæ insidiæ oberũt: totus ero cũ musis: totus cũ amicis: totꝰ mecũ. Q đ aũt me hortaris: ne deserã ipse me: ne cedã malignitati fortũæ. Hortaris tu qdẽ & amice & recte: Iãpridẽ aium meũ nosti. Nõ is certe sũ: q me nesciã uirũ eẽ. Itaq; bono sis aio: p me licet. Nũq̃ me ignauiæ accusabis: nec itẽ insolẽtiæ. Quin horatianũ pceptũ illud in uniuersa tuebor uita. Oẽ tulit punctũ: q̃ miscuit utile dulci. Tu uero qđ ad te attinet: facito me de omni re tua statuq; certiorẽ. Vale. ex Bononia quinto Kal. Apriles. Mcccc xxxix.

¶ Franciscus philelphus Ioanni Tuscanellæ. S. D.

DE me quod flagitas scire: ad proximas studii uacationes quas uocant: Mediolanum sum petiturꝰ eo quidẽ consilio: ut si quã mihi nobilissimus ille princeps spem litteris maximam polliceatur: re ipsa inuenero apud neminem malim: q̃ apud eum uitã agere. Sin secus offendero: ad uenetos me recipiam. Nã nihil incertius q̃ Bononiæ res secundæ. Quanto enim fortuna blãdius uidet aspirare: tanto magis aduersi uentorum flatus metuendi sunt. Vale. ex Bononia idibus Aprilibus. Mcccc xxxix.

¶ Franciscus philelphus Alberto Zancario. S. D.

DOn uanũ extitisse me somnii cõiectatorẽ: res ipsa liqdo oñdit. Ioãnẽ mariũ filiũ fugisse ab me: nosti. Quo aũt quũ nescirẽ: ubi p noctẽ: q̃ dlẽ fugæ uigesima qnta subsecuta est: eẽm uidere uisus eũ placẽtiæ agere inter milites quospiã: postridie eius diei inscenso equo cum duobus famulis uersus placentiam iter capio: quo quũ ad biduũ pueniõ: incido nõ lõge a porta urbis in Floriũ quendaꝫ Mediolanensem cognomẽto Nouatinũ: qui cũ filiꝰ Marius una æquitabat. Florius quũ primũ me uidisset equo descendit: & me honorifice salutato: dixit putare se nullã mihi feciſſe iniuriã: qđ meũ filiũ eripuisset expditoq; quorũdã militũ manibus eo sane cõsilio: ut eũ ageret ad Antonellũ arcimboldum: q mihi ob clarissimum iureconsultũ Nicolaũ arcimboldũ fratrẽ suũ meiq; amãtissimũ uehemẽter foret affectꝰ: ob idq; ñ se eũs filius meus ei charus futurus eẽt atq; mihi patri. Egi hoi gratias: ut par erat: filioq; recepto placẽtiã suꝫ ingressus: Paulo supra meridiẽ: ea mẽte: ut reliquũ eius diei. quoniã forẽ ex itinere satigatus: cõsumerẽ i cauponula quo diuerterã: Venit ad me uesperi salutatũ petrus platea: qui ea i urbe p inclyto mediolanensiũ duce Philippo Mariã ciuitati pẽsit. Qui ubi multa mecũ & familiariter & phumane locutus ẽt: q̃fluit: q̃ hora uellẽ in posterũ dlẽ mediolanũ petere: cui quũ respõdissem nõ eẽ me p id tẽporis mediolanum petiturũ: sed uel Bononiã potius repetiturũ: & ad proximas dein uacationes studii iturũ mediolanũ: institit ille multis rõnibus ne prius Bononiã reuerterer: q̃ issẽ ad Philippũ Mariã ducẽ & uiscẽdi & saluãdi gratia: ab quo certo futurũ sciret: ut & libẽter exciperer: & honorifice: Quare cũ eius uerbis colligerẽ oportere me omnino ire ad pricipẽ: necessitatẽ in uoluptatẽ uerti. Itaq; nudiustertius Mediolanũ secunda hora noctis ingressus sum itinere facto p agrũ. Ticiniẽsẽ. Hodie non multo post meridiem adiui principẽ: ab quo tanta cũ hũanitate ac tã honorifice sum exceptus: ut me oblitũ mei pene reddiderit: nõ tamẽ qđ ob eã rem insolentior factus sim q̃ ante hac consueuerim. Quin potius cũ tanta me honoratiõe indignũ existimo: facit ut mecũ ipse cogitẽ quidnã facere me oporteat: ut quã habet de me opinione. ea se nõ fallat omnino. Cæterum: & hæc alia pleraq; omnia propediem una commentabitur. Vale. ex Mediolano. vi. nonas Maias. Mcccc xxxix.

¶ Franciscus Philelphus Aloysio Crotto. S. D.

QVod diutius hic sum: eo serius ad uos redibo: Itaq; rogo te: ut ab hũanissimo nr̃o principe mihi facultatẽ abeũdi exores. Nã & hic a me agit nihil & familia mea me absẽte nõ potest Bononiæ nõ agere incommode. Vale Mediolani ex Cauponula ceruiæ Idibus maiis. Mcccc xxxix.

¶ Franciscus Philelphus Gerardo Landriano Cardinali Comensi. S. D.

ADhortationẽ tua pater domestissime libenter admitto: & si mihi habẽda ratio ẽ nõ fidei minus q̃ grauitatis. Quo fit: ut æque noli iniustitiæ accusari atq; læuitatis. Bononiensi reip. sũ obstrictꝰ annuo docẽdi mũere: Cui me satisfacere oio oportet: si uolo is esse: qui debeo: Itaq; rogo te: atq; obtestor: ut mihi iã tãdẽ abeũdi ueniã ipetres: ne dũ apd uos grauitatis laudẽ cupio: habeat apd bononiẽsis: & iniustꝰ: & leuis. Nõ. n. te fugit fũdamtũ iustitiæ fidẽ eẽ: qua sublata: omne iustitiæ munus corruat: necesse est. Vale. Mediolani ex cauponula Ceruiæ decimo Kalendas Iunias. Mcccc xxxix.

¶ Franciscus philelphus Raphaeli fuscherario. S. D.

QVod diutius distuleri meũ ad uos reditũ: nulli culpæ mihi ascribitote. Nã ego iãpridẽ hic soluisse; si liber eẽt padi trãsitus: Sed cũ id fine lris ducalibꝰ nemini liceat: atq; eas i hãc diẽ exorare nequeri: fcũm ẽ: ut serior fiat mea hic abitio. qd. n. sit i cã: ñ itelligo. Quotidie mihi a pricipe respõdeẽ q̃ primũ se mihi morẽ gesturũ. Sed huiusmõi q̃primũ nõdũ usq; aparuit. Qui apd pricipẽ & auctorita te ualẽt & gra: me monẽt: ne sim iportũior. nõ. n. temere fieri. Itaq; meipsius sũ nesciꝰ: nõ desistã tam ois ob

tūdere q̄ principi assistūt: donec liberā abitionē ipetraro. Interea uero tpis cōmēdo tibi familiā meā: si quidē arbitraris me functurū egregie meo erga te officio. Vale. ex Mediolano pridie Kal. iunias. Mcccc xxxix.

¶ Franciscus philesphus Albertho zancario. S.D.

EGo mi Alberthe ad triduū hic soluā & ppulchre qdē & pbenigne ab hoc hūanissimo principe: tū donatus: tū honoratus. Lras tuas occlusas meæ dilectissimæ Chrisolorinæ continuo reddito. Vale. ex Mediolano. v. Idus iunias.. Mcccc xxxix.

¶ Frācisc⁹ philelphus Guarnerio Castellioni: iurecōsulto ducaliq; senatori. S.D.

SI Mediolani pridie non ruri fuisses: cū istinc eēm bononiā redituru⁹: pluribus tibi corā respōdissē: qd' nūc paucis feci. Erā. n. tā fere ascēsurus equū. Petieras. n. ab me tu quotupliciter eēntia putarē accipi oportere: ad qd tibi cū esse mīsurus: accersitus a pricipe: oi meo, sermone iterpolato: ex oculis taq; euanuisti. Accipe igit rē cōpēdio. Essētiā: quā & οὐσίαν usian græci: & latinoq; eruditissimi substātiā noiant: tribus modis accipīdā existimo: mā & materiā & formā: & qd ex utraq; cōstat: substātia dicius. Horū ātriū materia qdē q̄ ὕλην hylē græci dīt: ē potētia q̄ a græcis uocāt̄ Δύναμις dynamis forma uero qd εἶδος. idos græce noiat̄ ē pfectio: q̄ ab aristotele dcā ē nouo noie ἐντελέχεια entelecchia Quod autē constat ex utroq;: uocamus hoc quiddam: & qdiā cōpositū ē. Ego iam iter igredior. Vale. & me nr̄o inclyto principi assidue redde cōmendatissimū. ex Placentia pridie Idus iunias. Mcccc xxxix.

¶ Franciscus philelphus Alberto zancario. S.D.

ESt a te sane prudētet factū: q; mihi ex itinere fatigato lac coagulatū miseris. Egebā. n. istiusmodi refrigerationis genere. Itaq; nō minus te laudādū existimaui pinde atq; egregiū coagulādi artifi cē quēdā: q̄ Aristeus fuerit a priscis arcadibus laudatus. Is: n. cū i archadia late regnasset: quo sibi maiore bēuolētia archadas deuiciret: pmulta: ut erat priceps ñ sōnolētus & obtusus: sz acri strēnuoq; igenio: & excogitauit & adinuenit: q̄ ad cōem hoium uel utilitatem: uel uoluptatē accederēt. Quare is omiū prim⁹: cū apū atq; mellis tū ēt lactis usū ad coagula iuenit: & hominib⁹ tradidit: q̄uis mellis auctorē Naso affirmet liberū pr̄em extitisse. Tuū rus igr ñ possū ñ amare: cui⁹ cōsuetudine id te uideo assecutū: ut ad urbanas lautitias ruralē fœcūditatē adiungas. Nā cū lac solū ex oibus cibis ad hois naturā fit satis: tū idē coagulatu delectatēt plurimū. Quod āt scire uis: qd egerim apd excellētissimū principem Philippū Mariaz quum in præsentiā ueneris omnia narrabo tibi. Vale. ex Mediolano. xvi. Kal. Iunias. Mcccc xxxix.

¶ Franciscus Philelphus Federico Cornelio. S.D

QVēz nficiū de tuo fausto fœliciq; cōiugio nūc primū audiui: is me pfecto plurimū dlectauit: neq; .n. te latet: q̄ ego pſæpe tecū ꝑmonē multū habueri pſens: & q̄ frequnter ēt absens te scriptis meis tum blādius: tū seuerius ad cōiugiū sum hortat⁹: Qd' certe facieb̄ neq̄q̄ inductu pr̄is tui grauissimi & clarissimi uiri: ut tibi tu pſuadef uidebaris: sed quontā tibi bene eē cupē. Nā cū duo sūt uiuēdi genera lege cōstituta: asterū cælibatus: asterū matrimoniū: qui norū neutrū adamarit: naudratis i magna uersatur laude. Feciſti igt recte: q; & paternæ uolūtati morē gesseris: & tuæ florētissimæ reipu. cōsulueris: qppe q̄ i filiis pcreādis seminario reip. satisfacies: & ordinē illū senatoriū reddes ēt āpliorē. Cæterū q̄ tibi ꝑcepta seruāda cēseā: paucis accipe. Et oium primū hoc unū tibi aio isideat. Volo cætera secramēta eē hūana lege moreq; cōstituta: at matrimoniū solū diuino ore & iuētū eē: & iperatū: atq; id qdē nō i ægypto p uulcanū: nō i attica p Cecropā. nō Romæ p Romulū: sed in horto illo delitiarū: ubi primis parētibus ꝑcepit deus oipotēs: ut crescerent: ac multipticarēt: terrāq; replerēt. Quod aūt & deo auctore: & i paradiso: & in nostris: primis parētibus inuētū ē sacramētū & tāq̄ lege sāctū: q̄ta cū ai itegritate. & inocētia nobis tuēdū fit. uides: pſerti q; triplicia illa bona matrimoniū pſefert: q̄ maxie expetūt i uita. honorē: utiltatē: uoluptatē: ut n. i societate ciulli nihil ē adulterio neq; turpi⁹: neq; pniciosi⁹: ita cōiugii sāctitate nihil hōesti⁹ nihil utili⁹. uñ maiora emolumēta bonaq; pueniāt. Quot adulteriis iuoluti uel pr̄imonia cōsūpserūt uel pr̄iam pdiderūt uel pierūt ipsi: At in cōiugii fœlicitate omnia sūt secura: oia fructifera: oia plena iucūditatis. Qui amor uel diuturnior: uel dulcior: q̄ q uiz uxorē q; cōiūxerit: Quæ amicitia uerior esse queat: q̄ quæ mutua & corporū & aiorū' beniuolētia cōiuges deiuxerit: Tu mihi ex omni hominū ætate tria: aut qtuor: aut ad sūmū quinq; amicoz paria i mediū referas q amicitiæ sibi nomē uēdicarint: q̄lis extitisse græci uolunt Theseū: & Perithoū: Orestē & Pyladē: Achillē & patroclū: Pythiā & Damonā: & ultimos Epaminundam & Pelopidā. At horū nemo se amici cā iteremit. Quid. n. morte horribilius: At uir clarissimus. T. Grachus tāta ē amoris uel sanctitate uel uæhemētia cōiugale mun⁹ pſecutus: ut ultro ipse mori sustinuerit: quo uxor Cornelia superstes foret. Quid. n. meminero Quitū planciū: q cū primū audisset uxoris obitū: pect⁹ suū trāssixit gladio. cūq; domesticoz iteruētu ne quod ꝑpetrare eēt agrestus: pficere potuisset: paulopost q; uuln⁹ fuerat alligatū: sciſſis fasciis soluit: & eo imiti dextra constantiq; diuulso mortem sibi conscluit. Et M. item Plancius ob Horestiliæ quoq; uxoris obitū: quæ illū sociorū classē sexaginta naulū in asiā reducentem ad Tarētū usq; prosecuta morbo ē oppressa:: iter eius osculandæ ungendæq; officiū: tantum potuit cōiugalis amoris charitas: ut districto gladio incūbens uitā deseruerit. Nec minoris uires coniugalis amor ostēdit in Porcia. M. Catonis uticensis filia: q̄ ubi primū accepit. M. Brutū uirū suū apud philippos uictū atq; interēptū: ardentis carbones hauriens: quoniā ferri potestas ois subrepta eēt: e medio sese ultro sustulit. Vt aūt cæteras nobilissimas fœminas breuitatis gratia missas faciā: qs Lacedæmōias illas nō maiorē i modū admiret: sūmisq; laudibus pſeq; studeat: q̄ exorato a custodibus i carcerē aditu ad uiros minias: extremo spiritu alloquēdos quos Lacedæmonit noctu morti destinarāt: pinde atq; regnū affectātis: cum ultaris cū illis uestibus: uelatisq; capitib⁹ p doloris: simulationē: eos abire passæ sunt sese ultro morti exponētes: qd Elissa Dido: nō ne

ut extincto uiro fidē pudicitiāq; seruaret in ardētissimū rogū se iniecit: Nā Artemisia regina carū uiri Mausoli obitū tāta tulit acerbitate: ut nō cōtēta illud ædificasse monumentū Alicarnasi in ppetuā illi⁹ memoriā: qd inter septē orbis terræ miracula nobilissimū numerat: uerū ēt ex ei⁹ caluaria facto poculo se uiri sepulchrū & haberi & ēē uoluit: utpote quæ illius corpus i puluerē uersū paulatim totum ebiberit: & assiduis fleti bus doloreq; cōfecta: p tabē e uita discesserit. Sācta ē pfecto pœneq; incredibilis mrimonialis beniuolētiæ charitas: quā q caste impolutecq; seruarint: digni habēdi sūt: de qbus nulla posteritas cōticescat: Nam utilitas quāta puēiat ex cōiugio: quid attinet pdicare: Vt.n. ē prudētis patrisfamilias augere quottidie substātiā suā quātū honestas patit: ita diligētis atq; frugi mrisfamilias mun⁹ ē eā domi & digerere & tueri. Q d'ubi sit primoniū in dies magis atq; magis āplificat. Et ē sane mrimoniū uiri mulierisq; cōiunctio secundū legē ob p creādos liberos: Non.n. ad lasciuiæ illecebras titillātisq; uoluptates institutū ē matrimoniū: sed ut regenerationi generatio pparet: ob eā. s. rationē matrimoniū nominatū: qd iccirco mulier debeat uiro nubere: ut mater fiat. Debet inquā decus matrimoniale id officii præseferre: ut & rē domesticā regat: & liberos suscipiat: nā hinc subsistit hūani generis ppagatio amicabilisq; societas. Et cōiugii quidē bona triplicia eē uolūt: fidē: prolem: sacramentū. Atq; fidei quidē ē: ne pter copulā coniugalē aut cū altera concubatur: aut cū altero: sed ut æque uir sua uxore cōtentus sit: atq; uxor uiro: quod tū certe fiet: cū pari se charitate prosequent. Ad quā q dem rē haud scio: an uxor longe q uir debet esse ppensior: Nā si pudorē mulier pudicitiāq; amiserit: qd reliqui habeat in se boni: nō intelligo. Quā me delectat Tertiæ Hæmilæi Africani superioris uxoris præcipua illa fides & ægregia charitas: qua in uirū usa phibet: Hæc.n. nō modo æquo animo ptulit uiri adulteriū in ancillulā: dū ēet in uita: sed eā quoq; post illius obitū libertate donatam liberto suo in matrimoniū dedit. Quanta uero æquanimitate splendidissimū continentiæ exemplū Liuia Tiberii atq; Drusi mater erga uirum Augustum fuerit: & græcæ: & latinæ decātāt historiæ. Vulutabatur.n. Augustus p oēm incōtinentiæ fœditatē. Quod si pari fidei sanctitate se cōiuges adamarint: nulla huiusmodi labes matrimoniū polluat. In prole uero aliud ē matris: aliud patris officiū: Debet.n. liberos mr cū charitate suscipere. benigne alere: religioseq; educare. Pater aūt illud meminisse duo eē hominū genera: alterū doctū & urbanū: alterū indoctum & rusticū: & hoc quidē pecudū eē simillimū: illud uero nō diuinū minus: ut ita dixerim: q̄ humanū. Est igit officiū boni patris filios iis instituere disciplinis: quæ libero hoie dignæ sunt: quo nō indocti & rustici: sed & doctissime etuditi eleganteq; uideant. Vel i hac in re mi Federice ad te ipsū oculos mētēq; conuertas. Teq; ac cæteros æqlis tuos diligētius despicias: cōsidereq; quātū inter te & illos interfit. Nōne cū aliqd more tuo loqris & grauiter & disserte te oēs taciti admirant ac sese ignauiæ inertiæq; accusāt: qd nihil sciāt: qd qd a se dici & q dici oporteat: ignorāt: Iraq; alii parētes incusant: q nullā gesserint curā sui. alii seipsos accusāt: qd tps p secordiā & desidiā labi passi fuerint. Quo fit: ut & honoreris ab æqualibus tuis: & a maioribus natu mirifice lauderis. Tuū igit fuerit: cū primū a mr se liberos accepis: eos erudire iis artibus: qbus & sapiāt recte: & bene ppositeq; loqnt. Nō.n. te pterit q̄tā uim habeat copia ornatusq; dicēdi: sī ab ingenio pficiscit & cōposito & bene morato. Quod aūt ad sacramētū attinet: ea cōiugibus cura uel maxia ē adhibenda: ne diuortiū fiat ne dimissus dimissaue cā plis alteri cōiūgat: sāctū inq̄ & impolutū matrimoniū eē debet: qd ut in oi uita mutua dilectiōe tueamur: illud ē pceptū nobis assidue memoria repetēdū: nec maritū habere potestatē sui corporis: nec itē uxorē sui eē arbitrii: sed utrūq; alteri pari q̄dā charitate obstringi ad pcreandā plē. cū neutri liceat cōtinere sese ubi alteruter nolit. Quo qdē iure & hic uxoratus & hæc maritata nō recte mō. sed & latine & elegāter dicit. Ita inq̄ cōiugatos eē oportet: ut sui similes gignāt. Et id sane fit nō solū hoium instituris: Sed naturali ēt q̄dam lege: sic.n. arbor arborē generat: & seges segetem: & animal ex se animal. Itaq; omni ē opa diligētiaq; studēdū: ne qd in pcellētia maritali nō agat mō: sed ne cogitet quidē: qd ab eius decoro deoq; abhorreat: sed oia & pudice gerant & pie. Iq; eo magis curandū ē: q; in bene cōuenienti coniugio situm uelut seminariū ē quoddā florentissimæ & pacatissimæ reipu. & eius quidē reipu. quæ cēsetur optima: Scimus enim tria eē genera administrādæ ciuitatis: populi optimatiū: regis secūdū triplicē societatē rei domesticæ: heri & serui: pris & filii: uiri & uxoris. Et h qdē societas regiā: q̄ præstat ceteris repsentat: at patris & filii eā q̄ dā optimatiū. nā populi principatus æq̄ hēt. atq; heri & serui. Et uester qdē reip. status ita ex optimaribus cōstat ut a regio differat nihil. Eū. n. dignitatis locū dux apud uos tenet quē apd lacedæmōios rex solebat. sed hac de re alias. Nec illud mihi uidet prætereūdū qd apud lacedæmonios Licurgi legibus cōstitutū legim⁹ Is.n. cū eos qui nubere uoluissent spectaculo interesse gimnicis i ludis phibuisset: addidisseteq; præterea ea ignominiā ut honore illo atq; obseruantia. q̄ a iunioribus præstabat in cōsensu senioribus: priuaret: lege tamē cauit: ne uir una cū uxore in eodē cubaret lecto: & id quidē. quo plurimū diei cū æqlibus una esset: at noctis qescere tot as: cū spōsa uel ad pcreādos liberos & clā cōgrederet & cū pudore. Quod ea ēt ratione licurgus cōstituit quo & corporibus melius ualerēt: utpote q̄ nimio coitu lāguescūt atq; ægrotant: & amor coniugalis assidue recentior redderet: & partus ipsi robustiores fierēt. At ipse tecū rē hanc nō ita ad uiuū reseco. Sed illud sane te admonitū ueli: nimiū istiusmodi cū uxore cōgressū nō solūm eē pniciosū & ad uires & ad bonā ualitudinē: uerū ēt ad pcreādos mares: nā quo ē semē calidius: eo est ad maris filios pcreādos accommodatius: q̄re usu ueri uidemus ut senes magisq̄ iuuenes gignāt mares. In cā uero id esse puto q; senes rarius coeūt q̄ iuuenes. hiuc fit: ut qd natura in iuuene potētius ē: id nimio ueneris usu reddatur frigidius: & ob eā rē ad marium pcreationē imbecillius. Sed hæc tu p tua prudētius moderabere. Cæterum tibi maiorē immodum gratulor: q; eā duxeris uxorē: cui nihil desit ad cōiugii dignitatē. Duxisti. n. puellā tum pbā & pudicā: tū ēt pulchrā ac nobilē: & cū dote nō uulgari. Quo fit ut uix sciā utri magis gratulādū cēseā spōsæne an tibi. Nā & ipse i tua repu. uirtutis pstantia cedes nemini: & bonitatæ formæ nō mediocriter uiges: neq; de

teriore Cornelius ex genere q̃ illa cõtaferia: nec minus q̃ illa opulenta. Efficiat igitur Deus optimus maximus: ut ꝓpitium sit uobis mrimoniũ uirum: ac idẽ facunditatæ liberorum & tucũdũ & fœlix. Vale ex Ticino idibus octobribus. Mcccc xxxix. ¶ ¶ Franciscus philelphus Aloysio Crotto. S. D.

AD sextum idus Octobres Ticinũ huc peruenit: ut ex nr̃o Catone sacco eloquẽtissimo iurecõsulto accepisti. Itaq; p tuas litteras certior fieri: cupio quid facere me oporteat: nã ego hinc pri⁹ pedẽ non mouebo: q̃ consilium tuum audiero. Vale ex Ticino. xvii. Kal. nouembrib⁹. Mcccc xxxix.

¶ Franciscus philelphus Saxolo partensi. S. D.

QVæ tibi ex Bononia ob subitã abitionẽ meã rñdere nõ potui: nã cũ Inde soluerẽ, redditæ mihi sũt mihi litteræ tuæ: nũc ex Ticino uerbis paucis respondi tibi. Petis en i; qua rõne scurræ sint apud græcos βωμολοχοι bomolochi noiati: & itẽ q apud nos sũt quos græci ολεχίρους olechinos uocãt: & q loca eẽnt: q Athenis κύκλοι Cycli hoc ẽ circuli appellabãt. Bomolochos ꝓprie illos græci dicebãt: qui sub aras in sacrificiis sedere consueuerũt: ita noiatus ab ara q βωμὸ bomos uocãt & λοχεὶν locheiu: quod insidiari significat: qm̃ ad aras insidiarent utpote q cũ assentatione efflagitarẽt. Quãobrẽ & qui sacrificiis suscipiunt: tibicines & uaticiniũ ꝓfitentes bomolochi uocabãt. Et huiusce aũt rei translatione bomolochi ẽt ii dicti sunt: q apti ac faciles: atq; itidẽ humiles oia luchri gratia pferrẽt iocãdo cauillãdoq;: & ii quidẽ apud nos scurræ appellãt hoies sane inepti atq; cõtẽnendi: qlis ẽ hoc tẽpore apud florentinos Nicolaus Nicolus & Poggius bábalio: q ut sũptuosiorib⁹ cœnis interfint: a nullo sese scurriliratis gñe cõtinẽt. Qui uero a græcis Olechius ẽ appellatus crustis & spinis tectus petriscq; assuetus: hũc nri remorã uocãt: aqti le aial admodũ breue inquo tãta inest tñ naturæ uis: ut naui pernicius iter faciẽtẽ eius carnæ inhærẽs adnixusq; retineat: ac remoret: ob eãq; rẽ & a græcis Olechinus & a nostris remorã noiatũ: hẽturq; istiusmõi aial amatoriis ueneficiis infame: litesq; atq; iudicia dicit remotari: grauidaq; fluxus fiat ut utero: ac partus ad puerpium cõtinet: & id tamẽ in cibum addi ꝓhibetur: ut Plinius refert: huic spina est parua & oua amara ad qn q; numero: at ora in medio corpore atq; in terrã uersa. Præterea Olechino pedes eẽ Aristoteles asseuerat: utpote cui pẽnæ pedũ instar locatæ sint: q̃q̃ alii sũt q dicant eos spinis uti ꝓ pedibus: & ita ingredi: ut in urbem uoluãtur: itaq; de tritis sæpe aculeis inueniri: nã qm̃ futuros maris æstus præuidãq; pfugiant: hos correptis sẽ lapillis operire ut eo pondere stabiliatur mobilitas & ita spinas uolutatione atterere. At Mutianus muricem esse tradit purpura latiorem: cui rostr̃ neq; asperũ ẽ neq; rotũdũ: neq; in angulos ꝓdit: sed simplicẽ cõcham eẽ autumat: q̃ uno latere sese colligat. Trebius uero niger. L. Lucilli familiaris scribit hũc piscẽ haud eẽ pede lõgiorẽ: neq; digitis qnq; crassiorẽ: cuius ea sit uis: ut & nauis uẽtor̃ flactibus plenas sistat: & in sale si fuerit asseruatus: aurum quoq; q in altissimos deciderit puteos: ubi admotus sit: extrahat. Huius ẽt Luca. meminit lib. vi. suæ pharsaliæ inquiẽs. Nõ puppim retinẽs euro rudẽte rudẽtes i mediis olechinus aqs. hui⁹ meminit Theophrastus lib. iiii. de huiusmodi animalibus: ubi dicit echinorum tres esse species: ex quibus olechinos & magnitudine: & crassitudine cæteros ꝓstare: & est sane olechinus: quẽ meminimus: dictio q̃drisyllaba. at echinus dictio trisyllaba: est suauis esu: & paulo minor olechino: cuius ẽt iuuenalis meminit: ingens. Ostrea callabat primo deprehendere morsu: Et semel aspectu dicebat littus echini: præterea echinus apd græcos significat terrestre id animal: cui ẽ apud nostros hæricio nomẽ: qd ipsũ ab hærẽdo deductũ est: & æq̃ spinis hirsutus est atq; maritimus echinus. At circuli quos q̃ris ad postremũ: loca erãt Athenis: ut Dinarchus: cõtra Calleschrum oñdit: ubi aliqui ueniebãt. Id nomẽ tractũ ẽ a circulari circũsistentia uendendorum: quare Menander in ephesio ait. Itaq; ego mihi uideor p deos immortales in circulis uidere me ipsum idutũ currere circũ ac uenire. Habes a me paucis: q̃ petieras. Vale. & Leonardũ nostrũ arctinũ eruditissimũ & eloquẽtissimum uirum nomine meo saluere iube. ex Ticino Kal. Nouembribus. Mcccc xxxix.

¶ Franciscus philelphus Ioanni ferufino iureconsulto & ducali iustitiæ cõsiliario. S. D.

NIsi te & amem: & plurimi faciam: sim apprime ingratus: utpote qui dilucide ꝓspiciã mea tibi omnia curæ esse. Consiliũ aũt inclyti nostri principis nõ admitto solũ: sed ẽt laudo: ut par est: ꝓboq; uæhementer. Itaq; tãtisp hic manebo: donec p eius litteras itellexero: ad qd̃ sim tps ad uos iturus Nã habitã eẽ diligentẽ ratiõem rei meæ pecuniariæ: ut mihi plurimũ cũducit: ita uoluptatis plumũ affert uel ea ratiõe: quod ne cogitãte me quidẽ: pinceps nõ sapiẽs min⁹ q̃ munificus ac benignus ita de me cõsuluit: ut nõ sim in exigẽda pecũia usurus aliẽis suffragiis: sed cõstitutis tpibus ex certo loco mihi satisfactũ eat. Quare ut eis uerbis gratias habeas immortalis: te maiorẽ in modũ rogo. Vale. ex Ticino. iii. idus Nouembres. Mcccc xxxix. ¶ Franciscus philelphus Ioanni Antonio Brixiano. S. D.

VEsperi mihi redditæ sunt litteræ tuæ. Itaq; cras ad uos ibo. Nam ante id tempus hic soluere nõ licuit: cum mihi in hanc diem nullus sit equus: Itaq; ignosce breui meæ huic moræ. Vale. ex Ticino. v. Calendas Decembres. Mcccc xxxix.

¶ Franciscus philelphus Catoni sacco iureconsulto. S. D.

HOrtare Chrysolorinã meã ne miret: q̃ hic diutius q̃ arbitrabar: expectot Nã ita ẽ op⁹ facto quonobilissimo huic principi morẽ gerã: & id qdẽ i rebus nõ paruis aut cõtẽnẽdis: Sed & maximis: & pclaris. Itaq; ut bono aio sit: domũq; bene gerat: ea ꝓ tua prudẽtia ẽt atq; ẽt q̃ diligẽtissime ad hortare. Vale. cũ pudicissima uxore tua. Ex Mediolano pridie Nonas Decẽbres. Mcccc xxxix.

¶ Franciscus philelphus Honofrio Strozæ. S. D.

QVod fortassis apud uos nondũ increbuerit: ego apud hũc præstantissimũ principẽ Philippũ Mariã ex illis ethruscis turbulentissimisq; fluctibus tanq̃ i trãquillũ atq; securũ relicq; uitæ portũ me recepi: ubi oia mihi affatim sũt oblata q̃ nõ solũ ad emolumẽta: sed ad dignitatẽ attinẽt: ut mihi lice

ret tecū oia libere cōmētari:q & ipe uellē:& tua nosse itereſſet. Sed tēporū ē habēda atq hominū ratio. Nec enim me latet:ubi locorū es:& q̄ tibi cauēdū ſit:itaq ferā æquo aio deſyderiū meū. Ceterū illud unū nō reticebo principem hunc meum & patri tuo clariſſimo uiro & tibi & uobis omnibus optare omnia pro uoluntate uſa:atq nihil magis cupere q̄ in omnibus rebus uobis peregregie prodeſſe. Tu ſi quid eſt: quod a me uelis:fac ut ſciam:& factū puta. Vale ex Mediolano nonis decembris. Mcccc xxxix.

¶ Franciſcus philelphus Ioanni Antonio brixiano. S.D.

RENūciabis principi noſtro:quæ mihi mandarat:nō minore diligētia:q̄ fide me plecutū eſſe:ſperoq futurū ut ad paucos dies certe alqiuid aſſeratur. Id cū erit:cōtinuo ad uos ibo. Interea temporis nullum officium prætermittā. Vale. ex Ticino. v. idus decembres. Mcccc xxxix.

¶ Franciſcus philelphus Ioanni Auriſpæ. SD

TV ſemper aliquid petis. In ſeruis aūt raro. Quid hominis ſis ignoro. Petis a me Diona pruſiēſem quē equidē dabo ad te ꝓpediē ea lege:ut eū aliquādo patiaris ad nos redire: Ibit. n. codex ille ad te mutuo:nō dono. Quāobrē facito:ut ex cōmodo tuo nihil mihi tandē incommodes. Tuſcanellam noſtrū opto bene ualere. Vale. ex Ticino idibus decembribus. Mcccc xxxix.

¶ Franciſcus philelphus Petro Ioanneto philoſopho ac medico. S.D.

ROgo te maiorē i modū:ut meū Virgilii codicē ac itē cōmētatorē Seruiū cures q̄primū bononiā pferri:& Alberto zancario cōi amico noſe meo reddi. Id qđ i hāc diē nō feciſſe te nō poſſū ñ mirari. Nec. n. debes oblitus eſſe:& qd mihi:cū iſtic abirē:corā recepis: & qd poſtea ad te ſcripſerim. Fuerit igitē officii tui:ne diutius litteris meis ſolliciteris: idq ut facias abs te nō ꝓpeto ſolū:ſed ēt cōtēdo. Vale. ex Ticino. xv. Kal. Ianua. Mcccc xxxix. ¶ Franciſcus phi. Alberto zācario. S.D.

LItteras meas ad Petrū Ioannetū illuſtrē philoſophū ac medicū:ut ei reddēdas: Senæ diligēter: cures:ēt atq ēt a te peto: Facitoq:ut p tuas quoq lras intelligat deſyderari officiū ſuū in teſtituēdis mihi codicibus meis & Vergilii & Seruii. Tu rē oēm tenes:ueq quod peto:eo ſcribito accuratius & grauius:q uereor eius liberos eſſe i cā:quominus mei codices ad me ierint: Nā ille & uir bonꝰ eſt:& amicus. Mea hic oia & ſcda ſūt & læta. Nam & huic nobiliſſimo principi ſuꝰ chariſſimus & cæteris omnibus:qui auctoritate & dignitate ualent:admodū iucūdus. Vale. ex Ticino. xv. Kal. Ianu. Mcccc xxxix.

¶ Franciſcus philelphus Catoni Sacco iureconſulto. S.D.

NStituerā hodie redire ad uos:ſed iuſſu principis ante diē tertiū hinc mouere pedem nō licet. Itaq monebis uxorem Chryſolorinā:ne qd mireē turbeturue:q minus ad dieconſtitutum iſtuc reuerterim. principi. n. parendum eſt. Vale. ex Mediolano pridie. Kal. Ianuarias. Mcccc xxxix.

¶ Franriſcus philelphus Petro Michaelli equiti auratō ac iureconſulto. S.D.

CVm idoneus eēt oblatus nūcius:cui meas ad te lras darē:uiſus es admonēdus:id qđ fortaſſis haud ignoras te apud hūc humaniſſimū principem noſtrum ualere auctoritate plurimū. itaq tibi opera danda eſt ut bene promerearis. Quod ſi feceris permagnum es fructum perſecuturus. Reliqua tū coram ex hoc iſtō nuncia cognoſces:nō. n. oia cōmittēda ſūt litteris: Vale. ex Mediolano ptidie kal. ianuarias. Mcccc xxxix. ¶ Frāciſcus philelphus Catoni Sacco iurecōſulto. S.D.

HEſterno ueſpi cū uniuerſi aulici pmagnaq nobilitas eēt i arce pricipis Cæſarei huius noſtri in cænaculo:cui eſt uiridi cognomētū: celebrata ē annua illa pēpa cōmēdādi trūci uulcano: principe ipſo nō pſente mō:ſed ſolēne ēt feſtū in primis agitante:ornāteq:hoc aūt mane:q primus eſt ianuarii dies:cū primū illuxiſſet:oēs in eādē arcē & i idē cænaculū cōuenimus:& inde ppauci: quorū ipe nūero ſū aſcriptus:In cænaculum ſumus accerſiti:qđ nobiliū appellatur. hic tādiu expectauimus:donec prādiſſet priceps. prādet. n. ſemp in aurora:aut ēt aliq̄to priꝰ interdū:nā q pauciſſimi eſt ſomni:añ lucanū tps nūq eū offendit in lecto. A mota uero meſa:cōtinuo donata eſt uniuerſa nobilitas auliciq oēs quot quot i utroq cænaculo oppiunt uariis munerib⁹ ꝓ dignitate cuiuſq & gſa apud pricipē. Dona ſūt oia ānuli aurei cū gēmis aut pyropis:aut adamātib⁹. Ego pulcherrimo ānulo cū adamāte in pyramidē ſurgēti donatꝰ ſū:& eo qdē nō mediocris pcii. Hūc:q pcioſior ſit & melior i aureis metallis inueri uolunt:eſſeq primū oium reptū in his metallis q̄ in æthiopia ſunt inter Mercurii delubrū:quē græci:ερμῆν. hermen uocant: & Meroen inſulā:q maior nō ſit cucumeris ſemine hēreq tātā in ſe uim:ut iuxta magnetē poſitꝰ ferrum ab eo extrahi nō patiatur:aut abſtractū ad ſeſe rapiat:ac tanq auferat. Sūt ꝓterea adamātes aliis i locis reperti ut in india quæq ſit magnus ac nucleus auelanæ:cui ſimilis eſt:q naſcit in Arabia:ſed aliq̄to minor. Reperit ēt adamas in Macedonia in philippico aruo oli inuētus:q cucumeris ſemini ē par magnitudine ut alter ex antedictis adeo paruus eſt:ut milii magnitudinem noñ excedat:a quo ēt nomē accepit:qppe q cēcros ſit appellatus. Habet alter in Cypro:q colorē æreū repſentās in medicamine plurimū ualet. Eſt ēt adamas cognomine ſiderites:qđ ferrei ſit ſplēdoris:cæteris adamātū generibus pōderoſior:ſed diſſimili natura:utpote q & franganꝫ ictibus:& adamāte alio pforet eo:q Cyprius eſt. Et cū pcioſior adamas & igni ſit & ferro indomitus:adeo ut adamas appellet:cædit tamen hyrcino ſanguine: hoc. n. ſi recens caliduſq fuerit: macerat⁹ & ictibus tādem cædit & incudibus. Voluntq in adamante tantā ineſſe uim:ut & uenenis ui auferat & lymphationes metuſq uanos abigat atq expellat & hominum mentibus. Sed hæc de adamante fortaſſe pluribus:q̄ opportuit. Cætera cum uenero: inter nos commentabimur:nam ego mihi uideor fortunatiſſimus:q huic me diuino principi ſentiam me chariſſimum:plura enim ſunt quæ non recte litteris committantur. Cras ad uos redibo. Vale. ex Mediolano kal. ianuarias anno a Natali chriſtiano. Mcccc xl.

¶ Franciſcus philelphus Bornio Salæ iureconſulto. S.D.

DEſideriũ de me tuũ me nõ iniuria plurimũ delectat. Eſt. n. plenũ amoris p̃cipui erga me tui: Sed ueli: ſcias mutuũ eẽ amorẽ noſtrũ planeq; ſingulatẽ. Non. n. magis me deſyderas: q̃ deſyderaris a Philelpho. Dii malefaciãt factiõib⁹ uſis: qbus diuina oia hũanaq; cõfũdũt. Iã iterũ ad uos iui: eo ſane cõſilio: ut a uobis nũq̃ decederẽ. Sed neſcio: q̃ uel hoim puicacia: uel fatali aſtro ſit factũ ut his iciderí i atrociſſimas ueſtræ reipu. ꝓcellas atq; tẽpeſtates. Muſis inter arma nuſq̃ bene cõſultũ eſt: ſed Bononiæ longe periculoſius. Itaq; habenda nobis fuit ratio & dignitatis: & quietis. Ego ſuſſu principis mei adhuc ago papiæ: ad paucos dies Mediolanum petiturus cũ uniuerſa familia: Vbi omnia mihi parata ſunt & ad commodum & ad dignitatem. Vale. ex Ticino tertius idus ianuarias. Mcccc xl.

¶ Franciſcus philelphus Petro Thomaſio philoſopho ac medico. S. D.

AM mihi integrũ nõ ẽ: ut tuo utar cõſilio: Sũ. n. huic excellẽtiſſimo principi obſtrictus nõ ſolũ fidei ſanctitate: quã præterire nõ licet: ſed maximis ẽt beneficiis: qbus ſi abuterer: poſſẽ iure ingratitudini obnoxius fieri. At emori malim q̃ ulla uel minima inuri nota infamiæ. Itaq; rogo te p̃ in diſſolubile amicitiæ noſtræ uinculũ: ut me dignitatis meæ rõnẽ hr̃e patiare. Nã quo pacto me amicitia tua dignũ iudicares ſi forẽ iniuſt⁹. Quod ſi iuſtitiæ fũdamẽtũ ẽ fides: pater æquo aio: qđ p̃miſſa atq; cõuẽta inuiolate ſim ſeruaturus. Mors ipſa dũtaxat nos ab hoc principe abſtrahet. Et meũ in te amorem nulla neq; fortũa: nec tempoꝝ mutabilitas labefactabit. Vale. ex Ticino pridie Cal. febru. Mcccc xxxx.

¶ Franciſcus philelphus Aloyſio Crotto ducali ſecretario ſenatoriq;. S. D.

OPortune mihi redditæ ſunt exoptatiſſimæ litteræ tuæ. Nam hic diutius eẽ: nõ poteram non moleſte ferre. Nõ. n. te latet: quo ſueri cõſilio ex urbe Sena primũ: deide ex Bononia a nobiliſſimo principe accerſit⁹. Ventã autem cũ uniuerſa familia oiq; ſupellectili Mediolanum intra quatridum. Miſi enim iſtuc: qui ædis mihi cõduceret. Vale. ex Ticino. iiii. idus februarias. Mcccc xxxx.

¶ Franciſcus Philelphus Alberto zancario. S. D.

VT ſcias: quẽ i locũ miſſurus poſthac ſis tuas lr̃as: ego nudiuſtertius cõceſſi Mediolanũ cũ uniuerſa familia rebuſq; meis oibus. Eſtq; aduẽtus me⁹ cũ ab hoc p̃ſtãtiſſimo principe: tũ ab uniuerſa repu. Exceptus ptuctide adeo: ut unus philelphus oibus ſit in honore. Mirabile dictu ẽ: q̃ ſum honorat⁹ ab omnib⁹: Bene cœpta ſecũdet deus.. Quod ſi fiet: nemo me unũ neq; fortunatior: neq; beatior. Vale. ex Mediolano idibus februariis. Mcccc xxxx.

¶ Franſcicus philelphus Saxolo pratenſi. S. D.

SCribis mirari te: quid ſtoicis philoſophis in mentẽ uenerit: ut cũ his q̃ corpori ſunt fortunæq; tributa. ſelectionẽ poſuerint: minus ea neq; bona uoluerit: neq; mala appellari: ſed altera cõmoda: altera icõmoda: & ut ipſi appellãt. αΔιαφορα adiaphora: hoc ẽ in differẽtia: qđ & bene uti illis qs poſſit & male. Poſſẽ hac de re tibi rõnes nõnullas oſtendere: q̃s tũ ob tpis anguſtias. tũ ob occupatiões meas in p̃ſentia miſſas facio. Sed eã tu unã minime negaueris. Quod ſua natura bonũ ẽ: eo meliorẽ hominẽ reddit: quo magis creſcit in cumulũ: id qđ đ oi uirtute tã actiua q̃ cõtẽplatiua licet intelligi. atcõmoda tã corpis q̃ fortũæ tãto reddũt hoies ad maleficium prõptioris: q̃to fuerit ampliora. Alios opes ingẽtes ſupbos reddunt: alios incõtiuẽtis. Ita regni magnitudo in tyrãnida cõtumeliãq; excedit. Idem de corporis uiribus atq; pulchritudine: idem de his oibus dici poteſt: quæ uel fortunæ: uel corpori tributa dicunt ſplendida. Velim: mihi aliqem ex his uirum bonum oſtendas hoc tempore: qui uel formæ præſtantia cæteros antecellunt: uel diuitiis ſunt & potentia aliis ciuibus ſuperiores. Pudet me dicere qđ ueriſſimum eſſe in omnibus fere animaduerti. Et dicam. tamen. Non modo uir opibus abundans non eſt bonus: ſed & ſupbus & contumelioſus. Pulchri omnes laſciui ſũt & muliebres. Vale. ex Mediolano Cal. april. Mcccc xxxx.

¶ Franciſcus philelphus Antonio Panhormitæ. S. D.

IAm ditior factus es: id quod ea coniectura aſſequor: quod te ſuperbiæ obnoxium facias. Nã dum nihil reſpondes homini amiciſſimo tot a me litteris inuitatus: quid aliud eſſe rear in cauſa: q̃ ſupbiã: At ne illud te lateat. uelim: in quo plus eſt fortunæ: in eo min⁹ eſſe uirtutis. Quare tibi cauẽdum eſt: ne dũ pecuniis diligentius inuigiles: negligẽtiorem te præſtes circa ingenii probitatiſq; præſtantiam. Vale. ex Mediolano pridie idus maias. Mcccc xxxx.

¶ Franciſcus Philelphus Leonardo Iuſtiniano. S. D.

ADhortationem tuã & ſi bonã i pte accipio: eiuſmõi tamẽ ẽ: ut ea hoc tpe utẽdũ nõ ſit. Nõ es. n. neſcius decere prudentẽ uirũ tpis hẽre rõnẽ: itaq; rogo te: ne qd poſthac eiuſmõi ad me ſcribas: qđ iure queat reꝑhẽdi. Præterea cũ oibus i rebus tũ i p̃miſſis ſeruãda ẽ conſtãtia. Quid. n. leui hoie magis cõtenẽdũ: ingeniũ tibi meum iãpridem cognitum eſſe oportet: qppe & itus me noris nõ minus. q̃ incute: ſeruata fide: nihil eſt: qđ tua cã factur⁹ nõ ſim. Vale. ex Mediolano cal. maiis. Mcccc xxxx.

¶ Franciſcus philelphuus Petro Thomaſio philoſopho ac medico. S. D.

QVod afficiaris maxio deſyderio uiſendi mei: hẽo ſane exploratiſſimũ uel ex ea cõiectura: quã de me ipſo facio. Qui. n. nõ deſyderẽ te & uiſere: & cõplecti: & exoſculari: q cũ uetere eaq; ſũma beniuolẽtia ſũ cõiũctus: accedit ꝓterea uirtus tua & doctria & eloquẽtia & merita citro ultroq; collata quibus plane fit: ut noſtra utriq; memoria nullo nec locorum nec tẽporũ interuallo extingui queat cæterum quãdoquidẽ quod uelim⁹ fieri negt id uelimus quod queat: neceſſe ẽ. Vtẽdum igit nobis mutuo ſcribendi officio: ut quod lingua nõ poteſt: arũdinis præſtet uiciſſitudo. id & facillimũ ẽ utriq; noſtrũ & iucũdũ in primis. Et quo initium detur huiuſmodi muneri. peto abs te: ut me facias certiorẽ de rebus orientalibus maximeq; de Turcis: ſi qđ habes noui. Vale. ex Mediolano. iii. nonas iulias. Mcccc xxxx.

¶ Franciscus philelphus Ioanni Cornelio. D. S.

PLacuisse tibi meos de exilio libros plurimum lætor. Nam probari abs te scripta mea tanto & tã ta grauitate & sapiẽtia uiro nõ possum mihi nõ magnæ laudi ducere. Adhortatio uero tua qua mecum uteris ad obsoluendũ id operis eiusmodi eẽ tibi psuade. quæ mihi plurimũ addat hono ris ad mei animi institutũ. Eo. n. maiore cũ studio nauabo: quod mea sponte suꝫ aggressus: quo uidebo me tibi rem facturũ gratissimam. Quare ni aliquid infestuꝫ. numẽ mihi impedimẽto fuerit: breui perficiã: quod occœpit. Vale. ex Mediolano pridie nonas iulias. Mcccc xxxx.

¶ Franciscus Philelphus Andreocio Petrucio. S. D.

QVod absentis mei ppetua recordatione imaginẽ præ te feras: sic. n. scribis: non possum eqdẽ nõ læ tari. Affers. n. argumẽtũ mihi obscurũ egregie cuiusdã beniuolẽtiæ in me tuæ: At ego quo itẽ aio i te sum: debes ex te ipso cõiecturã facere. Et fieri sane nullo pacto natura põt: ut nõ æq̃ ame tur: q uero amat. Itaq; tibi debes idubitato psuadere te mihi eẽ charissimũ: idq; cũ ob hãc istã cau sam: q; me amas: tũ ẽt q; ea uirtute uiges: ut dignus sis: q ameris a bonis. Desyderare aũt te præsentiã meã hoc sane in te est. Nã si Mediolanũ uisere instituetis q; eius rei te cũ istic agerem aliq̃ factuꝫ affirmabas: & præsens presentem uidebis Philelphũ tuũ: & multa cognosces: quæ ablens attingere nũq̃ possis. Itaq; tu u m erit: ut cũ primũ tibi facultas dabit: huc uenias. Quod si feceris magnã mihi crede: uoluptatẽ cõsequa re. Vale. ex Mediolano nonis iuliis. Mcccc xxxx.

¶ Frãciscus philelphus Ioanni aurispæ. S. D.

NOtus es in libroꝝ mercatura: sed in lectura mallẽ. Quod si faceres: lõge meli? & tibi: & musis cõ sultũ esset. Quid. n. ꝓdest libros quotidie nunc emere. nũc uẽdere: legere uero nũq̃: Ego quos uendam: habeo libros nullos. Emerẽ potius: si pecuniis abũdarẽ. Quinetiã i hac pecuniarũ diffi cultate: si qd opus ostẽderis qd precio dignũ censeam: enitar emere: etiã si seruire me oporteret. Declarabis igit̃ p litteras: qui libri tibi & quales sunt uænales. Quod si feceris: intelliges me nulla ꝑmi in opia. Sum. n. apud cũ pricipẽ: apud quẽ egere põt nemo. Vale. ex Mediolano. viii. idus iulias. Mcccc xxxx.

¶ Franciscus philelphus Ioanni Tuscanellæ. S. D.

DE Quintiliani declamatiõibus qd ipse sentiã: paucis accipe. Equidẽ Quintiliani iuẽtionẽ uæhe mẽter ꝓbo. Est ea. n. & acuta & prudens. Sed orõnis eius stilũ mihi sane nõ placet. Iapit. n. hispa nitatẽ: nescio quã hoc ẽ barbariã plane q̃dã: Nullã hẽt elegantiã: nullũ nitorẽ: nullã suauitatem: & q̃ nõ ꝑcipua mõ: sed necessaria sunt i oratore. neq; mouet dicẽdo Quintiliãus: neq; satis docet: nec delectat. Sed si uidet̃ sonolẽtus qspiã & icõpositus. Tenet fortasse Quintiliãus: q̃tũ ex eius scriptis aiad uertere possumus: nõnulla cõmoda p̃cepta artis rhætoricæ: Multa cõmemorat: multa colligit. Sed ita sui dissimilis est: ut quæ alios docet: ipse ignorare uideatur. Verum concedamus illi doctrinam si ita libet om nino. Mouendi tamẽ delectãdiq; uim nullam habet. Quæ quidẽ duo qui oratori subtraxerit non oratorẽ illum sed aratorem demonstrabit. Vale. ex Mediolano sexto idus iuluas. Mcccc xxxx.

¶ Franciscus philelphus epistolarum liber quartus

¶ Franciscus Philelphus Rainaldo Albrizio equiti aurato. S. D.

QVod nihil tibi a cæteris optimatibus florentinis neq; optatius poterat in hac tẽpoꝝ calamitate neq; milius contingere Rainalde Albrizi: mittit: hic humanissimus princeps meus Philippus Maria uobis auxilio in erhrtriã ad recuperãdã patriã inclytũ & inuictũ imperatorẽ. Nicolaum Perusinum cognomento picininũ cum exercitu firmissimo ac rebus oibus ornatissimo. Id au tem mea potissimum opera atq; diligentia effectum esse non telatet. Nunc uero tui est officii id curare: ut nihil temere factum possit a quoq̃ existimari. Hoc autem unũꝫ una re facillime consequaris: si studueris: ut qui tecum futuri sunt (Nam de te uno ut ex animo ingenti & moderato: nihil uerendũ suspicor) uihil agãt aut superbe: aut iracunde: quin potius ab omni iniuria: ab omni: maleficio se cõtineãt. Et q̃q̃ scio te prudẽ ter oia curaturũ. quid tamẽ ipse sentiã: exponã paucis. Quoniã ꝑcipuus corporis uigor positus est i capite ab ipso primũ capite initiũ est sumendũ. Hoc. n. pcusso penitus: mẽbroꝝ q̃ reliqua sunt: nullus est futurus labor. Nã excisa radice cõtinuo corruit tota arbor. Suspicor. n. aliquos fore: q priuatæ rei potiusq̃ publicæ rõnem habẽtes: uelit alii ab alio uel oppido: uel municipio rẽ aggredi: a qbus ego uæhemẽter dissentio re cupata. n. florẽtia: oia que reip. florẽtiæ parẽt: sine ulla ui sine ullo oio labore q̃primũ redibũt ad sãitatẽ qd si secus initiũ fiat: p multa iterea tpis possint accidere: q̃ rẽ uestrã oẽm cõsiliaq; pturbẽt. Itaq; oium primuꝫ ppe ipsa urbis mœnia ducẽdas copias arbitror: quo & amici atq; boni ciues aium resumant: & inimici ac p ditissimi hostes priæ iopinato metu perculsi aud. aciam omnem consiliumq; amittãt. Quod si feceritis: per magna undiq; auxilia continuo ad uos cõfluent. Quis. n. ambigat & Bononienses: & Lucẽses ex hac parte ex altera uero tũ Senẽses: tũ ẽt Perusinos uobis auxilio fore: His. n. oibus factio: Cosmiana maxio ẽ odio Vos aũt cum uirtute gratiaq; usa: tũ auctoritate & gratia huius præstãtissimi principis icredibili bẽiuolẽ tia ꝓsequunt̃. Nulla secordia utendũ est nulla negligẽtia. Eo. est utendũ: ut hoc tẽpore de summa rerũ de certãdũ sit. Oia sunt secũda uobis: & inimicis aduersa. Nisi uobis uos defueritis: actũ ẽ de oibus illis ipiis pa triæ paricidis. Sentite q̃so uobiscũ oẽs. Tollatur e medio ois animorum offensio: si q̃ in ullis exulibus iter se se priuatim ẽ reliqua: cõis uobis omnibus Cosmus est hostis: & idẽ priæ nõ secus ac uobis infestus & inimic? Si hunc e medio sustuleritis: & uosmetipos & uniuersã patriã iugo teterrimo liberabitis. Vale. ex Mediola no. y. idus Iulias. Mcccc xxxx. ¶ Frãciscus Phi. S. P. dicit Senatui & populo Florẽtino.

PEr si uereor uiri florentini aliquos fore: q pturbatiõe quãpiã potius ipotẽtiãq; ai: q̃ ulla rõe duct: cũ primũ Philelphi nomẽ manũue ispexerint: hasce lras legẽdas: dissuadeãt: malintq; suæ ipsoꝝ

cupiditati:q̃ Florẽtinæ reipublicæ uel quieti:uel commodis inseruire:nolui tamen quæ uobis uestræq; iclytæ ciuitati maiorẽ immodũ conductura existimassem:præterire silentio. Atqui multo secus ii certe sentirẽt si non tam sibi q̃ patriæ se natos uellent:quanq̃ ne sibi quidẽ nati sunt:cum patriæ caritati non consulũt nã si uobiscum uos egregiam illam & singularẽ meam erga uestram rẽpublicã obseruantiã atq; pietatẽ repetere diligenter & q̃uetissime iudicare institueritis:plane inuenietis eum eẽ Franciscũ Philelphum qui de illustri ciuitate uestra sit q̃optime meritus:Quod si præsens omni opera:omni industria:omni dediq; mẽte:cogitationeq; studebam nõ priuata modo:sed etiam publica fide ac beniuolentia id moliri:id agere:id ꝓstare ut omnes pspicue intelligerent me unũ ex omnibus imprimis existimandũ:qui Senatui ac populo Florentino non secus atq; imortali deo afficerer:nolim:arbitremini me ingenium cũ aere mutauisse. Et enim posteaq̃ istinc decessi Senam primũ:deinde Bononiam: Ticinũ postea:& demũ Mediolanũ: aliud ꝓfecto nihil tantopere curaui:elaborauiq;:q̃ ut & ciuis uestros aliquo semper officio ꝓsequerer:& nomen Florẽtinũ summis laudibus apud oẽs efferrẽ:Nec me cuiusq̃ iniuriæ aut inimicitiæ a meo pristino & obseruãtissimoi uos animo retrahere sane potuerũt:Meminerã enim iis me apud uos honoribus ac præmiis sex ãnos affectũ:quãtis antea unq̃ neminẽ.aiaduerterã sæpenumero adeo me & auctoritate apud uos omnis & gratiã ualuisse:ut nihil unq̃ in urbe uestra frustra uel petierim:uel desyderauerim.Cum alias sæpe: tum maxime per id tẽporis quo inuidoꝝ cõiuratione ac pfidia sum per occultos sicarios uulnere illo tetro dehõestatus:q̃ & bonis omnibus & uniuerso populo carus essem:& piucũdus:liqdo cognoui. Quis .n. magistratus alius ipse p sese alius per suos ad me nuncios non plane ostendit:q̃ ægre & pmoleste ferret illam in me omnem iniuriã:Nõne ipsi octo uiri quos:custodiæ nominatis:quibusq; reip. tutela ois ac salus mãdata est: & bis & iterũ ierunt ad me:quo fierent ex meipso certiores:quosnã haberem suspectos: qui id in me facinoris ꝓpetrassent:Et cũ ipse ii de rebus eloqui nihil uellem:quippe qui id sine aliqua publica turbatiõe in lucem ꝓferri nullo pacto posse censerẽ:nõne publicam ei mercedẽ decreto publico statuerunt:qui aut patratore; facinoris utiuũ enecatũue dedisset:aut qui fuerant uel auctores:uel consciidetulisset: Quin etiam plæroscq; admotos quæstionibus:& uariis cruciatiatibus:qũo rem indicarent:acerbissime afflictos obliuisci nunq̃ potero. Quid multis: Quæcũq; in me beneficia collata Florẽtiæ sunt:quæ & plurima fuerunt & maxima:ea oia & cõmuni:& una:& cõsẽtienti:& eadẽ omniũ optimatiũ populiq; mẽte collata sunt. Iniuriæ uero quã tuncunq; aut illatũ aut optatum est:id paucorum eorumq; improborum ac proditorum inuidiæ: semper dedi. Sed unum illud & cum istinc aderam:maximi semper feci:& absens perpetua memoria prædicationeq; præ me tuli:nihil unq̃ Florentiæ a me tẽptatum:quod non ex sentẽtia modo:sed etiã cumulatiꝰ atq; fœlicius:q̃ fuissem optare ausus:consecutus non fuerim. Itaq; merito uos uiri Florẽtini optimoq; iure amo colo:admiror:ueneror. Et quas referre non possum:ingẽtis habeo uobis pro summis & immortalibus uestris erga me beneficiis & sempiternas gratias. At ſ minus re gratitudinẽ animi mei possum:nõne saltẽ uolũtate eam declarẽ uobis. Testor autẽ deũ ipsum:quecunq; dicturus sum:eo me consilio:ea fide: eo desiderio:ea pietate dicturũ:ut rebus uestris:quas & præcipites & breuis:quod omne diuina benignitas auertat:puturas:ituor:& q̃ tutissime:& q̃optime ꝓspiciaẽ:Quare uos pro salutẽ p incolũitatẽ reipublicæ uſræ rogo: & supplicibus oro pcibus:ut oi perturbatiõe uacui:q̃ a me fideliter pieq; dicent:q̃ diligentissime attendatis:cognoscatis:iudicetisq;.Qui hominũ cœtus primũ ad ciuitatẽ urbemq; uocarũt:nihil uidenẽ mihi tãtope curasse:q̃ ut mutua ciuis beniuolentia & caritate coniũgerẽt. atq; deu incirent. Sciebãt,n. amoris ui ac uirtute omnia nõ seruari modo:uerũ & augeri:& illustrari. Itaq; nõ absurde Orpheus ille in argonauticis quicũq; tãdẽ is fuerit:quẽ tamen uetustissimũ poetaꝝ fuisse constat:cũ loqueret de summo deo:eum esse amorem: uoluit:quẽ ideo phaneta nomiauit:quod omniũ primus ubi apparuisset:omnia q cõdiderat:crearatq; ipso dũntaxat amore atq; cõcordia æternæ mansura pduraturaq; ostẽdisset quare & mũdus ipse quæq; i mũdo sunt:solo amoris uiculo & cõstãt:& cõseruantur.nihil esse diuturnũ põt: quod simultati:quod odio: qđ discordiæ sit obnoxium. Nõne illi primi ipuri angeli quos dæmonas appellauit antiquitas:satis nobis ac suꝑ exẽplo sunt:quãtũ arũnarũ ac miseriæ i maliuolẽtia & seditione sit positũ: Sed quid superna & cælestia memoramus:Mortales mortalia meminerimus:Proinde & inferiora loquamur & nostra:ut Aegyptios:ut Assyrios.ut Medos:ut Persas omittamus.quid Hebræoꝝ regnũ:ut ultima hæc scelera ipietatẽq; cõticuerĩ: totiens.euertit. Nõne ciuiles dissensiones: Macedonũ uero imperiũ quid aliud pdidit:q̃ intestinæ inimicitiæ: At lacedemonii q̃ diu Lycurgi legibus paruerunt:& principatu floruerũt & gloria. Cũ primũ cõtẽptis Lycurgi & æquitatis legibus cœperũt priuatæ magis q̃ publicæ utilitati & dignitati cõsulere.p oẽs reip.procellas atq; naufragia libertatẽ pulcherrimã cõtiuo amisere.qd Atheniẽsiũ ciuitate illustrius: qd pclariꝰ:qd deniq; glorioſius:quid splẽdidius:Hæc bonarũ omniũ & laudatissimarũ artiũ inuẽtrix ac parens. Hæc belli pacisq; disciplina domi:foriſq; isignis.Hæc & dignitate:& opibus in uniuersũ terrarũ orbẽ ꝓpollẽs atq; admirabilis: ubi ad id magnitudinis ac uirium ascendisset ut nulla reprorsus ad fælicitatẽ egere uideret.nõne mox:posteaq̃ partiũ studia fouere: factiones cõplecti pestiferas æmulatiões ambitiõesq; ciuiũ alere cœpisset:repẽte ac pceps in obscuram & sordidã seruitutem corruit:Nam de Romanis quis est:q̃ nesciat eos alia nulla causa:q̃ contrariis inter se uoluntatibus:& studiis periisse funditus: Siue enim incipiamus a dominatu regio ab ipso usq; Romulo repetentes:siue post exactos reges senatus ac popul principatum consyderemus:intueri licet:quantis ii semper in tẽpestatibus ac fluctibus iactarẽtur:quantis laborum & calamitatum premerentur molibus ob infestas inter se mentes atq; contentiones. Nam ubi aliud uellle plebæi:aliđ optimates cœperunt.& aliud populus sentiret:aliud senatus.cum alii plærique supiores firmã florentemq; rẽpu.loco mouerũt.tũ & Marius & Sylla radicitus ꝓpemodũ euerterũt.& Põpeiꝰ & Cæsar quãtũ i forma

fuit:iterremerũt.Et.n.qđ ea ſeruata fuerit:inauditæ illi Cæſaris clementiæ benignitatiq; dãdũ eſt:q ea moderatione & ai magnitudie ẽ uſus uictoria:ut pſpicuũ reddiderit oibus ſe lõge pluris feciſſe ſemper patriæ ſalutẽ atq; dignitatẽ:q̃ ſuã. At ubi ad unius quaſi dei imitationẽ atq; exemplum:q oia gerit ſua illa ſũma p uidẽtia imẽſaq; maieſtate:oia regit:oia moderat.reſp.ad unius optimi principis arbitriũ fœlicioribus qbuſ dam auſpiciis pueriſſe uidebat:cõtinuo rurſus p ciuilis tẽpeſtates fluctuãs miſerabile naufragiũ paſſa ẽ:& ita paſſa:ut ex illo romani iperii faſtigio obſtupẽdaq; magnitudie pter nomẽ:aliud nihil extet:nihil appareat:& illud qdẽ q̃tulũcunq; eſt.qđ certe p exiguũ eſt:nequaq̃ apud romanos:aut italos ſed qđ & pbo: & dedecori maxio ducẽdũ ẽ apud exteras & barbaras natiões. Ob diſcordia maloꝝ oium dux & cauſa. Quid. n.& aliena:& uetuſtiſſima cõſectemur:Nõ abũde & domeſticis & nris exẽplis uti poſſumus? Quid autem altius repetam⁹,oportet:quotiẽs uiri florẽtini ura florẽtiſſima iſta ciuitas tetetrimũ tulit ſeruitutis iugũ ob iſti uſmodi inter uos diſcordiaꝝ pcellas ac turbines: Vt.n.antiquiora miſſa faciamus.Nũ farinatæ Hubertbi gabellinæq; factiõis.Nũ albozꝝ & nigrozꝝ:quos appellarũt:uos cœpit obliuio: Quod ſi minus reliqua memineritis:Senã petite.Bichernũ ingrediamini:licet igredientibus ſeſe uobis Martinella cãpana illa hũilis & abiecta oſtẽdet ad dexterã.Et ne inter uos mutuis odiozꝝ ignibus æſtuetis:q̃ potuerit alris uocib⁹ obſecrabit:atq; obteſtabit.Idẽ ſupioribus elocis pẽdẽtia atq; captiua uexilla ura:quæ puluere ac ſordibus iã deficiũt:admonebũt. Vezꝝ.q d Senã:qd Bichernã:qd pegrinas urbes ac locos petere opus ẽ:Habetis i pretorio ufo cõſpicuũ monumẽtũ obſcuræ & turbulẽtiſſimæ ſeruitutis depictã:ducis. Athenaꝝ imaginẽ qd depictã:qd imaginẽ dixi:Habetis inq̃ fũdamẽta q̃ fecit:robuſta & munitiſſima ppetuæ ſeruitutis.q̃ & itueri:& depoſitis aiozꝝ turbulẽtiſſimis motibus cõſiderare uolueritis:itelligetis pfecto & añ hac pfuiſſe nũq̃ florẽtino populo.& hac tẽpeſtate.ni prudẽtia & grauitate ueſtra i mediũ q̃primũ cõſulueritis q̃maxie obfuturas ciuiles diſcordias atq; inimicitias.Quid.n.p imortalẽ deũ cõtra uos arma ſumitis qđ ꝓcipites ac furentes i pniclẽ ueſtrã & exitiũ ruitis:Nũ adeo aduerſo.adeo hoſtili.adeo inimico & infeſto numie ꝑmimur.ut cũ maxime ꝑimus.tũ ſeruari maxime ſecũdiſq; rebus uti exiſtimemus. An minus q̃ſo aiaduertitis uiri florẽtini iam res ũras ad triarios rediſſe:& tãto qdẽ i piculo uerſari:quãto ex oi noſtris florẽtini memoria nunq̃ antea:Vellẽ eqdẽ:ea mihi liceret eloq;quæ p mea fide:ſi uolo is eẽ.q debeo:ne loq qdẽ poſſũ. Facerẽ ſane pſpiceretis:& id qdẽ luce clarius:ad id diſcriminis uos redactos: qđ ubi obſtinati⁹ i ſnia pmãſeritis:& duriſſimũ ſit:& ex tremã uobis calamitatẽ allaturũ. Sed q̃dogdẽ & ipſe loqui ꝓhibeor:& uos ea eſtis ingenii acrimonia:eo uſu.pſtãtiq; prudẽtia:ut uel nobis reticẽtibus:ſi diligẽtes & iduſtrii eẽ aiaduerſores ſtatueritis impẽdẽtẽ ruinã uobis ex ipſo iſto rezꝝ pſẽtiũ fragore haud difficile ꝓnoſcere poſſitis.reliquũ ẽ:ut q̃ uel mõere: uel hortari:uel orare ſine reꝓhẽſione uos poſſũ:paucis expediã. Duo uobis facſũda cẽſeo uiri florẽtini:quo rectiſſime & pacatiſſime uobis ueſtræq; ciuitati cõſultũ ſit:ut & ciuis ũros uiros optimatis quos exules agitis i urbẽ recipiatis:& cũ hoc diuino pricipe Philip.Maria anglo i gfam redeatis.q̃ qdẽ ita inter ſe apta: ita cohærẽtia:ita cõnexa ſunt:ut altezꝝ recte fieri ſine altero neq̃at:& enim q̃diu ornatiſſimũ ac primariũ ciuitatis ordinẽ extorrẽ agitis:ſolliciti ſemp ſitis:neceſſe ẽ:qppe q nõ ſitis:ignari ualere uiros optimatis & prudẽtia & magnitudine animi:& auctoritate:& opibus. Itaq; facile intelligũt:qbus ſit artibus utẽdũ & ad patriã recupandã:& rẽ:& dignitatẽ.Nã & ſi magnaoꝝ ẽ uiroꝝ iniuriæ obliuiſci: iniuriã tam uel ulciſci:uel propulſare hũana iura diuinaq; pmittũt.Nõ.n.hi uiri ingẽtiſſimis aĩs ſplẽdidiſſimiſq; ingeniis: quos lõgiſſimus: ut noſtris.rezꝝ uariaꝝ & maximarũ uſus diu:ac multũ p oẽs fortũæ uices exercuerit:atq; inſtruerit: uel metu pculſi:uel iſcitia.aut impitia retardati ſe i ociũ cõferãt.& æquo aio i dignitatẽ patiãt:pſertim cũ plane dilucideq; pſpiciũt tãtũ de ſe põderis ac beniuolentiæ cũ apud alios principes & reges.tũ apud Philippũ Mariã cõcitatũ eſſe:ut nõ tam de ſe ſibi:q̃ de uobis dubitãdũ ſit.Nõ.n.uiri optimates uos oderũt:ſed miſerentur potius:qđ ad id difficultatis ueſtras res.quas etiã ſuas ducũt:redactas intuãt.ut breui ultimã pniciẽ paſſuras metuãt. ni ſanioꝝ cõſilio ꝓpediẽ utamini. Videris quas ſecũ uires.quas cõpias.quos exercitus i agrozꝝ florẽtinũ duxerit. Quo aũt eos impatore Philippus hic munierit:non uos fugit.Eſt.n.is Nicola⁹ picinin⁹ qui ois & iperatores & duces huiſce tẽpeſtatis bellicis laudibus mirifice ſuperet:& cũ omni uetuſtate haud iniuria cõparari queat.Huiuſmodi certe hois admirabilis ac diuina uirtus Philippi Mariæ reddere cõſueuit q̃ ſẽpiternæ illius ꝓuidẽtiæ miniſter:& pinde atq; ſecũda natura q̃dã ex improbis ꝓbos & ex bonis optimos plane efficiat. Vigebat mediuſſidius ſuopte igenio atq; iduſtria.Nicolaus eximiaq̃dã cũ ũris auſpiciis militaret.& incredibili ꝓbitate. Vbi uero huius diuini pricipis cõſuetudie & diſciplia ẽ uſus.facile declarauit.declaratq; i dies tãtũ ſe re militaris & diſciplia:& uſu:& ſolertia i te mortales excellere: q̃tũ oi laudatiſſimarũ oiuꝝ uirtutũ genere atq; ſplẽdore Philipp⁹ hic ſupra hominẽ ꝓxie accedit ad deũ.at qb⁹ uiri optimates ꝑfidii ſũt auxiliiſq; fręti:ea nõ cõtra patriã:ſed p pria cõpararũt.Eſt.n.his iſtis inocẽtibus & fortiſſimis ueſtris ciuibus:quos ſolo patrio eieciſtis:charitate patria nihil charius:nihil antiquius. Qui ſi exiliũ ſuũ patriæ cõductuꝝ arbitrarent:modice æquiſſimoq; aio patria caretẽt. Sed cũ manifeſto cernũt p huiuſcemõi naufragiũ ſuũ ciuitatis florẽtinæ nõ mõ miſerabilẽ iacturã:ſed ẽt extremã ſũmerſionẽ atq; iteritũ:ut & ſe patriæ:& patriã priſtine libertati dignitatiq; reſtituãt oi opezoi opa moliũt. Cui.n.obſcurũ ſit: qb⁹ hoib⁹ uos talis ac tãtos uiros in pſẽtia parere oportet q florẽtinũ populũ oi pecũia exhauriũt diminuũt dignitate ſpoliãt gloria:libertate priuãt. Hæc dolẽt uiri optimates:hæc igemiſcũt:hæc q̃rũt. Nullo in uos odio ſũt affecti nulla ſimultate.& iniuria & cõtumeliã oẽm obliti ſũt. Miſerẽt ueſtræ calamitatis:& ob eã quoq; rẽ tãq̃ ſuaꝝ obliti iniuriaꝝ uos diligere iã incipiũt. Nihil uerẽt magis:q̃ ne pulcacius obdurauerit:q̃ ſola uos cã põt pdere. Nãſi ſeruis ũros ciuis in urbẽ reuocaueritis:nõ eſtis neſcii:quantum detrimẽti & florẽtinũ ſolũ:& imprimis mũicipia ipſa: & oppida ſuſceptura ſint. Quis.n.hoc tẽpore militibus legẽ tradat? Quis eorũ licẽ-

tiã coerceat: Nullus dux: null⁹ iperator: nulla auctoritas ui militarẽ cohibuerit. Nihil sani⁹ eẽ puto: nihil utilius factu: q̃ oẽs militaris copias q̃primũ ex ethruria dimittere. Id uero alia re nulla facturi estis: q̃ si ciuibus uos ufis hoc ẽ uobisipis & patriæ: & deo imortali eueſtigio & pie recõciliabitis: decreuerũt. n. uiri optimates nũq̃ istinc firmissimũ & ualidissimũ exercitũ amouere: nisi q̃is uia recupata patria pacate uobiscũ uiuere ac trãqlle uolũt. Quare ne hoc lenitatẽ cõtẽpsisse uideamini puidete. illud aũt scitote: si qs ẽt casus: nã uaria ẽ fortũa belli: aut sanius cõsiliũ ex ethruria psentẽ uel iperatorẽ: uel exercitũ ad isubres reuocarit. tñ ñ multo post uel hũc eũdẽ: uel fortassis ẽt nõ minorẽ iperatorẽ & exercitũ: certe lõge robustiorẽ patiemini: Scito te ẽt illã nullã uobis cũ exulib⁹ optiatibus neq; firmã: neq; tutã pacẽ aut cõcordiã eẽ posse: nisi eadẽ cũ Philippo Maria futura sit. At hæc una uobis maxie cõducit: necessaria q; ẽ. Nam si qua in uestris ais de receptis optiatib⁹ suspicio resederit: qm̃ his acerbius fortasse: q̃ius fas q; postularat: uos uos cẽseatis q̃is nihil de his oio uerẽdũ sit: noui horũ lenitatẽ ac mãsuetudinẽ: sed si q̃ resederit suspicio. hũc estis semp eũ spẽ sorẽ habituri: cui⁹ fides oi uobis certitudine certior eẽ exploratior q; debeat: Quis. n. aut ẽ: aut fuit nũq̃ hoc uno principe iustior: uerior: inocẽtior: cõstãtior: grauior: Nã q̃ ẽ excellso atq; iuicto aio: quãta hũanitate clæmẽtiaq; pollet: q̃ se in oẽs liberalẽ & mũificẽtissimũ pstat: ne mortui qdẽ ignorãt: Et. n. de religiõe & diuini cult⁹ ob seruãtia neminẽ eẽ inter mortalis uideo: q; sit cũ Philippo Maria cõferẽdus. Quo in hũc aio Eugenius semp fuerit: qbus hũc iniuriis psæpe lacessierit: qbus detrimẽtis affecerit: & uobis ẽ ppulchre cognitũ: & reliquis nõ ignotũ. Quã hic nũc Eugẽio par pari referre posset: modo uellet: q; minus sentit: lapideus ẽ. Quod eo: magis facturus credebat: quod basiliẽsi concilio omni subsidio & ope semp adfuerat: ac fauerat. uerũ id homines nõ cõsyderãt nr̃m hũc diuinũ principẽ tãtisper Basiliensi cõcilio fauori præsidioq; fuisse: dũ aiaduertet: Christianæ reip. & cõmũi ecclesiæ emolumẽto atq; ãplitudini patres illos pspicere: Nã cũ primũ eos priuatæ simultatis cupiditatisq; ratiõem habere intellexi: ob idq; ad scissurã ecclesiasticã nefariũq; scisma oi cõatu: oi studio cõspirare ac uel uti cõiurare: mox ab incœpto sese auocauit: & alios quoscũq; potuit: ab eo qd̃ breui futurũ aspiciebat: iminẽti facinore insaniaq; retraxit. Videmus tãdẽ seu id iure siue iniuria factũ sit: põtificẽ alterũ felicẽ. quẽ eo cõsilio atq; mẽte rẽ tãtã admisisse fatenť oẽs: qd̃ minime futurũ dubitasset ut se gener hic q̃ cupidissime sequereť: Id qd̃ ẽt alios Christiani nomis principes cõtinue facturos. sentiebat: Sed Philippus Maria nulla necessitudine: nullis pcib⁹: nulla igẽtissimoq; munerum ac pmiorũ spe induci potuit: ut amãtissimo & benemerẽti socero i hãc diẽ obseq̃reť. Intelligit. n. primã sibi necessitudinẽ esse cũ: deo nec plus cuiq̃ debere q̃ deo. Nec ulla eẽ aut munera aut pmia cũ uirtute deoq; cõparãda. Iutinã eximias huius imortalisq; uirtutes & cognouissetis iãpridẽ principes Florẽtini: uel iã tãdẽ statuatis cognoscere Nã si maluerit⁹ diuini uiri beneficẽtiã & icõparabilẽ ai magnitudinẽ expiri: q̃ id pstare assidue: ut uel inuitus & pter ingeniũ institutumq; suum bello pmere uos cogatur: experiemini pfecto neq; trãqllius ad qẽ, neq; ad dignitatẽ pulchri⁹: neq; ad stat⁹ reip. diutur. uitatẽ ppetuitatẽq; tuti⁹: neq; ad facultates utili⁹: neq; ad corroborãdas uires aut fœlicius: aut melius puideri uestris rebus a uobis potuisse: Nõ mõ. n. firma uobis iter uosipsos & diuturna pax atq; cõcordia p huius magnanimi & iustissimi uiri auctoritatẽ ac fidẽ futura ẽ: sz ẽt nullũ externũ bellũ: nulli mot⁹ ipẽdeãt: q; ulla uos nõ dicã calamitate aut detrimẽto afficiãt: sed ne inuadẽti, qdẽ Florẽtini agri potestatẽ habeãt: uidetis. n. qbus finitimis principibus ac populis circũdati: septi uallati estis: istos ois cũ Philippo sẽtire: uel ois potius sub philippo eẽ. Ea sũt cũ philippo Maria alii amicitia alii societate: alii cliẽtelis tũctis iũcti: ut nihil malint: q̃ qd̃ Philippo gratũ iucũdiq; fore aiaduerterint. Nã q; bello ẽt maritimo adoriať uos nemo. qs. n. ãbigat, Alphõsũ regẽ oisq; gotthalanos nihil omniũ tãtope optare: q̃ ut sibi ea facultas offerať: ille dies illuceat. quo quas imortalis debẽt: sẽpiternas huic nobilissimo pricipi gratias referãt qb⁹ nũc classib⁹: qbus uiribus in mari Tyrrheno Alphõsus pollet: nõ sentitis mõ sed corã aspicitis. Nec uos ueteres cũ philippo Maria inimicitie: siq̃ fuerint: a tãto bono deterreãt. Sua huic fide nihil ẽ antiqus: nihil cõstantius: nihil sanctius. Qui qm̃ ẽ ad decus & ad gloriã natus: non minori laudi dã dũ arbitrať eos sibi beneficiis suis amicos reddere: q; fuerint inimici existimati: q̃ amicis ipsis benefacere: ut n. Eugeniũ omittã: cuius in hũc iniurias nemo diligẽti⁹ q̃ uos nouit: Alphõsũ regẽ certe mẽinistis: cuius ẽt potẽtissima classe quãdoq; estis aduersus Philippũ usi. Is cũ illustri illa atq; formidabili ad Caietã & nauili & terrestri pugna cũ tot suis & fratribus & ppings: cũ tot imperatoribus: tot ducibus: tot principib⁹: tot maximi clarissimisq; uiris: tãto: tã potẽti: tã firmo ornatissimoq; exercitu: & pstratus: & uict⁹: & captus eẽt: qs uestrũ nõ credidit: si uerũ fateri uultis: illũ nõ in cercerẽ: nõ in tenebras: nõ in uincula cõiectũ iri: nõ ppetuã passurũ seruitutẽ: sed p extremas potius ærũnas: p oẽm cõtumeliã & ludibriũ ultimo ẽt supplicio cũ suis omnib⁹ affectũ iri: Et iuť id qd̃ euẽturũ credebatis: Sũt. n. q ap̃d uos nihil aliud curẽt: studeãt: moliãť: q̃ p bonorũ detractiões atq; calũnias id efficere: ut & pbi q̃ sunt: im pbi & hũanitatis: mãsuetudinis: benignitatisq; cultores: inhũani: crudeles: sordidi. & q uobis & populo Florẽtino amici sunt: & laudũ uestrarũ studiosi: hi plane inimicissimi & infestissimi uideãť. At q̃ Philippus hũitate Alphõsũ exceperit: q̃ liberaliter mũificeq; tractarit: q̃ magnifice regaliterq; dimiserit: nulla posteritas cõticescet Cũ aliis rebus pmultis ac maximis eximiam Philippi inanditãq; uirtutẽ admirari soleo: tũ ili hac una i pris: q; nulla dominãdi cupiditate a splẽdidissima illa ai magnitudine unq̃ abduci potuit: ut de se qcq̃: qd̃ inuictissimo ac sũmo pricipe indignũ foret existimari posset. Reges uicerat Philippus Maria Potẽtissimos & maximos: pmagna certe uictoria & oium sane q̃s aut uidim⁹: aut audiuim⁹: aut legim⁹: clarissima. Sed multo magis glorios eẽ, reor: qd̃ ea uictoria usus ẽ: q̃ nõ se min⁹ uicisse iudicareť: q̃ hostes. Et. n. irã cohibere: q̃ nihil cõsuli recte põt: & insolẽtiã supbiãq; uitare: q̃ uictoria potissimũ solet afferre. unus hic, q oia sẽp clemẽter facit: oia mãsuete: oia iuste. oia moderate. oia deniq; sapiẽter. & sũmi principis mun⁹ arbitrať & suũ. quo factũ ẽ, ut nõ cæteros mõ mseortalisdi

quod lõge pluris faciũdũ ẽ:seipsũ æquitatis & misericordiæ ac beneficiẽtiæ laudibus mirifice supari. Quã uero huius laudẽ æstimari oporteat:uel ex eo intueri licet:qđ Alphõsius ipse:ut ẽ nobilissimo gratissimo q̃ aĩo:eã se putat ex sua captiuitate gloriã asecutũ:q̃ sibi nullã offerri posse illustriorẽ in uita:nullã clariorẽ: & dicat & præ se ferat:nõ.n.utdet solũ & Sicilia sese.& Sardinia nõ eẽ spoliatum: quas Philippo insulas ad cæteras difficiliores cõdictiões debebat ultro:sed ẽt opib⁹ auctũ:& his ab eodẽ se hõestatũ honorib⁹ intellexit:ut lõge satius ac meli⁹ sibi fuisse cognosceret uinci q̃ uincire. Et qđ liberalissimũ philippi ingeniũ obstupẽdãq̃ uirtutẽ merito debet in cælũ:extollere:ne pot⁹ qdẽ lunæ:q nũc Veneris cognomẽtũ accepit nobilissimũ opidũ aut Ilicẽ castellũ munitissimũ sibi ab eo ipso Alphõso restitui passus ẽ. O ingẽtissimo uiroq̃ aĩo:O ignotã diuinãq̃ cõstantiã:Nõ alit:nõ incẽdit Philippus inimicitias ueq̃: & sedat:& extinguit potius. Haud.n.dominandi cupiditate ducit. Sed haberi se sociũ:sed amicũ.sed obsequẽtẽ: sed munificũ:& uincere magis q̃ uinci officiis cupit atq̃ studet semp:Nã quid est opus:aut Alphõsũ regẽ:aut aliũ quenq̃ pot⁹: q̃ uosipsos in mediũ referamus:Quotiẽs si uoluisset Philippus:q̃ uſa pace sit dictuꝫ: potuisset uobis rebusq̃ uſis oibus p suo iure & uolũtate uti:Sileo reliq̃. Et lucẽse mõ:& imolẽse cladẽ nõ estis obliti. Quo qdẽ utro q̃ tue si Nicolaus pleininus cũ uictore illo uali dissimoq̃ exercitu in agrũ florẽtinũ uertisset iter: actũ sane fuisset de reſa. Nullus erat uobis imꝑator:nulli duces nullæ copiæ. Ciuili simultate ardẽtissimisq̃ odiis inter uos poẽm tumultũ ac furorẽ dissedebatis. Quare cũ Nicola⁹ se rei accingeret:qppe q̃ finẽ diuturni belli cũ maxio sui principis incremẽto & gloria imanu se hre pspiceret:tũ cõtinuo Philipp⁹ a cœptis reuocat:& uos ad pacẽ:ad amicitiã ad societatẽ secũ ineũdã hortaſ:monet:rogat ẽt qđ hac hũanitate benignius:qđ tãta mãsuetudie illustri⁹:qđ hui⁹ aĩ magnitudie celsius:Nõne satis supq̃ declarauit Philipp⁹ uobis non mõ pria libertate priuare uos nolle:sed mrximis ẽt ac plurib⁹ beneficiis uelle ãplificare: Cõsueuit hic: ut liqdo nostis:nõ auferre aliis libertatẽ:sed ut ẽ unus oiuꝫ:q sũt:aut fuerũt:futurue sũt:excelso liberalissimoq̃ aĩo: & ciuitates aliis & puincias cõdonare. Nolite igiť uiri magnifici aduersus hũc tã mitẽ tã piũ:tã benignũ:tã magnanimũ:tã diuinũ principẽ:cũ uſo ẽt maxio detrimẽto: atq̃ pnicie armis cõtẽdere potiusq̃ beneficiũ expiri. Redite iã tãdẽ cũ Philippo i gram. Hæc una res uobis nõ diuturnã solũ securãq̃ qetẽ allatura ẽ:sed & publicæ & priuatim reb⁹ uſis icremẽti & dignitatis plurimũ. Diligebat hic antea florẽtinũ populũ duct⁹ q̃dã igenit bonitate & sua. Eius ãt prudẽtiã ac uirtutẽ corã expt⁹ nõdũ erat. Sed postea q̃ uſos ciuis optimatis p illã istã reip. uſæ sæuiẽtẽ fortunã ꝑpi⁹ uidit:didicit:tractauit:icredibile ẽ dictu:q̃nta beniuolẽtia & charitate nomẽ florẽtinũ cõplex⁹ ẽ. Qua qdẽ una re mot⁹, i. ut uſa florẽtissimã ciuitatẽ ꝑcipuo quodã & grægio beneficio afficiat:studiosius curat hosce pstãtissimos ciuis uſos i pria reducere:hoc ẽ uosmetipsos uob restituere. Vos aũt ne pulcacius aduersemini:& rogo: & oro. Nullũ ẽ.n.pulchrius spectaculũ ciuitate concordi ac sibi bene cõsẽtiẽti. At auditus certe ali⁹ iucũdior null⁹. q̃ ciuitatis aut prudẽti⁹ aut satius cõsulit rebus suis q̃ q̃ simul & uniuersa cõsulit: Quæ facili⁹: q̃ aptius: q̃ pfectius qcq̃ agit: q̃ q̃ simul cũ ciuibus cũctis agit. At q uno eodẽq̃ cõsilio erraſ aut nũq̃ aut raro. Quibus sunt res secũdæ suauiores: q̃ ciuib⁹ cũctis idẽ uolẽtibus: Quis res aduersas leui⁹ tolerãt: q̃ q cõmuni cõstantia tollerãt: & tãq̃ aliquod honus ferunt: Vel. gbus potius accidũt rarius res aduersæ q̃ q inuicẽ ꝓuidẽt: inuicẽ cauẽt inuicẽ ꝓpulsant ingruẽtẽ fortunã: q̃ alia ciuitas carior ciuibus ẽt põt: q̃ hospitibus honoratior: q̃ amicis ultior: q̃ formidabilior inimicis. q̃ q̃ priuatũ nihil ducit in bonis: qđ a publica salute: dignitate: emolumẽto: potẽtia: trãglitate abhorret! A qbus fidelior q̃ a suis laudatio ꝓficiscit: A qbus uitupatio aut uerior aut firmior: Consentiẽtẽ & bene conueniẽtẽ populũ & mortales uerenť: & immortales amãt. Seditiosũ uero inter seq̃ dissidẽtẽ & deus odit: & hoies cõtẽnũt. Quæ urbs: quãtus ager: quãta hominũ multitudo populũ reddit ualẽtiorẽ q̃ ciuilis cõcordia: Quot.n. sunt ciues i ciuitate cõcordi: tot oculi opes illius & amplitudinẽ intueť: tot aures audiũt: tot linguæ admonẽt: tot deniq̃ mẽtes cõsyderãt: intelligũt: curãt. Ea nauis: q̃ gubernatoris & nautaq̃ cõcordia regiť: & ipſa seruať: & uectores atq̃ honus seruat. Quod si ipſi inter sese gubernator & nautæ dissentire: & cõtraria uelle cœpit: ubi uæhemẽtior: aliq̃ uẽtorũ uis icubuerit. & nauis ꝑẽte & q̃ i naui oia sũt. peãt: necesse ẽ. Et curr⁹ ltẽ. q tũ pito utaſ auriga: tũ eqs munit⁹ cõsentiẽtib⁹ fit: & i certamie ac ludo supare. & in plio seruari atq̃ uincere cõsueuit. Sin hi turbari tumultuariq̃ iuicẽ aggrediant. eo piculũ diserimẽq̃ maius est. quo & pertinacior fuerit auriga. & equi robustiores. Eodẽ mõ ciuill cõcordiæ hutusmodi oia cõducũt uis pecuniaq̃. hominũ multitudo. honores. gloria. ultres in discordia uero & seditione ciuiũ hæc oia & detrimẽtoso admodũ sunt & pestifera. Quid hæc aũt ꝓlyxior mea sibi uelit oratio principes florẽtini: nõ obscure debetis aĩaduertere. Pristina uestra illa erga me & maxima beneficia: ut hæc pro mei aĩ gratitudine piaq̃ in uos fide tã familiariter uos monerẽ adhortata me sũt. Vos uero & si nulla. ex parte dubito facturos oia sapiẽter: oia moderate: oia mutuere: ne tũ ullis fortũæ blãdiciis credatis gubernacula reip. & oro: & obsecro: & obtestor prudẽtiã uestrã. Solet.n. fortuna nõnũq̃ uersutius iis blandiri: quos & odit maxime: & imanius pditũ iri studet Nulla ẽ spes certior: nulla fiducia firmior: nulla diuturnior: q̃ q̃ in deo fixa fũdataq̃ fuerit. Quãobrẽ si spẽ fiduciãq̃ uestrã ꝓ singulari emimiaq̃ uestra prudẽtia atq̃ grauitate in diuina clæmẽtia & benignitate collocaueritis: pspicue mihi uidere uideor breui futuꝫ: ut belli formidine ac piculo soluti oi discordiaq̃ incẽdio: oi odio: oi simultate: oi deniq̃ cõtẽtione depositi: atq̃ interẽpti & publice & priuati fœlicẽ atq̃ fortũatã agatis uitã: Valete uiri excelẽtissimi. Ex Mediolão. xvi. Kal. Iulias. ãno a Natali Christiano. Mcccc xxxx.

¶ Franciscus philelphus Cosmo medici. S. D.

ARistites Athenienſis cognomẽto iustus cũ legaſ⁹ una cũ Themistocle: qui cũ ei erant inimitiæ mitteret: Vbi ad atticæ fines uẽtũ ẽ: Vis ait o Themistocles: nostras hic inimicitias relinq̃m⁹: nã si uidebiť: eas rursus cũ reuerterimus capiemus. Et pie ut semp Aristides: & q̃ prudentissime mo

nuit: Intelligebat.n. utilitati publicæ nullo sane pacto p eos cõsuli posse: q priuato inter se odiõ dissiderent: at par esse priuatã cãm publicæ semp cedere. Quo ipso ductus cõsilio, sextus Liuius salinator uir idubitato & illustris & magnus nõ dubitauit pter ingeniũ & cõsuetudinẽ suã cũ eo redire in gratiã: a quo grauissimã accepisset iniuriã: Nã hũc Neronis testimonio i primis afflictũ & i exiliũ actũ legim⁹. q̃re cũ reip. suã cũ Nerone collega cõcordiã nõ mediocriter cõductura existimasset: facile suo uæhemẽtioti ingẽio & iræ acerbitati moderatus ẽ. q̃ qdẽ mãsuetudine singulariq; prudẽtia effectũ scimus: ut p Asdrubalis interitũ ac pœno rũ ad Metaurũ cladẽ lætiori fortũæ Romanoꝝ pmagna fieret accessio. Cũ his igit̃ de rebus mihi tecũ agẽ dũ eẽt: q̃ & id publicã ptinet & ad tuã utilitatẽ: ut uel saliatoris imitarer ingẽiũ: uel idẽ te mõerẽ: q; Thẽisto clẽ Aristides: operepciũ duxi. Quid de nobis hoies Cosme. arbitrent̃: te latere nõ debet. nã te q̃lẽ in nos p̃stiteris: publica proscripto declarat. Me aũt haud æquo aio infinitas in me tuas iniurias cõtumeliasq; tulisse nõ obscure potuisti pspicere. Itaq; inimici uulgo nõ absurde existimamur. Quo uero es ẽt i me aio: melius nemo nouit. q̃ ipse tu. At ego siqd irarũ cõceperã aduersus te: satis mihi uideor id omne uel euomuisse: uel cõcoxisse: nã medtullidius te nũq̃ odi. sed idigne me affectũ abs te anxie patiebar. Vetũ utcũq; res habet: cũ Florẽtinæ ciuitati: tũ pcipue tibi utilissimũ fore arbitror: ut inuicẽ uel tãtisp redeãus in gratiã: dũ ea q̃ amicissime ab me pietissimeq; dicũtur: & audias attentissime: & aio trãquillo consyderas: ac iudices. Quæ si p tua prudẽtia & æq̃nimitate feceris: haud quaq̃ uereor futurũ: ut & Philelphũ sis nũq̃ post hac exosus: & ipse immortalẽ gloriã cõsequaris: & Florẽtinus populus ppetuo bene sit pbateq; uict⁹. Quas publicas litteras dedi proxime ad Senatũ & populũ Florẽtinũ: scio te & uidisse: lectitasseq; diligenter. Quæ publicæ sũ ortatus: eadẽ te & hortor: & moneo. Nã si ad cõmune omniũ cõmodũ atq; emolumẽtũ ptinuati ea sunt cuiq̃ cõductura: tibi sunt uel q̃maxie. Quo. n. locupletior fortunatiorq; es: eo tibi magis studẽdũ ẽ: ut pmultos habeas amicos: & inimicum neminẽ. At q̃diu uiri optimates primo arcent̃ solo: nunq̃ possis pacto securoq; eẽ animo: Intelligas enim necesse ẽ: nõ exules modo omnis: sed etiam quotquot iusti & fortes uiri in urbe tenti sunt: tibi eẽ metuendos: Nam alii moueãtur in cõmodo reip. alii indignitate causæ. Nõnulli ꝓpinqtate: necessitudine: amicitia clientelis. Plærisq; ẽt opes tuæ inuise sint. Quaq; ui qbusq; artibus moliãtur: ut p causæ honestatẽ te pdtũ eant: quippe qui & iniquũ & ipiũ esse dictitẽt te nõ æquo iuræ cũ ciuibus uiuere ac tui unius causa tãta clarissimoꝝ & optimoꝝ ciuiũ multitudinẽ exterrã agis. His certe cogitãtibus: his curis his si ueꝝ fateri licet: molestiis & terroribus sollicitari te nõ sum nescius: Nõ es. n. obtusioribus qbusdã sensibus: sed cũ ingenia acrimõia intelligis: quãtũ uis: tũ rerũ usu pmultaq; peritia nihil ẽ: qd mius calleas Sed utinã uel naturæ uel fortũæ bono uti maleas: q̃ supra ciuẽ appetere: id eni: & tibi: & patriæ plurimũ cõducet: Nã & ipse omnibus carissimus fores: & patriæ tãtũ naufragiũ nõ itulisses. Verũ pleriq; oẽs: q & ai magnitudie. & igẽii uigẽt acrimõia: i eo ut plurimũ morbo sũt: ut pares nõ facile admittãt: sed quãq; rõne pesse oibus & tãq̃ dominari uelint: Hinc & priuatæ & publicæ simultates oriuntur: hinc pestifere factiões: hic seditiões: hic tãdẽ ciuilia bella cũ ingẽti patriæ calamitate: exitio: iteritu manãt. Atq illud quoq; quis negarit ois: qui se metui & odio eẽ sciunt: eos: uel inuitos agere multa per iniquitatẽ: p iniustitiã: p sæuitiã: Nã qui se supliciis dignos norũt: ea ne patiant̃: p oẽm animi furorẽ: p oẽm imanitatẽ diritatẽq; puidere. Hi aũt ignorare uident̃ mihi nullũ metũ diuturnũ eẽ posse. Nõ sibi ante oculos ponũt. Aristotimũ: nõ Phalarin: ñ Neronẽ. Nemo diu ipunitate læuatus ẽ. Nullus ẽ firmior principatus: nullus stabilior: nullus diuturnior: q̃ q p iustitiæ & æqtatis officia in ciuiũ beniuolẽtia & caritate cõquieuerit. Satis magnus ẽ: satis potẽs: q honore se dignũ & admirãdũ pstat. Es tu Cosme natura lenis: facilis: affabilis: Hãc si ducẽ sequi: q̃ improboꝝ cõsilia malueris: & uiues bene: & morieris melius. Nã & præsentes ac uiuite summis honoribus psequẽt̃: & ois posteritas admirabitur. Habes amplã expeditãq; pecũlã: qua tu si ad bonos ac pstãtis uiros uel seruãdos uel accersendos in urbẽ uti: nõ aũt ad mulctãdos exilio pibẽdoq; istitueris. nemo te fortunatior futurus: ẽ nemo beatior: nẽo dẽiq; imortali deo oibusq; gratior ut. n. multa corps habitudo pdesse iis admodũ solet: q nulli sũt egrotatiõi obnoxii: ualitudiariis uero uæhemẽter obesse: ita mea qdẽ sentẽtia argẽti & auri magnitudo si uiꝝ bonũ: si iustũ: si bñficiũ: si magnanimũ nacta fuerit & illi: & cæteris magno usui ẽ. Q d si apd eũ diuerterit: q bõtatis iustitiæq; expers & sordidus sit ac nullius roboris: cũ illi tũ ẽt aliis detrimẽtosa ẽ plãeq; funesta. Qualis tua tibi uita eẽ debet: Cosme medices: cũ ois fortũas tuas uides i alea. Nõ. n. hi solũ quos p ciuilis cõtentiões tibi eẽ inimicos reris: tibi sũt metuẽdi: sed isti magis qbus te carũ unice & admirabile opinaris: Nõ. n. te diligũt: sed numos tuos: nã si ulla te caritate cõplecterẽt̃: nõ te ad rapinã bonoꝝ ciuiũ nõ ad pniciẽ: nõ ad uastitatẽ: nõ ad cædẽ exortarẽtur. Intelligũt homines calidissimi: quãdiu optimatiũ odio laboraueris i sua te potestate necessario futuꝝ. Quare semp aliqd a te capiũt: aliqd poscũt: aliqd expectant. Quicqd aũt improbe: flagitiose, facinorose, ipieq; patrarit: te auctorẽ totius sceleris: te principẽ. te signiferũ profitent̃: ac tuis se opibus tuẽt̃. Quæ ubi diutius ferre nõ poteris. nõ. n. tãta sceleꝝ ac negciarũ licẽtiã æquo aio pferas: libidinẽ atq; furorẽ suũ i te arma bũt: tuas pecunias sitient: tuis se nũmis ingurgitare oi arte: oi fraude: & oibus deniq; isidiis molient̃. Te malorũ omniũ causam eẽ dicẽt. In caput tuũ p omnẽ uim & cõtumeliam cõiurabũt. Atqui oẽs inimicitiæ difficiles sunt & pmoleste. Nullus ẽ adeo inbecillus inimicus: adeo infirmus: qui nõ ei grauis intẽpore eẽ possit: q & potẽtissimũ sese & firmissimũ cẽsuerit nã aut agẽdo: aut dicẽdo. aut excogitando durius quippiã calamitatẽ iportet. Odii fructus nunq̃ dulcis ẽ. nũq̃ utilis. qn oim potius mexime pniciosus. maxie amarus. nullũ ẽ hõus grauius. nullũ molestius q̃ inimicitias ferre. nã & secundas res turbare: & aduersas augere cõsuerũt. Excubat inimicus sẽp. iseqt̃ semp. isidiat̃ sẽp. emori mauult q̃ nõ ulciscì. Amicitia uero atq; cõcordia & publice. & priuati semp ꝓdest. nec ea quicq̃ eẽ pulchrius queat nec q; suauius, neq; melius, neq; diuinius. q. n. aptius. expeditius. certius bõa ipsa adipiscũtur q̃ amici mutuis

inuicē utētes subsidiis. Qui mala quæ sunt: facilius euitāt: q̄ q amicos socios habēt: Quibus ærūnæ minus accidūt q̄ his: q amicos habēt doloris ærūnarūq; particípes: ¶ Quibus ē secūda fortūa suauior q̄ his q̄ nō si bi dūtaxat lætāt: sed aliis quoq; gratul ant. At ego nūq̄ illū fortunatū appellarim: q p bonorum uitorum fe tū ac luctū fortūatus sit: Nec ille mihi fœlix uideri q̄at: cuius lætitia mærori sit pluribus. At ne lætetur qdē in dolore multorū: si sapit. Meminerit. n. eos ois: qui su a cā mærēt: aliud nihil: q̄ de suo exitio dies noctisq; cogitare. Mortalē aūt nullū oio eē cōtēnendū. Neminē. n. eē q aut hoi: aut rei: aut saltem famæ nocere ne q̄at. Quare nemo ē lacessendus iniuria. Nullius ꝓrsus hois in se odiū cōcitādū. Prudēter. n. monuit Barsidas: q ubi muris: quem in caricis corripuerat mors ū excepisset: ob idq; illū dimisisset: cōuersus ad circūstantis ait. Nihil adeo paruū ē. qđ si audeat. adoriētibus repugnare: nō se saluum reddat. Vides inquam uiros optimatis: quos urbe eiecisti: eo eē aio: ut emori malint: q̄ patria orbari. Itaq; nunq̄ cessent omnia moliri ad reditū. At ego dicis: in urbe sum. Et tu mō relegatus eras ad Venetos. Noli nunc ob istas fortūæ blādicias fieri insolētior: optimatisq; despicere: qn potius illud Archidami lacædemonii dictū crebra memoria tecū repete. Is. n. cū post cheroniæ pugnam a philippo rege asperiorem accepisset epistolam: ita rescripsit. Si umbram tuā metiri uoluerīs: haud nūc eā maiorē inuēies: q̄ eēt ante uictoriā. Quo maiorē uictori a elationē assert: eo magis diminuit cōsiliū. Recte. n. idē Archidamus: q cū a qbusdā quo tempore ꝑlio archadas supe rasset: laudibus efferret: melius: inqt foret: si eos prudētia potius q̄ uiribus uicissemus. Quod tantū innocē tissimorum ciuiū numerꝫ Cosme urbe expuleris: & ipse urbe potiare: nō tā tibi prudētiæ dādū ē: q̄ tuæ uel pecuniæ: uel fortunæ: uel ſoānis illius uitelleſci potius hois pditissimi dolosis adhortationibus nefari isq; ſi fidiis. Quod si tua opa hi reuocati i urbē fuerīt: ac patriæ restituti: tūc magnū te ꝑfecto uirū: & sapientē: & ben eficū appellabo. Te unū eē cōfitebor q oi uirtute polleas: q: & diligendus sis: & obseruandus ab oibus. Tum plane uiceris ultros optiatis: cū teipm uiceris. Depone iā tandē Cosme. depone: si sapis uel extigue potius oēm aī tui ardētiorē excandescentiā: flāmasq; iracundiæ. Satis es ultus: si qd ulciscēdū existimaras. Nolī diuti⁹ tētare fortunā: q̄ tū maxie fallere: cū maxie obseq cōsueuit. Iā aliquādo ꝑspice uel tibi: uel posteritati tuæ. Inqre teipm ꝓpi⁹. & acutius ispice. Nō. n. alter Cosmū hinturi sūt medices. Si māueris patriæ exules ciuis restituere: q̄ id puicatius expectare. ut patriam ipsi pristinæ libertati dignitatiq restituāt tum eris sane aduersātē nemine in repu. princeps. tū pater patriæ appellabere: tū oēs te colēt: oēs admirabūt. Et ne dubito eqdē: ut es igenio acerrimo: hæc eadē uideri tibi. Sed illud fortitan uereare: ne optimatiū huiusmodi restitutio tibi calamitosa futura sit. At uide: q̄ tibi recte cōsultū ueli. ꝓ magna Romuli Romanorūq; in Sabinos iniuria cōtumeliaq; fuerat inter eosdē uero & pax tandē & beniuolētia exorta est. maxia. Tibi ac tuis liberi sunt nōnulli: abūdāt & exules filiis. Quæ suauior: necessitudo: q̄ firmior: q̄ diuturnior eē possit: q̄ q̄ cōfugiis cōstat ultro citroq; cōstitutis: Præterea qđ secūdo loco litteris supioribus publice sum hortat⁹: nulla re alia tū publicus florētinæ ciuitatis: tū ēt tuus tibi status solidior durabilior: iucundior: melior: fœlicior: futurus ē: q̄ si omni cura industriaq; studueris idq; q̄primū: ut huius diuini principis Philip. Mariæ Angli & beniuolētia uos & societate muniatis: Quāta hic ad te Cosme utilitas q̄ta dignitas quātus honos sit puētutus: nequaq̄ ignoras. Non. n. nescis eum eē Philippū: q cū aliis oibus ꝑclaris ingētibusq; uirtutib⁹ nemini omniū cedit: tū & prudētia: & gratitudie: & mūificētia cūctis mortalib⁹ antecellit. itaq; si tua potissimū opera itellexerit rebus suis accessionē factā: ē te ꝑfecto apd se habiturus oium primū: tlis inq̄ te officiis ꝑseqt: q̄ & tibi: & populo florētio maximū sint emolumētū ornamētūq; allatura. Solebā eqdē Cosme: cū istic eēm: uestroꝫ quorūda hominū ipetitiā dimirari nō mediocriter: q si quādo: ut fit: in re bellica philippū acceperāt incōmodo quopiā uel leuiter urgeri: cōtinuo gestiebāt: exultabāt: ꝓnimia lætitia tāq̄ apd se eē nō poterāt. Tū ipse mecū. dii bōi: qd insaniūt florētini: qd publicæ supplicatiōes: qd publici plausus: qd publici ignes uolūt: Cū philippi lætāt: nōne & suo: & pprio lætāt icōmodo: An philippus perire possit: quin una pereāt Florentini. Nū q philippū uicerint. Florētinos icolumis fore patiāt: Et ꝑfecto Cosme uestra ois belligerādi cū philippo tō pstulta mihi. qđ pace ua dixeri uideri solet. qppe qui deteriore cōditiōe uictores: q̄ uicti futuri sitis. Quæ enim ad uos ex uictoria utilitas puentura ē: Num urbs n um ager. num quicq̄ nūmorum nam ut fileā: ad quātā retū inopiā atq; egestatē p belli diuturnitatē redigamini: an futurū ignoratis: ut p uictoriā pulcherrimā repu. pulcherrimā amittatis: uictis autē durius nihil timēdū ē: q̄ iis uos munerib⁹ & honoribus cumulatū: iri qbus & duces: & ipatores: & reges cumulatos audistis. nōne igit uobis sanius cōsuleretis: si indubitata uictoria cū maxio rerū uestraꝫ incremēto potiamini cū philippo Maria: q̄ oino cuꝫ aliis uictoribus uinci: Quod si rebus uestris cōtēti otiū q̄ negatiū malueritis: facile uniuerse italiæ diuturnā pacē uestrā cū philippo societate trāqllamq; quietē paretis. Verꝫ ne uos delectet tarda deliberatio. nō. n. te ꝑterit Cosme medices icredibilis ac ꝓpe diuina huius diui principis uel sapiētia: uel ai magnitudo. ut. n. affinitates ꝓpinqtatesq; tacueri. q̄ cæteris uniuersis ac maximis potētatib⁹ car⁹ picūdusq; sit. q̄ apd ois ualet & auctoritate & gra nō es ignarus. Quāobrē matura Cosme. dū licet. Accingere huic: tā honesto. tā necessario. tā utili. tā sancto. tā pio operi. Succurre patriæ. succurre amicis succure & tibi. & tuis. Oblatā occasionē arripe. Noli. qso expectare: ut iure optio dici q̄at. nō uoluntate Cosmus. nō ai iudicio. sed necessitate & reb⁹ aduersis non tam ducitur. q̄ cogitur. Id autem una re facillime uitabis si omni perturbatione liber te rationi submiseris. Vale. ex mediolano. quarto nonas iuilas. Anno a natali Christiano. Mcccc xxxx.

¶ Franciscus philelphus Kyriaco Anconitano. S. D.

QVod & gratularis mihi: teq; ꝓpediē apud nos futurū denūcias. dici nō possit. quāta me tuis lris uoluptate affeceris. Vtrūq;. n. sū mæ bēiuolētiæ argumtū ē. Facito igitur si me amas. sicuti certe amas. ut te uti q̄primū fruiq; affatim possimus. Interim autē rē mihi ꝓgratā facturus es si ad qđ

tꝑs naues honerariæ sint istinc Bizantium soluture. p te certior factus fuero: quo uel tibi: uel nostro splendidissimo Scalamōti dem aliquid lrārum ad Marium filiū. Quod autē placere tibi ostendis ωερὶ συνοθέων καὶ ὀμώνυμον. ea p̄z nō p̄ scribi: & idē Ptolemæū sensisse in suo de orthographia libro. Ego q̄dē ne tibi: neq; Ptolemæo ipi assentior: q̄cūq; is tandē aut alteruter Alexandrinus: aut Ascalonites: aut Epithetes cognominatus: aut alius quispiā fuerit: qui se grāmaticū ꝓfiteri uolurit. Id. n. ratio ꝓhibet: q̄ istiusmodi consonantiū numerū simul esse nō patit: id quod ēt apud Ptiscianū in primo de octo orationis ptib⁹ intueri licet. Quare q̄ tu epigrāmata istiusmōi characteribus scripta inueneristi: litteris atticis: ut aiunt scripta eē fatēdū est: uel ante archadas potius: quos καὶ ωρὶ τοῦ Ἡλίου καὶ τὴν ὄελήνην. extitisse fabulant. Mihi tamen epigrammata tua: & quæ scripta abs te sunt: iucundissima fuere. Vale. ex Mediolano. v. Idus q̄ntiles. Mcccxl.

¶ Franciscus Philelphus Andreocio Petrucio. S. D.

NImis laut⁹ fact⁹ es: q nos iā tædio habeas existimo te urbani isti⁹: quē minime bellū facer dotaria uxor belli filiū uocat: cōsuetudie uti cœpisse: ob idq; nostratia hæc cōtēnere. Verū caue: te solū solus offēdat. Nosti hois isti⁹ tū ultres cū exul ab octaua Marius bibit: tū ēt mores. At officii tui esse arbitror: mō tibi p urbanū liceat: aliqd obstrepere lris. quo de te ac tuorū oium statu bonaq; ualitudie certior fcūs: mecū ipe tacit⁹ gaudeā. Tu interi; puccinis te credas: nolim: ne ruētes isanientes q̄: & in ruinam te trahāt: & in insaniā. Oino. n. si credis uictores breui futuri sumus: id qd ex Lāducio nro accipies. Vale. ex Mediolano. iii. Kal. Sextiles. Mcccxl. ¶ Franciscus Philel. Saxolo pratēsi. S. D.

IVerūt mihi tuæ litteræ piucundæ. & Ioānes andreas iucūdissimus. Δοκεῖ γὰρ μοὶ καὶ αὐτὸς νέος νικὸς καὶ σοὶ φίλος εν ωρῶ τοῖς ὑωαρχων. καὶ γαρεωαίνειόεα τεχνῶς καὶ ἓαυμαξει. Fuit ergo nobis cū tua tū ēt sua ipius cā carissimus. νέους γαρκαλεῖν εῦρειν καὶ μέτριος ἰσ οὖρα Δίον. Quē medicū ad Victorinū meū daturus sim. nō intelligo. Nā neq; lras abs te ullas accepi: nec mihi ullus est medicus: nec itē futurus sit: opto. οὔτε γὰρ ἰατρὸς οὔτε ἱερεῦσι χρησθαι ἐωητοῦμεν. Quid de libris nris: & euripide: & mathematicis scribas: nescio. Eos uelim ac ēt uæhementissime rogo te: & oro ꝓpediē ad me des. Flaccū & ciceronē nri eruditissimi uictorini dedi Ioanni Andreæ. Id qd ut facerē: significasti litteris. Cōsultū uero tuū uel nostrū potius nōdū satis cōsului. Quare ne incōsultū me abiens dimittat: breui ꝓuidebo. Platonis aut leges: aut remp. libenter uiderim: aut saltē. τᾶ τοῦσωκρᾶ τοῦδ ἀωολογήματα καὶ τᾶξενοφῶντα. Q d̄ ais: imo cauillaris τοῦδ ξιφηρεῖκ μενκαλοδ ἐχεῖν τὸν φιλελφοῦ σθεκακῶδ οὐκεξιν οὐτωδ ἡμᾶς ωαῶδ ἀλλαμονῶ μᾶλλῶν οφιλελφοδ μενέο Δαίμων οἱ Δε ξιφηρεῖδ ἐκεῖνοι καὶ τῶοντι ἀὐτοχειρεδ καθῦωερβολιν κακο Δεῖμενες A Mario nostro quottidie litteras expecto: quas cum accepero: faciam te quod tantopere scire desyderas: & ad quod tēpus eum expectemus & de omni re alia certiorē. Vale. ex Mediolano. v. Kal. Octobres. Mcccxl.

¶ Franciscus Philelphus Catoni iurecō. & oratori. S. D.

AVdio istic esse præspyterū quēdā cremonensem Iacobū Cassianum: qui multū ac diu humanitatis artibus opam dederit: tā: & si uel qua eruditione uel quid oino hominis sit: ignoro. Illd certe non placet: quod libros meos suæ fidei cōmissos nec reddiderit mihi: nec uerbū fecerit. Nā Victorius fel trēsis eius doctor: uir: ut nosti: itegerim⁹ idēq; doctissim⁹ & mihi uetere familiaritate cōiunctus: litteras ad me dedit: qbus mirat: qd̄ nihil ad se scripseri: posteaq; & libros mathematicos: & Euripidis tragœdias isti Cremonēsi Iacobo ad me dedisset. Itaq; mi cato rogo te maiorē in modū. Iacobū illū q̄primū cōueniast & ab eodē libros meos exposcas: recipiasq; una cū saxoli litteris ad me Paucis tenes: qd facto fit opus. Is autem Iacobus philosophiæ phil osomatus quispiam studet: ut aiunt. Vale. una cum uxore fœmina pudicissima. Ex Mediolanō. quarto. Kalendas Octobres Mcccxxxx.

¶ Frāciscus philelphus Iacobo Cassiano Cremonensi præsbytero. S. D.

VIctorinus Feltrensis doctor tuus ac idē eruditissimus uir mihiq; amicissimus mōuit me suis litteris duos tibi meos dedisse ad me codices: quoq; altero euripidis tragœdiæ: altero mathematico tū libri continerēt. Quos cū arbitrer pluribus iā mēsibus mihi redditos esse: mirari se scribit. qd nihil a me litterarū ea de re acceperit. itaq; ēt atq; etiaꝫ hortor meos mihi libros q̄primū reddēdos cures. Quod si fortasse neminē habes: cui tuto rē cōmittas. habeo istic hominē familiarē & uirū optimū catonē saccū: clarissimū & iurecōsultū & oratorē: & philosophū. Huic igit isti meos libros restitues. quo & officio tuo & uictorino doctori satisfacias. mihiq; pro tua libertate morem geras. Vale. ex Mediolano tertius Kalendas octobres. Mcccxl. ¶ Franciscus philelphus Kyrtaco Anconitano. S. D.

AD qntū idus Quintiles dedi ad te litteras: qbus suauissimæ tuæ ad me epistolæ respōderā: Miratus ār sum: qd postea nihil ad me scripseris: ꝑtim cū scire admodū cuperē: ut tū significarā: ad qd̄ tēp⁹ honorariæ naues Bizantiū eēnt traiecturæ. Nū fortasse moleste tulleris: q̄ noia ὄνομα θεοδ καὶ ὀνυρνοῦ Διάτο φόαλλα τοῦδε ωρότοῦ. scribēda affirmabas: nō ita scribēda eē ostēderi i hūane ꝓfecto faceres: si assētatorē philel. tuū: q̄ tibi amicū malles. Nā qd ait Terētian⁹ ille Sosia hoc tpe obseqū amicos: ueritas odiū pit: habeat id qdē locū iter adolescētes & stultos iter uiros aūt & prudētis nihil ficti nihil simulāti: neq; dicēdū: nec fētiēdū cēseo. Quod si æq̄ prudētia ac eloquētia es⁹ pdit⁹: qd ēt qd minus uelis q̄ me aliud de te log: aliud sentire: & laudare aliud: probare aliud: Id enim inani cupiā gloriæ tibi ascribēdū foret. Quod qdē crimē q̄ lōgissime abs te abesse nō sū nescius τὴν γοῦν αἰσχύνην ωᾶς scribe obsecro q̄primū aliqd uel qbus malis characteribus: Nec me fructu dulcissimæ nostræ cōsuetudinis priuatum uelis. Vale. cū meo splēdidissimo Salamonte: ex Mediolano: iiii. Kalendas Octobres. Mcccxxxx.

¶ Franciscus philelphus Georgio carrecto iurecon. sanitatem.

NOn possum te nō ingratitudinis accusare: q̄ rebus meis tandiu pro voluntate usus & liberalitatis meæ obliuiscaris: & officii tui. Facis profecto inhumane. Ac mihi iam stomachum mouere incipis. Nō enim puto aut in legibus iueniſſe te aut in alio quopiā iure id uni licere tibi: qd̄ nemini bono licet. Præſta te oro & bonū tādē & gratū uirū. Vale. ex Medio. iiii. Kal. octobres. Mcccc xl.

¶ Franciſcus philelphus Franciſco barbauaræ. S. D.

VIx dici queat mi humaniſſime Frāciſce: q̄ta me uoluptate affecerit heſternū a te munuſculū: qd̄ & ſi ipſum ex ſeſe me plurimū delectauit: eo tamē lōge gratius iucūdiuſq; fuit: qd̄ abs te datū: intelligo. n. me nulla mea fruſtratū ſpe: quippe qui plane pſpiciā te talē ac tātū uirū: cui⁹ familiaritatē atq; bēiuolētiā iāpridē unice deſyderaui: & familiariter mecū agere. & in amore mihi affatim reſpōdere. Gratulor igiſ facillimo iſti tuo humaniſſimoq; ingēio: gratulor modeſtiæ: atq; bonitati: gratulor beneficētiæ: lætor aūt fœlicitati meæ: q qd̄ ſemp optaram: me uel nullo meo labore ñ ſolū aſſecutū iā uideo ſed q̄ cumulatiſſime aſſecutū. Ego uero qd̄ aliud amicitia nr̄a dignū tibi referre poſſim: habeo certe nihil: niſi ut te & rogēi: & orē. tibi qd̄ facere indubitato potes: ētq; ēt pſuadeas eū eē Pilelphū ac ſp fore: quo poſſis omni iure: uel peculii iure uti. Vale Mediolani ex ædibus noſtris. iiii. Kal. Octobres. Mcccc xl.

¶ Franciſcus philelphus Thomæ Bononiēſi. S. D.

NIl mihi iter intercepiſſet tertiana febris: cui ipſi de⁹ ſepiq; oēs ad q̄rtanā: ita cōtinuā quoq; ac pemnē inferāt: ut q̄ celerrime radicitus eā perdāt: uēiſſē egdē ad te q̄primū ut æque tibi corā gratulatur: atq; mihi mirifice ſū lætatus: qd̄ p tua ſingulari uirtute maximiſq; meritis: in eo te loco hūaniſſimus princeps nr̄ cōſtituerit: q & excelſus ē & illuſtris i primis. Gratulor igiſ abſenti abſēs. Ac ſpcor immortalē deū: ut qd̄ certo ſpero: Illud Blantis dictū. Magiſtratus uirū demōſtrat: clare i te eluceat: hoc ē ut nō meæ & amicorū ſolū: ſed oium expectatiōi p̄bitas tua integritaſq; reſpōdeat. Nemini. n. dubitādū ē te in dies magis atq; magis apud noſtrū pricipē & auctoritate & gr̄a carioré fore. Facies aūt p amicitia officio q; tuo: ut cū qd̄ otii nactus fueris: memineris nr̄i. Vale. Mediolāi ex ædibus nr̄is. iiii. Nonas octo. Mcccc xl.

¶ Franciſcus philelphus Thomæ Bononienſi. S. D.

QVod tibi exiſtimauimus nō iniucūdū fore opima ſpolia immortali deo q̄ de hoſte infeſtiſſima: febre illa tertiana uoueramus: nudiuſtertius detulimus: & nō illa qdē i ferculo: ut Ioui Romulus: ſed i bona ſpe bonaq; fiducia: Neq; n. ferculoꝝ mihi nec uaſorū copia ē. Noli tū putes adeo me redactū ad iopiā ut ſi quid ex iſto uſo delicato & lautiſſimo aucupio ad me p tua munificētia deueris nullū habeā ferculū: quo id cōmode ſim exceptorus. Quod ſi q̄ieris: q̄bus armis: febris armis furoriq; reſiterim: nō equidē æſculapii aut Apidis. Sed ferre par pari retuli. Eā illa mihi moliebat fitim: qua propediem conficerer. Id ego aiaduertens eiuſmodi ſane media hoſpitē accipio: ut qd̄ ē in artico puerbio: lōge ad coruos tranſire: q̄ meo hoſpitio uti mallet. Itaq; liberatus oino uideor edaciſſima et molleſtiſſima hoſpite: q̄ uel cū ægritudine audio ad amiciſſimos nr̄os optimoſq; uiros Marcolinū barbauarā: & Dominicū ferufinū ex itinere diuertiſſe: Quos uelim moneas: nō bonū uultū hilarēq; faciē imprudēti illi petulātiſſima q; bælluæ oſtendat. Sed ab ſeſe potius q̄primū: q̄ diligētiſſime: q̄ fortiſſime abigant. Et ſi nolint inedia: & ueneno utantur: & ſanguine. Vale. & me noſtro diuino principi unice commenda. ex Mediola. vii. Idus Octo. Mcccc l.

¶ Frāciſcus philelphus Antonio peſſinæ. S. D.

VIm eram abſens: eram apud te ſemp: Me diligebas: me p̄icabas me colebas: me oibus amicitiæ & familiaritatis officiis proſequebare. Nunc aūtē præſēs: neq; uideo te uſquā: nec audio: Nū qd̄ oibus fere in rebus accidit: noſtri præſentia: tuā de nobis opinionem minuit: Nam quid eſt per immortalem deum: q; ita obmuueris: ut nec audias: nec loquare. Quid de tua taciturnitate ſuſpicer neſcio. Nam ſi tuæ occupationes te mihi uiſendum prohibent at literis ſaltem quippiam obreperes. Vale. Ex mediolano quintus idus Octobres. Mcccc xxxx.

¶ Franciſcus Philelphus Blaſio Axæretenſi Vicecomiti. S. D.

SOlent non nulli tandiu amicos colere: quoad eoꝝ: uel preſentia uti: uel officio frui q̄ant. At ego huiuſmōi hoīes: uel aſſentatores potiꝰ nihil caritatis: nihil oino humanitatis præ ſe ferre cēſeo: Declarant enim ſe non tam amicos coluiſſe: q̄ priuati propriiq; cōmodi habuiſſe rationē illorū igitur mores pinde atq; ingratos & plane barbaros deteſtari cōſueui ſemp: Nihil. n. amici recordatione mihi ſuauius eē poteſt: Quod cū in aliis ſemper: tum in te uno in primis expertus ſum: Nā incredibile dictu eſt: quantum me tenet deſyderiuꝝ tui: de te dies ac noctes cogitare nō deſino. Tu abſens mihi ſemper es præſens. iucundos noſtros dulciſſimoſq; ſermones crebra memoria mecū repeto. Hac una re abſentiæ tuæ deſyderium lenio. Hac una re oblector: ac lætor. Quod ſiquid ad me litterarū dederis: exiſtā ſane gaudeo: exultabo: triumphabo. Quid abs te uelim: itelligis. Vale. ex Mediolano idib⁹. octobrib⁹. Mcccc xxxx.

¶ Franciſcus philelphus Franciſco piccolpaſſo Mediolanenſium Archiepiſcopo. S. D.

QVod rurſi te cōtineas: quo tempore ꝓpter ſubeuntem iam hyemem urbs maxime coleda ē: non poſſum nō mirari: Nā ſolitudo iſta qd̄ tibi iucūditatis afferre poſſit: nō intelligo. Quod ſi otium q̄ negotiū te malle dixeris: at memineris nō te ad otiū: ſed ad negotiū: hoc ē nō tibi: ſed bonis oibus natū. Quare cū ab uniuerſa ciuitate deſyderaris: tui fuerit uel officii: uel bēignitatis relicta iſta ſolitudine ruſticari te q̄primū urbanū fieri: Q d̄ ut facias: ētq; ēt rogo. Vale. ex Mediolano pridie Idus octobres. Mcccc xl.

¶ Franciſcus philelphus chyriaco Anconitano. S. D.

DQrtū Kal. octo. meis ad lſis ſū miratus: qd̄ nihil iādiu ſcripſeras. Videbaꝫ. n. argumtū ad quod dā eē mutati ai erga me tui: id qd̄ nō moleſte ferre nō poterā: Nūc āt cū tua mihi epiſtola & dicta

& pſuauis reddſta ẽ:q̃ ubi ad.iſſi.Nonas Sextiles iſtic ſter arripuiſſet:uis tãdẽ ſero ad nos.xiiij.Calẽ. nouembres puenerit:facile mihi itelligere uiſus ſũ uel tẽporũ difficultatẽ:uel nũcii fortaſſe negligẽtiã ΗΘΧΕΛΟΥΚΑΙ ΑΠΙΣΙΑΝ eſſe accuſãdã.Nõ.n.erat occluſa.Quæ qdẽ exoptata & dulcis epiſtola tua ſi mihi ad qđ tp̃s deuerat:reddita fuiſſẽt:recte cõſultũ foret mario nr̃o:qppe q:ΚΑΙ ΙΔΙΑ ΤΙΑ ΠΡΑΗΜΑΤΩΝ.ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΤΙΝΑ ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΑΙΩΝ ΕΛΑΒΕΝ ΑΝ ΔΙΑ ΒΟΟ:quæ ſane adhuc itegra apud me ſũt.Reliquũ ẽ:ut me oportune cõmonefacias:& ad qđ tp̃s nauis altera ſit.Cõſtãtinopoli traiectura:& cuius ductu.Præterea ΤΑΥΤΑ ΤΑΠΡΟΕΙΡΗΜΕΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ cui datur? hic ad te ſim: quo pferẽda cures ΠΡΟΣ ΤΟΥΗΜΕ ΤΕΡΟΥΠΑΙΔΑ ΜΑΓΡΟΝ.Et de his ſatis.Clariſſimi dignitatis militaris uiri Rainaldi Albizii cõfiliũ nõ poſſũ eqdẽ non pbare. Rogo:& oro imortalẽ deũ:ut eũ icolumẽ reuehat:ac reddat nobis:Nã cũ eius ætatẽ annoſq̃ cõſidero:uereor:ne maris tædium ac labor eius ſenectutẽ obruat.Velim meo nomine uxorem eius Alexãdram adeas:& iſti oẽ meũ officium pecuniã:opẽ & pollicearis:& deferas.Vnice.n.Rainaldo meo affectus ſum:ut & ſapiẽtiſſimo:& fortiſſimo:& optimo:& amiciſſimo uiro.Tu ãt cũ mihi poſthac quippiã ſcriptitaris:ne obliuiſcariſ uelim ueterẽ conſuetudinem tuam ΚΑΙ ΓΑΡΥΝ ΟΥΤΕΣΤΙ ΓΡΑΜΜΑΤΟΙ ΟΥ ΤΕΧΛΟ ΤΙΚΕΩ ΤΕΡΟΥΕΜΕΣΕΙΛΑΟ.Vale.Ex Mediolano.xiiij.Calen.Nouembres.Mccccxl.

¶Franciſcus philelphus Petro Nichaeli militaris dignitatis uiro. ac iureſcõ. S.D.

VA in me plurima officia & beniuolẽtiã ſingularẽ nulla unq̃ apd me delebit obliuio:Nã & amabo te ſemp:& illuſtres ac pclaras uirtutes tuas q̃ſi ppetuus aliqs bucinator: prædicabo diuulgaboq̃ apud oẽs.Ingratus ſane ille mihi uideri ſolet:q̃ nõ pleniore quodã ore de abſẽtis q̃ de pſentis amici laudibus loquat.At qui præſentẽ laudat:& ſi recte atq̃ uero id agit:taſlẽtatiõis tamẽ crimini apud plærosq̃ uidẽt obnoxius.Exiſtimat.n.id nõ tã ex animi ſnia:q̃ alicui? uel ſuſcepti: uel ſperati cõmodi gſa cumulatius facere:q̃ par ſit.Sed ne qđ i aliis pbare nõ ſoleo:i eo ipe i pſẽtia peccauiſſe cẽſear: q te plr̃as q̃ſi corã laudẽ:hac de re ſatis ac ſup.Nã qđab me tibi debetur:melius fieri:q̃ dici uolo.Scire admodũ cupio:qd iſtic apud uos geritur.Nõ.n.te latet:q̃ ſũmo ope Senẽſis reip.quietẽ trãquillitatẽq̃ pcupio.Quaſ cũ aliquoq̃ hoium ſeditiões audio & conatus peſtiferos:doleo equidẽ æq̃:ac debeo.In primis ãt de Vrbano bellua.hui:belluo dicere uolui:certior fieri uolo.Increbuit.n.apd nos pitãtẽ iſtũ ac pudicũ uirũ & ciuẽ optimũ mori decreuiſſe.Ego miratus ſum ualde:Nã quo pacto moriaſ:q nũq̃ uixerit: Verũ ſiquâ aliã mortẽ oppetere fortaſſis iſtituerit:q̃ ipurl & obſcœni hoies ſuiq̃ ſimillimi conſuerũt: ueli ſuas res geſtas memoratu dignas ad me pſcribat:quo eius nomẽ imortalitati cõmẽdẽ.Et ut itelligas ſiquid ẽt i hoc dicẽdi genere Philelphus ualet:orationẽ funebrẽ ad te dedi:quã ſupioribus diebus habuimus i Thodeſchini ſepultura.Hãc aũt ſi Vrbani ſacerdotaria iſta uxor audierit:nõ uereor fore: ut cornigerũ utrum ſuum non hortetur modo ſed etiam agat continuo ad interitum. Vale.ex Mediolano.xiij.Calen.Nouembres.Mccccxl.

¶Franciſcus philelphus Auguſtino dato.S.D.

LIttera:q̃s heſterno ueſpi a te accepi:iceſſu ut aiũt teſtudineo uſæ ſũt.Nãpfecte abs te ad.xv.Cal. Sextiles:uix nr̃as fores.xiiij.Cal.Nouẽ.tãdẽ pulſauere.Monebis igit: ne tã negligenter poſthac iter faciãt.Vereor tãmẽ:ne tuſcis delectatæ ficis aut ẽt æmylianis:ppterea ſerius ad nos ierit:q̃ ac cepiſſent bonoq̃ ficoq̃ copiã nõ eẽ iſubribus.Caſtigabis igit:& ita iſtitues:ut tibi malint:q̃ gulæ obſequi.Grata fuerũt:q̃ ſcripſiſti oia.ΕΝ ΠΡΟΤΟΙΣ ΔΕΟΤΙΚΑΙ ΤΟΙΣ ΔΟΦΙΟΥΜΩΝ ΑΤΕΧΝΩΣ ΟΟΥΣΟΥΔΑΞΙΣ ΚΑΙ ΤΑΙΣΑΡΙΣΑΙΣ ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ ΜΕΣΟΔΟΙΣ ΤΕΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΙΣ ΚΟΣΜΙΔΗ ΟΜΟΔΑΞΕΙΣ ΕΠΑΙΝΟΟΟΥ ΤΗΝ ΦΟΝΗΣΙΝ.Miratus ſũ ãt:q̃ quas a te noſtras illas epiſtolas expectabam:non modo non miſeris: ſed nec ẽt oino de iis uerbuꝫ feceris.Dato igitur ſi me amas:quod certe facis:iſtas ad me ſtatim oẽs. Hac re nihil mihi potes hoc tempore præſtare gratius.Cauſam ſcripſi ad te prius.Vale cũ parentibus tuis omniq̃ familia. Ego atq̃ mei omnes ualemus recte.ex Mediolano.xiij.Calen.nouẽbres.Mccccxl.

¶Franciſcus philelphus Catoni Sacco iureconſulto.S.D.

EOdle mihi redditæ ſũt lr̃æ a Theodoro gaze:uiro ſane tũ igenio.tũ facũdia ſingulari:acplane digno:quẽ nõ mõ diligamus:ſed ẽt amemus.Quid uelit:itelligo.Rẽ quãtũ erit i nobis: ex ſnia cõſequeſ:Sed tua & ope:& opa opus ẽ.At de his poſtea.Ego libros nr̃os uæhemẽter expecto.Facito ſi me amas:ueſtigio ad nos aduolẽt.Cũ Theodori epiſtola nullas tuas accepi lr̃as: Caue ne te poſt hac uel negligẽtiæ:uel morositatis accuſaturus ſim. Vale.ex Mediolano.ix.Calẽ.Nouẽbres.Mccccix.

¶Franciſcus philelphus Gerardo Landriano Cardinali comenſi.S.D.

FEciſti mihi rem pgratã:qđ Philonẽ meũ imo nr̃um ex Auriſpa recuperatũ ad me dederis.Quod aũt Moſei uitã:quã idẽ Philo & copioſe & elegãter apd græcos & græce ſcripſerat. i latinũ ab me tãtope uerti poſtulas:& audiui libẽter:& obtẽpabo libẽtiſſime.Itaq̃ factũ puta:qđ iubes.nulla te tua de meo erga aio fallet opinio. Iã opi me accigo. Vale.ex Medio.iiij.Calẽ.Nouẽ.Mccccxl.

¶Franciſcus philelphus nicolao puteo Cremonenſi.S.D.

IT ſerius reſpõdi tuis ad me lr̃is:& breuius fortaſſe:q̃ uelles:quorũ alteq̃ aduerſæ illi ualitudini dato:q̃ duos circiter mẽſes:uel p itercapedinẽ laboraũimus:alteq̃ publicis meis ac priuatis occupationibus:qbus prope obruor.Legi aũt tuas litteras libẽter quib? mutuam inter nos adoleſcẽtiæ noſtræ beniuolentiã:cõſuetudinẽ:diſciplinã cõplexus es. Qđ autem mirificis me laudibus extuleris:id ſingulari qdã & exuberanti amoris abundãtia abs te factũ exiſtimo: Nam neq̃ uir amiciſſimus ſi mulq̃ modeſtiſſimus aſſentaris:nec iſtiuſmodi mihi eſt de me opinio.Reliquum eſt:id tibi perſuadeas: qđ & recte & uero potes facere:te mihi eſſe cariſſimum & eo magis indies fore:quo te aiaduertero non obliuiſci philelphum tuum.Vale.ex Mediolano tertio Calen.nouembres.Mccccxxxx.

DE phœnice quid sentiã: auẽ loquor: superioribus diebus corã cõmentatus sũ tecũ. Deide iuẽi nouissime apud græcos huiusmodi ãt tẽporibus Claudii Cæsaris uẽisse i ægyptũ post sexcẽtesimũ quinquagesimũ quartũ ætatis annũ: & ubi ipsa sibi pyrã: uel ambrosião loq̃ndi more thecã. hoc est loculũ ex Cassia & myra cõstituisset: diẽ obiisse: ac demũ ex eo uerme: quẽ uulgo p̃dicãt: reuixisse & cõtinuo reuolasse: uñ mõ ad ægyptios deuolarat: A d hæc cũ sãctissimi & eloquẽtissimi uiri Hieroymi nudiustertius epistolas passim lectito: i eã icido q̃ ad p̃fidiũ iscripta ẽ. Hãc ãt cẽtesimãdecimã nonã inter epistolas numerari puto: ubi cũ alia plæraq; Hieronymus ppulchre cõplexus ẽ: tũ de ipso phœnice lõge plura cõmemorat q̃ Ambrosius: Ego tamen sententiã nondum muto. Verũ q̃ uoluptati fore tibi existimaui: uolui tibi mecũ eẽ cõmunia. Nam neq; in ægypto: neq; in Arabia illiusmodi auẽ usq̃ uisam arbitror: qppe quæ mea sentẽtia nulla sit. Cuperẽ iam rursus tædium: aut saltẽ; facietas te accepisset: quo ad te salutatũ & cõmode: & frequenter accederẽ. Nam quo magis te ruri cõtines: eo maiore tui desyderio crutior. Idq; cũ multis: uel potius cum bonis omnibus. Vale. ex Mediolano Kal. Nouembribus. Mcccc xl.

¶ Franciscus philelphus Catoni Sacco iureconsulto. S. D.

SVauissimæ tuæ lr̃æ mihi perq̃ suauissimæ fuerũt. Quod ãt ais apd senatũ nr̃i dissertissimi Theodori gazæ mentionẽ habitã: fabulæ. Nunq̃ philelphus didicit uerba dare ñ mõ amicis: sed ne inimicis quidẽ. Nulla mihi p̃rsus spes ẽ: ut uir iste publica pecunia ob id muneris donet. Cãm diebus p̃ximis ad te scripsi. Scribis me a Theodoro tris ad meã unã epistolã lr̃as accepisse. Nõ tris duntaxat: sed mille & amplius lr̃as accepi: Nã unis: illis q̃s lr̃as ad me dedit: p multa elemẽta perscripta sunt. Quare nõ tris posthac: sed ternas dicito: si & Priscianũ & Tullũ: q̃ & Bartholũ: & Baldũ seq maluetis. Ego i quã cũ binas ad Theodorũ nr̃um lr̃as in hũc'dtẽ dederi: unæ tm̃ sunt mihi ab eo redditæ. Tu aũt de tuis lr̃is multa qdẽ dicis. At Philelphus tibi nõ credit: Nã neq; negoctãdo me: neq; otiãdo supes iscribẽdo unq̃. Proinde si te negligẽtiæ aut uoluptatis accusari nolueris: & amicissimi & diligẽtissimi hois officio fũgere. Q d Euripides nr̃ tuã bibliotechã egredi nolit: neq̃q̃ miror. Reperit. n. fortasse: quib⁹ oblectet. At si ϖαιδερα Sñ̃ ad nos redierit: illico eiiciet foras. Q d te illi sociũ comitẽq; polliceare: gaudeo mõ seuerinũ quoq; cum censorino ne negligas: Nã qd aduolet. Euripides: neq̃q̃ moneo: qm̃ si altius fortasse humilia exosus tolleret periret igni. Quæ tibi debeo: psoluã. q̃re ne me in forũ p̃trahas: uelim. Vale. Et me tuæ pudicissimæ uxori commendato. Theodoro nostro salutem dicito. ex Mediolano pridie nonas Nouembres. Mcccc xxxx.

¶ Franciscus philelphus Iacobo Cassiano præsbytero. S. D.

NOn tã mihi molestũ fuerat: q; serius meos mihi libros reddẽdos curares: q̃ in p̃sentia & iucũdũ ẽ in primisq; suauissimũ: q; tã modeste tãq; phũane lr̃as ad me dederis: qbus te nõ mõ expurgaris totũ sane meũ & eẽ: & fore oñderis. Quare cũ tuã excusationẽ tũ multo magis te ipsum ñ iuit⁹ admitto. Itaq; uel uictorini nr̃i: uel tuiip̃ius cã oia de me tibi potes affati polliceri: q̃ & usui tibi: & honori futura sint. Et de his satis. Venit istuc nup ut scis: Theodor⁹ gazes: uir certe & disertus & eruditus quẽ & si certo scio: nõ amabis solũ: sed cumulatissime amabis: tamẽ mea ẽt cã: ueli ita ames: ut nulla p̃rsus fieri q̃ at ad amorẽ accessio: Hoc erit mihi tã gratũ: q̃ q; oium maxie. Vale. Ex Mediolano pridie nonas nouẽbres. Mcccc xxxx. ¶ Franciscus philelphus Catoni Sacco iureconsulto. S. D.

MIrũ ẽ: qd uidi somniãs. Dici mihi a Mierua sũ uisus nocte supiore: Cato i te tuus aliqd mõstri alit Nã q; libros tuos neq; dedit ad te absens: neq; reddidit p̃sens: neq; aduenies uerbũ fecit: aliud nihil ẽ: nisi q; alteri cuipiã nescio cui: maluit iiuste: q̃ tibi iuste gratificari. Vale. ex Mediolano. xvii. kal. D ecẽbres. Mcccc xl. ¶ Franciscus philelphus Simoni Arigoni. S. D.

QVã epicuri de uoluptate snia te delectat: tuæ ad me externæ lr̃æ & p̃dices facile declararũt: Nã alteris ai: alteris corporis uoluptatẽ p̃secutus es. Ego ãt & si utrisq; nõ mediocriter sũ delectat⁹: lr̃is tamẽ lõge magis: q̃ nõ solũ i me laudãdo singularẽ tuã erga me bẽiuolẽtiã & eximiã pietatẽ p̃ se ferre uisæ sũt: sed ingenii tui facũdiæq; p̃stantiã ppulchræ referebãt. Itaq; & bẽignitati tuæ & disciplinæ æq̃ gratulor: atq; tuo amore mihi plurimũ gaudeo. Teq; ẽt atq; ẽt hortor: ut ueluti cumulatissime facis: & uirtutis: & doctrinæ studiis te totũ dedas: ac dedices. Euades. n. in claz: & i eruditissimũ uirũ. Me ãt tibi totũ ascribe: uel absq; munusculis tuis. Vale Mediolani ex ædibus nostris. ix. Calẽ. decẽbres. Mcccc. xl.

¶ Franciscus philelphus Catoni Sacco iureconsulto. S. D.

ET tuæ mihi lr̃æ primũ. ac deinde libri: quos abste tãtope expectabãt: redditi sũt. Vtraq; sane res uoluptati mihi pmagnæ fuit: at illud perq̃ maxime: q̃d meis illis supiorib⁹ unis lr̃is e sõno te excitasse sũ uisus. Nõ. n. oportet hominẽ amicissimũ in amicitiæ officio dormitare. Cato mi suauissime nihil ẽ te mihi suauius: nihil carius: Facito si me amas: ut certe amas unice: nũq̃ posthac mediolanũ petas: inscio philelpho hospiteq; & tui amãtissimo. Miror: q; Theodor⁹ nr̃ nihil rũderit ad meas literas: quas ultimũ a nobis accepit. Quæ ad pessimã nr̃u; scripsit: & legi: & pbaui. Verũ & si nihil ẽ qd min⁹ sperẽ: q̃ q; ipe cupit: & ego i primis opto: curabo tñ sedulo: ne ulla ex pte officiũ meũ d̃lideratur⁹ sit. & de hac te satis. Nos istic iniuriola quadã urgemur. Principis lr̃as ad tuos istos sattrapas lectitabis: monebisq;: ne uel oratori: uel satyro stomachũ moueãt. Vale cũ pudicissima cõiuge sarciminibusq; tuis. ex Medio. pridie Calẽ. Decembres. Mcccc xl. ¶ Franciscus philelphus Simoni arigoni. S. D.

ET supbia a me nihil aliẽius: & gratitudie apd me nihil ãtiqus. Quar cũ tuis ad me officiis plẽis humanissimisq; lr̃is rñdeo: nõ mõ supbiæ crimẽ effugio: sed ẽt nomẽ gratitudinis mihi ppulchre uendico. Mirifice amplector amorẽ tuũ. Ac tua hũanitate facillimisq; morib⁹ et modestia singulari d̃lector plurimũ. igẽii uero tui uiuax p̃stãsq; d̃xteritas maiorẽ in modũ pgrata mihi piucũda

eſt: Video enim te tua illuſtri laude eā mihi laudē allaturū: quæ pulcherrima ſit & maxima. Non enim iſtiuſ modi tuus ornatus: quo i litteris uteris: mediocrem de tuaq; facūdia ſpē quādā pollicetur. Itaq; te ēt atq; etiā hortor: ut oēm opetā diligētiāq; tuā eloquētiæ & humanitatis ſtudiis: ſicuti facis: accōmodes. Magna enim animus meus de te præſagit Vale. Mediolani ex ædibus noſtris. vii. Idus Decembres. Mcccc xl.

¶ Frāciſcus philelphus Matroniano braſchæ. D. S.

QVod me tuis litteris nō mediocriter extuleris: feciſti tu quidē phūanæ & amice potius q̄ uero nō enim is ſum: q me ipſū nō nori. Sed tu illud ueriſſimū eē liquido declaraſti: qd uidētur poetæ fabulari: amorē oculis carere: æq̄. n. amicus falli de amici iudicio: atq; de inimici inimicus plærūq; ſolet. Nā & hic odio: & ille amore nimio affectus ueritatē neqt iternoſcere. Facile tamē patior erratū tuū qppe quē lōge mali amicū mihi: q̄ ſec?. Verū illd de me tibi pollicearis. Licet te mihi eē cariſſimū: & eo fore i dies cariorē: quo te familiarius uti potero. Munuſculū āt tuū & ſi nequaq̄ deſyderabā: nō potui tam nō uæhementer ꝓbare uel Epicuri ſnia: Nihil. n. i eo ad uoluptatē defuit & āplū erat: & ſuauiſſimū. Noli tū poſthac tā grādi ære obruas Philelphū tuū: Nā hæc Satrapis & Regibus: nō pauco uiliq; cōtentis ac philoſophis dono mitti conſueuerunt. Vale Mediolani ex ædibus noſtris Kal. Ianuariis. Mcccc xli.

¶ Franciſcus philelphus Albertho Zancario. S. D.

NOn te ꝓterit: quāta mihi cū Rhomeo pepulo uiro nobili & prudētiſſimo iure cōſulto & familiaritas ē: & iueterata beniuolētia. Hūc ueli: noie meo adeas: & q̄ ꝓximis lr̄is ad te ſcripſi: ei diligenter corā exponas: addaſq; quātū ꝓ tua prudētia cōducturū ad rē cenſueris. Vale. ex Medtolano iii. Idus Ianuarias. Mcccc xli. ¶ Franciſcus philelpuhs Albertho Zancario. S. D.

QVod pluribus hortaris: libēter agerē: ſi liceret. Sed nihil apud me licet: qd honeſtati aduerſet. plurima ſūt & maxia huius in me pricipis beneficia. Itaq; nunq̄ patiar me igratitudinis accuſari. Præterea nō ē cōſtantis & grauis uiri quottidie mutare ſedes. Vale. ex Mediolano. x. Kal. Februarias Mcccc xxxxi. ¶ Franciſcus philelphus Ioanni Cornelio. S. D.

QVam mirifice deſyderem te uiſere atq; coram alloqui: breui cognoſces. Id autem cur mihi tanto pere cordi ſit: quāq̄ potuiſti iāpridem intelligere: is tamen qui tibi litteras reddit: uerbis meis exponet: quid uelim quidq; facto ſit opus. Putaui enim non tibi moleſtum fore: ſi antiquū hoſpitē. eadem qua ſoles hoſpitalitate uenientē exceperis. Vale. ex Mediolano Kal. februariis. Mcccc xli.

¶ Franciſcus philelphus Petro Thomaſio philoſopho ac medico. S. D.

AVdiui quæ ſcripſiſti omnia: & Barbari noſtri conſilium laudo & non minus tuum. Illud tamen malim effectum iri: quoad eius fieri poſſit: Eſſet enim multo res tutior. Ipſi tamen uideritis: quid facto ſit opus. Vale. ex Mediolano. xii. Kal. Martias. Mcccc xli.

¶ Franciſcus philelphus Liberio Bonatello equiti aurato. S. D

ES tu quidē pietatis laudādus: qd uel mortui patris memoriam colas: Exiſtimo. n. me iccirco abſte amari: qd ſcias: q̄ carus fuerim patri tuo grauiſſimo & clariſſimo uiro: Nam ille me quoad uixit: cūctis bēuolētiæ & benignitatis officiis proſecutus eſt: Quare cū Ioānes Marius filius tuā i ſe facilitatē & liberalitatē expoſuiſſet: mirifice ſū lætatus. Videre. n. ſū uiſus me ueluti rediiſſe i ſucceſſionē nō tā amiſſæ q̄ iteremiſſe bēiuolētiæ: Nā qd i patre amiſiſſe exiſtiarā: itelligo i te filio ſcupaſſe. Itaq; mihi plurimū gratulor: q̄ rē mirifice abs te diligar: Vt āt itelligas: q̄ tibi i amore reſpōdeā. qd uelis: periculū facito: totus. n. ſū tuus. Vale. ex Mediolāo Idibus Martiis. Mcccc xli. ¶ Fran. philel. Frāciſco barbaro. S. D.

EVmaniſſimā excuſationem: qua i ꝓxima es uſus epiſtola: nō iuitus admiſi. Noui. n. occupatiōes tuas & priuatas: & publicas. ſed ſū miratus. qd de libris nr̄is ne unū quidē feciſti uerbū. Itaq; rogo te: ut ad ea: q̄ mō ſcripſi tibi: diligēter reſpōdeas. Vale. ex Medio. x. Kal. Apriles. Mcccc xli.

¶ Franciſcus philelphus Hieronymo bellanti. S. D.

VEreor idē accidiſſe tibi: poſteaq̄ petieris Baſileā: qd trito ꝓuerbio uſurpari ſolet: qd diſtat ab oculo: diſtat a corde: Nā cū plura hinc abiēs es pollicitus: nō mō æs conflatū nulla exparte diſſoluiſti ſed uerſurā facis lōge maiore fœnore. Nobis āt nō mō de lucro i epiſtolario munere ſatiſfactum abs te non ē: ſed de uio quoq; nō parū diminutū. Quæ tibi abeūti mādauimus: noſti. Tuū igitur fuerit ne fruſtra officiū tuū poſtulaſſe uideamur. Hugolino Parmēſi ornatiſſimo equiti aurato ac iurecōſulto ſalutem meo noie dicas: uelim: eundēq; cōmoneas: ut cautior ſit: ne dū exteris natiōibus blādiri cupit: & illis tacito animi iudicio non ꝓbet: & ab ſuis iure uituperetur. Nō enim uidetur eiuſdē hominis cenſorē gerere: qui cenſendus ipſe ſit. Præterea qui ſe præſtat in ſuos ingratum: qualis in alienos exiſtimetur: Quare ut probe uiuit: ita & ſentiat: & loquatur probe: Non enim par ē paucorū flagitia uniuerſis populis ac principibus uitio dare. Sic. n. & germanoſ bibulos. & Frācos iceſtos. & Hiſpanos prædones. & britānos edaces appellabimus: quonīā eorū pauci quidā aut in potū: aut in pdā & ſanguinē maxime alacris: aut in cybū intēperātis ſe gerūt. Sic alia aliis crimina abſcribemus. Vel dicat obſecro quiſpiā. ubi nā gentiū reperiant: q uel animi: uel ingenii magnitudine atq; ſtātia: qui religiōe: q ſanctimonia: qui bonaq; artiū ſplendore: qui oi denīq; uirtutū ac laudum genere cum Italis cōparari queāt? Et ait Hugolinus meus & Imperium italiæ & pōtificatum ereptū: quaſi Romanorū & Italiæ minus ſit uel imperatores: uel pōtifices & diligere quos uoluerint & reiicere. quos noluerint. Aut ſe Romanorum Imperatorem profiteantur. quem Romanus populus quē Italia improbarit. Aut uentat in italiam iſte fœlix totius etiam terrarum orbis utribus adiutus. ſi noluerint Itali. ſi unus philppus Maria gener aduentū eius ꝓhibuerit. itaq; iterū atq; iterū uerba penſitet Hugolinus Nec tam loqui conſueſcat. q̄ recte loqui. Vale. ex Mediolano pridie Kal. Apriles. Mcccc xli.

¶ Franciſci philelphi Epiſtolarū Liber Quintus.

¶ Franciſcus Philelphus Catoni Sacco iureconſulto & Oratori. S. P. D.

VIdeo te eſſe admodū otioſū: utpote q a legū ac iuris ciuilis ſtudio tantiſp ueniā exorata: donec conſtitutæ uacatiōes pterierint: te oblectādi gra: ut es hō uoluptarius: iis q̄ſtionibus obtuleris quæ & iucūdæ ſūt: & hoie urbāo minie idignæ. At ego nequaq̄ reſpōdebo tibi aut Ariſtoteles aut Plato: ſed aut philelphus. Siqd uero acuti⁹ uolueris: tuā iſtā Academiā cōlules. Sequar āt ordinē ppoſitaꝫ a te q̄ſtionū. Et primū tu qdē petis: qd cāæ eē putē: q̄ haberi oēs natura fœtēt Vtrum hebræi oēs: ut tu ais fœtent: an id minus: nihil cōpertū habeo. Sed qd in cā eſſe queat: ut nōnulli ma lum odorē: & plæriq̄ bonū de ſe pbeāt: pōt utrūq̄ in aliis natura: in aliis more accidere: Nā q cybo ſunt aut potu inferiores: ii male cōcoquāt neceſſe ē. Ex cōcoctiōe āt mala: aut morbi manāt: alii atq̄ alii: aut p ſudorē ea reſoluiť. At iſtiuſmodi ſudor: quē fœtuléta emiſerit cōcoctio: neceſſario odorē habet cōcoctiōi ſimillimū Ex illiuſmōi aūt hūore: ſiue is itrificus p cutē emerſerit: ſeu in ſupficie ſit mēbrorū: triſtis ſane odor exhalať. Nec i hebræis id offēſionis magis accidit: q̄ i oībus: q uiuūt icontinēter: ſiue cybi ac potus incōtinētiā ſiue ēt aliter: ſed fortaſſe eo magis i hebræoꝝ genere: id uſu uenit: quod plæriq̄ oēs menſarii ſunt fœneratoriā exer centes: & ita nulli exercitati laboribus. Quo fit: ut nimio otio quieteq̄ marceſentes: tetrū de ſe odorē emittāt fit neceſſe. Contra autem qui ſobrie intēperāterq̄ uitā agūt: ſeq̄ pſarū more aſſidue exercēt: aut eqtādo: aut ambulādo: aut aliter igenue: Hi certe nō mō nō male olent: ſed bene potius. At ſūt ſane qui natura delectāt odore ſuo: ut de Alexandro Mac donum rege legiť: cuius ēt ueſtimēta: q̄ eius corpus cōtigiſſent: gratū ho dorem exhalarent. id uero ob aliā nullā fiebat rationē: q̄ ob maximū calorē corporalis illius tēperamti. Qua re nō eſt mirādū: ſi quādoq̄ Alexāder in itā adeo exardeſceret: ut eos ēt: quos habebat cariſſimos: interime ret. Quod tū maxie accidebat: cū ad naturæ feruorē uini æſtus in potu accederet: Nā ex nō adulteratori pōt q̄ & caſſiæ: & cinnama: & thus & cætera huiuſmōi odorifera pigmētorū genera nō niſi in Arabia & calidiſ ſimis regionibus oriūť. Quod ſi hi qui ſūt calido corporis tēperamēto natura bene olent: ii neceſſario olēt male: q frigido ſunt & humido: ut de pituiticis licent itueri. Quo in genere populi ſeptētrionales fere ſūt oēs q ad frigiditatē & hūorē tēperamēti ubi uitæ quoq̄ ac uictus incōtinētiā adiūxerit: oi ſunt Nauſea tetriores. Quod aūt petis ſecundo loco: q̄ rōne fieri cenſeā: ut autūnali tēpore appetētiores ueſcēdi ſimus: q̄ aliis āni tē porib⁹: ad id quoq̄ qd ſentiā: nō ambigā tibi oſtendere. Sūt qui arbitrenť id accidere copia atq̄ uarietate illoꝝ fructuū: q per id tpis ex arboribus manāt: ut ſunt mala: pyra: pruna: caſtaneæ: molluſcæ: ficus: uuæ ſorbulæ: muſpula cæteraq̄ huiuſmōi prope inumerabilia pomorū: nucū atq̄ bacarū genera. Nāq̄ iſtiuſmōi eſculen torū illecebris guſtus delectatus ut ſtomacū ueluti ad ea admittēda inuitat: ita ad coquēdū reddit ardētiorē quibus ēt humectatus uenter: qd ſuſceperit: & facilius deiicit & celerius. Vñ ſtomachus honere uacuus aſſi duus appetit ipleri. Eā uero rationem nituntť cōfirmare ex ægrotātiū cōſuetudine: q per huiuſmōi fructuū æſum recuperāt ueſcendi apetitū. At huiuſmōi mihi cāæ autūnalis edacitatis minime ꝓbantť. Pyrorū. n. & ficū: & uuaꝝ ſimiliūq̄ fructuū eſculenta & humectāt ſtomachū: & frigidiorem efficiūt. id āt ut cōcoctioni de trimentoſum eſt. ita etiā comedendi appetitū aufert. itaq̄ alia mihi comodior occurrit & ꝓbabilior ratio Au tumnū æſtas anteceſſit. At p æſtatem intimus ille calor noſter & ꝓprius quo naturaliter alimur. diſpergitur ſitq̄ ibecilior ac ration: idē in autūnū cogiť rurſus receptuſq̄ pœnitus intra corpus ꝓpter eius denſitatē atq̄ refrigerationē exteriorē: uim ſuā roburq̄ reaſſumit. Præterea cū p æſtaté magis utimur potu: ac cybis. item humidioribus ob caloris magnitudinē: natura in autūnali tēpore mutationis cupida contrariū quærit. itaq̄ nos maiore afficit fame: ficcūq̄ alimētū corporis reddit tēperamēto. Quid uero in cā rear eſſe: ut Cygni in aia eſflanda & ſonorius canant & dulcius: dicā audacter: qd ſentio. Neq̄ me hoc loco deterrebit ab animi iu dicio Platonis auctoritas: apud quem diſputat Socrates. Cygnos iccirco in morte ſonātius canere ac melius quoniā tū maxie prouideāt immortalitatē aioꝝ. At ipſe id puto natura fieri: q̄ ſtudioſa cōſeruādæ ſui uitales ois ſpiritus p corpus diſpſos cōtrahit ad cor: tanq̄ ad arcē uitalis pſidii ac roboris. Sed ubi natura fruſtra diu multūq̄ luctata: neceſſitati parere tādē cogiť: ſpiritus illi deſerta cordis ſtatione: emergentes impetu quodā intrinſecus p anularis illos longiſſimi colli ambitus ad os ipſum: ſonū quendā plenioré efficiūt muſici cant⁹ ſimillimū. Ad poſtremū āt q̄ſitū ē a te: qd remedii afferre q̄at: quomius qs æbrietate ſupereť in uberiore cō uiuio: qd græci ὀὐ πωοδίοy ſympoſion nominā. Et ad iſtud quoq̄ facilis ē reſpōſio. Druſus germanic⁹ Ty berii Cæſaris frater: ut erat uir & liberalis: & gratioſus iſtiuſmodi tuo cōuiuii genere delectari ſolitus traditť. Cōuiuis aūt reliquis æbrietate correptis q̄ ſolus medicus uino ſupior ē iuētus: cū is tñ lōge magiſq̄ alius qſ q̄ ſeſe potu obrueret. Sed poſteaq̄ ē laſaduerſū cōſueſſe medicū āteaq̄ bibere inciperet: ueſci ſemp quinq̄ aut ſex amaris amygdalis: ubi id facere ē a Druſo ꝓhibitus: mox poſt paruū ēt potū æbrietati cōceſſit. potes igť ēt tu: q̄ docūq̄ uel germāos: uel burgūdiones tuos: qui & ipſi quoq̄ ex germania oli pfecti: in Gallia cōſede rūt: iſtiuſmōi cōuiuio accepis: ſolus uideri ſobrius: ſi uolueris p eiuſmōi amarorū eſū amygdaloꝝ uio iter p hibere i uenas. Q d̄ ſi huiuſce rei q̄ſieris rōnē: ea mihi uideť eē: q̄ uis amaritudinis naturaliter deſiccat: atq̄ cōſumit hūiditates. itaq̄ ex oībus liquoribus amarus maxie guſtū offēdit: ut ait Plato: utpote q liguæ uenu las: quæ & molles ſunt & rariores cōtēdit: humiditatib⁹ ex ariditate reſolutis. Videmus ēt ulcera amaris me dicamētis extēuari ac purgari. Sed hæc Phyſicis reliq̄mus & medicis. Vale. Nonis Aprilibus. Mcccxli.

¶ Franciſcus philelphus Danieli uenturino patricio ueneto. S. D.

VIm indignū exiſtimarē: ut q pſētia eēm a te diluctus: nō æq̄ ſermōe litterario q̄doq̄ cōiūgerer: ut bēuolētia & obſeruātia ſemp ſū: hæc uel paucis ad te ſcripſi: ac ne id qdē: q̄ noui q̄q̄ acciderit

ſed ne fortaſſe negligẽtia quapiã id accidiſſe opinareris: hoc ẽ ne ꝓpter nouas quottidie amicitiæ amicos ueteres eoſq; beneficos oblitus poſſem a quoq; iudicari. Ego te mi Daniel & amaui ſemp: & colui: qppe q multiplicis tuas præclaraſq; uirtutes admiratus ſim: & admirer: ac tuã uel humanitatẽ: uel officiũ in meis honoribus atq; emolumẽtis perſpectũ uſq; habuerim & cognitũ. Itaq; tibi: ueli pſuadeas ita me tuũ eſſe ac fore ut alium quẽq; oium maxie. Neq; fieri unq; incremẽtis ullis blandiciiſue fortunæ: ut ueterib⁹ amicis nouos ali quos anteponã. Id tametſi ꝓ tua prudentia latere te nõ debet: uolui tamen: ut mea etiam confeſſione atq; teſtimonio liquidius teneres. Vale. ex Mediolano. y. Idus Apriles. Mcccxxxxi.

¶ Franciſcus philelphus Petro perleoni. S. D.

COmmendaui te per litteras Ioanni argyropulo præſbytero erudito ac diſerto & amice & diligenter. Quarũ ãt cõmendatio de te mea ꝓfuerit: fac: ut certior fiã. Solet. n. q̃doq; uir iſte nõ minus leuitatis moroſitatiſq; præ ſe ferre q̃ diſciplinæ. Sed tu uteris: ſi ſapias: prudẽtia tua: teq; & hois ingenio accõmodabis & tẽpori: Litteratura tibi ex eo cõparanda ẽ: nõ mores. De Mario filio q̃ ſeri pſilti: ex aliis quoq; didicerã. Fruſtra nitimur inuita Minerua: Tu hortare adoleſcentẽ aſſidue: ut facis: ñ minus ad morũ itegritatẽ & elegãtiã: q̃ ad litteras. Cũ iſtic eſſẽ: diu multũq; ſtudui: quæſiuiq; diligenter cõparare aliqd mihi ex Apoloni erodiiq; iis operibus: q̃ ab illis de arte grãmatica copioſe fuerãt & accurate ſcripta. Nihil uſq; potui adoptari. Nã a magiſtris ludi q̃ publice docent: plena ſũt nugarũ oĩa: Itaq; neq; de cõſtructiõe grãmaticæ oratõis: neq; de ſyllabarũ quãtitate: neq; de accẽtu qcq̃ aut pfecti: aut certi ex iſtoꝝ ꝓceptis haberi põt. Nã lingua æolica: quã & Homerus: & Callimachus in ſuis opib⁹ potiſſimũ ſunt ſecuti: ignorat iſtic prorſus. Quæ ãt nos de huiuſmodi tõnibus didicimus: ſtudio noſtro diligentiaq; didicimus q̃uis mihi me negarim nos ex Chryſolora ſocero adiumẽta nonulla accepiſſe. Sed nr̃o: ut ita dixerim: marte ad calcez quoad eius fieri potuit: puenimus. Quare non mediocriter me iuuaret: in uiros illos quos mõ memineramus: incideres: quo ſitim hãc oẽm nõ leuarẽ ſolũ: ſed ſedarẽ oino. Tu de tuis rebus oĩbus litteras ad me dato aſſidue. Vale. ex Mediolão idib⁹ Aprilib⁹. Mcccxli. ¶ Franciſcus philelphus Nicolao cebæ. S. D.

QVi grãdẽ pecuniã opinat prodeſſe plurimũ bonis artibus: utpote q̃ oẽm amoueãt neceſſitatem plurimũ fallit mea ſnia: Qui. n. prodeſſe queãt: q̃ quo maiores ſunt: eo humana ingenia reddũt deteriora. Id ãt ita eſſe tu pſpicuo es exẽplo: qui quo tpe eſſes pauper: ẽt iter maxias aĩ occupationes atq; labores corpis: ſemp aliquid uel ſcribebas: uel lectitabas. Ẽt quicqd otii ſurripere a negociis poteras: id oẽ ad retũ cognitionẽ & laudatiſſimaꝝ artiũ ſtudiũ cõferebas. Itaq; tuo ipſe ingẽio pſtantiſſimiſq; moribus delectatus: qua tẽpeſtate mercaturæ gr̃a pficiſcebaris ĩ mediã ac Perſida: tibi tãq̃ ſuauiſſimũ uitæ comitẽ eũ Ciceronis codicẽ dono dedi. q de q̃ſtionib⁹ tuſculanis ſcriptus eſt. Tu ãt nũq̃ prætermittebas inter moleſtiſſima ẽt negocia tua uſq; aliqd ad me ſcribere & te & amicitia nr̃a dignũ. Nũc ãt poſteaq̃ pecunioſior factus es: neq; reſpõdes unq̃ ab me pſæpe litteris ꝓuocatus: neq; lectitãdis libris: ut audio: operaz ullã idulges. Sed totus es in lucro. Itaq; nõ poſſũ nõ odiſſe diuitias tuas: q̃ nõ mõ mihi te: ſed ipſ'ẽt tibi abſtulerunt: Niſi fortaſſis una cũ pauptate & facilitate abs te oẽm humanitatẽq; abdicaueris: factuſq; ſis ſupbior. Quid. n. aliud opiner: cũ nihil reſpõdeas: Quòd ſi aliud ẽ ĩ cã: cui neceſſe eſt inſeruire te: fac: ut ſciã: quo uel ignoſcam tibi: uel miſerear tui. Vale. ex Mediolano quarto Kalen. Maias. Mcccxli.

¶ Franciſcus philelphus Ioanni Mario filio. S. D.

VT ſunt res humanæ mutabiles oẽs ac fragiles & caducæ: Theodora Chryſolorina mihi dilectiſſima uxor: & tibi mr̃ idulgẽtiſſima ad ꝓximũ quintũ Nonas maias: q dies erat Mercurio dicat⁹ hoc ipſo ãno: q eſt a Natali Chriſtiano quadrageſimus primus ſupra milleſimũ naturæ deoq; cõceſſit: Id qd mihi adeo acerbũ fuit. ut in uita nihil potuerit accidere acerbius. Scio me tibi flætus ſingultuſq; nunciare: Nã ne ipſe qdẽ potui me a lachrymis cõtinere. Cæterũ quoniã ea lege neceſſitateq; nati ſumus ut oẽs aliquãdo moriamur: æquõ aio tm̃ hoc uulnus feramus: neceſſe ẽ. Tu fac: ad nos q̃primũ reditum matures: nã nihil ẽ: q iſtic diutius tẽpus teras: quãdoqdẽ ĩ litteraꝝ ſtudio: quaꝝ gr̃a Cõſtãtinopolin es pfectus: nõ mõ proficis: ſed ẽt q̃ abnobis abiẽs didiceras: amiſeris uſq; adeo ſtudioſuz te diligentẽq; pſtitiſti. Vale. ex Mediolano pridie Kal. Ianuarias. Mcccxli. ¶ Franciſcus philel. Catoni Sacco iurecõ. S. D.

VIs te nõ amet: atq; magnifaciat Cato: quem uideam nihil omnino uelle ignorare: Sũt nõnulli ordinis tui homines: qui Bartholum modo Baldũq; legerint: quos certe minime contenno. ſũt enim ad emungendas pecunias uel extorquendas potius licitatores minime uulgares: ii aliud nihil curent: neque pluris faciant diem: q̃ noctem. Sz tu: ut es uir & acutus & grauis: nullis tenebris delectaris. Sed uerſaris ſemper in apertiſſima luce ingenii atq; ueritatis. Nihil tibi obſcurum nihil reconditũ nihil anceps: nihil ambiguũ pateris. Quæris ab me duo ex prima qõne. M. Tulli. Ciceronis primũ quid ſibi uir ille eloquentiſſimus uoluerit: apud quẽ ubi eſſet ꝓpoſitũ mortẽ uideri malum: continuo ſubdiderit perinde atq; neceſſario conſequens. ſi malum ergo miſerum: Ais. n. id uideri tibi non ſatis docte neq; acute dictum. Sunt enim plæraq; mala in homine: neq; tamen eius ponderis ſunt: ut miſerum efficiant. Num illũ uirum dicemus miſerum: inquis qui ſumma uirtute præditus & primarlis corporis atq; fortunæ bonis pollens: ſi aut iterdum ex pedibus laboret: aut i maximis diuitiis uel equum uel bouem amiſerit: nã hæc ẽt mala ſũt: ſed nõ talia q̃ tali atq; tãto uiro miſeriã iportẽt. Petis ſecundo loco quid Clepſydra ſignificet: Naz eius quoq; uerbi mentionẽ fieri eo dẽ in libro. Paucis ad iſta tibi reſpõ deo: & de clepſydra primũ: hoc. n. uerbum eſt græcũ. qđ a clepto cõpoſitũ ẽ hydor. Clepto aũt furari ſignificat ac uelo. deſcendit enim clepto a calypto id quod ſignificat uelo. & inde apocalypto hoc ẽ reuelo. uñ habetur apd Ioannem apoſtolũ apocalypſis quo uerbo reuelatio ſignificat. nã ꝓpriũ furacis hominis ẽ. qui Cleptes dicit uelare & abſcõdere: q̃ clã & per inſi-

dias ſurripuerit. Clepſydra uero duo ſignificat & fontem & horologiū. Eſt.n. fons' Athenis in arce illa Mineruæ quōdam: nūc beatæ Mariæ uirgini conſecrata. Is p alueū ſubterraneū latētē fluēs ſtadia uigiti ſurgit tandē in riuos ad uicū phalereū. Erat ꝓterea uas quoddā uitreum: qđ æqualibus demēſionibus ſignatas horas oſtēderet: ad cuius ēt fundū erat foramē: qđ aquā aptū emitteret: & ita horæ p aquæ diminutionē quot eſſēt uideri poterāt. Itaq; nō abſurde ſiue de fonte accipias ſiue de horologio: recte Clepſidra nominatur: q̄ aquā: aut uellet aut fureť. Cæteꝝ in prima Tuſculana eā p horologio intelligi oportere: haud eſt ambiguū Vocata ē aūt hora ab ὡροῦ horos: quo uerbo urina' ſignificať. Aiaduerſum.n. in Aegypto phibent: quo tē pore ſacrificiū quoddā eſſet faciundum: hoſtiā imolādam quater ac uigenties æqualibus inter ſe ſeptiis minxiſſe. Et ita hora nomē accepit ab horos ideſt urina: quod idē ēt hauros dicitur. Et illud quoq; ābigēdū non eſt dupliciter dici diē: & natura qui noctē unā cū die dimetiēs quatuor atq; uiginti horas complectitur: & ar te: q integrū hūc diē in duas diuidēs partis: & ex duodenis conſtat horis: qua dimēſione & romani uſi ſūt & hebræi. Ad alterā uero tuam q̄ſtionem qua Ciceronem uideris & obtuſitatis & inſcitiæ accuſare: illud cē ſeo reſpōdendū nō tibi: qm̄ nihil ab re q̄rere ſolitū aiaduertiſ: ſed tuis iſtis ſophiſtis: q cū oia noſſe uolūt exiſtimari: nihil ſciunt omnino. In omni & facultate: & arte & ſcientia principia quædam ueluti fundamēta conſtitui ſolent quibus conceſſis: quæ inde manant: facile confirmantur. Academici quorū auctor fuit Plato: & peripatetici item: quibus: & nomē & initiū dedit Ariſtoteles Platonis diſcipulus: triplicia bona in homīnis uita eſſe uoluerunt: prima animi & ea ſane cæteris omnibus potiora: ſecunda corporis quæ tāto ſunt q̄ animi deteriora: quanto cōrpus animo eſt inferius: tertia fortunæ: quæ quo minus in noſtra poteſtate: eo cæteris bonis minoris ſunt facienda. Præterea in ſingulis huiuſmodi bonis eas differentias eſſe uolūt: ut alia aliis præſtare arbitrenť. At ſtoici quorū princeps fuit Antiſthenes Socratis auditor cōdiſcipuluſq; Platonis id ſolum ac ſummū cenſuit bonū: quod honeſtum eſſet. Quæ uero uel ad corpus: uel ad fortunā pertinerēt: neq; bona appellauit exiſtimatiue: nec mala: ſed indifferentia: quod & bene ac ſecundum uirtutem is uti poſſemus & male atq; uitioſe. Ob eāq; rē tū cōmoda: tū incōmoda nominaťnec parū & nimis: nec plus & minus: nec exceſſū & defectū ullū inter ai bona ſtoici eſſe uolūt: ut cū qd dicať bonū: id cōſtet oi bonitatis & rōne & nūero: & itē malū: qđ oi ex pte & abſolutiſſime malū ſit. cū ſolo igī bono ſtoici humanā fœlicitatē diffiniāt: q̄ re etiſſime Cicero ſtoicos ſecutos cū ꝓpoſitū eēt mortē uideri malū. reſpondit ſi malū ergo miſerū. id qđ & ad ꝓpoſitionē & fortaſſis ad ueritatē aptiſſime ſubtiliſſimeq; cōſeqť: q̄q̄ iccirco fortaſſis ipſe non probas q̄ podagra tibi nō malū mō: ſed ſūmū ēt malū eē uideať. Quod ſi teip̄m collegeris, aliter ſentias. Vale. ex Mediolano. iiii. Nonas Iunias. Mccccxxxxi.

¶ Franciſcus Philelphus Saxolo partenſi. S. D.

DE tua in Peloponeſū: quā iltituiſti: pfectiōe accipe ſententiā meā. Fuit' oli peloponeſus i unluerſa græcia & uiris: & opibus pollēs: nūc iis uacua prorſus: Nā ꝓpter cōtinuas barbarorū incurſiōes i colarū q̄ ignauiā adeo ē bonis exinanita oibus: ut ꝓter unū georgiū gemyſtū uirū certe & doctū & grauē: & diſertū: nihil inuenias dignū laude. Princeps.n. illi palæologi: ipſi quoq; inopia preſſi uel ſuis ſūt ridiculo ac prædæ. Itaq; præter unū gemyſtū cætera illic oia cōmiſeratiōis ſunt plena. Accidit q̄ lingua ēt ipſa adeo ē deprauata: ut nihil o/o ſapiat priſcæ illius & eloquētiſſimæ græcie. Mores uero barbaria oi barbariores. Quare ſi me audias: nō Peloponeſus tibi ſe Thracia hoc ē noua Roma Cōſtātinopolis petēda ē. Illic.n. & uiri eruditi ſūt nōnulli: & culti mores: & ſermo ēt nitidus: Quod eo tibi magis faciū dū cēleo: qđ neſciā quāta ſit tibi. Georgii gemyſti futura copia: ſi peloponeſū petieris: Eſt.n. iā admodū ſenex: q̄q̄ magiſtratū gerit: neſcio quem. Cæterum Conſtantinopolin petiturus poteris: ſi uidebitur: ad uirū ex itinere tā tiſper diuertere donec præſens ipſe corāq; diiudices & regionē: & uiros. Vale. ex. Mediolano. vi. Idus iunias Mccccxxxxi:

¶¶ Franciſcus philelelphus ioanni auriſpæ. S. D.

DEmo te uno accipiēdo facilior. Te rurſus nemo difficilior dādo. tu me liberalitatis plurimū laudas. Et hāc uirtutē extollis oratiōe: ac recte tu quidē. Cæteꝝ quā ipe uirtutē tātī faceť uideris cur eā minus amplecteris. Es tu ſane librorū officina. Sed ex tua iſta taberna libraria nullus unq̄ prodit codex: niſi cū quæſtu. Quid tandē adeo te libris ingurgitas? Quibus utinam: ut par eſt: utereris. Ego petii abſte Strabonē geographū excribēdi gratia: cuj mihi librarius eſſet domi. Reddita mihi ſunt a te uerba cum aſſentatione permulta. Ad rē aūt nihil petis a me nūc Sextū Empericū eius excribendi gratia. gero tibi morem: Sed ea conditione ne mutuum tibi iure doni aſcribas. Quare fac ut ad me meus redeat codex: cū ſuo apud te officio functus fuerit. Vale. ex. Mediolano quarto idus iunias. Mccccxxxxii.

¶ Franciſcus Philelphus Franciſco barbaro. S. D.

ADhortationem tuam non inuitus audiui: quippe qui norim eam proficiſci a bēuolētiſſimo i me animo. itaq; habeo tibi gras. Verū illud quoq; aio uelim: tecū uolutes: nō eē i eius poteſtate: q̄ nauiget euxinū: ire ſæpe quo uelit: ſed q̄ uēti traxerit. Vale. ex Mediola. pridie Kal. Apri. Mccccxlii.

¶ Franciſcus philelphus Leonardo iuſtiniano. S. D.

SI poſſem tuo uti conſilio: nihil oium mallē. Sed quod te nō latet: tēporis habēda ē rō: Quod qui minus facit: is certe prudēs eē nō pōt. Cætera tecū is cōmētabitur: qui tibi lras reddidit. Nā ge quid expoſuerit: id ab me totū pfectū exiſtiato. Vale. ex Mediolano pridie Kal. apri. Mccccxlii.

¶ Franciſcus Philelphus Catoni Sacco Iureconſulto. S. D.

PVto Mariū filiū diē ꝓpe apd te fore: Nā eū expecto cottidie: Debet.n. ſoluiſſe ex Thracia. eſtq; remigraturus p Padū. Cū iſtuc appulerit: aut ipſe tu ei cōſule de equo: aut me facito q̄primū certiorem quo equū iubeam aduolare ad uos. Vale. ex Mediolano Idib⁹ maiis. Mccccxxxxii.

¶ Franciſcus philelphus Alberto Zancario. S. D.

NOlo tibi unq̃ persuadeas Alberthe zancari eo me eẽ ingenio: ut si uuul cũ loco animũ quoq; immuté. Quinimo ẽt cũ sũ Mediolani: uideor usq; Bononiæ agere: adeo me istius florẽtissimæ urbis mẽoria tenet. Quid igr̃ de te putas: cui⁹ suauissimi facilimiq; mores semp habitãt mecũ die noctuq;. Quod si minus frequẽter meæ lr̃æ ad te aduolãt: id uel occupatiõib⁹ meis dato: uel tibi fortasse ipsi: qui negligẽtior factus es: nam si sæpius ad me scriberes cõgeret ẽt ipse uim afferre meis qbusq; negociis: ne te frustra scripsisse iure q̃ri apud me posses. Itaq; postac quid tibi faciundũ sit: tenes. Veli me certiorẽ facias de oĩbus rebus tuis. Nã q̃q̃ uarii istinc rumores afferũt: ego tamẽ ea certissima eẽ arbitror: q̃cũq; a te accipio: Non. n. ipse es: qui aliud dicas: aliud sentias. Proinde si de te me uelis trãquillo eẽ aio: fac: liqdo intelligam: quo in statu uersaris: q̃ uiuis & tibi: & tuis. Idq; ut facias: te ẽt atq; etiam rogo. Nam de rebus tuis nõ possum non esse sollicitus. Vale. ex Mediolano. xiii. Kal. Ianuarias. Mcccc xxxiii.

¶ Franciscus Philelphus Ioanni Tuscanellæ. S. D.

NOn esse te oblitũ & doctoris & hois amicissimi: gaudeo maiore; in modũ: tibiq; habeo gratias: q; hominis gratissimi officiũ, præ te fers. Quod cupis certior fieri: quo in statu sint res meæ: uersor eqdem apud hũc meũ hũanissimũ pricipẽ atq; optimũ & honorifice &, i maxima ai quiete: unu; mihi modo molestũ est: q̃ q; thrusco potius delectatur sermone: q̃ litterario. Itaq; nec esse ẽ ea sertam: quæ iubet. Cætera mihi bene sunt õmnia. Vale. ex mediolano. v. kal. Ianuarias. Mcccc xxxxiii.

¶ Franciscus philelphus Guarnerio Castellioni iureconsulto ducaliq; senatori. S. D.

ET lepore: & capos: & pdices: quos dono misisti mihi cũ uidi libẽter: tũ iucũdissime accepi. Nam & ingeniũ delicatioribus foueẽ absoniis redditurq; acutius: & accipe a te dona tali tãtoq; uiro nõ fit sine laude mea: Recte. n. Horatius: & pfidiũ & dulce dec⁹ meũ: q̃q̃ ego: ut ingenue tibi fatear qd sentio lautioribus istiusmodi esculẽtis nõ admodũ uti cõsueui: nõ q; gustus mihi sit rusticãus aut agrestis: ed quoniã uideor didicisse: quo habitius ẽ corpus: eo igeniũ reddi crassius. Quis ãt nescit istiusmõi qbusq; cybis corpora effici latiora. Itaq; si me amas: leuioribꝰ munusculis mecũ age: peponibus: prũis: pfcis: malis: pyris: uuisq; ac ficubus: ne deteriorẽ efficias: quẽ meliorẽ debes. Vale Mediolani ex ædib⁹ nr̃is iii. Kal. Ianuarias: Mcccc xxxxiii. ¶ Franciscus philelphus Leodrisio Cribello. S. D.

VOd græca oĩa te delectãt. uel ea assequor cõiectura: q; mei uteris p tuis ex illo uidelicet trito per uulgatoq; prouerbio τα τ̃ων φιλων κοινα. Sed tu eo plus facis: q; mea ita ducis tua: ut mihi i his nullũ ius reliquũ esse uelis. Meus Diodor⁹ iã annos duos ẽ apud te: nec tot litteris repetitũ ire ad me pateris. At isto mihi uæhemẽter est opus. Quar̃ fac: eat ad me q̃primũ: rediturus ad te cũ uoles. Quod si fortasse tenet i fœnore fac me certiorẽ: quo pecunias ad te dẽ: ne peat. Vale. ex Mediolano. iii. Kal. Ianuarias. Mcccc xxxxiii. ¶ Frãciscus philelphus Saxolo partensi. S. D.

POllucẽ: quẽ petis: libẽt issime ad te darẽ: si penes me foret: sed hospitat̃ iãpridẽ apud Harpyã: hoc ẽ apd Ioãnẽ nfum Aurispã. q ea cõditiõe libros accipit mutuo: ut restituat nũq̃. Dabo tñ ad eu; lr̃as: curaboq; uel hũanitate: uel iurgio: ut pollux redeat domũ: quẽ deide cõtinuo tibi mittã. Vale ex Mediolano. iii. Kal. Ianuarias. Mcccc xxxxiii. ¶¶ Franciscus philelphus Guiniforto Barzizio. S. D.

FSanctũ est præceptu; & euãgelicũ: ne alteri faciamus: qd nobis fieri nolumus: Id pſæpe legisse te certo scio: es. n. totus similis tui. Quo fit ut magis mirer non idẽ a te obseruari: q̃d didicris: scis enim ab Aristotele quoq; usurpatũ nõ satis eẽ uirtutẽ scire. nisi ẽt boni simus. Quid hæc sibi uelit oratio non te præterit. Tuum igitur fuerit ita moderari tibi: ut nihil quæsisse uidearis: quod ipse grauiter sim laturus. Est mihi tecum a patre tuo eruditissimo illo optimoq; uiro familiaritas. quæ tibi sancte atq; inuiolate tuenda est. Vale. ex Mediolano. iii. Kal. Ianuarias. Mcccc xxxxiii.

¶ Franciscus philelphis Bornio Salæ iureconsulto. S. D.

QUid egeri in cã amici tui: ex eodẽ ipso debes iã corã accepisse: nã ẽ a me nihil sane p̃termissum: qd ad eius uel rẽ: uel dignitatẽ ptinere sim arbitratus. Et ut mea fert opinio: lõge plus ẽ apd hũc meum clemẽtissimũ pricipẽ mea opa cõsecutus: q̃ uel optare fuisset ausus. Tu si qd ẽ aliud: qd a me tua cã fieri uelis: id si scripseris: ñ scripseris frustra. Vale. ex Mediola. iii. Kal. Ianua. Mcccc xxxxiii.

¶ Franciscus philelphus Antonio metello. S. D.

COmmẽtationũ florẽtinarũ dedi ad te libros tris: nã pluris nũdũ ædidi: & ne id qdẽ mea culpa: si; istorũ potius: ab qbus priceps iducẽt: ut alia mihi iscribenda iubeat: q̃ idoctus potius: q̃ uiros doctos & grauis sint delectatura. Vale Mediolani. ex ædib⁹ nostris. iii. Calẽ. Ianua. Mcccc xxxxiii.

¶ Franciscus philelphus Antonio raudensi theologo. S. D.

VId ego sentiã de his: quæ abste in lactantiũ firmianũ scripta sũt: dicã eqdẽ breuiter: nec tibi mẽtiar: petis. n. ut audacter tibi apiã iudiciũ meũ de his: quæ i firmianum Lactantiũ scripsisti. Obtẽperabo uolũtati tuæ: id qd ẽt si minus esset abs te petitũ: minime subricuissem. Nõ est boni uiri reticere ueritatẽ: præserti eã: quæ deprauata si fuerit: nocere pluribus põt. Vellẽ eqdẽ pater optime ab oi istiusmõi scribẽdi genere te cõtinuisses: neq; cũ isaniẽti cãdido decembre desipe ipse uoluisses. id certe fuisset & ordinis & dignitatis tuæ. Quæ. n. p imortalẽ deũ phanatica rõ te commonuit: ut pinde atq; ifesto quodã atq; inimico afflatus spiritu: in; uirũ illũ doctissimũ: atq; disertissimũ tã insolẽter: tã iniuste: tam impie iuehereris: ut nõ res solũ pœne innumerabilis: cõsulto male interpteris: sed nomẽ ẽt uiri deprauare studueris: utpote quem Lactensiũ pro Lactantio nomines: Nã de reb⁹ ipsis quid loquar: quas uel quæris notas dũ corrũpere laboras: te oĩbus eruditis & grauissimis uiris ridiculo pbes. Pudet me profecto ea i mediũ pferre quæ a te nõ iepte minus q̃ perperã notata sũt atq; repræhẽsa. Rogo igr̃ te ut hac in re Aureliũ Augustinũ

imiteris. Retractauit ille uir æquæ ſappiens ac ſanctus: quæ iprudēter errauit. Retractat ēt tu: ſi tibi cōſtas q̄ ſciens uolensq; male ſcripſiſti. Quod ſi feceris: nō modeſtiæ & uerecōdiæ min⁹: q̄ ſapiētiæ laudabere. Vale. Mediolani ex ædibus noſtris. iii. Kal. Ianuarias. Mcccc xliii.

¶ Frācisc⁹ Philelph⁹ Saxolo pratēſi. S. D.

QVid iterſit inter στρατια ſtratia penultia ſyllaba per ei diphotongon ſcripta & cū accētu acutu & στρατια ſtratia penultia ſyllaba ſcripta ſine diphthōgo & ultia ſyllaba accētuata. expediā breuiter Quā nos expeditionē dicimus i re militari: ea græci ὁτρατεία uſtrateiam noiant: Nam στρατια ſtratia ſine diphthōgo i penultia & cū accētu i ſine exercitū ſignificat. Χιλιαρχος chilarchos uero ad uerbū millenarius eſt: ſed in Romanis hiſtoriis p tribuno militū ita ſemper acipiunt: ut Δημαρχος demarchos pro tribuno plebis. Vale. Ex Medioluno. iii. kal. Ianuarias. Mcccc xxxiii.

¶ Franciſcus philelphus Franciſco Barbaro. S. D.

NOn equidē ignorabam fore: cū Kyriacū āconitanū tibi eēm commēdaturus: ut diceres agi ab me acta quippe cui ipſe nulla ēt mea cōmēdatiōe cōmēdatiſſimus ſit cū uirtute ſua: quæ haud ē uulgaris: tū ea diligētia: qua in ſuſcitādis mortuis unus oim prius utit: Quem. n. unq̄ huiuſmodi laborem ſuſcepiſſe aut audiuimus: aut legimus: ut ex uniuerſo prope terrarū orbe quicquid i ullis uſquā lapidibus notatū litteris aut græcis: aut: latinis unq̄ fuerit: id reportarit ad noſtros: Vere eo is tibi hoc tēpore gratior eſſe debet: quod ad te barbarū refert nōnulla pulcherrima Epigrāmata: quæ apud barbaros Aſiæ populos repperit: Ex quibus ipſis habētur pleraq; memoratu digna. Quare: hunc huminē ita tibi cōmendo: ut intelligas mihi quoq; eſſe cariſſimum. Vale. ex Mediolano. iii. Kal. Ianuarias. Mcccc xliii.

¶ Franciſcus philelphus Leonardo Iuſtiniano. S. D.

CYriacus Aconitanus cū Venetias peteret: a me petiit: ut ſe tibi per litteras cōmendarē. Id feci eo libentius: q; nō eſſem ignar⁹ hominē tibi fore nō iniucūdū: p̄ſertim q; ferat ſecū nōnulla priſcæ uetuſtatis monumēta: & eulogia: & epigrāmata: & alia plæraq; ſcripta: q̄ ex lapidibus uetuſtiſſimis in Aſia Græciaq; collegit. Hūc igit uix: ita uelim: & uultus hilaritate: & ſermonis comitate excipias: ut eos ſoles: quos dignos exiſtimas: ab quibus tuū ſplendidiſſimū nomen p orbē terrae lōge lateq; prædicet. Nunq̄. n. quieſcit Cyriacus: qui eam ſibi ducit queſtuoſiſſimā mecaturā: ſiquid ab primis illis uſq; arcadib⁹: quo ante ſolē & lunā extitiſſe fabulātur. memoria dignū inuenerit: in Italiāq; aduexerit. Quid ſit opus facto: intelligis. Vale. ex Mediolão. iii. calen. Ianuarias. Mcccc xliii.

¶ Franciſcus Philelphus Ioanni Auriſpæ. S. D.

EGo ipſe bene habeo: & te ex litteris tuis bene ualere audio. itaq; utriq; noſtrū & gratulādū iuxta & lætādū eſt: id qđ ut q̄diutiſſime fieri liceat: uæhemēter opto. Vale. ex Mediola. iii. calē Ianuarias. Mcccc xxxiii.

¶ Franciſcus philelphus Ioannocio manetto. S. D.

COmmunis ille familiaris noſter me corā monuit tuis uerbis: ut a barbadoris mihi cauerem: qm̄ occulti neſcio qd cōſilii habent cum is hominib⁹: q mihi uel nullo errato meo infeſti ſunt. Habeo tibi gratiā mi ioannoci. q nulla fortunæ incōſtantia deterreris quo minus mihi ſemp bene cōſultū cupias. Cæterq; eſto bono de me animo: Nā ita munitus ſum: ut nullæ hominū inſidiæ mihi poſſint incōmodare: quippe q & prudētiæ utor armis: & apud eum ſum principem: qui uel dormientibus nobis: omnia rimet: omnia cuſtodiat: adeo ut nullus omnino ſit locus inſidiis. Cōſilium tū tuum non modo nō cotemno: ſed facio plurimi: amplectorq; libnetiſſime. Et operā dabo: ut reipſa intelligas nihil frūſtra ſcripſiſſe te. Vale. ex Mediolano tertio Kaldas Ianuarias. Mcccc xxxiii.

¶ Franciſcus philelphus Iacobo conſtantio equiti aurato. S. D.

VNas tandē aliquando lras tuas accepiſſe me duco equidē miraculi loco: putabā. n. te nullū iā ēē quod tādiu nihil pro tua priſtina cōſuetudine mecū obſtreperes cæterū ita ſolēt pleriq; oēs fortūati: q lætiſſimis in rebus nō amicōr mō. ſed ſuiipſorq; obliuiſcunt. Quod autē mihi fortunā meā gratuleris: id tibi licet facere merito. Sū equidē apud ſapientiſſimū munificēriſſimū huius tēpeſtatis principē: & eūdē optimū ſane uirū ducē hūc Mediolani Pphiliphū mariā. Petis ut huic te & notū & cōmēdatū faciā. Id mihi facillimū factū eſt. At faciā certe. Vetū mihi declares. uelim. quæ tibi ſit mēs: q cogitatus: tui: quo intelligā: quid tibi agēdū ſit. Hæc a me ſunt nō temere ſcripta. Si te mihi penitus recluſeris: potero tibi fortaſſe cōſiliū dare nō inutile. Vale. ex Mediolano pridie Cal. ianuarias. Mcccc xxxiii.

¶ Franciſcus philelphus Arberto zancharlo. S. D.

DEſyderare te lras meas æquo aio facileq; patior: quippe qui exiſtimē abs te amari me plurimū. Miror tamē: quid ſerius adeo mihi ſcribis. Cām reiectas: ſcio: i occupationes tuas. At debes me quoq; arbitrari minime eē otioſum: itaq; officiū meū aut tibi nō eſt acuſandū. aut tuū tibi minime probandum. Vale. ex Mediolano pridie. calendas Ianuarias. Mcccc xxxiii.

¶ Franciſcus philelphus Bornio ſalæ iureconſulto. S. D

PEr iucundæ fuerūt mihi lræ tuæ uel perbreues: fuiſſentq; lōge iucūdiores: ſi attieū te q̄ lacōicū maluiſſes. cæterū ne ſis me quoq; breuitare ipſa ſuplor. Vale ex Medio. pridie cal. ianua. Mcccc xxxiii.

¶ Franciſcus philelphus Pallanti Strozæ equiti aurato. S. D.

CVm nihil nos inter nos ſimus aliud cōmēraturi q̄ de muſis & litteris: neſcio: ad nobis uerendum ſit: quo minus priſtinā illā noſtrā & familiaritatē & beniuolētiā & mutuis lrar officiis repetam⁹? Sane plurimū me delectat: q te totū philoſophiæ ſtudio dēditū audio. Quid. n. magno uiro dignius: quid illuſtrius: quid ēt iucūdius: q̄ aſſidue animū alere bonis artibus: Quæ fortunæ appellant bona fluxa omnia caducaq; ſunt. Solum animi bonum quod in uirtute poſitū eſt & in rerū incōmutabilū toti-

uſq; naturæ pſpiciẽtia reddit humanũ genus & imortale & beatũ. Itaq; nõ põſſu; nõ maiorẽ imodũ lauda re iſtitutũ nobiliſſimũ tuæ pacatiſſimæ uitæ. Tibiq; uæhemẽter gratulor: æq̃nimitatẽ tuã prudẽtiſſimumq; cõſiliũ: qd aliq̃ te totũ tibi uẽdicaũeris uacuus oi ſtrepitu & faſtidio ambitiorũ ciuiliũ & humanaꝝ ſollicitu dinũ. Vtinã idẽ mihi liceret hoc tpe: quod tibi uni. Quatenus tamen licet: ipſe ẽt uiuo mihi. Et quicquid ab officio ſurripio mihi otii: id totũ philoſophiæ dedico. Meq; ad ſcribẽdũ cõuerti totũ: quo nõ præſentib⁹ mo do: ſed etiam poteris natus fuiſſe uidear. Vale. ex Mediolano Calẽdis Martiis. Anno a Natali chriſtiano. Mccccxliiii.

¶ Franciſcus philelphus Iacobo conſtãtio egti aurato ac iureconſulto. S. D.

GVm eḡdẽ ſuauiſſimas tuas lr̃as ſuauiſſime oſculat⁹: utpote ḡs refertas ad me dediſti cũ tuis ſua- uiſſimis ſalibus: tũ exuberãti quadã erga me beniuolẽtia. Q d ãt cauillaris me: qm̃ opulentior fa ctus ſim: oblitũ eẽ tui: uideo te q̃urbaniſſime locari mecũ. Nã quo pacto obliuiſcar tui? quem & Senæ prio: & dein Bononiæ: cũ utraq; in urbe ptorẽ urbanũ gereres: non mõ ſtudioſiſſimũ mei: ſed qd tuæ erat hũanitatis obſeruãtiſſimũ eẽ aĩaduerterim. Q d aũt ais me opulentũ factũ rides: tu ſane in geniũ meũ: quẽ noris a nulla re magis alienũ: q̃ a cumulãdis pecuniis. Nec me latet eẽ nõnullos: q mihi ui tio dent meũ hũc rei pecuniariæ cõtẽptũ: præſertim q̃ exiſtiment diuitias i omne uitæ genus expedire pluri mũ cũ eẽ eas dicãt ornamẽta pacis & ſubſidia belli. At ego mihi bellandũ nũq̃ cenſui: nec itẽ uolo: ni fortaſ ſe cogar rñdere laceſſitus. Sed huiuſmõi belli genus nõ enſe geritur: nec iaculo: ſed ligua & arũdine. Ad id nullis diuitiis eſt opus. Nã in pace mihi ea uidenť pulcherrima ornamẽta: q̃ ingenii ſplẽdor: q̃ magnitudo uarietaſq; doctrinæ: q̃ dicẽdi copia maieſtaſq; pſtiterit. Huiuſmõi ego ſtudiis delector plurimũ iacobe cõſtã ti: quoꝝ diuitiis me cuperẽ: opulentũ iure poſſes appellare. Voluntate certe p̃xie accedo. Cæteꝝ illud tibi auſim affirmare nihil oĩno eẽ uel ad uirtutẽ: uel ad optimas diſciplinas cõtrariũ magis: q̃ diuitiaꝝ opũq; ma gnitudinẽ. His. n. mortales ad libidinẽ: ad iſolẽtiã: & ad multa uitioꝝ gña ipellunť. Quotũquẽq; mihi dede ris ex oi hoium memoria q & ditiſſimus idẽ fuerit: & uir optimus? Poſſim ego tibi inumerabilis p̃pe i medi um afferre: quos magnitudo pecũiæ ad extrema ſcelera ipulerit. itaq; ſiue ſerio loquaris: ſeu loco: ego ita me met inſtitui: ut nulli pecuniario quæſtui unq̃ ſeruiã: ſed dorminer poti⁹. Tu: certo ſcio: de te tibi multo ſecus inſtituiſti. Nã qui uoluptarius factus es: pecuniis multis carere nõ potes: quo tu iſti latiori uentri obſequaris? At nobis q uiliorib⁹ utimur obſoniis: nulla opus eſt pecuniarũ copia. Paucis. n. cõtẽti ſumus: pluriſq; lactu cã & pyrũ facimus: q̃ cinama ac zucharũ. Nullo delectamur mulſo: ſed aut aqua pſæpe mera: aut uino: & de bili: & dilutiſſimo: id qd ſi nõdũ uictus noſtri memoriam amiſiſti: meminiſſe ppulchre debes. Sed hæc inter nos locati ſimus. Tu: uelim: me cõmonefacias: ad qd tp̃s es neapolim petiturus. Nã cõſiliũ iſtud tuum nõ poſſum non plurimũ p̃bare. Es. n. apud eũ regẽ futurus: qui cũ nulla uirtute uacat: tum benignitate ac mu nificentia cædit nemini. Vale. ex Mediolano pridie idus iunias. Mccccxliiii.

¶ Fraciſcus philelphus Petro Thomaſio philoſopho ac medico. S. D.

ACcuſas me negligentiæ: qd eqdẽ pmoleſte ferrẽ: ſi cuiq̃ me noſſẽ in diligẽtiæ obnoxiũ. Nã qs all us me uno in ami cos diligẽtior: At nullæ meæ iãdiu lr̃æ tibi fũt redditæ: q̃ſi aliqd tu mihi p̃diu ſcripſeris: cui uicẽ ipſe minus reddideri: noli ig̃ ea torq̃re i me tela q̃ iure optio retorqueãt in te Cæterũ iſtiuſmõi deſyderiũ tuũ nõ difficulter me expleturũ polliceor: q̃tẽus p tẽpoꝝ cõditionẽ mihi licuerit. It tũ ſiat ſi ois ſermo noſter: ois ſcribẽdi cõſuetudo de muſis futura: ſit: & de his rebus: q̃ nihil habeãt cõe cum publicis actiõibus. Egotqd ſcire poſtulas bene ualeo: meaq; fortũa cõtẽt⁹ ſu;. Pauca appe tenti: pauca ẽt ſatis fũt quottidie mutare cœlũ hominis eẽ duco & icõſtãtis: & moroſi pſerti ubi id ab re fiat. Vale. ex Mediolano Kalendis iuliis. Mccccxxxxiiii. ¶ Franciſcus philelphus Ioãni auriſpæ. S. D.

NOui ex ipſa uſq; Cõſtãtinopoli eſſe tibi recõditos nõnullos Theophraſti libros: & eos maxie: qui περὶ φύτων ſcribũť. Hos ego mihi excribi cupio. Eſtq; mihi cõmode paratus librarius græcus. Itaq; rogo te: ut codicẽ illũ mittas ad me q̃primũ rediturũ itẽ ad te p̃pediem. Noli: obſecro: ullã excogitare cãm aut cõfictã: aut ueriſimilẽ: q̃ fretus: mihi minus morẽ geras: ne ipſe itẽ cũ meo ali quo uolueris uti officio: par pari referre cogar. Vale. ex Mediolão. xv. Calendas auguſtas. Mccccxxxxiiii.

¶ Franciſcus philelphus Saxolo pratenſi. S. D.

NOn idẽ eſſe τοψεῦδος λεγεῖν καὶ τοψεύδεσθαι ſextus empericus libro prio de grãmatica aptiſſime docet. Nã ψεύδεσθαι hoc ẽ mẽtiri: tũ exiſtimamur: cũ id dedita opa facimus i alteri⁹ fraudẽ atq; detrimẽtũ: cui mẽtimur. At ψεῦδος λεγεῖν hoc ẽ mẽdaciũ dicere: ẽt ad eius utili tatẽ: cui dicimus mẽdaciũ: fieri a nobis põt: id qd & parẽtes & filios: & medici i ægrotos obſerua re plerũq; cõſuerũt. Multa. n. quãdoq; dicũt: q̃ norũt nõ eẽ uera: & dicũt tñ: ut illis uel admonitiõe uel exẽ- plo uel ſpe aliq̃ p̃ſint. Præterea metiẽdo nõ ipſi fallimur: ſed ſtudemus alteꝝ fallere i eius detrimẽtũ. At dũ mẽdaciũ dicim⁹: tũ ẽt ipſi fallimur: dũ nos uera loq arbitramur. Vale. ex Mediolão nõis augu. Mccccxliiii.

¶ Franciſcus philelphus Leodryſio Cribello. S. D.

MIror: qd tibi i mẽtẽ uenerit: ut ex Papia lr̃as ad me dederis: q̃bus petis: habeã ne: quicq̃ exploratũ ac certũ: cuiuſmõdi legẽ tuliſſet Otho ip̃ator de cõſeſſu ordinis eq̃ſtris in Theatro: & q̃ itẽ fuerit lex iulia: & q̃ ſcatinia. Quid. n. te nõ miret: q cũ habeas iſtic iurecõſultoꝝ Homerũ Catonẽ ſaccũ: nõ ex iſto potius: q̃ ex Philelpho q̃ieris de iſtiuſmodi legib⁹? Cæteꝝ ut tibi morẽ gerã: nõ otho Cæſar imp̃ator. ſed. M. Otho tribunus plebis legẽ tulit: neq; i o rdine eq̃ſtri ſpectaturus ſederet: niſi ſeſter- tia q̃dringẽta milia poſſideret Quod cui cõtingeret: q̃ſquis is tãdẽ eẽt: ſiue igenuus: ſiue libertus: ei liceret i gradu q̃rtodecimo inter eqtes ſpectaculo itereſſe. ad q̃dringẽta ãt ſubitelligi oportet millia antiquo more. Nã q̃drigetoꝝ ſeſtertioꝝ poſſeſſio i romana repu. fuiſſet iopia: cũ ſeſtertia cẽtũ cõplectantur libras argenti.

triginta:cū sestertiū cōtineret ex ære signato libras duas ac semis. Legē uero Iuliā sanxit. C. Iulius Cæsar:q cauebaṫ. ne liceret adulteriū ppetrare. Sed deprehēsi q fuisset in adulterio:iis supplicio dederēt. Q d uero loco ultio abs te petit:Lex Scatinia a Scatinio lata ē cōtra puerorꝝ cūcubitores:q uocāt ἀρρενοκοίτας arsen cocoetæ. Hos. n. graui supplicio afficiebat. Nos tū pædicatores tū pædicōes appellam⁹:istiusmodi homines flagitiosos:& ipuros:ac plane sceleratos. Vale cū catōe nostro ex Mediolano. vii. Idus Septēbres. Mcccc xliii.

¶ Franciscus philelphus Francisco Scalamonti equiti aurato. S. D.

ET de horologii iuctore:& uñ nom acceperit:respōdebo tibi:q didici lectitādo. Habeṫ i sacris lris nō egyptiorꝝ:inq̄:sed hebræorꝝ. Nā egyptii sacras litteras uocabāt:qbus p q̄dā aialia ac signa uerba ipsa significabāt:utpote uerbi gratia anguillā pingētes & inuidū itelligebāt:& iuidiā:ea ratiōe qd anguilla cū aliis piscibus nullā habet cōmunionē:sed ab eis semp seorsū se cōtinet:& sub lepotis figura auditū:qm̄ lapores sint acerrimi auditus:habeṫ inq̄ apd hebræos li. regū q̄rto Ahcā omniū primū horologiū inuenisse. At his ægypti nequaq̄ assentiūt:q ut hominū genus ob cæli tēperiē ab se ortū cepisse uolūt:ita ēt cū alias pulchras artis & disciplinas:tū horarū rōem reptā eē:qppe q asserāt hostiā q̄ immolāda foret:q̄ter ac uicies paribus inter sese distātiis meiere aiaduersā:& inde unius integri diei tēpus i horas q̄tuor ac uiginti fuisse distributū:qd & die. s. cōplecteret & nocte:Cæterū a pbatissimis traditē auctorib⁹ Hermen trismegistū:cū eēt olim apud ægyptios sacrū animal quoddā Serapidi dicādū cōiecisse id i die totum duodecies feciss utinā pari semp interposito tēpore:& inde hūc horarū ordinē:cōstituisse:& dimensuꝝ scilicet die i horas duodecim ac nocte eodē mō. Id aūt eo uidet pbabilius: qd hora ab ὥρος oros qd urinam significat:nomē habet. Sūt præterea q acutius rē uelit inuētā:dicūt. n. cæli quadraturā in duodeci partis p rōne musica diuidi:& inde horarū manasse rationeꝝ. A quā. n. q̄ tenuissima cauerna deflueret:cū p totū die excepissent:hāc maiores nostri i duodeci ptis diuisērūt:ex qbus qdē ptib⁹ numeꝝ horis imposuerunt. De Halcyone autē qd requiris:ea. nata ē patre Mænolo & matte canabe:nupsitq cyceci: Quæ quidē auis uitā agitata circa littus. eiusq pulli auferūt a fluctibus:& ut ferūt:dies quattuordeci circa hyemalis tpestiōes gescit:dicta autē ē halcyon qm̄ in mari cōcipiat:Nā ἁλός hals & λοός halos salū hoc ē mare significat. & κύειν cyein cōcipe:& ob hāc rationē aspirāt in pria syllaba:& scribit per. y. tenue. Vocatur ēt halcyōis. De pāe uero pastoꝝ deo duplex apud græcos habetur fabula:Nā alii dicūt eū eē natū matre Penelope Vlyssis uxore & patribus pcis omnibus:ob idq; Pana eē nomiatū. πᾶν pan. n. omne significat. Alii uero cōtēdūt eū natū eē ex penelope & Mercurio cōuerso in hircū. Et hæc hactenus. Tu uelim me facias certiorē de omni tuo statu:id qd pximis tuis litteris te ptermisisse miror: Scis. n. tua mihi oia curæ eē. Quod si de me quæras:mihi pbelle est. Nā principi huic meo uniuersæq; & aulæ:& ciuitati sum carissim⁹. Vale. ex Mediolano tertio Kalendas octobres. Mcccc xliii.

¶ Fráciscus philelphus Ioanni Olzinæ. S. D

IOanni Zaburgadæ scribæ regio dedi ad te dono q̄tuor opuscula. quæ iāpridē ex græco in latinū cōuertā eloquiū:duo Xenophontis socratici:alterū de repu. Lacedæmōiorꝝ:alterū de regis Agesilai laudib⁹:& duo itē ex Plutarcho Chetonēsi: quorꝝ altero Lycurgi uita:altero uita Nūæ pōpilii continet. Ea uero cū certior factus fuero tibi reddita esse:mittā continuo tibi dono secūdum quē edidimus:de exilio librū:ubi de infamia disseruimus. Nūc. n. tertius nobis liber uersat i manibus qui de pauptate inscribitur. interea uero tēpis q̄ ioannes ipse Zaburgada meo nomine tibi corā expostulauerit:id ut cures:plurimū cupio:atq; te rogo. Vale. ex Mediolano pridie kal. octobres:Mcccc xliii.

¶ Franciscus Philelphus Saxolo pratensi. S. D.

NOlim mireris:si quādo serius respondeo tuis lris:id. n. nō fit negligētia ulla mea:qua mihi nihil ē inimicus:sed occupatiōibus maximis:qbus ita obruor interdū:ut uix sim penes me. Nūc ad ea q̄ petis. Artemisius ē apud macedonas mensis maius. Ad hæc hypides orator nōnū artemisiū uocat dianæ simulacrū:nā artemis diana ē. Præterea euboeæ promontorium artemisiū nominari ostēdit Demosthenes in ea oratiōe:quæ p cresiphōte habite ē τεχνι βαναυσόου techne banausos ē: quā nos artē sordidā appellamus. σύνεσις prie calliditas est ἀγχίνοια anchinoe uero uersutia. διάνοια dianoea intellectus est:& intelligentia:quā Cicero quandoq; cogitationem interpretatur: quasi cogitando intelligamus. Vale. ex Mediolano quarto Kalendas octobres. Mcccc xxxiiii.

¶ Franciscus philelphus Nicolao Arcimboldo ducali senatori ac iurecōsulto. S. D.

GO singularē ingenii tui acrimoniā sūmāq; prudētiā cū semp pbaui:tū maxie:sū hoc tēpore admiratus:cū eo in legatione ad Venetos uti collega nolles:quē noras hoium eē leuissimū: & tamen ubi principis uolūtatē nosti te Paulū hæmiliū admittere collegā Varronem haud recusasti. Cæterū fortūatior paulo:qd Varronē ridiculo habitū redderis:egisti oia p uolūtate & usū pricipis Optrādū de te principi eē uideo qd Agamēnō sibi ducebat de Nestore. Si talis:qualē te oēs cē iudicāt haberet uiros decē Frā. Sphor. & de uenetis actū eēt. ut ita loqr:& de oi Italiæ ditiōe Laudo moderationē animi tui:laudo prudētiā:laudo bonitatē:qbus ut frætus uirtutibus:tātā es in hanc diē laudē cōsecut⁹: ut in hac uniuersa gallia cisalpina anteriorē in hoc uitæ genere habeas neminem. Gratulor igit tibi tot uel naturæ industriæ tuæ bona. Mihi autem q̄ meritissime lætor:cui talis amicus contigerit:quo nemo est nec melior: nec sapientior. Vale. ex Mediolano quarto calendas. octobres. Mcccc xxxiiii

¶ Franciscus philelphus Scæuæ corti ducali senatori ac iureconsulto. S. D.

NI pspectū. haberē & exploratū aiuꝝ erga me tuū:nō tā multos pscpæ tibi cōmēdarē. sed cū aiduerteri nūq; isse frustra meas ad te lras:nō sū ueritus ēt hoc tēpore tibi cōmēdare istius hominis cām q tibi reddidit meas lras: Quod eo facio maiore cū fiducia:q mihi uideor itelligē uiꝝ bonū &

pmodestum iniuria trahi p fora: ut qui pecunia sit inferior: ab eo opprimat: qui solis opibus sit superior. Cæterum noui innocētiā tuā & animi magnitudinē. Scio nō patieris litteras meas fuisse uulgaris. Vale. ex Mediolano kal. Octobribus. Mcccxliiii:

¶ Franciscus philelphus Bornio salæ iurecōsulto. S. D.

ACcusare negligētiæ meæ uideris: q iādiu ad te nihil scripserim: qñ tua sit diligētia singularis: q uix unas reddideris litteras post meas ad te denas. Itaq; tibi cauēdū ē: ne tua in te retorqueātur iacula: qbus iure cōfodiaris. Quod si fieri ab me nolis: cura: æqor in me fis: litteras tamē tuas uel p breuis legi plibenter: q in iis lectitādis agnoui ueterē tuā urbanitatē. Vix dici qat: q̄ntū me tenet desyderiū & uidēdi & amplectēdi tui. Quod nobis cū loco; interuallum auferat: reddat id saltē litera; uicissitudo. Vale. ex Mediolāo nonis Octob. Mcccxliiii. ¶ Francisc⁹ philelph⁹ Alberto Zācario. S. D

ANteuertis tu qdē mi Arberthe: ut q negligentiæ accusandus: mihi obiicias indiligētiā. numeres uel: quot ad me litteras dederis posteaq̄ a uobis Mediolanū solui. Quod si meas ex tuis scrimis: eru eris. intelliges: uter nostrū magis sit accusatiōe dignus. Nec ē mihi molestū: tam q mea; epistolarū tenearis desyderio. Diligis. n. me quē quoniā corā uidere amplectiq; nō liceat: q̄ris istiusmodi solatii genus ex litteris nostris qua; si uelis crebritate uti: id facillime cōseq̄ris. si mius ipe obmutueris. Quādo. n. frustra ad me scribis: quo minus tibi cōtinuo respōdeā: cæterū utcūq; res habeat: scribā ad te pæpe: uel ad facietatē usq; quotiēs otiū dabitur. Vale. ex Mediolano nonis octobribus. Mcccxxxiiii.

¶ Franciscus philelphus Guarnerio castelioni ducali senatori ac iurecōsulto. S. D.

VOd & pximo anno: ac itē supiore mihi pollicitus es: tuæ fuerit humānitatis præstare deniq;: Scis n. me nihil petiisse. Nūc autē postulo: ut quod ultro te facturū obtuleras: effectū reddas. quod si pstiteris: habeo tibi gratiā nō mediocrē. Vale. Mediolani ex ædibus nostris. vii. Idus Octobres. Mcccxxxiiii. ¶ Franciscus philelphus Aloysio crotto ducali secretario. S. D.

QVantū tibi debeā: memoriter memini. Nō. n. mediocris ē beneficētia i me tua. at amor certe singularis: quē si æquauerit beneficiū tātū debere tibi existimabo: ut i referēda gratia me iferiorē futurū putē. Et ita imortale erit beneficiū tuū. Id autē tum præstiteris: cū me deceptū fuisse nō patieris. Nūsi aiaduerteris me ob imperitiā florinos quos uocāt: in conuētis p ducatis accipere pati debes errātē labie uia: Scis enim uniuersam pœne Italiā aureos nullos ducatos appellare prætet Venetos. Na; reliqui nummi aurei apud cæteros uere omnis & principes: & respublicas florini uocantur. At uestri istiusmodi florini sunt semiducati. Ego me falli nullo pacto uelim. Cura igitur apud iustissimum principē: ut dolus ille malus tollatur e medio. Quod si secus fiat: propediē consulam & rei & dignitati meæ Vale. Mediolani ex ædibus nostris Idibus Octobribus. Mcccxxxiiii.

¶ Franciscus philelphus Ioannifrāciscō Gallinæ ducali secretario. S. D.

IT si uoui ea te esse integritate. bonitate naturæ: ut malā oēm malitiā nō secus atq; teterrimā pestē aliquā abominēris: nolim tamē ac rōe decipiaris: q aliqui uelint prudētes uideri: qui nō sint. Nemo enim prudēs potest eē: q idē nō sit & iustus & omni morali uirtute prædictus intellige ex collega tuo uiro grauissimo & optimo Aloysio crotto: qua tēptēt aduersus me uti uersutia hi: q ducalium prouentuū totiusq; ducalis ærarii curā gerunt: ignorantes illi quidē: ut uidēt: stomachū meu; q nihil admittit indignū aut ieptū. Tu igit: qui ab usq; Sena & nosti me: & dilexisti: diligisq; egregie: cura ne mihi ulla fiat iniuria. Nā ego illā nullo pacto sū plaurus. Nō te latet: q̄ ego sum aliēus ab oi auaritiæ suspitione. Cæterū cōuenta mihi atq; pmissa fine ulla diminutiōe seruari uolo. Id ni factū fuerit: me conuentis omnibus solutū existimabo. Vale. Mediolano ex ædibus nostris Idibus Octobribus. Mcccxliiii.

¶ Franciscus philelphus Antonio pessinæ. S. D.

HEri dedi binas litteras: alterā ad Aloysiū crottū: Alteras: ad ioannēfranciscū gallinā: quas puto legisse te. Tū fuerit curare: ut Senatus rei meæ hoc ē: ut iustitiæ q̄primū pspiciat: Quod ni effectū cognoro: eodē utar uerbo: quo ad Philippū. L. Crassus:: Si ego tibi Philippe senator nō sum: nec tu mihi cōsul. Tenes animū meū Nūadeo me abiecero: ut admissurus sim florinellos pro florinis: ideſt argēteos sedecim i singulos florinos p argēteis duob⁹ ac triginta: At nostrates: dixeris: ita loquūt At nostrates nō ita lētiūt. Ego illos florinos intellexi: atq; intelligo. quos uos uso more ducatos nominatis cū uniuersa italia solos ducatos appellat Venetos nūmos aureos. & ita ēt intellexi mūificētissimū principē atq; statuisse certo scio: uel inuitis harpyis istis q mentē nobilissimi principis deprauare moliuntur. Vale. Mediolano ex ædibus nostris decimoseptimo kalendas Nouembres. Mcccxxxiiii.

¶ Franciscus Philelphus Ioanni antonio rembaldo. S. D.

NOn imerito sapiētissimus nr princeps te unū ex oibus cubicularibus plurimi semp & fecit: & facit. Nouit. n. bōtatē tuā nouit grauitatē nouit osātiā. nouit fidē: atq; obseruātiā erga se. uideo alios nōnullos: q loquūt ad gra; q seduci sese uel pce uel pmio nō difficulter patiūt. Te uero eū ē sapiēt oēs: apd quē nihil sit ueritate antiqus. Nihil i te fictū: ē nihil simulatū. oia refers ad iustitiā & ad principis decus. Et tū maxīe officio fungi putas: cū nil aut agis: aut loq̄ris: q iure possit a quoq̄ accusari. Quo uitæ morūq; instituto cū apd principē sūmā tibi cōparasti bēuolētiā: tū apd cæteros ois laudē imortalē: Intellexisti quo dolo mecū agebat. rē oēm ut hēat renūciasti principi: q ut ē aio splēdidissimo mūificētissimoq; & iustitia singulari: nō ē passus sub figmēto alicui⁹ sui emolumēti publicā atq; suā deludi fidē qs igit te nō diligat: amet: atq; perpetuis laudibus tollat ad cælū: Meruisti tu certe de me q̄ optime. Itaq; uelim tibi pollicearis eū esse Philelphum: quo de uno omnia tibi possis & recipere: & spōdere: quæ præstari quæat ab animo ingenuo atq; gratissimo. Vale. Ex me præstantissimo nostro humanissimoq; principi accuratis-

me cõmendato ac dedito. Mediolani ex ædibus nostris. vi. Kal. Nouembres. Mcccc xliiii.

¶ Franciscus philelphus Bornio Salæ iureconsulto. S. D.

QVas ad me oões petieras ad te dedi: Serius uero: qm̃ his careba3. Hospitabanť. n. apud ami cum iãdiu. Nam neq; meoꝝ scriptorum minus: q̃ nummoru3 sum liberalis. Quare iniuste hi agunt omnes: qui abutuntur begnitate mea. non enim omnes sunt bornii: quo quidem uno gratum magis uidi alium neminem. Vale. ex Mediolano. v. cal. Nouembres. Mcccc xliiii.

¶ Franciscus philelphus Petro Thomasio philosopho ac medico. S. D.

MAcrobii codex de saturnalibus is mõ ẽ Mediõlanũ allatus: quẽ ante meã i Thraciã nauigationẽ. Vicẽtiæ cũ agerẽ amisi: puto. n. mẽinisse te uiꝝ illũ clarissimũ Leonardũ iustinianũ ddisse ad me lras: qb9 a te Plutarchi æthica: & ab me macrobii saturnalia peteret commodato. Vterq; codex datus ad eũ ẽ pscribã: pfecti pfidii Vicẽtini tabellario cuidã ducalis dominii: q certe illos nũq̃ reddidit Leonardo. Quin uersut9: & callidus ueterator fabellã excogitauit: ingens: cũ ex equo descendisset apud cauponulã nescio quã bibẽdi gra: equũ se inde fuga sui pulsse i pxias siluas: quẽ postea cũ eẽt psecutus: uix illũ tãdẽ inuenisse amissis illis codicib9: quos ephippio alligarat: putare tñ eos furto surreptos. Hos si rẽ memoria tenes: multũ de libris laborauimus frustra. cum nihil odorari potuerim9: in cõem tãdẽ acti sententiã: quod scriba ille: cuius fidei eos credideramus: fraude non uocaret. Quæsiui ex hoc hoie: unde eum sibi condicẽ cõparasset: respõdit emisse ex publico librario: quodam: quem uulgo uos bidellũ appellatis: eẽ aũt eius tabernam librariã euntibus ex riuoalto ad foꝝ diui Marci ad dextram. Tuũ igitur opus fuerit q̃rere ex eo librario: quo pacto ille codex ad sẽ deuenerit: ita enim fuit fortassis: ut uterq; sublatos libros nobis uẽdicem9 id tu ne habeas neglectui: te plurimũ rogo. Vale. Ex Mediolano. iii. kal. Nouembres. Mcccc xliiii.

¶ Frãciscus philelphus Ioannotio maneto. S. D.

QVam doleo uir amicissime: quod nobis uti liceat litterarũ uicissitudine p nostra cõmũi sinia. At liceret mihi sane: ubi eadẽ tibi licẽtia scribẽdi esset. Nõ enim is ẽ priceps meus: q mihi quicq̃ præscripserit: utpote qui norit meum scribẽdi genus totũ eẽ ingenuũ: nihilq; cõtinere: qd repræhendi possit. Non. n. curamus: quæ ad bellũ: sed quæ ad pacẽ attinẽt. Totũ nostꝝ studiũ ẽ. cũ Musis & cum iis artibus atq; disciplinis: quæ semotæ ob oi armoꝝ strepitu: ad bene ptinẽt beateq; uiuẽdũ. Quin ii mihi desipere uidẽtur: qui se imiscẽt ambitiõi & auaritiæ: quibus potissimũ uitiis publici principatus redundat omnes. Quæ. n. reges illis dat: qui aliis malũt: q̃ sibi uiuere. Vt igit cætera omittã: quæ uel tyrãnida sapiũt uel imperiũ: cupio ex te discere: q̃ belle uales: & q̃ tibi cũ libris reliqua sit familiaritas. Nã ego huiusmõi studiis si unq̃ antea. tũ maxime hoc tẽpore delector. Vale. ex Mediolano. iii. Kal. Nouembres. Mcccc xlii.

¶ Franciscus philelphus Cyriaco anconitano. S. D.

REdditta sunt mihi quatuor pulcherrima epigrãmata: q̃ nup ex peloponeso in italiã aduexisti. His ego sum ita delectatus: ut nõ uerear te rogare: ne unq̃ cesses ab istiusmodi mercatura quæ & per utilis est: & doctisis omnibus plucũda. Quod autẽ intelligere ex me petas: qd antiq philosophi senserint de ptibus animi: repetã paulo altius. Nã aliter eũ partiti sunt: q ab italica philosophia: aliter qui ab ionica fluxerunt: Duo. n. eẽ philosophiæ principia te arbitror non latere: alteꝝ ionicũ: alterum italicũ: Pythagoras igitur famius italicæ priceps philosophiæ dupliciter animũ diuisit: tũ altius: tũ ppiqus ac dilucidius: cũ primũ dixisset duas eẽ animi ptes: alterã ratiõalẽ: alterã irratiõalẽ adeinde ẽt alia ẽ usus secũdo loco diuisione: cũ diceret animũ distribui tris partes: quarũ altera i se haberet rõnẽ: altera uero q̃ ea careret. diuidebať i duas ptes: quaꝝ una cõtineret τοῦ θυμοῦ thymon: hoc ẽ eo loco aiositatẽ. nã θῦμός thymos plura græce significat: animositatẽ autẽ p irracũdia accipiebat. In altera autẽ pte τὴν ἐπιθῡμίαν epithymian. i. cupiditatẽ collocabat. At democritus atq; Epicurus i ptes duas animũ separarũt: posuetũt. n. rationẽ iuhærẽtẽ ac fixã i Thorace. q̃ uero pars ratione uacat: eã disparsã eẽ uoluerũt p omnẽ corporis cõcretionẽ: quã σύγκρισιν syncrisim uocãt. Quinetiã ea corpora: q̃ sensu carẽt: Democritus uoluit aliq̃lis animi habere pticipatiõem. Et hi qdẽ oẽs ex Italia fuere philosophia. At stoici: q auctores: Socrate ionicã p fitẽť philosophiã: cui pricipiũ dedit Thales milesius: cõstare hois aium uoluerũt ex octo ptibus. In his. n. posuerũt hos sensus quinq; uisũ: auditũ: odoratũ: gustũ: tactũ: & sexto loco ptẽ uocalẽ: septio uero eẽ: ab q̃ ẽ semẽ octauã ãt ptẽ eã statuerũt: q̃ itellectu & rõe ipat oib9 hisce partibus septẽ. Sed plato socratis auditor eadẽ ẽ usus tã primo q̃ secũdo loco ai partitiõe: qua Pythagorã usũ didicerat. Nã & in partẽ habẽtẽ rõnẽ humanũ aiu3 distribuerat & i ptẽ: q̃ eẽt rõis expers. Rursusq; eũdẽ sepauit aiu3 in tris ptes: utpote quẽ mẽtẽ atq; rõnẽ in capite colocarit. aiositatẽ uero uigorẽq; iracũdiæ: q̃ pprie ẽ ipse τοῦ θυμοῦ thymos quẽ mõ meminerã: i corde & cupiditatẽ quoq; subter p̃cordia. Mẽs igit ipsa: q̃ prima ẽ ea uis atq; potestas: ai: quã græci λόγον ἔχιν dynamin uocãt: in capite tãq̃ i arce iperat ut regia primæq; dignitatis: estq; cõtẽplatiua. Nã ea pte & uigem9 & intelligimus: & sapimus. sed alta uis ai: cui Plato secũdã tribuit dignitatẽ: ut ẽ i pectore cõstituta: pstat: ut agam9: q̃ ipa mẽs atq; rõ iperarit. Vis ãt illa: quã iferius positã oñdim9: pstãtiorib9 illis ptãtibus obtẽperat. Nec illud certe ptereundũ teor: existimasse Platonẽ p ois artus aium meare corpusq; uniuersũ: atq; figillatim p mẽbra oia tãq̃ p instrumẽta q̃dã uim suã uirtutẽq; oñdere. Præterea ad eũdẽ aium referri omnia: q̃cũq; occurrũt sensibus. Quæ aũt a sensibus referunt: esse alia atq; alia. At Aristoteles Platonis discipulus: illũ. n. annos uiginti audierat: ac princeps sectæ ꝑipateticæ in hasce partis aium secuit. Eas. n. eẽ duas dicebat: quaꝝ altera uolebat rõnẽ cõtinere: alterã uero uacaf rõne. Rursus ãt q̃ hñt i sese rõnẽ: illã quoq; i duas diuidi ptes q̃rũ altera ita cõtẽplemur ea q̃ sũt: quoad ipsa principia secus hre nõ possũt: ut parte altera: ea cõtẽplamur q̃ hre aliter possũt: cũ ad ea: q̃ alia sunt genere: partes quoq; aliæ sint genere necesse est. Alteꝝ uero haꝝ ptiũ

Aristoteles sctētificā uocat:alterā rōcinatiuā:cū ratiocinari ald nihil sit:q̄ cōsultare. De iis.n.q̄ habere aliter possunt cōsultat nemo. Sedē uero mētis atq; rōnis in cordis penetralibus esse uoluit. Ad hāc āt mētē Aristoteles docet ea referri oia:q̄ singuli sensus nūciāt:ab eadē de iis fieri iudiciū:q̄ sentiūt:atq; examinari cuius modi ea sint:q̄ uariæ occurrūt sensibus. At ea in parte:q̄ sua natura rōnis est expers:appetitū Aristoteles posuit:q; si a rōne se regi gubernariq; patiat:multaq; est uirtutū capax:earūq; moraliū:nā mores huius partis sunt qualitates. Sin a perturbationibus auertatur:distrahaturq;:fit officina uitiorū omnium. Et hæc sunt sane:q̄ mihi hoc tpe de animi partibus occurrebant. Cum plus otii dabitur:longior tecum ero. Vale.ex Mediolano pridie Cal.Nouēbres.Mcccc xxxiiii. ¶Franciscus philelphus Francisco Barbaro.S.D.

ADhortatio tua mihi maiorē imodū ꝓbari debet:utpote quæ ab optio aio manat. meiq; amantissimo: Verū q mare ingressus uæhemētioris fluctus inciderit:nō quo uelit: sed quo ingruētiū uētoq; flatus traxerint:nauigare cogitur:uel inuitus. Itaq; ex tēpore consiliū capiatur:necesse ē Vale.ex Mediolano pridie cal.Nouē.Mcccc xliiii. ¶Frācisc⁹ philelph⁹ normão albizio.S.D.

EVme obtūdis litteris tuis. Quare mihi irasci nō debes:si mius sæpe tibi respōdeo:Nā ea petis: q̄ ꝑstari nō possūt. Prudētius tibi cōsulueris.si patris uiri grauissimi sapiētissimiq; malueris: q̄ tuo uti cōsilio. Nescio tibi assentari mi Normane. Hō sum libero igenio. Nihil simulari ꝑ me fero. Dū tibi mauis q̄ ꝑsi obseq:oibus ex ridiculo. Vale.ex Medio. pridie Cal.Nouē.Mcccc xxxiiii.

¶Franciscus Philelphus Rainaldo Albizio equiti aurato.S.D.

PVt iāpridē te uel ab usq; Florētia:cū apud uos agerē:cognouisse haud obscure eo me eē igenio ut pascere uerbis didiceri neminē:illoq; lōge minus:q mihi iure sunt diligēdi. Itaq; ne inani alatis spe:nihil hic eē uideo:qd faciat i rē tuā. Rē paucis tenes. Allunde tibi cōsulas:oportet.nec uelim:tibi ꝑsuadeas me tua cā laborē ullū aut fugere aut fugisse. Sed ita res habet: Vale.ex Mediolano pridie Cal.Nouēbres.Mcccc xxxiiii. ¶Franc. philelphus Antonio petrutio egti aurato. S.D.

NIl plurimi faciā amorē tuū:ingratus sim. Intelligo.n.ex proximis tuis litteris:qd tñ dubitaui nūq̄ me tibi eē cariss imū:qd aūt me hortaris:animū idūcā:ac si opus ē cogā:ut ad uos redeā. Quod si facere decreuero:te operā daturū polliceris:ut apud uos sim & q̄ cōmodissime & q̄ honorificētissime.hortaris tu qdē & amice & ꝑbenigne. Atq; habeo tibi gratias:q liberalissimi amici fugaris munere. Cæterū nō mihi licet ullā accipere cōditionē uel maximā. Nā humanissim⁹ hic princeps ita me tractat:ut nulla mihi relinquat q̄rēdi cā. Itaq; rogo te:ne moleste feras:si rōnē hēo tū cōstātiæ:tū dignitatis meæ. Vale:& uirū optimū gynū bellātē noie meo saluere iube.ex Mediolāo pridie Kal.nouē.Mcccc xliiii.

¶Franciscus philelphus Francisco scalamonti equiti aurato.S.P.D.

EGi de ꝑtura mediolanesi apd hūc nobilimū principē amice:& accura te:fecisq;:itelligeret: & q essес:& quāti faciūdus.nō difficulter se ꝑsuaderi passus est.delectat.n.uiris doctis: clarissimisq; ingēiis:Itaq; nobis spē dedit nō uulgarē.iussit.n.nom̄ tuū referri i cōmētarios. Quātū mihi uideor itelligere:nr breui:futurus es. Interi ea para:meditare:cogita:q̄ nro huic magnanimo pricipi uoluptati: tibi uero futura sint honori. Et ut magis armatus sis:delectat hic princeps his hoīb⁹:q quēadmodū tu.astra sapere uidēt:si forsan qcq̄ sapiūt astroꝝ potius q̄ rastroꝝ. Vale.ex Mediolāo pridie Kal.nouembres.Mcccc xxxiiii. ¶Franciscus Philelph Rainaldo albizio equiti aurato.S.D.

OVæ mihi sit ſnia de re ura Rainalde albizi dicā sane haud obscure. Nimiā uideo in uobis oibus uiris optimatibus negligētiā:q tāq̄ speretis secūda oia uobis dormitātibus ꝑ ura uolūtate optatisq; euētura:nullo utimini:nō mō cōsensu:ite uos:sed ne cōsilio quidē.nā quē existimetis rebus uris ad futurū:si uobisipsis uos defueritis: Et uigilādū ē:mihi crede:& parāda oia: q̄tū i uobis sit: q̄ ad uictoriā spectāt. Atq; ut uno uerbo oia ꝑstringā:nihil eoꝝ faciūdū est:q̄ facitis:pōite añ oculos inimicos uros. Illosq; i obeūdis negociis imitamini. Id si feceritis:breui futuꝝ spero:ut & pria teterrima oppressa seruitute in pristinā libertatē dignitatēq; uēdicetis:& uobisipsis pōoptime cōsulatis. Quod si secus feceritis & illi male:& uobis oibus miserrime prospicietis. Vale.ex Mediolano pridie Kal.nouēbres.Mcccc xxxiiii.

¶Franciſci philelphi epistolarum Liber Sextus.

¶Franciscus Philelphus Vladislao Vngariæ regi.S.P.D.

EGeo te rex Vladislae cū adire scribēdo instituisse:nō potrā equidē ñ subuereri: ne a qbusdā existimarer iprudētior:qppe q dicturi uidērēt nō eē mei neq; muneris:nec ēt dignitatis ad ea sūmū regē adhortari:q̄ uel i primis regalē magnitudinē ꝑ se ferūt. Nā q ad decus & gloriā nat⁹:alt⁹:educat⁹ oia supra hoiez & mediteris: & moliaris: & factas:nunq̄ posis.ut opinor: ullis meis uel monitis:uel abhortatiōibus q̄si equus Lydus in cāpū ad splēdidissime laudis cursuꝝ uehementius incitari Sed ego certe neq; te moneo admirabili prudentia principe;:nec adhortator accedo quandoqdē ultro ꝑ diuina benegnitate ad sūmi honoris calcē q humanæ fœlicitatis & testimoniū ē & præmiū uel eas:uel pueuias potius. Quid.n.per imortalē deū aut pulchrius ad humanæ:aut fructuosius ad dignitatis gloriæ gradū tibi cōtingere potuisset:q̄ qd ipsa dies & deus obtulit ꝑclarā de turcis uictoriā gēte barbara & imaui: Qui patriis relictis auitisq; gurgustiis ubi sese ꝑ oēm turpitudinis fœditatē dies noctesq; polluerūt:horrētibus illis Caucasi uastisq; rupibus tādiu ac multū i uniuersū ꝓpe terraꝝ orbē sūt aduersus christi nomē ꝑ oē ludibrio & cōtumeliā debacchati. Quas.n.ciuitates:quos populos:qs dēiq; remotissimas nationes quisq̄ afferat:q̄ turcoꝝ imanitatē obscoenaq; flagitia ꝑ oē sceleꝝ oiuꝝ gen⁹ min⁹ uel tulerint:uel ꝑtulerint:Obdormierat nescio quo pacto excelsū illud & inuictū robur uirtusq; christiana.ac tāt⁹ terror uniuersas mētes inuaserat:ut ēt sine ꝑlio uinceremur:& qcqd erubescēdi hostis libidini aut furori collibuisset:non

i pati ſolum:ſed perpeti quoq; poſſe uideremur. Ob tēpoq; calamitas miſerabiliſq; fortuna. Ad tātū miſeria rū deuentū:erat ut ignobile illud atq; agreſte. Turcoq; uulgus ex humillimis paſtoribus ac famellicis & fugitiuis ſcytharū ſeruis lōge. Itaq; in populos Chriſtianos & reges impitarē:in dieſq; magis atq; magis ita ſuū ppagarēt iperiū:ut iā uix ſexaginta millia paſſuū abeſſent ab Italia. Itaq; nō abſurde fortaſſis audaciſſimus iſte & petulātiſſimus Amoratus iactare uino obrutus inter capaciſſima illa pocula cōſueuit ſe tēplo ſātiſſimo diui petri ppediē p ſtabulo ganeoq; uſurū:Conſyderabat.n.lator callidus ac peſtifer Chriſtianos principes:q & auctoritate ualerēt & uiribus:mutuis inter ſe odiis atq; diſcordiis laborare:cōtēdere digladiari alios uero pter q̄ſtū curare nihil nō nullos ignauia corripi:negligētia plures detētos intercipi. Inter quas ille nfas calāitates iactabūdus atq; exultās nō deſpabat breui futurū:qd ſecū ipſe p oē facius ac neqtiā aio uolutaſet. Sed noluit certe dominus deſerere tādē ſuū gregē efferatis rapacīū lupoq; morſibus tā miſere laniādū. Audiuit fidelīū flætus ut clæmēs:miſeticors:benignus:nō ſolū ærūnas leuare:ſed extremā oīno pſtare opē:auxiliūq; afferre dignatus é. q̄re ſuos in te oculos cōiecit. Tua ē pclara indole delectatus. Dilexit pbitatē uitæq; ſāctimoniā. Te unū delegit ex oīb⁹ Chriſtianis principibus:q ſuū populū pſtatū erigeres ſuſtineres:tuereris:q impuriſſimos hoſtes ſuos trepidos tādē palātiſq; auerteres:fugares:pſterneres:cōprimeres:interimeres:qui in omnē poſteritatē p imortalē nominis ſplēdorē te oībus gētibus admirādū redderes. Quæ qdē ipſa res pſtantiſſime cū mecū ipſe cogitarē:uiderēq; maximis tuis laudatiſtimiſq; cōatibus tā tēpeſtiue atq; ſalutiffere Chriſtū optimū maximū pſpexiſſe:nō potui equidē p me erga te fide ſingulariq; obſeruātia nō gratulari uel tuæ uel Chriſtianæ fœlicitati:q̄ tuo ductu tuiſq; fecundiſſimis auſpiciis ea futura:ſit:cui nō modo accidere aduerſi nihil queat:ſed cūcta potius affatim bona curriculo cōtingat. Mihi uero plurimū lætot:quē ſupnus rerū omniū Impator & cōditor tuoq; parētū regalibus illis ac ſāctiſſimis nuptiis iccirco uoluit intereſſe:quo te inde natū ad comunē chriſtianæ reipublicæ libertatē ac decus aut corā in tueri aut ſaltē & crebro:& uno:& eodē omniū ſermone tuas res clariſſime geſtas audīre atq; gaudere aliquādo liceret:Nouit.n.uel Iulianus iſte inocēs ac ſāctus uir uiuēris huius Chriſti Apoſtolus:ſic.n.iure appellare licet ſūmū pōtificē Eugeniū:qua tēpeſtate orator ſuus miſſus ab impatore Cōſtātinopolitāo Ioāne Palæologo ad Romanoq; Imperatorē Sigiſmūdū ueniſſe ēt me inuitatū ad nuptias. Et q̄d ieredibile mea cū uoluptate in mētē redditid uidi p ſōniū prima illa nuptiarū nocte:qd nūc uigilās loquor. Videre.n:uidebar dormiens pulcherrimū quoddā aſtrum ſole ēt ipſo lōge maius atq; illuſtriūs:quod cælitus delapſum in regiæ iſtius ueſtræ eminētiore culmine cōſediſſet:unde circūquaq; emiſſis ſplēdidiorib⁹ radiis ubi altius ſeſe luce mirabili ſuſtuliſſet:Incredibili celeritate in Macedoicū prio:deinde in Myſum Olympu; uniuerſamq; Aſiā puadere feſtinaret:ac tantū undiq; fulgorē effunderet:ut æque ſolē:atq; ille lunā ſua pſentia obſcuraret. Aliaq; permultaq; uidere ſum uiſus quæ curioſiore narratione perſequi nō licet. Sed quod ad rē attinet reuelaſti pfecto mihi tu rex florētiſſime ingentib⁹ tuis cœptis ſplendiſſimiſq; uirtutib⁹ meam oēm tam longinqui ſomni ueritatē:docuiſtiq; haud fruſtra ſomnia uel imitti:uel emitti. Nā ſeu diuino iuſſu quodā reuelētur extrinſecus dormientibus nobis:quæ aliquando futura ſunt:ſiue:ea ſit hūana ai natura atq; uis: ut tū maxie uigeat:ſapiat:intelligat:cū ſenſibus corporis ſomno ſeruientibus ac pœne uinctis:ſe ipſe ueluti ſolutus in libertatē uēdicat:& tāq̄ p rariorē corporis nebulā illa queq; cernere iam incipit:q̄ perſpicua olim & luce oi lucidiora ei futura ſunt. Quæ quidē res ſi cui fortaſſe dubia ſit:mihi ſane eſſe nullo modo poſſit:cui re ipſa ſomnium omne iam aperitur. Tu enim rex Vladiſlae nuptialis illius aſtri imaginne; repræſentas. Tu ueluti cælitus miſſus es:q & Iſtro iā p diuina cōmiſeratione & untuerſa. Thracia helleſpontoq; ſuperato q̄ primū fis p illuſtrē pditiſſimoq; hoſtiū cladē atq; internitiū in Myſiā illā Turcorūq; emporiū pruſiam peruēturus. Tu nō diu poſt:ut ſpero:ægyptiis Syriſq; oppreſſis:patefacias cūctis chriſti fidelibus ſāctā ciuitatem. Tu quaſi nouus aliquis Alexander ad Gangē uſq; uel ad illos potius uſq; Gāgaridas quos Alexādro mētui fuiſſe legimus:cū tua ſempiterna gloria penetrabis. Nam quid ego te Alexandro comparēqui omni uirtute illo fis & melior & ingentior. Quāq̄.n. Alexander cum primum arma cœpit mouere non in hoſtes & barboros:ſed in amicos & græcos:eādē ætatē ageret:qua nūc tu es:ānos.n.uiginti natus erat:illum tamē uitia pmulta cōmittebant:te uero uirtutes plures. Erat Alexander ebrius:Vladiſlaus ſobrius:Impudicus ille:Tu pudiciſſimus ac plane tēperans. Agebat Alexander omnia temere:Tu cōſulto omnia ac prudēter. Vtebatur ille ad res gerēdas audacia duce & iracundia:Tu fortitudine & clementia. Præbebat ille ſeſe uel amicos iniuſtū:Tu neq; in tuos nec i alienos quicq̄ uel agis uel meditaris ſine iuſtitia. Ille ingratitudini ſæpe ſe fecit obnoxiū:Tu unus oīo es gratiſſimus. Quod ſi Alexander infinitis flagitiis atq; ſceleribus ingnatā totā ppe Aſiam ne multo qdem cū milite ſubiugauit:qd de tot tuis tantiſq; uirtutibus ſeparādum fuerit:qui nulli uel libidini uel aī impotētiæ ſeruias:ſiſq; innocētiſſimus:pſertim cū ad flotentē firmiſſimūq; exercitū Chriſtū habeas tecū ppugnatorē atq; uexilifer! Et quibus cū tibi pugnandū eſt! Nū aduerſus Gallos:aut Britannos:aut aduerſus ppotentes atq; inuictos Italiæ populos:ſane aduerſus Turcos:aduerſus paſtores & fugitiuos:q nullo iuſto marte oīa p latrocinia furtaq; molliunt. Nihilo tamen minus barbara iſta atq; abiecta natio cōtēnenda oīo nō eſt:ſed curāda oīa diligēter:Nam.ut ait poeta:Et neglecta ſolēt incēdia ſumere uires:Id q̄d cū in aliis q̄plurimis uerū eē aīaduertius:tū:in te turcoq; in primis cū.n. diutius iſti cōtēnunt p:nihiloq; habētur Boſphoq; urbē ad helleſpōtū ipſi⁹ ēt Iuſtiniani imperatoris tēporibus:clandeſtinis latrociniis duce latronū Bochamo cœperūt:diripuerūtq;:Et cū mox fugati ſeſe intra Caucaſi cautus receſſiſſent:rurſus Heraclio imperāte emerſerūt in Perſida:unde Mahumetum pditoq; olim pditiſſimum atq; negſſimū cuius nunc impiā ſectam ob nequitiarum illecebras maxime omnium amplexantur:latrocinantem illum eiſdē latrones artibus turpiter expulerunt:Indeq; factum eſt:ut ſenſim atq; paulatim pgredi

tes:dū neminē perinde atq; cor. empti repugnantē offendūt:in intimis.hadriatici sinus regionibus cōsede rint:late omnia longeq; turbantes:pdantes:populātes:usq; adeo christianoꝝ pricipiū uirtus obdormierat elanguerat:cōtabuerat. Itaq; diuina quadā prouidentia factū reor:ut in tantis humanarū mētiū tenebris ip se in lucē ueneris ad salutē & lucē christianoꝝ. Quare pge:ut facis Vladislaæ rex fortissime. Vtere tāto & tā gradi bono:quod tibi cælū ostēdit & sydera. Permulta iam de Turcis in hāc diē splendidissimaq; trophæa statuisti. Iam tota metuit te barbaria atq; conteremiscit. Quicquid habebant aut roboris aut spei impurissimi hostes omnes nominis Christiani:ut oē in latrociniis insidiisq; turcorum collocarāt. Hoꝝ aūt tot millibus per tot tamq; diuersa prælia abs te nu r iteremptis:quid reliquū seu uiriū seu fiduciæ sit aut turcis: aut cæteris infidelibꝫ:quē latere possit esse cert rbitror nemi nē. Mirū profecto est:quātā de tua animi magnitudinē inauditaq; constantia apud christianos ois & spem:& fiducia cōcitaueris. Iam de trophæis: quæ uocāt:nullus sermo:nulla mētio est. Extremum illū optatūq; triūphū quottidie omnes expectant:per quem licebit cunctis impune ac secure nō ægyptū & palæstinā solum:uerum etiam uiscere locos omnis:ac gētes:ad quas olym uox euāgelica peruenerit. Itaq; uniuersi populi regesq; christiani pro tua incolumitate atq; uictoria deū orant:& unus oium maxime christianissimus princeps meus Philippus Maria anglus:q te dignitatis & amplitudis gradu nō secus pfecto q̄ patrē & colit & uenerat:sed amoris caritatisq; & amplitudis: affectu æque atq; filiū carū hēt & piuctūdū. Qua hūc uoluptate affici existies:quotiēs audit suis de te optaris respōdere fortunā:itaq; mediusfidius delectatur ac gestit rebus tuis oibus prospere gestis:ut nihil apud eū lætius increbescere posse putē. Te regū sydus appellat. Te Christianæ reipublicæ ppugnaculū nōinat. Te Christi uocat & cultorē & lumen. Quot quottidie pro te preces ad deū habet:Quā assiduis supplicationibus illisq; pientissimis pro te uno huius principis iussu tēpla omnia celebrantur: Quāobrem cū & deo te rex Vladislaæ intelligis hominibusq; carissimū:cum in te uno christianorum omnium salutē cōstitutam esse aiad uertis:tuū fuerit:ut quarū rerū labores ac discrimina maxima cū tua ingēti laude suscepisti: earū pulcherrimam palmā expectatūq; triūphū ne relinquas. Quin age adiutore atq; duce Christo Iesu inuade impiam illam tetterrimāq; barbariā. Tibiq; psuade non minorē tibi operam dandam esse: ut ratio tua pugnandi ois cūd iuina uoluntate conueniat:q̄ ut exercitus omnis tuus & ordinē obseruet & modū. Nā cælestē opē frustra fieri uidemus:quam humana actio asperentur. Itaq; nō modo ut uincas:tibi consyderādū ē:sed quo m od uincas:cnm is euentus maxime sit in laude:quem optima consultatio antecesserit. Vale. Rex inuictissime. Ex Mediolano Nonis Nouembribus a Natali Christiano. Mcccccxxxxiiii.

¶ Franciscus philelphus Petro candido leuco decembri sanitatem

NOnter maxima innumerabiliaq; mala:quæ tristis inuidia præ se fert:id esse bonī aiaduerto:quod nemini magis nocet:q̄ sibi. Itaq; tua te torqueri insania non molestē fero. Vale. & aliquando resipisce. Ex mediolano quintus. Idus Februariis. Mccccxxxxvii.

¶ Frāciscus philelphus Antonio Raudensi Theologo. S.D.

QVō significato accipi conueniat quotus quisq;:& si nō dubito nosse te: tamē quoniā id a me requiris:paucis accipe. Idē significare puto quotus quisq; in singulari numero:quod nomē numerale quot. Vt quotusquisq; est:qui aliter sentiat:pro eo quod dicimus:quot sunt:qui aliter sentiāt: Nā qui dicunt quotusquisq; idē significare:quod aliqs:uæhemēter errant:id quod ex Cicerone oiq; uetustate licet intelligi. Vale Mediolani ex ædibus nostris Ibibus Nouembribus. Mccccxxxxv.

¶ Franciscus philelphus Aloysio brotto Ducali Secretario. S.D.

PLacuisse plurimū humanissimo nostro principi epistolā illā ad Regē Hungariæ Vladislaū uæhemēter gaudeo. Quod autē eius nomi me hortaris ad philippū ducē Burgundiæ:ut scribam: q̄ primū effectum dabo. Vale Mediolani ex ædibus nostris. xv. Kal. Ianuarias. Mccccxxxxv.

¶ Fraciscus Philelphus Catoni sacco iureconsulto. S.D.

NVnqnā tedas otio Cato sacce. Ac facis tu quidē & prudenter & bene. quid enim ē magis alienū ab hominis natura uita otiosa & inerti: cū illud nobis debeat eē propriū natura:ut semp uel agamus aliquid:uel circa ueritatis pspiciētiā uersemur: Sed iam ad ea:quæ petis:uenio. Quæris.n. quæ ratio Platonem adduxerit:ut animi sedē locarit in capite: cū eā eius auditor Aristoteles incordis penetralibus eē uoluerit: Demōstrāt mūdū mathematici eē orbicularē:quæ qdē figura pstat cæteris figuris oibus:cū hæc sola suis ptibus similaī: Cūq; mūdus circūferatur:eius quoq; ptes circūferunt: Qua ratiōe ductus Plato uim mētis atq; rōnis in capite eē uoluit: Is enī ad totius mūdi exēplū animū distribuit trifariā: Nā ut mūdi sūmitatē ac ētē pricipē:q & gubernat:& regit:& moderat oia:cælesti insigniuit domicilio ita sūmā homis partē:q̄ caput ē:mēti ratiōiq; tribuit. Deiceps post cælū pinde atq; i media regiōe ăgelos demōasq; subiecit q p cælestis regis imperio & agāt. & exequantur impata oia. At hoies in terra posuit qui pareāt:& impata obeāt. Ad quaꝝ rerū imaginē tū qdā in nobis:qd agēdis stedeat: collocauit in medio: tū pubetenus atq; infra tertiū illud posuit genus:qd regit atq; administrat. Quæ qdē ultima hæc duo appetitus sūt species:quas tamē rōni ipi Plato docet naturaliter obedire. Et ita mēs in capite pfidet:quā pria uim ai dignitatēq; eē uult:& eā cōtēplatiuā:qua intelligimus ac sapimus: Quæ uero secūdæ ē dignitatis:eā uim ita constituit in pectore:ut p eam agamus. quæ iussa sunt. Sed quæ uis tertia infertus est posita:ea superioribus paret dignitatibus: Animū pterea putat Plato p omnis meare artus & corpus uniuersū pmembraq; singulari tāq; istrumēta uim suā trāsfundere. Quæ aūt sēsibus occurant ut sūt alia:atq; alia:ea in sentiendo referri ad aium oia. Vt igitur paucis oia cōplectar Plato uim mētis atq; coiis:qi pricipē locauit i cerebro. lō gius.n. abest ea ps corpis a colluiōe ac sordibus:iracūdiæ uero aiositatisq; uæhemētiā. q̄ [illegible] tymos ue

catur a grecis:in cordetat cupiditatē ſubter præcordia ſtatuit. Cuius quidē & ordinis & ſapientiæ Virgili⁹ ſa miliaris noſter minime ignar⁹:pulcherrie cecinit in primo æneidos libro ingens. Celſa ſedet æolus arce ſce ptra tenens. Mollitq; animos & tēperat ira. At quare nominatū deū exiſtimē:& q̄ ſit eiu⁹ ſecūdū priſcos illos philophos definitio:rurſus paucis accipe. Stoīſti q ſunt grauiſſimi iter oīs philoſophos & acutiſſimi iudicati: diuinā ſubſtātiā ita diffluiſſe. Diuina ſubſtantia eſt ſpiritus intelligibilis igneus:qui forma carens:tum in ea q̄ uelit:mutat:tū rebus oībus ſimul aſſimilat. Vt aūt De⁹ appellaret:huiuſmodi cām inuenio. Cum ſydera ſuſpicerēt hoies:q̄ & curſu u terent ꝑpetuo:at curere dr̄ græce τρεῖν thein:eēq; eadē in cā: ut ti cōtēplarēt id qđ dr̄ τεωρεῖν theorin:ccirco cū aſtra cætera:tū maxime & ſolē & lunā deos noiauerūt:q̄q̄ ſunt nōnulli q̄ Deū dictū arbitrent Θεοὸς deos quo noīe timor ſignificat:qđ deus ſcilicet timēdus metuēduſq; ſit:iis uide licet:qui ut ſunt aīo deprauato:diuinā ſubſtāniā neq; uerentur neq; uenerant:qppe quā eē nullam putēt. Ex quorū nūero te nō eē exiſti mādū:q̄ſtiones tuæ dilucidū ꝑbent argumentum. Vale. Medio. idibus februa riis. Mccccxlv.

¶ Franciſcus philelphus Franciſco Barbaro. S.D.

QVem ego hac tēpeſtate putē ex græcis hoibus græcos cæteros doctrina eloquentiaq; præſtare q̄ tis a me rē pfacile iudicatu. Honos alit artis. Cicero nr̄ ingt oēſq; icēdimur ad ſtudia gloria: quē inq̄ honorē nūc putes apud græcos ꝓpoſitū bonis artibus atq; diſciplinis in tāta gratiæ totī⁹ ino pia. Legi ad Ippodromū cōſtātinopolis in marmoreis qbuſdā lapidib⁹ ſub pulcherrimo illo obe liſco uerſus quoſdā a ptē anteriorē obeliſci latinos:ad poſteriorē āt græcos:& utroſq; heroicos:& itē utroſq; admodū ineptos:qui quātū ex iis pōt itelligi:impreſſi atq; inſculpti i lapidibus illis fuerāt Theodoſio ſenio re iperante:cui Archadius atq; Honorius filii i regnū ſucceſſere. Quod ſi i ſecūdiſſimis rebus illi⁹ oriēalis i perii lſæ & bonæ artes negligebā:qd nūc exiſtimādū ſit in tanta græcoꝝ calamitate & ſeruitute? Cæterum ut ad quæſita reſpondeam:unus Theodorus gazes mea ſententia cæteris græcis omnibus & litteris præſtat & eloquentia:nō hac inq̄ libaniana garrulitate:ſed eloquentia illa priſca:qua & Demoſthenē:& Aeſchinem & Lyſiam: cæteroſq; illos nobiliſſimos oratores uſos legimus. Eſt præterea uir grauis & bonus:ac plane di gnus. quem diligas. Vale. ex Mediolano pridie Kal. martias. Mccccxlvi.

¶ Franciſcus philelphus Bauerīæ philoſopho ac medico. S.D.

DEbes nō eſſe oblitus:q̄ me ſp Boetii opa delectarint:cū i oī facultate atq; diſciplina:tuꝫ ea maxīa q̄ ſcripſit in dialecticis:in quibus ipſis mihi uſus ē exceluiſſe plurimū. Quæ igitur noua tantus uir de ſyllogiſmis cathegoricis hippotheticiſq; ꝓcepta adiuenit:ea mihi excribi cupio. Itaq; a te peto cōtēdoq;:ut eoꝝ libroꝝ coꝑtā facias mea cā eruditiſſimo atq; diſertiſſimo iurecōſulto. Bor nio ſalæ. Is enim librarium aliquem parabit:qui huiuſmodi prouiciam ſit obiturus. Vale. ex Mediolāo. iii. nonas martias. Mccccxlvi. ¶ Franciſcus philelphus Tomæ ſenece. S.D.

QVod pudorē tuum accuſes:nequaq̄ eſt opus. Nam tametſi tuæ me litteræ plurimū delectant:de lectarūtq; ſemper:quippe quæ ab homine erudito & ipſo quidem mei amantiſſimo ꝓficiſcā tur: tamen cū ſiles etiā:mihi es cariſſimus: Scio enim te mecū non libenter filere neq; ſponte: ſed ob eam fortaſſe rem. quod uel locus aliquis:uel fortuna quepiam ſcribere ꝓhibuerit. Fuerunt aute nunc mihi eo tuæ litteræ ſuauiores:quo ſunt deſyderatæ diutius:Quod uero cupis pro noſtræ amicitiæ mu nere imortalitatis nomini p nos cōmendari:id quanq̄ i te eſt:cuius eruditio eſt illuſtris:faciam tamen:qđ pe tis non inuitus. Sed tu uelim turetea loci de morte dum non iprudenter cogitas:te uiuū eē memineris. Faci toq;:ne tuas prius ſarcinulas colligas:q̄ te uidero:nā uidebo te iucūdiſſime. Vale. Ex Mediolano nonis mar tiis. Mccccxlvi. ¶ Franciſcus philelphus franciſco Ochæ. S.D.

BArtholameus carias nouariēſis iuriſcōſultus me nup cōſuluit:quē idoneū ipe cēſerem:qui noua rienſem adoleſcētiā bonis & litteris moribus inſtitueret. Itaq; tu mihi continuo ueniſti in mētem Audiuit uir ille de te libēter:petiitq; q̄primū curarē certior a te fieri:uelles ne Nouariæ ludū api re. Volūt. n. ii ciues eiuſmodi uirū q & grāmaticā ſimul & rhetoricā doceat publice. Tu igit ſi rē ꝓbas:oſide mihi ꝓpediē:q̄tū nūmoꝝ cōſtitui uelis p huiuſmōi ānuo mūere. Vale. ex medio. pridie Kalen. maias. Mccccxlvi. ¶ Franciſcus philelphus Petro Petleoni. S.D.

VĀ illā orationē Ioāni caimo iāpridē dedi ad te:q̄ de te qđ ego ſētiā:ſētio. n. optime:ex hiis q̄ antea tibi ſcripſi:debes intellexiſſe. Cupio cultellos turcos:nō qa turcoꝝ officina in italiaꝫ nauigarint ſed quos opifices genuēſes turcos imitati fabricarint:falcatos illos atq; ſubcuruos. Noſti quos di cam? qualis ſcilicet iſtic emi:cū adeſſem. Mihi res tua cordi ē:id quod breui:ut ſpero:liquido co gnoſces. Vale. ex Mediolano idibus maiis. Mccccxlvi.

¶ Franciſcus philelphus Petro Thomaſio philoſopho ac medico. S.D.

NE quid reꝝ meaꝝ lateat te hoiem amiciſſimū & uirū optimū: ꝓxima nocte hora ſeptima morte mihi ſublatus eſt dilectiſſimus mihi filius Olympus flauius:qui mihi natus ex uxore ſecūda. Vr ſina hoſnaga matrona pudiciſſima ardeoq; formoſa:ut horæoſyna dici poſſet:nūdū mēſem no nū iplerat. Itaq; naturæ ibecillitati cōſētiēs:nō poſſū nō eē in luctu: ꝑſerti q; ex oībus libetis meis erat is pulcherrim⁹:& ꝑ ſe ferebat imaginē idolis cuiuſdā egregiæ. Vale. ex Medio. vii. kal. iuni. Mccccxlvi.

¶ Franciſcus philelphus Pallanti Strozīæ equiti aurato. S.D.

VIx dici q̄at:q̄ me dilectarit proxie tuæ lſæ. Nullū. n. officiū omiſiſti neq; boni uiri neq; amici hoīs Monuiſti & prudēter:& bene. Seq̄r eqdē cōſiliū tuū:Moderaborq; mihi:& ſi nō abſurde iaꝫ bilis excādeſcebat: Is. n. ſum q̄ iniuriā ferre poſſim:cōtumeliā uero nullo pacto poſſim:nec ēt uelim:nā Iniuriam ferre prudētis hoīs moderatiq; duco:cōtumeliā uero & ſtulti & ſatui. Faciā igit:quod hortaris. Ti

bꝫ uelim perſuadeas neminẽ olum amicoꝝ eſſe hac tẽpeſtate te tuo mihi cariorẽ. Vale. ex Mediolano. vi. idus ianuarias. Mcccc xlvii. ¶ Franciſcus philelphus Bernardo inſtiniano .S.D.

CVpio oio uos uiſere ad reſurectionẽ dominicã: quo & tuo reliquorũ q̃ amicoꝝ mutuo cõſpectu frui alloq̃ liceat: & certa honeſtatis lege quæ mihi iſtic negocia ſunt componantur. Quare ſi me amas: da operã: ut tuta mihi ad uos pateat acceſſio: ne publicæ principũ ſimultates: ſi qua tandẽ eæ ſint inter ueſtrã noſtrãq̃ rẽpublicã priuato obſint officio. Præterea ut ſcis: nõ minus ſũ uenetus q̃ Mediolanẽſis. Vtraq̃ n. ciuitate donatus ſum. Vale. ex Mediolano kal. februariis Mcccc xxxvii.

¶ Fran. phi. Scæuæ corti equiti aurato aciurecõ. S.D.

TAbellariũ ad te in germaniã ꝓficiſcẽtẽ nõ ſũ paſſus ire uacuũ meis litteris. Ex quaꝝ delectatiõe poteris facile cõiectare. q̃ta me priuaueris uoluptate: q̃ eidẽ tabellario mediolanum mõ repetẽti nullã ad me epiſtolam dederis. Et feciſti ꝓfecto: pace tua dixerim: & ihumãe & illiberaliter: q̃ cũ ad alios ſcriberes: hõis amiciſſimi ſis oblitus. Sed quo maior ẽ bẽiuolẽtia nſa: eo fortaſſis exiſtimaſti magis licere tibi uti mecũ ſilẽtio ꝓlixas: ꝓſertim i iſtis germãiæ niuib⁹: quaꝝ frigore digyti q̃doq̃ ſtupeãt ac rigeſcant. Itaq̃ ignoſco excuſationi tuæ: mõ iſta poſt hac uti nolis. Quare fac ut erratũ cumulatiſſime reſarcias: operãq̃ des: ut aliquid noui reportes in italiã tecũ: quod muſaꝝ nſaq̃ interſit. Non enim fieri poteſt quin epiſcopus æneas uir doctrina: & eloquentia ſingularis egregiũ aliquid inuenerit i tot ac tã plenis & puluerulentis bibliotechis germaniæ. Vale. ex Mediolano pridie idus februarias. Mcccc xxxv vii.

¶ Franciſcus philelphus Guiniforto Barzizio iureconſulto. S.D.

QVod ad principẽ Marchionẽ ſcripſerim non te latet. Quid aũt ea i re decreuerit noſſe cupio. Rogo igitur te: ut quoniã nõ mediocriter nfa intereſt: quæ ſit iſtius mens principis: q̃primũ itellige ret: cures ꝓ uiri parte: efficiaſq̃: ne diutius nobis expectãdũ ſit. Erit hoc mihi pgratũ. Vale. ex mediolano idibus februariis. Mcccc xxxvii. ¶ Franciſcus philelphus Antonio trebano. S.D.

ANtonius florentinus fictor & excuſſor egregius æque tempeſtate noſtra atq̃ praxitilen apud priſcos memorant copanue aut phidian aliquẽ: & te diligit plurimũ & mihi ẽ cariſſimus. Itaq̃ a me petiit: ut te in familiaritatem beniuolentiam q̃ acciperẽ: quippe qui mei ſtudioſiſſimus ſis. Cupere enim ſe nõ ſecus ſuos amicos omnis fieri meos atq̃ ipſe eſt. Quare ut & homini amiciſſimo & humãitatis officio ſatisfacerem iccirco haſce litteras ad te dedi: ut tibi perpetuo teſtes eẽnt ſingularis dilectionis erga te meæ. Vale. ex Mediolano. iiii. Kal. martias. Mcccc xxxv vii.

¶ Franciſcus philelphus Petro Thomaſio philoſopho ac Medico . S.D.

EXpectabã quotidie tuas lfas: q̃bus de iis oibus fierẽ cumulatiſſime certior: q̃ mea intereſſe cẽſeres. Tamen cũ interim iſte nuncius ad te iret: nõ eũ ſum paſſus meis lfis uacuũ ꝓficiſci. Teãt ut uel hac in re meo exemplo uti uelis ẽt atq̃ ẽt rogo. Vale. ex Mediola. iiii. Cal. marti. Mcccc xlvii.

¶ Franciſcus philelphus Franciſco barbaro. S.D.

AEque tuã hũanitatẽ laudo: atq̃ tabellarioꝝ accuſo uel negligẽtiã uel pfidiã in reddendis litteris meis. Intelligo cãm: quare nihil reſponderis: cũ qd eẽs reſpõſurus ignorares. Reliquũ ẽ: ut qd tuis litteris q̃ amiciſſime polliceris ac recipis: & diligẽter pficias & q̃primũ hoc erit mihi gratũ: ut immortalibus bñficiis me tibi obſtrictũ fore ꝓfitear. Vale. ex Medio. iiii. Cal. martias. Mcccc xlvii.

¶ Franciſcus philelphus Bernardo iuſtiniano. S.D.

QVamq̃ minime futurũ dubitabã: quin abs te mihi lfæ ꝓpediẽ redderẽt: tñ cum exiſtimaſſez neq̃ q̃ tibi fore ingratũ: ſi publicus tabellarius aliqd item litterarumꝝ meaꝝ ad te deferret: ſcripſi rurſus eadem ſcilicet quæ ãtea. itaq̃ uelim cures: ut ad reſurrectionẽ dominicã pateat mihi tutus ad uos acceſſus. Vale. ex mediolano quarto Cal. martias. Mcccc xlvii.

¶ Franciſcus Philelphus Bornio Salæ iureconſulto. S.D.

REm mihi feceris admodũ gratã: ſi a doctiſſimo philoſopho ac medico Baueria Boecii cõmẽtarios i Porphyriũ: & itẽ i Ariſtotelis ꝓdicamẽta atq̃ i eũ librũ cui titulus ẽ ϖερὶ ἑρμηνείας peri hermiinias: tãtiſp mutuabere: dũ excribanẽ: Id qd fiet q̃primũ: nõ. n. mutuũ peto fœneratoꝝ more: ut meũ fiat tuũ: uel tuũ meum: ſed ut comodet eos nobis cõmẽtarios. Intra menſem enim reddibunt Bononiam ad te: quo Baueriæ noſtro reſtituas. Vale. ex mediolano. iii. Cal. martias Mcccc xlvii.

¶ Franciſcus philelphus Albertho zancario. S.D.

LItteras tuas hiſce occluſas cõmuni amico & eruditiſſimo iureconſulto bornio ſalæ reddito ꝓ q̃ce lerrime: eũq̃ hortare: ut repoſitis paulo conuiuiis ac muſicis homini amiciſſimo iſetuſat. Vale. ex Mediolano pridie Calen. martias. Mcccc xlvii.

¶ Fran. phi. Nicolao Quinto eccleſiæ Romanæ põtifici maximo. S.D.

NEſciã qd optatius in uita mihi Pater beatiſſime: Nicolae Quinte: Pontifex maxie: quid lucidius contingere potuiſſet: q̃ ꝓ diuina benignitate te ſacroſancte Romãæ eccleſiæ ꝓfectũ didiceri. Iã tandẽ. n. cũ publice: tũ priuati eruditis oibus optimiſq̃ uiris tuo fauſto atq̃ fœlici ductu pulcherrime cõſultũ & ad rẽ: & ad dignitatẽ aiaduerto. Nã qui ſola uirtute: ingeniiq̃ præſtãtia: atq̃ doctrina incõparabili: & eloquẽtia ſingulari ad ſũmi põtificat⁹ maieſtatem ſublatus es: probitatis diſciplinæq̃ fautorẽ fore te: qui dubitet: eſſe puto neminẽ. Itaq̃ ut de reliquis conticeſcã. nõ poſſũ mihi nõ uehementiſſime lætari atq̃ gaudere: cũ memoriã mecũ repeto ſuperiora illa tẽpora: iã. n. anni ꝓpe uiginti præteriere q̃bus ab ineunte iuuẽta uſq̃: cũ bononiæ primũ docuiſſẽ: tua familiaritate: qui eandem ætatem agere: ſuauiſſime uſus ſum: Nõ fieri enĩ poteſt: quin una cum ætate ingens ac mirifica tuã illa creuerit erga me charitas

quãdoqdẽ quoꝫ me g ratia diligebas ea nulla ex pte diminuta sint. Nã mea erga te fides & incredibilis obs uãtia accessionẽ idies magis magisq; suscepit: & ita suscepit: ut nihil ad cumulũ pter solũ desideriũ possit accedere. Et.n.q pro uiribus colit: nihil amplius in eã rẽ queat: q̃ supra uires aut desiderare aut optare. Quare hoc unũ est: qđ in tanta mea ac tã mirifica ai uoluptate: quã ex hac ista tua ad sũmũ põtificatũ creatiõe cõcipio: me quodãmodo offendit: q̃ maiore aut pietate aut ueneratiõe te pseq nequeo. Quid.n. uel audeam supra hoiem: uel sperẽ: frusta uero qcq̃ optare demẽtis ẽ. In te igit amãdo colẽdoq; nõ tã accessio a nobis est q̃ stabilitas cupiẽda. Hãc ãt sẽp iterna fore: tuæ sanctitatis merita ni pstiterint: nullũ certe meum pstare possit studiũ. Nã cũ pmagna sit facta & oi ex pte icõparabilis i dignitate disparitas adeo: ut similitudo nulla possit adduci: eadẽ nunq̃ sit amicitia. ni tu: q Christũ ingeris in terris: Christi quoq; hũanitatis secutus exẽplũ: ex isto tuo excelso atq; diuino solio in nram humilitatẽ tuũ cordis tuũ p supiorẽ illã ac tuam animi mãsuetudinẽ ita demiseris: ut seruata ẽt illa mathematica (ut aiũt) inter plus minusq; pmerentes pportione quadãme nõ min⁹ diligas q̃ a me ipse diligeris. Hoc.n. si feceris: nõ solũ qđ fucata gẽtiliũ: sed qđ uera & idubitata æterni dei sapiẽtia pcipit: & similẽ amicitiã nram: & eãdẽ oio: q̃ fuerit ad ultimũ uitæ calcem cõseruabis. Et ne maximis occupationib⁹ tuis uel itẽpestiuior accedã: uel iportũ tor: iã de his satis. Nã reliq̃ si sanctissimus ille spiritus diui Nicolai: cardinalis bononiensis tibi quondã patris dum erat in uiuis: nũc uero sanctimoniæ tuæ filius: cui nosti me carissimũ extitisse: aliis oribus melioribusq; intentus obsequiis: ingetere memoræ tuę distulerit: ea quæ mea interfuerint: oia tibi pater amplissimus Mediolanensis cardinalis Henricus uerbis meis coram exponet. Bene in Christo ualeat sanctitas tua: cui me etiam atq; etiam commẽdo: ac dedo. Ex Mediolano uigilia resurrectionis Dominicæ Anno a natali christiano. Mccccxlvii.

¶ Franciscus philelphus Ioanni Tuscanellæ apostolico secretario. S. D.

GRatulor fortũæ tuæ mi Tuscanella iuxta atq; uirtuti: qđ locũ nactus es ornatissimũ apd Nicolaum Quintum Pontificem maximum. Quod autem me iuitas in Romanam curiã: tuũq; oẽ polliceris studium: libenter audio adhortationes tuas: modo itelligã ex te ipso ne loqueris: quod ad me scribis: an iussus a põtifice. Si me hac de re feceris certiorem: non obscure animaduertã: quid me facere oporteat. Vale. ex Mediolano idibus iullis. Mccccxlvii.

¶ Franciscus philelphus Catoni Sacco iureconsulto. S. D.

QVid tibi in mẽtẽ uenerit: nõ possum augurari: q̃ ex me ipso cupis intelligere: quot annos sim natus. Nũ fortasis ullã mihi paraueris uxorẽ: q̃ q̃ tũ corpe firmo robustoq; uelit itelligere: nã ferrũ ẽ qđ amãt: ut ẽ apud Iuuenalẽ. At mihi uxor ẽ: tã & si eã ægrorãs ægrotationẽ: quã qđ uehemẽter doleo: nũq̃ sit euasura: Patiẽ. n. tabẽ eiusmõi: ut huiꝰ uita diuturna eẽ nõ possit. Vxorẽ tñ terẽtiã ducere mihi ñ ẽ i aio. Vtcũq; tñ hẽt postulatio ista tua: obsẽqr uolũtati tuæ. Natꝰ egdẽ ipe suꝫ ãno a nata tali Christiãno nõagesimo octauo supra ãnũ trecẽtesimũ ad millesimũ: die: qnto ac uigesimo Iulii: & id qdeꝫ mãe circiter ortũ solis: quo die lras hasce ad te scripsi. meus natalis agebaẽ. Itaq; iicti dedi qnq̃gesimo ætatis ãno: ualitudine usq; psperat: & accertimis sẽsibus p diuia bẽignitate: ac firmissimo toto corpe. Vale mi dulcissime Cato. ex Medio. viii. Kal. Aug. ãno a xpi natali. Mccccxlvii. Frã. phi. loãni ferusino iurecõ. S. D.

QVod me dolore pœne cõficit: ac macerat. acerbissimũ tibi hæ læ & luctuosissimũ afferũt nũciũ Proxima.n. nocte: q̃ idibus augustis successit: hora secũda splẽdidissimũ illd pricipũ decus atq; lumẽ Ppilippus Maria anglus Mediolanẽsiũ dux: cũ uentris pfluuio aliquot dies dissolueretur naturæ deoq; cõcessit. Tota ciuitas ẽ i fletibus: senioq; cõficiẽ. Neq; qd cõsilii capiat: latis nouit. Tumultuaria sũt oia. Nã neq; auditũ fuerat adhuc tãtũ pricipẽ ægrotatiõe detinerí ulla: cũ repẽte clamor sub lucus ẽ eũ uita excessisse: In ac tamẽ rerũ oium pturbatiõe uidẽẽ oẽs publicã libertatẽ appetẽ. Quid secuturꝫ sit: augurari nescio. Væhemẽtissimæ mihi uidentur procellæ tẽpestates ipendere: prælertim qđ hostes potẽtissimi sint in ipsis fere portis: & hic in tam repentinõ infortunio paratum sit nihil. Ni deus ipse puideri: maxime fluctus naufragiaq; sequentur. Vale. ex Mediolano. xviii. Kal. Septembres Mccccxlvii.

¶ Franciscus philelphus Ioanni Auriſpæ. S. D.

NOn iniuria mihi rebusq; meis metuis amicissime auriſpa: Nã hic oia sũt turbulẽta. Post obitũ illius nobilissimi pricipis Philippi Mariæ: q unus iure meritoq; potuit cũ oi hoiuꝫ memoria de gloria certare: mira hic facta ẽ mutatio i animis huius populi. Præter paucos ex ordie nobiliũ: ita sũt oẽs ad laxã quandã & dissolutã libertatẽ incẽsi atq; inflãmati: ut nihil magis oderint. q̃ unius pilippi illius nomẽ: Ego libentissime Romã concederem: si daretur abeundi facultas. Vale. ex Mediolão Cal. Septẽbribus. Mccccxlvii. Franciscus philelphus Albertho Zancario. S. D.

BReui ad te ibo Romã petiturus: nisi ab iis fuero impeditus: q nouæ huic pſunt reipu. Quas litteras tuis alligatas accepis: cura q̃ diligẽtissime reditũ iri. Nam id te facere mea plurimum interest. Vale. ex mediolano. iii. idus Septembres. Mccccxlvii.

¶ Franciscus philelphus Petro Thomasio philosopho ac medico. S. D.

VOs duos hippocratis libros in latinũ cõuerti elogũ: alterũ de flatibus: alterq; de passiõib⁹ corporis dedi ad te. ut pximis litteris petieras. Hos cum legeris p tuo arbitratu: cura ut ad me redeant: scio. n. nõ facies: ut mei quidã amici ante hac apud uos cõsueruntꝫ quos libros mutuo potius ut uidetur: q̃ commodato & ad constitutum tempus accepissent: ita uerterunt in usum suum ut apud dominum ius nullum relictum uideatur. Sed hæc tecum iocaꝫ sum. Noui.n. bonitatẽ & integritatem animi tui. Vale. ex Mediolano idibus octobribus. Mccccxlvii.

Franciscus Philelphus Ioanni Lamolæ. S. D.

REcte facis mi lamola: qđ nullū tibi relinquis dubiū. De muſis qđ q̄ris: tibi paucis reſpōdi: utpote q eē minime otioſus. Sūt q muſas denominatas putēt pinde atq; οὐ τὸ οὐ οὐδὲ τὸ homu uſas. Sūt. n. ofoni: una. n. utētes cōueniētia: quā ἁρμονίαν harmoniā uocāt: & ſimul canūt: & ſimul tripudiis exercent: nec unq̄ iuicē ſepant. Nā tāetſi eaq; q̄q; ſuā uiḥēt. ut alia in Aſtronomia: alia in geometria: & alia in aliis diſciplinis: in unaquaq; tū eaq; muſas ois inuenias. In Aſtronomia. n. atq; geometria facile repies & carminū & hiſtoriæ pulchritudinē atq; dignitatē: & eodē mō i cæteris artib⁹ & ſcientiis. At alii muſas nomē duxiſſe arbitrant a τοῦ εἰδέναι qđ ut noſti: q̄rere ſignificet: q̄rendo. n. diſciplinas adipiſcimur. Ob quā ſpaz rē eas priſci nominū inuētores muſas appellauere: q; artis ſint doctrinæq; p̄bitrices. Q đ aūt Ioue illas dicāt memoriaq; natas: nihil dicūt abſurde: cū oporteat uirū eruditū ac doctū intelligentia memoriaq; ulgere. Sed uis intellectiua a ioue eſt: ut remiſcēdi a mēoria. Vale. ex Mediolano pridie nonas Nouēbres. Mccccxlvii. ¶ Franciſcus philelphus Matthiolo puſino philoſopho ac medico. S.D.

IAm negligētiæ uideris accuſaſ: cū nulla unq̄ diligētia uti cōſueueris: niſi circa rē forraſſe pecūiariā: cū aliquē ægrotū ſanādū accepis: cui ñ p̄miſeris: recepis ſpopōderiſq; futuraz: ut itra octidū oi aduerſa ualitudie libereť: in mēſis traducis duos & ampli⁹ uerbis hoiem lactans: pecuniiſq; emulgēs. Sed hæc tecū iocatus ſim: cū tu ſerio facis oia q̄ referant ad q̄ſtū. Verū hæc medicis uoū legitima ſūt: ut uel celeriter hominē perimatis: uel ægrotatione diurna conficiatis. Rō uſa omnis referť ad lucraz. Et accuſas me negligētiæ: qui unus omnium ſis negligentiſſimus. Vale. ex Mediolano. xy. Kal. Ianuarias. Mccccxlvii. ¶ Franciſcus philelphus Iacobino Bicheto. S.D.

SVm ego tua cā Lactātiū aliunde mutuatus: quē intra qndecim dies p̄miſiſti redditurū ad dōminum. Tu eū codicē penes te hēs iam ppe annū: faciſq; mihi nō mediocrē iniuriā: cū tua cā ludere uideor uirū optimū: mihiq; amiciſſimū. prudētius tibi cōſulueris. ſi Lactātiū dederis ad me q̄primū: ut eū tandem remittā ad dn̄um. Vale. Mediolāi ex ædibus nr̄is. Kal. Ianua. Mccccxlviii. ¶ Franciſcus philelphus Antonio petrucio equiti aurato. S.D.

QVam noviſſimis litteris tuis mihi cōditionē p̄poſuiſti: quo reditē ad uos: ſi id mihi facere eſſet iā integrū: eā libenter acciperē: ſed cū ob alias multas rationes eā mihi uti nō licet: tū p̄cipue ob nouum huius reipub. ſtatū: quo tempore nemo ē ſui iuris. Breui temen futurū puto: ut tibi ex mea ſententia reſpondeam. Vale. ex Mediolano pridie idus ianuarias. Mccccxlviii. ¶ Franciſcus philelphus Galeacio Cremenſi. S.D.

ALiunde mi Galeaci tibi conſule. Nā hoc tempore quid aliud tibi cōſulā nihil habeo. Vale. ex Mediolano. idibus ianuariis. Mccccxlviii. ¶ Franciſcus philelphus Catoni ſacco iureconſulto. S.D.

NEſcio ſane: qd tibi ſim reſponſurus ad ea quæ multa ſcripſiſti non amice minus: q̄ iucūde & p̄ tua conſuetudine. Sed uides i quæ tempora inciderimus. Itaq; ignoſce tum breuitati litteraruz: tum etiam quod non liceat apertius loqui. Sed mittam aliquem ex meis ad te ex quo mentē meam omnem cognoſces. Vale. ex Mediolano idibus ianuariis. Mccccxxxxviii. ¶ Franciſcus philelphus Beſarioni Cardinali Nicæo. S.D.

IAm Homeri illiada: quā uir eruditiſſimus Theodorus Gazes excripſit mihi & eam qdē magna cū impēſe atq; ſūptu: facio tāti: ut Crœſi qdē ingentibus illis admirabilibuſq; theſauris cuiq̄ ſim ceſſurus. Te aūt pater reuerēdiſſime maiorē imodū miror: qui me cū ab urbe Cōſtātinopoli noris uel i publico diſcēdi ludo: ubi poſt obitū mei ſoceri Chryſolorę fuimus apud Chryſococē cō diſcipuli: mores arbitreris cū ætate mutaſſe. Vt q unus oium liberaliſſimus eē cēſeret: bēignitatē illā cū auaritia cōmutarim. Donare didici ſæpe p̄multa: at uēdere nihil unq̄: p̄ſertim libros: quibus ſane p̄cioſius nihil duco. At huc Homeri codicē tā carū hēo tā iucūdū: ut uix quicq̄ in uita magis. itaq; ignoſce hac in re mihi: Siqd aliud tibi poſſim gratificaris: iuſſeris nihil fruſtra. Vale. ex Mediola. x. kal. Februarias. Mccccxlviii. ¶ Franciſcus Philelphus Alberto Zancario. S.D.

QVæ hic gerantur: neq; auſim neq; debeo ſcribere tibi: Scis. n. nō decere icolā in aliena repu. eſſe curioſum. Ois mea cōſuetudo hoc tēpore ē cū libris. Itaq; ſe motus a popularibus fluctib⁹: ne p eā naufragio: inſtituī tā diu in huiuſmōi portu me cōtinere: donec alicūde ſecūdus aliquis uētus: aſpiret. Vtinā mihi liceret ad uos ire. Q đ quoniā facere p̄hibeor. modice ferā neceſſitatē. Vale. ex Mediolano kal. Februariis. Mccccxxxxviii. ¶ Franciſcus philelphus Petro perleoni. S.D.

NVgaris tu quidē: cū negligētiā mihi obiicis: quaſi tibi mores mei ſint icogniti. Nā quem unum uidiſti unq̄ q̄ me diligētiorē: At quid uelis ad te ſcribā in tāto rerū oium turbine. Itaq; ſine me tēporū habere rationē. Tibiq; perſuade tuā rē oēm nō ſecus: atq; ipſius meā mihi cordi eē. Vale. ex Mediolano. viii. Cal. Martias. Mccccxlviii. ¶ Frācisc⁹ philelphus Franciſco patritio. S.D.

QVa ipſe in re tuo ueli uti officio: Galeacius cremēſis iſte: qui meas tibi lras reddidit: diligēter cora exponet. Tuus aūt mihi aius exploratiſſimus ē. Amas. n. obſeruaſq; me egregie: nec potes oblitus eē: q̄ ego te ſemp dilexeri: Nā tua tū doctrina: tū dicēdi elegātia teſtimoniū facit. Q đ cū ita ſit reliquū ē: ut re ipſa intelligā: q̄ ēt hoc tēpore tibi ſū cordi. Vale. ex Mediola. pridie Calē. Apri. Mccccxlviii. ¶ Franciſcus philelphus Auguſtino Dato. S. D.

ACcipies ex Galeacio iſto Cremēſi: qui meas ptolit ad te lras: quæ uelim abs te curatū iri: Non. n. ignoras q̄tū diſcipuli p̄ceptoribus debēt: quos nō ſecus ac parentes colere uenerariq; oporteat. Q đ quoniā mime ignoras: tecū lōgior eē nolui. Vale. ex medio. pridie Cal. Apri. Mccccxlviii.

¶Franciſcus philelphus Angelo actiolo equiti aurato. S.D.

QVæ petēti tibi: Philippo Maria duce adhuc uiuo: receperā de Coſmo medice: ea ſuaui oia. Quæ uero tu mihi neq; petēti: neq; cogitāti es pollicitus: nuſq; apparēt. At nouit Coſmus & egregie q dē mecū actū eē nullo iure. Q d' ſi extrema affectus inturia: oia tibi cōdonauit: quid factnrus ſit. Coſmus: apud quē unū tu poſſe uideris oia. Aut igit̄ pmiſſa pfice: aut tibi debeo nihil. Vale ex Mediolāo Kal. Aprilibus. Mccccxlviii. ¶Franciſcus Philhus Cuarnerio Veronenſi. S.D.

STrabonē geographū: quē ab me petis cōmodato: darē ad te primū: ſi penes me foret. Sed eū ab uſq; Cōſtātinopoli cū aliis meis pmultis libris miſi ad Leonardū Iuſtinianū uiq; clariſſimū & tibi æq; amiciſſimū: atq; ipſi mihi: ea. ſ. lege: ut mihi: cū primū i Italiā reuertiſſe; : bona fide reſtituerit. Nūc illo uita fūcto: libri oēs ſūt apud eius filiū Bernardū: uiū optimū patriq; ſimillimū. Tu rem tenes. Vale. ex Mediolano. iii. Nonas Augu. Mccccxlviii. ¶Franciſcus Philelphus Ioāni auriſpæ. S.D.

TE uno mi Auriſpa nēo ē i accipiēdo liberalior: i dādo āt nemo rurſus auarior. Quare ne pdigus iure poſſim a quoq; iudicari: qd a me petis ad te nō ibit. Vale. ex mediola. x. Kalen. Septembres. Mccccxxxxviii. ¶Fraciſcus Philelphus Beſſarioni Cardinali nicæno. S.D.

TSi mihi uidebar ſatis ad ea tibi antea reſpōdiſſe ad. x. Kal. Februarias: q̄ de Hōeri Iliade ad me ſcripſeras pater ampliſſime: tamen quia litteras meas forſitan nō accepiſti: repetā eadē paucis. idē mihi de libris accidit: qd hoi auaro de pecūiis ſolet: Is. n. aut dat nūq̄: aut ibi dat: uñ plus acceptu rū ſe ſpat. Ego nullo ptio eiuſmōi codicē ſim datur⁹: quo æq̄ delector atq; dilectiſſimis meis liberis: Cōmutatur⁹ āt quo pacto: cū nullū exiſtimē hodie i nulla diſciplina codicē repiri: q poſſit cū eo cōparari. Itaq; rogo te: atq; mirū imodū & oro: & obſecro: ne me priues uoluptate mea: quā tāta hēo in huiuſmōi Iliade cōſtitutā: ut i ea mihi ſūmū fere bonū collocarim. In cæteris aūt rebus oibus me utere p tuo arbitratu. Vale. ex Mediolano idibus Octobribus. Mccccxlviii.

¶Franciſcus philelphus angelo actiolo equiti aurato. S.D.

GAudeo eqdē mirū imodū petrū Medicē Coſmi filiū ita meas partis āplecti tueriq; ut ſcribis. Notūit. n. Petrus ab ſe uſq; adoleſcēte & igeniū meū & mores: præterea dilectionē erga ſe plane ſingulare. Quid igit̄ facturus ſit pater ſi diligentius conſyderare iſtituerit prudētiſſimū iudiciū optimi filii: Qui pturbatiōes aī appellauere morbos: q̄ rectiſſime eas nominauiſſe arbitror. Sūt. n. p fecto morbi: qb⁹ correpti qui fuerit: ſui iuris ē nō poſſūt: pſerti ſi i eos iciderit medicos. q ñ curādi. ſed exaſperandi peritiā didicere. Non te pterit Coſmū quibuſdā uti familiaribus: q mihi ſemp: cū Florētiæ agerem: fuerūt ifeſti: idq; nulla mea culpa: ſed ſua dūtaxat aduerſus me iuidētia. Quādiu Coſmus iſtiuſmodi hoib⁹ auris pſtiterit recte de me iudicare nūq̄ poterit: Itaq; admonēdus mihi uidet: ne cui credat magis: q̄ ſibi: hoc ē rōni & ueritati id ſi fecerit: nullus perturbationi locus relinquet. Reliqua tu pro tua ſingulari prudētia bonitateq; moderabere. Vale. ex Mediolano. iii Nonas Nouembres. Mccccxlviii.

¶Franciſcus Philelphus Petro Medici Coſmi filio. S.D.

ANgelus actiolus: ornatiſſimus: q̄s auratus: q te uero amat: fecit me ſuis lr̄is certiorē: id qd erat mihi clarius oī luce: te mei eē ſtudioſiſſimū: nihilq; uſq̄ ptermittere: qd uſui mihi atq; honori futuꝝ putes Quæ quidē ipſe legēs mirifice ſū lætatus: cū itelligerē te oibus palā facere plus reſidere i te officii. q̄ illoꝝ iſimulatōis: q recte ſapere nūq̄: neq; didicere: neq; uoluere. Satis. n. a tua uſq; adoleſcētia noſti me: Deus iis malefaciat: quorū fraudibus atq; inſidiis factū ē: ut q aio ſemp fuerimus cōiunctiſſimi: tāto locoꝝ diiūgantur interuallo. Nā ego te mi Petre cariſſime eadē ſū uſq; bēiuolētia uel abſēs pſecutus q cū iſtic eēm: cōſueui: Scis. n. me nō mētiri: cū me docētē adoleſcētulus audires q̄tum ipe tibi & ſuadēdo: & monēdo: & docēdo: adhortādoq; pdeſſe ſtuderē: nullūq; unq̄ locū feciſſe reliquū: ubi meū ullū deſyderare poſſes officiū. Eqdē puto nihil magis obſuiſſe mihi: q̄ pcipuū meū erga te ſtudiū: cū aīaduerterēt pditiſſimi qdā hoies fore aliq̄ñ: ut cū adultiorē ætatē dignitatēq; euaſiſſes: & auctoritate & gra ualerē ap d te oīum maxime: Quare rerū cā eas in me flāmas odii excitarūt: q̄s ni tua prudētia bōitateq; extinxeris: indies magis atq; magis exæſtuabūt. Cui tātæ indignitati ut moderator curatorq; occurras: te ēt atq; ēt rogo. Vale. ex Mediolano. iii. Nonas Nouēbres.. Mccccxxxxviii. ¶Franciſcus philelphus Antonio panhormitæ. S.D.

GVm idone⁹ eēt oblatus nūcius: cui tuto lr̄as ad te darē: uolui certior fieres de reb⁹ meis: q̄s p nr̄a ſūma bēiuolētia: ſcio nō ſecus te ducere ac tuas. Quāti me faceret carūq; hēret diuinus ille dux philippus Maria: noſti pegregie: Quo extincto qd ſine lachrimis meminiſſe neq̄o: apd hos ciuis ſubito ē exortū incredibile quoddā publicæ libertatis ſtudiū: cuī⁹ initia pulcherrima extiterūt: nā q̄diu cōſenſiōe eſt uſi: res geſſerūt & pclaras & maxias. S; ubi relicta rōe publicæ utilitatis & gloriæ ad ābitionē & auarītiā animū cōuerterūt pmagnæ ſūt inter eos diſcordiæ ſubſecutæ. Hic. n. gabellinæ, illinc gelphæ emerſerūt factiōes: q̄ inter ſeſe mutuis odiis æſtuātes: in ardētiſſimas flāmas breui exurgāt neceſſe ē. Videt uideor horrēda ppediē emanatura incēdia: q̄ diuina atq; hūana oia cōcremabūt. Itaq; uellē me hic tēpeſtiue ſurripe. At quo me fcipiā: nōdū ſatis intelligo. ita mihi uidet uniuerſa ppe italia eodē hoc ígni conflagrare. Quare te rogo: me adiuues cōſilio tuo: qd mihi faciundum magis cōducat. Eſt. n. mihi familia nō parua: eaq; delicata: quā hic relinquere: nec poſſum nec uolo. Quo autē honeſte ſim cōmodeq; acturus: nō ſatis habeo exploratum. Vale. ex Mediolano Idibus Nouembribus. Mccccxlviii.

¶Franciſcus philelphus Georgio arrigo iureconſulto. S.D.

NIhil ad ea tibi poſſū: q̄ a me q̄ris: rñdere. Præterea qd a me tibi q̄rēdū ē: Nū es oblitus: quod apd Ciceronem familiarē noſtrum plæpe in officiis lectitaſti. nō licere incolæ in aliena rep. eē curio

so? Nã q̃q̃ ex peregrino ita ciuitate a diuio illo duce Philippo Maria donat⁹ sũ: ut ad oẽ ciuitatis & munus & beneficiũ horũ mihi nemo sit pferẽdus: quoꝝ primi maiores illi Mediolanũ cõdiderũt. tũ mihi rõ est habenda: qđ ciuis sim noie inquilinus & nõ hic ex maioribus meis natus. Insup satis debet apud te & rumoribus & nũciis increbrescere: quo post proximã Caravaginã victoriã hæc habeãt negocia. Ego ubiq; gentiũ mal lẽ hoc tẽpore: q̃ hic eẽ: adeo futuras tẽpestates: ne dixeri naufragiũ: phorresco. Et hoc unuꝫ attigisse me pœnitet Sed mortuo sim locutus. Vale. ex Mediolano idibus Nouembribus. Mcccclviii.

¶ Franciscus Philelphus Georgio Iampugnano iureconsulto. S.D.

Di te plurimũ amẽ: cui nori iãpridẽ me eẽ cariſſimũ. & dicẽdus sim: & habẽdus ingratus. Facit igit pcipuus meus erga te amor: ut q̃ mihi in mẽtẽ ueniũt: non ignores. Video te grauiſſimũ subire discrimen: qđ tãto subiiciaris reip. honeri. Nã tametsi pfiæ deesse non debes cũ extremo ẽt uitæ periculo: ampustre tũ moderate ẽ gubernãdũ: neq; aduersis uẽtoꝝ flatibus nitẽdũ cõtra. Quod q minus cõsyderat uæhementioribus surgentib⁹ fluctibus: sese naufragio obiicit. Vtinã te nũq̃ negocijs hi ste publicis dediſſes: q̃ plena fũt pcellaꝝ. Sed qm̃ nõ est eiusdẽ tuto emergere: q̃ se ultro fluctibus immerse-rit: qđ unũ facere tibi licet: moderare cursũ nauigatiõis tuæ: quo cẽsearis ab oĩbus portũ malle: q̃ pelagus petere. Noli factiosus: noli seditiosus uocari ciuis. Id tibi facile cõtiget: si nullã i partẽ iudicatus ppensior fueris. Stude cõi oĩum paci. Discordias: q̃tum in te fuerit: phibe. Factionum seditionũq; principes suã ipi pestẽ sibi atq; pniciẽ moliũt. Pone tibi añ oculos spuriũ: meliũ: pone Saturninũ: pone Gracos: pone ẽt ex græcis cuꝫ Themistoclẽ & Alcibiadẽ: tũ alios p multos q dũ supra ciuilẽ moderationẽ appetiuiſſent: miserabilẽ exitũ habuerũt. Illud tibi ueli grauiſſimũ sapiẽtiſſimũq; dictũ mẽti aioq; ihæreat: neqd nimis: & item illud: tps cognosce. Hæc si curaueris: errabis pfecto nunq̃. Tibiq; ac tuis oĩb⁹ pderis plurimũ: & priuati: & publice. hæc ut paucis te monerem: nra singularis beniuolentia est me adhortata: q̃ tu ut in bonã partem accipias: Rogo Vale. Mediolani ex ædibus nostris idibus Nouembribus. Mcccclviii.

¶ Franciscus Philelphus Chyriaco Anconitano. S.D.

Vod me donas sæpenũero ppulchris q̃busdã epigrãmatis: hẽo tibi gras. Idq; ũt ẽr q̃ sæpiſſimæ facias: rogo te. Q đ ãt eulogiũ i Homeri sepulchro isculptũ ad me misisti subdisq; id satis eẽ argumẽto Homerꝝ nõ Smyrnæum extitisse: sed chiũ: neq; pbo sniam tuã: nec oĩno reprobo: pser tim cũ & Acusilaus lib. iii. & hellanicus i aglãtide homeridas: q̃ familia apud chios erat illustris: ab Homero poeta nom̃ duxisse tradiderint. Quaꝝ opiniõi aduersat libro scdo Seleucus: inquiens errauisse crateta: qui putarit homeridas homeri fuisse posteros: Nã illos hoc nomen accepisse ab homeris: hoc est obsidibus: qm̃ chiliæ quondã mulieres cũ desipissent in bacchanalibus: manum cum uiris cõseruere. Cũq; postea recõciliatis ais o ὅμηρος homer⁹: id ẽ obsides iuicẽ spõsos spõsasq; dedisse: q ex iis posteri nati sũt: eos homericas uocauere. Quod si ea legeris: q̃ tũ ab Herodoto & Pluta. cho: tũ ab aliis nõnullis de illius poetæ pstantissimi uita lris sũt mãdata: neq; de eius patria: nec itẽ de ætate: hoc ẽ quo aut tẽpore natus: aut mortuus: aut ubi sepultus fuerit quicq̃ certi iuenies. Tãtũ aũt fuit & tã illustre ac præclarũ Homeri nomẽ: ut permultæ ẽt nobilissimæq; urbes eũ suũ fuisse ciuẽ cõtẽderit: ac sepulchrũ eius oñdãt: itaq; nõ absurde id possit de illo dici: qđ Socrates de se respõdere sit solitus: Vt si quis quærat: cuias Homerus extitisset: respõdeaẽ euꝫ extitisse mũdanũ: si diuinũ potius utrũ: q̃ humanũ. Vale. ex Mediolano. xi. Kal. Decembres. Mcccclxiii.

¶ Franciscus philelphus Aenico daualo equiti aurato. S.D.

Vo i statu sint res meæ post obitũ illius nri diuini pricipis Philippi Mariæ: potes tu mi Aenice ñ coniectura mõ aiaduertere: sed oculis pœne ipsis corãq; intueri. Nõ. n. obscuri aut uarii eẽ queãt qui ad uos quottidie & rumores & nũcii hinc pferuntur: adeo sũt oĩa tumultuaria atq; turbulẽta. Nec lõge abesse potest: quãtũ mihi augurari licet: quin hi ciues: ut mutuis feruent: æstuãtq; odiis inter se per omnem cruoris immanitatem digladient: ni deus ipse auxilium tulerit. Sed contineo ipse me Haud enim scio: q̃ hæc recte cõmiserim litteris. Adiuua me prudentiſsimo tuo amiciſſimoq; cõsilio: si quid põtes. Vale. ex Mediolano decimoquinto kal. ianuarias. Mcccclviii.

¶ Franciscus philelphus Nicolao cebæ. S.D.

Vanquã reuertisses ne Genuam ignorabam: an adhuc te massiliæ contineres. nolui tamen q pecuniis non sim solitus: in dandis litteris existimari partior. Omnium primum intelligere ex te cupio: & q̃ belle uales: & quo in statu sint res tuæ: Nã iandiu nihil de te audiabatur. De meis autem rebus quid ad te scribere audeam in his temporum procellis: cum tibi satis cognitum esse debeat quæ hic gerantur? Quare cætera relinquamus gubernanda fortunæ: cuius temeritatem qui sequuntur: fortunatiſsimi hac die censentur. Nos ad mercaturam litterariam reuertamur. Antonio Cassarino uiro ficulo: qui pximis annis Genuæ periit: codex fuisse dicitur: qui omnes Platonis libros contineret. Hũc mihi cõparari cupio. At argento: dixeris: opus est. Sed nec eum mihi a te petebam dono datum iri. Nam tametsi pecuniosus neq; sum: neq; me futurum spero: habeo tamen amicos quosdam: quos mihi opera mea tributarios reddidi. Horum mihi æraria semper patent: & si difficulter iis utor: At in illiusmodi mihi comparando codice uti nõ uereboꝫ illis etiam minime inuitis. Rẽ igit mihi facies pergratã: si per te q̃primum didicero: & cuiusmodi sit codex iste: & quod eius precium facito: hac in re: si me amas: te strenuum mercatorem extitisse iure possim affirmare. Vale. Ex Mediolano Kal. ianuariis. Mcccclxxxxix.

¶ Franciscus philelphus Petro Perleoni. S.D.

Odicẽ illũ Antonii ficuli illius cassarini: quo Platõis libros & scripta oĩa cõtineri accepi: hr̃e uehementer cupio: Qua quidẽ de te lras ẽt dedi ad Nicolaũ cebã uirum sane grauem ac mihi ab usq

Cõstantinopoli p familiarẽ. quẽ puto mea cã curatuꝝ oia: mõ i hãc diẽ istuc redierit. Cæteꝝ ueli ipe quoq; curã oẽm adhibeas atq; diligẽtiã: ut is Codex iusto pcio nr̃ fiat. Faciꝫ ppediẽ ad me scribas indicẽ librorꝝ oium: ac itẽ preciũ: & quicquid scitu opus eẽ arbitrabere. Vale. ex Mediolano Cal. Ianuariis. Mcccc xxxix.

¶ Franciscus philelphus Antonio Bernaregio philosopho ac medico. S. D.

ES tu pfecto mi Antoni cũ i cæteris philosophiæ ptibus: tũ i mathematicis disciplinis & eruditꝰ & doctus. Quid igit̃ de solis magnitudie sẽtias: audiꝛ ex te cupio. Video. n. nõ idẽ iter oẽs cõstare: q de eius magnitudine sũt locuti: & cũ alii minorẽ: alii multo maiorẽ sũt opiati. At dixeris fortasse eos ppea nõ cõuenire iuicẽ: qm̃ hi hũilius: illi altius solẽ locauerũt. Quasi eadẽ rõne altitudo solis capiũda sit. q̃ Thales milesius pyramidũ altitudinẽ ex earũ umbra dimẽsus dicit̃. At hoium uisus nõ cãdẽ ui hẽt i oibꝰ cũ alii eo utunt̃ acriore. alii hebetiõre: Cũ ẽt sũt: q cõtẽdãt solẽ & lunã nõ maioris eẽ q̃ appeãt: & alii quoq; dicãt solẽ: quẽ suspicimus: nõ eẽ solis ipsius corpus: sed ueluti simulacrũ simulacri solaris Prætera nec aut hũilior aut sublimior sol appareat ex Atho Olympoue: q̃ ex ifima ualle aliq̃. Insup cũ tãta i suo curso celeritate sol utit̃: ut nullo consistat loco: cuiꝰ uisus sit tãta pticitas: ut eũ dimetiat̃: Vt breuiter: qđ uolo cõcludã: nullã mihi rõnẽ afferũt Astrologi tui isti: qua qescere possit aius de solis reliquorũq; astrorũ magnitudie. Quare si qđ habes tu certius: fac ut sciã. Vale. ex ædibꝰ nr̃is Mediolãi Cal. Ianuariis. Mcccc xlix.

¶ Franciscus philelphus Philippo Mediolanensi philosopho ac medico. S. D.

QVm Italia tota i armis ẽt q̃ prudẽtissime ac uero familiaris nr̃ Virgilius cecinit: Grauidã bellis ami q; fremẽtẽ: ipsi ad mãsuetiora nos studia referamus. Memini cũ nup uiuo diuo illo principe nr̃o Philippo Maria: esses Mediolani: uidisse apd te uetustissimũ quendã codicẽ: qui medicorum pluriũ scripta cõplecteret̃: Vt Cornelii celsi: & utriusq; sorani: & Apulei: & Democriti: & quartun dã ẽt mulier. Rogo igit̃ te in maiorẽ modũ: ut aut illũ codicẽ ad me mittas: tãtisp apud me futuꝝ: donec excribat̃: qđ factũ iri curabo q̃ primũ aut istic ipse mihi cures exeribẽdũ. Nã qđ mea cã ipẽderis: id oẽ pecunia tũ breui ad te ibit. Medicos uero istos lectitare uolo: nõ ut eoꝝ mihi pceptis utẽdũ cupiã: qui sũ: ut nosti: corpore bene cõpositos: & ualitudine pspera: sed doctriæ dũtaxat gra. Vale. ex Mediolano Pridie nonas Ianuarias. Mcccc xxxix.

¶ Franciscus philelphus Lapo pisano Iureconsulto. S. D.

QVi tibi reddidit meas lras: ẽ mihi iã multos ãnos pfamiliaris: Cuiꝰ fide ac bẽiuolẽtia erga me habeo explorati? nihil. Itaq; nõ sũ uerit? huic uni cõmittere ea oia: q̃ abs te cuperẽ curatũ iri. Quæ cũq; igit̃ uerbis meis tibi corã exponet: ea uolo: nõ secus accipias: q̃ si ex ore præsẽtis mei emissa audires. Nec. n. puto alio te nũc eẽ aio: q̃ tũ eras: cũ i arno de lunari meatu atq; natura tã facete cõmẽtabaris: Nã q̃q̃ audio te ad rẽ nũmariã factu paulo anidiusculũ: q̃ soleres: & si ꝑfusus fuisti nunq̃: tñ qa operã a te exigo: nõ pecuniã: nihil ẽ: qđ dubitem de tua benignitate: ni forsitan iurisperitoꝝ more: operã quo q; uenalem ꝓponis. Effice qđ uolo. ac uale. ex Mediolano idibus Ianuariis. Mcccc lxix.

¶ Franciscus philelphus Petro Thomasio philosopho ac medico. S. D.

FRanciscus barbarus uir clarissimus & ut scis: latinæ atq; græce eruditissimus habet meos nõnullos græcos codices: quibus nõ poetæ solũ & oratores historiciq; sed philosophi quoq; atq; theologi cõtinent̃. Et habet eos quidẽ ab illo usq; tẽpore: quo ipse agebã Cõstãtinopoli: Nã cũ istituissem breui repetere italiã: libros illos ea rõe misi ad uirũ amicissimũ atq; optimum: quo mihi adreditũ salui foret. Quid sit i cã: nõ itelligo. Nõ mõ repetẽti mihi libros nõ restituis: sed ne respõdet quidẽ: Vereor: ne lris ad se meis forsitan ob tẽporũ malignitatẽ iterceptis: respõdendi facultas sublata fuerit. Teigit̃ rogo: atq; obtestor: ut barbaroꝝ meũ uirũ humanissimũ adeas meo noie eũq; hortẽris: meos oẽs codices ire ad me curet: uel ea rõe: ut sibi liceat: quẽ maluerit ex iis codicibus: accipe dono: id me ñ mõ nõ ferẽte grauiter sed loco ẽt singularis beneficii ducẽte. Et ut hãc rẽ dulcidiorẽ teneas: habes istic Phæbũ capellã iuuenẽ certe modestũ ac bonũ. Is uiuo adhuc Philippo Maria duce: scriba senatus uestri cũ barbaꝝ ad eũ pricipẽ oratorẽ pro more patrio secutus eẽt: ꝑsens coraq; audiuit & me libros meos illos repetẽtẽ: & respõdẽtẽ barbarũ: cum primũ Venetias reuertisset: se mihi satisfacturũ. itaq; minimo sane labore cũ mihi morẽ gesseris hominꝭ tui studiosissimo: tũ iustitiæ fungeris officio. Vale. ex Mediolano. iii. Nonas Aprileꝭ. Mcccc xlix.

¶ Franciscus philelphus Phœbo capellæ. S. D.

PEtrus Thomasius uir sciẽtia uirtuteq; singularis quiddã ẽ q̃siturus ex te. Sine ullis ẽt adhortationibus meis: q̃ uera sunt: minime reticescere. Verũ ẽt mea cã ut ea: q̃ ꝑspicue nosti: referas te plurimũ rogo. Nihil abs te peto: qđ alienũ ab officio censeas. Quid ãt magis officiosũ: q̃ qđ uerũ ẽt loqui. Vale. ex Mediolano tertio nonas Aprileꝭ. Mcccc xlix.

¶ Franciscus philelphus Nicolao frægoso. S. D.

NI mihi bonitas humanissimi tui ingenii modestissimiq; mores ab ieunte ꝑpe adolescẽtia cuꝫ me ꝓceptore florẽtiæ utereris: cogniti admodũ forẽt. nõ auderẽ fortasse tãta cũ fiducia id a te postulare. qđ mihi gratissimũ sis factur? tibiq; honorificũ. Solẽt. n. nõnulli. q se lætiore in fortuna uident constitutos: reddi insolentiores. At non debeo eẽ nescius nihil tibi posse accidẽ huiusmõi: q nulla fortunæ traharis temeritate: sed rõe semper cõsilioq; ducaris: nõ tu sane ignarus uirtuti deberi oia: q̃ si uera fuerit: nõ fucata: fortũa oi ꝑ famula utit̃. Sed ne uideat difficilius q̃q̃ abste te petiturus: tẽ accipe breuiter petrus perleo Ariminensis fuit ipe quoq; nõnullos annos florentiæ primo: deinẽt Senæ auditor meꝰ Vir bonus ẽt: idẽq; ꝑdoctus ac facũdus: mihiq; carissimus: q Genuæ oratoriã docet: ut scis. Istic quod publi eũ ẽ ꝑmisũ cõstitutũ: pq̃ difficillime dissoluit̃. Absurdũ ẽ ꝑfecto quẽq̃ posse bñ docere & simul pugnare cũ

egestate. Oportet enim ingenium hominis eruditi: si uelit suo fungi officio: uacuum esse mercenaria oi cura Tuæ igitur uel prudentiæ fuerit: qui litteratissimus & habearis: & scis: uel beniuolentiæ erga me: quem nosti & tui & Frægosorum omnium laudis studiosissimum esse: operam dare: ne cogatur Petrus perleo noster ob inobseruatam publicam fidem istinc discedere: ac proficisci Venetias: quo eum noui frequenter accersi honestissima cõditione. Tu rem tenes. Dabis operæ: si me amabis: ne frustra uidear ad te scripsisse. Clarissimum ducem Ianum cum uniuersis Frægosis & saluete: & magnos eẽ in dies magis fore uæhemẽter opto. Vale. ex Mediolano. xv. Kalen. iulias. Mcccclxix.

¶ Franciscus philelphus salutẽ dicit plurimã Bornio salæ iureconsulto.

Erat Natalis meus cum hæc scriberem tibi ad octauum Kal. Augustas. Agebamq; ætatis annum unum & quinquagesimum: qui natus essem ãno a Natali Christiano millesimo tricentesimo nonagesimo octauo. Quod iccirco uolui ne te lateret: quo ad omnia quæ scripseras: respõderem: habes ætatem meam: quam si nosse uoluisti: ut mihi uxorẽ aliquã forsitan dares: nihil est: quod labores. Non enim hæc sunt tempora: quibus de re uxoria ulla iucunda sit ratio: cũ nec mihi sit integrum hic decedere: & hinc non ego solum: sed uniuersa ciuitas in extrema rerum omnium difficultate sit posita: in primisq; rei frumentariæ: cuius indigentia tanta est: ut permulti inedia iam perierint: pereantq; quottidie. Et feles & canes & immunda omnia esu comsumpta sunt. Atq; mirabilis tamen est ciuitatis huius constantia: ut emori omnes malint: q̃ dominum quenq̃ admittere: Quid ergo facturi sint Mediolanẽses? Nil habeo: quod tibi respõdeam aliud: q̃ quid nõ facturi. Ni deus ipse prouiderit: uidere uideor breui fore: ut prodigiosa audias permulta. Ego de me quid acturus sim: nescio. Necesse fuerit: ut ex tempore alia atq; alia consilia capiã: quæ cuiusmodi sint futura: augurari nequeo. Vale. ex Mediolano. viii. kal. Augustas. Mcccclxix:

Franciscus philelphus Ioanni aurispæ. S. D.

Ego mi Aurispa in syrtibus nauigo: unde sine maximo periculo erumpere non licet: & inter nauigandum ne fluctibus obruar: ac petã naufragio: plurimum est metuendũ: Siquid habes adiuua me cõsilio tuo. Nã quid agã: incertus sum. Vbiq; gẽtiũ hoc tẽpore q̃ Mediolani eẽ mallem: Vbi neq; sine maxio periculo eẽ possũ propter ciuilis seditiones: nec etiã hinc abire ab his permittitur: i quorũ ptãte sunt oia. Adde difficultates rei meæ familiaris. Quare mihi oia sũt aduersa. Nihil oio cõsilii mihi relictũ ẽ. Tu q nauigas i portu: si qd mihi adiumẽtũ afferre potes: ne differ. Vale. ex Mediolano. vi. Calẽ. Augustas. Mcccclxix. ¶ Franciscus philelphus Blondo flauio. S. D.

Væ a me scire uis de illo diuino principe Philippo maria: nõ ẽ natrãdi locus. Sed unũ: uelim: tibi certo persuadeas: neq; eẽ neq; fuisse unq̃ uirũ alterũ: uno. C. Iulio excepto: quo nihil hoiũ natura produxit profectus: qui ulla uirtutis laude cum Philippo maria illo cõferri posset. Velle: mihi liceret ois illius laudes singulatim in medium referre: Sed qm̃ hæc sunt tempora: mihi tacendum existimaui. Quam cuperem: una esse possemus. Vale. ex Mediolano. vi. cal. Augustas. Mcccclxix.

¶ Franciscus Philelphus Georgio Plato iureconsulto. S. D.

Admonitionẽ tuã & pbo: & plurimi facio: utpote quã norim manare a beniuolentissimo i me aio. Cæterum uelim illud tibi esse exploratissimũ: ita me mihi uitã instituisse: cuius antea spes tum pcipue hac die: ut nihil obiici queat meis moribus: cuius redditurus non sim q̃rectissimã rationem. Nec sum ita curiosus in ufa rep. ut a quoquã possim iure accusari. Ego totius uersor cũ libris. Meq; domi cõtineo: nõ mõ ne loq̃r qcq̃: qd mihi sit icõmodũ allaturum: sed ne audiã qdẽ. itaq; admonẽd⁹ nõ est: qui & secũ habitat: nec aliunde pẽdet: q̃ ex sese: ni fortassis mihi metuis a cãdido decẽbre: hoie natura maledico & inimicissimo bonis uiris & eruditis oibus. Is si qd insidiarum tetenderit: da operã: ut corã accersar. Id si feceris facile oẽs dilucideq; intelligent nefarios dolos ac fraudes teterrimi nebulonis. Tibi ãt gras hẽo imortalis: q; nihil ptermittas: quod mea interesse arbitreris. Vale. ex Mediolano. vi. cal. Augustas. Mcccclxix.

¶ Franciscus Philelphus Nicolao Varoni philosopho ac medico. S. D.

Delectatũ eẽ te duobus iis libris Hippocratis: altero de flatibus: altero de morbis: siue id malis: de passionib⁹ corporis: hoc est περὶ παθῶν peri pathon: quos ex græco in latinũ cõuertimus: plurimũ lætor. Nã laudari abs te doctissimo pho ac medico prudẽtissimo lucubrationes meas non mediocri mihi ascribo laudi: Quod ãt me hortaris ad cæteros Hippocratis libros interpræandos: obsequere tibi profecto plibenter: si id mihi facere liceret. Sed usq; adeo ium aio occupato: ne pturbato dixerim in hac tẽpoꝝ procella ut uix sim apud me. Quod si deus quispiã secũdius flauerit nullo erit ad eam rem: opus ad hortatore. Vltro. n. accingar quo nostris omnibus prosim. Interea tẽporis sine me habere eorũ rõnem: quibus propius urgeor. Vale. ex Mediolano. v. Cal. Augustas. Mcccclxix.

¶ Fraciscus Philelphus Leonello æstensi Marchioni. S. P. D.

Si tibi corã narrare possem pstantissime princeps Leonelle: quantũ me tibi debere putẽ: qd nullis meritis de te meis ultro me inuitaris ad tuæ celsitudinis hospiciũ atq; familiaritatẽ: intelligeres pfecto: q̃ sit apud me egregia uirtus tua quãq; admirabilis pœneq; diuina. Nõ. n. expectasti: ut te lris anteuerterẽ ac rogarẽ. ut me intra regalis tuos parietes excipes dignũq; redderes beniuolẽtia tua S: id diu mihi atq; multũ aggredi cogitãti spõte occurristi: teq; ipsũ liberaliter pbenigneq; obtulisti: ac nullũ ptermisisti officiũ hũanissimũ sapiẽtissimiq; principis. Et qd a Platone scriptũ legimus: nõ obscure cõfirmasti. beatas illas fore respublicas: quæ aut a sapiẽtibus. aut a sapiẽtiæ studiosis administrarẽt Nec enim ignoramus iter regẽ & tyrãnũ illud intereẽ: qd hic oia refert ad utilitatẽ suã: cõtẽpto diuio oi atq; hũano in re. At rex sec⁹ oia. q iustitiã atq; pietatẽ ãte oculos semp ferẽs. sibi oia uult cũ ciuitate eẽ cõia. suũ atq; pprũ

nihil ducens:qđ a publica utilitate dignitateq; ſeparetur. Dignus es tu profecto:q q̄diutiſſime ſi in uita:& nō minus uniuerſæ Italiæ:q̄ tuo iſti pacatiſſimo atq; fœliciſſimo potentatui domineris. Totus es ad laudē & gloriā natus cuius uniuerſa uita plena ē honeſtatis:plena patiētiæ. Faciat deus oipotens ut mihi aliqñ li ceat uti atq; frui:qđ mihi beneficiū q̄ beneficeētiſſime alacerrieq; proponis. Nūc.n. ea ſunt tēpora: ut aliud nihil queā non modo deliberare ſed ne reſpondere quidē. Vale.ex Mediolāo.v.Kal.augu.Mcccc xxxviiii.

¶ Franciſcus Philelphus Nicolao Varoni philoſopho ac medico. S.D.

VÆ mihi ſcripſerit nobiliſſimus priceps:tuus:imo nr̄.qđq; ipſe p tēpore reſpōderi tecū ipſe cō ſyderabis. Nā ego i pſētia mei iuris nō ſū ltaq; oia ſunt accomodāda tēpori. Tu uel interea mod reris:& cōponas oia p̄ ſingulari tua ptudētia. Meū aiu3 habes in manu. Nec loq aptius qcq̄ licet. Cū licuerit:id qđ nō lōge abeſſe potuerit:aperiā tibi mētē meā. Es.n.unus:cui creditur⁹ ſim oia. Vale.ex Mediolāo v.Kal.auguſtas. Mcccc xlviiii. ¶ Fran.Phi.'Alberto Zācario. S.D.

Vid tibi reſpōdeā:haud ſcio: Nec auſim efferre:ſiqd ēt ſciā in ſcylleo æſtu nauigāus. niſi de⁹ ali qs opportūe reflauerit:ultimū naufragiū patiemur. Vale ex Medi.v.Kal.auguſtas. Mcccc xlviiii.

¶ Franciſcus philelphus Bornio ſalæ iureconſulto. S.D.

Viſti tu in me ſemp & liberalis & comis:nullūq; nūq̄ liberalitatis officiū & cōitatis prætermiſiſti. Eundē quoq; in hūc iſtū te fore exiſtimo:cui meas ad te litteras dedi.ē.n. & homo ppulchre:do ctus ac diſertus & utr p̄ditus elegātiſſimis morib⁹. Quapropter officii tui fuerit id p̄ſtare: ne qua ſpem ab me habet de te receptā:eam falſam extitiſſe itelligat. Vale.ex Mediolāo.v.cal.auguſtas. Mcccc xxxviiii.

¶ Franciſcus Philelphus Ioanni Auriſpæ. S.D.

Vid ſuperbiæ me accuſas:qđ tibi reſpōdeā nihil:quaſi ea ſint tēpora:ut cuiq̄ liceat loq:qđ ſentit ltaq; malo abs te ſuperbiæ accuſari q̄ ſtultitiæ. Nō ſum.n.uſq; adeo obtuſioribus: ſenſib⁹:ut qd me aut deceat:non intelligā:te igitur rogo:æquo aio feras ſilentiū meū. Nam cum licuerit: te obtundam prolixitate orationis. Vale.ex Medilano pridie Kal.auguſtas. Mcccc xlviiii.

¶ Franciſcus philelphus Angelo actiolo equiti aurato. S.D.

NIhil eoq; in hāc diē uideo abs te cōfectū:q̄ mihi tū corā antea.tū poſtea per litteras tam liberaliter recepiſti. Ac non poſſum ſane non admodū mirari:qđ ne reſpondes tu quidem:ni fortaſſe uelis me tuū interp̄tari ſilentiū:quod nihil mihi receperis neq; hic præſens::nec poſtea ſcribēs ſed qđ uerba nē tā ſeceris:q̄ dederis id ſi ita eſt:utar illo Terētiano:par pari referro. Vale. ex Mediolāo iii.nonas auguſtas. Mcccc xlix. ¶ Franciſcus Philelphus Petro medici Coſmi filio. S.P.D.

PRæcipuū tuū in me amorē & expertus ſæpe ſū præſens:& audiui abſens. Faciſq; ac feciſti ſemp pro officio grauiſſimi diſcipuli & uiri optimi: Nam de tua erga me uolūtate cum ab aliis pmul tis tū ex Angelo actiolo ſplēdidiſſimo eqte aurato:& ueſtræ familiæ ſtudioſiſſimo egregie acce pi: Reliquū,ē:ut Achillis:quod fabulāt:iaculo utamini in ſecūdo ictu. Quod ſit factū cognoro: haud patiar ulla me beneficii turſq; magnitudie ſupatū iri. Vale.ex Mediolāo.iii.nonas augu. Mcccc xlix.

¶ Franciſcus philelphus Lampugnino birago. S.D.

AUdo bonitatē ingenii tui:q ætate iādudū ingraueſcēs:des operā græcæ lfaturæ iſtis diſſimilli mus q litteratiſſimi haberi uolūt.græcis litteris ignoratis oio at ſua ſe plurimū opinio nē fallūt Nemo.n.mea ſnia latinus ſit optius:ubi græca p̄rius eruditiōe careat. Prudēter igit tibi cōſului ſti. Quare qcqd a me poſtulas:id totū in tua eē poteſtate poſitū exiſtimato. Nā & libris tibi & do ctrina nunq̄ ſum defuturus. Vale.ex ædibus noſtris Mediolani nonis auguſtis. Mcccc xxxviiii.

¶ Franciſcus philelphus Aloyſio crotto. S.P.D.

HEronymi q̄s petieris Auguſtinq; epiſtolaſ ad te dedi cōmodo. Quare ubi eas pro tua uolūtate lectitaueris.cura ad me redeāt. Quod autē queris quid de utroq; ſentiam.& quo ad doctrinā: & quo ad eloquētiā breuiter accipe oium primū de rebus diuinis nō ē meū iudicare:ſed eccleſiaſti cæ dignitatis auctoritatiſq;. Cæteq; puto utrūq; uero pulcherrieq; diuinarū req; oiu3 ſciētiā tēuiſ ſe Sed quo ad reliqua ois partes philoſophiæ Auguſtinus unus ē lōge tū acutior & peritor:tum etiā ſubtil or. Dialecticus Auguſtinus fuit egregius & idem phyſicus atq; mathematichus. Huic Iheronymus pluti mum p̄ſtitit dicēdi elegantia potius q̄ doctrina:id qđ ex uttiuſq; oſone licet intueri. Græcā litteraturam Ie ronymus perpulchre callluit. Auguſtinus minus pfecte. Ille hebraice quoq; habeē eruditus: & Auguſtin⁹ illius linguæ ignarus'o io. Vita horridus Ieronymus: Auguſtinus autē mitis. Quod ſi ex tis duobus unus effici potuiſſet:nihil natura abſolutius ædidiſſet. Vale.ex ædibus noſtris Mediolāni. Mcccc xxxyiiii.

¶ Franciſci philalphi Epiſtolarum Liber ſeptimus.

¶ Franciſcus philelphus Senatui & populo florentiuo. S.P.D.

VŠ Inclitæ ueſtræ & excellētiſſimæ republicæ principes Florentini egregiā illam ac ſingulare; beneficentiam:qua cum iſtic aderam:a uobis pulcherrime ſum ornatus non minus ſuaui q̄ aſi dua recordatione mecum repeto:nihil eſt:quod malle me debere intelligam. q̄ & oibus in rebus & apud oēs mortales id pro utrili parte præſtare:ut gratitudinem animi mei certo aliquo argu mento recognoſcatis. Quare cum alias ſemper:tum maxime hoc tempore quid pro ueſtri nominis ampli tudine ſummoq; ſplendore mihi ſtudendum cenſerim. ubi breui oratione oſtendero:facile iudicabitis be neficioq; in me ueſtrorum memoriam nulla neq; temporum longitudine.nec fortunæ uarietate apud ani mum meum interiiſſe. Quibus enim in rebus cumulatiores ſim uobis gratias relaturus: q̄ ſi ad ſplendidiſ ſimū laudis munus:du3 uos ad decus & gloriam natos cohortari prexero:præcipuā in me quādā ſi nō pru

dentiã:fidẽ tamẽ & pietatẽ itueamini. Nemini ꝙbus ſex ãnis pulchetrime apd uos'agetẽ:nullius rei ;magl populũ florẽtinũ:q̃ dignitatis rõnẽ habere ſolitũ.ꝙre cũ uel de pace:uel de bello agerẽt:tũ cõſilia oĩa:tũ de cret a ad dignitatẽ ſemp referebãt.q ꝓfecto bñ moratæ reip.mos mihi iure laudandus uideri debet. Nihil eni nec utile i ulta nec iucũdũ cẽſendũ eſt:quod honeſtate uacet. Oĩa quæ aut corporis:aut fortunæ ducũt cõmoda &: fragilia ſunt planeꝙ inania ubi minus ad decus relata fuerint. Itaꝙ ut ois uirtus fructifera eſt & uoluptatis plena:ita nihil in bonis aut expetẽdis ponẽdũ:ẽ qd a uera laude diſcedat. Quo fit.ut ſi uos laudis qd eximiæ uirtuti debeãt:ſtudioſi in primis uniuerſæ Italiæ paci trãquillitatiꝙ cõſuletis:& pro cõſuetudine uſa facturi ſitis & ornatiſſimũ imortalitatis nomẽ aſſecuturi. Quo tpe uobis ẽ renũciatũ de obito phi lippi Mariæ anglicq fuit unus omniũ ꝓfecto q̃diu uixit:nr̃æ ætatis principũ atꝙ regũ fortiſſimꝰ atꝙ ſapiẽtiſſimus qdã uir:Haud dubito quin animũ oẽm a rerũ ballicarũ ſtudiis ad pacis otiũ conuerteritis:Nã & ueſtro ingenio mites eſtis atꝙ perhumani:& ueſtræ Florentiſſimæ reipublicæ nõ belli.ſed pacis artes cõducere cõſuerũt. Nec:n.unq̃ bella ſuſcipitis belladi cupiditate:ſed ut pacate poſſitis cũ dignitate uiuere:nec ẽt cũ primũ ille optimo principi bellũ intuliſtis:alia uos ratio ulla mouit q̃ huiuſmodi honeſtæ pacis cõſiliũ. Cũ enim quo illius conatus tẽderẽt neſciretis:& Immola atꝙ Fortiliuiũ & ſlominiis capitæ urbes haud iniuria uobis ſuſpitionẽ eius animi nõ mediocrẽ afferrent:quando ille tamẽ nihil alienũ appeteret:ſed partĩ eccleſiæ romanæ quã Braciũs ingẽti aĩo uir munitiſſimo firmiſſimoꝙ exercitu nitebaꝰ opprimere:partĩ rebus ſuis cõſulere cupiẽs:ꝙppe qui uereretꝰ hõ prudẽtiſſimus bracii incrementa in perniciẽ ſuã & exitium emanatura:quã ipſam ſuſpitionẽ princeps callidiſſimus Nicõlaus æſtẽſis admodũ cõfirmarat:his ratiõibus motus philippuſ in Flaminiã miſerat uires ſuas:tum ultro uos:ut eſtis uni omniũ cautiſſimi nulla ne minima quidẽ iniuria laceſſiti:armis obuiã ire agreſſi eius cõſiliis:quæ rebus ueſtris detrimentoſa fore exiſtimabatis:diuturni.maximi calamitoſiſſimi belli fuiſtis auctores. Qua quidẽ in re nõ mõ accuſandi nõ eſtis: ſed tolerãdi potius:Nã cũ quid ille aĩo uerſaret.uos lateret:uidereriſꝙ urbes finitimas in illius poteſtatẽ actas nec eſſetis obliti q̃ ancipiti & piculoſiſſimo bello cũ eius patre Ioanne Galeazio clariſſimo & potẽtiſſimo principe dimicauiſſetis:prudẽtiæ ueſtræ munus eẽ duxiſtis prius occurrere eiuſmodi conatibus:q̃ pati:ut magis in dies:magiſꝙ inualeſcerẽt. Quanto autẽ in diſcrimine utriꝙ uerſata deinde res fuerit: uniuerſa ñ mõ nouit:ſed ẽt ſenſit Italia.at ubi maximus & optimus ille dux naturæ uel intẽpeſtiue cõceſſit:ac uiri medio lanẽſes ut ſunt excelſo atꝙ inuicto aĩo:in libertatẽ ſe uẽdicarũt:cõtinuo declaraſtis:& id quidẽ certiſſimis argumẽtis nihil eſſe uobis & ueſtra & italiæ pace neꝙ optacius nec iucũdius. Nullo.n.pacto fieri poteſt: ut ſi quã præpotentem Italiæ aut urbẽ:aut regionem belli fulmẽ inuaſerit:quieto ipſi animo eẽ poſſitis. Itaꝙ pacis & tranquilitatis bono:quod ſplendidiſſima hæc potentiſſimaꝙ reſpublica maxime omnium affecta batiomni opera & induſtria ſtuduiſtis:& ita ſtuduiſtis: ut quantũ in uobis fuit: nullæ diuturni ardentiſſimiꝙ belli ſcintillæ relinqueretꝰ. Cumꝙ diuino ẽt cõſilio quodã fieri uideretur:ut qui honeſtã pacem minus admitterent: duriſſimis euentis pugnæ perſæpe affligerentur.iam eo loci deducta res erat:ut non minus q̃ Mediolanenſes cæteri quoꝙ pacẽ expeterent. Quod cum ſedulo fieret.ac iam ꝓpediẽ tempeſtas ois ꝓcellaꝙ bellorum turbidinẽ omnem amiſſura uimꝙ putaretꝰ:ecce repente infœlici neſcio quo ſyderæ iopinati quidẽ turbulentiſſimiꝙ fluctus inſurrexere:Franciſcus enim Sphortia magno & elato aĩo uir atꝙ rex bellicarum gloria cunctis noſtræ tẽpeſtatis ducibus lõgiſſime antecelẽs a Mediolanẽſibus.quoꝝ copiis exercitibuſꝙ præerat:ſeſe abduxit:& ita fato neſcio quo abalienault aĩum:ut q̃ hoſtes cõuenerat in hoies amiciſſimos & optime de ſe meritos infeſta arma cõuertit:Nec me ſane dubitatio ulla tenet tãtũ illũ: & tãta laude uiꝝ nõ tã libidine dominãdi:q̃ nõnullos ſæpe trãſuerſos agit:q̃ hoĩuꝫ quorũdã minime ſibi amicoꝝ iductu a priſtino inſtituto i huiuſmodi ſuſpitionẽ icidiſſe. Putat.n. Mediolanẽſes cũ uenetis aduerſus ſe machiatos iſidias. Sic igitꝰ ſuauiſſimũ italicæ pacis ociũ tãdiu multũꝙ deſideratũ:quo tpe poſtliminiũ feciſſe credebaꝰ mox deteriore cõditiõe tãq̃ ſedib⁹ ſuis extruſũ duriſſimis belloꝝ cathenis ꝑmiꝰ. huic ãt tãtæ & tã acerbæ rerũ difficultati ꝙbus mihi remediis õccurri poſſe uideaꝰ:paucis dicã.qdꝰ Frãciſcus Sphortia aduerſus hãc ꝑualidã ampliſſimãꝙ rẽp.aut ſperare poſſit:aut deſperare.nemo eo melius nouit.quid rurſus mediolanẽſes de illius cõatibus aut metuẽdũ ſit:aut audẽdũ:neſcii certe nõ ſũt. Ad hæc ea utroſꝙ prudẽtia eẽ puto:ut neꝙ uelint:qd nequeãt cõſeq̃:nec qd q̃ant:nolint. Sed ais pturbatis recte iudicare nũq̃ licet. Nã uel cupiditate:uel ægritudine ita diſtrahũt iterdũ ut ſui cõpotes eẽ nõ poſſint. Qui ẽt tãtæ qñꝙ puicaciæ ſeſe mortales obnoxios factũt:ut ſclẽtes uidẽteſꝙ ꝑcipites ruere:q̃ ad ſanitatẽ redire malint Pluſꝙ ualet quãdoꝙ amicoꝝ apta & ipſi pmotiõi acõmodata prudẽſꝙ ſuaſio:q̃ fortiores ullæ firmioreſꝙ rõnes:q̃ ſe itẽpeſtiuas obtulerit Itaꝙ unos oĩum uos aptiſſimos iudicaui principes florẽtini.q tãtã hãc:& tã illuſtrẽ:ꝑclarãꝙ ꝓuinciã ꝓ uſa in utrũꝙ & Mediolanẽſẽ populũ & Frãciſcũ Sphortiã ſingulari beniuolẽtia ſuſcipetis. Ea.n.ẽ. ſapiẽtia: eo rerũ hũanaꝝ uſu:ea peritia:ut nihil oĩo ñ mõ ad ſuadẽdũ ſed ne ad ꝓſuadẽdũ qdẽ uos qat ꝓterire: qd mortales reliq oẽs norint. Quare & hortãdo:& monẽdo:ac ẽt ſi uſui fuerit:accuſãdo:orãdoue facile apd hoies amitiſſimos:ꝙa q̃ uoletis:cõſeq̃mini. Nã cũ utriꝙ ſint exiſtimaturi uos ut amice & prudẽter:ita ẽt fideliter atꝙ ꝓ offõ rebus ſuis cõſuleret:facile ſint i ufam ſniam ituri. Qd etſi uobis facillimũ factũ futuꝝ:eſt tñ ſi difficillimũ quoꝙ laboriioſiſſimũꝙ foret:uñi mũeris ac laudis ducere debet qcqd hõeſtũ ſit:a uobis curari oportete. Nã cũ ad uirtutẽ nati oẽs ſimus:nihil poſſumus ſine reꝑhẽſiõe omittere:qd decus aliqd ꝑ ſe ferat. qd ãt pulchrius:qd laudabilius:qd imortalitate dignus q̃ inimicitias tollere:q̃ benefacere: q̃ iniuriã ꝓpulſare:. Nõne ſatis uiri boni laceſſunt iniuria.cũ iferꝰ cuiq̃ iniuria uel ignoto:Hõ.n.hois cã natus ẽ. Nec ille hũanus ducẽdꝰ ẽ:q hũanitatis officiũ neglexerit. Quod ſi gfaꝫ iter hoies uobis amãtiſſimos recõciliabitis:quã tã ẽt uni uerſæ italiæ gfam ſitis.nõ obſcuꝝ ex plẽtibus icõmodis cõiectare uobis licet. Quot.n.circũqꝙ ſtre

nui & pecuniosissimi uiri: q substātias suas aut i mercatura. aut in uectigalib⁹ hērēt occupatas: ob hāc bellorū calamitatē decoxerūt? Nec id in Italia solū: sed per oēm fere Europā? Nā cū propter bellorū aut periculum: aut metū: & non nunq̄ ēt detrimentum rēderi conuentis nequeat: necessario fides apud mercatores: apud mēsarios: apud publicānos concidit: id quod nō solū calamitatē multis: sed ignominiā quoq; affert latinis olibus. Si quis enim uir latini nominis qui uel in Gallis: uel in Germanis: uel in Gotthalanis mercaturiam mē sariamue exercet: uel aliud quicq̄ quod ad rem pecuniariā ptineat: apud exteras nationes agit: coactus turbationū Italicarum difficultate: fidē ad cōstitutū tps qbus debeat: pstare nequiuerit: unius aut paucoꝝ culpa uniuerso latinoꝝ nomini ascribit. Neq;.n. pauci sunt homines Itali qui ad Britannos & Gades usq; & p uniuersum prope terraꝝ orbē diuersis in negociis pecunias tū suas: tum alienas habent implicatas: qual ubi explicare ppter hasce calamitates facultas nō erit decoquāt: necesse est. Quæ certe res nō decoctoribus mō: sed locupletissimus quoq; & illustribus Italiæ ciuitatib⁹ nō mediocre detrimētū atq; dedec⁹ allatura est. Nec enim unius urbis ciues magna ulla rei pecuniariæ iactura affici possunt quo mīnus reliquæ ēt clarissime Italiæ ciuitates eodē premātur incōmodo: cū inter sese inuicē & cōtrahunt & mercātur. Huic aūt tali tātoq; detrimēto atq; turpissimæ famæ notæ aliud remedii nihil afferri posse intelligo: q̄ si dederitis opam: ut uiri tuobis amicissimi mutua inter se odia armaq; deponāt: mallīq; a quo & bono s q̄ cupiditatis facib⁹ patere. Quis .n. audeat in Italia ullas bellorꝝ flāmas excitare: ubi primariæ āplissimeq; urbes & unus Frāciscus. Sphortia tātus & tāta pbitate princeps iuicē cōsenserit? Nā neq; fugere uos p ōt: quāto in piculo tota nutet Italia. Videtis: q̄ gentes in ea consederint ob intestina inter nos odia: q̄ tanq̄ ex aliqua specula nīras discordias obseruantes nihil aliud expectant: molliunt: agunt: q̄ ubi lassos & pecuniis exaustos aiaduerterint: iopinatos nos opprimāt. Quapropter ut ueteri uestro instituto: q dignitatē & gloriā, maxime omniū adamatis: ut cōmuni utilitati: ut toti⁹ Italiæ otio ac tranquillitati pspiciatis: hāc talē & tantā rē principes florētini diuino ductu auspiciisq; susципite. Legatos uestros ingēti uirtute & prudentia uiros tū ad Mediolanēses: tū ad Franciscum Sphortiā mittite: q utrosq; ita suis aptisq; rōnibus nō solū hortent ac rogēt: uerū ēt si opus fuerit p iure mutuæ beniuolētiæ uel moneāt uel icusent: ut q̄ primū oi aioꝝ relicta cōtētiōe i mutuā pristinā q; gfam redeāt: ne cū pernicatius inuicē demicāt: & ipi pditū eant: & Italiæ uniuersæ naufragiū parēt. Nā quātū uos quoq; religionis christianæ ratio ad hoc tam illustre tamq; salubre cōsiliū excitare & inflāmare debeat: qd attinet dicere? Videtis.n. iā aduētare sacratissimos anni Iobilei dies: quē ab ipa usq; tū abrahæ tū Mosei tēpestate figura. diuina quadā mēteq; cōstitutū: Christus optimus maximus redēptor nr̄ cū ex hac uita in cælum ascenderet: idulgētiaꝝ largitate dispēsandū reliquit ministris suis i primisq; Romanæ ecclesiæ summo pontifici. Qua ex re si nulla ēt utilitas esset emanatura: oi tū cura atq; labore studendū foret: ne tātæ religiōis uenerationi cōmuniq; lætitiæ iniuria ulla fieret. Quāta uero cū ad Italos ois tū uel maxime ad uniuersos ciuis uestros sint ex huiusmodi celebritate puētura emolumēta: debetis ex sapientiorib⁹ tēporibus mēinisse. Itaq; uestri officii & sapientiæ eē puto id: quantū in uobis fuerit præstare: ne tot illi & tā locupletes atq; opulēti populi transalpini ab Italiæ accessu ob hūc bellorꝝ turbinē prohibeant. Vale. Ex Mediolāo. idibus Augustis a natali Christiano anno Mcccclxix ¶ Frāciscus philelphus Petro thomasio philo. ac medico. S.D.

NEq; hic esse licet sine piculo: nec alio ire pmittit. Itaq; lupū teneo auribus. Cōsiliū tamen tuū nō modo laudo: sed etiam pbo. Sed quid agam quādo hæc sunt tempora: Deus bene uertat. Vale. Ex Mediolano. Kalendas Septembres. Mccccxxxxviiii.

¶ Franciscus philelphus Ioannocio Manetto. S.D.

ESemp oibus in rebus exptus sū amicissimū: Si qua unq̄ i re tua mihi opa opus fuit: nūc ē maxie Galeazius chremētis tibi corā exponet: qd abs te uelit: quē nolis frustra ad te missū: tā peto abste uæhemēter ut uæhemētius petere nihil possim. Vale. ex Mediolāo pridie Idus nouēbres. Mcccc xxxx. ¶ Franciscus philelphus Bernardo iustiniano. S.D.

VI tibi reddidit meas litteras: tāta mecū beniuolētia iūctus ē: ut maiore nemo eē possit. Quicqd is tibi noie meo dixerit: id ita existimato ac si a me ipo audires. Vale. ex Mediolāo: pridie idus nouembres. Mccccxxxx. ¶ Frāciscus philelphus Nicolao uarroni. S.D.

HAec negotia qbus fluctibus agitentur: nescio te nō latere: Quid autem mihi boni priuati spandum sit in tanta rerū oium calamitate: & ipse intelligo: & tu potes aiaduertere. Itaq; si qd hēs consilii: id ut docеas: rogo: nam mihi uix ullum relictum est: presertim cum hinc abeundi facultas non detur. Vale. ex Mediolano. xii. Kalendas octobres. Mccccxxxxix.

¶ Franciscus philelphus Ioanni auriſpæ. S.D.

VIx narrari q̄at: q̄tis i malis tota hæc ciuitas fluctuat. Nec reliquū ē: qd expectet ꝑter ultimū naufragiū: id qd lōge abesse ñ pōt. Bacchat in oia mucro. Nec hūanis nec diuinis parcit reb⁹: scripsisse ē tibi pluribus: sed nescio: q̄ hæc recte sūt lris cōmissa. Tu si qd mihi cōsilii potes afferre excogita: nā mihi nullū ē relictū i tāta ipūitatis licētia Va. ¶ Frā. phi. petro tho. phō ac me. S.D.

QVod rē meā oēm Venetoꝝ legato leōardo uenerio clarissimo uiro cōmēdaueris gaudeo: tibiq; ago gr̄as. Valet. n. is apd hosce ciues & auctoritate: & gra plurimū: q̄q̄ futuꝝ puto: ut mihi pdesse nō admodū possit: ita sūt oia tā debilitata & pdita passim atq; cateruatim moriūt inedia. Mihi uero si qd ētiā pecuniolæ alicū de abradi posset: tn̄ nō est un̄ satis panis parati q̄at. Qui mihi ob i uidiā nocere moliūt me sphortii anū eē insimulāt: q̄re in distributione panis qui uicatim emēdus singularis daf: negat plærūq; mihi tāq̄ hostis studioso. Itaq; neq; hic eē sine ultæ piculo ulla possū artē & abeundi potestas ois sublata est. Nescio q̄tum mihi pdesse poterit Leonardus in tāta tēporꝝ malignitate. Meliuscule ta-

men mihi ſperādū uideo: ꝙ huic uiro cariſſimus factus ſum: ꝙꝙ etiā ipe (ut mea ſert opio) nō hic ē fine pic⁹ lo: ita ſunt oia tēpeſtatū ꝓcellarūq; pleniſſima. Vale. ex Mediolano Kalendas decēbribus. Mccccxxxx viiii.

¶ Franciſcus philelph⁹ Antonio metello. S. D.

VTinā mihi liceret te uidere tecūq; loq corā: aut. n. me tu. i tuā: aut ego te i ſnia; meā agerē. Illud āt hortari te ac mōere nō dubito cū oi in re tū ēt nō minus in loq̄ndo moderationē ſeruādā eſſe Verbū allatū fingit Homerus quoniā & emittat celeriter & nō facile reuocari emiſſum ꝙat. Prudēs es. Quid hæc ſibi uelit ofo: nō ignoras: Hic indies oia hēnt miſerabilius. Quod petis curabo diligētiſſime. Vale. ex Mediolano pridie idus decēbres. ¶ Franciſ. Philelphus Blaſio axeretēſi. S. D.

VEnirē ad te quottidie: niſi me id facere ꝓhiberet gladio⁹ metus: ꝙbus aſſidue uideo urbē uniuerſam corruſcari. Nā in armo⁹ fragore: ut ſcis: uerba legū exaudiri nō ſolēt. Itaq; patere obſecro me tātiſp habere ſalutis meæ rōnē: donec alicūde lætior dies illuxerit. Vale Mediolani. ex ædibus noſtris Kalendas ianuarias. Mcccc l. ¶ Franciſcus philelphus Franciſco barbaro. S. D.

CONſiliū tuū facio certe plurimi: tū ꝙ ē prudētiſſimū tū ꝙ beniuolētiſſimū tuū erga me animū ꝑſe fert. Quid aūt agēdū mihi ſtatuerim: ex iſto corā accipies: qui tibi reddit meas lras. Tu interim cura oia diligēter: Nā q̄tū erit in me oio obſequar uolūtati tuæ. Vale. ex Mediolāo. iii. id⁹ ianuarias. Mcccc l. ¶ Franciſcus philelphus ioanni Amideo iureconſulto. S. D.

TVus ille familiaris quottidie me obtūdit. Rogo te des opā: ne mecū uaticineť nā (ut ait ille) apd poetā: dauus ſum nō ædipus. Habeat ſibi ſapiētiā ſuā. nā hoc tpe nihil ē oium minus: qd ueli: q̄ uaticinar: Deus norit: qd futu⁹ ſit illud mihi uatici niū ē certiſſimū: Petrū cādidū ſēp inuigilare ut mihi incōmodet: cuius iſidioſa malignitate ne incautus opprimar: tuū fuerit ꝓuidere. Noſti enī gētiū: noſti flagitiū facinoroſiſſime hois. Vale. Medi. ex ædib⁹ noſtris pridie nonas fabruarias. Mcccc l. ¶ Franciſcus philelphus Blaſio exeretenſi Mediolanenſium prætori. S. D.

VErſari uideo arma undiq;. qd tātus tumultus ſibi uelit: nōdū ſatis intelligo. Tu ſi qd hēs qd me oporteat: fac ut q̄primū intelligā: Nā aius ꝑſagit neſcio qd. Deus bene uertat. Ego me interea domi cōtineo. Vale: ex ædibus nr̄is Medio. v. kal. martias. Mcccc l. ¶ Frā. phi. Nico. cebæ. S. D.

NVlla nr̄a rō nulli hūanis cōatus: nullæ terrenæ uires celæſti q̄unt aduerſari ipſo: ſiue id fatū: ſiue neceſſitatē: ſeu aliud qcq̄: qd ſupra nos ſit: appellari oporteat: nr̄a ſane iferiora hæc oia uana ſūt nulliuſq; momēti: ubi mīn⁹ diuino adminiculo auxilioq; nitāt. Cūprimū diuin⁹ illle princeps Philipp⁹ maria anglus uitā deſeruiſſet: ceperūt mediolanēſes hi ciues cōtēpto p oēm cōtumeliā ac ludibriū pricipis unius impio adamare amplectiq; libertatē: Cui cōſtituēdæ initia ſecūda ſane fortunatiſſimaq; fuere: Nā hoc optatis Venetos aduerſantis tribus deinceps cladibus affecere: Placētia primo: q̄ ſe ultro illis tradiderat: ui capta ac: direpta: dein claſſe eo⁹ maxia & oibus rebus ornata apd Calalē cognomēto maiorē ſupata & capta magnaq; ex pte i pado & tormētis & igni ꝑdita: ad poſtremū eodē ānō maximis eo⁹ copiis & firmiſſimis ad Carauagiū fuſis fugatiſq; in tāta & militū & ducū ac principū captiuitate & ꝑda ut de ipſo ēt Vene⁹ o⁹ impio actū uideret. ni mediolanēſes ipi deſipe uoluiſſent cū a Frāciſco. n. ſphortia: quē unū ſuis exercitibus ꝓfecerāt: ſibi metuiſſēt: ne is ꝓpter Blācā mariā philippi filiā regnū ſoceri tāq; hereditario uxoris iure foret poſt tātā uictoriā occupaturus: cœpetūt de pace clā tractare uenetis p Hēricū quēdā panicarolā: q patriā mediolanēſis mercaturā uenetiis exercebat. Veneti ut uiri ſunt prudētiſſimi tāctſi: q ꝓponerēť nō detractabāt: tamē cōſultata re diligētius: cū Frāciſco Sphor. maluerūt: q̄ cū mediolanēſi repu. agēda cōtrahere. Nā ēt is certior factus cū de huiuſmodi occultis cōſiliis: tū de aio mediolanēſiu; erga ſeſe cōuēit cū uenetis hōeſtis qbuſdā cōditiōibus: ut tādiu ſibi auxilio eēnt & milite & re pecūtaria: quoad ei⁹ ut bis cōditiōe potiret. Id. n. Veneti ſuo ipſo tutius fore duxere: q̄ pati urbē potētiſſimā eādēq; iſolētē i pxia regione excreſcere altius ꝑſerti cū itelligerēt unū Frāciſcū Sphor. mediolanēſibus oibus icredibili eē odio ꝙb⁹ rebus ita cōſtitutis ac firmatis miſſus ē a Frāciſco Bñdictus Nurſin⁹: q nō mō erat egregi⁹ medic⁹. ue⁹ ēt uir prudēs ac diſert⁹. Is cū prio multa de mediolanēſib⁹ noie ſui pricipis i cōtiōe publica q̄ſtus ē tādē in eā ſētētiā porauit: ut oſtēderet & lege & æquo & bono urbis h⁹ ipiū oēmq; eā ditionē: quā philippus poſſideret: ad uxorē blācā Mariā ad ipmq; frāciſcū: quē phili. adoptaſſet princ̄e: & ita ea q̄q; repetere. Cui cū nihil ꝓ poſtulatis reſpōſū eēt: ad Frā. rediit re infecta: & ita magnū piculoſūq; bellū a uenetis i mediolanēſes cōuerſū ē quot ide difficultates malaq; emerſerit: plixū ē difficillimumq; narratu. oēs & urbes: & oppida & mūicipia & caſtella breui ad Frā. defeceſt. ager medio. ſeſ ois fero igniq; uaſtat⁹ ꝑter urbis ſuburbia tenebatur nihil: ad poſtremū exhauſta ærariа oia. rei frumētariæ i urbe nihil: extriſecus iportari nihil poſſat ꝓp hoſtiū copias: q̄ ad ipſas uſq; portas oēm aditū ꝓhibebāt. nobilitas ois ab urbe aberat: alii alio cōfugiētes ptās ois ad plebē ſ dacta eſt ſi qui fuerāt aio ſeniore: qui fuerunt admodum pauci: it obtruncati omnes: cum eo difficultatis redactares foret ut paſſi fame cōfecti ciues iter ābulādū caderēt q̄ñ qdē neq; canes neq; ulla immōda aialia eſui reliq̄ iā eēnt: ob idq; diutius deditio ad frā. differri ñ poſſet. Veneti cū Mediolanēſib⁹ ſocietate intra & auxiliaris copias ex agro mediolanēſi trās abduā ire iubēt: & oi pecūtarū ope Frāc. deſtituūt paulo q; poſt p paſcalē mallipiū eidē nūciāt: ut ab oi ui atq; iniuria i mediolanēſes abſtineat. id ſi facere recuſaret bello dicto ꝓ bono æquoq; & p cōi Italiæ pace ac trāqllitate. Quā aio⁹ mutationē cū Frāc. ægre & pmoleſte ferret: pmulta fruſtra q̄reret: ac ꝓficeret nihil: ad ſuſtinēdū uenetoq; bellū iuxta atq; ad iferēdū mediolanēſib⁹ accingit. Cæterū cū rē negligēti⁹ ueneti gerūt: utpote q ſperarēt fortaſſe mediolanēſē populū extrema coactū iedia eis urbē dediturū: i eā eē tādē aliq̄n uētū neceſſitatē: ut nocturno tumultu facto i turbulēta ſeditōe nulloq; hoiu; cōſilio frāciſcus ſphortia: q apd uicūmetcatū ſe cū octo cohortib⁹ i ſūmis terū

oiuꝫ difficultatib⁹ cõtinebat. ſpõte l urbe a ꝑplõ ipſo accerſeret. ex qb⁹ qdẽ reb⁹ mãifeſto colligi põt iferiora nr̃a hæc oia nullo nr̃o cõſilio: ſed occultiore ui q̃dã adminiſtrari. hæc ãt geſta ſũt noctu: qnto cal. martias: c⁹ ꝓxio die frãciſc⁹ ſphortia i urbẽ excep⁹ ẽ. Vale ubi ubi es. nã ubi eſſes ignorabamus. Ex Mediolano. iiii. Kalandas Martias. Mcccc l.

¶ Franciſcus philelphus Bernardo iuſtinlano. S. D.

LEonardus iuſtinianus uir clariſſimus pr̃ tuus nõ ꝑſetẽ ſolũ: ſed futurã ẽt glorĩã eãq; imortalẽ aio meditatus: te: in quo ſ̃pe uicturus eẽt: & pecunia mũiuit: & diſciplinis: q̃rũ altera ꝑſentibus uitæ neceſſitatib⁹ ꝓ dignitate ſubuẽires: q̃tũ ad tua: uel amicoꝝ: uel reſp. intereſſet: altera mortu⁹ quo q; uiuere poſſes in uiuis. Rẽ pecũiariã tibi maxie curæ eẽ: & certa & una oiuꝫ uoce mihi aſſidue nũciat: atq; id qdẽ prudẽtiæ ẽ. Quod aũt ſapiẽtiæ munus ducũt: id q̃q̃ tenes egregie: quottidie tñ neq̃q̃ colis. Quid. n. aliud debeo cõſectarei: cũ totiẽs meis lr̃is inuitatus nihil reſpõdes. Quare ſi uel paternæ & inſtitutionis & gloriæ: uel tui ipſius non es oblitus: ſcribe aliquid: ut quem in cute uiderim: intus quoq; magis magiſq; perſpiciam. Vale. ex Mediolano pridie Kalendas ianuarias. Mcccc l.

¶ Franciſcus philelphus ſcribis ducalibus. S. P. D.

QVod ſcire ex me petitis: q auctor ſcribi debeat: breui accipite: cũ alii nõnulli litte ratiſſimi uiri: tũ priſcianus grãmaticus locupletiſſimus teſtis ẽ eũdẽ eẽ apd nos auctorẽ: q græce dicat αὐτεπιθ anthetes. hinc arbitrati ſũt aliq minores in hoc noie. c. lr̃am ante. t. in eadẽ ſyllaba utrãq; mutaꝫ addi nõ oportere: cũ neq; apud græcos αὐθεντης anthetes eã recipiat. At ego idẽ ſignificate auctor qd αὐτεπεξ facile cõcedo: ſed ab augeo id nomẽ deductũ puto: Sicq; qm̃ a ſupino auctu formet ꝓ .ct. eẽ ſcribẽdũ: & ita a priſcis uidem⁹ obſeruatũ. Nã ſi ab αὐτεντεω deſcẽderet. c. lr̃aꝫ auctor nõ recipet: &. t. aſpiraret. Vale. ex Mediolano Kalẽdas. iunias. Mcccc l.

¶ Frãciſcus philelphus Ambroſio iureco. S. D.

VOniã iãpridẽ obduruit meus aius ad eas erũnas ois: q̃s affert icõſtãtia mutabilitaſq; fortũæ iccir co ægorẽ in illos me ꝓbeo. q nulla iniuria laceſſiti ſe mihi ꝑſtãt importunos atq; iſeſtos. Nã ſi iniurias ſingalas ꝓſeq uelim: mihi potius nocebo: q̃ aliis Nõ oẽs amici ſunt q uidẽt. Qui cõmoda emolumẽtaq; ſectãt: tãdiu ſũt amici: quoad utilitatis rõ corã floret. ſi diſcedat utilitas q̃ amicitia mãere põt. Idẽ poſſit de iis iure dici: q uolupratẽ ſibi ꝓ poſuerũt. Tã diu. n. ſe amicos iculcãt: donec ꝑfruãt optatis. qd̃ ſi quid triſtius accidat: nuſq; ſũt. Nõ igit me pturbãt: q̃ de hois leuitate ſignificaſti: ẽ. n. ſimilis ſui At ego ſeq̃r meũ uitæ iſtituti. Eqdẽ benefaciã ſemp: iniurias: ſi ꝓpulſare ñ potero: aut cõtẽnã: aut ꝑferã. Vale. ex Mediolano Calendis iuniis. Mcccc l.

¶ Frãciſcus philelphus Mario filio. S. D.

SI uim maieſtatẽq; uirtutis uelimus cõſiderate: neminẽ iueniaꝫ: q eã aſſidue ſectus noctesq; diel q cõſecutus unq̃ fuerit. De hoibus inq̃ loquor. nõ de Deo nr̃o Chriſto ieſu: q & Hõ fuit & deus itaq; ut hõ is & doluit: & metuit & lætatus e & cõcupiuit: q̃q̃ oia mediocrit. Sed talis ꝑturbatio nũ mediocritas nõ cadit in Deũ: qui nullo tãgit motu ai. itaq; nõ abſurde priſci illi ꝓbi eruditiſſimiq; uiri quotquot uel apud latinos uel apd græcos uirtutis laudibus claruerũt: neminẽ hũerũt: quẽ uirtutẽ noie uoluerint appellare. Quær Platonẽ. Quære Ariſtotelẽ. Sume e nr̃is. M. Varronẽ. M. Ciceronẽ. L. Annæũ. Vbi a uirtute quẽq̃ noiatũ iueias. Video quoſdã iuniores & apd nr̃os uirũ uirtuoſũ: & apd græcos αὐ ἀρα ευαρετον andra enaretõ q modeſtius uir bon⁹ diceret atq; ανηρ ἀγαθος inepto noie appellat. at ne in priſca qdẽ & doctiore eccleſia tale uſq̃ nomẽ repias. Q d̃ ſi poetas oratores: hiſtoricos priſcos lectites pſæpe boni uiri: at uirtuoſi nomẽ tibi nuſq̃ occurrat. Et ille qdẽ bonus dict⁹ ẽ mea ſnia q ad uirtutẽ adipiſcẽdaꝫ & diu laboret & multũ αωο τοῦπονου apo tu ponu. ſ. nomẽ ſibi uẽdicãs. huiuſmõi ãt labore qui utat iccirco uocatũ exiſtimo uirũ bonũ: q; in eo nõ uirtus: ſed q̃ſi aliqd uirtutis ſimulacꝝ eluceat. Nullo. n. hũano labore: nullo ſtudio fieri põt: ut merã uirtutẽ q̃ſq̃ aſſequat. Sed ſatis ſupq; ſit: ſiqs induſtria & diligẽtia ſua q̃proxime ad uirtutẽ acceſſerit. Et qm̃ petis: q̃bus eũ uirtutibus ꝓditũ eẽ oportet: qui ſit bonus & hẽndus & appelãdus: qd ſentiã paucis accipe. Duas eẽ reor ai ptes: quaꝝ altera: quã hẽmus cũ Deo cõem: & rõcinamur & intelligimus: altera uero: quæ cõis ẽ nobis cũ pecudibus: appetimus atq; afficimur. itaq; alia ẽ moralis uirtus: nã mores ſunt q̃litates ptis illius appetitiuæ: alia rõnalis: itellectualis alia. Rome igrim⁹ qd nos aut ſeq oporteat: aut fugere. Nec ſine rõcinatiõe callidi ac prudẽtis eẽ ullo mõ poſſumus: Quæ uirtus i actiõe poſita circa ea cõſultãda uerſat q̃ nobis utilitatẽ afferãt. Intellectu ãt ad ſciẽtiæ cognitionẽ puenimus: & qd ẽ ſapiæ ꝓ priũ diuinã eẽntiã naturãq; cõtẽplamur. at moralẽ uirtutẽ eã dicimus cui⁹ forma ẽ rõ. Materia uero cũ pturbatio: quã ẽt tũ paſſionẽ: tũ affectionẽ uocãt & eãdẽ q̃doq; morbũ. Et q̃q̃ nemo ẽ uir bon⁹ iudicãdus: niſi idẽ q̃tũ hũanũ fert igeniũ: totius uirtutis laude cumulatus: qs. n. uirtute morali floreat: niſi idẽ gubernẽt prudẽtiæ ductu ad quẽ morales oẽs uirtutes referunt: & prudẽs eẽ nemo q̃at: niſi ſapiẽs fuerit: nã ois recta actio cõtẽplatiõe manat: facit tñ cõſuetudo: ut eũ maximũ utiq; bonũ exiſtimemus: q iuſtiſſimus ſit. Sed qm̃ hãc rem oẽm in cõmẽtationibus florẽtinis cũ de exilio loq̃remur: diligẽter ꝑſecuti ſumus: nihil eſt q; in præſentia ſimus plixiores. Veꝝ te fili Mari mõere hortariq; nõ deſiſtã: ita nomẽ uirtutis adames: ut eã nullã eẽ putes: q̃ oibus: uel cogitationib⁹ uel actionibus ſuis deũ nõ ſolũ intereſſe: ſed ꝑſſe nolit: Nã tũ ſumus iuſtiſſimi: & optimi cũ Dei opa maxime imitemur. Vale. ex Mediolano Cal. Octobribus. Mcccc l.

¶ Franciſcus philelphus Ioãni Armerino iureconſulto. S. D.

QVod ſcribis idẽ opã. ut libros Ariſtotelis tibi comparẽ: aut q de re publica: aut qui de re familiari nobis ꝑcepta tradũt: faciã & ꝓpedẽ: & diligẽter: modo librariũ nactus ſim: cuius in iis excribẽdis opa uti poſſim: id qd ſpero nobis minime defuturꝫ. Laudo aũt ꝑſtãtiã igenii tui ſingularẽq; uirtutẽ: q q̃q̃ es occupatiſſimus: nolis tamen pati earum te rerum expartem dici: quæ ad bene beateq; uiuendũ ꝑdpue conducũt. na ſi ſeſe moderari & iſtituere pulchrum ẽ quod moralis diſciplia facit: quanto ſi pulchrius

& ꝑclarius idē ꝑstare posse cū de domo:tū de ciuitate uniuersa:cui⁹ fœlicitas oluꝫ fœlicitatē cōplexa ē.accē dit ad rē:q harū disciplinaꝝ cognitio eo ē tibi magis necessaria:quo legū & iuris ciuilis sapiētia magis ꝑstas: Nā qs audeat se iurecōsultū ꝑfiteri his ignoratis fōtibus:uñ leges oēs iuraq manarūt. Faciā igr qd iube⁹ & amice'& recte Vale.Ex Medio.Kal.octobribus.Mcccc l. ¶Franciscus philelphus Nicolao cebæ.S.D.

ET si nūdū audiebā te Genuā reuertisse:posteaq̄ ob aeris itēpiē tādiu carere patria ꝑstitueras:quo uis ꝓestilētiæ plāe deferbuisset:tamē sū accepissē ciuitatē se habere meli⁹:& iā ꝓpe pleroscq oīs no bilissimos ciues i urbē reditisse:iccirco ad te scripsi:ut tuis lr̄is suauissimis de te ipō certior fierē:& ubi eēs:& q̄ bene ualeres.Itaq rē mihi facies iucūdissimā:si me q̄ primū leuabis oī sollicitudie:di sertissimum perleonemnostrum saluare cupto cum uxore & liberis:cultelloq meminisse. Videt mihi aua rior fact⁹ q̄ soleat. Vale.ex Medi.iiii.nonas octo.Mcccc l. Frā.phi.petro thomafio phō ac medico .S.D.

ET lras accepi & cōuiuiū.Quod iā tibi cœlo gloriā q̄ras nō terra:& ꝓbo & laudo nā quēadmodū terræ gloria:q̄ a cælesti nō ꝑficiscit:tota ianis:ē q̄tacūq tādē ea sit:ac plane nulla:ita ꝑfecto q̄ in cœlo ē radios suos qi sol qsplā dispgit i oēm terrā. Scripsisti ꝑfecto Christiāæ:& ut uerus phūs nā q se philosophū ausit ꝑfiteri::q Christi ignarus fucatæ cuiusdā hōestatis umbrā stulus ac fatuus ꝑseqt.Nihil ipe qdē honestū eē puto:nisi qd apd Deū ꝓbatū sit.Hoc uero q seqt:uerā nimirū eū gloriā as seq credēdū ē.Et facis tu qdē recte atq sapiēter:Nō.n.ignoras pegrinari nos sēp ac seruire: q̄diu uiuim⁹:ita q noctes dieq oportere illi⁹ patriæ mēinisse:ad quā cū lōgo postliminio redierimus:futuri sumus tū liberi tū glo rioſi ciues:gloria nō fucata sed simplici ueraq. Vale.ex Mediolāo.iiii.nonas octobres.Mcccc l.

¶Fraciscus Philelphus petro perleoni.S.D.

ANi aduerti ex tuis ad me lr̄is tibi fortunā:quā uocāt:aduersari. At tu si me audis:aio forti magno q sis.Et prudētia utaris& patiētia. Spereq sore:ut ꝑstāti igētiq uirtuti:nihil tādē neq ad digni tatē:nec ad emolumētū deesse possit.Itaq ut ad Battū ait corydon.apud Theocritum.

ἀτρόϑην χρηϕὶ λέβατ τε ταλαϑρίονε ὀϑεταλείνον.
αλλοῖλεῦ ἐνὶϖοιϲὶν ανέλ ϖϛοίλε τονοντεῦ.
χϖῖεῦϑ αλλοκα μεν ϖελειαι τροϑ αλλοκα ὀϑυει. Quos quidē tris uersus ita licet interpetrari

Fidere Batte decet:melius cras forsan habebit.
Sperandum est uiuis:non est spes ulla sepultis.
Nunc pluit:& clarus nunc Iupiter ætheræ surgit.

Quare cōfide ēt tu ꝓpediē tibi melius fore Quādiu uiuimus:nos bona spe duci cōuenit. Nā post imbrē se renitas sequi solet.Curabo qd petis.q̄q̄ res nr̄æ sunt hac tēpestate ob uim diuturni belli angustiores. Vale. ex Mediolano.iiii.nonas octobres.Mcccc l. ¶Franciscus philelphus francisco barbaro.S.D.

VEllem eā mihi fortunā deus oprimus maximus tribuisset ut:& mihi possem & amicis semp grati ficari.Non enim libros meos abs te peterem.Sed quoniam illis carere non possum:rogo: ut re stituere iam incipias. Vale.ex Mediolano.iii.nonas octobres.Mcccc l.

¶Franciscus philelphus Antonio canobio.S.D.

NOn iniuria semp ego te dilexi mi Antōi:quē unū aiaduerteri ab oi desidia & ierti ocio alienū ita q oē q̄ribi tpis a tuo mr̄atu uacuū reliq̄t:id aut legēdo aut audiēdo aut q̄rēdo aliqd dignū meo ria cōfūis.Sribis cādido decēbrē cōtēdere tecū solitū nihil ūq̄ scripsisse Aristotelē de ai,imortalita te idq mirari te q talis ille tātusq philosoph⁹ in tāto errore uersatus fuerit:q̄ ipse in suis lr̄is legēs nō potui nō surtidere:q nebulo iste Cādid⁹ nitat impietatē suā sub dolo ac falso cōfirmare testinōio:Nā & imortale: Aristoteles eē aiuꝫ ꝓbat & diuinū. Audi primū q̄ maxim⁹ ille sapiētissimusq phūs reliqt scripta huiusmōi uerbis i li.ii.de aialiū generatiōe igens:oēs animi necessario sūt uirtute pri⁹ q̄ actu .Necesse ēt ē aut oēs nō eē pri⁹ & fieri aut oēs ātea exister:uel alios eē ātea alios nō eē. At fieri aut i materia:& nō ingredi i maris sæmie. Vel.in materia uēire a sæmie qdeꝫ:sed i maſ uel extrisec⁹ fieri oēs:uel nullū : uel alios fieri: alios ū fieri.qd fieri igr neq̄q̄ possit:ut ai oēs pri⁹ existāt:patet ex huiusmōi rōib⁹.Quorūcūq.n .pricipioꝝ corpalis.s.ē opatio:hæc ātea existere sine corpe minime possūt:ut incedere sine pedib⁹.Quo sit aut ai extri secus ingredi neq̄t:neq fieri.n.pōt:ut ipi p sese:q sapari ñ ꝑit:ingredianť:nec itē in corpeo sæmine Et.n. sæmē supfluitas imurati alimēti.Relinqť ergo mētē solā extrinsec⁹ aduenientes ingredi:& eādes solā esse di uinā.nihil.n.cū ei⁹ agilitate hēt cōe opatio corpalis.Oīs igit uis animi uidetur alius corporis eē pticeps: & eius qdes diuinioris:q̄ illa sūt corpora:q̄ uocāť elementa.Ex qbus qdē Aristoteles rōnibus satis intelligi pōt ai uim atq naturā & cælestē eē & diuinā ac ꝓpterea.immortalē. Audi eūdes rursus in iis libris:quos de aio & acute & subtiliter & copiose relig scriptos.Ita.n.ait.De mente āt & ui cōtemplatiua nūdū est ꝑspicuū sed uideť esse aliā gen⁹ ai.Et hæc solū pōt separi quemadmodū id qd est ꝓpetuū.adeo q corrūpi pōt:docet inq Aristoteles illd animi genus ꝑ quod cōtemplamur atq intelligimus:cui menti est nomē: separari pos se ab altero illo genere quod dicimus sensitiuū esseq immortale atq sempiternū:at partem alterā sensitiuā & corruptibilem interituiq subiectā.Hinc Homer⁹ disciplinaꝝ oium pinde atq abondātissime qdā fons: & Herculem & Theseā tū locat i cælo:tū apd inferos.Ita.n.malo q̄ inferno loq.Infernus.n .substātiue apd latinæ linguæ doctissimos nusq inuenias. At in sacris libris hoc est uerbū ꝑ eo usurpatū quem αΔHV hadē græci noiant. Sensit uā igit ai ptē: q̄ nobis cū pecudibus est cōis:dissolui humq remanere sapientissimus ille poetaꝝ priceps ostēdit:at alterā illā ptē:q̄ ꝓxime ad Deū accedim⁹.ꝑ sese cōsistere:altiusq sublatā euo late in cælū:ubi sēpiternū æuū bene beateq trāsigit:At cādidus iste tuus:cuius aius ob flagitioꝝ magnitu dinē æternis tenebris ē adictus.hæc.n.credit:ob idq Aristotelis auctoritate:quē nūq̄ legit: tueri autumat

qd miramur ita opiari Cādidū cū ne ullā qdē credat eē diuinitatē: Nū si crederet deū eē: uiueret ita ut uiuit Quare si sapias: oēm eius cōsuetudinē aspnabere. Vale. Medi. ex ædib⁹ nris. iii. nonas octo. Mcccc l.

¶ Franciscus philelphus Alberto Zancario. S. D.

NIhil ē: qd hoc tēpore aliud tibi respōdeā. Nā hic princeps me cœpit phūaniter tractare spēq; iā attulit fore: ut sit ī me pbenignus. Quod si fecerit cælū mutare nullo pacto uelim. itaq; ex tēpore cōsiliū ē capiūdū. Tu q̄ mihi sit mēs intelligas. Proīde q̄ntū ad rē attinet meā: mōderaberis istic oia p tua singulari prudētia. Cupio āt ex te certior fieri: quo in statu sint res tuæ: Nō tā de te ipso q̄ro: cuius mores noui oībus eē carissimos: sed de tuis. Vale. ex Mediolāo. iii. nonas octobres. Mcccc l.

¶ Franciscus philelphus Aenico Dauolo. S. D.

QVod binis antea litteris ad te scripsi: cētū satyrarū opus ē ab me nuper elucubratū: qd in decades decē distribuimus æquali numero satyrar⁹: quas iccirco hecatosticas nominauimus: q; singulæ satyræ singulis cētenis uersibus cōstēt. Dederā ad te primā satyrā superioribus litteris. ultimam quoq; in præsentia ideo uolui abs te legi: ut liqdo cognosceres opus hoc omne nōi alphō si regis eē ab me cōsecratū. Reliquū est ut a te certior fiam: quod sit tuum hac de re cōsiliu⁹: mittā ne huiscmodi codicē ad regē: an ipse afferā coram redditurus. Quod consulueris faciam: idq; q̄primū. Præterea cu pterē maiorē imodū mihi cognitionē offerri rerū ab Alphōso gestar⁹: Nā si q̄do ociū dē: aliqd fortassis aggrediar. Tu uelim nō uno exēplo ad me lras des: Fit. n. plerūq; tabellario⁹ uel negligētia uel pfidia ut frustra missæ uideant. Intercipiūt ēt nōnūq̄: quoꝝ ne qd accidat: exēplis pluribus mecū age. Vale. ex Mediolano. iii. nonas octobres Mcccc l. ¶ Franciscus philelphus Iacobo Cassiano pbytero. S. D.

AMdiu inani spe ductus abs te sum ut mihi ipse succēseā. Cōmodatā Victorino feltrēsi eruditissimo & optio uiro pclū in platonē cū Timeo locto & Aristotelis dialectica cū egregiis cōmētariis Alexādriq; & Themistii. Cuius pclus utaī aut hospitio aut carcere sum plane ignarus nisi ēt ipse fortassis fuerit a te cōiectus ī uincula & in ppetuas tenebras. Dialectica uero apd te eē: tua iāpridē ad me epistola testis ē. At ea i sex usq; mēses cōmodato petieras: cū iā āni q̄tuor pterierit: nec codicē mittis: nec qcq̄ ad eas lras rūdes: q̄s dedi ad te hac de re creberrimas. Itaq; nō mirari ñ possū. occurrit q; mihi mēoriæ te idē olim de erupidis tragœdiis & mathematicis libris: quos idē uictorinus p te mihi reddendos iusserat: egisse. Itaq; nō possū nō moueri: nā q̄tū uidere uideor: tibi sum ludo. Facies āt p offō tuo: q; & sacerdos fis: & uictorini discipulus: & mei studiosus: si & mea ad me dialectica dederis: & aliqd de Proclo docueris. Volo. n. oio meos apud me libros: ne inanis semper dominus existimer. Vale. ex Mediolano pridie nonas octobres. Mcccc l. ¶ Franciscus Philelphus Aenico dauolo equiti aurato. S. D.

QVod crebrius ad te scribo: facit amor erga te me⁹. Cupio. n. quottidie tecū eē: & cōmētarii tecu; pterea nō satis scio: q̄ tuto lræ ad te meæ cōmisse sint. Nā q nūcii offerunt ñ eunt ad te: sed petūt aut Romā aut Florētiā. Cuiusmōi uero ii sint futuri qui ex illis locis Neapoli; cōcedāt: augurari neqo. Quo fit ut eadē plurib⁹ exēplis ad te scribā. Accipe igit carmē unū. qd de tuis laudibus uelut iussimus: & ultimā satyrā e cētū: q̄s Regis Alphōsi nomini dicauimus. Quod aūt cōsiliū dederis de aduētu istuc meo: aut de mittēdo satyrar⁹ codice: ut antea tibi significauī: libēter amplectar. Vale. ex Mediolano nonis octobribus. Mcccc l. ¶ Franciscus philelphus petro Thomasio phō ac medico. S. D.

NIhil erat: quod ad te scriberē: & iā tuas lras expectabā: quæ me facerēt de rebus his oībus certiorem: q̄s mea itereſſe duxisses. cupio meos illos libellos huic tabellario ad me des: & cū iis tuū claudiū Ptholemæū de harmonia: hoc erit mihi uæhemēter gratū. Quas ad me dedisti arūdies libēter accepi: atq; hēo tibi gras: q mihi cām esse nolueris qua: min⁹ quotidie ad te scriberē. nūcio τῷ ὑποφορῳ grāmathophoro pecunias nullas soluito: neq; pro libris neq; p lris: ipse. n. satisfacturus sum semp: & ita eū cōmonefeci. Vale. ex Mediolano nonis octobribus. Mcccc l.

¶ Franciscus Philelphus Bernardo Iustinianō. S. D.

QVo magis quottidie tuas expecto lras: eo me magis mea fallit spes: mirorq; plurimū: qd sit ī cā: ut tabellarius uacuus semp redeat lris tuis: cū ab aliis amicis freqntes reddat. Itaq; p nra uetere bēi nolētia abs te peto: ut hoc me desyderio tādē leues. Q d' si feceris: hēbo tibi nō mediocres gras: Præterea mea illa opuscula: q̄ tū pater tuus uir ille grauissimus atq; optimus: tū ēt ipse tu uisenda acceperistī: tibi nūcio ad me des uelī: q meā tibi epistolā redidit. Nā cū earū rerū nullū ōio mihi exēplū sit uideor familiarib⁹ qbusdā nō æque in se nūc liberalis atq; antea cōsueuerā. Vale. ex Mediolano pridie idus octobres. Mcccc l. ¶ Franciscus philelphus Blasio Axeretēsi equiti aurato. S. D.

POstq̄ in tuū te castellū: recepisti uideris sane tuoꝝ familiariū oio oblitus. ego āt & si tibi gratulor q; ita beatus fis: monēdū tī existio: ne qd supra hōinē te posse arbitreris. Nā q̄q̄ tibi cupio oia nō eē solū: sed magis ēt atq; ēt indies fore & secūda: & pspera: debes tī nō eē nescius: q̄ta eē plerūq; soleat icōstātia mutabilitasq; fortūæ: quā dicūt. Nec itē ignoras ī oēm uitæ uicissitudinē amicos eē iucūdos. Ego āt lætiorē tibi fortunā idies offerri uæhemēter opto. Et plātas ficulneas ad me dato: malo ñ. in pscntia cōcipienti solo: q̄ parturiēti postea cōmēdare. Vale. ex Mediolāo pridie id⁹ octobres. Mcccc l.

¶ Franciscus philelphus Nicodemo tranchedmo. S. D.

IGeris ne an minus egeris: quod Frāciscus Sphortia princeps noster tibi abeūti mādauit scire uæhemēter cupio: Itaq; rē mihi feceris gratissimā: si ppediē de re oī quā mea itereſſe crediderīs. ex tē certior fact⁹ fuero: q̄d ut facias ī maiorē modū te rogo. Litteras q̄s tibi ad rēgē Alphōsū dedī: ut q̄ diligētissime reddi cures: tū mopere abs te peto. Vale. ex Mediolāo idibus octobribus. Mcccc l.

¶ Franciscus philelphus Ioanni Matio filio. S. D.

AVdio te fūctū Maxiliæ magistratu: & eo qdē tua ñ mediocri cū laude: id quod me plurimū delectat. Tu a. n. laus ois nostra ē reliquū ē ne tpus uacuū labi patiaris: q eo magis facere debes: quo magis tibi & uxori familiæq cōsulas. Quare da opā: ne istic tibi frastra tēpus terrat. Si Renatus rex te eaꝫ hēt: ut solet p hūanitate & mūificētia ingenii sui: eū cūctis i rebus seq̄ris iubeo. Quod si secus fortūa tulerit: te in italiā recipe: & ibi malis eē ubi aliquo numero sis: ut ingt Cicero: q̄ istic ubi solus sape uideare. Expecto mathematicum illud opus: de quo scripsisti ad me antea: & si quid græcorum librorum offenderis. Cura ut ualeas: teq ab iminenti pestilentiæ morbo quoad possis incolumem reddas. Vale ex Mediolano sextus Kalendas nouebres. Mcccc l.

¶ Franciscus Philelphus Blasio Axeretēsi equiti aurato. S. D.

VId tādiu ruri tenearis ignoro: præsertim cū neq ficus ruri neq uua neq pomoꝝ qcq̄ offendit Sed castaneæ te fortasse delectant: quæ quoniā spiritus sūt pleniſſimæ: ne lateri tibi noceāt caue: nam si iis utaris Familiari⁹: uentris crepitum nnnq̄ ultes. Ego plantas ficulnas indies expecto. Vale. ex Mediolano quartus Kalendas Nouembres. Mcccc l.

¶ Franciscus phlilelphus Thomæ frægoso. S. D.

NOn possum pfecto nō mirari: q nō mō petēti mihi tā sæpe mediolanēsia nostra cōunia: q̄ tibi legēda cōmodarā: nō tādē reddideris: sed ne respōderis qdē crebertimis epistolis meis. Nā & ociū tibi nōnūq̄ datū intelligo. Quo ēt si uacasses officio te fūgi oportuit: & librariis minie cares: q tū mihi tuo nōine respōderēt p epistolas: tū cōunia ipa si te forte delectassēt facile trāscriberēt quod si librarii quoq & notarii defuissēt: at nūmis abūdabas & abūdas: Quare fuisset uel liberalitatis uel officii tui nō tādiu filētiū egisse pserti cū satyro: q nō solet hūanis i rebus itactū reliq̄re q uel uicio uel laudi dandū censeat accedit ad rē beniuolētia erga te mea: quā eē maxim ā nosti. Quapp ēt atq ēt te rogo: ut me tuū p petuo fore patiare. Nam si neq mea mihi communia restituis: neq respondes quicq̄ obseruantiam erga te meam non solum negligis sed etiam contemnis. Vale. ex Mediolano pridie kalēdas Nouembres. Mcccc l.

¶ Franciseus philelphus Nicolao frægoso Genuensium præfecto. S. D.

VAntā mihi iucūditatē afferat mihi tua omnis dignitas scio te nō latere. Nā amorē erga te meuꝫ haud nūc primū intelligis. Quid enim te non semper amarim: quem ab ineunte ætate semp magnum ac præstantē uiruꝫ fore cognossem. Nulla certe ex parte me de te mea fefellit opinio. Magni sunt fundamenta uirtutis: quibus qui solide nititur: mirabili incremēto cū die auctus surgit in gloriā. Fec isti tu qdē mi Nicolaæ pulcherrima laudis fundamenta adhuc puer qbus perpetuo quodam ut ita dixerim pbitatis pariete sic in hanc usq ætatem respondisti: ut cūctis in rebus p tua prudētia fortunā obsequentē hūeris: nā forrūa si q tādē ea sit: nūq̄ iertibus: nūq̄ ignauis fauet: sed industrios & strēuos hoies planeq prudētes ad res maxias semp uel comitat uel sequit. Tu igit uirtutis gladibus per egregia deiceps facinora ad Genuensem præfecturā non difficile es euectus. Hanc uelim ita existimes te adeptum ut nullo fortunæ obsequio potuisse intelligas: nisi uirtutis ductu ac præsidio usus esses. Quod cū ita sit. reliquū est ut quibus artibus hanc es dignitatem assecutus: eisdē quoq sustineas atq tueare. Non. n. solum ornatu & oratione atq honore: ut docet Aristotiles: cæteris cū præstare oportet: q illustri sit loco excelsoq cōstitutus sed multo ēt magis totius uitæ morūq gravitate & cōstantia. Nā quanti faciunda sit uestitus elegātia & magnificētia: ostēdit Solon quē: in eo genere gallum Crœso ptulisse accepimus. Quæ sit in dicendo seruāda dignitas: q̄ maiestas: noñ Parysatis modo artaxerxis mater: sed norūt ēt histriones & uniuersa theatralis turba: q̄ nihil humilius nihil abiectius. Tyrāni pterea nō minus q̄ reges honorant. Eo. enim assentatores confluunt: ubi plurimū tum inepte fortunæ: tum leuitatis & stulti tiæ abūdare aduerterint. Nec eos pudet modo quid cōmodi se adepturos putent: præstare omne famulatus obsequium. Vt autē huiusmodi hominuꝫ colluio arcēda a nobis est: ita doctissimorum: grauissimoꝝq uirorum consuetudine assidue utēdū. quo eo rū prudentia uel instituti uel confirmati meliores indies sumus. Et qd Theophastus Alexandrū mōuisse traditur: libri q̄plurimū cōparandi sunt: quo scriptis horum admoniti q̄ amici principibus dicere ueret. qd sequendum aut non sequendū sit: teneamus. Sic. n. cum alia multa tū ēt q ornatus: q̄ oratio: qui honos nobis cōueniat: nō ignorabimus. Si ad porsenā q occidēdum accessit: eū offēdisset huiusmodi nugis cæteros antecellere: fortasse nō re ifecta rediisset ad suos. Nec Darii mater Hephæstionē p Alexādro adorasset: si aut exteriore corporis cultu: aut uerboꝝ fausto: aut honorationis isolētia maiorē Hephæstionē uidisset. Alexādrum. Laudat a sapientibus non Aegesilaus rex modo: sed uniuersi lacedæmonii: q & amictu admodum uilii: & sermone breui ac simplici: & ueluti quadā uitæ uictuq atq morum æqualitate uterentur. Itaq ingēti illo uulnere a. M. Attilio regulo perculsi Carthaginenses: non Crœsum: non Sardanapalum: non Xerxē aliquem: sed lacedæmonium Xanthippum suis afflictis rebus præficientes euictis uictores euaserunt. Sola quidem uirtus est: q̄ nullis huiusmodi ornatus insignibus & insignis est & ornatu oi ornatior: q̄ nullis decorata uerbis sese ipsa decorāda ostēdit: q̄ si a nemine ēt honoretur cunctis ē honorabilis. Virtutē ergo ipsā mi Nicolae si tuo semp cōicatu cōtubernioq dignaberis: si hanc tibi sociā: si sodalem assumes: si cunctis hāc tuis actionibus nō mō itereſſe: sed præesse uoles: nulli te unq̄ errato facies obnoxium. Verū ita ueli uirtutē abs te coli: ut eam nullam esse ducas: quæ deo uacet. Nā q̄cunq a prisci illis uel sapientib⁹: uel sapiētiæ studiosis uirtutū noibus appellant: nequaq̄ uirtutes sunt: sed ueluti adūbrata quædā simulacra uirtutū. Nā uera & icōmutabilis uirtus sapiētia est: q̄ nihil fictum: nihil simulatū admittit: sed ad ueritatem cælestium rerū tota deūq refert. Ois aūt sciētia hæc inferior: & sciētiæ partes: quas actiuas & moralis uirtutes dicimus: ita

uirtutē sapiēt:si sapiētiæ se cōiunxerint. Nā sciētia ois huiusmodi q̄ sapiētiā nō hēt & manca ē & debilis nul lorūq; neruorū. Quē.n. prudētē dixero: quē iustū: quē liberalē: quē fortē & magno aio uirū: quē dēiq; mode stum frugi: tēperātē: qui pricipē atq; reginā uirtutū oium quā sapiētiā dicimus ignorarit? Nihil igit tibi agē dū arbitror: qđ nō tecū antea diu sis multumq; meditatus. Nulli aūt cogitatus tui ueritate & deo uacare de bent: Hoc p̄sente atq; arbitro & cōsyderāda tibi & dicēda: & agenda sunt oia. In cunctis autem & uerbis & re bus fides seruanda est. Huic enim uni quæ iustitia minus nititur: iustitia eē nullo pacto potest: Homo uero iustitia uacuus similis est īmanīū belluarū: Nulla re alia Aristides & dictus est & existimatus uir optimus: ni si: q; iustissimus haberet. Eandē sibi cū de se opinionē. M. Cato apd Romanos comparasset: & ingētē ē lau dē assecutus. Et quoniā ut monere bias cōsueuit: magistratus uirū demōstrat: danda tibi ē opa: ut nō mīus ipse dignus magistratu existimeris: q; te magistratus: Sūt enim nōnulli: qui nulla uirtute frāti cum in aliquē dignitatis gradum ascenderint: supbīūt illico: & ita cūcto īsolentissime dedignantur: ut seipsos dedignari ui deant. Quare ut facilitatem i primis āplectare: te nō solū hortor sed etiā rogo. Nā q; se difficilem adeūtibus p̄bent: plærūq; i nomen morositatis incurrūt. Et respōdendū est oibus & bene respōdendū: ne aut contume liosi: aut supbi iudicemur. Quā sit nō mō negligentia & desidia i magistratibus & præfidibus: sed otium ēt fugiendū: satis eo monemur exēplo: quo anus illa paupercula in Philippum regem non insulse cauillata est Nā cū esset huic controuersia apud regē quā is sæpe multūq; rogatus ut audiret atq; iudicaret: respondit se ociosū nō esse: tunc anus exclamauit: inquiens: Noli te igr regē esse. Q đ qdem dictū Philippus: ut erat uir prudentissimus: admiratus: non illam solum sed alios quoq; cōtinuo audiuit: & sollicitudine liberauit. Qua re tum labori indulgendū: tum grauitati studendum: est quæ tunc maxime seruetur: si lenitate seueritas con diatur: Nam cum lenitas nimia lentitudinis nomen subit: tum immoderata seueritas in sæuitiam labīt. Nec admodum exhilaratā faciem p̄bo nec itē supra modū tristem: sed talem sane q̄ ueluti mixtā Lælii & scipio nis quā tradūt faciem repre sentet. Vocem neq; comicā neq; tragicā uelim: sed quæ inter contentiōem ac ser monem media quædā sit. Incessum etiā ipsum ad mediocritatem referri cupio: ne aut uiatorū: aut pompa; agentium similes simus. Ea cōstantiæ ratio est habenda: ut idem semper uelle: non semper facere: aut dicere contendamus. Id āt maxime tuebimur: si rerum hominum: locorum: ac temporum discrimen habuerim⁹ si callidi: diligenter prudentesque fuerimus. Cum aliæ multæ illustresq; uirtutes requiri in principib⁹ & ma gistratibus solent: tum innocentia & abstinentia non uulgares habentur. Quid enim turpius q̄ uænalem ha bere rempu. Quid fœdius: q̄ quod iustitia debet: & mercede fiat: & præmio: Alii corrupti argento uim affe runt legibus. Alii aut ducti promissis rei concupitæ: aut tetra libidine occæcati se iniuriarum licitatores faci unt quos propulsatores ultoresq; oportuit. Et qui non minus & oculos solum: ut Pericles monebat Sopho clem: abstinentis habere debeant: sed mentem etiam & cogitationem omnem. hi per omnem auaritiæ & in continentiæ labem ac dedecus uolutantur. Vt autem cauendum ē: ne me tu fracti quod rectum est: desera mus: ita quoq; nos conuenit turbulentissimos iracundiæ indignationisq; motus cohibere. Iratus enim nun quam recte iudicet. Quam quidem sententiam secutus Aristides uillicum qui deliquerat: punire iratus nolu it. Et Alexander macedo quos per iram: amicos interemisset: ita doluit: ut uix ab se manus abstinuerit. Non igitur absurde Aiacem poetæ ferunt præ iracundiæ uehementia in insaniam actum. Quamobrē non ego illum fortem dicendū putē: qui agēdis in rebus comite ira utitur: sed audacē potius ac plane insanū. Nam furentes & insani homines agunt quandoq; multa non ratione & consilio: sed quadam casus temeritate: q̄ specie quapiam fortitudinis laudantur a stultis a prudentibus. n. gratissimisq; uitis non modo non laudan tur. sed uitio eis dantur. Cum ad pœnam accedimus ita iustitiæ faueamus: ut misericordiam exosi minime censeamur. Atq; opera danda ē: ut quātū in nobis sit: nulla detur causa puniēdi. Accidit enim quandoq; id q; in urbibus factionum plenis: ut magistratuum ac principum uel suasione: uel confidētia multi multa & ipsi perpetrēt p iniuriam: & aliis ppetrandi causam afferant. delinquētes aūt ita sunt plectēdi: ut nulla id odii acerbitate: sed lege: sed æquo & bono fieri uideatur. Curandūq; ē maxime: ne seditiones fiant i ciuitate ne si multates inimicitiæq; alantur: quæ tum potissimum solēt accidere: cū nō æquo iure cū ciuibus utitur: cū nō eadem bonis aut præmia aut cōmoda reddunt: improbis uero pœnæ aut detrimēta. Quæ quidē errata in factionibus uigēt maxime. Nam homines factiosi quo se potentiores efficiant: concordiā tollūt: pacem qe temq; pturbant & req; publicarū statum funditus euertunt. Hæc aūt hortūq; similia nunq̄ recte fuemus: nisi nobiscum ipsi ante conueniamus. Pareat igitur in nobis rationi appetitus: libido uoluntati cedat. Pertur bationum omnium uæhemētiores motus si tollere oino non possumus. sedare saltem mitigareq; studea mus. Nam quo pacto alios moderetur: qui seipsum nequit: Num quod in aliis uitupamus laudamus in no bis: Qui alios puniamus: si nobis ignoscimus: An ignoramus eam esse subiectorū priuatorūq; naturam: ut magistratum & principum facta: imitētur: Si alios iustos & bonos uolumus: ne mali ipsi iniustiq; uideamur nitēdum ē. Ciuitatū fœlicitas a bonitate principū proficiscitur. Vbi iustitiæ locus datur: ibi discordiæ loc⁹ eē nō pōt. Est enim discordia totius seditionis & belli fuitutisq; fundamētū. Cōcordiæ igitur: qua una res publica & seruantur & crescunt: tū maxime cōsulamus: cum præceptis iustitiæ institutisq; paruerimus. Iu sti āt sumus: si pietatē qua religiosissime deū colimus: præsentem semp corāq; hūetimus. Omnis. n. humana iustitia nisi a diuina manarit: quæ pietas est: eam esse iniustitiam summam reor. Quis illum ambigat q deo um nō uereat: homines etiam contemnere: Quos autem contemnimus: quibus eos uel iniuriis: uel contu meliis afficere dubitemus: Præsertim oblata impunitate. At uir bonus atq; idē sapiens si nullus etiam neq; deus: nec hō sit metuēdus: flagitiū tamē & iprobitatē abominabīt: nec qd reliq aut dissimulēt: aut ignorēt: sed qd ipe de se sētiat cogitabit. Hæc tibi quāq̄ p tua prudētia nō ignota eē cēsebā: uolui tam̄ p meo erga te

ſtudio intelligeres eadē mihi quoq; uideri: q̄ ipſe p oēm uitam obſeruare didiciſſes: quo ueteris doctoris tui iudicio cōfirmatus: uirtutē atq; ſapientiā cunctis rebus mortalibus anteponas. Sic. n. nō tā a p̄fectura ornatus magiſtratu: q̄ p̄fecturam ornaſſe iudicaberis. Vale. ex Mediolāno nonis nouembribus. Mcccc l.

¶ Franciſcus Philelphus Ciccho Calabro ducali ſecretario. S. D.

DIxiſti cum hic eſſes abiturus laudē: ad triduum fore: ut quas iuſſerat princeps pecuniæ mihi indubitato redderentur. Quatriduū iam aduenit: & de pecuniis uerbum nullum. Itaq; te rogo: ne iuſſa principis fruſtra tuæ fidei mādata uideant: q̄ diligentiſſime cures. Vale. ex Medio. viii. idus nouembres. Mcccc l. ¶ Franciſcus Philel. Ioanni Calabro. S. D.

QVntifacias meum in te amorem: non ſum neſcius. Itaq; te rogo plurimum: ut quod mihi uerbis principis ſignificaſti: factum iri q̄primum cures. Id erit mihi tam gratum: q̄ quod gratiſſimum. Vale. ex Mediolano. viii. idus nouembres. Mcccc l.

¶ Franciſcus Philelphus Petro Thomaſio philoſopho ac medico. S. D.

DEſyderauī iamdiu litteras tuas: rurſuſq; deſydero. Itaq; ſi me amas: id quod eſt mihi clarius luce: noli committere: ut te uel negligentiæ: nomine uel obliuionis ctimine accuſem. Vale. ex Mediolano. viii. idus nouembres. Mcccc l.

¶ Franciſcus Philelphus Franciſco Barbaro. S. D.

PErſæpe lras ad te dedi: qb⁹ qđ erat uel officii: uel humanitatis tuæ nō petierā mō: ſed ſūmis tep̄cipus obſecrarā. Quod aūt nihil rñderis: aſcribo occupationibus tuis: qbus ut exiſtimo: impediť: tū priuatis: tū publicis in reb⁹ nec nobis potueris: nec αὐτὴ τὴν τῆν α ſatisfacere. Accedit ad rē ο τοῦδ' ὑγγαὰ βροῦδ φονοδ: quo te nō mediocriť angi puto. Sed tu uelim oia p̄ tua ſapiētia modereris: operāq; des: quo ad eius p̄ſtari a te pōt: ut oēs intelligāt: nulli eē Venetiis ſeditioni & ciuili diſcordiæ locū. Nec. n. te latet Agathonis dictū ſolo uno priuari deū: ifecta facere: quæ facta ſint. Malū p̄terea malo accumulare nō eſt prudētiæ. Itaq; & magnū te uirū & prudentem: & moderatum ut præſentibus poſteriſq; oſtendas: opere precium arbitror. Vale. ex Mediolano. vii. idus nouembres. Mcccc l.

¶ Franciſcus philelphus Bernardo Iuſtiniano. S. D.

QVoniam totus Pythagoreus factus es nihil peto: ut reſpondeas: q̄q̄ loquendi Pythagoras: nō ſcribendi ſilentium iuſſit. Tuos filios ut & tui & aui ſimilis effici patiaris: rogo petoq; ut meos mihi libellos reddi cures. Vale. ex Mediolano: vii. idus nouembres. Mcccc l.

¶ Franciſcus Philephus Petro perleoni. S. D.

BInis litteris tuis quas proxime ad me dederas: poſteriores accepi. priores autem miſſas audiui ſed nunq̄ uidi: de re tua nihil habeo: qđ ad te ſcribā: Nā ea ignaris etiā nobis tentata fuerat apud principē p tuū ariminenſem ſcribam: cui qđ cuperes: litteris declararas. Reſpondit princeps: ut eſt mihi renunciatū: ſatis ſibi unū Philelphū eē: nec pati aut rem: aut tempus impēſam aliā: p̄ferri nō neceſſariā. idē ēt ſenatus reſpondit. Quare cū iutilē futurā cenſeri meā omnem ſuaſionē: ſilētium agere inſtitui. Neq; omiſi tamen: quin cum nicolao Arcin: boldo ſenatore grauiſſimo & ſapiētiſſimo iurecōſulto rem ipſā commentarer: qui idem quoq; ipſe reſpōdit: quod cæteros audierā. doleo hanc temporum conditionē nobis oblatam: tu uelim prudenter conſulas rei tuæ βιβλίον τῶν οἰκοσ ἀρχειβονομικὸ γραψον περὶ-δου πρὸδ ἄὐτον. Vale. ex mediolano. vii. idus nouembres. Mcccc l.

¶ Franciſcus philelphus Ioanni euangeliſtæ fratri heremitano. S. D.

NEc inferre cuiq̄ ſum iniuriā unq̄ ſolitus: nec ferre cōtumeliā. Itaq; monendus uiſus es: ut cœptis abſtineas: ne & inanis conatus tuos tacito cogitationis conuicio tandē accuſes: & mihi argumētū efferas iure ulciſcendi. Quod ſi priſtinam amicitiam nr̄am uolutare animo uolueris: nihil fruſtra tētabis. Præterea nō te debet cœpiſſe obliuio: & quæ locutus: & quæ molitus fueris in principem noſtrum proxime tyrannidis tempeſtate. Hæc ſi efferantur in lucem: te puto: pœniteat totius conatus tui. Nec longe fuerint arceſſendi teſtes. Nā & uicinia tua omnis & tui ordinis ſocii & ſodales itē commanducneſq; tui conſtantiſſima teſtimonia aduerſus te ferant. Paucis te admonui. Tu ne mihi ſtomachum moueas caue. Vale Mediolani ex ædibus noſtris. vi. idus nouembres. Mcccc l.

¶ Franciſcus philelphus Memmo epiſcopo Groſſetano. S. D.

DEderamus ad te anno ſuperiore duo illa prima lyrici noſtri operis carmia quod modo ſumus aggreſſi. Ea quoniam tibi: ut audiui: reddita nō ſūt: iccirco rurſus mittēda ſtatui: ut intelligeres nullo neq; loco q̄ iteruallo: nec tēporū lōgitudie ceſſauiſſe amorē erga te meū. Vale. Et ſi qđ iſtic meum eē noris: facito intelligā id tibi eē cariſſimū. ex Mediolano. vi. idus nouēbres. Mcccc l.

¶ Franciſcus philelphus Dominico Mauro. S. D.

VIr quidā grauis ac probus qui nup a uobis reuertiſſet Mediolanum: mihi neq; petēti neq; cogitāti renunciauit te de me indignos diſſeminare ſmones. Id autē ego de me minime ſum miratus: qui ita loquaris: ut es: & natus: & altus: & educatus. Reliquū ē: ut nō mius honeſte de te iure audias: q̄ pro moribus tuis de philelpho tuo locutus es. Vale. ex Mediolano. x. Kal. decēbres. Mcccc l.

¶ Franciſcus philelphus Petro Thomaſio philoſopho ac medico. S. D.

REddita mihi ſunt una cū lris tuis opuſcula: q̄ miſiſti. Et habeo tibi gratias. Reliquū eſt: ut cum tertius liber de exilio tibi redditus fuerit: eum ad me des quamprimū. Velim etiam quam diligentiſſime odoreris: quid de ſecundo eiuſdem operis libro: quid de Mediolanenſibus cōuiuiis: quid de his Hippocratis libris quos in latinum uertimus: actum ſit. Nam hæc omnia ad Leonardum

Iustinianū usq; patriciū & de me optime meritū legendi gratia dederamus. Quare ut & hæc singula & Cosmianā ofonē ab illius summi uiri nobilissimo filio Bernardo petas: atq; mittas ad me: te ualde rogo. Audio istic. D. M. petulantissime de me loqui. Et ne id quidē miror. Raro fit. n. ut ipurus adolescens in improbum & flagitiosū uirū nō corruat. Istū tamē moneri cupio: Philelpho bilē ne moueat: neque falso alteri obiicit uerò i sese ac ligdo cū agnorit: stultitiæ suæ pœniteat: Nā hic qđ Diogenes dicere cauillari; cōsueuit: betis nō uescitur. Nouit ātē ipse: & ḡlis ē & ḡlibes natus. Ego nullius opis diuia benignitate i psentia indigeo: Nā omnia mihi apud hūc liberalissimū principē secūda sunt planeq; fœlicia: q̄ si leuissimus iste nebulo cōsyderare uoluerit: sese insanie arguet. Quæ iccirco ad te scripsi: ut hominē moneas: ne cū detrahit bonis uiris suiq; dissimilibus: sibi ipse tandem irascat. Vale. ex Mediolano. x. Kal. decembres. Mcccc l.

¶ Franciscus philelphus Baptistæ Schacæ barocio. S. D.

TAta uelim officio tuo uti: ut id mihi cōmodo sit. nō incōmodo. Quare ne mihi longius uerba des huic nuncio & epistolaq; codicē & Aristotelis particulam ad me dato. Vale. Mediolani ex ædib⁹ nostris. x. kalen. decembres. Mcccc l.

¶ Franciscus philelphus Baldo Martyrello. S. D.

QVod iāpridē de Gaspare librario suspicabar: duct⁹ uel quadā φῦσέωνῦικὸ recōdita ratione: id pspicue tādē erupit i lucē. Quā mihi rōnē fingit hō ipudētissimus? quā lacernā blactit? Nuq; ego lacerna utor? aut usus unq̄ fū? Nū petii? Nū promisi? Nū meo nomine cuiq̄ dedit? Nō est apd me chirographū eius: quo rō nfa ois cōtinet? Sed miror pfecto te: q̄ noris icōstātiam & leuitatē hois mendacissimi i Aeneidos codice: & mihi tamē ipedimēto sis: qsi is nō faciat: dū mea mihi nō restituit: sed patiatur iniuriam. Prudentius egeris: si hois impudentiam acriter castigaueris. Vale. Balbum nostrum saluum esse cupio. ex Mediolano. vii. Cal. decembres. Mcccc l.

¶ Franciscus philelphus Facino forobroncianensi. S. D.

QVod mihi habiens uerbū nō feceris: feciſti tu qdē ihumāe: id quod nō tā moribus tuis q̄ fāt hūanissimis: dandū ueli: q̄ liberalitati calabri nfi Cicchi: q dū ui nūmoq; te obruit: facit oblitū amicitiæ nfæ. Quare peto abs te: eū ut roges meo noie: ne te nūmosiorē efficiat: quo in amicos sis diligētior: addasq; se mihi gratissimā rē factuq;: si negociū meū cōfecerit apd pricipē tidq; & q̄primū & ex snia nfa. Quā ipsā rē ut ēt tu q̄diligētissime cures: maiorē i modū te cōtēdo. Vale. ex mediolāo. vii. Cal. decēbres. Mcccc l. ¶ Fran. philel. Ciccho calabro ducali secretario. S. D.

REm meā ut apud principē cures: tāto studio te rogo: ut maiore uix aliud qcq̄ possim. Nō ea mihi cōditio ē: ut morā pati liceat: id qđ tibi eē pspicuū nō sū nescius. Noui pterea occupationes tuas. Quo fit: ut uel importuniorē me pbeam. Cedit. n. necessitati pudor. Itaq; uelim: oia p tua prudētia modereris. Vale. ex Mediolano. vii. Cal. decēbres. Mcccc l.

¶ Franciscus philelphus Blondo Flauio. S. P. D.

PErcunctanti quottidie sæpissime de te mihi tādē ē renūciatū te. Ferrariā cōcessisse: habereq; pbelle. Quæ res me q̄ta uoluptate affecerit: cōsiderari abs te malo q̄ dici a me: q eo te amore complexus sū: ut aliū magis neminē. Quod āt in hāc diē nihil ad me scripseris: nō mediocriter sū mirat⁹ Nō. n. es nescius: q̄ mihi iucūdæ eē debeāt tuæ secūdæ res oēs: q̄s æque mihi atq; tibi secūdas semper iudicarim. Itaq; tuæ liberalitatis munus erit: si me feceris q̄primū certiorē de oi statu tuo quē i dies ab immortali deo magis magisq; fortūari nō solū cupio: sed ēt opto. Vale. & clarissimo philosopho Nicolao Vario: & eloquētissimo uiro Guaryno Veronēsi salutē meo noie plurimā dicitō. Ex mediolano septimo Calē. decembres. Mcccc l. ¶ Franciscus philelphus Ioanni aurispæ. S. P. D.

GRetēsis quidā auceps qui nomie tui pricipis accipi tres ad Cæsarē hūc nostrū nup dono tulerat: fecit me certiorē te mō e Romana curia Ferrariā reuertisse. Itaq; mei sū officii arbitratus: ut te uiserē meis lris & de oi meo statu doctiorē facerē. Otium primū qđ tibi eē nō igratū existimo: & ualeo ipse quidē: & huic hūanissimo pricipi sū carissimus. Nūmoq; āt tātū dē mihi nūc ē: q̄tū antea semp: hoc ē æq̄ ac nihil πολῦὸ οφιαὸ ἢ πολῦπλοῦτιαὸ magis delector hospitio. Et hæc de me. Cupio nūcies uerbis meis nfo amicissimo Blōdo Flauio me posteaq̄ a nobis abiit q̄dā scripsisse: q̄ Gaspari suo uel nfo potius nō iutilia fore sit putaturus. Hæc mittā ad eū: cū me docuerit: quē tādē in portū oio se receperit. Itaq; uelim ēt ex te scire: & quid agat & quo in statu res suas collocarit: sit ne in Romanā curiā pfecturus: an istic futurus diutius: Idē quoq; ut de te ipso intelligā: facito: quo sciaq; quo in loco te sint nfæ lītæ offensuræ. Præterea siquid noui es nactus: quod maxime mūsarum interfit. cura: ut norim: uel potius: ut id mihi commune sit tecum. Vale. ex Mediolano. vi. Cal. decēbres. Mcccc l.

¶ Franciscus philelphus Cicco calabro ducali secretario. S. D.

ME tuæ phumanæ amicissimæq; litteræ non modo recreārūt: sed ēt mirifice refecerūt. Nec dubito quæ scripsisti: ex ai sentētia eē a te scripta: mō quēadmodū ipse bēigne cupis: ita ēt reliq̄ iussa principis exequantur. Vale. ex mediolano. vi. Cal. decēbres. Mcccc l.

¶ Franciscus philelphus Cicco calabro ducali secretario. S. D.

DE re pecuniaria qd mihi sperādū sit nō satis intelligo. Cōueni utrūq; Antoniū: & Bossiū & Lōgū quorum alter pecuniā dicit nōdū esse allatā. At lōgus addit nihil etiā de ea mihi sperādū eē. Nam illā oēm deberi atq; decretam, esse auunculo tuo Angelo Simonetæ. Itaq; te rogo: des operā: ne diutius res trahat. Vale. ex mediolano sexto Calendas decembres. Mcccc l.

¶ Franciscus philelphus Ioanni calabro. S. D.

REddidi tuas litteras Antonio lõgo: qb⁹ his lectis mihi rñdit diligentissime ad sese de me scriptuꝫ ac si cupere mihi admodũ gratificari: sed nequaq̃ posse. Naꝫ sibi eiusmodi pecunias esse nullas. Itaq; aliũde cõsuli oportere: qm̃ quicquid nũmorũ ex papiensi illa tõne in hanc urbẽ afferet: id oẽ cõstitutũ eẽ Angelo Simonetæ auunculo tuo. Tibi aũt mi Ioannes habeo gfas: qui q̃tuꝫ in te fuit: uoluntati meæ satisfeciſti cumulatissime. Vale. ex Medio. sexto Kalendas decembres. Mcccc l.

¶ Franciscus Philelphus Petro Thomasio philosopho ac medico. S.P.D.

NOsti eã eẽ sapiẽtũ uiroꝝ sniam: nihil accidere pniciosius senectuti q̃ ai relaxationẽ. Ea. n. ingenii uis quã iuuẽtæ feruor excitabat: iã spiritali sanguinis fomẽto ueluti tepescẽte paulati hẽtubi dilt gentia & ppetuo quodã studio minus acuat. Itaq; nõ absurde monẽt: qui pcipiũt eẽ in hutusmõi ætate labores corporis minuẽdos ad augẽdos ãt ai. Quãq̃ haud scio: q̃ otiosa uita cõducat corpo ri. Videmus certe apud Homeꝝ Nestorẽ & ai & corporis uirtus æq̃ delectari. Ego ãt puto in oi ætate medio critatẽ eẽ seruãdã: & ita agẽdũ: ut nihil nimis: nihil paꝝ. Intentionẽ remissiõe cẽseo cõdiẽdã. At relaxari q̃ ue lit: lãgui de cuiusdã pecudis simillimũ iudico. Quorsũ hæc? lãpridẽ nihil ad me scribis uel q̃ plurimis lris p uocatus. Nihil eẽ in cã aliud opinor q̃ seniũ. Quare te rogo: ut & tui & musaꝝ iã incipias reminisci. Mihiq; aliqd rñde: ne uel senectutẽ in te accusẽ uel obliuiõnẽ: uel negligẽtiã. Vale. ex Medio. vi. Kal. decẽ. Mcccc l.

¶ Franciscus philelphus Aeneæ siluio episcopo Senensi. S.D.

ACcepi te Senæ declaratũ epm: qđ & tibi: & Senẽsibus uæhementer gratulor. Vtrisq;. n. recte cõsultũ puto. Nã & tu uiues i pria. Viues cũ tuis: uiues trãqlle: uiues cũ dignitate: & Senẽses eũ põtificẽ sũt adepti: q sit itegerrim⁹ inocẽtissim⁹: doctissimus. Reliquũ ẽ: ut qñquidẽ liberale tãdẽ otiũ nactus es: ea bona: q̃ tibi natura q̃ affluẽtissime largita ẽ: & obserues: & colas. Vales ingenio eruditiõe: eloquẽtia. Hæc tibi sũt oia excitãda. Curãdũq;: ut non tibi solũ sed bonis oibus: non mõ uiuis: atq; p sentibus: sed uniuersæ quoq; posteritati natus uideare. Videre nõnullos cõsueuimus: q in pauptate frũgi & industrii extiterũt. At iidẽ ubi reb⁹ lætioribꝰ uti cœpissent: cũ dignitate & opibus desidiã ẽt admiserunt & ne gligẽtiã. Qđ & si de te minie uerẽdũ arbitror: facit tñ incredibilis amor erga te meus: ut uel currẽtẽ adhortari audeã. Si cũ esses & eps tergestinus & regis Rõmanorũ secretarius ac idẽ sæpissime p illo principe orator tũ ad põtificẽ maximũ tũ ad Florentissimas orbis terraꝝ respu. ac dños: sp aliqd egregiũ lectitabas: dicebas: scribebas: qd te nunc agere oportet tanta leuatũ laborũ mole? Noli obsecro pati: ut uel punctũ aliqd tẽporis tibi uacuũ labat. Non parũ prodesse poteris & tuis & alienis: si tuos grauissimos cogitatus acutissimaq; inuenta litterarũ monimentis cõmendabis. Pone tibi ante oculos põtificẽ nr̃m Ambrosiũ Aurelĩũ Augustinũ Ioannẽ Chrisostimũ. Vtrunq; Gregoriũ: qui cũ ipsi quoq; essent episcopi & infinitis fere occupationibus obruti: quod tñ & quanta q̃q; salutifera uolumina lucubrarũt? Quid. n. aut magnũ Basiltum: aut Eusebiũ: Hieronymum abbates meminero: quoꝝ pœne infinitis elegantissisq; libris & Italia pollet: & Græcia Christianiq; oẽs mirifice iuuant. Sed lõgior sum: q̃ debeo pserti tecũ põtifice prudẽtissimo. Vale. ex Mediolano. vi. Kal. decẽbres. Mcccc l. ¶ Franciſci Philelphi Epiſtolarum Liber octauus.

¶ Franciscus philelphus Renato Regi. S.P.D.

IOannes Mari⁹ filius cũ nup Mediolanũ mei uisendi gr̃a rediisset: cũ aduẽtu suo cupienti & exoptãti mihi uoluptatẽ maximã attulit: tũ eo lucũdior fuit: qđ se tibi carissimũ esse declarauit: & id qdẽ pmultis erga se tuis ac pulchertrimis bñficiis. Quid. n. adolescẽti ad uirtutẽ uel nato uel cõtẽdẽti fortunati⁹ possit cõtingere q̃ ei⁹ pricipis uti cõsuetudie: apd quẽ uersari nõ min⁹ sit honorificũ q̃ fructuosũ? Vt. n. nulla utilitas i bonis cẽsenda ẽ: q̃ hõesta te careat: sic i actiua atq; ciuili uita hõestũ id amplectẽdũ i primis arbitror: qđ emolumẽti rõnẽ nõ asperneť. Nã illud honestũ qđ prisci phi gloriã sibi dũtaxat pponẽtes colueŕt & si erat amplissimũ: tñ quia nullam hẽbat uim utilitatis admixtam: a ciuili uiuẽdi cultu: & ab oi reip. administratiõe relectũ est. Quare cũ uideo eẽ filio apud te meo & honestati simul & utilitati locũ: nõ possũ medius fidius nõ lætari: cũ ei⁹: tũ ẽt tua cã: cuius laudi uehemẽter faueo. Ego tibi rex Renate nõ mediocriter sũ affectus: qppe quẽ audiã iis uirtutibus p̃ditũ: q̃ maxie sunt in Rege hũanitate: munificẽtia: & studio disciplinæ. Nã q̃q̃ fæmina q̃dam uirtutis sunt nobis natura insitatea tñ doctrina mirifice coalescũt: & speciosissime efflorescũt. Itaq; laudãť a uiris sapientissimis Cyr⁹: Alexãder: Cæsar: qđ essent doctissime eruditi. Qđ si natura q̃dã oẽs icẽdimur ad sciẽdi cogitationẽ: q̃to id magis nitere debet in regibus: q ueluti q̃dã optimæ naturæ deiq; simulacra habenť in terris? At humanitas cũ delectat in oibus: tũ in principib⁹ & regib⁹ maxime q quo excellentiores sũt inter hoies eo magis debẽt humanitate cæteris añcellere. Itaq; humanitatẽ tuã: mã suetudinẽ & facilitatẽ: cũ audio ab oib⁹ p̃dicari: dign⁹ mihi unus existimaris: quẽ nulla hoiuꝫ facundia: nulla sapientũ uiroꝝ ingenia: nulla moniměta litteraꝝ cõticescant. Liberalitatẽ aũt & munificẽtiã tuã & si tãpridẽ & una: & utua: & eadẽ oium uoce atq; laudatiõe audierã celebrari: eã tñ cum suꝫ exptus in filio: te huiusmodi esse statuo: cuius uitã & incolumitatẽ debeãt sapientes oẽs & eloquentissimi uiri tum uitã sibi tum etiã incolumitatem opinari. Et facis tu qdem recte: q te benignũ & beneficum sp uelis. Vix est. n. alia uirtus ulla: q̃ munificentiæ præstet in conciliandis hominum studiis atq; beniuolentia. Præterea quid aliud habent boni fastigia principatum ac regnorum: quo illorum Præfides cæteris hominibus uideantur beatiores: nisi ut his dandi & benefaciendi probatis uiris facilior fit facultas? Quanto igitur dandi atque donandi munere diligentior fueris: tum eo te magis principatu dignum ostendis: tum cæteros omnis aut rapis in amorem tui: aut ad te amandum facis ardentiores. His ergo tam præclaris regalibusque uirtutibus cum te ornatum esse intelligo Rex Renate: æquiore patior animo absentiam dilectissimi filii: præsertim cũ animaduer

to filiſ utilitatē cum tua & utilitate & uoluptate coniunctam eſſe. Non enim is tibi paruꝫ prodeſſe queat ad græce diſcipline præceptionē: qua te iure delectari audio ac lætor. Reliquū eſt: ut intelligat me totū eē i filio Quare quicqd in hūe humanitatis tuæ benignitatiſq; contuleris: id oē in meipſum abs te collocatū iudicabis. Vale Rex optime. ex Mediolano. vi. Kal. decēbres a natali Chriſtiano anno. Mcccc l.

¶ Franciſcus philelphus Thomæ frægoſo Sagonæ præfecto. S. D.

CVm Ioannes Marius filius ad te iret: nō ei potui nihil litterarū dare qb⁹ itelligeres te mihi factuꝫ rem gratiſſimā: ſi meo ēt noie & libēter & phumane: ut bonos & eruditos ſoles: eū excepis. Noliꝫ tamē huiuſmodi bēignitatis officiū uænale mihi ꝓpoſuiſſe uidearis. Quare cōuiuia illa mea niſi ex uetere occupatione oīno aſcripſeris iuri tuo: ſi minus reddidiſti meo noie Ioanni ferufino clariſſimo iureconſulto: aut Nicolao cebæ: q̄ primū ut reddas: rogo. Vale. ex Mediolano. vi. Kal. decē. Mcccc l.

¶ Franciſcus philelphus Baptiſtæ Schacæ Barocio. S. D.

QVod rebus meis utaris familiariter: nequaq̄ tibi ultio do: nam ut græci dicūt: τὰ τοῦ φίλου κοινά. Sed qđ ita utaris ut mihi incōmodes: minime laudo. Tu mea oia carmina ita habes apd te ut eoꝝ mihi nullū eē reliquū exēplū uelle uidearis. Itaq; qđ ſum carminum opus aggreſſus: fruſtra aggreſſus uidear: ſi ita mihi te familiarem ꝑſtiteris: ut nō tua tibi ſolū: ſed mea ēt eē tua uolueris. Quod ne turpiter uſu ueniat: facito: mea oia carmina ad me q̄ptimū redeāt. Reliquiſti enim eoꝝ apud me nihil. Vale mediolani ex ædibus noſtris. vi. Kal. decembres. Mcccc l.

¶ Franciſcus philelphus Memo Gaze epiſcopo craſſetano. S. D.

AB briele mirabili: qui tibi has litteras: reddidit: utor iā multos ānos familiariſſime: & ſūma ē mihi cum eo amicitia. Is nomine ducis Sphortiæ it legatus ad Alphonſium Regem legatione libera. Quare cum iſtac eſſet iter facturus: non potui nihil ei dare ad te litterarū: ut & te Gabrielem noſſes. Vale. ex Mediolano. iii. Kal. decembres. Mcccc l.

¶ Franciſcus Philelphus Baptiſtæ Schacæ Barocio. S. D.

VAntū uideor itelligere: mauis te Dauū haberi q̄ Oedipoda: qui tamē uterq; dici poſſis. Carmia inq̄ mea mihi q̄primū reddito. Quod ſi meæ litterarū notæ fortaſſe te delectāt: tuis ēt ego contētus ſim. Quod ſi neq; mea ad me dederis: nec alia rōe ſatiſfeceris officio tuo: iure mihi uel caſtigādus: uel aptius monendus uideare. Vale Mediolāi ex ædibus nſis pridie Cal. decēbres. Mcccc l.

¶ Franciſcus philelphus Galeoto frumento. S. D.

REdditæ mihi ſūt ſuauiſſimæ lſæ tuæ: quas libēter accepi: diligētiſſimeq; perlegi. Franciſco Alearado nobili & diſertiſſimo adoleſcenti habeo gfas imortalis: qđ eū amet: cui ſe nouit eſſe cariſſimuꝫ Et uerona & uniuerſam ueronāſem nobilitatē maximi facio delectorq; eius cōſuetudie plurimū. Sūt. n. natura Veronēſes tui oēs perhumani atq; liberales: & ad bonarū artiū ſtudia ita accōmodati: ut nulli hominū generi cedant. Itaq; tibi mi Galeote: quē uideā mei amātiſſimū: nō uerebor pſpicuaꝫ reddere ſniam ai mei: q̄uis mihi añ hāc diē nūq̄ ſis cognitus: Facito intelligā ſūmā totius rei: quo certi qđ oſ ferat: Vbi itellexero poſſim nō obſcure uolūtati tuæ gratificari: quā & eē: & fore eādē mihi ptinaciſſime decreui. Noli me tñ prudētiæ minus q̄ ſapiētiæ laudatū iri. Vale. ex Mediolano pridie Cal. decēbres. Mcccc l.

¶ Frāciſcus Philelphus Andreæ alamano. S. D.

VOte magis in dies pſpicio: eo mihi humānitas tua igeniiq; fœcūditas diluciđior fit & clarior. Me tuæ ꝓxime lſæ mirū imodū delectarūt: qppe q̄ nō minus amoris plænę ſūmi erga me tui q̄ diſertiſſimæ uiſæ ſūt. Illud aūt mihi moleſtū fuit: qđ hæ puenerint ad me. quo tēporis mométo uir itegerrimus religioſiſſimuſq; ſacerdos frater Marianus is qui tibi reddidit hāc epiſtolā: erat cōtinuo deceſſurus ad uos. Itaq; nō potui qđ uoluiſſē: ad ea reſpōdere: q̄ tū de fortūa locutus es. Sed rūdebo poſtea: cū qđ otii nactus fuero: & ſi hoc mihi uix unq̄ dab oīo. Interi te moneo: atq; hortor: ut nihil exiſtimes humanis i reb⁹ uni uirtutis āteponēdū. Hæc. n. ſola uiget: ſapit: eſtq; imortalis. Reliq̄ oia & uana ſūt: & fragilia plane q; cauda. Quod ſi tecū diligēter aīo uolutabis: tibi ſalmacis datura ſit ſpolia nō tu illi. Ariſtotelē de re domeſtica uæhementer expecto. Arretinus Ioannes is q tuas mihi litteras reddidit: renunciabit noie tuo τὸν ἀῤῥῆ τινον καὶ ὁλον eſſe amātiſſimū mei: id quod ſūma cū uoluptate audiui. Vale. ex mediolano. iii. nonas decembres. Mcccc l.

¶ Franciſcus philelphus Andreæ Alamano. S. D.

QVod nudiuſſeptimus reſpōdere oīno tibi nō potui idq; ob nūcii uelociorē abitionē: reſpōdebo in præſentia minime auare: Idq; ſi minus fortaſſe ex ſnia tua: at amice tamē. & ut arbitror uero. Primū aūt de me dicā: qđ abs te ultio loco quæſitū ē: Cupis. n. ſcire: qd agā q̄ ſit uitæ iſtitutio: & i quā philoſophorū ſectā deueneri. Si ad unū hoc rūdero: qđ de phia ſcripſiſti: & inſtitutū meū & actionē uitæ facile cognoſceas: Cum multæ ſint phoꝝ ſectæ: qppe quas alii nouē: alii decē exiſtimaſt: &. M. Varro oium latioꝝ doctiſſimus & Græcoꝝ inferior noie gnq; & quadraginta nūero ē cōplexus: & ego illā maximē diſciplinā ſequor: & ſecutus ſū ſemp: q̄ ab Anthiſtene ꝑfectā amplificauit Zeno: ꝑfecit Chryſippus. Illā dūtaxat in bonis duco: qđ honeſtū ſit. Honeſtū āt ipſum ſua ipſius ui atq; dignitate: nō populari gloria deſinio. Vt autē; ſentio: ita etiam & loquor. & uiuo. Præter homines impuros ac flagitioſos odi in uita neminē Eos autem omnis: qui præ ſe ferunt ulla ſimulachra uirtutis: diligere obſeruareq; conſueui. Huius autē uitæ inſtitutū cū ad alia plæraq; digna laude: tum ad ſatyras ſcribendas me cōpulit. quo p uituperationē improborum hominum & laudationē innocentiū præſtantiſſimorūq; uirorū cunctos ad uirtutē capeſſendā. adhortarer a flagitioq; auerterem. Quæ autem corpori ſunt: aut fortunæ: quā fabulantur: tributa commoda: & tāta uel colenda: uel admittenda cenſeo: quoad eōrum uſus uirtuti expediat. Nam neq; uirtutem incultam

& squalidã:neq nitidã nimis & elegantẽ ꝓbo. Qua ductus snia:q̃ mihi natura largita ẽ corporis ad ꝓbitatẽ adiumẽta:siqua tãdẽ largita sit:ea q̃tũ in me fuerit:ita tutat⁹ sũ:ut nihil eoꝝ desyderẽ:q̃ aut ad dignitatẽ mẽ broꝝ:aut ad sensuũ integritatẽ attinẽt. Quæ uero extra corpus posita uirtutis sũt adminicula:nõ tã seq studiose:q̃ ueluti hospitaliter admittere didici. Quo fit:ut q minima fortuna cõtẽtus sim:ea neq abundẽ: nec ẽt prsus careã. Quin ea quo magis ab me ueluti negligiẽt:eo se magis ꝑstat obsequẽtẽ:& ita sequtur:ut interdũ etiam fugienti pudorem iniciat. Nam omnis actio uitæ meæ in stituto respõdet. Grádes in me opes: in gẽtesq pecũiæ florẽtissimaꝝ Italiæ ciuitatũ & munificẽtissimoꝝ principũ muneribus sunt collatæ. At mihi quottidie ẽ tãtundẽ:ac si nihil unq̃ collatũ fuerit & cũ nihil sit:nihil tamẽ deest. Ita mecũ agit diuina quadã benignitate:ut q prope nihil habeam:uidear omnia quodãmodo possidere. Satis me locuplete; semp opulentũq fore duxi:si consilia & cogitationes ois ad uirtutẽ deũq referrẽ. Quid enim deesse cuiq̃ põt:q uirtute comite utatur ad deũ? Nulla sane uidet mihi neq censenda uirtus neq nominanda:q̃ ad deũ tanq̃ ad sũmũ incommutabileq bonũ nõ referat. Hanc ego potius q̃ quorundam stoicorum:qui humanã gloriã popularis illius & fucatæ honestatis noie uenabant:sententiã sequens:non quod stultis hominib⁹:sed quod sapientibus deoq probatũ iri putẽ:ita bonũ iudico:ut aliud nihil ponã in bonis. Nec inanẽ gloriã hui⁹ mũdi sed ueram illã ac cælestẽ mihi ꝓpono gloriã. Quare quid de me stulti uel sentiant:uel loquãtur:non tã neglego:q̃ contẽno. Neq honorẽ facio pluris q̃ ignominiam:si ab improbis cõferatur. Nullius insani minas nec insidias pertimesco. Me in omnis impuros & perditos æque accerrimũ hostem præbeo. Bonos aũt:& honestatis studiosos:atq tui similes unice diligo:& admiror. Et hæc quidem de me iam hinc tandem eatur i messem tuã. Ego ex tuis litteris:quas in hanc diem binas ad me dedisti:totum te uidere pœnituisq inspicere uil⁹ sum. Tuo sum ingenio non mediocriter delectatus:Nam & fœcundissima ꝓbitatis semina:& eloquentiæ uim non mediocrem in te natura inesse animaduerti. Sed adolescentiæ feruor ita in te exestuat ut pturbationũ ignibus nescio quo pacto minorem te præstes. Id aũt uitio tibi dare non ausim:Non.n.me latet rationis usum diẽ solere afferre atque firmare. Neq prudẽtes nascimur:nec sapientes. Alteꝝ doctrina gignit:alteruꝝ longissimi usus temporis & multarum uariarumq rerũ præbet experiẽtia. Quãdiu augescunt sensus:augescunt etiam appetitus:qui uæhementiore quodã impetu agitati:rationi:quam sequi ducẽ debẽt:resistãt:atq aduersentur:Quo fit:ut quod facto optimum sequendũq dictat ratio:id appetit⁹ deprauatio perinde atq malũ aspernet:ac nolit. hinc omnis incõtinẽtiæ manat furor:qui nos ꝑcipites sciẽtis uidẽtisq agat in miserrimam ruinam exitil. Quid inq̃ de te sentiam:quid uelim intelligis. Video tibi ꝓpitiã admodũ ac benignã adesse naturã. Innata habes plæraq oia ad uirtutẽ adiumẽta. Dexteritate ingenii uales plurimũ. Sed hæc ipa uel innata item aliqua uis perturbationum:uel deprauata q̃dã cõsuetudo:nescio quonã pacto:quãtũ uideor qdẽ ex tuis litteris cõsequ:nõ parũ ipedit. Fateris qd honestũ sit:id eẽ ita bonũ:ut aliud ꝓpe nihil existimãdũ in bonis ducas. Deinde subdis te ita uiuere:ut ea sola admireris:q̃ pleriq mortales:cũ se illa maxime tenere arbitrant. ꝑcipue in bonis admittũt:ac numerãt:ii. s. uel corporis uoluptate uel emolumẽto bonũ definientes:q̃si uirtutis nomẽ & inane sit:& cadcuũ:& aliud nihil humão generi allatuꝝ ꝑter laborẽ atq ægritudinẽ:hæc.n.snia e tuis uerbis quibus in epistola usus es:facile colligitur. Eoq tãdẽ ois tua:q̃si ad optimũ quẽdam rerum oium finem tẽdit oratio:ut tibi uoluptatẽ in primis proposuisse uideatis. Hanc ego ab humana fœlicitate nequaq̃ oino reiicio:sed ita in ea censeo inesse:ut fœlicitatem ueluti condiat:non efficit:Nã de fœlicitate non idem senserunt omnes. Sed hanc alii natura effici putauerunt:ut & magni & parui natura efficimur atq alio alii colore. Alii disciplina id contingere posse argumẽtantur:eẽ enim scientiam quandã fœlicitatis:Nam scire fœlicitatem idem opinantur atq fœlicem eẽ:ut scire eloquentiam oratorem eẽ ostẽdũt. Alii exercitationi cuipiam fœlicitatem dediderunt. Permulta enim sunt:quæ neq natura in nobis insunt:neq doctrina comparantur:sed exercitatione q̃dã cõsuetudineq assequmur. Nec me latet quosdã existimasse fœlices hoies reddi diuino quodã afflatu:q̃lis dictos legimus & νϋμφολήπτους & θεολήπτους eos q ab deo eẽnt nymphaq correpti:Ex quorũ nũero fuisse tradũt Tiresiam:Amphiaraum. Calchanta. Lycurgũ. Numã Pompiliũ:omnisq sibyllas. Plærique ẽt & fuerũt & sũt:qui uim omnẽ fœlicitatis fortuna definiãt. Nec differre quicq̃ iter se uolũt fortunatũ atq fœliceẽ hominẽ. Naturã ualere plurimũ ad fœlicitatẽ nõ sũ nescius:quãdoqdẽ ẽt ad uirtutẽ:qua sine fœlix eẽ nemo põt:ui hẽt nõ mediocrẽ:Sed ut oino boni non nascimur:ita ẽt nec fœlices:Perpulchrũ ẽ uirtutẽ discere:sed lõge pulchrius lõgeq præstantius rear uti uirtute:ñ. n. qui eũ didicerit:cõtinuo sit uir bonus:nisi usus quidã assiduus exercitatioq accesserit. Nec otiosam uirtutẽ ꝓbẽ:nec dormitãtẽ fœlicitatẽ:sed uigilãtẽ potius & aliquid semp magnũ ꝑclarũq agẽtẽ:Nã quo pacto illũ fœlicẽ arbitremur:qui neq intelligat:nec agat quicq̃ hũano dignũ igenio? Diuinũ ãt spiritũ qui susciꝑit:si q tãdẽ eum susciꝑiant:non illos sua:sed diuina fœlicitate diuinos iudico. Secũda fortũa q̃ dicit:qui fœlicitatẽ censent cõtineri:si idem fortunam dicũt:quod numeris suis oibus cumulatam perfectãq prudentiã:Hi uirtutẽ maxime laudant. At in his infirmis fragilibusq rebus q̃ oi mutabilitati tẽporũ sũt subiectæ:summaꝝ fortunã ponere:nihil est quod accedat ad stultitiã propius. Momẽtaneas autem res huiusmodi planeq caducas ita ostendis probari tibi:ut aliud nihil iucundius putes. Et erras tu quidẽ plurimũ:si ita sentis:ut loqueris Qui de fœlicitate sunt exqsitius diligentiusq locuti:eam tribus in rebus positam crediderũt:Nã alii prudentiam summum bonum esse dixerunt eandem hi quidem prudentiam appellantes:quam sapientiã:quæ tota in ueri inuestigatione cognitioneq consistit. Alii uirtute actiua constare fœlicitatem:alii uoluptate putauerunt. Primum illud fœlicitatis genus totum ẽ ai:q dũ ueritatẽ cõtẽplatur & deũ:reliqua omnia pro nihilo ducens seipso contentus est:nullius rei indigens planeq beatus. Qui actionis morũque uirtutem adamatũ sibi homines esse meminerunt, itaq non animi solum:sed corporis quoq habendam esse rationem sua-

dent. Voluptatē duplicē eē scimus: alterā animi: alterā corporis. Cyrenaicus Aristippus uoluptate corporis sum mū bonū cōstare existimauit: qua ipsa in re utrāq; uoluptatē secutus ē epicurus: q̄ quis improbet a multis: uideo tñ ab illo eā uoluptatē maxime oium laudari: q̄ sit ai q̄ sapientiā uirtutēq; consequat. Et q̄ alla fœlicitas nr̄a nobis christianis futura: tē cū deū corā p̄sentemq; uidere cōtēplariq; licebit? nōne immensum quoddā & infinitū gaudiū? Id āt oē gaudiū nōne uel iucūdius fiat uel cumulatius: cū aio corpus fuerit restitutū? cuz hoies oi ex pte puri defecatiq; reuiuiscēt? Nec. n. aspernatur deꝰ honestas corporis uoluptates: qui cū ¡gustasset: uolult bibere. Qui corporis suiq; oblitus solē ai uoluptatē sequitur: is habet cōmune quiddā cū Pythagora & Socrate: quoz alterū in cōtēplatiōe supioris: alterz in actiōe inferioris uitæ maxima cū uoluptate uersatū accepim⁹: q̄q̄ quō corporis obliuiſci queat nō intelligo: q uel se seip̄m nosse: uel aliquid recte agere istituerit. Qui uero ita expetendā putat corporis uoluptatē: ut nihil habeat cū uirtute cōiūctū: nihil cū sapientia: is mihi nō multū a lāguida quapiā & inerti pecude uideꝫ differre. Sed q ita sese parat: ut & animi perq̄ diligentissime p̄sequat: & corporis itē rectā uoluptatē nō aspernet. Hūc eo maiore laude dignū puto: quo illustrius ē totū curare hoiem q̄ alterā hois ptē: si qdē neq; solus animus hō est: nec corpus solū: sed quod certo cōstet & aio & corpore. Quo quidē meo plyxiore sermone satis supq; mi Andrea uideris admōitus: qd ego in epistola tua desyderari. Vidi abs te disertissime uim naturāq; honestatis laudari: cui⁹ ēt te studiosū facillime declarasti. deinde in illā cōmodorū uoluptatisq; rationē nescio q̄: ira delapsus es: ut uirtutē oēm quasi cōtentēdā despiciēdā & nihil oio faciēdā assereres. Quæ quanq̄ te simulatione quadā potius scripsisse reor: quo me ad respōdēdū ueluti prouocares: uolui tamē senex & Philelphus: ut tu adolescens & alamāus ex me quoq; intelligeres quæ tibi nō eē ignota credideri: oium p̄imū eē a te studendū sic artibus animi: ut nullius oino partis aut ignarus fis: aut negligens: deinde corporis eam habendam curā: quæ ai naturæ dignitatiq; respōdeat Quod si feceris: sicuti certe facies: non difficile futurū existimo: ut totius hominis tuaq; uoluptate q̄ suauissime perfruaris. Vale. ex Mediolano. vi. idus decembres. Mcccc l.

¶ Franciscus philelphus Sphortiæ secundo. S.D.

PEto abs te in maiorem modum: ut quod & mihi coram recepisti: & ex proximis meis lris audire potuisti: id apud patrem tuum præstantissimum & munificentissimum principem q̄ primum & q̄ optime conficias. Hac mihi re neq; gratius quicq̄: neq; magis necessarium præstare potes. Vale. ex Mediolano pridie idus decembres. Mcccc l.

¶ Franciscus philelphus Sphortiæ secundo. S.D.

PEtii abs te proximis litteris secundū: quod etiam nunc tertium & peto & te quoq; si pateris rogo ut rem meam apud principem nostrum munificentissimum patrem tuum ubi minus confeceris: ita conficias: ut mihi abiens coram recepisti. In hunc diem neque tu respondisti quicq̄: nec ex alio sum certior factus: quid egeris aut nō egeris. Itaq; aut responde q̄primū: aut equū mitte: quo uehar ad uos: Nā si ad uos uenero: facile futurū suspicor: ne uacuus Mediolanum repetam: præsertim cū iā instet natalis Christianus: qui princeps solet ad beneficentiā exhortari. Vale. ex Mediolano. xy. Kalendas Ianuarias. Mcccc l. ¶ Franciscus philelphus al. d. pl. Facino forobronūciano.

VIdeo te nimis lautum factum: qui nihil respondeas ne amicis quidem. Deus malefaciat istis nummis: quibus ita superbus redderis: ut nos scilicet minōres cōtemnas præ te. Quod si scires: tibi rē esse cum satyro: non modo non taceres: sed esses loquacitate ipsa loquacior. Si mihi equus esset: aduolarem ad uos q̄primum: ut quod uos amici negligitis: ego præsens uel efficerem: uel cōficerem. Vale. ex Mediolano. xv. kal. Ianuarias. Mcccc l.

¶ Franciscus philelphus Nicodemo tranchedino. S.P.D.

QVod & princeps noster Franciscus Sphortia tibi abeunti iusserat: & ipse uerbis pluribus abste petiti: si minus in hanc diem conficere potuisti: ut conficias tandem: cupio. Hac enim una re neque gratius mihi quicquā præstare queas nec etiam iucundius. Atqui beneficium illud quis nō libenter cōferat: quod is in quē conferamus: maximi fit factus: & eo tamen usurus non sit? Sic enim tū sumus liberales: tum ex huiusmodi nostra liberalitate neq; molestiæ neq; incommodi quicquam accipimus Tenes: quid uelim. Vale. ex Mediolano. xv. Cal. Ianuarias. Mcccc l.

¶ Franciscus philelphus Facino forobronunciano. S.D:

SI commode fieri abs te potest: huc hodie uenias: peto. sum enim tecum quædam cōmentaturus Quare uelim ne differas. Neq; committas: ut te potius excusandum cunctationis q̄ laudandū perationis ostendas. Vale. Mediolani ex ædibus nostris Cal. Ianuariis anno a natali Christiano. Mcccc li.

¶ Franciscus philelphus Ioanni Mario filio. S.D.

POsteaquā a nobis abisti: de te nihil accepimus. Itaq; non possumus non uereri: ne qd tibi quod nolimus acciderit. Nam hospes ille ad quem diuerteras nocte: cuius proximo die hinc profectus es mediolanū modo uenies renūciauit te cum es apud se hospitatus: uisum esse e stomacho laborare: & de caupone quæstum: apud quem prandisses. Quare uelim: me facias de te tuisq; cōsiliis certiorem: Nam si uales: qd istic tempus inaniter teras nescio. sin minus uales dāda est opera ne tua negligentia sis pesore conditione. Vale. Ex Mediolano. v. idus Ianuarias. Mcccc li.

¶ Franciscus philelphus Andreæ Alamanno. S.D.

GVm nihil in hāc diem te uideo meis ad te litteris respondisse facile adducor: ut credam te τηνδε λογην ἐν παροιϛοις αὐτὸς θεὶς: qui: quā ipse quāti faciundā putē: potuisti ex proxima lōgiore illa

epistola nō difficile nosse. Ignoſco aūt tibi: qppe q mō uxorē duxeris: cui obseq te τον νεον γαμον: nō oino absurdum est: modo mediocriter omnia. Vale. ex Mediolano. iiii. idus ianuarias Mcccli.

¶ Franciscus philelphus Laurentio. Gygni filio. S. D.

NOn possū officiū tuū nō accusare: qđ tādiu silētiū egeris: Nec. n. mei oblit⁹ eē debes: quē mirifice diligere cōsueuisti. Nec ēt Pythagoreus factus es tā repēte: q elocutionis studio maxime oium i-seruire didiceris. Nec te supbum factū eē puto: qui hūanitate & māsuetudie nemini cedas. Itaq; nisi te iure accusatū malis: facito propediē intellig am: quid in causa fuerit: ut tanto silentio te de-ideris. Vale. ex Mediolano idibus ianuariis. Mcccli.

¶ Franciscus philelphus Augustino dato. S. D.

NVlla ratiōe adduci possum: quin credam te mei esse amantissimū: a quo sis pulcherrime istitut⁹ Sed nō possū nō mirari: qđ nihil lr̄is obstrepas: qui quottidie cū apud uos agerem: me pulcherri mis tuis suauissimisq; epistolis ueluti lacesseres. Nūc uero totus es mutus: q quo es fact⁹ ligua so lutiore: eo te loquaciorē esse oportuit. Vale. ex Mediolano idibus ian uariis. Mcccli.

¶ Franciscus Philelphus Francisco patricio. S. D.

QVam de te Philelphus sit bene meritus: elōquentiæ & eruditiōis nomen: qđ es p oēm italiā non mediocre neq; obscurū adept⁹: facile đclarat. Quō fit: ut nō nescius eē debeas: q̄ te gratū eē opor teat. Quod. n. maius i quenq̄ beneficiū cōferri pōt q̄ descipline & eloquētiæ: qbus rebus nō mō cæteris oibus aiantibus: sed ipsis quoq; præstamus hoibus: qui nihil supra hoiem sapiūt. Desyde ro igit̄ officiū tuū his in rebus: quibus a nobis uel institutus es uel confirmatus: ni tacēdi fortasse q̄ loquen-di artem profiteri malis. Vale. ex Mediolano idibus ianuariis. Mcccli.

¶ Franciscus philelphus Ioanni Simonetæ S. D

QVanq̄ me de te mea fefellit opinio: qui nō minus me diligas: q̄ ab me amari te itellexeris. A mor autē erga te meus quantus sit: nō te minus q̄ opinione cognosces. Emori mali q̄ iure ingratus tu dicari. Beneficio affecti qui sese ingratitudinis accusari noluerunt: alii aurū & argentū: alii marga ritas & gēmas: alii aliud fortunæ bonū qđ dicit̄ retribuere cōsuerūt. Ego āt beneficios didici quā tū & humanū & meū præstare pōt ingenium: ex hoib⁹ deos reddere & ea imortalitate donare: quā laudis glo riæq; æternitas afferre solet. Quid de me tibi sperādū sit: liqdo potes aiaduertere. Tuū aūt munus ē: ut qđ prope diē fore significasti: id ita fiat: ut nō in illud uetus ac Virgilii prouerbium incurrisse uideat̄. Tarde ue nere subulci. Nihil est enim necessitate potentius. Vale. ex mediolano. x. Kal. februarias. Mcccli.

¶ Franciscus philelphus Mario filio. S. D.

QVm præsbyter iste florentinus qui has tibi lr̄as reddidit: eēt finariū redditurus: petiit siquid esset qđ scribere ad te uellē: id fidei suæ diligētiæq; crederē. itaq; ex eo audies mentē meā de reb⁹ tuis eādē. s. quā ex pximis lr̄is: quas redditas tibi arbitror: accipere potuisti. Franciscus ille Alexādri-nus eruditissimus medicus improbat uahementer cunctationē tuā nō solū istic: sed ēt Massiliæ Hortaturq; ut Renatū Regē: qui te plurimū diligit: assidue sequaris: sic enim & dignitatem simul & rē te ñ mediocriter assecuturū: Quod ut facias: non solum probo: sed etiam iubeo. Mariam nurum & neptem ioan nam bene ualete opto. Vale. ex Mediolano. vii. Kal. februarias. Mcccli.

¶ Franciscus philelphus Sphortiæ secundo. S. P. D.

AVdio Matthiam tuū uel nostrū potius ex patria reuertisse. Quod cū & eius & tua etiā causa: qui hominē uahementer diligis: tū itē mea nō possū nō plurimū lætari: quippe qui nequaq̄ dubitez istū secū attulisse Stabonē: quē disertissimus Blondus Flauius egoq; tā sæpe ac multū nō petiui mus ab eo solū: sed sūmo studio: petiuim⁹: orauimus: obsecrauimus. Nec. n. adduci possū: ut cre dā Stabonē esse Triuii coniectū i sempiternas tenebras. Nā noui humanitatē liberalitatēq; Matthiæ. itaq; rogo te: isti nūcies uerbis meis iucūdū eē mihi reditū suū ad te. Vex multo fore iucūdiorē: si strabonē ad phi lelphū suū q̄primū đderit. De re pecūiaria heri scripsi ad pricipē. Antōius hic lōgus lōgā mihi spē dat: q̄ ego qđ ad nostrū Gasparē eruditissimū medicū scripsi: p̄cio emere nullo pacto istitui. Vale spes mea. ex Mediolano pridie Cal. februarias. Mcccli. ¶ Fran. phi. Lanceloto Cardinali leucosiæ S. D.

GVm te libertati tuæ ac pristinæ dignitati restitutū accepissem: uix dici queat: quanta sum lætitia gaudioq; affectus. Non enim potueram nō dolere te talē tantūq; pōtificē coniectū i carcerē: qui bonorum omnium innocētiumq; uirorū & profugiū esses & portus. Itaq; tibi ampliss imo patri maiorē imodū gratulor: mihi aūt lætor plurimū q; dolorē quē ex idigna tua captiuitate acerbis-simum acceperā audita nup istiusmodi liberatio tua in maximā mihi uoluptatē uerterit. Vale. ex Mediola-no Calē. februariis. Mcccl. i ¶ Frāciscus Philelphus Blasio axeretēsi equiti aurato S. P. D.

HAm est in lumine. Itaq; a te peto: ut quas hyeme plantas illas ficulneas ad me dare ueluti peritior agricola noluisti: nūc tandē dare incipias: Nisi fortasse: quod nolim: moleste feras res ullas bonas forte tibi cōmunes cum aliis: Nam si pluribus rogari te cupias: non possum non uereri: ne uel in-uidiæ: uel obtrectationis sis accusandus: quas quidem perturbationes indignas arbitror magni tu dine ai tui. Cupio itē plantas prunorū Damascenor̄. Vale. ex mediolāo. iiii. nonas februarias. Mcccli.

¶ Franciscus philelphus Carolo Regi Francorum. S. P. D.

GVm tuas ego res bellicas diu mecū Rex Karole multumq; cogitaui: unus profecto uisus es quē uniuersa christiana respublica tantis ac tam diuturnis fluctibus agitata cōcupitæ exoptataeq; qe tis atq; tranquillitatis auctorem sit tandem habitura. Nā si uerum sine cuiusq̄ inuidia fateri lice

posteaq̄ impia & imanis illa sceleratissima mahumeti secta inualuit:nullū est usq̄ hominū genus:cui plus de beat christiana religio q̄ inuictæ frācoꝝ nobilissimæq; uirtuti. Cū reliqui.n.fere oēs & reges & populi chri- stiani ignauo quodā animi torpore tanq̄ elāguissent soli frāci inuenti sunt:qui ingenti animo & excelso oēꝝ barbarorū & infidelitū impetū non modo substinuerint:sed represserint.quid inq̄ represserint?immo fude- rint fugarint:oppresserint. Nam Italiæ uires q̄q̄ & ualidæ sunt & maximæ:tamē quia nescio quo infœlici fa to intestinis seditiōib⁹ inimicitiisq; laborare didicere:neq; potuerūt omnino:nec itē possunt ostēdere. q̄tū ui prudētiæ & animi robore uigent:florent:atq; antecellunt. Soli frāci: Soli francorum principes ac reges in oi christianorū numero ausi sunt christianæ utilitati semper & dignitati consulere. Itaq; maiorē in modum do lendum erat:tantū inualuisse uim demonum:ut quæ una gens esset in nomine christiano:quæ ad pietatē & gloriā nata uideretur:ea tandiu domesticis cladibus exerceretur. Sed finit interdū deus eos urgeri aduersis rebus:quos habet cariores:idq; ut arbitror:nō tā quo experiatur fidē & cōstātiam hominum:q̄ multo prius norit:q̄ futura sit:sed quo iis detur ueluti promerēdi materia cumulatior.& illustrior. Quare cuꝫ Thobias. cum Iob.cum rex tolerātissimus ille Dauit tātas ac tā intolerabilis ærumnas ppessi sunt:quo se aduersus de um gessere submissioris:eo magis illos & ope sua:& suis secūdis rebus deus dignat⁹ē. Sic.n. deus tū maxie p dest:cū maxie uidet affligere:tū p huiusmodi calamitates atq; cruciatus resipiscēdi cæteris exemplū efferri solet. Dolēdū profecto erat bonis omnibus Rex Karole:quod chrianissimū genus hominū te rege pientissi mo tandiu:tam grauiter:tāta malorū mole præmeretur. At ego cū meipsum colligo: & mente diligentius rem uoluto:facile uideor intelligere id oē diuino quodam consilio factū esse. Ostendere deus uoluit:ut opi nor:nullam esse humanā potētiam:quæ propriis cōsiliis atq; adminiculis aut ppetua esse possit:aut diutur na:si diuino psidio careat. Quāobrē iccirco paululū ueluti a frācis secedere uisus ē:quo & per fidelissimi po puli flagella infidelib⁹ cūctis minitaret iteritū:& cū te frācis uenerabiliorē:tū uniuersis tuis suisq; hostib⁹ for midabiliorē efficeret. Tua certe pietate:sed diuina q̄dā ope:& auxilio factū ē:ut eos ois:q perinde atq; stul ti,& amētes a te defecerāt:ad sanitatē tua cū gloria uideas rediisse. Deo ipso duce imperatore uexilifero nō mō patritū atq; auitū regnū cū immortalitatis nomine recuperasti:sed lōge id admodū āplificasti:stabilisti ornasti:Nā si magna res ē ferocissimos anglorꝝ impetus sustinere:quāto maior censeri debet anglos supera re: pternere:iteri mere? Has aūt talis tātasq; uictorias in reb⁹ præsertim desperatis & pditis existimare debes neq; tuis:nec ullis humanis opibus te adeptū:sed diuina potius quadā mēte:quæ christianæ suæq; relp. diu turna ægrotatione morboq; confectæ tuo fœliciissimo ductu.tuis secūdissimi auspiciis iam tandē succurret mederiq; cōstituit. Quare te rex Karole ēt atq; ēt rogo:& oro:ut quāq̄ neq; mei:neq; cuiusquam cōsilii:nulli us admōitionis:nulli⁹ cohortatiōis indigeas:pacatis iam & cōpositis reb⁹ tuis mentē atq; aium tuū ōēm ita excites atq; armes i pestiferos & impios hostes Christi:ut tanto tāq; sempiterno beneficio ornatus nō grati tudinis min⁹ lauderis:q̄ cæterarū uirtutū omniū cōsueuisti. Duo sunt infidelitū genera quæ populū christia nū maxis detrimētis ærūnisq; affecerūt:quotti diæq; afficiūt turci & sarrhaceni:quarū alteri parua seruoruꝫ manu ægypto. Syria:iudea tribus opulētissimis ꝓuinciis per nostram negligentiā occupatis. Cyprū. Rho dum ac reliquas finitimas isulas indies magis magisq; populantur. Turci uero nulla sua:sed christianorum pecunia cōducto pegrino milite & eo q̄dē nō admodū multo:id sunt bellandi assiduitate assecuti:ut q̄ fugi- tiui scytaꝝ serui ex horrētib⁹ illis cautibus uasti caucasi in psida sese ac mediā mēdici & famelici recepissent nūc nemine:ut ita dixeri:repugnāte intra sinū hadriatici nō ita lōge ab italia cōsederint:qn si uelint ad pau cas horas eo sint tractaturi:hos aūt qui sunt q̄si q̄dā sarrhacenorꝝ ꝓpugnacula:& si iampridē christiana uir- tus nō difficile supare subiugareq; potuerat tū eū uel iparatius in eos uel iprudētius itur fit ut & prudētes illi & parati existimēt. Hac una re factū est:ut & rex Sigismūdus annos nat⁹ q̄tuor & uiginti incauti⁹ hostē nō oio incallidū aggressus fugæ turpissimæ terga dederit:& Vladislaus rex admodū adolescēs cū annis supio rib⁹ suū maluisset:Ioannis uaiuodæ pitissimi ducis q iā bis & iteꝝ turcos igēti clade ptulerat: cōsiliū sequit cū nō mediocri christiani exercitus detrimēto interierit:& anno ꝓximo idē Ioannes uaiuoda q antea sæpe numero trophæa de turcis pulcherrima statuisset:cū eosdē hostes adhort⁹ fortissime:iā plane uertisset in fu gā:coactus fuerit per suoꝝ militū incōstātiā. Cæterarūq; psidiā nō sine magno christiāoꝝ ulnere ab eo bello discedere. Ita fit:ut uel iperatoꝝ iscitia:uel timiditate militū:uel dissolutiore quodā hostiū cōtēptu:quos uin ci iampridē & uenire sub hasta:aut mactari oportuisset:uictores ipsi isolēteq; uideant. Eoq; ab iis audaciæ itū est:ut cæteris fere oibus christianis pro nihilo habitis solos sibi metuēdos ducāt & francos & italos:quos alteros sæpe mari:alteros uero quādoq; terra nō sine sua maxima pnicie pugnātis expti sint. Sed quoniā ñ ignorāt uires italicas hoc tpe ut antea sæpe mutuis inter se odiis ac bellis digladiari:soli ipsi frāci sūt reliqui quos formidēt:qppe quos audeāt p⁹ tā multas ꝑclarasq; uictorias:tāq; de anglis germanisq; st adepti. quē æq; inter christianos timeant:hostē hēre neminē. Vñ cum sciant uirtutē frācoꝝ ociosam natura eē non posse:& eosdē pterea iustas hēre causas uleiscēdi:sūmū inde in sese malū breui putāt emanaturꝝ:psertim eodē uno te rege fortissimo & belli duce sapientissimo & prudētissimo castroꝝ imperatoꝝ & utro plāe optio & hominib⁹ simul deoq; carissimo. Quæ cū ita sint.reliq̄ tria eē aiaduerto:quæ oñdā:primū qd adeo id bellū necessariū ēt ut ñullo pacto ptermitti q̄at: Alteꝝ uero q̄ ea res factū ē admodū facilis:si rōne & cōsilio gubernet. Extre mū aūt erit:ut pbē:q ingentē utilitatē hoc idē bellū sua sit uictoria tibi christianisq; allatuꝝ. Quid.n.in uita hominū magis necessariū cēseri dēt:q̄ aut id maxime oium seq qd honestū sit aut id oi ope atq; opa aspna- ti.qd afferat secū ullā turpitudis fœditatē? Nō.n.ad cibū ac potū:nō ad pruriētē corpis uoluptatē:q̄ ipsa no bis cū pecudibus sunt coia:sed ad decus dignitatēq; nati sumus. Iccirco nobis mens data est imortalis ac di uina:ut imortalitati seruientes Dei simus q̄ simillimi. Et quo pacto propius ad Deū accedim⁹ q̄ p benefice

tiam & iuſtitiam. Tunc Deum maxiſſe imitamur: cū aliis benefacimus: cū iuſti ſumus. Quibus rebus eo magis a nobis ſtudēdū: quod non ſolum gloriā huius mūdi: quæ q̄tacūq; eſt tota eſt brevis planeq; inanis: ſed multo magis cæleſtem illā atq; ſempiternā aſſequimur. Nec ille mihi iuſtus uideri ſolet: qui noceat nemini: id quod ēt eū plæriſq; aliis aiantibus eſt nobis commune: ſed qui uel ꝓſit: cū poteſt: uel ꝓpulſet iniuriam. Non enim ſolis nobis natura nos: genuit: ſed his omnibus: quos intelligentiæ uis ratiōniſq; uirtus immortali quadā forma inſignuit. Atqui ut is abhorret a dignitate naturæ q̄ iniuſtus ſit: qui nihil opis: nihil adiumenti cōferat in humanū genus: ita hic admodū præ ſe fert naturæ bonitatē: qui ad cōmunē hominū ſalutē atq; ornamentū ſeſe natū meminerit. Quod ſi honeſtum eſt ob cōmis hominum: utilitates nullos labores: nulla pericula fugere: q̄to honeſtius & præclarius duci cōuenit id facere non propter homines ſolum: ſed propter deum propter ſaluatorem noſtrum: propter Chriſtum optimū maximū: Qui nullo a nobis officio ꝓuocatus ultro ſe noſtra cauſa morti dedit: Dum ſarrhaceni: dum turci: chriſtianis nocet p omnē iniuriæ contumeliam: cui demum nocent: Non immortali deo: Non humani generis ſaluatori: Non chriſto ipſi domino & redemprori noſtro: Et quibus iniuriis: quibus cōtumeliis nocet nefaria illa immāiſq; barbaria: quibus certe nihil crudelius nihil diriius: nihil ſpurciius: nihil abominabili⁹: uel dici uel excogitari poſſit. Hominibus & chriſtianis & ſacerdotibus non pro calonibus & lyxis duntaxat: ſed pro iumentis etiam utuntur. His uæhunt: his arant: his fodiūt: his abiectiſſima exercent omnia erubeſcendaq; miniſteria. Q d ſiqui ſe homines & chriſtianos reminiſcentes minus æquo animo indignitatem tulerint: cōtinuo torquēt p extremos corporis cruciatus: decorianē: uerubus ſuffigunē: ſecanē: rota inſuunē p accerbiſſimas mēbroq; oium fractiōes. Oh miſerā. Oh ifœlicē cōditionē chriſtianæ religiōis: Hæc chriſtiāni principes audiūt: hæc ſciūt: hæc ſentiūt: hæc miti aio fieri patiūt. Nā qd ego dicā de ſpurciſſima & teteria execrabilis itēperātiæ feditate quā ſiqs aio generoſior ppeti noluerit: aut defodiē: aut excidiē: Nū his oibus iniuriis ac ꝓbris Chriſt⁹ afficiē: quādoqdem ob eius nomē chriſtianis inferunē: Num decet chriſtianiſſimū regē pari nomē chriſtianū tā tetrō: tā horribili: tā deteſtabili dedecore ſceleratī: Num Iodouicus ille rex ſanctiſſimus: qui primus regū oium chriſtianiſſimus dictus eſt: patereē ſi uiueret: tā turpem cōtumeliæ notā iniuri chriſtianæ dignitati q primū ut ſtaret cōuentis: ut iuſiurādū ſeruaret: ut illud qd honeſtū dicimus tueree: exhauſit theſauros ſuos omnis. & quā anno ſuperiore cœperat cū ingenti pda. Damiatam hoc enim nomie canopū appellant: reſtituit ſarrhacenis: deinde comparato ruſus ex uniuerſa gallia italiaq; & ſicilia exercitu ob eandē uim honeſtatis in africā traiecit eo cōſilio: ea mente: ut nō modo acceptā in ægypto calamitatē ulciſceretur: ſed omnem impuriſſimi mahumeti ſuperſtitionē tolleret eterra uiuētiu;. id quod facile effeciſſet: niſi peſtilentiæ ui correptus apud tyneta quā obſederat: una cū filio Lodouico: Albaniq; cardinali ac infinito pœne chriſtianorū numero ex hac luce migraſſet. Hac ēt ratione Karolus ille gentilis tuus & rebus geſtis & cognomēto magnus imitatus Karolum martellum auū: qui ſarrhacenos ad trecenta millia: & amplius interemerat: ubi poſt captiuitatē deſyderii ultimi lōgobardoq; regis italicas res ois cōpoſuiſſet: & ab leone ſūmo pontifice id qd antea cōſtituerat Hadrianus inſignibus impii romani eſſet ornat⁹. cū primū in ulteriorē galliā reuertiſſet: nō tā cōtentus p̄ſenti laude q̄ maiorē quādā & clariorē aio meditatus robuſtis firmiſſimiſq; copiis Hiſpaniam petit. Ea enim per id tēporis ſceleratis pditi mahumeti ſectatorib⁹ ſeruiebat. Tota erat in tetro ſarrhacenorū & flagitioſiſſimo domiuatu: Diuturnū fuit piculoſiſſimūq; bellum Mulræ pugnæ: utriq; clades euētus uarii. Sed tādē effectū eſt diuina benignitate: ut prudētia & pſeuerātia ipatoris exercituſq; uirtute idē impii hoſtes Chriſti æque fuerint extrema calamitate præſſi. ut eiſdē perfidie ſocii ad aſperū montē afri ab eodē Carolo deleti ſunt. Nōne eadē fuit honeſtatis cauſa Lodouico pro huius Caroli magni filio: dum tanto cū labore atq; piculo liberauit urbē Romā duriſſimo ſarrhacenoq; iugo: q ſultani: ægyptioq; ductu p nefariā quorūdā Romanoq; cōiurationē in italiā fuerant accerſiti: Nā qd aliud deſyderiū fuiſſe credim⁹: frācis illis reliqſq; gallis: qui duce Gottifrædo ubi in aſiā pueniſſēt: ſarrhacenos apud damaſcū pugna ſupauerunt. apud antiochiā pſas. & turcos cōtriuerūt. Meſopotaniā oē; recuparunt. acrurſus ſarrhacenis in ſyria ad internitionē uſq; ꝓfligatiſq; marrhaq; acharcha populoſiſſimis munitiſſimiſq; urbibus expugnatis ſanctā ciuitatē uniuerſāq; paleſtinā qd Henrico tertio impante fecerat: itē Bohamundus. erubeſcēda ifideliū ſeruitute liberarūt poſſederūtq; mirabili cū chriſtiani noīs incremēto annos octo & octoginta ad Saladini uſq; tēpeſtatē. qui non tā aut ſua aut turcoq; quoq; Amyras poſtea fact⁹ eſt uel prudētia. uel uirtute q̄ nforum Inſcitia atq; ignauia Guidonē & tpm ſtācū hieroſolymoq; regē inſquo ꝓlio cœpit: & reliqs xp̄ianis ad iternitiū actis Remādū quoq; optimū & fortiſſimū uirū ac rerū bellicarū ptiſſimū uiuum ad ſe pductum ira excādeſcēs gladio cōfoſſum occidit: & ita qd ſine lachrymis mēiniſſe nō poſſu; terrā ſanctā Chriſtiq; domicilium ſpurciſſimi mahumeti ganeo dicauit. & fuit is un⁹ Saladinus: qui tātā peſtem: tātā pniciē: tātū dēiq; exitiū ac pœne interitū chriſtianæ reipublicæ intulit: Et ille qdē Saladinus fuit: quidē & turcus & ottoman⁹ hac tāta & chriſtianis tā infœlici uictoria elatus tantum ſibi nomē & diguitatē peperit: ut & unus omnium primus ex ottomana familia incredibili turcoq; omniū conſenſu rex: quem illi Amyrā uocant: creatus fuerit: & ita in aios illorum barbarorū influxerit: ut alium ſui generis Amyram q̄ ottomanum quēpiā: in hanc diem patiantur neminem. Ex ea uero tēpeſtate ubi ſanctā ciuitatē omnemq; iudæam chriſtiani tāta clade amiſiſſent. & Alexius comnenus imperator conſtantinopolitanus latrocinādi turcis uberē iuſtāq; materiā præſtitiſſet: idēq; reliqui deinceps eiuſmodi non nulli imperatores ſtuduiſſent: ita per noſtrorū ſecordiam & inertiam res turcorum mirabili incremento auctæ amplificataq; ſunt: ut nō tam de recupandis e hieroſolymis ſperandum eſſe uideatur q̄ formidandum de amittenda Roma. Videmus uniuerſā fere aſiā a phœnicibus & Medis ad Helleſpontum uſq; turcorum tyrannidi parere. In Europam uero ubi iam anno circiter

centesimo hellesponto superato accersiti sunt a Theodoro cantacuzeno aduersus genetum suum quē & so cer & tutor cōstātinopolitano imperio antea fraudasset. Ioannem palæologū admodū adolescentem: dum simullant fallacissimi latrones auxiliū se laturos illi deliro seni. Callipolin & Cheronēsū primo deinde totā prope thraciam occupant. Mysos: Macedonas: Thessalos omis: Boetios: uniuersam græciā: ætolos. Epiro tas Illiricos: ad intimā usq; dalmatiā oia prædamunt teterrima seruitute: isulæ pœne omnes quæ a sinu hadri atico ad mare ponticū: iecent: uastatæ iam plāæ & delolatæ sunt: & nō modo nō quiescunt: aut ulla ex pte remittunt efferatæ belluæ: sed quottidie magis atq; magis ut sunt & præde & cædis auidi nunc. Getas qui trans Istrū incolunt: nunc in accolas germanos & hungaros impetū faciūt: idq; assecuti iām sunt assiduita te latrocinandi: ut reliquis fere omnibus post terga superatis christianis: hinc italiæ: illinc germāiæ regno tuo finitime terrori eē iam incipiāt. Dū enim nostri aut illos contēnunt aut negligunt: hanc rerū calamita tem ac dedecus nō tā incidimus: q; deuenimus. Itaq; satis perspicue itelligi puto: q; honestū sit aduersus eos bellū suscipere: qbus seruire nō minus turpe & fœdū sit q; ærumnosum & miserum. Quare si id ē maxime natura necessariū quod sit honestū: nō obscure tibi persuasū arbitror Rex Karole esse tui & offit & muneris q christianissimus inter principes christianos & dicaris: & si q; & iustitia debeas ōmnibus & benefaciendi studio longissime præstare: huic tantæ christianæ religionis ignominiæ ac pbro q; primū consulere. Vide mus a uiris sapientibus quosdā laudatos: qui propter inanem quandā huius mundi gloriā non tam quod honestū esset: q; quod honestū uideret: in uita secuti sint. Qua ratione ducti. &. L. Iulius Brutus: &. M. man lius torquatus filios cedi uirgis obtrūcariq; iusserunt. Et id quidē illi præsentes intuentesq;. Phileni uero: & Codrus Curtius: ac decii sese pro patria deuouerunt. Multiq; alii permulta fecisse traduntur illius honesta tis studio: quā popularis fama glorioſam facit. Nā qui uerā gloriā sectati sint: non ex illa gentilitate: sed aut ex uetere aut ex nouo testamēto spectari cōuenit: quales Habraham. Loth Moysem fuisse legimus: quorū ille ut esset apud deū glorioſus: ne filiū qdē immolare dubitauit. At Moyses ut in suos bñficentia uteretur: cō tēpta omni mundana gloria: cū maiori utilitoriq; populo præfici posset: supplici præce a deo petiit: ut seip sum potius q; iudæū populū iterimeret: uel ingratū: Loth uero ut sodomoq; pfidiā ab iis auerteret: quos hos pitio suscepisset: ne filias qdē uirgines illoq; libidini imanitatiq; offerre atq; dedere uerit ē cū aliter eā iniu riæ contumeliā prōpulsare non posset. Tu aūt rex Karole patieris uniuersum: ut ita dixerim: dei populum oscœnæ atq; spurcissimæ turcorum & sarrhacenorū intemperātiæ tā turpiter tāq; flagitioſe seruire: Nō tibi potius optandum: ē si fit opus: uel ingenti pbitate & laude Lodouicū filium uel te ēt. ipsum morti tradere p salute populi christiani tandiu multūq; flagellati atq; cōtriti: Imitatus scilicet nō apostolos solū reliquoſq; martyres: Sed Chrystū ipsū Iesū: qui cū & deus esset & summi dei filius: p salute humani: gnis mortē suā hoiu; morti prætulit. An sumus ignari saluū fieri posse neminē: nisi q; crucē ferat: quam ipse tulerit? Quid quod ea est huiusbelli facilitas: ut nō tam de nostra dubitandū: q; de infideliū præda & nece sperandū certo sit: Nā hoc erat illud: quod ab me secūdo loco dicēdū pposuerā. Quibus in bello uincitur: ea numero tria esse puto: impatoris pstātia; militū multitudinē ac robur: & pecuniariæ rei cōmodū. Sunt. n. nūmi pcūa de atq; nerui qdam rerum bellicarū. Que quidē oia & nobis ad futura: si talis ac tanta res ductu tuo ipioq; geratur: & illis defutura non ē obscurum. Nam ut de ui nummorū cōticescā: qbus te atq; regnū tuū mirabi liter affluere oēs sciunt: is tibi exercitus ē: q & magnus & firmus: & q̄diutissime assidua militia summa cū lau de exercitatus aduersus maximas easdēq; oiu; maxie formidabiles angloq; uires: ne uniuersu; quidē homi num genus ptimescat. Magnæ laudi datum ē. C. Iulio Cæsari: quod britannos difficili bello superasset: q & Liberū: & Herculē peritissimos duos & clarissimos potentissimosq; duces uertisset aliquādo in fugā: & a nemie ipsi unq; eēnt superati. At eosdem ab anglis nō mō supatos & uictos: sed patrio solo extermiatos ossē dit Gallia. Quanto autē angli sint francis tuis inferiores: frequētes pmagnæq; de iis habitæ in hanc diē a te uictoriæ declarārūt. Impatoris præstātiam duabus rebus cōstare puto: prudētia & uirtute: quibus ipsis & au ctoritas ois & euentus psperi pariunt. Nam rō & consiliū cū omnibus in rebus plurimū ualet: tū i bello ge rendo maxie: Qui enim rei militaris & imperii sit ignarus: recte agere nihil pōt neq; pugnando neq; imperā do. Nam siue quorūdā pfidia factū fuerit: siue nutu quodā dei: qui quos amat arguit & castigat: quo sese co gnoscentes eruditiores fiant: ab usq; puero in hāc ætatē iam ingraviscētē ita belli semp uersatus es ut nullū te oio neq; militis nec ipatoris munus: usus nullus: ratio nulla latere queat. Virtute aūt tāta es: q̄ta rex unq; alius neq; fuit nec eē possit: Quē enim te uno iustiorē: quē beneficētiorē aut uidimus: aut audiuimus: aut le gimus: de humanitate: de modestia: de facilitate tua quid attinet dicere: qui cū cæteris omnibus nominis christiāi pricipibus: & regibus dignitate: uiribus: & gloria ātecellis: te infimis ēt omnibus parē geras quoscū q; illustri aliquo pbitatis simulacro ōditos eē pspicias. qbus qdē artibus p fœlicissimos rerū exitus: quos prudētiæ uirtutis interuentu deus ipe præstare cōsueuit: tanta es auctoritatē adeptus: ut & deo tuisq; carissimis & cunctis mortalibus non uenerabilis minus: q; formidabilis uideare. Quoniā igit ea oia tecū habes: qb⁹ facilis uictoria paritur: quid ē qd te ab huiusmōi bello remorari debeat: Nā hæc ifidelibus secus sūt om nia. Dicā primū de sarrhacenis: de turcis postea: si de Mahumeto ipso totius illoq; superstitionis & impieta tis principe pauca ātea pcurrero. Fuit. n. Mahumetus exreñaico genere natus āno a natali christiano sexcē tesimo uigesimosexto: nulla parentū claritudine cognitus: nullis opibus: solus prorsus &. nullarum uirium nullorūq; nerūorum. Hic admodum puer captus a sarrhacenis: qui insignes habent inter arabes latrociniis ueniit Abdimōepli mercatori: qui se Ismahelitico genere ortū diceret. Is quoniā careret filiis: cœpit primo Mahumetum tractare liberalius: qua quidem re factū ē: ut Abdimoneplis filius diceret Mahumetus: erat q; homo ille simulator dissimulatorq; uersutus: rapax: & impurus: & omni flagitio in primis obnoxius: qui

mox ubi adoleſſet: mercatoris illius pecuioſi famulus camelos agebat cū mercibus p Aegyptiū. Syriā: Palæſtinā: perq; alios pegrinos locos. Quibus itineribus iterū atq; iterū repetitis: uſus ſæpenūero tū iudæoꝝ: tū Chriſtianoꝝ cōſuetudine nō tā diſcere q̄ deprauare ſtuduit & uetus & nouū ſacrarū ſcripturarum teſtamentum. Nā acumen ingenii in aio facinoroſo peiorē in ptē oia ſemp iterpretat. Gū hoiuſmōi miniſterio mercatori domino fidē falleret: reddituſq; eſſet cōtinuis furtis & ſuſpectus & iuſſus oibus: ex obſcuro ſeruo fact⁹ inſignis latro: Erat. n. & aſpectu ferus & uoce terribilis: & gladiatorio quodā robore corporis metuēdus breui tēporis curriculo & nūmos ſibi & eius ſceleris ptcipes ſocios q̄plurimos cōparauit & ita apd gētes barbaras in admirationē cū ueniſſet: generis Iſmahelitici uiduā eāq; locupletē. Gardigenā duxit uxorē: q cum illius ægrotatione ægre ferret utpote ſæpenūero corruētis morbo comitiali: quē i ipm nimia uinoſitate acre liqua uitæ atq; uictus intemperātia ieiderat: mox hō ueterator & pditus: ut ea ſe purgaret ifamia: ſimulabat id ppea ſibi accidere: quoniam ſplēdorē angeli Gabrielis: quē mētiebat ad ſe miſſum ab deo nunciū commētādi gratia uētitare: fere non poſſet: nec eſſe morbū comitialē: ſed quā extaſin uocāt. Huius autē uxoris opibus elatus hō furcifer ad imaniora facinora conuertit animū. Itaq; & ſuo deprauato ingenio ad oēm audaciā prōptus & Sergii Matthæiue dolo flagitioſiſſimi monachi cōfirmatus in tāta breui apud arabas oēs exiſtimationē uenit: modo ſe iudæū: modo chriſtianū ſimulāt: cū nihil oio ſani ſaperet: ut maximus dei nūtius maximuſq; propheta uulgo haberetur. Cuꝫ. n. colūba quā ſpiritū ſanctū latro calliditſſimus eē qui ſecū loqueretur: iactitabat: aſſuefeciſſet in aure ſua paſi: ſic tauꝝ quendā ex occulto eius audita altiore uoce ad ſe feſtinare: & algoranū cornibus alligatū: fic. n. legi quā ſectatoribus ſuis tradidit: nomen erat: cæteraſq; quas ipſe ante cū Sergio cōpoſuerat: fallaciſſimas ſcripturas ſibi ueluti deferre: & i ſuas manus a qbus ſolis pabulū capere didiciſſet: tanq̄ deponere: facile perſuaſit hominibus uentri & ſopno deditis ſuos omnis peſtiferoſ ſanoſq; cogitatus. Quibus infidiis factū ē: ut iam auderet: nō latrociniis ſolū: ſed aperto marte aduerſus Romanoꝝ iperiū arma capere. Nā cū ex eius ſectatoribus nō mediocris numerus i romanis legiōib⁹ militaret: quo tēpore Heraclius imperator ſtipēdia partiret muneraque in milites: ſarrhacenis ēt ipſis ſtipēdiū petentibus reſpōnſū ē a quæſtoribus eā diſtributionē nō eē canibus cōſtitutā. Nā ſarrhaceni ipi quas ſarrhaceni apud arabas quoq; habiti erant infames. Itaq; irritati eo reſponſo ſarrhaceni cū illico in arabiā ad mahumetū rediſſent: & illum & reliquos ſatrhacenos nō difficulter adefectionē bellūq; cōcitarūt. Qui facto ſtatim in ſyriam ipetu nō tam ſuis uiribus q̄ noſtrū fræti negligētia Damaſcū petunt infeſtis ſignis. Qua qdē urbe terrore potius q̄ ui ſuperetis in cāpo damaſcenis intra mœniaq; cōpulſis: confeſtim potiti ſunt: eāq; diripuerūt. Et quod nihil arbitror mōſtruoſius accidiſſe humano generi: ea in urbe primū tēplū mahumeto magnificū dicatū ē: diuinq; honores inſtituti publice. coactiq; damaſcēi ipudicū illius cultū & nefariā legē accipere. Et quoniā nō ego Mahumeti referre flagitia quæq; ſceleraq; inſtitui: ſed ex iis q̄ ſūt ppemodū ipſa quædā pauca ueluti delibare: reddit⁹ hac ille uictoria ſucceſſibuſq; ferocior uidens nihil: a romanorum imperatore in ultionē illatæ cōtumeliæ parari aduerſus ſeſe: ita dormitātibus chriſtiāis bellū mouet aduerſus finitimoſq; ſas: a qbus ſibi maxime metuebat. Regnabat p id tēporis in pſis Choſrobes. qui ēt ipſe ut inſaniebat aio: diuinos ſibi honores pſtari uoluerat. Is cōductis turcis q̄ tributarii & tāq̄ ſerui ſcytharū itra caucaſi clauſtra aſperimaſq; cautes incolebat: ſarrhacenis occurrit. Cōcurrit undique. initur pugna ingenti & apparatu & animo. Vulnerantur utrinque multi: capiunt. occiduntur Superatus tanta ingenti clade mahumetus in fugam uertitur: deformi uulnere excepto in faciem. A turcis inq̄ his ſupatus eſt: uulneratuſq; ē Mahumetus: a quoꝝ nūc poſteritate maxime colit. q̄q̄ nō tam ſupſtitiōe ducūt turci q̄ illecebris & diſſolutioꝝ uiuēdi licētia: Nam uerſutus ille & callidus ueterator: quo facilius impetitos populos atq; rudis ad ſe traducere: oē libidis & uoluptatis genꝰ ſua lege pmiſit. Vini aūt uſum iccirco phibuit: quo facili⁹ celaret ſuſpicionem illius morbi qui ſe uino obruptū iampridē corripuiſſet: Nam uinū intēperātius ſumptū & gignit & fouet morbū comitialē intimo quodā ſuo uæhemētiſſimoq; ſpiritu. His. n. meatibus: obturatis: qbus fit reſpiratio: uel mors cōtinuo: uel morbus comitialis cōſequat. neceſſe eſt: Nō igit religione turci: quā nullā tenēt. nō ſupſtitione: quā nullā pluris: q̄ religionē faciūt: qppe qbus nulla neq; dei nec ai cura ſit: nullus metꝰ nullꝰ cogitatus: ſed diſſolutiſſima q̄dā uiuēdi licētia: qui Mahumeti uires in pſide pſtrauiſſent: & in Mahumeti facie inhoneſtū uulnus influxiſſent: eius ſe tādē ſecte nefarie ſocios addiderūt. Ipe aūt Mahumetꝰ pluribꝰ bellis geſtis aliis ſecūdis: aduerſis aliis: poſteaq̄ annos in ſuis uel erroribus uel ſceleribus tranſiſſet q̄dragintaueno periit in arabia p Gardigenæ uxoris cognatos & ſuū quēdā cōſobrinū: quo tpe ab eoꝝ inſidiis redūſſet: q cū mercatoꝝ camelis e Syria iter faciebāt. Sarrhacenos āt turci etſi ſemp exoſi iſectatiq; ſunt: tñ ut Mahumeticæ ſupſtitiōi ſe aſciſcerēt: hoc fuit in cā. Iā uniuerſa Africa parebat ſarrhacenis & magna ex pte Aſia: cū turci nō multo ſupra milleſimū annū a natali chriſtiāo cœperūt apto marte uæhemētius eos urgere. nā ubi eos diutius in Aſia eminere idignarēt regē creāt noīe ſabochū q̄ de occupāda Aſia cōtinuo cogitās quo id facilius aſſeq̄rēt: ſe mahumati cultorē ſimulat: idq; nō tā dei q̄ hoiuꝫ metu quos ſibi cupiebat cōciliare. Itaq; cōteſtat⁹ ē illi Callipho quē illi ueluti pōtificē maximū uerāt: ſe de cōſtituta Mahūeti religiōe nihil oio mutaturū: cæterū nolle erubeſcēdū ſarrhacenoꝝ nomē in aſia excellere. Quare breui cūcti illi ſarrhaceni q arabes ſunt: a turcis eiiciunt ex Aſia redacti hi ſane ad priſtina latrocinia: qbus i hāc ēt dtē maxie oium ſtudēt diſſipati atq; diſperſi nō p locos ſolū aſperimos ægypto: Syrie: & palæſtinæ finitimos. ſed per oēm Africæ ſolitudinē: pulſis pfligatiſq; ſarrhacenis res turcorum per Virogriſſā qui poſt Sabochi obitū regnū excepit: nō mediocre cœpūt incrūmētū. Is. n. cū reliquū Aſiæ quodcūq; ſarrhacenis ſeruierat: ſubegit tū per multas præclaras urbes quæ romano parebant imperio. ui expugnauit cœpitq; in bythinia. Succedit Virogriſſæ Archotus ppinquus: q primus ſubiugarat in meſopotamia urbem. ampliſſimā Rhohain

deinde Seleucia & Laodicea captis urbibus & reliqua prouincia in deditionē accepta: regni sedē Mēdi cōsti tuit: ac regiū induit diadema: estq; sultanus salutat⁹. Et ne uidear oēm historiā recēsere: confestim admodū fit uel turcorū diligētia uel negligentia christianorū principū: ut græcis ex uniuersa Asia electis: illi ad helle spōtū usq; oia subiugarint: nec multo post in Europam traiecerint a christianis accersiti aduersus christiānos: Nam quod mō dicebam cū Theodorus cantacuzenus ægre & iniquo aio ferret eo se spoliatū qđ iperiū cir cunscriptor occuparat. Turcos in thraciā intulit aduersus Romanoꝝ imperatorē Ioannem palæologū se nīorē illū: generū suū & auum huius constantini imperatoris Manuelis filii. Quæ una res q̄ calamitosa: q̄q; funesta & fuit & est xpianæ religioni: nō obscure docēt tot tātæq; puinciæ q̄ Turcis in Europa erūnosissime seruiūt. Et ut summati accipias Rex Carole: quæ q̄lesq; sunt turcorū utres: uix ad sexaginta hominū milia exercitus ois ascēdit peditib⁹ equibusq; cōflatus. Viginti milia cōparant ex Asia. Ad quadraginta milia ex ils puincijs q̄s in Europa tenēt occupatas. Et ne hi qdē milites Turci sunt omnes: sed ingens christiano rū numerus qb⁹ Turcus superbissime dominat. uel inuitus in expeditionē agitur. Et erant sane sexagita hominū milia: cū nuper anno uigesimo tertio agebā in Thraciā apud Ioannem imperatorē Manuelis itē filiū Nunc aūt q̄to minor eoꝝ fit numerus: facilis fit cōiectura: si ea clades consyderetur: qua & bis & iterū proxi mis annis ad internitionē usq; ab uno Ioanne Vaiuoda redacti sunt tot robusti firmissimiq; exercitus. Naꝝ qđ audiamus ducēta & trecēta milia hominū cōplere Turcoꝝ exercit⁹: sint sane nō trecēta milia: sed quot quot Xerxes ferē duxisse aduersus græciam quinquies etiā decies cētena hominum milia: dūmodo sint oēs rustici & pastores: nullis tecti: nullis muniti armis: quibus aut offendāt: aut se tueant. Iampridem Turcoruꝝ uires exhaustæ pœnit⁹ exinanitæq; sunt: quo tpe Massageta ille Tomyris cognomento Tamberlanus Bai seten cirycis patrē & huius mahumeti proauum amoratho nati cū quadringentis hominum millibus: uicit: cœpit: interemit. Itaq; Turcoꝝ uires ita extenuatæ sunt: ita fractæ: ut nullo pacto ambigēdū sit de uictoria: q̄ eo certior est futura: quo ad debilitatē exercit⁹ accedit imperatoris infirmitas. Video laudatum a sapientibus illū Athenīensem Chabriam: qui dictitare sit solitus multo esse formidabiliorē ceruorū exercitu: ductu leonis q̄ leonū ceruo duce. Quod si exercitus tuus Rex Carole tum his completur hominibus: qui & corporis robore & ai magnitudine leones oēs atq; insuperabiles dici pōssunt: tum uno de duce imperatoreque utuntur: qui cunctos mortalis fortitudine & sapientia inferioris ostendas: num dubites integer atq; ingens cū Turcoꝝ reliquijs congredi: qui & ipsi quasi cerui: timidi fugaceq; sunt: & meticulosissimo duci parēt ei demq; stultissimo puero? Erat certe huius mahumeti pater Amorathus qui modo animam efflauit: & uersutus & callidus rerumq; bellicarū scientissimus. Cuius unius peritia & cōsilio factū ē: ut fugatis etiam ad bar nā pfligatisq; turcis fere omnibus euicto uictor p effrenatā Vladislai adolescentis audaciam iprudētiamq; euaserit: & anno itē proximo ad quitūdecimū Kal. uonembres p Getarum ad se defectionē uaheīti clade in triballis hungaros & bohemos a qbus acerrime urgerē: affecerit. Omnis turcorū spes quæ in uno Amoratho posita erat & cōstituta: nūc in eius filio mahumeto nutat ac languet. Is enim annos natus uix duni uiginti arma nunq̄ tractauit. Nec sani quicq̄ aut didicit: aut audiuit. Totus est in potu: totus in uenere. Reliq uero aut cēturiones aut tribuni militū: qui bellandi gloria ducerent insignes: in illis plurib⁹ illustrib⁹ quæ uictoriis quas de turcis Ioannes Vaiuoda adept⁹ est: oēs ppemodū periere. Quæ cū ita sint: quid est p īmortalē deū: qđ te rex Charole a tanta & tā certa uincendi spe retardare debeat? tāta præsertim oblata uel occasione: uel opportunitate. Nō. n. tps ipsum duntaxat post tot & tā illustris tanq̄ honestissimas uictorias tuas pacatis iā & cōpositis rebus Galliæ te excitare: atq; inflāmare debet ad hoc bellum suscipiendū nō facile minꝰ q̄ necessariū in tanta imbecillitate turcicarum rerū: sed ēt quā deus ipse attulit locorum ad turcos inuadēdos commoditas. Demetrius palæologus Manuelis etiam ipse imperatoris filius peloponesium regno nup est potius excelso animo & summa uirtute priceps. Is ē ut uir xpianissimus & iniurijs etiam maximis affectus a turcis nihil oium magis cupit: magis optat q̄ turcoꝝ interitū. Est aūt peloponesus regio adeo rebus oib⁹ munita: ut nihil esse qūeat munitius. Circundat undiq; hinc Ionio idē ægeo pelago cū asperrimis & tutissimis pmontorijs. Isthmo secernitur a cōtinente reliquo: quē murus ppetuus atq; inexpugnabilis ab altero ad alterum mare sepit. Habet intus & fœcūdissimos colles & campos uberrimos rebusq; oib⁹ refertissimos: quas hominum uictus cultusq; desyderet: Vnius diei nauigatio te cū uniuerso christianoꝝ exercitu secundis uētorū flatibus ex pmontorio tarentino in peloponesum deuehat. Inde i turcos æque facillimus tibi atq; tutissimus pateat ipetus. Nec patiatur Demetrius se tantæ laudis atq; gloriæ expertē fore: sed ipse quoq; in expeditionē & pugnā prodeat cum sagittaris decem millibus & equitibus ad quadraginta millia. Quod si e brundosio uelis soluere. G. scilicet Cæsarem imitatus in agrū dyrrachium: illico tibi obuiam fiat. Hatriani tes ut bellicosissimus & turcis inimicissimus: qui uniuersis albanis dominat. Nam q̄q̄ italiæ principes mutuis inter se odijs dissidēt: nemo tñ futurus sit: qui tibi intāto & tam pio: tanq̄ salutifero facinore audeat aduersari: pserti Nicolao qnto Romanorū pōtifice maximo: cuius sapiētiā: grauitatē: inocētiā: sanctimoniā q̄ si numē aliqđ uniuersa colit Italia. Ac fiet forte fortuna: ut spero: ut ipse ēt Italiæ principes depositis simultatibus & discordijs mutuis te uentē nō iuuit comittēt i ope tā sancto: tāq; pclaro. Qđ si unꝰ solus Frā. Sphor. Mediolanē. dux te comitari istituerit: id qđ idubitato faciet: si pacari italiā serit ñ mō turci & sarthaceni q dēm: sed uniuersi hostes christiani nois ad sanitatē redeāt. Videmus. n. hūc Frāciscū Sphortiā tut pfecto nominis ad gñis amātissimū nescio quo natū syder: qb⁹ educatū istitutis: q̄ del benIgnitate frætū usq; adeo anteire laudibus rei militaris uniuersum fere hoium gen⁹: ut nihil sit tā magnū: tā difficilē: tā iexpugnabile sit qđ nō agēdi & aggredi & superare audeat sibiq; submittere. Itaq; pstratis ac uictis oib⁹ Italiæ exercitib⁹ nulli⁹ ope: nullius auxilio huiusmōi principatus mirabili sua diuinaq; uirtute potius est quo nullus in Italia est

præstantior:nullus firmior:nullus formidabilior. Sin autē itinere malis in turcos q̄ nauigatiōe uti istud tibi per finitimā germaniā & pānoniā ē futurū. Facili te sequantur & germani ipī nō inuiti & ungari Ioānesq; ipse uaiuoda libentissime maiorib⁹ ēt copiis q̄ sit opus. Sequāt triballi duce Georgio fortissimo & prudētissimo principe. Sequant ii G etæ omnes:qui ad Istrū & Euxinū incolūt:eo ptinacius fidē seruaturi:quo superiore anno cū defecissent ad turcos:ingēti nūero ab illis sunt interēpti:q̄q̄ nullus tibi auxiliis opus ē nullo comitatu. Soli certe franci satis sint supq; futuri:quoꝝ ferociā atq; impetū ne dicā nō sustinere turci: sed ne contra aspicere qdē pferāt. Nā superatis & uictis turcis de sarthacenis:nullū ē negociū. Nā qui uerolunt sarthacenis:eos tampridē ab ipsis turcis rege Sabocho ex omni Asie imperio in solitudines ejectos ostēdius ad pristinaq; latrocinia redactos. nullis certis ducib⁹ circūquaque passimq; uagātes:nullo principatu: nullis legibus. Qui autē hac tēpestate sarthaceni nominātur:quibus ægyptus paret: & syria & paelstia: hi oēs simul cū sultando serui sunt uænales trāsmare eo aducti ad summū uiginti millia. Nec ex una q̄piā empti natione: Sed alii sunt Sauromatæ:alii sarmatæ alii gotthi:alii alani:Nō nulli græci:pleriq; illirici: & alii ex alia gēte ac lingua:qui primo ut coacti a patria religiōe rituq; deficere deinde illecebrarum uenificio deliniti mahumetistæ nō tā redditi sunt q̄ simulati. Huiusmodi uero serui tria illa opulentissima regna ita iugo intolerabili subegerūt:ut alii nemini q̄ ipsis aut arma ferre:aut equū incēdere licaet:neq; aliud liberale qcq̄ q̄ uel agri culturā & pastoralē uel mercaturā:uel tabernariā exercere. Quinetiā pter calones aliud calciamēti genꝰ induere ægyptiis & syriis & iis qui iudæam incolūt:nullū oino licet. Itaq; oēs illi populi ita molles effeminati q; sunt:ut uerile quicq̄ neq; sapiāt neq; uelint. Tātula uero seruoꝝ manus q maiore ex pte christiani extiterint:qd fit aduersus te uel conatura uel ausura:uon intelligo:præsertim cū senserint subiugatos turcos: qui sunt ueluti ꝓpugnacula atq; munitiones mahumetistarum omniū. Aduersus illos uero cū transitū:tum ēt cōmeatū paret ac præbeat non Alexius quispiam:sed Constantinus imperator:q ēt ipe ut est pio & excelso aio:cū omnibus ut ita loquar:reliquiis illius orientalis imperii:quæ confectis turcoꝝ uiribus ualidissime sunt futuræ:nō solū in expeditionē te comitabitur:sed libenter & magnifice comitabitur. Nomen āt cōstantinopolitani iperii in uniuersa asia & sāctum habet & uenerabile. Quapp cū pspicue possis aiaduertere rex Carole ad belli huius necessitatē eiusmodi cōficiēdi facilitatē accedere:ut nihil sit de summa uictoriæ ambigendū; te fortissimi & omnibus rebus ornatissimi exercitus sapientissimo atq; optimo iperatore: utere obsecro tāta hac rerū occasione quam tempus tibi atq; deus attulit:nec patere ut hominum culpa fractæ atq; interemptæ hostiū infideliū uires reuiuiscant:recreant:instaurent. Quod si honestatis rō:q̄ nihil esse oportet apud aium generosum magnificūq; antiqus nō oino eā uim habet:ut sua nos specie ad res maximas pulcherrimasq; alliciat:præstet id saltē uis & magnitudo utilitatis:quam ex hac tanta & tā pfacili uictoria nobis nrisq; posteris cōparabimus:Nam cū ipe rex Charole maximum & florētissimū adipiscēris imperium:tum hi omnes qui te sequentur:ingentis ampliſſimasq; opes consequentur. Videmus nullas esse reconditas adeo:lōgissimeq; positas:atq; inuias regiones:quas per summa terræ marisq; pericula mortales ipsi cōparandi auri gratia nō petere cōsueuerint:& quotidie petāt:Nā si res gestas Persei Herculis liberi ex antiquitatis monimētis repetere uelimus nō magis eos gloria ductos q̄ utilitatis magnitudine excitatos lōgin qua aspertimaq; bella quæsisse inueniamus. Quæ quidē una ratio græcos ēt illos potiusq̄ ullus Helenæ raptus quem fabulentur:armauit aduersus Asiam. Et Galli itē ipsi cū superatis alpibus ad padum cōsederunt & hoꝝ posteri cū inuasserunt clusinū agrū ac semel & iteꝝ aduersus Romanos mouerūt arma:re nulla magis q̄ emolumētis ipulsi sunt. Sic Aeneas in Italiam uenit. Antenor in Venetiā. Quod aut legimus aut audiuimus:q copias egerint aduersus scythas:Nā cū sint omniū gentiū paupimi:libere sinunt uagari in cāpis nullis urbibus:nullis mœnibus:nullis muniti ædibus aut tectis. At aduersus aurū & argētū:aduersus opes amplissimas facile animi hominū accersunt. Quod si quottidiæ Galli. Hispani. Germani. Itali p oēm comtemptū atq; contumeliā uersantur mercatores & tanq̄ mercēnarii quidā serui adipiscendæ utilitatis gratia iter opulentissimas turcorū sarthacenorūq; regiones:quāto maior futura sit:quāto cumulatior gloriosiorq; utilitas:si id facere licuerit te uictore & dño! Vt. n. maxima conticescam & feracissima regna:quæ in Europa turci præmunt teterrima seruitute:ut de tam latis:tam uarlis:tam amœnis:tam abundantissimis rerum omnium regionibus quæ coguntur in Asia parere Turcis:nihil prorsus loquar:tria illa duntaxat seruorum regna ægyptus. Syria Palæstina de ois generis diuitiis cum uniuerso genere hominum contendere non dubitent. Nā ægyptus ut Philo iudæus grauissimus testis est:sola ex orbe terrarum hyemen non patitur. Sed tribus annis distributa tēperataq; tēporibus uere:æstate autūno:neq; niuē nouit:nec molestam imbriū tempestatē:per saluberrimi nili uicissitudinē suis tēporibus humefactata:atq; demolita ultro fert omnia:qb⁹ hominū uita nel aliē uel ornatur: Syria uero quāti faciunda:ꝑmissio diuina testata est:Nam ꝑmissionis terraꝝ quā deus oipotens populo suo cōstituit. Iudæā esse scimus. Hæc aūt Syriæ est pars. Q d cū sua natura hæc tria regna cæteris oibus orbis terræ regionibus anteunt bonitate soli:accedit etiā christiāoꝝ hominū frequētatio:q qcqd aut argēti:aut auri:aut margaritæ & gēmæ apud reliqs gētes & populos repit:eo iportāt:quo aliquid inde illarū rerū exportēt:quaꝝ illi sunt diuites & nos paupes. Quāta igit & ad te & ad christiāos ois emolumēta sint puentura ex hac tua tam pulchra:tam facilis de turcis sarthaceniſq; uictoria: tū dilucidius cognosces:quū tot illorū & tam opulētissimoꝝ regnoꝝ magnificētiam atq; amplitudinē aio tacitus mētiere. Nec est tibi pterea subuerēdū:ne qd aduersus te tumultus in Frācia:aut in reliqua tua Gallia p Anglos surgat:quem exercitū aduersus infideles eduxeris:Nam neq; ipsi angli ullo modo patiant:ut sūt homines religioni diditi:se tam piæ:tā sanctæ:tā gloriosæ expeditionis exptes duci. Sed positis & prostratis cunctis simultatib⁹ propter Christum alacres te sequentur:imitati scilicet maiores suos:qui semper francorum re-

gibus & socios sese & comites asciuerit: quotiens aduersus infideles bellatū ē. Quin eo te magis angli admirabuntur: uenerabūtur: quo aiaduertēt te q̄si e bellicosissimo quodā Romulo religiosissimum numā reditum: At hæc habes Lodouicū filiū cunctis animi uirtutibus gloriæq; splendoribus q̄ simillimū tui: quę siue regni præsidio: siue ducendo exercitui præfeceris: & tuæ & christianoꝝ uniuersæ reipublicæ nō sapiētet solum: sed etiā fœliciſſime ꝓuidebis. Age igit̄ Christo duce ac ꝓpugnatore rex carole huic bello tā necessario: tam honesto: tam glorioso: pro tua uel pietate uel beneficētia mentē oēm animūq; intēde. Noli ꝓ tua iustitia eos inultos pati: quos uel tueri debeas: uel ornare. Quod si nullla difficultas nullus labor deterrere te debet ab hoc pulcherrimo honorificētissimoq; facinore: uide qnæso qd tibi faciēdū sit tāta ex hoc bello ꝓposita nō facili solū sed sperata certaq; uictoria: pśertim qū ad mūdanā & ad celestē gloriā plurimoꝝ quoq; ampliss. morūq; regnorū & ingētes opes in te sint & clarissima impia puētura. Bellum tibi omne futurū est cū aggrestibus incultisq; hoibus cum latronibus: cum fugitiuis cum uenalibus abiectissimisq; seruis: q dum neglectui cōtemptuiq; habēt: tanq̄ imbelles languidæ quæ pecudes: nō mediocris tenebras nfa culpa christiāæ luci infuderūt. Hinc & Sigismundus rex audacia potius q̄ prudētia usus comite p ingētem frāctæ nobilitatis stragē inauditū q; ludibriū ē a baiseta illo turpiter superatus: & rex Vladislaus in pfligata uictoria per Amorathum perit. Hinc Ianus rex cyprioꝝ capta uastataque patria i cathænas ad ægyptioꝝ sultanu; tractus est. Hinc Africa uniuersa & magna ex parte Asia seruit impurissimis flagitiosissimisq; barbaris. Ea sentimus tam italiæ germāiæque uestibula teneri a turcis: pulsari fore: cōcuti: i trumpi. Nec excitamur: nec urgemur: nec impellimur: ut nobis saltē ipsis posterisq; nostris consulamus: Quis nos tātus uel sopor uel stupor inuasit: ut quasi mentis atq; sensus inopes uidentes scientesq; perire: q̄ in tam facili tā illustri tam ampla conducibiliq; uictoria & nostra uldsci & summi dei iniuriam malimus: Surge iam tandē Rex Karole. Te ipsum excitat: hortare: cōparat. Vt reliquis christianis principibus ac regibus dignitate præstas: ita tibi oi ope atq; opera studēdū est: ut absolutissima uirtute his omnibus & uera gloria sis superior: Vicisti āglos Recuperasti patriā. Et pulchrum id certe fuit & laudabile. Iustitiæ enim munus in teipsū tuosq; contulisti. Verum christianus aduersus christianos arma sumpsisti. Sed quanto pulchrius erit & glorioſus: si idē secēris in turcos & sarrhacenos: e qbus non tua solū: sed christi patria spoliatus sis. Quæ uetus tibi patria est: nō ne Troia: quæ olim Teucria dicebatur:: Ex hac enim Franco & Teucro ꝓfecti sunt in Pannoniam primu; deinde per suos posteros in germaniā: demum i Galliam istam transalpinā fortissimi illi quidem & præstātissimi auctores tui nominis & generis. At hoc tempore pro Teucria & Troia Turciam uidemus appellari. Nā si omnes qui teucri troianiq; dici cōsueruntab infami & efferata turcorum immanitate oppressi sunt Idem turci hierosolymam: uniuersamq; iudæam tot patriarcharū & prophetaram patriā: intemeratæ Marie uirginis saluatorisq; domiciliū christianis ac francis eripuerūt: & cū infinito pœne frācoꝝ numero guidonem regem crudelissime trucidarunt. Heu nos nos miseros atq; infœlices. Si tot uerberibus tot exēplis admoniti respicere in uiamq; redire neglexim⁹: quæ nobis spes reliqua sit futura: si beneficiis etiā prouocati diuinā misericordiam benignitatēq; cōtemnamus: Est igitur uel sapientiæ uel officii tui rex carole: ut uel ultiōis in turcos & sarrhacenos uel gratitudinis erga deū ratione ductus: ensem quem tandiu ac multū i christianas acies non iniuria distrinxisti: eum in sceleratissimos Christi hostes sic acuas & cruentes pro tua pietate: ut non diuus Lodouicus ille modo ac cæteri franci principes qui multi defuncti sunt hac luce: immortalis tibi apud immortalē deum gratias sint acturi: sed deus ēt ipse: qui extremis supliciis infectatur in gratos: id quod in Saulem: in iudæos qui Apidis ultulum adorarant: & in alios permultos ostendit: tua gratitudine delectatus & uiuū & mortuū sempiterna gloria te amplificet. Hæc autē nō iccirco Franciscus philelphus liberius ad te scripsit: quod regali tuæ incomparabiliq; utrtuti quicquā diffideret: sed ut suam erga tē fidē obseruantiamq; ostenderet. Vale. Ex Mediolano. xiii. Kal. martias. Mcccli.

¶ Francisci philelphi epistolaꝝ liber nonus:

¶ Franciscus Philelphus Sphortiæ secundo. S.P.D.

Hortatur me Sphortia secūde singularis tua benignaq; modestia ut de his ad te scribere nō uerear: q̄ uel utilia tibi uel saltē nō iniucūda fore iudico. Idq; eo libētius faciā: quod accedo: quippe cū tuæq; meæq; ætatis: tum mutuæ nostræ beniuolentiæ consentaneum esse duxi. Permultis te muneribus eisdemq; præclaris tū natura insigniuit: tū auxit fortuna: quam uocant q̄ si diligenti studio ac uelut i parte quadā ad cumulū usq; perduxeris: nullius inops laudis fis futurus. Quo pte natus: es: non ignoras. Huius maximas incomparabilisq; uirtutes nisi fueris egregie imitatus: quanto is patre. Sphortia iperatore fortissimo ob rerū gestarū atq; regni gloriā habet illustrior: tanto ipse Francisco Sphortia patre tuo principe optimo ac maxio i laude minus excellēti quadā obscurior fuisse existimabere. Nihil enim obtēdas: qd̄ icuses. Nā si Africāi superioris filius patritis laudib⁹ non respondit: nō ei sed ualitudini culpa datur. At Sextus Pompeii magni & Marcus Ciceronis filius: alii q; nō nulli uiris nati præstantissimis inter degeneres ideo nūerātur quod sua ipsorum culpa tales eē uoluerunt. Quod enim benignitatis genus ut ad te redeā natura tibi nō ē affatim elargita: Formæ pstantia polles plurimū: qua ipsa dignitate mētis atq; ingenii repræsētari par est si quidē materia formæ quā dicūt: nō hæc illi prior accōmodat natura. & ea es itegritate sēsuū. quā rarissimā licet inueniri Velocitas celeritati cōgruit: leuitas atq; agilitas facilitati dexteritatiq; eodēq; mō alacritas acri mōtæ. facūdia intelectui. Hæc autē omnia: q̄ corporis cōmoda appellant stoici: talia sunt: qualis est is: qui utitur. Nam si mens humana sequitē eā mentē: ad cuius est nō genita: sed creata imaginē: ita naturā. quā diuina mens peperit: sequet ars hominum atq; imitabitur: ut errore nullo queat intercipi. Nō enim natura: sed malo erramus more Nā cū mo-

res sint qualitates eius animi partis: quæ ratione caret: tum agimur deuii malis moribus: cæ pturbatiõibus obsecuti rationis ductum aspernantes erramus. Quid enim aliud error ẽ q̃ falsi alicuius p uero approbatio si quidẽ rationem sequentibus & recta & expedita omnia ad ueritatẽ patẽt. Sed quorsus hæc: Vt intelligas non mediocri tibi uitio datũ iri: si in tanta uel maturæ: uel fortunæ fœlicitate non id efficies tua etiã iduſtria ut dignus haberis: qui ſphortianã gloriã nõ ſolũ æques: ſed ẽt ſi fieri poteſt: patrem imitatus ad auũ illuz q̃ pulcherrime ſuperes. Quod ut facere poſſis ea tibi uia incedendũ eſt: qua Alciden fabulãtur eum: q poſtea Iunonis inuidia factus glorioſior Hercules eſt cognominatus. Is enim iſtã natus ætatẽ qua nunc tu es: ubi ſeſe i ſolitudinẽ ſui fortaſſis colligendi & meditãdi gratia recepiſſet: duas ſibi matrõas offerri corã uiſus ẽ ui dere quaz altera: ut ad ultimũ cognouit eẽt ΗΔΟΥΗ hedone: quã noſtri uoluptatẽ uocãt: altera uero ἀρẽτὴ arete: quo nomine uirtus ſignificatur. Cumq; Alcident illa blandius primũ adiret: ſtimularetq; oibus leno cinioz illecebris: ſe ut ſequereẽ. ſuo. n. ductu oia ei dulcia ſuauiſſimaq; futura: quid. n. imbecillitati adoleſcẽ tiæ ipſa titillãti uoluptatẽ iucundius: & uirtus cõtra eundẽ a uoluptate tanq̃ a flagitio auocãs: ut ſuis inhæ reret ueſtigiis grauiter ſimul ſalubriterq; doceret: neq; ullis aut laboribus aut periculis parceret: ſed decori ac laudis gratia non mõ nullas intolerabilis ærumnas: ſed ne mortẽ qdẽ ipſam detrectaret: Sic. n. fore ut ex homine & mortali imortalis atq; deus fieret: ea figilatim Alcides q̃ pluriaq; alia uolutãs aio & oia ſecũ q̃ di ligẽtiſſime cõmẽtatus: ai. ſeq uirtutẽ: q̃ corporis uoluptatẽ maluit. Quoqdẽ cõſilio factũ eſt: ut uiuus oibus carus iucũduſq; fuerit: & mortuꝰ diuinos honores ab uniuerſa gẽtilitate meruerit. Ac nullũ ꝓfecto: ut mea fert opio: uenenũ ẽ: qd in adoleſcẽtia cũ uoluptatis ueneno ſit cõparãdũ. Hæc. n. tũ frãgit corpus ac debili tat: tũ aium ſui ſuris eẽ nõ ſinit: qppe quẽ ad ſe pellicit pomnẽ turpitudinis fœditatẽ. Nec ſane aduerſũ ea uoluptatẽ mihi habeẽ oratio: q̃ inter animi bona poſt prudẽtiã & uirtutẽ tertia numeratur ab Ariſtotele: q̃ de quottidie dicere cõſueuimus. Magna me uoluptate litteræ tuæ affecerunt. Et tuarũ uirtutũ gloria incre dibilẽ mihi uoluptatẽ attulit. Sed in eã logmur uoluptatẽ: q̃ ſenſus titilans leuiter mouetur: & per omne in continẽtiæ genus petulãtiſſime efferueſcit. Huiuſmodi igiẽ uoluptas mi Spſſortia nõ ſecus tibi fugiẽda eſt: q̃ tetertima quædã lætiferaq; peſtis. Impedit. n. imo tollit pœnitus omnẽ recte uiuẽdi rõnẽ: q̃ ſublata: nihil neq; boni agere nobis licet: nec ſani quicq̃ intelligere: Nihil ẽ ꝓfecto in ꝓbato adoleſcẽte & ſphortia lauda bilius pudicitia & cõtinẽtia: quæ ois effœminatos ai cogitatus latius uagari nõ ſinit: pturbatiõeſq; prurien tis aut amouet oio aut cõpeſcit. Quid. n. in cõtinẽti adoleſcẽtia fœdius: quid ẽt pnitioſius: Nunq̃ is adſit re bus agẽdis præſens: q præſenti uacat tẽperãtia. Hæc. n. una ẽ uirtus: q̃ exiſtiatiõnẽ ipſã & tueẽ & ſeruat. Ita q; nemo q̃at recte cõſultare nec diligentius qppiã mente ſpicere: qui uoluptati ſe dediderit. Quare cybo & potu modice uti cõuenit. Inſana autẽ uenere abſtinendũ eſt pertinaciter. Nec ita ſomno conſentiendum ut Endymionis quẽ dicunt: ſimiles uideamur. Quod uero deinceps admodũ eſt cauendũ uidemus adole ſcentiam natura loquaciorẽ & tanq̃ impudentẽ: id quod Lycurgus animaduertẽs ſtatuit apud Lacædemo nios ut adoleſcentes in publico cõſeſſu niſi rogati unq̃ loqueretur: quod ipſum etiam quo minus inepte fa cerent eos ſenioꝝ cõſuetudine aſſidue uti uoluit. Quid enim ineptius: quã uel impudẽtia uel futilitas? Hãc uero in ea ætate: quæ lõgo uſu peritiaq; concalluit: non facile inuenias: qualem & Homerus Neſtoris & Ilionei Maro extitiſſe monent. At in adoleſcentia quam nõ minus ab ἀΔολέσχια adoleſchia q̃ nuga tio eſt: dictam exiſtimo: q̃ ab adoleſco: quod ea in ætate cũ ſanguine ſimul perturbationes quoq; effrenati adoleſcãt: cũ alia oia imoderata in illa ſunt: tũ uel in primis qdã loquẽdi luxuries res atq; ipetus: quẽ qui re primere caſtigareq; didicerit: non mediocrem ſpem laudis præfefert. Decet enim plurimum facere, pro offi cio ſpectatum adoleſcentem & minimum de ſe loqui: & ea quidem loqui: quæ documentum præſtent intl mæ cuiuſdam innatæq; probitatis. Nam mentis habitum ſermõis cultꝰ ſolet indicare. Iccirco pythagoras ſamius ſilentiuz indixit auditoribus aliis breuius pro ingenti captu: aliis diuturnius: ut qũiſq; tum loquere tur: cũ ſapere didiciſſet. Et Ageſilaus Rex cum quis alium uel laudaret: uel uituperaret: nõ dicentis minus q̃ laudatꝰ: aut uituperati uitam ac mores ex ipſa oratione deprehendi affirmabat. Ad excandeſcẽtiã quoq; iſtiuſmõi ætas eſt pcliuior: quã eo te magis cauere oportet: quo patre eiuſmodi natus es: qui mãſuetudine & clementia omne genus hominũ anteit. Et q̃q̃ in omni ætate laudaẽ humanitas: eo tamen in adoleſcẽtia magis: quo ad id annorum inſolentiores ſumus: Quam facilitas ab oibus diligaẽ moroſitatis odiũ facile de clarat. Quis. enim exoſus non ſit ac ueluti execreẽ homies aditu & cõſuetudine uitæ difficiles. qq; nũq̃ ſũt certis nunq̃ eiſdẽ moribus: Nã de benignitate qd loquar: qua qui caruerit adoleſcẽs: eo caret omnino mu nere: quod eſt cuius ætatis proprium. Nec huiuſmodi comitatis genus in danda pecunia ſolum donãdoq; poſitũ: reor: ſed multo etiam magis in præſtanda liberaliter opera. Argenti enim & auri: munificẽtia ñ ma gis eſt uiri boni q̃ diuitis: Sed innocẽtibus uiris piiſq; adeſſe eoſdẽq; ingenti ope opaq; tueri & cõſulẽdo & loquendo: & depræcando hiſq; omnibus adminiculis: quæ uel natura: uel fortuna: uel noſtra nobis indu ſtria diligentiaq; pepererit: & beneficii uirl eſt & plane ſapientis. Quid præterea habent aliud uel principi bus nati uel ipſi principes ac reges: quo priuatos homines antecellant: Nẽpe id unũ dũtaxat: qd his nume rãdi facultas adeſt uberior. Itaq; dionyſiũ ſenioꝝ doluiſſe tradũt quod ab ſe dona Corinthioz legati nol lent accipe: tanq̃ p illos ſibi nõ liceret eo uti bono: quo reges uno cæteris uideẽt fœliciores. qre cũ is aliq̃ do ad filiũ eẽt ingreſſus: uidiſſetq; apud illũ ui aureoz maximã argẽteoꝝq; uaſoz: proh inclamauit pf fill in te rex certe nõ eſt: q ex tãta uaſoz copia: quæ a nobis accepiſti: amicũ tibi cõparaueris neminẽ, quid mul tis: Et beniuolẽtiã nobis apũd alios beneficiis cõparamus & laudem non uulgarem. Laude uero. duci ado leſcentẽ non poſſum non probare. Nam qui laudem amat uirtutem quoq; amet: eamq; ſequatur: neceſſe eſt. Id uero eo facilius fit facturus: quo ſtudioſior fuerit diſciplinæ. Nemo enim quod ignorat amare poſ-

fit. His aũt disciplinis tibi opa danda est: quibus sapere discas nihil abiectũ: nihil hũile: nihil nõ admirandũ; Itaq; oibus in rebus te ingenti atq; inuicto aĩo ingenio uero splendidissimo & acerrimo cupio ita pstes: ut nihil agas: nihil loquaris: nihil deniq; cogites: qd̃ sit aut uulgare aut excelsũ minus. Quod ut cõmodius cõsequaris: eoq; te ueli cõsuetudine delectari: q te meliorẽ possint uel reddere: uel oñdere. Nõ. n. affert paruã q̃ndã laudationis uitupationisue cõlecturã iproborũ aut ꝓborum hominum familiaritas. Siqua nobis corporis cõmoda natura fũt optia: nõ iis absurde: sed ꝓ dignitate sp utẽdũ. Cũ Alexãder Macedo & leuitate & cursu ualeret plurimũ: hortatus a pre Philippo in olympiã ut curreret: nequaq̃ obtemperauit: ingens. Facerẽ equidem mi pater quod iubes perlibenter: si mihi cum regibus currendum foret. Et qm̃ in ludi mentionem incidimus: eadem adolescentibus sit ludendi: quæ iocandi ratio. Remittendi interdum sunt animi a rebus seriis & laboribus: quo paululum uelut recreati alacriores redeant: unde diuerterant. Nec scrurrarum more loca ri nos conuenit: nec item ludere: ut aleatores solent. Sed quemadmodum sermo noster sparsim ac raro ẽ ingenuis salibus condiendis: ita rerum gerendarum tædium ac molem tempestiua liberalium ludorum atq; apta uicissitudine leuari decet. Et hi quidem ludi uidẽt mihi maxime probandi: in quibus uix dexteritasq; ingenii corporis agilitati uiribusq; respondeat. Huiusmõi uero ludos palæstra præbet: gymnasium: studiũ: discus: pila: iaculum: arcus: scorpio: uenatio: troianũ agmen: & ois deniq; meditatio militaris. Sed nulus mihi crede neq; iocus nec ludus aut pulchrior est aut laudabilior q̃ disciplina exercitatioq; uirtutis: cui si te totũ pœnitusq; dederis: & tibi honori maximo: & nobis oibus quos tua spes alit: incredibili iucunditati futurus fis. Id autẽ hac una re facillime poteris & expeditissime consequi: si præstantissimum & fortunatissimum patrem tuũ principem nostrum cum dicendo: tum agendo quasi ideã quandã intueri per omnem uitã effingereq; uolueris: quod ut facere contendas: te non solum hortor: sed etiam atq; etiam rogo & oro. Vale. Ex Mediolano. xii. kal. martias. Mcccclı.

¶ Franciscus Philelphus Ioanni Aurispæ. S. D.

POlluceem meũ uidere cupio: nã eius mihi in pñtia uæhementer est opus. Quare ne istum patiaris apud te diutius hospitari: maiorem in modum abs te peto. Vale. ex Mediolano. xii. kal. martias. Mcccclı.

¶ Franciscus Philelphus Laurentio Vallæ. S. D.

AVdio te reliqsse Alphõnsum Regem & esse Romæ. Nec dubito te nihil pro tua prudentia fecisse temere. Miror autẽ cũ ab Alphonso honorifice & ut accepi: cõmode tractareris: quid Romæ: q̃ Neapoli hoc tempore uitã agere malueris: pstim cũ nõ fis nesclus quos fluctus nauigaturus fis. Non enim octosum te esse patiant: qui uitros bonos eruditosq; insequi uel absentis consuerũt Tibi autem ut omnia secunda sint: plurimum opto. Vale. ex Mediolano. xii. Kal. martias Mcccclı.

¶ Franciscus Philelphus Petro Thomasio philosopho medicoq;. S. D.

LItteras tuas ultimas quas scribis dedisse ad Nicolaũ barbũ Ferrariæ procõsulem: ut eas ide ad me daret: nunq̃ uidi. Mirorq; quid in cã fuerit. quod eæ mihi ita ut antea tuæ alteræ: quas eidem uiro cõmendaras: redditæ non sint. Quare si uidebit̃ rursus quæ scripseras: proximo tabellario cõmitto: ut qd̃ maxime cupiebã: iudiciũ tuũ nõ ignorẽ. Prospiciat Deus paci Italicæ ac musis: id qd̃ tanto studio atq; uotis opto: ut auidius nihil possim. Ex iis libris de exilio quos ad uos dederam: ab me duo desyderantur: alter de infamia: alter de pauptate: qui seu apud te sint: siue apud meum Bernardum Iustinianum: uelim eos pro singulari tua erga me beniuolẽtia diligenter inquiras: inuentosq; ad me mittas. Desũt etiam Mediolanensia illa cõuiuia: & cosmiana oratio: & duo hippocratis libri: quæ quidem omnia si minus in hanc diem habuisti: repetas uelim ab eodem Bernardo ut ad me propediẽ perferẽda q̃diligẽtissime cures Quod si qui etiã apud uos fuerint: quos nostra iuuent: ob idq; iis diutius uti uelit: fac ut libet: modo domini nõ oĩo obliuiscãtur. Vnũ tibi bona fide polliceor: cũ ista primũ ad me reuerterint: noua alia ad te dabo: quæ ut existimo: iuuẽtutẽ uestrã nõ mediocriter delectabũt. Præterea alia mihi in re tua opera opus est. Docet Pauli medicinam Matthæus perusinus uir egregie doctus idemq; disertus. Is habet ia; annos cõpluris duos illos hippocratis libros: quos iampridẽ ut nosti: i latinũ cõuerti. Hos ut nomine meos repetas & ad me desis te plurimum rogo. Vale medicorum & amicorum decus. ex mediolano. xii. Kal. martias. Mcccclı.

¶ Frãciscus philelphus Francisco barbaro. S. D.

IAm pudet me repetere totiẽs libros illos: quos cum cõstãtinopoli agerẽ: ad te dedi. Video. n. ad id te nihil oĩno in hãc diẽ respondere: Nec satis intelligo sñia; animi tui. Nõ. n. iccirco tacere te existimo: q; meos mihi libros nollis restituere. Noui. n. & grauitatẽ & cõstãtiã tuã: noui fidem: noui integritatẽ. Ad hæc ea ex altitudine animi: ea quã: græci: μεγαλοψυχίαν dicũt: nri uero magnũ decẽtiã recte noiant: ut non mõ quæ aliena sunt nolis iuito domino: sed etiã tua q̃munificentissime iam alium cõferas: pstim esi: quẽ tui eẽ obseruãtissimũ nõ ignores. Itaq; te mi humanissime barbare rogo ẽt atq; ẽt: ut meos mihi libros q iã annos. xxx. hospitati apud te sũt: cõtubernalis efficias: & id hac qdẽ lege. ut quos eodicẽ ex oibus magis adamaris: eũ tibi ppetuũ eẽ: atq; tuũ ueli. Vale. ex mediolano. xii. Kal. mar. Mcccclı.

¶ Franciscus philelphus Sphortiæ secundo. S. D.

PEtiisti a me per litteras: ut te facerem certiorem: quæ mea sñia sit de huius nostræ tempestatis lingua: quam alii ethruscam: alii uulgarem uocãt: nonulli sermonis materni aut illiterati nomine appellant. ut tibi obsequar: & id quidem sine ulla uel peruicatia uel contentione: Quamquam ad rẽ hanc non inuitus solum accedo: sed etiam cum pudore propter uirum disertissimum mihiq; amicissimum Leonardum arretinum: qui in epistola quadã ad Blondum flauiũ uisus est longe secus sentire atq; ipse sentiam. Sed quoniam ipsi etiam amicitiæ ueritas est anteponenda: ignoscat philelpho Leonardus: mortuus: qui uiuus quoque ignouisset: ubi quæ ab me dicerentur: probabiliora iudicasset: quam sui ipsius dicta.

Vt iglr ad rē ueniā:qm̄ Italiā audimus describi finibus latioribus:quibus nō Latina solū uersū ēt Græci:Ligures:Galli:& aliæ atq; aliæ gētes ligua moribusq; diuersæ,cōtinent:oēm meū sermonē de Romāis itelligi uolo ac de his q rōana ligua uterent priscis illis tpib⁹ qb⁹ Plautus Terētius q poetæ:qbus gracchi & Cato:qb⁹& Craſſus &.M. An.gbus.C.Iulius Cæſar &.M.T.Cicero floruerūt.Nulla inq; alia ofone untuersum R o.populū usū arbitror:q̄ ipa illa:quā solet hic idē Cice.forēsē pop ularēq; appellare.Qua.n.phī ôratione sunt usi:ea adhuc oratoria plærisq; i locis p rerū materia plurimū differt:nā p p noua planeq; usitata phiorū inuenta iusitatis itē & nouis uerbis opus fuit:qd eius rei cū apud latios tū multo magis apud græcos uidemus factitatū.Neq; ατομος atomos usq; apud Dēosthenē aut Lysian repiat neq; εντελεχεια entelechia At hæc ap d pipateticos:illa apd Dēocritos & epicureos oib⁹ē i ore.Callidtatē p uirtute itellectuali posuit Cice.quā græci uocāt δοξοσοφιαν synesin:qm̄ melius nō habebat cū popularis ac forēsis loq̄ndi mos aliter fortasis iterpabant:adeo ut inter uirtutes urbanas uituparet callidtas:at bellicis i reb⁹ laudet. Ad hæc poetæ quoq; nō loquor de comicis ac tragicis:q toti erāt populares:alia quadā locuti ligua multis in locis existimati sūt : itaq; hos dicebat.M. Antonius orator ad se nequaq̄ attigi:quippe quos uidebat abhorrere a cōi & quottidiāo loquēdi usu.Hic āt usus erat eius mōi:quo æq̄ indocti illiterati q utebāt atq; lrati & docti.Quod ut certo credā:cū alia plæraq; argumta possūt adduci:tū illud i primis.Nouim⁹ hebræos & græcos:audim⁹ itē ægyptios:arabas.assyrios:psas & codē mō reliqs ois natiōes:qbus ppria ē suaq; grāmatica:cū ab alio sermone uti litterali & alio uulgari. Litteralis limatior ē fortassis & pprius magis q̄ maternus:nō alius rū oino q; diuersus:quo ad dictionū uariationē:declinationē:enūciationē:definētiā. Vnde Hieronymus Ruffino uitio dat:qd parētes quo noie pr significat & mater:ñ hos q iápridē diē abieratised reliquos sanguine cōiūctos uerbo ut ip se cauilat:militari hoc ē latino plāeq; uulgari appellarit.Et græci quoq; αγαθον ανδρα agathō andra q d bonū uirū significat apd doctos:p uitro stulto uulgi cōsuetudie accipiūt.Nec Romani cū decreuerūt legeq; sanxerūt nemini oiuq; gēriū apud se audiri p interptē:hoc est ut pegrini ēt oēs qb⁹ cā apd se eēt:latine loquerēt:id ipm unq̄ egissent:si alius sermo latinus esset alius uulgaris.Hic āt arbitror emanasse:ut & Germani:& Daciæ:& sarmaciæ:ii oēs populi christiāi:q septētrionales occidētaleq; ad oceanū usq; iacēt:nō docti mō & litterati:sed plane illiterati doctriæq; ois exptus ingenue loqui latine,p inueterata consuetudie quadā discant:ob eā ut arbitror rationē:ut cū uenerint i Italiā ac Romā:rōano sermōe audiāt eo:qui cerdonibus ēt apud priscos & pistoribus cōmunis erat. Verum hi oēs deprauate loquūt multa atq; inepte quidē. Et ne id certe mirū:Nā arte nōdū adhibita & his pceptis:q a diligēti doctrina pficiscūt:nō admodū multū pstamus infātibus imperitisq; mulierculis:Et id sane nō solū hac ætate usu uēit:sed apd priscos ēt illos accidisse audimus.Quo factū:ut latinitatis uitiū q̄si pbo datum sit a Cicerōe uiro eloquentissimo ipi.M. Antonio taduersus quem leguntur Antonianæ ofones. Ad hæc frustra apud grites & in exercitu habitæ essent:q̄ adhuc extāt priscoq; ofones:si minus æe ab auditorib⁹ cūctis potuissent itelligi.Nec satis scio:quā potuissent uoluptatem:Plauti q̄s legimus:& Terentii comœdiæ afferre populo:ubi sunt pueri & mulierculæ si minus cognossent:q̄ audissent:Nā qd dicat cōuenisse populuq; idoctum ut spectaret:nō ut audiret:auditaq; intelligeret:stultuum est:Nōne ipe etiā Cicero meminit uersu una syllaba aut lōgiore aut breuiore recitato exibilat:explodit:Nū id accidet i theatro potuisset:nisi q recitaret canerēt eq; comœdiæ fuisset a populi cōsessu & auditæ & cognitæ;Latio l quā fmone:q & uulgaris erat:& oib⁹ notus:eæ comœdiæ oēs erāt scriptæ: & nō comœdiæ mō:uerūetiā tragœdiæ quottidiana loq̄ndi cōsuetudine litteraq; monimentis mādabāt.Id uero ita esse declarat Cice.libro prio quæstionū tusculanaq; hisce uerbis:In terrā.n.cadentibus corporibus lisq; humo tectis:equo dictuq; humari:sub terra censebāt reliquā uitā agi mortuoq;:Quā eoq; opinionē cōsecuti magni errores sūt:quos auxerunt poetæ.Frequens,enim cōsessus theatri:in quo sunt mulierculæ:mouet audiens tā grande carmē:Adsum atq; aduenio acheronte uix uia alta at ardua spelunca saxis structa asperis pendentibus maximis:ubi rigida constat crassa caligo inferum. Tātūq; inualuit error:qui mihi qdem tā sublatus uidet:ut corpora cremata cū scirent:tñ ea fieri apud inferos fingerēt:quæ sine corporibus neque fieri possent neq; intelligi.Si mulierculæ igr i theatri consessu audientes eos tragœdiæ uersus mouebant animo:uera esse arbitrantes:quæ de ultra functis audiebant:intelligebāt sane:quæ recitabant : q̄ si aliēa fuissent a cōmuni ac uulgari lingua quo pacto intelligere potuissent: At ea non grāmatice:sed latine referebant:nā litteratura plærisq; in locis obscurior ē:at latinitas oibus nota.Quod ni haberet ita:frustra monuisset Quintilianus ante oia acrem habendā esse curā parentibus:ne uitiosus sit sermo nutricibus: sed recte loquantur: cum puer earum uerba conetur effingere:quas primū audierit:Nō enim debere infantem illi assuescere sermoni qui dediscendus sit:Nā neq; debemus esse nescit longe difficilius eē a iam e docto in alium sermonem traducere:q̄ docere nouū.Itaq; idem monet oportere ēt patres eē loq̄ndi eruditissimos:& illud idem de matribus sentiendi:Itaq; recte Chrysippus optabat:qui nutrices eligi quantū res pateret:optimas iubebat:idq; nō solū quo ad moꝝ sed ēt quo ad sermonis rōnē:cū pueros diceret eoꝝ eē tenacissimos q̄ rudibus annis pcepint.Quod āt de nutricibus ac pentib⁹ qntilian⁹ dixerat:idē quoq; de pedagogis pcipit:quos linguæ latinæ peritissimos eē uult.nā si nutrices quæ bene loquant:minus aliqñ cōtingerit:saltē sit unus pedagogus assiduus:qui latinitatis eruditus:si qua fuerint a nutricibus aut uitiose aut ineptius præsente alūno dicta cōtinuo ea corrigat:nec illi insidere sinat. Vt hac enim tēpestate nra accidere quottidie uidem⁹ ut rarissimæ nobis nutrices offerant:quæ uulgari hoc sermone Italico utant admodū exculto:ita apud Romanos illos usu uenire poterat:ut in tāta barbarorum multitudine:qui ex untuerso terrarum orbe uariis fortunæ casib⁹ in urbem influxerāt:latininitatemq; uitiarāt:non facile eæ nutrices contingerēt:quæ meram incorruptāq; callerent latinā elocutionē. Ac mitor sane aretinū Leonardū nfuq; cni uideat fieri nullo pacto potuisse ut ea lin

gua uterent uulgo oēs: q̄ scripsisse legim⁹ & oratores & poetas: adducitq; suppellex exēplo: inquiēs mulier-culæ igit illæ ac nutrices tuæ: si de suppellectili recte dicēdū erit: suppellex dicerēt: Rursus uero si declinādū erit ita: ut pō sessionē gubernationēq; significet: suppellectilis dicēt. Et si poscat itētio: suppellectili suppellectilem uaria būt. Eædēq; cū pluraliter dicēdū erit suppellectilia uariato genere: pnūciabūt & suppellectiliu⁹ & suppellectilibus. Si Leonardus aut. M. Varronē diligētius lectitasset: aut maternā: aut uernaculā græcor⁹ liguā tenuisset nūq̄ i id icidisset erroris: Græci. n. qbus ligua deprauata nō sit: & quos ipsi tū seqūtur: tū imita mur: ita loquūt uulgo ac ēt tēpestate: ut Aristophanes: comicus: ut Euripides tragicus: ut oratores oēs. ut historiographi: ut philosophi ēt ipsi & plato & Aristoteles litterati aūt hoies & doctus & emēdati⁹. id āt patet ex hisce Platōis Aristotelisq; libris: quos ætas pxima: aut paulo supior ex græco i latinū cōuertit: q certe ob eā rōnē plærisq; i locis obscurissimi ineptissimiq; sunt: qm̄ ii sint illos iterpretati: q liguā uulgarē tenebāt ea⁹. q̄ & plæbeia erat & deprauata: atq; corrupta ob pegrinor⁹ mercatorūq; multitudinē: q quottidie Cōstātinopolim cōfluebāt: i urbēq; recepti incolæ græcisq; admixti locutionē optimā ifuscarūt: inquinarūtq;: Nā uiri aulici uetere mōnis dignitatē atq; elegātiā retinebāt: i primisq; ipse nobiles mulieres: qbus cū nullum esset cū uiris pegrinis cōmertiū: merus ille ac purus priscor⁹ græcor⁹ mo suabat itaq⁹. Verū qd dixi cu⁹ peregrinis cu⁹ ne cū ipsis qdē cōciuibus ullus dabat huiusmōi mulieribus colloquēdi locus: cū domo nūq̄ nisi noctu egrederent: atq; id qdē & raro & eqtes: ac uelata facie: deductæq; a dōesticis ac suis: dū aut tēplū p religionis celebritatē aliq̄ interdū: aut sanguine cōtūctissimos uisendi gfa peterēt. Q d aūt de. M. Varrone meminerā: ait ille sexto libro de ligua latina nouicios ēt seruos emptos i magna familia cito oia cōseruoru⁹ nomina recto casu accepto p reliquos obliquōs declinare. Si serui id cito didicissent: qd de iis ē credēdū: q simul cū lacte latinā biberāt linguā: Et qd ait Leonardus noster euāgelia missarūq; solemnia itelligi hoc tēpore ēt ab iis qui sunt illiterati: eqdē pnego. & illud ēt addideri nō satis latine aut litterate Leonardū Poggiū q; nominasse missarū solēnia: quē a græcis λιτουργιαι liturgiæ: hoc ē supplices operatiōes aut oratiōes operatiuæ: a nr̄is uero celebratiōes corporis Christi nominant. Sed hac de re nūc satis multa: mō intelligas latinam linguā uulgarē fuisse: nō litteralē. Vale. ex Mediolano. xv. Cal. martias. Mcccclı.

¶ Franciscus philelpus Nicolao cebæ. S. P. D.

IBenter audio te uirū doctū ac disertū mādare litterat⁹ monimētis res: ut ipse appellas: tu rcobyzātias: Sūt n. memoratu dignæ. Quod āt me nois oblitus nō sis: amice tu quidem facis & libera liter. Nō possū equidem nō lætari maiorē i modū: cū i dies magis magisq; intelligo nr̄æ bēuolētiæ amorisq; ui ēē iter nos mutuā: Quasi. n. diuinatis: q̄ta memoria te cōplectar i scriptis meis referre par pari uoluisti. Quid āt de me scripseris: ignoro. Nā ego de te nō uero miu⁹: q̄ amice & loq & scribere cōsueui. Et qm̄ cupiebā: atq; pcupio: oibus scriptis nr̄is testatū ēē apud oēs nr̄am amicitiā: nō solū apd præsentes: uerū etiā apud posteros: id circo abs te petierā: quascūq; antea ad te dedisse epistolas aliis aliisq; rpib⁹ eas ire ad me curares: quo redigerēt in codicē. Ioannes Marius cupit ad nos redire: ut uides id qd mihi eo ē iucūdius: quo spero ipsa die admonitū: obediētiorē uobis futurū: pserti cū uiderit eo me esse igenio: ut pater ni iuris nihil sim remissurus: & id qdem ad liberorū utilitatē. Veli me facias q̄primū certiorem. si q̄ nauis sit hoc tēpore Neapolin traiectura: Nā instituimus petere Alphōsū regē: cuius iū lr̄is q̄liberalissime inuitatus. Quare cū eius nomini nr̄as cētū Hecatostichas dedicari: nā hoc noīe a cētenis uerib⁹ i satyras singulas: eas appellare uolui: ad illū propediē sū iturus: quo ipse pr̄sens atq; corā huiusmodi satyrarū codicē ei dono tradā Nec erit pterea iniucūdū mihi neapolin uisere: Nā ex uniuersa italia ea solū urbs: quam uidemus a Marone nr̄o nō ignobiliter laudatā: reliq̄ ē uisenda mihi. Itaq; nauigatiōe q̄ itinere uti mallē: Est. n. in pximis æstatis ardoribus nō mō cōmodior minus q̄ brebior. Ad hæc siquid habes de turcis post Amorathi obitū scire cupio: Nā q mō redeūt ex Germāia a Federico Augusto: atūt expeditionē parare. Turcū ad uersus hungaros. Vale. ex mediolano. xv. Kal. martias. Mcccclı.

¶ Franciscus philelphus Guiniforto barzizio. S. D.

HEronymus bindotus factus ē gener meus. Huic cupio esse q̄optie me & ad cōmodū & ad dignitatē. Itaq; ad pricipē Marchionē scripsi: eūq; rogaui. ut Casalis pturā meo beneficio i hūc cōferat Quare a te peto: ut hāc rē q̄diligētissime & q̄ amicissime capessas: efficiasq; quātū in te fuerit: ut desyderio huic meo q̄ celerrime satisfiat. Quod āt scripsi de Casalis ptura: tu si quid melius sentis: ad id incumbe. Hoc erit mihi tā gratū: q̄ qd gratissimū oium. Rogo ēt te maiorē i modū: ut ppediē mihi & ipse respondeas: & respōdēdū cures a pricipe de uniuerso negocio. Vale. ex Mediolāo. xv. Kal. mar. Mcccclı.

¶ Franciscus philelphus Ciccho Simonetæ ducali secretario. S. D.

IN dies magis atq; magis mihi declaras singulare⁹ beniuoletiā tuā: quā et si iāpridē noui certissimis documētis: itā nō est molestū: qd iā mihi quottidie assiduis beneficiis tuos ān oculos ponas itaq; habeo tibi atq; ago gr̄as imortales: quas si alio merito minus possū: fide tñ & pietate cumulatissimas refero. Tibi igit ita statue me unū esse: qui ita sim tuus: ut magis esse nemo possit. Reliquū est ut qd de me hūanissime cœpisti: pficias apd pricipe⁹. Nōdū: n. scio: q mihi uita traducenda sit: nisi liqdo cognoro: q mihi sint annui puent⁹ cōstituti: Nā hoc pacto pecunias poscere mihi etiā pmolestū est. Præterea nō te fugit annū iā pterire posteaq̄ optim⁹ princeps nr̄: qd mirū in modū optabam⁹ huius uerbis potius est. Quid q̄tūq; habueri nosti. Nulli hic mihi fundi sunt: Nullæ priuatæ pecuniæ. Tātū habere semp cōsueui: q̄ti pricipū uel liberalitas uel prudētia me fecerit. Familia mihi ampla est. Et qm̄ fortas se qd uulgo faciunt: auaritiā nūq̄ didici nummor⁹ inopia singularis. Quæ pdia mihi mediolanēsis resp. pmisi loco dederat in aureū duo milia: ea obmutatum ciuitatis statum redierūt ad pristinos dominos. Ad hæc

aurei mihi ſexcenti & amplius ex ære publico debebant. Hos ait diuus Ambroſius: q̃ publicæ mẽſæ ꝑa⁹ nũq̃ ſe ſoluturũ: niſi cogat a principe. Itaq; ipſe ẽt decoxit. Rem tenes Vale. ex mediolano. xiiii. Kal. martias. Mcccli.

¶ Frãciſcus philelphus petro perleoni. S.D.

QVod uel abſentia tua ab urbe genua tibi ẽ accuſanda: uel tabellarii negligẽtia: ex illarum exẽplo litterarũ quas ſeptimo idus nouembres ad te dedi: poteris itelligere. Videbo: qđ miſiſti: & amice & diligẽter. Facia mq; quod petis. Vale. Ex mediolano. xiii. Cal. martias. Mcccli.

¶ Franciſcus Philephus Angelo arretino iureconſulto. S.P.D.

QVod de meo negocio cu; Ciccho Simonera uerba feceris: ẽ mihi gratiſſimũ: ſed eo gratius futuꝝ ſi breui & ut decet: qđ phumaniter Cicchus ẽ pollicitus: conficere ipſe perrexerit. Nullo. n. modo recte conſultũ eſt rebus meis tandiu tẽpus terere: Annus en ꝓterit: poſteaq̃ optimus princeps nr̃. huius florẽtiſſimæ reipublicæ ẽ potitus: q quãq̃ munificẽtiſſimus in me ẽ: ego tamẽ adhuc de ſtatu meo incert⁹ ſũ. Et res mea dõeſtica ẽ adeo attẽuata diuturnitate bellorũ & uictus caꝛitudine: ut ad tenuita tẽ accedere nihil q̃at. Nec pricipis gloriæ: nec laudi meæ cõducit eẽ philelphũ alio ægro: qđ tãdiu ſit neceſſe eſt: quoad egere deſierit: nã egeſtatẽ nimiã muſæ abhomiant. q̃ læte eẽ nõ poſſunt. Vale. ex mediolão. xiiii. Cal. martias. Mcccli.

¶ Franciſcus philelphus Gaſpari piſaurenſi philoſopho medicoq; ducali. S.D.

ET ſi certe ſcio te mei & honoris & emolumẽti ſtudioſiſſimũ eẽ: nolui tamen exiſtimares quoniam nihil ad te ſcribetẽ: me iccirco in præſentia cõticuiſſe: qđ aureis illis nup acceptis ſatis rei meæ cõſultũ ſit. Ego. n. (ut ita dixeri) accepi nihil: Nã q mihi numerati ſũt nũmi: iis ego qđ es alienũ cõflatã: ñ tã diſſoluiq̃ leuaui. Quid. n. ſitiẽti tantalo gutta roris: Expecto ſingulis horis itelligeꝛ qđ de re mea ſtatutũ firmatũq; ſit: Nã hoc pacto diutius degere ſtultum ita iudico: ut nihil dici poſſit ſtulti⁹. Video me humaniſſimo noſtro principi & carũ eẽ & piucũdũ ἀλλὰ τῶ πειθου τι οὐ λεγηλῶ. Itaq; fac itelligã propediẽ: quid mihi faciẽdum cẽſeas. Vale. Ex mediolano. xii. Cal. martias. Mcccli.

¶ Franciſcus philelphus Andreæ alamano. S.D.

PVtabã Karolũ arretinũ rediiſſe mecũ i gratiã. Ita. n. Ioannes arretinus eius neceſſarius tuis uerbis mihi renunciarat. At Matthias triuianus qui ab oppido patrio ad nos rediens iſtac iter fecit: uir & amicus & ꝓbus aliter ſentit de hoie: q̃tũ ex iis potuit inteiligere: q̃ ſecũ Charolum locutũ dicit. putabã ætatẽ alios mores attuliſſe. Sed quãtũ uidere uideor: idẽ i nos eſt: qui ſemp fuit. Agat: ut libet. Ego is ſũtqui & pacis & belli artes egregie calleo: q̃uis pace philoſoph⁹ magis delecter q̃ orator bello. ſꝫ quoniã dixit Carolus: ut idẽ mihi Mathias rettulit: ſe iueniſſe i nr̃is ſcriptis quædã: q̃ ipſe nõ ꝓbet: ſi de iis loquitur: quæ in eũ ſcripſimus: recte quidẽ nõ ꝓbat. Quis. n. ꝓbet: q̃ i ſuũ dedecus ſcripta ſint: etiam ſi ea merito optioq; iure i ſe ſcripta aiaduertit: Quod ſi circa lras & diſciplinã erratũ putat: uellẽ id oñderet: quo uel me uel ſeipſũ doctiorẽ efficeret. Nã qđ rogatus a Matthia ut qđ ſimulabat. referret: in mediũ: reſpõderit carolus ſe nõ meminiſſe nõ potui id audiẽs nõ ridere: ꝑſerti cũ ſeſe mẽoriæ in primis laudari uelit: Hæc iccirco ad te ſcripſi: ut Caroli erga nos uolũtatẽ nõ ignorares. Neq; tu igit̃ nec ali⁹ q̃ſq̃ poſſit iure philelphũ accuſare: ſi nõ iſert: ſed ꝓpulſat iniuriã. Nicodemũ ât nõ poſſũ ñ mirari: q ut audio: nihil eoꝝ egerit: q̃ priceps iuſſerat. Vale. ex Medio. xii. Cal. Martias. Mcccli. ¶ Franciſcus Philelphus Nicodemo trãchedino. S.D.

ETeniñ q̃ nup cũ Mediolanũ reuertiſſes: mecũ de iis locutus es: q̃ nr̃ optius priceps tibi i Ethruria; abeũti iuſſerat. Scio itẽ ea de re lras rurſus a pricipe ad te datas. At Matthias triuianus familiaris nr̃ ac bonus plane uir cũ iſtac iter faceret repetitur⁹ Mediola. locut⁹ ẽ cũ eo uiro: q cũ ois res agtẽ ls nihil abs t e ait audiſſe hac de re nec pricipis nomie nec aliter ꝓrſus. Itaq; ñ poſſũ nõ mirari ſcio tibi rem eẽ cum ſatyro. Vale. ex Mediolano. xii. Cal. martias. Mcccli.

¶ Franciſcus Philelphus Cicco Simonetæ ducali ſecretario. S.P.D.

EGo te plurimũ rogo atq; oro: ut rẽ meã iã tãdẽ expedias. Nihil. n. prudẽti uiro ſtulti⁹ duci puto q̃ ſibi ac rebus ſuis neſcire conſulere Nec. n. mihi ſemp pẽdendum eſt. ita eſſe ut ſum: neq; pricipi conducit nec mihi. Vale. Ex Mediolano. xii. Cal. martias. Mcccli.

¶ Frãciſcus philelphus iacobo Camerinati. S.D.

ELlis. M. Tul. Ciceroñis oratiõibus q̃s a me cõmodato accepiſti: uti iã cupio. itaq; eas ueli: ꝓpediẽ ad me des: Nã iãdiu tuo hoſpitio uſæ ſũt. Quare facito domũ: repetãt. Vereor. n. ne dominũ ſint oblitæ. Quod ſi tardarint extrude. Vale. ex Mediolano. xii. Cal. martias. Mcccli.

¶ Franciſcus philelphus Blondo Flauio apoſtolico ſecretario. S.D.

ADeo qđ ſcribis te meas anteuertiſſe litteras: & ſi tuæ q̃tũ uideor itelligere: utunt̃ adhuc inceſſu teſtudineo. nõ dũ. n. aduẽtarũt. Quare uide ne fides i fidoillo nũcio deſiderãda ſit. Quod ãt de ſtatu meo certior fieri uis: hic me priceps ſingulari bẽiuolẽtia ẽ cõplex⁹ cumulatq; quottidie maioribus beneficiis. Iheronimus gener reliquaq; familia noſtra bene habet. De ſtrabone nihil ẽ qđ laboremus. Amicus enim ille eũ habere ſe pernegat. iſtic eſt apud Auriſpam eiuſmodi Strabo geograph⁹ & ut andiui: apud Guarinũ. Siquẽ habere potes commodato mitte ad me: & ad triduu; uſq; faciam: quod cupis te noſtro principi q̃diligẽtiſſime commendaui: qui tum iucundiſſime de te audiuit: tum reſpondi perhũaniter: & ꝓbenigne. Vellem quod ſcribis: uno eſſemus atq; eodem loco: quo alter altero frui aſſidue poſſemus. Nã cũ ſtudiorũ & morũ ſimilitudo: tũ cõſiliorũ cõmunicatio & cõuictus aſſiduuſq; uſus amicitiã maxime nõ tuetur ſolũ: ſed auget & ſuauiorẽ efficit. Quod tãtiſper ad agriculturã cõtuleris: dũ uer adoleſcere incipiat: laudo: modo pyri iſtæ quas inſeris: & cũſiuones uitiũ huberrimũ fructũ aliquẽ breui ſint allaturæ. Cum Italiam tuam omni ex parte exornaris: fac uideã. Vale. ex Mediolano. iiii. Cal. martias Mcccli.

¶Franciscus philelphus Sphortiæ secundo. S.P.D.

POllitus es nō mō nō petenti mihi: sed ne cogitāti quidē te dono daturū nescio qd. Itaq; noli te falli opiniōe tua: ut itelligas nihil eē redditū tuo noie nec itē alterius cuiusq; i hāc diē. Quare facito ne uel obliuionis accuseris uel negligētiæ: Nā utrūq; crimen tua præclara indole est indignum. Vale. ex Mediolano. v. idus martias. Mcccclı. ¶Franciscus philel. Laurētio Gygnifilio. S.D.

QVauis & phumanas litteras ad me tuas incredibili cū uoluptate plegi. Erāt. n. cū ornatissimæ: tū planæ sūmi amoris erga me tui. Quod aūt florētissimæ tuæ reipu. nomie me inuitas: ac ueluti reuocas i patriā: uix dici queat: quātū ex ista ingēti bēignitate uſaz lætitiā gaudiūq; susceperi. Quid .n. mihi uel iucundius cōtingere uel optatius potuisset q̄ facultatē offerri ad uos redeūdi? præsertim cū dignitate & cōmodo. Sūt sane nōnullæ resp. in italia quibus p̄ suis de me amplissimis meritis debeo: plurimū: sed quā magis uel amē uel obseruē q̄ inclytā senēsiū remp. nulla ē: nā ut honores omittā atq; emolumēta: quibus me cū istic aderā: pulcherrime affecistis: uideo uos senēses ea grauitate & prudētia cæteris hominibus antecellere: quā & laudare oēs & admirari debeant. Quo fit ut multo ante q̄ futura sint: pspiciētes & cōsulētes i rē q̄ optie: pacatissime semp honorificētissimeq; uiuatis. Sitisq; nō tā molesti q̄ uenerabiles oib? Idq; assidue pstatis: ut & boni uos amēt: & mali ēt ipsi nō minus uereāt q̄ metuant. Vt. n. uetera omittā: quā ta mō cū sapiētia q̄q; moderate e medio sustuliſtis Plūbini periculū: Nā cū potētissimi fere oēs Italiæ pricipatus illius pulcherrimi munitissimiq; oppidi cupidie arderēt: soli uos estis inuēti: qui & illi qd iā seruiebat: pristinā libertatē peperistis: & uobis ppetuū ociū cōstrmastis. nō. n. sine uestro nō mediocri icōmodo perire plū, binū potuisset. Hoc autē apud uos facit ciuilis cōcordia: quā ut ppetuo nō tueamini solū: sed i dies magis atq; magis āplificetis: uos uniuersos ciuis sapiētissimos rogo atq; oro: Nemo p̄fecto uobis obesse possit: si una semp uobiscū sentiatis. Quod uero eodē publico hūanissimoq; cōsensu me ad uos tāq̄ ipsiā meā mihiq; carissimā accersetis: maiorē i modū & lætor & gaudeo. Vt aūt ipse tu dulcissime Laurēti itelligas. ñ igrato hoi officiū pstari: Xenophon filius mihi dilectissimus te adibit: q̄ meo noie & loquetur oia: & cōponet: Nam ut ipse mea est cato: ita secū defert mētē oēm & aium meū. Tu me pstantissimis resp. pricipibus unice cōmēda atq; amicos oīs saluere iube. Vale. ex mediola. pridie. Kal. Apriles. Mcccclı. ¶Frā. phi. frā. patricio. S.D.

EX litteris Xenophontis filii liquido cognoui: q̄d minime dubitabā: singularē erga me tuā bēiuolētiā. Lætor aūt uæhemēter: q̄d uetus illa de te mea me neq̄q̄ fefellit opinio. itaq; ut itelligas me uicissim amoris nō uincl abs te: decreui oino ad uos redire: mō æq̄ id cōditione fieri a me possit. Tuū igit munus fuerit: ut q̄d cœpisti spōte: id ēt mea cā pficias. xenophon resq̄ tecū cōmētabit. Ego pfez tuū grauissimū & optimū uirū bene ualere opto. Vale. ex mediolano pridie Kal. apriles. Mcccclı.

¶Franciscus philelphus Antonio Michaeli equiti aurato. S.D.

AVdeo equidē plurimū: quod nō solū in rei pecuniariæ: sed i amicorū ēt hereditatē succedere institueris patri tuo clarissimo & sapiētissimo uiro: qui cū mihi tāta familiaritas bēiuolētiāq; fuit: ut maior cuiq̄ eē posset cū nemine: Nā filius xenophō lris mihi significauit: q̄to studio ac fide operā das: ut me corā ppetuo uti atq; frui possis: imitatusq; hūanissimū patris igeniū æq̄ me diligis atq; ille consueuit: itaq; tibi gras habeo maximas. Vt āt itelligas me tibi i amore nulla ex pte cedere: xenophō filius q̄ ego decreuerim ire in sniam tuā: tibi corā exponet. Vale. Ex mediolano pridie Kal. aprı.. Mcccclı.

¶Franciscus philelphus Bernardo Iustiniano. S.D.

VOtiens accipio tuas litteras: totiens Leonardum meum patrem tuum uel potius nostrū clarissimum & prestanti sapientia uirum uideor coram aspicere: eundemq; mutuo & audire & alloqui. Quæ quidem res cum summā mihi afferat uoluptatē: facile debes intelligere: q̄ mihi molestum sit: cum etiam bis & iterum inuitatus interdum nihil respondes: Ad resurrectionem christianam id quod hortaris: te uisere instituī: modo id mihi facere liceat per principem. Quare quod facto fuerit opus: coram una commentabimur. Vale. ex Mediolano pridie Kal. apriles. Mcccclı.

¶Frāciscus Philelphus Aenico daualo equiti aurato. S.D.

DElectarūt me p̄fecto lr̄æ tuæ maiorē in modū: Erāt. n. nō solū scriptæ disertissimæ: sed certissimæ testes amoris illius mirifici erga me tui: quē iam tot ānos dilucidius luce pspexi. itaq; hēo tibi gratias imortalis: q̄d nō modo ipse me singulari bēiuolētia cōplecteris: sed oī ope atq; opa niteris: efficisq; ut isti quoq; splēdidissimo regū lumini ac syderi Alphōso regi munere tuo sim chariſſim?. Nā q̄ tam phumaniter tāq; pbenigne me iuitet ad se ut eā nō obscure oñdit: quā de me sibi opinionē fecerit: At cauēdū est mi Aenice: ne tātū mea causa onus suscipias: ut id sustinere tueriq; nō possis. Facit. n. , ps̄ pe amor ut quæ in amicis uel minima sunt simulacra uirtutis uel maxia uideant. Quare moderate oia de amico & p̄dicāda sūt & sentiēda: Nā neq; temere nec inepte amorē cæcū finxit antiqtas: fallit. n. hoiez iudicia qp pe qui q̄d ineſſe in amico optat: id q̄si insit: tū palā p̄dicare tū audacter recipe cuiq; nō uereā. Sed utcunq; de me res habet: ne ignores te homini non ingrato beneficiū prestitisse: si mihi per meū humanissimū principē licuerit: corā tibi ostēdam breui: nihil esse apud me antiquius bēiuolētia tua. Tu me interim diuo Alphonso commendato. Vale. ex Mediolano. v. Cal. iunias. Mcccclı.

¶Franciscus Philelphus Petro Thomasio philosopho medicoq;. S.D.

IAm menses prope duo præteriere: posteaq̄ nullæ mihi tuæ lr̄æ sunt redditæ. Itaq; sum miratus & tuum & Bernardi Iustiniani silentium. Si mihi quicq̄ facturus q̄d gaudeam maxime cura: ut propediem litteras tuas q̄ longissimas lectitem. Vale. ex mediolano. v. Kal. iunias. Mcccclı.

¶Franciscus philelphus xenophonti filio. S. D.

QVod Senenſes reditū ad ſe meū uæhemēter cupiūt gaudeo. Oium primū tibi uidēdū eſt: quanū faciāt meū reditū: ut intelligas me nulla conditione ſenā repetiturū: niſi duplo maius mihi ſalariū eo cōſtituerint: quod antea præſtitiſſent. Vale. ex Mediolano. iiii. Kal. iunias. Mcccli.

¶ Franciſcus philelphus Aenico daualo equiti aurato. S. D.

QVātā mihi uoluptatē attulerit tua illa pgrauis diſertiſſimaq; epiſtola: quā nudiuſquartus a te accepi: & ſi debes aliis lr̄is meis itellexiſſet: tamē qa fit interdū: ut lr̄æ nō reddant: iccirco eadē rurſum ab me ſignificatū iri exiſtimauit. Quāti ego ſemp feceri beniuolētiā tuā: iā totos ānos duodeci cognoſti. itaq; amabā te atq; colebā plurimū ſolo egregiæ uirtutis tuæ iteruētu. Aliud beneficii iter ceſſerat nihil. Nūc aūt cū uideo: q̄ta me bēignitate p̄ſequeris: potes facile cōiectare: q̄tus cumulus acceſſerit ad obſeruātiā erga te meā. Nihil ē pfecto: qđ magis cupiā q̄ id pſtare: ut dilucidiſſime pſpicias me unū eē ſē perq; futurū. quo de uno ea tibi poſſis oīa polliceri: q̄ de gratiſſimo & obſeruātiſſimo hoie expectari cōueniat. Aduētū āt meū ad Alphōſū; regē maturabo ſimul atq; librarius ſatyraq; codicē quē cœpit excripſerit. Tū me interi & regi cōmēda & tibi. Vale. ex Mediola. iii. Cal. iunias. Mcccli. ¶ Frā. phi. Nicolao cebæ. S. D.

PAudo diligētiā tuā: qui fugitiua noſtra illa cōuiuia reuocaris ad dominū. Reliquū ē: ut ea domū repetere ꝓpedie cures. Verū id tuto ac ſedulo. Ioannes Marius filiꝰ iſtituit ad nos: redire. Itaq; rogo te maiorē i modū: quo id cōmode filius facere poſſit: cures meo noīe apud urbis præfectū grauiſſimū & humaniſſimū uirū Nicolaū frægoſū mei ut noſti iuſtis de cauſis amātiſſimū: ut publicæ fidei litteræ ad illū dēt: quibus ei cū uxore & filiis ac rebus & cū ſociis ſex q̄ tutiſſime facere iter liceat p Genuēſiū locos ſeu Sagona iter ſit habiturus ſiue quacūq; decreuerit: Noli. n. quoniā uerſatus ē i eoꝝ oppidis quos uſa reſpu. ducit i hoſtibus: q̄ūcq; ei manare ide poſſet icōmodi. Litteræ autē mittēdæ ſunt opa tua milleſimū q̄ ociſſime: quod ut facias: te ēt atq; etiam rogo. Vale. ex Mediolano. vi. idus iunias Mcccli.

¶ Franciſcus philelphus Aenico daualo equiti aurato. S. D.

COepit Mediolani adeo peſtilētia increſcere: ut nō poſſim mihi nō metuere. Itaq; nihil ē: quod omitā ad parādū iter ad te: mō librarius nō me fallat: ad ſecūdū uſq; mēſe; aut paulo āplius te uidebo. Vale. ex mediolano. iii. idus iunias. Mcccli. ¶ Frā. phi. Andreæ alamano. S. D.

ESternis litteris tuis quas mihi reddidit frater tuus: qui Mediolani quæſtorē gerit: eo ſum magis delectatus: quo minus iam expectatæ ſe mihi q̄ ſuauiſſime obtulerūt: Nam cum tandiu diſtuliſſes officium tuum: putabam tibi iuſto aliquo impedimento non licere: quod uelles. itaq; in eam plane ſententiā erā adductus: ut crederem te nihil omnino reſpōſurū. Verum tu elephantorum more eo conceptum ptum diutius ferre animo uoluiſti: quo cum extuliſſes in lucē: foret: is diuturnior: fuit epiſtola tua non diſerta ſolum: ſed erudita & docta: Nam quod nuſq; totum de philoſophoꝝ diſciplinis apd unum aliquem inuenias: non græcum: non latinum: non gentilem: non chriſtianum philoſophum id nō tibi modo: ſed omnibus quoq; mediocriter eruditis notiſſimum prædices: & id quidem contra Socratis inſtitutum: qui ſcire ſe nihil diceret: facile declaras uel magnitudinē uel fiduciam fæcundiſſimi ingenii tui: qui etiam eæ maxima ſunt de uirtute ac felicitate minima iudices. Defenſio uero tua & ſi eſt acuta & perſubtilis: una mihi ratione probatur magis: q; te antea non ſerio: ſed ioco ad me ſcripſiſſe ꝓfiteris. Miror aūt: ſi ioco locutus es: qd me ſerio tibi reſpondiſſe arbitreris. Quare uelim ita uerba mea iterpreteris: ut mihi tua cupis iterpretāda: Nā ut inqt ille: Dauus ſum non œdipus. Vale. & oeconomica mitte. ex Mediolano. iii. idus iunias. Mcccli. ¶ Franciſcus Philelphus mariano ſacerdoti. S. D.

QVid in cauſa fuerit: ut poſtea q̄ hinc abiiſti: nihil de his reſponderis: quæ tuæ fidei ꝓ amicitia noſtra mandaram: non prius intelligam: q̄ ipſe tu me feceris tuis litteris certiorē. Quare ſi me nunc quoq; diligis: ut autea conſueuiſti a te peto: ne me longius teneas deſyderio tuarum litterarum. Vale. ex mediolano pridie idus iunias. Mcccli.

¶ Franciſcus Philelphus Antonio panhormitæ. S. D.

QVa in re xenophōti filio fuerit opus tua opera: ſcio te nihil eoꝝ ptermiſſuꝝ oium: quæ mea iter eſſe cognoris. Quis. n. ē cui q̄ tibi carior eſſe debeā: Nā ego te nō ſecus diligo amoq; ex aio ac fratrem: id quod tibi niſi ex oipte ē cognitū: qd eē cognitū poſſit nō itelligo. Vale cuꝫ pudiciſſima uxore tua pulchearimaq; filiola. ex mediolano pridie idus iunias. Mcccli.

¶ Franciſcus philelphus Aenico daualo equiti aurato. S. D.

Enophon filius ad te uenit: ex quo mētē oēm itelliges. Quare qcqd tibi noīe meo expoſuerit ita accipe: ac ſi me corā loquētē audires. Verba. n. filii pris ſunt oia. Itaq; me totū in xenophōte apud te
x exiſtimo. Te aūt rogo: ut idē in me fis: qui fuiſti ſemp: hoc ē & facilis & hūanus: & q̄tū ad regē attinet pbenignus. Reliq; ex ipo xenophōte cognoſces. Vale. ex mediola. pridie idus iunias. Mcccli.

¶ Franciſcus philelphus Franciſco barbaro. S. P. D.

VErēti mihi lr̄as ad te dare: q̄s lectur⁹ libēter fores: nullū ſane cōſentaneū muſis occurrebat argumētū: Nā qd aliud philelphus dignius ſcribat ad barbarū q̄ de humānitatis ſtudiis: At hæc. ſ. apd nos ſordēt. De rebus uero bellicis: q̄s uideo quottidie impēdere ardētioris: nō ē mei muneris gerq̄ obſtrepere. Quod autem aceperim te ex pedibus laborare: non poteſt mihi pro noſtra ſumma beniuolētia non eſſe permoleſtū. Es enim indignus: qui quicq̄ patiaris: quod nolis præſertim cum ſis uita contentiſſima. ni fortaſſis iſte ſit morbus ab uſq; maioribus tuis hæreditarius. Nam podagra ut Hippocratis ſententia eſt: fit ex eo ſangnine: quem bilis ac pituita corruperit: & id quidem in uenis gracillimis: quib⁹ corpus ut per neceſſariis carere nullo mō pōt. At ipſe nulli es bili obnoxius: qui unus oium ſis moderatiſſimis

moribus:sed ne pituitæ quidem:qui nulla fis:nec ingenii nec corporis crassitudine'. Quare cum istiusmodi offensio a parentibus in te insit:fer æquo aio hæreditatē. Vale.ex Mediolano pridie idus iunias.Mcccclı.

¶Franciscus philelphus Petro Thomasio philosopho medicoq;.S.D.

BIn is litteris tuis alteras accepi:quas idibus aprilibus ad me dediſti:nā priores:qs meministi: ex Varrone nondū redditæ mihi sūt. Vis aūt dici q̄at:quāta i his legēdis uoluptate pfusus sū. Vide re.n.te corā:atq; tecū loq mihi sum uisus:nā quāq̄ sciebā me ex aio tuo minime excidisse:ñ potē rā tamē nō subdubitare:nequid tibi qd nollē:accidisset.Nūc uero & hac me suspitōe opportune liberasti:& quid i cā fuerit filētii tui:ostēdisti:Nam qd ego ad Alphonsū regē nō ieri:ut scripserā:principis ī hibitio effecit: Cuius iussis me parere necesse ē:uel iuitū:quāq̄ nihil ē quod noli:qd hūc uelle sentio. Abfui aūt Mediolano:Cremonæ primū:deide Ticini tādiu agēs:quoad Mediolani pestilētia deseruerit. Peto aūt abs te ut posteaq̄ superiores litteræ tuæ ad me non puenerūt:iterū me:si tibi uisū fuerit:cur aūt minus uidea tur:Nihil.n.frustra ad me scribere unq̄ soles:iteq; me:inq̄ de iis oibus certiorē facias:q̄ antea ex tua & Bernardi sustiniani snia significas te scripsisse.Ego res italicas uersu heroico sū aggressus pserti eas:q̄ Sphortiādæ laudis interstūt.Itaq; poeseos huius inscriptio ē sphortias.In libros uiginti quattuor uniuersa materia distributa ē Ita.n.mihi scribēdum occurrit:ni dies sniam mutarit.Primū librū absoluimus.Nūc secū duz elucubramus. Quærā ex te aliqua ad ueritatis argumētū:si tibi id facere licuerit:Noli.n.errore duci quod faciat:oportet:q rumoribus credit. Audio barbarū in podagrā icidisse:id qd doleo uæhemēter. At pderit fortassis ad redeū dū cum musis in gratiam. Vale.ex Mediolāo pridie idus iunias.Mcccclı. ¶Frā.phi.Saxolo partēsi. S.D.

QVanq̄ hoc tēpore mihi ocii nihil erat:ne tamē mea taciturnitas tibi molesta eēt:respōdi ad ea pauci:q̄ petieras.Cecropes duo fuere:quoq; noia Aeschines Sardianus in iābis scripsisse tradit.Naz alter Andulus dictus ē:alter Atlantus.Hos autē deceptores mēdaciscq; extitisse apud Aeschinez athenieēsem i legatione patet:quos ēt Anaxagoras uenādoq; simiorū gra i eas insulas traiecisse narrat:q̄ a simiorū nomie qui πιθηκοι pithechi appellant:uocatæ sunt pithecinæ.κέρκωψ cercops præterea & iocosum significat:& ē coq; simioq; species:quibus caudæ sūt lōgiores. Quod āt petis idē ne significet οἰοσ ει &οἰοσ τε ει certe nequaq̄ idē:Naz qd scribit sine τε οἰοσ ει:uis a uolo significat. Sed si scribat cū τε οἰοσ τε ει significat potes:id qd ex usu legēdi nō obscure aiaduertes.De anno autem pscænio apud Plautū text° ille corruptus est.Nannio.n.scribi oportet.Fuit aūt Nāniū illustris meretrix:quā & hyperides cōtra Patrocleum & Appollodorus in iis:q̄ scripsit de meretricibus:αἰγα æga hoc ē caprā:ut scis:nominatā scribūt: ea scilicet ratiōe:qd tabernariū q̄ndā Tallū noie:id qd uirgultū significat:exederet. Virgultis.n. capræ plurimū delectant: Antiphanes uero iunior in iis:q̄ de meretricibus reliqt scripta.Nanniū dicit uocatā eē cognomie proscænū:quoniā extrinsecus formosissima uideret instar proscæniorū theatraliū.Recte igit Plautus uitupatoribus occurres oñdit se primū nō eē:q tragœdia admiscuerit comœdiæ:cū i Nānio proscænio ide ātea fuerit factitatū ab alio poeta:qsqs tādē ille fuerit.ut patet ex ipsis uerbis:q̄ tāgunt in textu. Qui uero ille fuisset:certi habeo nihil. Vaticinari autem nolim. Vale.ex Mediolano.pridie idus iunias.Mcccclı.

¶Franciscus philelphus Nicolao arcimboldo ducali senatori ac iurecōsulto.S.P.D.

NI tibi ultro itegerrimo:& eruditissimo homini:& cū rerū meaq; oium:tū mei ipsius i primis studioso gratificer oia q̄ præstari a me q̄ant:sim plane ingratus.Faciā igitur:qd tantope efflagitas:& id qdē nō libēter minus:q̄ diligēter. Cæteq; nosti occupationes meas:quibus si uolūtatē meā comparaueris:haud me cōiectatiōis accūsabis.Studebo tamē:tānitarq; manibus ac pedibus:ut aiūt:ut dilligētia oēm superet necessitatē. Vale.Mediolani ex ædibus nostris idibus iuniis.Mcccclı.

¶Franciscus Philephus Donato Actiolo.S. D.

ACcepi eē apud uos quosdā priscos de arte grāmatica libros quoq; uelim noia ad me scribas:Nā quibus hoc tēpore in publicis ludis græci utūt libris:pleni sunt ieptiarū:ac plane tales:ut ad dediscēdū sint:q̄ addiscēdū lōge magis accōmodati. Tu fac:qd peto:ac Vale.ex mediolano idib⁹ iunis.Mcccclı. ¶Frāciscus philelphus Catoni Sacco equiti aurato ac iureconsulto.S.D.

AIunt te mi Cato factū auariu sculū:qd plurimū miror:Nā cui parcis pecūias tuas: q liberos ne gigneres:uxorē Mathusalē tibi mrimonio iūxisti:Fratrine: At ille ē lōge te stultior:qui a tuo cōspectu nō secus fugit:q̄ si basiliscū itueret.num te podagra iccirco in auaritiā agit: qd metuas fore ne si leges docere:& ius ciuile cogaris desererete:ad pauperē pristinā redigare:q̄si tibi nō ppa iūxeris locupletē anū uxorē:quod nūmos liberis ptuleris. Viue igit ut cōsueuisti: liberaliter: neq; tibi paupies metui sit.nullus.n.uæhemētior dolor uacat febre:quæ una te breui:ni sapias:oī exuet cura. Vale.ex Mediolano idibus iuniis.Mcccclı. ¶Franciscus Philelphus Andreæ alamano.S.D.

DEmetrius spuropulus istac iter fecturus in urbē Romā:petiit a me:ut se tibi per litteras cōmēdarē Quod mihi tā facile est:q̄ qd facillimū:Mō intelligas eum eē Demetriū:q cum grauitate ac uero nihil habuerit cōe unq̄.Ex librario non inepto q̄tum ad formam litterarum attinet:uult uideri philosophus:id q; ex ornatu capitis longioreq; pallio tibi facile fuerit iudicare. Nam neq; uitæ instituris neq; doctrina ultra philosophi qcq̄ sapit. Verū lingua ē & celeri & expedita & suaui:ut græcoq; nemini cedat. Voce quoq; & clara & sonora.Rem oēm tenes.Ita tibi hominē cōmēdo:ut illi adsis:& tecum habites. Vale.ex mediolano idibus iuniis.Mcccclı.

¶Franciscus Philelphus Benedicto Nurfino philosopho ac medico ducali.S.P.D.

NOn eē possum sine p magna solicitudine ai ac molestia ob hūc pestilentiæ morbuz:quo uniuersa correpte ciuitatis in assiduis innumerabilibusq; funeribus & dies cōsumit & noctis.neq; satis scio

quid cõsilii capiã: Nã sine liberis uniuersaq; familia hic decedere & ihũanũ sit & dedecõrosũ oino. Diutius uero uersariq; iter tot ac tãtos ineuitabilũ sagitarũ ictus ẽ hois nõ mius dissoluti: q̃ ifipietis: planeq; insani. pterea & quo sim pfecturus. & quo pacto: q & pecũiis careã: & ab oi fortassis urbe: metu cõtagiõis excludar peto igit a te mi Benedicte: ut tuis me prudẽtissimis cõsiliis adiuues. Vale. Ex Medio. idib⁹ iuniis. Mcccci.

¶ Etanciscus philelphus Angelo reatino iureconsulto. S.D.

ET priceps abest Mediolão: & pestifer hic morb⁹ icrudescit i dies magis atq; magis. nec mihi integrũ ẽ maneã netan abeã: ita sũ & aio pturbato: & cõsilii egẽs: i tãta pserti rerũ mearũ oiu; difficultate & iopia. accedit itẽ ad malũ: qđ edicto pricipis cautũ audio: neq; Mediolão decedẽs in loca alia admittar eis ditioni subiecta. Rogo te maiorẽ i modũ mihi faciũda ut q̃ primũ cõsulas. Vale. ex Mediolano idibus iuniis. Mcccci. ¶ Franciscus philelphus, Ciccho simonetæ. S.P.D.

DEus iis uel mortuis sit iratus: q primi auro & argẽto pcũ statuerũt: ut q caret alterutro: inutilis: ut ita dixeri: habeat. Quod nũc mihi uideo accidisse. Quãto uersor i piculo atq; diserimie iter hæc pestilẽtiæ iacula: tute uel reticẽte me aiaduertis. Si mihi adessẽt pecũiæ: permultos haberẽ fautores & salutis & dignitatis meæ. Sed q̃m illis careo: pter te unũ uirũ optimum & hominũ mihi amicissimũ cæteri oẽs: alii negligũt: alii cõtẽnunt. Nec tamẽ tibi psuadeas: uolo me frãgi aio: aut aliud qcq̃ humilius de me sapere. Quin eoq; potius miserẽor: qui in hois figura uitã pecudis repræsentãt. Velim tamen p nostra amicitia. mihi cõsulas: q̃ sit tua de reb⁹ meis sntia. Nã nec diutius mihi agere licet Mediolãi pp iua lescẽtẽ indies magis atq; incrudescẽtẽ pestilẽtiæ ui & efferatã rabiẽ: & nec alio secedere indigẽti pecuniarũ Litteræ. n. ducales nihil oino mihi pfuerũt apud hos ædiles: hoc ẽ puẽtuũ ducaliũ mãgistros: quos uocant Ni metuerẽ fore. ut offẽdã principis uolũtatẽ abirẽ extra hãc Gallitã cisalpinã tutiris tu locos. Vale. & principẽ hortare ut mẽinerit mei. Ex Medi. idi. iuniis. Mcccli. ¶ Frã. phi. Iacobo bracello & Gotardo. S.D.

x Enophon filius: qui hasce lras uobis reddidit: corã exponet: q̃ mihi in re uestra opa opus sit ñ ãt sũ ignarus gratissimũ uobis eẽ me ufa opa uti uelle: pserti i re litteraria: Nã Ioannes Mari⁹ filius cupit ire ad me: qđ ũt cõmodius possit & tutius facere: iccirco publicæ fidei lras petit: q̃m in eoq; oppidis est uersatus iam mensis duos: quos uestra resp. ducit in hostibus. Reliqua ex ipso Xenophonte cognoscetis. Valete. Ex Mediolano idibis iuniis. Mcccli.

¶ Franciscus philelphus, Nicolao Cebæ: S.P.D.

REspondi nudiustertius tuis litteris. Itaq; in pstia breuitate sũ usus: pstim qđ xenophon filius istuc iret: q tecũ meo noie uerba facturus eẽt: Venit. n. ut Ioanẽ Mariũ fratrẽ comitẽ Mediolanum: huic uelim: mea illa conuiuia ad me des. Vale. ex Mediola. idibus iuniis. Mcccli.

¶ Franciscus philelphus Petro perleoni. S.D.

PVto audiuisse te istituisse Ioanẽ Mariũ filiũ ad nos reditũ facere. Quaf petiit p lras: ut Xenophõta Genuã qua iter facturus ẽ: q̃primũ mitterẽ quo se comitẽ Mediolanũ. Reliq; Xenophõ ipe filius meis uerbis tibi corã narrabit. Ego Arrhianũ uehemẽter cupio. Vale. ex Mediolão idib⁹ iuniis. Mcccli. ¶ Frãciscus philelphus petro Thomasio philosopho ac medico. S.D.

GVm cæteris in rebus me tuæ pximæ lræ plurimũ delectarũt: tũ eo me nõ mediocriter pturbarũt qđ publicæ fidei lras significabas iã supra secũdũ mẽsẽ missas ad me a Bernardo iustiniano uiro patricio & mihi amicissimo. Fatebor tibi igenue: q̃ ante fuit opinio mea. Instituerã: ut scis: ad resurrectionẽ christianã ire ad uos. itaq; me pararã: quotidie lras uas auidissime expectãs. Sed ubi aduenit cõstituta dies: nec ego ex te: nec ex alio quoq; amicoq; uideo quicq̃ epistolaq;: cœpi mecũ uehementer stomachari atq; irasci mihimet: q oino frustra amarẽ. itaq; decreuerã nihil posthac amplius ad uos scribere. Sicq; distuli cõpluscũlũ tpis: ut nosti: deide cũ refrixisset excãdescẽtia: & amicitiæ uis rursus cõcaluisset: nõ potui me cõtinere: quin aliquid tecũ obstreperẽ: Nũc re quã scribis: diligẽter cõsyderata: qd iudicaturus sim nescio. Vnum autẽ cupio: ut me facias q̃primum certiorẽ: quinam ille fuerit: cui Bernardus litteras ad me dedit. Reliquum est: ut aliæ parentur publicæ fidei litteræ: quibus tempus duorum mensium sit præfixum atq; inciplat ad. xvii. Kal. septembres. Ad id. n. temporis institui proculdubio uos uisere: id quod me tuto facturũ uolo. At nolim: mihi obesse possit: quod iandiu in his sum: quibus cũ tã dura bella gessistis. Sum autẽ iturus ad Alphonsum regẽ. Quare diuertã ex eo ad uos itinere. Vale. ex Mediolano. x. Kal. Iulias. Mcccli.

¶ Frãciscus Philelphus Aenico Daualo. S.P.D.

SVm certior fact⁹ a Gabriele mirabili: qui modo istinc Mediolanũ orator rediit: dedisse te sibi alias ad me litteras citciter Kal. februarias: qs ego uidi nusq;. Nec aliæ oio ullæ ex te mihi fdditæ sũt litteræ: præter eas: quas ex puteolis ad. xvii. Kal. malas ad me dedisti: itaq; nihil tibi mirandũ est: si nullũ a me resp̃sum accepisti. Nam quid scripseras: scire non potui. Ad proximas autẽ respõdi. Nunc autẽ habeo noui nihil. Satyrarum codex assidue excribitur. Si prius nequero: ad augustũ saltẽ iter omnino ad uos capiam. Ante id tpis nullo pacto licet. Vale. ex Mediolano. x. Kal. Iulias. Mcccli.

¶ Frãciscus philelphus Bartolomæo Parmensi equiti aurato. S.D.

EAm mihi bẽuolentiam ad aprilẽ oñdisti: ut uidear mihi de te posse oia polliceri. Quare cũ princeps noster pecunias mihi in pstia iam dandas decreuisset: Xenophonta filiũ ad te misi: quẽ ut q̃primũ expediri cures: te ẽt atq; ẽt rogo. Erit hoc mihi tã gratũ t q̃ qđ oium maxime. Noui modestiam & humanitatẽ tuã. Scio molestẽ te laturũ: si pluribus uerbis abs te petã: qđ tua spõte facturus sis. Vale. ex Mediolano. iiii. Cal. Iulias. Mcccli.

¶ Franciscus philelphus Catoni Sacco iurisc̃sulto & equiti aurato. S.D.

x Enophon filius coram tibi exponet: quid fieri abs te uelim: Tu aũt facies: scio: qđ semp consuesti: & amice & recte. Ego ad augustũ sum ad Alphonsum regẽ iter facturus ab eodẽ scilicet inuitat⁹. Reliqua ex ipso Xenophonte cognosces. Vale. ex Mediolano. iiii. Kal. Iulias. Mcccc li.

¶ Franciscus Philelphus Aenico Daualo equiti aurato. S.D.

QVod mõ. x. kal. Iulias ad te scripsi: hinc ad uos iter capiã ad ꝓximũ sextilẽ: Interea uero tpis Satyraꝝ codex: quẽ regi dono daturus sum: luculẽtissime exarat. Tu uelim operam des: ut regiæ familiaritatis lfræ: quaꝝ comitatu inter ꝓficiscendũ utar: q̃primũ eant ad me: Audio istic eẽ Venetoꝝ oratorẽ: cuius tu hac in re opera uti poteris: ea scilicet: ut istiusmodi lfas ad egregiũ medicum Petrũ Thomasiũ q Venetiis agit: & mihi est familiarissimus q̃diligentissime ꝓferendas curet. Is. n. ẽ a me iã eõmonefactus: ut eas lfas quum primum acceperit: mittat ad me. Tu me interea diuo Alphõso tibiq; cõmenda. Vale. ex Mediolano pridie Cal. Iulias. Mcccc li. ¶ Franciscus Phi. Ciccho Simonetæ. S.D.

TErtis lfis meis esse debes certior factus me neq; Papiæ: neq; Mediolani rẽ pecũiariã quã decreuit princeps: cõsequi potuisse. Nã & Papienses & Mediolanenses magistratus nullas sibi pecunias eẽ respõderũt. Id aũt quãto mihi incõmodo sit: uel me reticẽte cognoscis. Itaq; tuæ erit humanitatis ista ad hos Mediolanenses scribere: ut itelligãt se sua falli oportere opinõe: q uolũt se plus posse q̃ principẽ. Vale. ex Mediola. pridie Cal. Iulias. Mcccc li. ¶ Fran. Philel. Petro Thomasio medico. S.D.

AM quartũ ad te scripserã: posteaq̃ nullæ mihi redditæ sũt lfræ tuæ. Postea uero nihil accidit: qđ ma intereſſe arbitrarer ꝓter incredibile desideriũ meũ uisẽdi tui: quod in dies magis magisq; augescit. Hoc autem me leuare tui est officii. Vale. ex Mediola. xy. Cal. augustas. Mcccc li.

¶ Franciscus Philelphus Aenico Daualo equiti aurato. S.D.

APpropinquat iam augustus: quod ad tempus me ad uos uenturum antea scripseram⁹. Satyrarũ codex festinat ad calcem. Ego litteras regias: quibus de antea ad te scripsi: uæhementer expecto Vale. ex Mediolano. xv. Cal. augustas. Mcccc li.

¶ Franciscus Philelphus Petro perleoni. S.D.

VAsiui diligenter: ut tibi quẽ cupis laboris sociũ aliquẽ iuenirẽ. Nemo hic ẽ in pñtia: q istiusmõi ꝓuinciã uelit. Nec tñ dubito fore: ut cũ melius res hic habuerint: nõ se aliqs offerat: quẽ ad te mittã. Interim cura: ut ualeas cũ spõsa: & ad me Arrhianũ historicũ q̃primũ des. Ad hæc uelim dicas Nicolao cebæ hoi amicissimo uerbis meis: ut curet: si me amat: mea ad me cõuiuia ꝓpediẽ dare. Cupio. n. illa mecũ ferre in hoc meo ad Alphõsum regẽ itinere. Si alius fidus nuncius nõ occurrerit: saltẽ tabellarius mercatorũ deesse nõ possit: cui qcqd nũmoꝝ ꝓmiserit: ipse libenter dissoluã. Vale. ex Medio. v. Cal. augustas. Mcccc li. ¶ Franciscus Philelphus Petro Thomasio medico. S.D.

IOn postũ nõ subdubitare factũ eẽ: ut tot quas ad te dedi lfas: interceptæ sint: quãdoq; dẽ iã sextũ scripseri posteaq̃ nulla mihi oio uel ꝓbreuis epistola tua reddita est. Deus interceptorib⁹ malefaciam q me priuãt iucũdissimo fructu sermõis tui: q mihi oi melle ẽ suauior. Itaq; uelim cures: ut õi rõne atq; arte fallẽtis fallas: ac me expleas desiderio lfarũ tuarũ. Vale. ex Medioiano. yii. id⁹ augustas. Mcccc li. ¶ Franciscus Philelphus Petro thomasio medico. S.D.

AD septimũ idus augustas cũ iã meas lfas obsignasse: binæ mihi tuæ redditæ sunt: qbus diligẽtissime plectis respõdi ẽt tũc tibi: q̃ntũ opus fuit. Nũc aũt abs te peto: atq; cõtẽdo: ac si pateris ẽt atq; ẽt te rogo: ut oi cura & diligẽtia operã des: ut q̃ mea scis itereſſe: q̃primũ ꝓficias: hoc mihi nec gratius facere potes: nec necessariũ magis. Vale. ex Mediolano. xviii. Kal. septembres. Mcccc li.

¶ Franciscus philelphus Ioanni Mario filio. S.D.

NE frustra ad nos eas: hoc die Mediolanum egredimur perituri Cremonã: ubi tãdiũ futuri sumus: quoad hæc pestilẽtialis morbi ꝓcella cõgeuerit. Vale. ex Mediolão. v. idus septembres. Mcccc li.

¶ Franciscus philelphus Ioanni mario filio. S.P.D.

CVm hesterno uesperi Cremonã uẽissemus: essemusq; excepti minime ihumaniter: hodie ex urbe eiecti sumus. In cã hoc fuit. Frat mihi serua mercẽnaria ex familia nõ ignobili aliprãda: noie antõia: & ea qdẽ puella iuerecũda. Hãc reliq̃ram⁹ i cymba una cũ maria nutrice tua: ut tãtisp res nras aseruarẽt: dũ ædes cõduceremus. Nã cũ Xenophonte sororibusq; tuis ac genero apd hõestũ cauponẽ interi diuerteramus. Dũ post paratas ædes hodie cymbã repeto: quo & res & mulierculas agetẽ ad ædes: offẽdo Antoniã subito pestilẽtiaꝝ ui correptã ataꝫ efflasse: positãq; i ripa: ibidẽq; maximũ homiñũ cõcursum: ac tumultũ. Nõ potui mihi nõ metuere in tãta hoium barbaria: sed multo magis filiab⁹: q̃s una cũ genero in urbe dimiserã: Quid multis: Mihi in urbẽ regrediẽdi ptãs adẽpta ẽ reliqs itẽ nris ex urbe cõtinuo eiectis: Ruri nũc sumus: qđ in suburbio iacet: qua itur Mantuã. Vale. ex Cremõa pridie idus septembres. Mcccc li. ¶ Franciscus philelphus Leodrisio Cribello. S.D.

SI grato i me aio eẽ uolueris: ut & eẽ debes: & ipe te futurũ puto: curabis oĩa q̃ istinc decedẽs tuæ fidei mãdaui: & amice & diligẽter: in primisq; ne qd mihi detrimẽti domi fiat. Nã te haud latet q̃ tus nũc furũ numerus ꝓpter absentiã ciuiũ Mediolãi ubiq; noctu atq; die isidiet: ut nullæ ædes satis aut clausæ istis aut munitæ sint. Quaꝫ tuæ fuerit curæ ac bẽiuolẽtiæ erga me operã daꝫ ne qd nobis surripiaꝫ absentibus. Vale ex suburbano rure. Cremonẽsi idibus septẽbribus Mcccc li.

¶ Franciscus Philelphus Matthæo pisaurensi ædili curruli. S.P.D.

VOd scire cupis q̃ me humãe & liberaliter cremonẽses: exceperint, accipies paucis. Me aduẽiẽtẽ uniuersa ciuitas & uidit & honorauit egregie. Sed ubi accidit: ut mercẽaria quædã mea serua pe

ſtilentiali morbo correpta:uitā fubito deſeruerit:tumultus ingens in urbe aduerſus me exortus eſt quē plebeia inſania cōcitauerat. Nā qui uiri nobiles atq; boni eā urbē habitāt:nihil huiuſmodi nō mō nō fecerūt. ſed ne tēptauerūt quidē. Sū cōtinuo eū uniuerſa familia urbe excluſus:& nō ſine magno qdē uitæ pſculo.uagabar i cāpo auxilii ois atq; opis expers:nec qd cōſilii caperē:ſatis mihi erat i pmptu:uſq; adeo erā aio pturbato i tā repētino inſanientiū hoiū motu. Tādē ubi tā paululū plebeius ille furor ſe dat? ē:pſtātes qdā pauci atq; boni clues pmodeſte me adierūt:meq; hortati ſunt:ut modice ferrē atq; æquo aio plebeiā illā ſtultitiā quæ lōge magis q̄ mihi bonis oībus ciuibus pmoleſta extitiſſet.breui aūt fore ut illud oē erratū haud ignobili diligētia ſarcirē:meq; duxerūt in pximū quoddā ſuburbiū:ubi rus ē ac uilla cuiuſdā ciuis pfectæ. Vnde electo uillico:mihi uilla una cū rure tradita eſt tātiſper incolēda donec publica diligētia aliter meæ & rei & dignitati puiſū fuerit. Cæterū in pſētia incōmodius agere nihil poſſē. Nā oia mihi deſunt pter culices puliceſq; & muſcas. Vale.ex Cremonēſi rure ſuburbano.xvii.Kal.octobres.Mcccclı.

¶ Franciſcus pilelphus Scæne corti equiti aurato ac iureconſulto.S.D.

QVm iſtac iter facerē cremonā petiturus:me uæhemēter hortat? es:ut Placentiæ q̄ cremonæ: donec Mediolani peſtilentia ceſſaſſet:agere mallē:Nec enim uereri te aiebas multo cōmodi? me ac melius apud placētinos futurū:q̄ apud cremonēſes. Quare cū uideā.cremonā eodē quoq; acerbiſſimo morbo laborare:quo Mediolanū:ſciāq; q̄ tibi hoi amiciſſimo & carus ſum & piucūdus: non inuitus conditionē accipiā:modo per te fiā certior:ne ſpem precio' ſim empturus. Itaq; fac:propediē: intelligam:quid me facere oporteat. Vale.ex rure ſuburbano.xvi.Kal.octobres.Mcccclı.

¶ Franciſcus philelphus Iacobo camerinati.S.D.

ET tuam erga me uolūtatē nō laudare nō poſſum:& iſtoq; negligētiā nō deteſtari nō debeo:q nihil eoq; oio agāt:q̄ tu iis agēda iuſſiſti:Nō enim ii ſumus:qui more ſcytarū ſolo utamur p lecto pſertim tādiu:& ſine ulla noſtra culpa. Accedit ad hanc difficultatē alia lōge incōmodior:quod ne caupones qdē ulli nos dignos putāt:qbus ullo nūmoq; intertētu ea dēt uænu: qbus ſine uitā ducere nequeamus: A iūt enim Guilielmum neſcio quem hominem:quantum uidere uideor circūforane uz ac plane barbarū ſibi iuſſiſſe non modo neqd nobis uel mercede ulla exhibeāt:ſed nec ēt uerbū nobiſcū faciāt:Iſtū aūt pditiſſimū Guilielmū eiuſmodi magiſtratui pfectū dicūt:cui talis poteſtas decreto: publico data ſit. Itaq; te rogo:ut uel cōſulas rebus noſtris:quemadmodum nudiuſtertius mihi corā recepiſti:uel qd admodū malim mihi adeūdi ptās fiat: Vereor enim ne q Mediolano pſtilētiā fugimus:eam Cremonæ reperiremus in tāta rerū oium difficultate ac tædio. Vale. Ex rure ſuburbano. xi. Calēdas octobres. Mcccclı.

¶ Franciſcus Philelphus chriſtoforo Marliano. S.D.

HOdie cum tibi primū facultas oblata fuerit:fac ſi me amas:ut te uideā. Sūt enim q̄dā mihi tecū cōmētāda. Præterea uacuus ne oino uēſas:atramēti aliquātulū tecū affer:Nā atramētariū meū æq̄ ſitit:atq; nos omnes. Xenophon illus petit abs te aliq̄tulū uernicis. Vale. Ex ſuburbano rure.x.calendas octobres.Mcccclı.

¶ Frācīſcus philelphus Iacobo camerinati.S.D.

VPio q̄dā cōmētari tecū. Itaq; rem mihi pgratā facturus es:ſi cū qd otii hodie nactus fueris:huc te cōferas: quādoqdē nos ad te ire barbaria iſta no ſinit. Arca illa noſtra cū libris eſt ēt nunc ſub Ioue. Vale. Ex rure ſuburbano.x. Kalendas octobres. Mcccclı.

¶ Franciſcus philelphus Ioanni iordani iuriſconſulto.S.D.

PRæterierūt anni iaz triginta & amplius:poſteaq̄ nec uerboq; a me nec litteraq; aliqd accepiſti nec ego itē abs te:Itaq; nō alterutrius uolūtas aut negligētia ulla fecit:ſed lōgiſſima locoq; interualla: Nam cū tu adhuc patauii operā dares iuri ciuili:ego a Venetis ſoluēs in Thraciā nauigaui :quo re factū ē:ut mutua ſcribēdi uiciſſitudine priuati iādiu fuerimus:Nā poſt annū ſeptimū ubi in italiā reuertiſſem:& ſi eramus ppinqores. tamen cū tēpoq; quoq; difficultas nobis fuiſſet impedimento:uterq; ſiluimus: nūc uero cū ppiores facti eſſemus:tēpuſq; ipm nos mutuo ad ſcribēdū hortaretur:anteuertere q̄ anteuerti malui:quo intelligeres nullo amoris officio me poſſe abs te ſuparī. Scire aūt cupio:q̄ belle ualeas:& q̄ta me beniuolētia pſequare:nā ego te non diligo ſolū.ſed ita amo.ut nihil ad cumulū addi queat. Valeo aūt pulchre. Apud cremonēſes uero ideo me recipi:quoniā mediolani qua ip a in urbe domiciliū mihi ppetuū cōſtitui. peſtilētia in dies magis atq; magis inualeſcit incrudeſcitq;. Rel iquū ē.ut q̄diu in ppiquo futuri ſum? q̄ crebertimus inter nos litteris quotidie aliqd cōmētemur. Vale. ex. rure cremonēſi ſuburbano. x. Kalēdas octobres. Mcccclı. ¶ Franciſcus philelphus Iacobo camerinati. S.D.

EXiſtimo tibi ab ingenuo adoleſcēte chriſtoforo marliano ea oia uerbis meis renūciata: q̄ amē mane corā accepit. Nihil aūt aut temere aut minus cōſulto locutus ſum. Ruſticor enī ut noſti iā diē ſextūdecimū nō ſolū incōmode:ſed in maxima rerū oium penuria Quid mihi poſtridie ſit agēdū.aut unde neceſſariis rebus ſubueniēdū nō intelligo. Quare nō amicis ſolū.ſed mihi etiā ipſi iā moleſtiſſimus fieri icipio. Itaq; ſummope te rogo.ut quæ tibi chriſtoforus noſte meo expoſuit: hoc ipſo die oio cōficias:quo qd facturus ſim intelligā. hodie mihi philoſophica cœna futura eſt eaq; diogēica Poſtridie uero ne cū arida quidem cerere menſam mihi futurā uideo. Vale. ex rure ſuburbano Cremonæ. v. Kal. octobres. Mcccclı. ¶ Franciſcus Philelphus | Manſueto attēdulo abbati. S.D.

ENunciauit mihi heſterno ueſperi uir optimus amātiſſimuſq; tui Iacob? camerinas inſtituiſſe te mihi dono datū ire meretrici ſextarios decē. Quæ qdē rex uix dici queat: q̄tā mihi uoluptatē ar-

tulerint: & id qdē nō tā ipso dono: quod sane pulcherrimū ē: q̄ bōitate ac liberalitate ingenii tui: q nullo unq̄ ab me ꝓuocatus officio uolueris me tibi ta; opportuno tā benigno muuere deuincere. Itaq; habeo tibi immortales gratias. Tu autē tibi uelim: ꝓsuadeas eum me esse futurū q; indies: q̄ in te amando cessurus sim neminī. Triticū autē ipsum mihi præbēdū curabis: cū in urbē uenero: Nā ruri quo pacto sim usurus: nō satis intelligo: quanq̄ ne in urbe qdē fortassis eo mihi opus erit. Verū hac de re breui faciā certiorē. Vale. ex cremonēsi suburbāo rure. iiii. kal. octobres. Mcccclī.

¶ Frāciscus Philelphꝰ Nicodemo trāchedio'. S. D.

OVæ tibi in ethruriā abeunti ꝓ beniuolentia nostra mādarā: nequaq̄ debes esse oblitus. Miratus autē sum: qd nihil postea responderis nisi tua fortassis in urbi Romā festinātior ꝓfecto tibi fuerit impedimēto: quo id florētiæ causa mea gerere cōmode nō potueris: quod tuis in cōmētariis annotasti. Hoc si ita est factū: uelim in reditu ne prætermittas. Erit id mihi uæhemētissime gratū. Et ne tuas litteras frustra ad me des: ego hoc tēpore ago Cremōæ facturusq; sum fortasse: donec pestilentia Mediolāi desierit deseruire. Iacobū triulciū disertissimū iurisconsultū ualeꝫ plurimū opto i primisq; Aurispā meū uirū optimū & hominē doctissimū. Vale. ex rure Crēmonēsi suburbāo pridie Cal. octobres. Mcccclī.

¶ Franciscus Philelphus Bartholomæo Melio. S. D.

OVnoiā certo scio te uel ratione uel tempore ea animi ægritudine quā non mediocrē ex obitu dilectissimi sororis tuæ & nobilissimi uiri cōcepera: magna ex parte liberatum: nō sum ueritus: ut uti officio tuo. Direcreuerunt tui isti publici magistratus nudiustertius mihi iam licere urbē igredi atq; pro arbitrio meo incolere. Itaq; mihi ædes parādæ sunt: Hac in re tua mihi opera opꝰ ē: Cupio mihi domū cōduci in tēpus semestre & amplā & cōmodam. peto igitur abs te: ut hāc ꝓuinciā tuoꝝ alicui deferas idq; q̄ primū. Nō. n. te latet quāto cū incōmodo ruri sum. Nūq̄ equidē didici rusticari: qui uel philosophari uel aliquid liberaliꝰ agere semp cōsueuerim. Hoc erit mihi tā gratū q̄ quod gratissimū. Vale. ex Cremonensi rure suburbano. Cal. octobribus. Mcccclī.

¶ Franciscus philelphus Michaeli rochæ grāmatico. S. D.

DIligētiā tuā nō solū ꝓbo: sed etiā laudo: Facis. n. & amice & liberaliter. Domū mihi conduci cupio tū amplā: tū etiā pulchrā. Quo in loco sit non multi facio: modo locus sit honestus ac musis ut ita dicā accōmodatus. Quod scire cupis. Næ græca dictio ē: & diphthongū recipit: ae q̄ apud græcos p ai. scribiē & nisi diuidatur eodē sono enunciatur. quo apud latinos ae. diphthongus: q̄ decimus. Nā si diphthongus apud græcos esse desierit: eodē modo profertur: quo apud nos. ai. diuisa. unde Virgilius græcos imitatus ait. Aulai in medio pēdebant pocula bacchi: ꝓ aulæ. Næ igitur p ae. diphthōgū scripta significat certe ita: & uæhemēter: uel etiā nimis secūdū quosdā: Hac āt dictiōe ita utūtur latini poetæ ꝑsertim comici ut dicā: symbolū: strategi & aliis atq; aliis uerbis pluribus. Et ut ueniā ad rem tuā: mihi conuenientissime dici uideꝫ apud Terentiū: næ pro uæhemēter aut nimis: quanq̄ nimietas a uæhementia non admodū differt. cū. n. inquit: Faciunt næ intelligendo: ut nihil intelligāt: quasi quod qui magis q̄ opus sit: aliquid uel ingrūt: uel speculātur eorum numero sunt habendi: qui nihil intelligunt. Tu si secus putas: utere tuo iudicio tuo: Ego. n. nomine mihi deū facere constitui. Ita etiā tibi: si sapias: faciundū existimo. Vale. ex rure suburbano cremonæ cal. octobribus. Mcccclī.

¶ Franciscus philelphus Augustino Narinensi. S. D.

INstituti cōsiliū tuū sequi. Nā quod me cōmonueris fore nostro pricipi nō ingratū: si relictis Cremonēsibus Papiā q̄ primū cū uniuersa familia concessero: puto nil temere te locutū: Itaq; in crastinuz diē hinc soluā: quo eo facio libētius: neque p me accedat uel utilitas: uel uoluptas ad tuos istos barbaros: quos deus optimus maxius radicitus perdatutidq; propediē. Domū aūt quā para rūt sibi ipsi habeāt una cū pestilētia atq; ignorātia. Va. ex rure suburbāo Cre. qrto nōas octobres. Mcccclī.

¶ Franciscus Philelphus Leodrysio cribello. S. D.

AD sextū idus octobres uenī Ticinū ubi cōtinuus sum futurus: donec Mediolani clemētius cælū spirauerit. Audio quas domi ad custodiā reliquerā mulierculas: & matrē & filiā e uiuis excessisse. Nec de rebus meis domesticis posteaq̄ decessi Mediolano: in hāc diē audiui qcq̄ nec possum nō dubitare: nequid litigii per affines meos aduersus me sit temptatū. Itaq; te rogo: ut oia q̄ mea intereā iudicaueris. q̄ dilidētissime odoreris: & ad me cōfesti scribas. Vale. ex ticino pridie idus octo. Mcccclī.

¶ Franciscus philelphus Bartholomæo corigiæ equiti aurato. S. D.

HAud mea de te me certe fefellit opinio. nā iampridē euz te fore sum arbitratus: cui pro tuis erga me beneficiis essem plurimū debiturus. Et id certe cū superioribus mensibus re ipsa expertus sū: tū ita hoc tēpore ꝑspicere uideor: ut ea: quæ cernunt oculis. nō. n. ignoro bēignū: & amicissimū tuū erga me aium. Nā liberalissimus uultus ipse tuus fic animi tui liberalitatē ostendit: ut me iā censeā oia accepisse: quæ tu dares si ita posses: ut uelles: & magno ipse leuarer incommodo: & tu nō medio crem gloriam cōsequere. Debes enim liquido animaduertere: q̄ mihi molestum est tandiu apud cauponē degere cū tali ꝑserti & tā graui familia eaq; delicata. Doleo āt maiorē i modū nō mea solū: sed multo ēt magis principis nri cā. Quid. n. dicaꝫ cū ab ipis hostibꝰ: tū ab uniuersa italia: cū increbuerit apd oēs eā eē unius Fran. Sphortiæ aut cōsuetudinē: aut fortunā: ut uel neqat uel nolit egregiis uiris opitulari: & ea suppeditaꝫ qbꝰ sine uitā tueri nemo possit. Itaq; rogo te: ut qd spōte facis: uel mea ēt uel pricipis nri cā ñ facias solū sed efficias: hoc ē ut publica priuataue pecūia hūc eximas hac loci obscuritate: q uel lucē tenebris uel solē luci nō minus solet q̄ pōt afferre. Id aūt eo facilius fis facturus: quo scis nihil ad te detrimēti ꝓter breuissimi tpis incōmodū ꝓuētuꝝ. Nā multo plus mihi debeꝫ ex ærario q̄ i pūtia ab me petaꝫ. Ego uero is sum: q bñficiis

ſupari nõ æquo aio ſim ferte ſolitus. nã ſi aliud nihil nois ſaltẽ imortalitatẽ his qui bñmeriti de me fuerit: re ferre ſemp cõſueui. Quid uelim: paucis tenes. Vale Papiæ ex ædibus noſtris. xvii. Kal. nouẽbres. Mcccc li.

¶ Frã. Phi. Benedicto nurſino philoſopho ac medico. S. D.

DEbuiſti heſterno veſperi ex cõterraneo & affini tuo intelligere: q̃ in re mihi op9 ẽ opa tua. Et quo nã q̃ abs te amer: iãpridẽ noui: reliquũ ẽ: ut abſte petã: ne fruſtra te admõitũ patiaris. Nã q̃is eẽ tuũ mihi officiũ gratũ ſit ſemp: hac tñ tẽpeſtate eo erit gratius: quo magis ẽ neceſſariũ. Præterea q̃dã mihi ſunt cõmentanda tecũ: quæ principis noſtri uæhementer interſunt. Si huc minus ante ꝓfectionẽ tuã es uẽturus ad principẽ: uelim me facias certiorẽ: an licet in ꝑſentia Ticinũ incolẽtibus ad uoſ ire. Audio. n. huiuſmodi & ciuibus & incolis pp peſtilẽtiæ ſuſpicionẽ ad uos iter eſſe interclu ſum. Quod ſi ſecus mihi fore ſignificaris: maturabo ad te q̃primũ. Vale. ex Papia. v. Kal. nouẽ. Mcccc li.

¶ Franciſcus Philelphus Leodryſio eribello. S. D.

FEciſti: ut te decet: q deſyderio meo cumulatiſſime ſatiſfeceris. Nõ. n. poterã nõ ſubuereri: ne qd li tigii motũ eẽt ab his: q ĩſidiis magis q̃ iuri fiſi me abſentẽ noſſent. Id aũt ut metuerem Rainaldi uarldei: quẽ rerũ meaꝝ abiens ꝓcuratorẽ cõſtituerã: ſilẽtiũ faciebat. Reliquum ẽ: ut ſi me amas quotiẽs ex tuis qſpiã petit Mediolanũ: id qđ exiſtimo quotidie pp ꝓpinqtatẽ tibi uſu uenire eũ dẽ cures accedere ad ædes meas: & ex ꝓxime uicinia q̃diligentiſſime ſciſcitari: noui ne qcq̃ acciderit. Quic quid aũt acceperis: id facito ut q̃primũ ſciã. Vale. ex Papia nõnis Nouembribus. Mcccc li.

¶ Franciſcus Philelphus Sceuæ Gorti iuriſcõſulto & equiti aurato. S. D.

AMbroſi9 gẽtilis derthonenſis neceſſarius tuus tut ipſe att: multis mihi in rebus moleſtus ẽ. Hũc igi tur ueli moneas: ne fit aduerſus me iportunior. Nã mihi iã bilez mouet. Vale. ex Ticino. v. idus Nouẽbres. Mcccc li. ¶ Franciſcus Phi. Sceuæ Corti iuriſconſulto & equiti aurato. S. D.

NOli mireris: quod nullas ad te lr̃as dederi: poſteaq̃ ueni Papiã. Fuit. n. in hanc diẽ q̃ par eſſet occu patior & priuatim & publice. Et q̃q̃ nihil etiã nũc ſum nactus otii uolui tñ intelligeres: quo in ſta tu ſũt res meæ. Ego: ut ſcis: iccirco Mediolanũ liqui: quo me peſtilẽtiali ſtragi illi furtiuẽ inco lumitatiq; ſeruarẽ. Itaq; apud Cremonẽſes me recepi. Sed cũ ap d illos nullũ eẽ neq; muſis neq; probitati locũ re ipa cognoſſem: uidiſſemq; nobilitati nihil omnino: ſed abiectæ ſortis hoibus oĩa pro libi dine licere: itra q̃rtũ & uigeſimũ diẽ ex quo eo loci cõceſſerã: inde ſolui ad Ticinẽſes. Cũq; Ticinũ petiturus inter remigãdũ remulco diuertiſſem i portũ iſtũ placẽtinũ: ſum abs te humaniſſime ſimul honorificentiſſi meq; & exceptus & muneratus. Quæ res eo mihi iucũdior fuit. quo mora illa Cremonenſis moleſtior fuerat Ticinũ aũt ubi aduẽni: oi ſolliciltudine ſum reliq̃ liberatus: præter eã: cuius cauſa me a Mediolanẽ bus auo carã. Nã cũ cætera hic me cõmoda plurimũ delectãt. Vrbis amœnitas: cõſuetudo ciuũ: & q̃ ad urbanã uitã attinẽt oĩa: tũ ipa diſciplinarũ & bõarũ artiũ ſtudia; qbus omnibus Cremona ẽ plane uacua. ſed unũ ẽ: qđ me aio trãqllo eẽ nõ ſinit: peſtilẽtia. n. Ticinẽſes laborãt ẽt hi nõ mediocriter. Quare q̃ Mediolani diuti9 ca uere nõ audebã. Ticini idẽ metuã neceſſe ẽ. Neq; qd cõſilii capiã: ſcio. Nã quotidie nauigare ac mutare ſo lũ cõſtãtis hois neq̃q̃ ducit. preterea huiuſmõi homines nõ æquo aio ab iis excipiunt: q benignus cælũ inco lẽtes bonæ ualitudinis rõnẽ habẽt. Itaq; hic agere inſtitui: donec ſolo Mediolanẽſi ſeſe numẽ clæmẽtius ꝓ ſtiterit. Tenes rẽ meã oẽm. Tu fac tut ualeas: & me ama. Ex Papia. v. idus nouembres. Mcccc li.

¶ Franciſcus Philelphus Nicolao Varoni. S. D.

PVto iã antea redditas tibi lr̃as: q̃s. iiii. Cal. Nouẽbres ad te dederã. Itaq; eo nũc breuior eẽ uolui: qm̃ tuã aliquã epiſtolã expectare incipiebã. Quod aũt me i ꝑſentia ad ſcribẽdũ impulit: aliud ni hil fuit q̃ deſyderiũ Plinii cõſeq̃ndi: eius inḡ: q de naturali hiſtoria ẽ iſcript9. Hũc. n. audio florẽtiſ ſimo tuo pricipi eẽ emẽdatiſſimũ Auriſpæ Guarinig eruditiſſimoq; hominũ diligẽtia. Itaq; eũ mihi excribi cupio & id qdẽ iſtic apud uos: ſiqs nõ idoctus librarius iueniri q̃at. Ad hæc abs te cupio fieri cer tior: an ulla ſint tibi uel themiſtii uel Alexãdri aphrodiſiei cõmẽtaria i Ariſtotelis libros: quos aut i actiua: aut i ſpeculatiua: philoſophia ſũmus ille uir doctiſſime ſimul elegãtiſſimeq; ſcripſit. Hoc erit itẽ mihi uæhe mẽter gratũ: Libenter. n. ſapientiã cũ eloquẽtiã cõiungo. Vale. ex Ticino. xv. Cal. Decẽbres. Mcccc li.

¶ Franciſcus philelphus Petro Thomaſio philoſopho ac medico. S. D.

QVot ego ad ſextilẽ lr̃as ex mediolão ad te dederi: nõ es ignarus: ut exiſtimo. At ego ſi qd rñdetis iccirco ſũ neſci9: qđ uitæ a peſtilẽtiali iternitio ſeruãdæ cã: ide paulopoſt ſolui cremonã quo id9 ſeptẽbres. Ex Cremonẽſi aũt ſolo rurſus pricipis iuſſu ad Ticinẽſes me recepi ſeptio id9 octobres. Vñ eadẽ rõne in hãc diẽ citius ad te nõ ſcripſi: q nulli nũcii neq; hic neq; cremonæ itẽ offerẽt: q meas tibi lr̃as eẽnt reddituri. Et nũc quoq; etſi nõ ſatis ſcio q̃ tuto lr̃æ meæ cõmittãt: nolo tam putes me le tẽtiã mutaſſe. Iſſem. n. ad uos: ni me pecuniæ defeciſſent. Itaq; ueli ad ea q̃ ſcripſerã q̃primũ reſpõdeas. Vale ex Papia. xy. Kal. Decẽbres. Mcccc li. ¶ Fran. Philel. petro thomaſio philoſopho ac medico. S. D.

QVod nudiuſq̃rtus aliis lr̃is tibi ſignificaui: Ticinũ cõceſſi. Null9. n. opportũior locus potuit offer ri mediolanẽſis peſtilẽtie ſtragẽ effugere, cupiẽti. Nã nec licebat abire lõgius. Te igit uæhemẽter rogo ut ad ea mihi reſpõdeas: q̃ ſæpius in uniuerſum ſextilẽ ex meis lr̃is accipere debuiſti. Id erit mihi gratiſſimũ. Va. ex papia. xii. Kal. decẽ. Mcccc li. ¶ Frã. phi. ciccho calabro du. ſecre. S. D.

GRaue mihi & pmoleſtũ ẽ ea præmi neceſſitate: ut pricipẽ noſtrũ linquere oio cogar. Quid enim fruſtra tã inutiliter diutius tẽpus terã. Video me nro principi eẽ chariſſimũ nõ tã meis meritis q̃ benignitate ſua: Quid eni mereri aliud ſtudeã q̃p dilectiõe fidẽ pietatẽq; referre. Ad Apollinis cytharã muſæ canũt: Qualis ſonus: talis ẽt cãtus. Nihil mihi eoꝝ oiuz obſeruat: q̃ uel gratiſſim9

uel munificentiſſimus princeps iuſſit. Itaq; iã hinc̃icipio rebus meis cõſulere. Niſi breui cõſtituta pecũia re ſpõderit me alioq; principũ æri obſtringã: apud quos poſt anni curriculũ cũprimũ uer aduenerit me recipiã Sic eni ueluti ſpe ꝓmiſſiõeq; deluſus neq; principis gloriæ ſtudeo neq; meæ: nã æger aius ſtudioſis i rebus imortalitatẽq; moliẽtibus recte agere nihil q̃at. Trãquillũ eẽ igeniũ lætũq; oportet: ſi qd aut egregii aut magni ex ſeſe uelit educere. Breui qd facto fit opus potes intelligere. Vale. ex papia. v. Cal. decẽbres. Mcccli.

¶ Frãciſcus philelphus Nicolao Varoni. S.D.

ET ſi ad qntũdecimũ Kalẽdas decẽbres ſcripſi ad te: q̃tũ ꝓ tpe opus fuerat: tamẽ qa ſũ neſci⁹: acceperis ne an minus accepis lĩas meas: uolui rurſus eadẽ tecũ agere. Plinii de naturali hiſtoria uæhemẽter cupio. Audio hũc cã apud uos diligẽter emẽdatũ. Si iſtiuſmõi exẽpli facultas mihi futura ſit: idq; Ferrariæ curabo q̃primũ exſcribi. Nec. n. dubito ſtudioſũ iſtic librariũ iueniri: q huiuſmõi ſit mũere fũcturus. Itaq; tui uel officii uel hũanitatis fuerit: ut me facias ꝓpediẽ certiorẽ: qd hac de re poſſim ſperare. Vale. Ex papia idib⁹ decẽ. Mcccli. ¶ Frã. phi. Sceuæ corũ iurecõſulto & equi aurato. S.D.

PRocurator tuus eoq; q̃ abiẽs iuſſeras: egit oio nihil. Quotidie nouã ſpẽ affert: quotidi uerba dat. Qui quoniã quã de re fidẽ mihi corã lãcteq; recepit: fallere ſæpius nõ dubitat: te amice moneo: ut uel e gerẽdis negociis eoq; a uoces: uel ut ſe grauitate tua nõ idignũ ꝓſtet q̃primũ cures. Vale ex Ticino. xiii. Cal. ianuarias. Mcccli. ¶ Franciſcus philelphus Nicolao Varoni. S.D.

VAs ad qntũ idus octobres ſuauiſſimas ad me lĩas dederas: q̃rtodecio Cal. ianuarias mihi reddi tæ ſunt Papiæ. Nõ. n. me Cremonæ offẽdere potuerũt. Nã id loci multo ante iecirco reliqnerã: quoniã nullũ eẽt apud Cremonẽſes muſis hoſpitiũ: & ſũ ꝓterea cõmonefactus me rẽ facturum meo pricipi gratã: ſi papiæ tãtiſp agere mallẽ: dũ Mediolani peſtilẽtia fureret. Atq; fuit tua mihi epiſtola piucũda: ꝓpe q̃ cũ te oſtẽderet. quẽ ſemp amiciſſimũ eſſem exptus itaq; nõ poſſum nõ lætari: qd te intelligã amori meo nulla ex pte cedere. Nec. n. moleſte laturus ſim: qd̃ te amãdo ſupatũ irĩ nullo pacto patiaris. Vir plane philoſoph⁹ es: q tãti uirtute offĩq; facias: ut ea re nolis a uiro ẽt amiciſſimo ſupari. at ipe quoq; mi Nicolae oẽm ſim aduerſus te pugnã certamẽue initurus mũeris pulcherrimi huius gſa. Eo enĩ te magis amo q̃ amer abs te: quo magis meritis tuis amãdus es. Q d̃ ãt polliceris operã tuã: ſicui uel ornamẽto uel uſui florẽtiſſimus princeps tuus uel potius noſter mihi futurus ſit: nõ audio inuitus. Sed quoniã ipſe perpulchre noſti: quid mihi conducturũ ſit uel ad dignitatẽ uel ad rẽ. nihil eſt: qd te magis admonendum putem. Vale. & communi principi me commenda. ex Ticino. xiii. Calendas ianuarias. Mcccli.

¶ Franciſcus philelphus Ioãni Palæologo Marchioni montiſferrati. S.P.D.

AD priſtinã meã erga te obſeruãtiã tãtũ nũc cumulũ addidiſti uolũtaria tua atq; alacri benignitate ut in te obſeruãdo neminĩ iſtoq; oium ſim ceſſurus: quos magis intimos & domeſticos hẽs in primiſq; carioris. Nã tãetſi qcqd beneficẽ in quẽpiã cõferẽ: plurimi fieri oportet: illud tũ lõge pluris mea ſĩa: qã nullo uacat officio: & ois: ut ita dĩxerĩ: numeros cõplectiẽ. Dediſti tu qdẽ hoi obſeruãtiſſimo tui nois & gloriæ: & id qdẽ tẽpeſtiue & libẽter & large. Præſtitiſtiq; ne hic diutius iutiliter tps terẽ. Ac nihil prſum eſt abs te ꝓtermiſſum: qd̃ meis uel emolumẽtis uel honoribus cõducturũ opinareris. Itaq; tibi gſas ago q̃ poſſũ maximas. Teq; rogo oroq; ut nullã rẽ eẽ putes neq; paruã neq; magnã: quã nõ ſim tua cã ſtrenue: diligẽter: fideliſſimeq; & cõſtãtiſſime obitur⁹. Vale. ex Ticino. vi. Kal. ianuarias Mcccli.

¶ Frãciſcus philelphus Blaſio axereto equiti aurato. S.D.

QVæ nobis ſunt: ea noſti nobilitata iã pridẽ & ab oibus decãtata lege amitiæ: cõia eẽ oportet. quo fit. ut pati uoluerim hũc iſtũ a quo meas lĩas accepiſti: amicũ eẽ mihi ſoli: qn eẽt etiã tibi idq; ipe quoq; uæhemẽter optat. Et ẽ ꝓfecto tãta humanitate tãta uirtute uir: ut nõ modo reſciẽdus nõ ſit: ſed admittẽdus poti⁹ & libẽter ſane atq; honorifice admittẽdus. Reliq. n. ex eius pñtia cõſuetudineq; cognoſces. Vale. ex papia. vi. Kal. ianuarias. Mcccli. ¶ Fran. phi. Iacobo camerinati. S.D.

QVotiẽs mecũ repeto Cremonẽſem illã ruſticitatẽ: totiẽs riſu magis atq; magis moueor: Nam qua ſtulta rõne Cremonẽſes ducebãt: ut quẽ tãto uidebant ope deſyderare: eũ ruri ueluti relegarẽt. Nõne tibi relegatus uidebat: cũ illinc abire nõ licerer At metu peſtilẽtiæ id agerũt: ne qui Mediolano uenerã: illiuſmõi morbi genus mecũ afferrẽ At lõge magis Cremonæ q̃ Mediolani peſtilentiali morbo laborabat. Præterea qd deliquerat mea ſupellex illa & arca cũ libris ac pecũia: quã i padi ripa furibus ac latronib⁹ expoſitã eẽ uoluerũt: cũ nemini baiulo ptãtẽ darẽt ea in re ſubſeruiẽdi mihi. Itaq; habeãt irẽ malã cremonẽſes tui: & tu itẽ cũ iſtis: ſi dignos putas: qb⁹ ignoſcã: Vale. ex Papia. vi. Cal. ianu. Mcccli.

¶ Franciſcus Philelphus Nicodemo tranchedino. S.D.

VIdeo te tãdiu mẽiniſſe philelphi tui: dũ ꝑſẽs es: & corã quẽ diligis intueris At ſi plane qd amicitiæ munus poſtulet: teneres: etiã cũ abes: me tecũ eſſe & pnoctare: & colloq cenſeres: id quod minus apud te fieri eo magis miror: qd̃ ego te ſemp uidere uideor: & cõplecti: & oſculare: ſimulq; rogare qd tãdẽ actũ ſit d ratiũcula illa nſa pecũiaria: & an mihi fortaſſe fumũ uẽdideris. Ita. n. uidẽ quã doq dẽ qd exoraſſe te mea cã Alexãdrũ nõ ſeuerũ illũ: ſed florentinũ ficoſum iſtũ affirmabas: nulli oio uſui mihi eẽ cognoſcã. Quod ſi Verconii turini factũ meminiſſes aut nihil temere affirmaſſes: aut fumo uercõii te obnoxiũ eẽ iudicares. Verũ hæc locati ſimus. Tu ſi me amas: cura: ne mihi diuti⁹ ab amico nugatore uerba denẽ: q̃ nõ tã inutiliter emere: q̃ pulcherrime uẽdere conſueuimus: Vale. ex papia pridie Cal. ianuarias Mcccli.

¶ Franciſcus Philelphus Nicodemo Trãchedino. S.D.

IT ſi arbitror ex colũbano te factũ irĩ certiorẽ: q̃ mihi moleſtũ ſimul: incõmodũq; fuerit qd meæ ille pecunſolæ tardius ad me ierint: tamẽ ea de re cõmonẽdũ putaui: ut intelligas ẽt meis litteris.

nihil te potuisse,hoc tpe mihi gratius facere q̃ qđ admodũ tẽpestiue & iucũdissima simul epistola & dissolutiõe alieni æris adfueris. Itaq; hẽo tibi gras:q; ñ fis passus diutius mihi icõmodari uel cũ aliquo labore tuo: Ficosum aũt illũ dii deæq; oẽs pdãt:q auaritiæ suæ sorditatisq; maluerit:q̃ uel amicitiæ uel officii meminisse. Vale.Ex Mediolano pridie Cal.ianuarias.Mcccclı. ¶Franciscus philelphus Iacobo bicheto.S.D.

TVũ cõsiliũ suꝫ secutus.A diui:quos iussisti.Perhumaniter oẽs pamiceq; respõderũt.Sed eo in te uno maior spes mihi cõstituta ẽ:qđ es & bonus & mecũ uetere beniuolẽtia cõiũctus. itaq; tuum fuerit qđ munus pbenigne aggressus es:id recte & ex snia tua meaq; absoluas. Vale. Mediolãi ex ædibus nr̃is pridie. Cal.ianuarias Mcccclı. ¶Frãcis.phlelphus Maternlão braschæ.S.D.

QVod hortatus es:fecimus.Puto oia nobis secũda fore:si rẽ capessere uolueris ea diligẽtia.q̃ sẽp cõsuesti:id qđ ut facias:te plurimũ rogo. Vale.Mediolani ex ædibus nostris pridie Cal.iãuarias Mcccclı. ¶Franciſci Philelphi epistolarum liber decimus.

¶Franciscus philelphus Blasio axereto.S.P.D.

HEri Laudẽ ueni rei priuatæ gra atq; meæ ad pricipẽ:q̃ puto me ex snia mea cõfectuꝝ:Offẽdi hic genuẽses nõ nullos:ex qbus cũ de te q̃ssem:oẽs optata mihi renũciarũt:qppe q dicerẽt bene ualere te atq; frui otio:Quod audiẽs sum p nr̃a beniuolẽtia uæhementissime lætatus:nã tuã oẽm iucũditatẽ mihi iucũdissimã eẽ iudico:ac uolo.Cupio aũt fieri abs te certior qui sit fructus otii tui:Nã frui otio ut desidiosi atq; iertes solẽt:qui somno & uẽtri sese dediderunt:nõ multũ differre puto a pecudũ uita:quæ nihilo delectantur nisi iis:qbus sensus leuis suauiterq; mouet. At ego te ab eiusmodi fructu otii alienũ arbitror.Non.n.te latet ea eẽ ppria hois munera ut uel agat aliqd semp dignũ natura sua aut intelligat.quoꝝ alterũ est animi totũ ob idq; diuinũ maxie.alterũ uero corporis cõsilio tamẽ atq; impio animi obtẽperãtis. Vtrũq; te pulcherrime posse facere nõ ignoro. Nã & doctus es & prudẽs.p doctrinæ præstãtiã in eoꝝ cognitionẽ uenimus:qbus dei reddimur simillimi. Prudẽtia uero qđ in rebus humanis expectẽdũ ultãdũq; sit:quæ cõmoda seq q̃ aspernari oporteat incõmoda:facile ostẽdit. Satis ex his debes itelligere:qđ abste uelim.Legis ne aliqd an rusticaris: Vale.ex laude Cal. ianuariis.Mcccclii. ¶Franciscus Philelphus Nicolao frægoso Genuẽsiũ pfecto.S.D.

EXistimo ppediẽ fore:ut filius mihi dilectissimus Ioãnes Marius Mediolanũ redit9 faciat istac iter:quẽ etsi certo scio abs te oia mea cã exoraturũ:tñ uolui intelligeres nihil te mihi gratius facere posse:q̃ si dederis operã:ut & tuto & q̃facillime & q̃primũ ad nos eat. Vale.ex Mediola.idibus ianuariis.Mcccclii. ¶Franciscus philelphus Nicolao uaroni.S.P.D.

AMdiu nihil de te audio. Itaq; nõ possum non timere:neqd tibi q̃ nolim:acciderit. Quare si me amas:leua me hac oi sollitudine.Hoc mihi uix facere gratius hoc tpe qcq̃ potes. Vale.ex Mediolano.xv.Kal.februarias.Mcccclıı. ¶Franciscus Philelphus petro perleoni.S.D.

ARẽtũ nr̃m uelim cã mea diligas:eiq; qbuscũq; rebus poteris:faueas:nõ uerbo solum:sed multo magis opa.Hoc erit mihi admodũ gratũ. Vale.ex Mediolano.xi.Cal.februarias.Mcccclıı. ¶Franciscus Philelphus Ioanni Aurispæ.S.D.

AEque mihi amicus est:qui tibi meas reddidit litteras:atq; tibi:qui eas scripsit.Itaq; hunc etiã mea causa in amicitiam uolo admittas:& quibus erit opus:studiis omnib9 prosequaris. Vale.ex Mediolano.xi.Cal.ianuarias.Mcccclıı. ¶Franciscus philelphus Baldassari risino.S.D.

ACcursi9 Pisan9 cognomẽto bon9 cũ eẽt ab me rogat9:ut duodeci illas Plauti comœdias:q̃ proximis annis sunt in Italiã aduectæ e Germania:mihi excriberet:earũq; exẽplar a te peteret:respõdit ptim phũaniter ptiꝫ diffidẽter:qppe q diceret se mihi plibẽter gratificaturꝝ:sed te nemini eiusdem exẽplum crediturꝝ.Itaq; facito:si me amas:ut qđ de te bonus accursius dubitarit: mẽdaciũ dixisse uideatur.Sic.n.etiam intelligemus:q̃ ipse de sese uerus esse uelit. Vale cum tuberibus tuis.ex Mediolano.xi.cal.februarias.Mcccclıı. ¶Franciscus philelphus Matthiæ triuiano.S.D.

SI me amas:sicuti certe facis:uelim:q̃primũ adeas cicchũ nr̃m:eũq; roges meo noie:ut lras talis det ad hos ducales rei pecuniariæ magistros:qlis maxime oportet. Nam hi ut sunt hoies strenui nũmos semp cudũt:excudũt ãt nunq̃.Malũbriana uero grauitas ne tãdiu fit grauis:cupio nã comitẽ Lodouicum scio esse mei pmemorẽ:sed puellaris ludicri multo magis:cui profecto si pedibus caueret:longe minorẽ operã impenderet. Vale.ex Mediolano.xi.cal.februarias.Mcccclıı.

¶Franciscus philelphus Lodouico gonzagæ Mantuano.S.P.D.

PRoximis dieb9 lras ad te dedi:qb9 itelligere haud obscure potuisti:quã mihi rẽ gratã eãdẽq; admodũ necessariã factur9 esses:si q̃primũ ad id qđ petierã:te humanũ ut soles semp:benignũq; pstitisses. Nũc aũt qđ scriberẽ:noui nihil acciderat:nisi ut te rogarẽ:orarẽ:obsecrarẽ:id p animi tui magnitudine efficeres:ne me cõctãdo ambiguũ ex certo redderes:Nã etsi tua erga me dilectiõe mihi certius esse uix qcq̃ põt uereor tñ:ne quãdoq; dilectio cũ difficultate certamen ineat. Sed quo bonum difficilius est:eo carius & laudabilius duci solet. Itaq; sic difficultatẽ istã:si qua tãdẽ nõ tuo:sed fortunæ uitio apud te est:beneficẽtia atq; idustria supabis:nihil apud me gloriosius nihilq; magis obseruãdũ colendũ pdicandu m te munificentissimo principe futurꝝ est. Vale.ex Mediolano.xi.kal.februarias. Mcccclıı.

¶Franciscus philelphus Lodouico casellæ.S.D.

NArrauit mihi Marius filius:q̃ta se mõ humanitate Ferrariæ excepis:utq; nihil ptermiseris: qđ si bi cõductuꝝ existimasses.Hẽo tibi gras:qđ oi in re beniuolẽtissimũ tuũ erga me aiuꝫ assidue declares. Vellẽ aliquã mihi occasionẽ offerri:qua tua cũ dignitate & cõmodo meũ in amorẽ ligdo

cognoscetes: itelligeres ꝓfecto neminẽ eẽ: cui carior sis q̃ mihi. Quã q̃dẽ rẽ quoniã tibi pspicuã eẽ, arbitror reliquũ ẽ: ut me diligef amareq; pseueres. Id'ãt cumulatissime te ꝓstitisse iudicabo: cũ operã dederis: ne frustra ad tuũ ꝓstãtissimũ & ingẽti aio pricipẽ scripsisse uidear. Vale. ex Mediolão. xi. Kal. februarias. Mcccclii.

¶ Franciscus Philelphus Lodouico Gonzagæ Marchioni Mãtuano. S.P.D.

QVod phumaniter ut sẽp oia soles facturũ te recepas: id pbenigne ad cõstitutũ tps ac mũificentissime effecisti. Quæ res uix dici queat: quãtã mihi uoluptatẽ attulerit: cũ intelligo, i dies magis magisq; te dissimillimũ esse multoq; principũ: q pollicitis liberalissimos se pstãtes sunt dissoluendo aut auari aut difficiles. At oẽ liberalitatis munus laudari tũ maxime debet cũ uel spõte fit uel libẽter. Nulla. n. uirtus est: cuius actio fuerit cũ animi ægritudine: id q̃d etsi uirtutibus oibus ẽ cõe: nulli tam magis est ꝓpriũ q̃ liberalitati ac beneficẽtiæ. Hãc aũt laudẽ ad gloriæ tuæ cumulũ accedere nõ possũ eq̃dẽ pro mea erga te obseruãtia nõ magnope lætari. Vellẽ aliq̃ mihi facultas eẽt: qua itelligere pspicue posses quãt? est amor in te me? quãta fides: quãta pietas. Sed ne sim lõgior: q̃ te uelle ꝓ magnitudine animi tui aiaduerto: habes me tibi totũ uel peculiari quodã iure ac plane tuo. Quid. n. tua cã nõ audeã: cui me uideo eẽ carissimũ. Vale. ex Mediolano. xi. Kal. februarias. Mcccclii.

¶ Fran. Philel. Nicodemo Trãchedino. S.D.

OMnia sunt desyderãti tardiora: ob idq; uel sollicitudinis plena. itaq; potes itelligere: q̃ mihi rẽ grata facturus sis: si ad ea oia mihi q̃primũ respõderis q̃ me interesse cognoris: si primisq; an liceat istac ꝓ fidẽ publicã iter facere ad Alphõsum regẽ: id q̃d ab ornatissimo eqti aurato. Angelo actiolo ut meo noie petas: uolo. 's. n. mihi hinc abiẽs pollicit? ẽ nihil se omissurũ: quo mihi gratificaret. Vale. Ex mediolão. xii. Cal. februarias. Mcccclı.

¶ Frãciscus philelphus Nicodemo Trãchedio. S.D.

SCriptis iã & obsignatis supioribus lris reddita mihi est epistola tua: quæ cãm serius respondendi nõ minus honestã q̃ necssariã fuisse exposuit. Quod optimo erga me aio eẽ affirmes cosmũ me dicẽ uirũ illustrẽ: uæhemẽter gaudeo: Cui ut in amore officioq; respõdeã: dabo operã diligẽter. Quod istac iter facere ꝓfecturus ad regẽ tuto possim: etsi ita futurũ spero iustitiæ fisus: nolim tñ fabis caput cõmittere: ne fortasse ꝓ imprudẽtiã nigræ uertẽt i albas. Quaf si publicæ fidei lras ire ad me uidero: utar amicoq; tuoq; potissimũ cõsilio. Sin secus fuerit: iter capiã per flaminios. Carnioriolũ suauissimi andreæ nfi alamani in dies expecto. Faciat deus: ut capreæ iam incessu: q̃ testudinis uti malit. Vale. ex Mediolano. x. Cal. februarias. Mcccclii.

¶ Franciscus Philelphus Angelo actiolo eqti aurato. S.D.

ET q̃d ego: cũ hinc esses abiturus: abs te petierim: & q̃ mihi plibẽter ipse corã recepis te facturũ ꝙ petierã: tũ ego memoriter memini: tũ ipse oblitus eẽ nõ debes: Nã qui unus oiu; officiosissimus eẽ in amicos soles: qui fieri queat: ut mei nõ memineris: quẽ sciã tibi esse carissimũ: Quã quidem meã de te opinionẽ ut re ꝓsenti cõfirmes: tui est uel offici: uel humanitatis. mihi certe rẽ feceris adeo gratã: ut aliud hoc tpe gratius nihil possis. Vale. ex Mediolano. x. Cal. februarias. Mcccclii.

¶ Franciscus Philelphus Nicolao Varoni. S.P.D.

MIror moleste tulisse te q̃d in litterarũ mearũ inscriptionibus ab me sis & philosophus: & medicus appellatus. At ego cũ te scirẽ iãpridẽ artiũ: ut uulgo uocãt: & medicinæ Patauii donatũ insignibus id q̃d honori maximo ducis: te tuis titulis decoratũ uolui. Quare ãt nolis honorari: nõ iteilligo ni fortassis medicoq; mathula tibi odio est: Quasi minus in maxima semp laude apud ois nationes fuerit medicina: cui? inuẽtio in Apolline refert: estq; disciplinarũ oiu; pria. Erras tu ꝓfecto: q̃d ita sẽtias. Essecq; tibi uideris inimicus: q tibi tanq̃ ignominiæ ducas: q̃d honori fuisse Achilli Homerus in iliade optimus ẽ testis: cũ ille ex aeris intẽperie atq; ui solari de pestilẽtia iudiciũ tulit. Verũ cõtẽdere tecũ nolim. Nã ne q̃ philosophiæ te posthac neq; medicinæ laudabo: qui utraq; disciplina excellis plurimũ. interim ueli; mihi ignoscas: q̃d te plus amarim: q̃ ipse abs te amaris. Vale. Ex Mediolano. x. Cal. februarias. Mcccclii.

¶ Franciscus philelphus Xenophonti filio. S.D.

FAcito: q̃primũ adeas meo noie Cardinalẽ Nicænũ Bessarionẽ: atq; ab eo petas: mihi ut cõmodet in mẽsẽ unũ Sextũ Empicũ ex pipatetica disciplina philosophũ & acutũ & eruditũ. Nãis etiã mihi ẽ: sed pluribus in locis: ut ita loquar: fenestratus: itaq; ex eius codice: si melior fuerit: cupio meũ emẽdare: Sin fortasse deterior suus: emẽdatior, redibit ad dominũ: quod si suũ codicẽ pegrinari fortasse noluerit: meũ istuc: si ita maluerit: ꝓpediẽ mittã: modo ipse huiusmodi emendandi ꝓuinciam cupiam delegauerit. Vale. ex Mediolano. x. Kalendas februarias. Mcccclii.

¶ Franciscus philelphus Galeatio episcopo mantuano. S.D.

SVm lris Xenophontis filii factus certior q̃ humanæ & pbenigne tuæ ad me epistolæ respõderaq; ea nunq̃ ad te pueniisse. Itaq; paucis q̃si repetã: q̃ pluribus scripseram. Hẽo tibi gras immortalis q̃ me prius amaris: q̃ uel cognoris: uel uideris. Quod aũt Xenophõta filiũ in tuã charitatẽ admiseris: uix dici queat: q̃to me cẽseã beneficio abs te affectũ: qppe q filiũ non dubitẽ in uirũ optimũ breui euasurũ: si tuis se moribus sanctimonia. q̃ imbuerit. Reliquã uero benignitatẽ tuã quã mihi tã alacri aio polliceris: libẽter audio: ãplectorq; libẽtissime. Quid ãt sim tibi relaturus ꝓ talibus tuis erga me meritis aliud maius hẽo nihil nisi me unũ fore: quẽ peculiari quodã iure tuũ sp possis existimare. Vale. Ex Mediolano. x. Cal. sextiles. Mcccclii.

¶ Franciscus Philelphus Xenophonti filio. S.D.

QVod turci Cõstãtinopolin ꝑmũt obsidione. fero pmoleste. Reliq̃ uero que scripsisti: me oia delectarũt: in primisq; q̃d ꝑsuli tuo carus iucũdusq; sis. incumbe mi fili: & te ad istius innocẽtissimi & sapientissimi uiri continẽtissimos modestissimosq; mores effinge atq; compone. Hac una re nec mihi facere gratius quicq̃ potes nec tibi laudabilius. Vale. Ex medio. x. Cal. sextiles. Mcccclii.

¶ Franciscus philelphus Bernardo iustiniano Leonardi filio. S.D.

PEtrus Thomasius doctissimus phūs & eloquētissim⁹ medicus cōmonuit me suis lr̄is scripsisse te mihi iāpridē: dedisseq; tuā ad me epistolā p id tpis uiro patritio Nicolao Barbo ad Nicolaū uaronē: ut ls illas cōtinuo & cōmode ad me daret. Ego aūt neq; tuas neq; Thomasii lr̄as ihāc diē accepi. Quare uel uaronis lr̄æ ad me datæ nō sunt: uel eæ fortassis ob iter interceptæ. Itaq; rogo te: ut humanitatem p̄nam moresq; imitatus nolis in scribēdo esse difficilis: curaq; si me amas: ut oīa ad me diligenter scribas: quoꝝ me desyderio teneri iādiu intellexisti. Vale. ex Medio. iiii. Cal. sextiles. Mcccclii.

¶ Franciscus philelphus Xenophonti filio. S.D.

AD decimū Calēdas sextiles simul cū meis lr̄is ad pōtificē mātuanū scripsi ēt tibi: q̄tū ꝓid tēporis tūa itereſſe nr̄aq; uidebat. Nūc āt qd uolo: paucis accipe Diodori siculi q uniuersam hist oriā nō græcā & latinā solū: sed etiā barbarā græce scripsit: mihi sunt ab initio sui opis libri qnq;. Audio i Italia his plures esse: quos christoforus garotonus choronēsis eps qui a Turcis modo occisus est: aduexit ex græcia. Volo rē diligētissime odoreris: an ii Romæ reperiant: qd si ita sit: fac me q̄primum certio rē: an istic librarius græcus sit ullus: q id opis excribēdū assumere. Tu interim opetā dabis: ne te musæ desti tuant: q d facile consequeris: si litterariæ malueris q̄ pecuniariæ rei hēre rōnē. Vale. ex Mediolano pridie Kalendas sextiles. Mcccclii. ¶ Franciscus philelphus Xenophonti filio. S.D.

QVod pridie calendas Augustas cum ad te lr̄as dedi: scribere sum oblitus: est mihi nuper renūciatum qd carmen ad Baptistā Alberthum anno superiore ex Cremona scripseram: id ei reditū nō fuisse. Quod uerum ne an falsum sit: nescio. Tu qui Romæ nunc agis: poteris intelligere: qd i rē sit. Ego carmen ipm dedi ad te: ut si minus sit redditum. q̄primum isti reddendum cures. Ad hæc me uelim facias certiorem: quod de Diodoro siculo iusseram: p̄terea. siquid de re constantinopolitana est auditum: quicq; istic patriarchas aut egerit aut actu rus apud pōtificē maximum sperat. Tu ne tibi desis: q̄dili gentissime prouideto: hoc est: ne musaꝝ hospitio arsperneris. Vale. ex Mediolano. v. idus. sextiles. Mcccclii.

¶ Franciscus Philelphus Baptistæ Albertho. S.D.

DEderā ad te anno supiore Cal. octobribus ex Cremona carmē nō tā uoluptatis capiūdæ q̄ uelut renouādæ ueteris amicitiæ gr̄a. Sed id cū tibi nō eē redditū accepissē iccirco iterū dādū iudicaui ut & tibi aius meus fieret explorator. & ipse ne frustra qcq̄ uel lucubrasse. uel lusisse posse; existimari. Nā æque uersu: ut nosti: atq; p̄sa delectari cōsueui nec alienū cēseo ab officio meo: ut quos cūq; honestus mihi amor cōiunxerit: eosdē honestus quoq; memoriæ labor monimētis lr̄arū mecum perpetuo cōseruet. Quare quū absoluto iam uersibus decem milibus satyrarū ope me ad lyrios modulos retulissem: in primis etiā tu: q ab oi satyra tanq̄ abhorrueras: occurristi: quē inter familiarissimoꝝ commemorationem nulla obliuio aboluerit. Itaq; id carminis iterum ad te dedi. Tu uelim tuū des ad me momum: quem audio: si adhuc eum absoluetis. Vale. ex Mediolano. v. idus augustas. Mcccclii.

¶ Franciscus Philelphus Nicolao Varoni. S.D.

PEtrus thomasius p̄clarus in philosophia uir atq; idē diserti ssimus medic⁹ mihi nup scripsit mirari se q̄ nihil unq̄ ad ea respōderi: q̄ āno supiore & ipse utr p̄stitius Bernardus Iustinianus Leonardi fili⁹ a me p lr̄as petiisse. Huic ego cū respōdissē nullas p id tpis neq; suas nec Barnardi lr̄as mihi redditas: monuit rursum eas abs te repeterē: qppe cui uir nobilis Nicolaus barbus illas tibi ad me dedisset. Quare si ita est: rē mihi facies admodū gratā: si ostēderis: qui ea de re actū sit. Vale. ex Mediolano. Kal. nouēbribus. Mcccclii. ¶ Frā. phi. Frāciſco scalamōti equi aurato. S.D.

VEerer p̄fecto: ne tu me uel obliuionis uel negligētiæ accusares: q̄ ia; tot ānos nullas ad te lr̄as dederim. Sed eo puto in me eē æqorē: q̄ iāpridē cognoris eo me eē ingenio: ut neq; hoīem amicissimum obliuisci queā: nec ullā p̄pemodū uirtutē offerri patiar: q̄ magis delecter q̄ diligētia & officio. Dedi ad te lr̄as bis: & iterū: posteaq̄ nihil rēderas. Dediq; ad te libros de exilio: q ubi post nō parū tpis ad me reuertissent: renūciarūt nequaq̄ te offendisse: qppe qui abesses Anchonæ in Dalmatiam. Miratus autem sum ubi redisti Anchonā nil oīno scripsisse mihi. Itaq; tibi cauēdū ē: ne aut negligētiæ accuseris: aut obliuiōis. Cæterū dāda est opa ut qd tps intercepit: reficiat diligentia: hoc est: ut q̄sæpissime ad me scribas: id quod me tecū obseruaturū bona fide polliceor. Vale. ex mediolano nonis septēbribus. Mcccclii.

¶ Franciscus philelphus Nicolao Varoni. S.D.

QVdius q̄ntus alteras ad te lr̄as dedi: qb⁹ ostēderā me nup factū a Petro thomasio ex uenetiis certiorē āno supiore cū me Cremonā recepissē: & suo & bernardi iustiniani nie tibi ab nicolao barbo lr̄as ad me datas: quas egdē ipe nūq̄ accepi. itaq; rogo te: ut me q̄primū cōmonefacias: si quid hac de re certi habes: Hoc erit mihi uehemēter grat̄ū. Ad hæc scire ex te cupio: qua uia Plinii de naturali historia mihi cōparare queā. Audio. n. hunc esse apd uos doctissimo auriſpæ Guariniq; diligētia recte emendatum. Neq; librarioꝝ penuriā eē puto: ubi oīum bonoꝝ qbus ciuilis hoīum fœlicitas constare existimatur. exundat affluentia. Vale. ex mediolano nonis septembribus. Mcccclii.

¶ Franciscus philelphus petro perleoni. S.D.

EAmiliares Ciceronis epistolas quas petebas: uænalis iuenim⁹. Eas si habere cupis: ducatos decē mittas: oportet: Id. n. precii oīno se uelle dicit librarius Melchior. Nec alius huiusmōi codex apd aliū quēq̄ uænalis repit. Codex uero hic epistolaꝝ & pulcher ē & nou⁹ & satis emēdate script⁹. Rem paucis tenes. Tu qd fieri uelis: significato lr̄is τὴν Δεβούλην ὑπὸ γε σῶσον. ὡς ἀπὸ γεγραφα. Vale. ex mediolano. vi. idus septembribus. Mcccclii.

¶Franciscus Philelphus Ioanni Mario filio. S.D.

VBi gentiũ te contineas: nescio: istic ne casale an alte ri. Petrus perleo familiaris noster fecit me nuper suis lris certiorẽ breui futurũ: ut Ariminũ repetat: id qđ ante significaui tibi: q̃re si tu uelis locũ eius præmiũq; subire apud genuenses i eruditiõe publica: se facile datur; opã effecturũq; : ut tibi ex snia res succedat. Ad hæc qđ te arbitror nõ latere Iheronimus bindotus læuir tuus est mõ florẽtiæ cõlectus in carcerẽ. Nisi istinc ab illustri marchiõe cuius noie aragonũ regẽ Orator petebat: eius liberationi consultum fuerit: est q̃diutissime futurus in ea fortuna. Nos omnes ualemus recte. Et te & Mariaz & filios ualere plurimum opto. ex Mediolano. v. Kal. octobres. Mcccclii.

¶Franciscus philelphus Andreæ alamano priori populi florentini. S.D.

GRatulor tuæ ꝑsenti expectateq; dignitati. Nunq̃. n. sũ ueritus te ante diẽ: ut sta dixeri: ad istũ honoris gradũ puẽturũ: Nã ut sta crederẽ: tua uirtus singularisq; prudẽtia mihi psuaserat. Nõ. n. cũ iis sentio: qui prudentiã iuuentuti subtrahũt: quasi peculiari quodã iure ea senectuti sit dãda. Sed neq; indoct⁹ senex habẽdus sit prudẽs: neq; doctus adolescens iprudens: Nã multo plura rez hu manarũ exẽpla atq; documẽta tradere nobis q̃at lectio diligens & multiplex eruditio q̃ longissima etiã hois unius ãnositas. Quare cũ & ingenio te accerrimo eẽ pspicerẽ & diligẽtia singulari: tãta ꝓterea doctrina. q̃ta æqliũ tuorũ neminẽ: facile itelligebã ꝓpediẽ fore: ut in altissimũ dignitatis gradũ tua te respu. tolleret. Q đ igf prudẽtia auctoritateq; apud tuos florentissimos ciues æq̃ uales atq; eloquẽtia & disciplina : nõ possũ tibi nõ admodũ gratulari. Deus fortunet tuos cogitatus: efficiatq; : ut ingẽtibus tuis præclaribusq; uirtutib⁹ hominũ existimatio gratitudoq; respõdeat. Ego autem ne meæ litteræ omnino uacuæ ad te irent: has duobus sum munusculis comitatus: quorum si te primis floribus delectatum uidero: mox quoq; maturi fructus cõsecuturi sunt. Vale. ex Mediolano. v. Kal. octobres. Mcccclii.

¶Fran. philel. Nicolao Varoni. S.D.

VIsforto bergomensi disertissimo iurisc̃onsulto lras ad te dedi nonis septẽbribus: qbus nõ obscure debes itellexisse: qbus in rebus tua mihi & opa & ope ẽ uæhemẽter opus. Quare maiorẽ i modũ abs te peto cõtẽdoq; si quid es unq̃ mihi gratificaturus: qđ oium maximi fim facturus: effice ne uideat frustra tuũ officiũ postulasse. Vale. ex Mediolano pridie kal. octobres. Mcccclii.

¶Franciscus philelphus Iacobo camerinati. S.D.

LEgi lras tuas pro amicitia nra: ut debui: libẽtissime. & quo in me munere usus es: nõ potui nõ lætari: ut q̃ bẽiuolẽtissimũ aium erga me tuũ oibus i rebus pspicuũ facias. Quod autez ad epistolas meas attinet: quãtũ uidere uideor: te uiuũ adhuc potauit læthe: quẽ apud iferos fabulãt. Nunqd oblitus es: cũ te ultimũ uidi dixisse mihi circiter Cal. ianuarias laude Christoforũ marlianũ pbũ adolescẽtẽ: & pauculũ illud ferici pãni & epistolas meas quẽadmodũ ipe per epistolam iusserã: tibi tradidisse Pollicitusq; es ꝓpediẽ fore: ut Mediolanũ peteres: & ea oia ad me ferres. At uenisti tu qdem mediolanũ non multis post diebus. Neq; prius audiui uenisse te: q̃ abiisse cognoui. Nec multo post mediolanũ rediit christoforus idem marlianus: qui de non mediocriter apud me quæstus ẽ: qđ tanq̃ fidei suæ diffidẽs alium sibi ad res meas tuẽdas prætulissem: quin ẽt metuere se: ne unq̃ meas illas mihi epistolas redditurus esses. Huic ego q̃ mihi & fide & obseruãtia erga me iãpridẽ perspectus esset: tũ respõdi qđ opus fuit ad me purgãdũ: tũ ẽt ad ieci nullo modo posse fieri: ut qui eẽs liberalissimus: auaritiæ obnoxius uideri uelles. Nunc igit uideo te tui oblitũ ꝓpe q dedicere uidear: q̃ & ipse dixeris: & ego uera fuisse certo scio. Itaq; si me amas: si uis tuuz apd me beneficiũ unq̃ inter moriturum: da operam: ut colligas cogitatus tuos: ac memoriã ad te reuoces: quærasq; diligenter: quo in scrinio epistolæ meæ latitent: easq; q̃primũ ad me des. Quod si feceris: non modo mihi satisfacies: sed plæriscq; rerũ meaz studiosis morẽ geres: qui me quottidie obtũdũt: qđ minus eoz uoluntati inseruiam: cupiunt. n. eas scribere. Nec mihi aliud ullum exemplũ est. Accedit ad rẽ: qđ grãdiusculã illam epistolam ad Charolũ regẽ Francorũ: quod eius rei tu ex me iãpridẽ audisti: nõdũ misi trans alpes. Itaq; lucubratiũlã illam quãcunq; meã habitã esse frustra nõ possum non permoleste ferre. Fac ergo ne beneficium tuum fuisse maleficiũ uideatur. Vale. ex Mediolano kal. octobribus. Mcccclii.

¶Franciscus philelphus Andreæ alamano priori populi florentini. S.D.

RAphael nger uiraginis huius splendidissimæ Mariæ blãcæ auunculus ut ẽ acerrimo uir igenio & prudẽtia singulari: nouũ quoddaz & salutiferũ opus excogitauit: quo ꝑstantissimus princeps nr̃ cum ad suã sociorũq; tutelã & incremẽtũ: tum in hostiũ pniciẽ atq; exitiũ uti queat. Subducta .n. q̃diligentissima rõne facile pspicueq; inuenit triremiũ classem ẽt peringentẽ rebus oibusq; ornatissimã & expeditius & longe minore impensa parari exædificariq; posse apud principicem nostrũ q̃ usq; apud alios in Italia. Quam qdem rem ad uos ut audio: idem Raphael nuper scripsit. Itaq; nõ sum ueritus te hortari: id in senatum ut referas: cunctisq; psuadeas tuis & collegis & ciuibus: q̃ta sit ad uestram rẽpu. utilitas puentura: si opera dabit: ut hac hyeme dũ cessat ab acie ad fabricãdã profligandãq; huiusmodi classem cõmuni huius principis sociorũq; oium & consensu & apparatu ois cura: ois diligẽtia impendat. Vix profecto res cœpta fuerit: tantus illico terror hostilẽ fastum inuadet: ut nemini cuiq̃ neq; spes nec fiducia reliquatur nisi in huius principis sociorũq; clæmentia. Tu quod facto sit opus intelligis. Ego aũt Deum oro: ut res uestras indies magis magisq; fortunet. Vale. ex Mediolano pridie nonas octobres. Mcccclii.

¶Franciscus philelphus xenophonti filio. S.D.

POst eas lras: quas mẽse iunio dedisti ad me cũ primum a Philippicis balneis Romam rediisses: alias abs te nullas accepi: cũ plæreq; interi meæ ad te ierint. Itaq; non possum non mirari. Veritusq; sum: ne qd tibi quod nolim ex ista æxtui aeris intemperie acciderit. Non. n. adeo est iter in-

tercluſum:ut nemo dño iſtic ad nos ueniat. Quare fac ſi potes:ut me q̃primũ leues ae aĩ ſollicitudine: ad ea q̃ ſingulatim reſpõdeas quæq̃ nõ unis'litteris tibi ſcripſerã. Et qm̃ ſignificaſti nõnullos eẽ Romæ:q cuperẽ horum aliquid legere:quæ ab me in pra ſentia ſcribuntur:duoꝝ operꝝ ueluti frõtiſpicia tuꝝ Sphortiados: tum de uita & rebus geſtis Frãciſci Sphortiæ:cũ hiſce lr̃is ad te dedi. Tu fac:ut quicquid otii nact⁹ fueris:cõ ſumas in litteris atq̃ diſciplina. Nos hic oẽs ualemus recte. Veniſſem Romam:ſi facultas a principe facta eſ ſet. Vale. ex Mediolano ſeptimo idus octobres. Mcccclii.

¶ Franciſcus philelphus Bartholomæo meliõ. S.D.

MIhi pater tuus uir optimus & mei amantiſſimus hoc die renunciauit:cum iã litteras ad Xenophõ ta filiũ oſignarã:te ſibi ſcripſiſſe Mãtuanũ põtificẽ abeſſe ab urbe & cum ex eo Xenophõta quoq̃:quare quas meas fidei tuæ litteras cõmiſerã:eas te reddere nequiſſe:eſſeq̃ apud te. Feciſti tu q̃ dẽ recte:q̃ bona fide lr̃as apud te ueluti depoſitas:tueri malueris:q̃ uento cõmẽdare. Itaq̃ cũ his tuis alias quoq̃ ad filiã ab me datas:tandiu eẽ apud te uolo:quoad ille Romam reuerterit: Qui ſi diutius di ſtulerit reditum ſuũ & priores & poſteriores lr̃as ſoluas:uolo:& q̃ arcana ſũt ea ne efferas:in reliquis uero ui cem filii geras. Vale. ex Mediolano. viii. idus octobres. Mcccclii.

¶ Franciſcus philelphus Iacobo camerinati. S.D.

ET ſi tuum munuſculum mihi fuerat pgratũ:quippe qđ ab amiciſſimo erga me aio factum intel ligebã:multo tñ & gratius fuit & optatius:qđ ſecundis litteris tuis me feciſti certiorẽ epiſtolas qui bus nõ æquo animo carebã:inſperato tibi reptas eẽ:Nã earũ amiſſio eo mihi erat moleſtior quo niam nullo altero abundabã exemplo. Tantas igit̃ hẽo tibi gratias: ut maiores habere hoc tpe nullas queam. Teq̃ ẽt atq̃ ẽt rogo:ut iſtas ad me fido alicui nuncio q̃primũ des. Quod ſi alius nemo prius oblatus fuerit:eas aut Antonio trecho uiro humaniſſimo:ab quo ad Matthæũ piſaurenſem mei amantiſſi mũ mittant̃:aut uiro inclyto Rainaldo fulginati confeſtim ut tradas:uelim. Vale. & ſiqua in re mea tibi ope ra opus eſt:me utere arbitratu tuo. Ex Mediolano. vii. idus octobres. Mcccclii.

¶ Franciſcus philelphus Sceuæ corti iuriſconſulto & equiti aurato. S.D.

AMbroſius gentilis derthonenſis iuriſcõſultus ſuo qdẽ iudicio admodũ prudẽs:meo ãt nõ impru dẽs oio heſterno die me offendit in aula ducalis curiæ incedẽs frõte ut plærũq̃ ſolet:reſupina. In datuſq̃ opiniõe ſui appellat me inſolẽtius uoce altiore o Philelphe inquiẽs: quid minus fungeris officio boni uiri:quid iſtud inq̃: Sum. n. ueritus neqd fortaſſe perperã p imprudẽtiã ppetraſſem: Tũ pygmæus erectus in dygitos elataq̃ ceruice ſubdidit multo petulantius: At ex tu quidẽ fraudolẽtus: q Sceuæ corti nondũ aureos quinq̃ diſſolueris:q ex q̃ttuordecim reliqui ſunt:quos ei debes'ex pẽſiõe domus quã Papiæ ãno pximo cõduxiſti:cũ Mediolano metu peſtilentiæ abeſſes. Hæc ego audiens cœpi primũ ſto machari paululũ:ut uix me cõtinueri:qn ſtulẽ nebulonẽq̃ appellarim. ſed mox cõtinui me:ſubiecíq̃ ſub ridens. Vellem eqdẽ Ambroſi:ut nõ minus grauitati ſtuduiſſes:q̃ iuri ciuili:qđ ſi feciſſes modeſtius loque reris. Tũ cœpit ille magis magiſq̃ excandeſcere. & ranq̃ inſaniẽs ergo me ingt leuẽ eſſe dicis: & eandẽ uocẽ ẽt ẽtq̃ ingeminãs cũ clamore mouit nõ mediocrẽ riſum aſtãtibus. Aecurrerãt. n. nõnulli:ut fit. Quid mult Indolui eius uices:q dũ fugeret leuitatis:ut ipſe dicebat:nomẽ:ab oĩbus ẽ leuiſſimus iudicatus. Nũc autẽ ad rẽ ꝓpius accedo. Ego mi ſeæua cõduxi domũ tuã. Ticini longe ẽt ære grandiore q̃ quiſq̃ annis pximis con ſueſſet:qđ ut facerẽ idẽ Ambroſius fuit in cã:is. n. ut indoctis quibuſdã gratificaret:qui meũ illuc aduẽtũ in ſcitiæ ſuæ detrimẽtoſum exiſtimãtes ita induxerãt Ambroſiũ:ut nihil omitteret eoꝝ oium:q̃ mihi moleſtiſſi ma fore iudicaſſet. Et quoniam prætoris erat aſſecla:oium primũ operã dedit:ut peſtilentialis cõtagionis ob tentu me urbe extruderet:cũ iã triduũ ante publico ciuitatis conſenſu in urbẽ receptus eſſem. id cũ ꝓtore in hibente aſſequi nequiuiſſet:uideretq̃ doctiſſimoꝝ hoium optimorũq̃ uiroꝝ eã eẽ ſniam:ut mea illic quan tulacũq̃ mora dignitatẽ ciuitati foret & priuati & publice allatura:nihil amplius aduerſus palã ut prius: ſed clã oĩa atq̃ per inſidias machinabat:alias atq̃ alias ineptias cõminiſcẽs. iidq̃ maxie nitebat̃:ne q̃ mihi facul tas foret domus cõducẽdæ:id qđ tãto ſe facilius effecturũ opinabat̃:qũ eſſet ꝓter ãni tẽpus. Tũc ego poſtea q̃ ſenſiſſem ædes tuas ẽt uacare:de his audiui frẽm tuũ humaniſſimũ uirũ Gaiũ:q qm̃ ſciſſet: q̃ta mihi ami citia tecũ eẽt:intelligeretq̃ niſi ego ædes cõducerẽ:fore ut uacuæ oĩo futuræ annũ totũ relinq̃rent̃. nõ inui tus cõditionẽ accipiebat:pſerti cũ nulla ab me cõſueti præcii diminutio fieret. Tum Ambroſius inclamitat Gaiũ nõ bñ cõſulere fraternis cõmodis:nullã. n. domũ Pphilelpho cõduci poſſe niſi hãc unã:ꝓinde locãdã eẽ quãto poſſet pluri. Idq̃ nõ faciebat illa uulpecula:ut rei tuæ mi Scæua pſpiceret: ſed ut mihi qđ cœperat incõmodaret. Itaq̃ dimidio plus dedi p mercede annua:q̃ dari antea cõſueſſet ſupioribus pximis ãnis:Nã in repatiõe horti dũtaxat aureos erogaui qnq̃ & id qdẽ ꝓter aureos q̃ttuordeci:qb⁹ definiri pẽſionẽ uoluit Hæc ãt narrata plyxius ab me ſũt:ut noſſes putaclã & malignitatẽ hois:Nã qđ Ambroſio ipſe phumanit reſpõdi:quãq̃ domus adhuc mihi obnoxia ẽ hunc omnem mẽſem quã ego reliqui liberã iã totos mẽſes q̃t tuor:cupio tamẽ uel hoctẽpore meo amiciſſimo Scæuæ ſatiſfactũ iri:cũ primũ aliquid mihi ex publico ære qđ debeat̃:ſolutum fuerit. Tũ ille inſolẽtiore quodã faſtu nil aliud inquit mihi reſpõdes: Quid aliud inq̃ poſ ſim: Meq̃ iterum ille doloſum eſſe dixit. Et ipſe rurſus adieci ſi iuri ciuili grauitatẽ addidiſſet emendatius lo queretur. Rem tenes omnẽ mi Scæua:mihi pecuniæ nullæ ſunt:pricipis ærarium:ita eſt exhauſtũ ob uora ciſſimam hanc militiũ caribdin:ut neque mihi neq̃ alii cuiquam uiro togato ſatiſſiat. Ego tibi debeo:prin ceps mihi. Non magis ego apud te ſum in crimine quam apud me princeps. Si meretur ille ueniam: meret etiam Phi. tuus. Nec tamen fore deſpero:ut mihi ꝓpediẽ diſſoluatur qđ merui. Quod ni factum fuerit pſi ciſcar i caſtra: Nec illinc prius ſim abiturus:q̃ mihi priceps ſatiſfecerit. Quod ſi minus aſſeq potero:nõ ſolũ

tibi ipſe nõ ſatiſfactã:ſed ẽt erit opus ut priuato ærario me adiuues. Nam uetere ꝓuerbio ut ſcis. Quæ amicorũ ſũt:cõia eẽ oportet. Tu interea tpis tuis grauiſſimis lr̃is Ambroſiũ derthonẽſem caſtigato. Va. ex Mediolano. v. idus octobres. Mcccclii.

¶ Franciſcus philelphus Aenico daualo equiti aurato. S.D.

DEus maleſaciat huic ꝓcellæ calamitatiq; bellorꝝ.qb⁹ meũ ad te ꝛter itercludit:nec uti licet ꝓfectione libera. Vix dici queat mi Dattale:q̃ moleſte tuleri:ac ferã iã annis quatuor cũctatione mea; eũdi ad uos:cũ multarꝝ rerũ:tũ ſatyrarꝝ cã: qppe q uæhementer doleã tot ĩ eo ope lucubratiões mihi fruſtra ſuſceptas. Sed utcũq; res hẽt:eundũ eſt tãdẽ:id qđ ad martiũ ẽ reiectũ. Satyrarũ decas qui decadas decẽ denis ſatyris ſingulati diſtributas aduerſus decẽ milia cõplectit:eſt pulcherrim⁹ cũ litterarũ notis:tũ mimis & opculis:qui ſi minus intus:ſaltẽ in cute te nõ poterit non delectare:quanq̃ puto nõ mente minus q̃ oratione lætabere. Vale. ex Mediolano. iiii. idus octobres. Mcccclii.

¶ Franciſcus Philelphus Nicolao Arcimbaldo. S.D.

QVarto idus nouembres ad Caluiſianum ueni ĩ caſtra ſphottiana:ubi ſuꝫ phumaniter & honorifice except⁹ a pricipe. Nec dubito me oĩa ex ſnia nr̃a cõfecturũ. Id factũ cũ fuerit:te reddã q̃primũ certiorem. Vale. Ex caſtris ducalibus apud caluiſianum pridie idus nouembres. Mcccclii.

¶ Franciſcus Philelphus Matthæo piſaurenſi. S.D.

SVm oĩa a mũificẽtiſſimo pricipe nr̃o aſſecut⁹:q̃ uolui. Q đ eo ẽ mihi iucundius:quo me uideo maxia ex pte liberatũ faſtidioſi iſtius lõgi moroſitate atq; ineptitudie. Tibi aũt plurimũ debere fateor:qđ mihi & re ſæpe & uerbo ſp ſatiſfeciſti. Reliquuꝫ ẽt ut ſiq̃ pecuniola meæ familiæ ante te meũ reditũ opus fuerit:iſti ne deſis. Et qcqđ dederis:adde ratiũculæ nr̃æ. Vale. ex Gammara nonis decẽbribus. Mcccclii.

¶ Franciſcus Philelphus Nicolao Arcimboldo. S.D.

OMnia mihi tribuit hũaniſſim⁹ priceps nr̃:q̃ uolui. Nũc Ferrariã iccirco paululũ diuertẽ inſtitui q; illic eẽ accepi Antoniũ quẽdã Veronẽſem:q inclyti Caroli Gõzagæ filiũ cũ ii iſtic eẽnt: erudiebat. Is cum Charolo una abiẽs ſecũ abſtulit codicẽ q̃ndã meũ:quo uitæ illæ magna ex parte cõtinẽt:q̃ a Plutarcho mirabili diligẽtia ſcriptæ ſũt. Eo igit̃ nauigo:ut huiuſmõi codicẽ recuperẽ. Ad Natalẽ chriſtianũ omnino apud uos ſum futurus. Vale. ex Cremona. iii. idus decẽ. Mcccclii.

¶ Franciſcus Philelphus Xenophonti filio. S.D.

ACcepi binas lr̃as tuas eodẽ die cũ primũ ex caſtris ducalib⁹ Mediolanũ ad. vii. cal. ianuarias reuertiſſẽ. Hasq; tu alteras ad me dederas. x. Kal. decẽ. alteras uero. vi. idus: Intellexi:q̃ ſcripſiſti oĩa. Et quãtũ uidere uideor:pegrinatiõis iſti tuæ ſacietas iã te cœpit. Quod ſi ante abitionẽ tuã Ciceroni ĩ officiis audire uoluiſſes:aut nõ abiiſſes:ꝓſerti clã patre:aut tã ſubito domũ nõ repeteres cũ nõdũ in deliberãdo neq; tẽporis nec ẽt diligẽtiæ ſatis adhibeſ potueris. Nihil tibi erat ĩ cã:quão brẽ i Romanã curiã te recipes:qppe q domi haberes: unde & melior quotidie & doctior fieres. Quod ſi prudentiæ potius q̃ ſaptẽtiæ ſtudio ducebaris:hoc ẽ:pecunia magis q̃ uirtute atq; diſciplina:licebat tibi apud munificẽtiſſimũ nr̃um pricipẽ pecũioſiſſimo breui efficiſ:ubi malles negocio q̃ otio te offerre. At fuerũt:q̃ te iduxerit. Ira q; ignoſcẽdũ ẽ adoleſcẽtiæ tuæ. Poſthac cõſules tibi fortaſſe melius. In præſentia:ut ſcribis:cupis initiari. Si religiõis amor id monet:nõ improbo:mõ ẽt atq; ẽt cogites:qđ tibi ſtatuẽdũ ſit:qđ ſequẽdũ:quã incedẽdũ uiã Nã ſi pũtas te in eccleſia fore claꝝ ſine iis artibus:q̃ apd ſacerdotes habẽ ĩ pcio:uæhemẽter erras: Nã cũ alia pmulta diſcẽda ſũt:tũ ius põtificiũ ĩ primis:oiſq; diuiæ rõnis cognitio tenẽda:q̃ theologia dicitur. Sin iccirco iſtiuſmodi deſyderiũ te corripuit:ut ſine labore uitã iucũdã ducas:q̃ tuũ ſim iſtitutũ ꝓbaturus: potes facile ex meis moribus cõiectare:Quare ſi me audis:primũ oium te ipſum colligetecum habita. Meditare iteruꝫ atq; iteꝝ quã uitam uiuere decreueris. Seu tu ſæcularem:quã uocant:elegeris:ſiue eccleſiaſticam:utram malueris:probo:modo ſit cum laude. Quod ſi omnino ad nos fortaſſe redire inſtitueris tibi ædes paternæ nũq; occludentur. Vale. ex Mediolano nonis ianuariis. Mcccclii.

¶ Frãciſcus Philelph⁹ Xenophonti filio. S.D.

CRipſiſti pximis lr̃is aliquos iſtic eẽ:q cupiãt ſcire:q̃re Sphortiadã p. ph. & nõ p. f. Iſam notari ad hæc q̃ rõne plærũq; ĩ prima ſyllaba p ae diphthongũ ſcripſeri. Accipe qđ petis utrunq; breuiter. Sphortias nõ ſolũ p. p. cum aſpiratiõe. h. & nõ p. f. a me ſcribiſ:qđ recta ſcriptura f. poſt ſ. apd latinos eẽ nõ patiſ:ſed ẽt qa nomẽ Sphortia deductuꝫ uolumus a græco:qđ ẽ ὁ σφορδὸς ſphortha id eſt fames unde & ὀσφορτίαη & γονεύη εορτὴ & apud nos ſportula. Huius ãt rei cãm qm̃ Platonẽ ſecutus ĩ eo libro q de rectitudine nominuꝫ ẽ inſcriptus:i libris de uita & rebus geſtis Frãciſci ſphortiæ ſum redditur⁹ hoc tpe omitto. Plærũq; uero iccirco p ae diphthongaſ:qm̃ deſcẽdit ἀφορτοῦ πλήρες qđ plenũ frequẽſq; ſignificat cõuerſa e. longa in diphthogonta ut in ſcæna:rhæda:lhætes:in aliiſq; permultis dictionibus uidemus obſeruari. Vale. ex Mediolano pridie idus ianuarias. Mcccclii.

¶ Franciſcus philelphus Iacobo Camerinati. S.D.

NOlim tibi ꝓſuadeas tua ab me negligi:qđ mihi ꝓmittũ tibi ſignificari:qđ mihi Cicchus Angeluſq; rñderint:Hi qđ petis:diligẽter curãr. Putãt oio ꝓpediẽ ex ſnia tibi cõſultũ iri:cõfeciſſẽtq; qđ tua cã cœperãt:niſi occupationes principis q̃ ſunt fere immẽſæ ob plures ꝓclaras legatões:q̃ uno pœne tpe conuenerunt:additũ his tãtiſp itercluſiſſent:dũ his liberẽ harũ ꝓſentia ac ſolitudine. Differri tamẽ res tua diu nõ põt. A me nullum erga te officium aut ſtudium negligeſ. Tu interim eſto bono aio. Nõ. u. quãtum itelligo:te tua fallet ſpes. Vale. Ex Mediolano. x. kal. februarias. Mcccclii.

¶ Franciſcus philelphus Renato regi. S.D.

LIteras lr̃as ad te dedi anno ſupiore his de rebus:q̃ tua maxie interreãt. Itaq; nõ poterã ñ mirari:q

nihil reſponderes: præſertim cū te humaniſſimū facillimūq; eſſe iampridem uno omnium conſenſu ſermo neq; audierā. Sed Ioannes coſſa: uir clariſſimus ideq; grauiſſimus qui mō & tuus & chriſtianiſſimi Francorū regis legatus in italiā uenit: Liberauit me oī dubitatione: quippe qui corā affirmarit nullas tibi oīo redditas eſſe lras meas. Deus malefaciat hominū uel negligētiæ uel pfidiæ: qui & me honeſtiſſimo officio: & te non mediocri: ut opinor: uel utilitate: uel uoluptate fraudarit. Quibus lras ad te dedi: Franci fuerūt oēs: quorum uni Malurticæ cognomētū ē: hoi bellicis artibus ſtudenti: & tui ut atebat: obſeruātiſſimo. Sz quoniā quæ ſcripſeram non accepiſti: ea in præſentia tibi corā exponet idem Ioānes coſſa: cui⁹ fides & diligētia tibi ſole clarior eſſe debet. Vale. Ex Mediolano. vi. Kal. februarias. Mccccliii.

¶ Fran. phi. Guilielmo Vrſino Franciæ cancellario. S. D.

Vm uir clariſſimus Ioannes coſſa regius legatus a florētinis rediturus in Franciā Mediolano itet faceret: a me petiit tuo noie libros de exilio quos ſupioribus ānis elucubrarā. Hos ego ad te iō i p ſentia dare nō potui: qm nō eēt tm tpis datū: ut excribi poſſent. Itaq; nō potui nō ferre permoleſte: q; tibi tāto & tāta dignitate uiro minus ſtati gratificari quiueri: pſertim ea i re: q̄ mihi nō minus lucūda eēt q̄ futura honorifica: Nā & te iāpridē cū ob florentiſſimi tui generis ſplendorē: tū ob illuſtrē eruditionem tu am ſingulatēq; ſapiētiā mirifica beniuolētia obſeruo: & ignarus certe nō ſū: q̄ tū ſit meo nomini ac laudi tua auctoritas incrementum allatura: ubi ſcripta mea tuo grauiſſimo teſtimonio cōfirmaris. Nec. n. debeo dubitare mea tibi uoluptati fore: qui & humaniſſimus ſis liberaliſſimaq; natura: & a me tātope diligaris: ut nihil ad amoris cumulū poſſit accedere. Dabo āt opam: ut propediē morē gerā uoluntati tuæ: Nā tū libros de exilio quos petis: tū alia plæraq; ex his: quæ a meo ingenio ſtudioq; manarū t: curabo excribi ea plane: quecūq; futura tibi iucundiora exiſtimabo. Vale. ex Mediolano. vi. Kal. februarias. Mccccliii.

¶ Franciſcus philelphus Iacobo bicheto. S. D.

Niſi te iāpridē plurimū diligerē: ſtomacharer fortaſſe: cū uidea codicē meū eē apud te tādiu uel iuitū. Nā qđ dixeris puero meo eū tibi nō eē: haud intelligo q̄ ſit ai tui ſnia: nō. n. puto id dicere te q̄ meū codicē nequaq̄ habueris. Nā & habuiſti: & eū aliis commodaſti. Quod ſi illū fortaſſis amiſeris tibi amiſſum uolo: nō mihi q̄q̄ opinor amiſſuz tibi eum nō eē. Itaq; rogo te: ut huic meo puero meum illū codicē ad me des: ne me cogas aliunde remedium poſcere. Vale. Mediolāi ex ædibus meis. iii. nonas februarias. Mcccclii. ¶ Fran. philel. Iacobo bicheto. S. D.

Vātū uidere uideor: ita negocioſus es: ut nihil tibi otii relinq̄ ad inqrēdū iter itinerā librorq; tuoq; copiā eodicē illū meū: quo duæ oīones Lyſiæ a nobis traductæ: altera funebris de laudib⁹ athenienſium: altera iudicialis cōtra Eratoſthenē: adulterū: & Ariſtotelis rhetorica ad Alexādrum regē nſa itē traductio cōtinenē: Nō. n. adduci poſſū: ut credā aut te alieni mutui oblituz: aut qđ officii tui fideiq; ſit: nolle pſtare. Nā codicē illū tibi cōmodaut tpe illius optimi Philippi ducis: quē ea tu lege petiiſti: ut excribi curares nō ut nūq̄ reſtitueres. Atq; repetiui abs te illū p id tēporis interdū: cū diceres nōdū excripti eē: cū egò tamē audirē ſecus eē. Tuā cōctationē iccirco ferebā patiēter: quoniā putarē q̄ eſſent excripta: ea fortaſſe nōdū eſſe abs te ſatis emēdata. At nūc qa prætereriere iā anni cōplures nihil alienū ab amicitiæ iure me facturū exiſtimaui: aut exiſtimo: ſi te fecero certiorē me omnino iſtuiſſe mea mihi q̄primum uendicare. Vale. ex ædibus noſtris Mediolani. iii. nonas februarias. Mcccclii.

¶ Franciſcus Philelphus Guilielmo Vrſino Franciæ cancellario. S. D.

Dederā alteras ad te lras ſexto Cal. februarias: quo ipſo die Ioānes coſſa uir oī laude ornatus hinc in Frāciā pfecturus putabaē. Sed cū poſtea retardatus a meo principe dies aliquot pter ſpē Mediolani ageret: reuertit ad me codex quidā meus: q annos nōnullos peregre abfuerat. Huius ego reditū uel tua cā phumaniter & libēter excepi: quāq̄ taz diuturnæ eius abſentiæ nō mediocriter ſuc cēſuerā: qppe q me iuito abfuiſſet. Verū ea lege is reuerſus apud me i gſam rediit ut cōfeſtī alpes tranſcēderet & te uiſurus & Frāciā: atq; iſtā qdē ut hoſpes: te uero ut ppetuū dominū: Itaq; dono a me accipe tria ñ uulgaria aut cōtēnenda opa: Lyſiæ oratoris duo. Hoc eſt orationes duas. Alterā funebrē de laudibus Athenienſiū. iudicialē alterā aduerſus Eratoſthenē adulterū. Tertiū aūt opus ē Rhetorica Ariſtotelis pſii eloq̄tiſſimi ad Alexandrū regem. Hæc enim oīa e græco in latinū traduxi: cū eēm propemodū adoleſcens philoſophiam Florentiæ oratoriāq; docens: quæ quāq̄ exiſtimo per ſe tibi fore iucūdiſſima: ſpero tamen propediem alia quædam ad te dare: q̄ longe ſis maiore cum uoluptate lectitaturus. Vale. Et me Chriſtianiſſimo regi Charolo q̄diligentiſſime commenda. ex Mediolano. xiiii. Cal. martias. Mcccclii.

¶ Franciſcus philelphus Alberto Zancario. S. D.

Nihil mihi iucūdius tuis lris hoc tpe potuiſſet cōtingere. Nā & de tua tuorūq; oīum bona ualitudine certior factus ſum: id qđ uehemēter optabā: & Enochū noſtrū in iuuenē frugi pbūq; euaſiſſe ex te pfe itellexi. Quāq̄. n. ab ipſa uſq; pueritia bonā de ſe ſpē pollicebaē Enochus: nō poterā tñ nō ſubuereri ob inigratē tpum ſecus accidere poſſe q̄ uellemus. Itaq; imortali deo imortalis hēo gras: qđ te pfe grauiſſimo optioq; uiro dignū ſe pſtiterit. Quod āt cupit bonis artib⁹ ēt a nobis inſtitui rem nūciat nō igratā. Et ut breui rūdeā: ad aprilē te uidebo: ac tuo meoq; deſiderio cumulatiſſime ſatisfaciā. Præterea quoniā de his quæ in pſentia ab me ſcribunt: abs te mētio facta ē: dedi ad te particulā quādā ex ſecundo Sphortiados nſæ libro & pfationē hiſtoriæ Sphortianæ. Vale. ex Mediolano. x. Cal. martias. Mcccclii.

¶ Franciſcus philelphus Ioāni Marchioni Montiſſerrati. S. D.

Ioannes Coſſa iſtinc mō rediēs mihi tuis uerbis renūciauit te libros meos de exilio dediſſe iāpridem ad me. At ego illos nuſq̄ uidi. Itaq; tuū fuerit meminiſſe cui dederis: quāq̄ uidere uideor eā

esse hominū fidem uel maxima hoc tpe: ut in reddendis libris nulla seruat fides: qre qđ de regno scribit Euripides: de libris dici nō insulse qat. Nā siquidem ius deseras: libris decet cā relinqs reb⁹ in aliis pius. Vale. ex Mediolano. viii. Kal. martias. Mccccliii.

¶ Franciscus philelphus Xenophonti filio. S. D.

ADolescens qdā Mediolanēsis a qlis tuus aut plusculo maior reuersus pximis diebus ex urbe Roma Mediolanū: mihi renūciauit uenisse te secū una usq; perusiā ad nos. s. fđitur: deide qm̄ metu isses iter facere p agrū florentinū: diuertisse ad Tholentinates meos ut istic cū primū p cœli clæmētiā liceret: p flamina; domū repeteres. Nō iprobo cōsiliū tuū ἀλλα πρόσεχε ἐλθον τηνικαῦτα λαν & id qđē cū pp ficariū illū cui man⁹ nra cā publico iudicio a Senēsib⁹ trūcata ē: tū pp ἱερωνύμου βρυκχαβλου ppetrati quōdā i nos apd florētinos facinoris & licitatorē & sociū. Offēdes Pisauri uirū: gratissimū loānē fagnanū nobis amicissimū: & Arimini Petrū pleonē studiosissimū mei. Ab eis poteris edoceri: q tibi iter habēdū sit: quo uites και φοβον λιβιον sentit. n. cū Venetis & qđ mō dicebā τηνικαῦτα: Nā Veneti ēt iccirco tibi cauēdi sūt: qm̄ iis cū hoc nro pricipe bellū ē. Si tibi Bononia iter faciēdū fuerit: ute te Alberti Zancarii Enochi filii cōsilio. Is. n. me ut nosti plurimū colit: & utr est plane optius. Quod si Ferrariæ fueris pfecturus: pete Nicolaū Varronē clarissimū & eruditissimū uirū & mecū sūma bēiuolētia cōiunctū: a quo itelliges: q tibi eūdū sit. Vtādū. n. tibi est iter per agrū Parmēsem: infestat. n. a corigiāis militibus. Et de his hactenus: pp festinatiorē abitionē Petri Ioānis camerinatis pstātis & fortissimi militis: ad Nicolaū carissimū mihi ffe; scribere nihil potui: q ēo æqus ferat ueli q ad pximū maiū me uidebit. Nā uix tādē heri; sterno uesperi mihi pmisit princeps liberā profectionē ad Alphonsum regē cū fideiussione tamē intra qrtu; mensem redeūdi. Vale & nostros ois nomine meo saluere iube. ex Mediolano. vii. kal. martias. Mccccliii.

¶ Franciscus philelphus Aenico daualo equiti aurato. S. D.

Vid in causa fuerit ut tādiu distulerim aduētum meū: accipies ex Ioāne Antonio Gotthalano uiro nobili ac tui nois amātissimo. Spero tamē fore: ut ante ueris exitū te uideā. Tu me interea tpis ama ut soles: & Alphonso regi q̄diligentissime cōmenda. Vale. ex Medio. vi. Kal. mar. Mccccliii.

¶ Franciscus philelphus Petro perleoni. S. D.

Vod in patriā te receperis: gaudeo plurimū. Viues. n. sine inuidia: niues cū tuis: uiues apd pricipē Sigismūdū: cuius uirtus & magna ē & illustris in primis. Itaq; tibi nō possū nō gratulari. Tuū ātem fuerit ita teipsū cōpōere: ut qñ ἐκτὸς νεῦξεν ὁ κυβερνήτων: in portū te recepis: qđ reliquū ē ultæ: uitæ: uias i liberali otio qteq; fructifera. Effice i quā. ut ex tot tuis tantisq; laborib⁹: quos terra mariq; pertulisti egregius fructus aliquis emanet ad posteros. Vale. ac tuos ois uel nros potius noie meo salute plurima ipartias. Velim. Xenophon noster propediē istac iter ad nos est facturus. ex Mediolāo. v. Kal. martias. Mccccliii.

¶ Franciscus Philelphus Poggio & Laurentio Vallæ. S. D.

Vod uel ipsa ratione uel admonitiōe mea cōsūctos ueli: idignū existimaui. ut lris meis disiungeremini. Quid. n. p imortalē deū ex amicis uos reddidit inimicos: Error ne forsitan uos decepit: qđ uel inducti uel ultrō i leuitatis ut audacter & amice uobiscū loqr stultiæq; certam̄ tā temere irruatis Solemus. n. nōnūnq̄ rationē deserentes sponte sequi animi perturbationes. Idēq; facimus sæpenumero decepti suasionibus aliog: qui uel nos clam exosi uel se ulcisci cupiētes insaniæ stimulos iniecerunt: quib⁹ uehemētissime concitati diuina oia humanaq; iura confundimus: nō tam dignitati nostræ consulentes q̄ alienæ per contumeliā ac nequitiā oēm insidiātes. Nec sane dubitē utrūq; uestrū probabilis aliquas rationes adducturū: qbus iure a uobis fieri uideat: qđ iniuria facitis. At ego nullis istiusmōi rōnib⁹ assētiēdū cēseo: cuiq; neq; pristiæ amicitiæ: neq; ætatis ufæ: neq; ipsius decori rōnē hēatis. At sū iniuria lacessit⁹. Et q̄ nā iniuria tāta ē ut delirare uos cogat? Satis. n. delirat: q mentit. Ea ē certe pturbatio aī natura: ea uis: iis ipetus ac furor ut sibi moderari nullo pacto queat quippe q in re ēt uera si minus mentit oīno: aut uanus sit tū aut mēdaciū dicat: cū uel gfa uoluptatis: uel rei ipsis nimietate mēdacē se pstet: Nā q ratiōis lumie sit orbatus q̄diu eo caret nec intueri quicq̄ perspicue nec recte iudicare pōt: Quo fit: ut tanq̄ p obscurissimas tenebras incedēs: unde egrediat: qua pgat: quo peruenturus sit nesciat. Sanius certe fuerat primis illisue nondū inualescentib⁹ per motionu; scintillis ante resistere: q̄ trāsiret i flāmas: qđ posteaq̄ factū nō ē: sed accēso iā igni ea fomēta materiēq; adiecimus: ut ais cōflagrātibus fieri nulla possit accessio: utamur saltē eo remedio: qđ oibus in iis rebus natura solet afferre: quæ hūani sunt solutiq; appetitus: hoc est: ut qđ rō ipsa nō ualet satietas saltem præstat. Quantū audio: nullum est maledicendi genus: quod dum inuicem per oēm uituperatiōis cōtumeliā digladiamini: itactū reliq̄ritis. Nullū ai flagitiū: nullū corporis uitiū: nullū fortūæ: quā uocāt incōmodū omissitis. Quod aliud dēiq; gen⁹ detis: quo i uestrū dedecus sit utēdū. Eqdē pter singularē q̄dā & iauditā ineptitudiem nihil uideo reliquū qđ addatis: quo ridiculo sitis: cūctis hoibus. Nā qd ineptius dici: qd insanius queat excogitari: q̄ uiros doctos ac senes maledicēdi intemperātia: q̄ dissolutione ueluti gloriari: & id qdem Romana i cuitia: hoc est in celeberrimo atq; splendidissimo totius orbis terrarū spectaculo: in grauissimo epōq; cardinaliumq; cōspectu: in oculis sūmi sāctissimiq; pōtificis Nicolai Quinti: qui nō minus mirabili uirtute ac sapientia: q̄ supma dignitatis pstātia uices xpi in terris gerit. Vt. n. de reliquis pribus uirisq; integerrimis cōticescā qb⁹ aut stomachū uos mouere: aut risū cōsentaneū ē: q̄ mēte: quo aio i uos eē arbitramini Nicolaū Quintū tāta bonitate. tāta iustitia: tāta pietate potificē: quū uel legit: uel audit: q̄ tā petulāter tā fœde i uos iuicē declamatis: iuuat. n. libertime de uobis apd uos loq: quoq; laudi æq̄ faueo atq; meæ. An mius fortasse meminisse eā ēē hoium natura: ut similitudinē moq; ac bēiuolētiæ facillimæ agāt: dissimilitudine uero cōtra: Itaq; ñ ab surde agesilaū tradūt quū quēq̄ intueret: q aliū uituparet laudare tue: dicere solitū: se nō min⁹ ex ipsa oīone iudiciū facer de eo q dicere: q̄ de quo diceret. Et ne id qdē mirū: nā pmot⁹ aius, pmulta efficiat: ēē necesse: q

nō mediocrē moribꝰ iacturā afferant apud ſapiētis & bonos uiros: quoꝝ autes offenduntᵉ iis dictis: q̄ ipſi nō probēt. Quos āt alienos a nſris moribus iudicemꝰ: ab iis nos quoq; aium facimus alienum. Præterea nemo quēq̄ oino amare poſſit: quē flagitio ſenſerit obnoxiū: ēt ſi ipſe, uir olo bonus nō ſit: Nā uel i moꝝ ſimilitudine deprauati ai ſe oderūt. At illū a flagitio abhorrere q̄ cenſeamus: cuius flagitioſiſſima ſit ofo? Fatebor eqdē ingenue de meipſo. Nec me annū iā natū quartū & quinq̄geſimū ullus a ueritate cōpeſcet pudor: qd eo facio libētius: ut exēplū meū uel ꝓbetis: uel imitemini. Sū q̄ndoq; in quoſdā inuectus: acerbius fortaſſe q̄ par eſſet: & id ſane nulla unq̄ alteꝝ laceſſens iniuria: ſed ingēti potius a quibuſdā cōtumelia laceſſitus. Tā cū mea lego: & meipm cōſydero: nō poſſū: nō erubeſcere: metuēs: ne quoquomō uitupent in meipſo: q̄ aliis dederi uitio. Nō. n. q̄ in aliis iure ēt carpimus: nota ſūt oibus. At ofo nſra occulta eē nō pt. Nō mō me. Saluſtius iis nō delectat: q̄ ſcripſit i. M. T. Ciceronē: nec ité oio q̄ Cice. in Antoniū: aut i Timarchū philippū q; Demoſthenes: ſed ēt uir ſanctiſſimꝰ hieronymus nō ſine moleſtia a me legit: cū inuehit in Ruffinū queꝝ uirū doctū extitiſſe ex eius ſcriptis facile ipſi cognoſcimus: ſctm uero bonūq; fuiſſe Aurelii Auguſtini locupletiſſimū teſtimoniū docet. Quare ſi ſapitis Poggi atq; Laureti: miſſam facite tantā iſtā tāq; abhominabilē maledicēdi licētiā. Memineritis bonæ famæ: memineritis decori: memineritis ætatis ufæ: quorum alterā ſentū alter ſenectutē agit. Memineritis inḡ: memineritis ſempiterni iudicii: qd admodū lōge a uobis abeſſe nō pōt. An eſtis oblti mihi uidictā: & ego retribuā? q̄q̄ in uobis qd ſit amplius uidicādū: nō itelligo: q ufm nom mutuis ofonū gladiis p oē uitupationū cōtumeliarūꝝ uulnus acerbiſſime q̄tū in uobis fuerit: iteremiſtis: Quid de uobis p̄ſentes ſentiāt: qd poſteri iudicabunt: in quoꝝ manus ſcripta ufa prouenāt? Itaq; uos ēt atq; ēt rogo & obſecro: ut redeatis tādē in gratiā mutuā. Omiſſiſq; oibus animorū irritamentis p ἀμνηϭ τείαν amneſtian quā dicūt: uel παλινῳδίαν potius quoad eius fieri liceat: qd certe licet: ita ad beniuolētiam priſtinā mutuo ſtudio operaq; cōtendite: ut & iuſtitiæ laudem apud homines & dilectionis incrementum apud ſummum pontificem: & pœnitentiæ gratiam apud immortalem deum mereamini. Valete uiri amiciſſimi atq; optimi. ex Mediolano nonis martiis. Mcccclii.

¶ Franciſcus Philelphus Petro Thomaſio philoſopho ac medico. S. D.

SEcūdū librū de exilio q̄ de infamia inſcribit: uelim huic iſti tabellario qui meas tibi lras reddidit ad me des: deſydero ēt tertiū i quo de paupertate diſſeruimus: qui ſi ipſe quoq; apud te eſt: dato ité eidē ad me tabellario. Sin minus ē apud te: q̄re a Bernardo meo Iuſtiniano. Plura ad te nunc ſcribere non potui ꝓpter occupationes meas. Propediē agā tecū pluribus. Vale. Ex Medio. nonis Martiis. Mcccclii.

¶ Franciſcus Philelphus Petro perleoni. S. D.

DE Phaethonte quod petis: dictio triſyllaba eſt phaeton. Scribit enim apud græcoſ φαέτων phaethon: & non φαίτων phæthon. Vale. ex Mediolano. viii. Idus Martias. Mcccclii.

¶ Franci ci philelphi Epiſtolarum liber undecimus

¶ Franciſcus philelphus Sigiſmundo Pandulpho Maleteſtæ ducali Imperatori. S. D.

QVi patrem tuū Pandulphū Maleteſtā ſūma uirtute pricipē tātopē ſemp colui ſenē iuuenis: niſi te filium amam obſeruēq; iuuenē ſenex: uidear mihi admodū ingratus: præſerti cū ille me: ut erat unus oium munificētiſſimus: nō dilexerit ſolū: ſed ēt pulcherrimis beneficiis quandoq; affecerit. Accedit ad hoc animi inſtitutum tua in oēs eruditos & doctos homines uel conſuetudo: uel humanitas: qua ita raptor ad te colendum: ut tuo mihi nomine eē dulcius nihil q̄at. nō enim eſſe non potes omni laude cumulatiſſimus quidam princeps: qui ſimulacra etiaꝝ uirtutis & diſciplinæ tantopere in aliis admiteris: illiſq; benefacias quos tales exiſtimaris. Quare tibi perſuadeas uelim me ita eſſe tuum: ut omnia tibi de me poſſis quaſi iure quodam peculiari polliceri: Nā ego in te nō mediocrem ſpē conſtitutam & collocatam habeo. Et ut itelligas: quo animo in te ſim: & q̄ faueā tuæ glorīæ breui perſtrigā. duo ſum nup aggreſſus opera: q̄ litterarū imortalitati cōmendē: alterū uerſu: alterū ꝓſa. Et hoc quidē de uita & rebus geſtis Franciſci Sphortiæ ſoceri tui inſcribit: illud autē Sphortiada more figuraq; poetica: ubi quātū mea facultas feret: nihil omittam: quod ſūmi pricipis fœlicitatem probet: In utroq; de te ſum uerba factur⁹ cum pro tua dignitate: tum etiam pro ueritate. Id autem ut cumulate faciam: tua mihi opera opus eſt. Res abs te clariſſime geſtas uulgo narrari uideo plurimas. Nec Inuenio quēq̄: qui neget omnia te geſſiſſe non ſapienter minus q̄ fortiter. Sed una re turbor: qd ordinem modūq; ignoro. Nec ē: qui mihi omnino ſatisfaciat cū alii de loco ubi quid cum laude factum ſit: alii de tēpore: alii de alio quoptā negocio iter ſe diſcrepēt. Quā obrē cū dignitati cōſules tuæ: tum ēt ueritati meæ: ſi cōmētaria ad me aliqua dederis uel materno: ut aiūt: ſermone ſcripta: unde tanq̄ ex aliquo fonte qd in te uerū ſit: hauriam. Quod ſi feceris: tanta ſollicitudine me leuabis: ut ingentes ſim tibi gratias habiturus. Et quaq̄ nō ſum: ut' ex aio liberali atq; beneficio: ignarus per multos apud te eſſe: qui in huiuſmodi cōmentariis conficiendis non inepte operam ſuam accōmodēt tamē ſi eam prouinciam uiro diſertiſſimo petro perleoni ciui tuo delegaueris: & tibi & mihi egregie ſatisfacies. Vale ſplendidiſſimū decus Maleteſtarū. Ex Mediolano ſexto idus Martias. Mcccclii.

¶ Franciſcus philelphus Nicodemo tranchedino. S. D.

POſteaq̄ hinc abiiſti: qd p̄ſens mihi pſuaſeras: ita mutatū eſt: ab omni tua etiā ſuaſiōe abhorream. Dixerā tibi Andreā alamanū p̄ſtātē adoleſcētē mihi corā expoſuiſſe renūciatū eē pōtifici maximo cū de eius uita ac moribus Mediolani ſermo aliq̄do hēret: me qd ſentirē iterrogatū rīdiſſe Nicolaum Quintū uirū mihi uideri doctiſſime eruditū: ſed adhuc ſape famulatū. Id tu dictū eē pōtifici ne crederē: pmultis & argumētis & rōnibus oſtēdere ſtuduiſti. Et ut es oi in re accuratus & bōus ad id maxime elaboraſti: ut ab hac ai ſollicitudie me eximeres: id qd ēt plane p̄ſtitiſſes: niſi aliud quiddā poſt abitionē

tuã uenisset i mẽtẽ. Est Romæ: ut nosti: Petrus Candidus decẽbris egrẽgius qdã & maledicẽdi & insidiãdi artifex. Is aduersus me pmulta iãpridẽ pperã est machinatus p oẽm ai nequitiã: adeo ut nõ mõ mihi clã & p latrocinia semp detrahere cõsueuerit: sz cõuiuia quoq; Mediolanẽsia illa nra quæ hic cum aderas lectitasti: multis in locis annis suptoribus: cũ nobilissimus dux philippus cẽt i uiuis: deprauarit atq; corruperit. Qua fraude factũ ẽ: ut uix euaderet publicã ifamiæ notã: q illis inuri solet: q uulgo appellãtur falsarij. Nec sane dubitari: eundẽ istũ nigerrimũ cãdidũ originẽ ac segetẽ extitisse & calũniãdo & inducẽdo discordiæ inimicitia rũq; oiuz: qbus Poggius ac Valla iuicẽ se dilacerãt p oẽm cõtumeliæ fœditatẽ. Cõsueuit. n. ex aliorũ icõmodis & ifamia famæ suæ cõmodisq; cõsulere. Siqd ergo de me ad sũmũ põtificẽ falso delatũ ẽ: nebulo iste Cãdidus debet eẽ i cãtitaq; oium primũ abs te peto: ut si hæc ifæ te prius offenderit in itinere: q Florẽtia excesse ris: Andreã alamanũ cõueniasab eoq; scisciteris: iocatus ne sit hac de re mecũ: ut plærique solent: an locutus sersio. Deinde si uero mihi calũniã renunciasse Andreã nõ finxisse aiaduerteris: te maiorẽ i modũ ẽt atq; etiã rogo: ut meo nomine põtificẽ adeas: & ei hæc oia de me referas: q psens corãq; cognosti. Nã quo pacto uerbo uituperẽ: quẽ & uersu & psa psæpe laudari inocẽtẽ pserti & sapiẽtẽ uirũ & de me iãpridem meritũ optime Tu rẽ tenes. Reliqua p tua prudẽtia ipse pstabis. Vale. ex Mediolano q̃rto idus martias Mcccclii.

¶ Franciscus philelphus Petro perleoni. S.D.

Vid uolo istic agas meo noie: græce ad te scripsi: Fac si me amas, ut q̃primũ adeas Sigismundum pricipẽ: cui diligẽter expone qd tibi uides in cõmẽtariis datũ. Quod si feceris: rẽ mihi facias mirifice gratã: habeboq; tibi nõ iuitus gras imortalis. Cũ has ifras iã eẽm obsignaturus: Xenophon filius aduẽit cũ litteris tuis: qs sũma cũ uoluptate plegi: Nã ex litteris iis qs ad te dedi quinto Cal. martias: potuisti nõ obscure coniectare: q mihi iucũdus fuerat tuus in patriã reditus. quẽ nulla tua epistola sed ex Genua cognorã. Quod ãt tãtope tua oia mihi cõia eẽ ostẽderis: nõ erat opus: Nam tuum erga me aium iãpridẽ noui & tibi meus ignotus nõ ẽ. Voluissẽ xenophon apud te fuisset: ut tibi gratificaret. Sed comitũ cã facit ut ei ignoscaf. Q m breui te uidebo: i psentia lõgior eẽ nolui. Et tuã pudicissimã spõsã & nros ois bñ uallere opto. Vale. ex Mediolão pridie idus martias. Mcccclii. ¶ Frã. phi. Iacobo camerinati. S.D.

Vãtã diligẽtiã adhibueri i rẽ tuã potes ex Ciccho Angeloq; cognoscere. idẽ ut mihi tu hoc tẽpore offm psites: uæhemẽter cupio. Fac tnq; opa & studio tuo: ut Cicchus qd itereſt rei meæ pecuniariæ apd hos ædiles q̃primũ litteris suis absoluat. Vertũ bono sint atramẽto scriptæ ut aiũt. Et fidabo ad te libẽter. Xenophõ totus ẽ tuus & pf nõ minus. Vale. ex Mediolano. xii. Kal. apriles. Mcccclii.

¶ Franciscus philelphus Lodouico gonzagæ principi mantuano. S.D.

NOn equidẽ sũ oblitus: q̃ mihi nup i agro brixiano bẽuolẽtiã oñdisti: & q̃ta me ñ hũanitate solũ: sed bẽignitate ẽt psæpe excepis. Itaq; ex eo tpe itellexi pmagnã mihi ii te spẽ & positã eẽ & cõstitutã. Indeq; factũ ẽ: ut ita te obseruẽ ac uenerer: ut me abs te putẽ dignũ existimari: in quo nullũ beneficiũ tuũ sit iritmorituꝝ. Quæ mea me de te opinio ne falsũ hẽat: ẽ magnitudinis & munificentiæ tuæ. qd ãt abs te uelim: etrusco sermõe intelliges. Est celeritate nõ minus opus q̃ beneficẽtia. Vale. ex mediolão q̃rto nonas apriles. Mcccclii. ¶ Fran. phi. Alexandro Sphortiæ attẽdulo principi pisauri. S.P.D.

EXistimabã te ante repetituꝝ Mediolanũ: q̃ pficiscẽris in Tusciã. Sed qm̃ didici secus: fore qd presens ac corã acturus erã: nũc & absens & p ĩas agã: necesse ẽ. Propedie; iussu principis nõ tã sui q̃ negocii mei cã Romã iturus sũ ad sũmũ põtificẽ. Vt nosti ex eo sũ philosophoꝝ ordine: q rẽ pecuniariã in bonis nõ ducũt. Quo fit: ut neq; sim auri nõ diues nec eẽ unq̃ possim: Nã hẽt nemo: qd negligit. Et mihi tñ habenda ẽ rõ dignitatis Sphortianæ: eo pserti cõcessurus: ubi cultus exterior ñ pauciorꝭ q̃ interior solet æstimari. Mihi pluribus opus ẽ: q̃ princeps affatim pstare nõ oio põt. itaq; partiẽdũ hoc honeris tecũ ẽ. Quam tu prouinciã si libenter fueris amplexus: nõ minus iudicandus q̃ nominandus Alexander existimeris. Vale. ex mediolano quarto nonas apri. Mcccclii.

¶ Franciscus philelphus Andreæ Alamano. S.D.

ERat uel officii uel hũanitatis tuæ posteaq̃ hinc Florentiã reuertisti: litteraꝝ aliqd ad me dare: q̃bꝰ de te tuisq; rebus oibus pro amicitia nostra certior fierem. Quod tamẽ te non feciſſe eo fero moderatius: quod νεογαμοῦ ὢν neogamos on amoris q̃ amicitiæ hoc ẽ uxoris q̃ philelphi rationem habere maluisti. Verum si sapis: omnia modice: Nam ager frequentius q̃ par sit renouatus nõ admodũ sæpe prodit in legetem. Ad filiorum procreationẽ nõ ad uoluptatẽ cõiugiũ ẽ cõstitutũ. Quin quo rarior est humanis i rebus: eo suauior ẽ uoluptas ois. Nã qd facietatẽ affert: iucũdũ oio eẽ nõ põt. Quare si ad hominẽ amicissimũ scripsisses: nõ mõ fecisses p officio: sed quod τοῖὸ σφρο Δἰὸιοἰὸ surripuisses: tẽporis: ad maiorẽ tibi uoluptatẽ surripuisses. Itaq; si me audis: litteraꝝ falsiculos ad me q̃primũ accommoda. Et quid ipse agas. & qd agaf in Tuscia: fac intelligã: Nã hic nos ad bellũ accingimus nõ sustinẽdũ: sed imortali nostra cũ gloria pfligãdũ. Nõ. n. alere bellũ uolumus: sed finire: Id qd si ẽt uos factũ ire cõstituetis: & uobis & florentissimæ reipu. uræ q̃ saluberrime cõsuletis. Nec ẽ pfecto qsq̃ in nomine latio: qui uobis unis cũ & ai magnitudine & altitudine: tũ ẽt prudẽtia sit suprior. Quo fit: ut nisi ciuilis uel discordia uel simultas restros impediat: uictores breui futuri sitis. Vale. ex Mediolano. iiii. nonas apriles. Mcccclii.

¶ Franciscus philelphus Nicolao Strozæ equiti aurato. S.D.

PVtas fortasse uel obliuione uel negligẽtia factũ esse: ut qd a me istinc soluẽti petierat: nõdũ ad te scripserit. Sed neutri pfecto istiusmodi uitioꝝ ẽ locus apud me ullus: Nã & mẽoria ualeo plurimũ: & tum unus oium diligẽtissimꝰ: pserti i iis rebus q̃ amicoꝝ iterſũt. Q d ãt uæhemẽter & diligã te &

amē:tū ea facit familiaritas ac neceſſitudo:q̄ mihi ē iā multis ānis cū uniuerſa ſtrozaꝝ familia:tū ipſe tu q de me priuati es bñ ꝓmerit⁹. Sed duo fuerūt i cā:ut i hāc diē minus ſim:ut uolebā:tibi gratificatus:nā & libra rio caruī:& qddam ꝓ officio meo ꝓſtare me pricipi meo oportuit:qđ ita me ipediuit:ut nihil oīno ocii mihi cōceſſum fuerit: Sed quo ſerius ꝓſtiti:eo cumulatius ꝓpediē ad te ibit. Tu me interea tpis:ut amare nō ceſſes:ēt atq; ēt rogo:id qđ ita itelligā te feciſſe.ſi me nobiliſſimo iſti pricipi quotidie magis feceris cariorē. Gra uiſſimū & hūaniſſimū uirū Lodouicū Caſellā bene ualere opto. Vale & diſertiſſimo Tito meo ſaluē pluri mā uerbis meis nunciato. Ex Mediolano pridie cal. apriles. Mccccliii. ¶ Fran. Phi. Nicolao Varrōi. S. D.

VOd nihil ad te ſcripſerī poſt meā a uobis abitionē:hōeſtæ q̄dā occupatōes meæ cām ꝓſtiterūt. Ita q; rogo te:mihi ut ignoſcas:tibiq; ꝓſuadeas:me unū eē:q tāto te āore cōplector:ut aliū magis ne minē:itaq; ſiqd in me ē:qđ tibi iucūdū eē poſſit:ita eē tuū exiſtimato:ut meū magis eē nō poſſit: cōmuni pricipi me q̄diligentiſſime & q̄ ſæpiſſime cōmēda. Præſtāriſſimū uirū eloq̄ntiſſimūq; Ca ſellā ſaluē⁹ plurimū opto. Vale. ex medio. pri. Kal. apri. Mccccliii. ¶ Frā. phi. Frā. caſtrēſi grāmatico. S. D.

VĀ tibi ꝓuincia iſtinc ſoluēs delegarī:debes eē nequaq̄ neſcius. Itaq; miror nullas me accepiſſe litteras tuas cū eo carmie:qđ i pricipē iſtū oi laude & admiratiōe dignū ex tpe luſerā. Feceris igit ꝓ bēuolētia nſa:ſi tali me deſyderio q̄primū leuabis:qđ ut facias:ēt atq; ēt abs te peto. Vale. ex Mediolano pridie Cal. apriles. Mccccliii. ¶ Frā. phi. Lodouico caſellæ. S. P. D.

VM Antonius Tricinus Ferrariā peteret:indi gnū me facturū exiſtimabā:ſi is meis uacu⁹ lſis ad uos iſſet. Quid aūt aliđ ad te ſcriberē q̄ unū illud:qđ & libēter apud oēs & cōtinēter ꝑdico: me ti bi cū ꝓp maximas tuas mirabiliſq; uirtutes:tū ꝓp ſingularē tuā erga me humanitatē ac beneficē tiā debere plurimū:itaq; tibi ueli certo ꝓſuadeas me unū eſſe ꝓpetuoq; futuꝝ:qui nihil neq; ma gnū neq; paruū recuſaturus ſim tua cauſa. Quare abs te peto atq; contendo: ut oibus in rebus officio opera q; mea nō utaris ſolū:ſ; ēt ſi opus fuerit:ut ita dixeris:abutaris. Vale. Et cōi pricipi me ut ſoles cariſſimū red de. ex Mediolano. xvi. Kal. maias. Mcccclii. ¶ Frācīſcus philelphus Petro perleoni. S. D.

VM primū Cādidus bontēpus eq̄s auratus pricipis tui noie uē ſſet Mediolanū:& ex eo certior fa ctus eēm de oi ſtatu tuo id qđ minus cumulate ex lfis tuis q̄s lio Xenophōti ad me dederas:an te cognorā:mirabili gaudio ſū affectus:& tibi p meas lfas:ut par erat:cōgratulat⁹. Deide cū dies cōpluſculi ꝓteriſſent:didici ex eodē Cādido lfas meas ois & quas ad te & q̄s ad pricipē tuū dede rā eē iter eūdū tabellario iterceptas ſurreptaſue. Itaq; & ad Sigiſmūdū pricipē eadē rurſus ſcripſi q̄ antea & te cū iccirco egi breuius:quoniā p tabellariū nō licuit ut ꝓlyxitate. Quare ea dūtaxat audies græce:q̄ apđ prin cipem tibi tuum uerbis meis & dicenda ſunt & curanda. Vale. ex Mediolano. xv. Cal. maias. Mcccclii.

¶ Franciſcus philelphus Iacobo camerinati. S. D.

NIſi uæhementer amē amorē tuū:ingratus ſim. Quæ ſplēdidiſſimi equitis aurati Ioānis tholenti natis ſcriba tuo nomie mihi corā expoſuit:libentiſſimæ audiui. Quid āt aut ſentiā aut uelī:tecu; una Cremōæ ad paucos uſq; dies cōmētabor:ac ſtatuā:Nā ad Cal. maias hīc capiā iter ad urbe; Romā negocii mei gra:& id quidē ex pricipis nri ſnia. Quod aūt q̄ri uiſus es: qđ nihil ad te ſcri bā:nō iure id facis:Nā ꝓximis dieb⁹ lfas ad te dedi. Tu uero Endymiōis ſopnū dormitas: reſpōdeſq; oino nihil. Sed iccirco ignoſco tibi:qđ ita tanarū Cremonēſiū clamorib⁹ obtūderis:ut apud te eē nō poſſis. Va le. Ex Mediolano. xiiii. Cal. maias. Mcccclii. ¶ Franciſcus philelphus Alexandro Sphortiæ. S. D.

ET ſi ꝓximis lfis debes ſatis itellexiſſe:q̄ mihi opus ſit ope tua:nec ꝓterea ſum ignarus cū ꝓ tua ai magnitudine:tū ꝓ mea erga te obſeruātia te mihi libēter gratificatur⁹:tñ q̄ noui maxias tuas ac ꝓpe infinitas occupatiōes:rurſū uiſus es admonēdus. Ego Romā ſū ꝓpediē cōceſſurus. Nec oia mihi adſūt:quibus ē opus ad id itineris. Nec mihi tā meæ q̄ Sphortianæ dignitatis ratio ē hēnda Reliqua tu pro tua prudentia potes cōſyderare. Vale. ex Mediolano. xiiii. Cal. maias. Mcccclii.

¶ Franciſcus philelphus Alexandro Sphortiæ. S. D.

PErhūaniter mihi nidiuſnonus ꝓbenigneq; reſpōdiſti. Itaq; tibi nō poſſū igēils grās nō habere. Dicis tu aūt & facis oia ꝓ magnitudie ai tui nobilitateq; naturæ. Reliquu; ē: ut qđ tua illa grati ſuauiſſimaq; epiſtola mihi tā liberaliter recepiſti ad quatriduū uſq; te facturū:id oli effectū red das:Nam hoc mihi præſtare grati⁹ hoc tpe nihil potes. Vale. ex Mediolano. iii. Cal. maias. Mcccclii.

¶ Franciſcus philelphus Nicodemo tranchedino. S. D.

VANĀ q̄ non erā neſcius te memorē fore:& qd mihi corā recepiſſes:& qd facere te oporteret: tñ cu; mecū aio uolutarē:q̄ eſſes occupatiſſimus:rurſū uiſus es admonēdus. Duo ſunt:q̄ tu mea cā ſis fa cturus:alteꝝ Florētiæ ore auribuſq; tuis:& Rōæ alteꝝ ꝓ lfas. Hæc ut & q̄primū & diligēter cures te ēt atq; ēt rogo. Vale. ex Mediola. pridie Cal. maias. Mcccclii. ¶ Frā. phi. Alexādro Sphortiæ. S. D.

QVē roſei coloris pānū dono miſiſti mihi:libētiſſime accepi. Sūq; tua mūificētia ñ mediocriter de lectatus:& ne id quidē minus ai tui:q̄ doni magnitudie. Nō. n. qđ munerat: ſed munerātis aius: maxie liberalitatē benignitatēq; declarat & facit:Nā qđ uerbo extenuaris:qđ ē apud me āpliſſi mū:ſatis id ſupq; oſtēdit & me tibi eē cariſſimū:& te nihil pluris ducere q̄ uirtutē. Gratulor igitur fœlicitati tuæ:q; ut es aio excelſo ſplēdidiſſimoq; ingēio:nihil abiectū. nihil hūile neq; loḡris:nec ſētias. Reli quū ē:ut tibi ꝓſuadeas tua apud me beneficia oia fide bona eaq; nō ingrata eē depoſita. Vale. ex Mediolano iii. nonas maias. Mcccclii. ¶ Fran. philel. Ioanni Iacobo Ricio iurecōſulto. S. D.

VEnetorū cōflictū qui ꝓximis ānis in Pādo apud oppidū Caſalē q̄ maior cognominatur: geſt⁹ ē litterarū imortalitati ſū cōmēdaturus i quinto hoc Sphortiados libro:q mihi habeſ i ꝑſentia i ma

nibus. Quid abs te peteri diebus suploribus: puto nõ te eẽ oblitũ. Si ufam uos laudẽ neglexeritis: nuꝫ ego si m curaturus. Vale. ex Mediolano. iii. nonas maias. Mcccclii.

¶ Frã. phi. Iacobo camerinati. S.D.

QVæ de meꝝ sẽtis & loqris: audio nõ iuitus: Nã idies magis magisq; oſtẽdis singularẽ bẽiuolẽtiã in me tuã. Ego ita Romã sũ pfecturus: ut ad ãrtũ usq; mẽsem ad sũmũ sim rediturus Mediolanũ. Odas ego tibi anteq̃ ædã: quo pacto sim cõcessurus pserti ope nõdũ emẽdato. Epistolaꝝ libros decẽ hoc ãno ædere istitui. Has tu oium primus habiturus es: usuruſq; p arbitrio tuo. De Ioãnocio quod scripsisti nõ intelligo: Itaq; nihil ẽ quod respondeam. Vale. ex Mediolano tertio nonas maias. Mcccclii.

¶ Frãciscus philelphus Nicolao Strozæ equitiaurato. S.D.

PEtisti a me nup cũ Ferraria eẽm Mediolanũ repetitur⁹ cã: quã ad regẽ frãcoꝝ Carolũ aduersus Turcos & Sarrhacenos scripsisse epistolã. Quã ut serius ad te darẽ: hõestæ q̃dã occupatões meæ i cã fuerũt. Nũc uero p una iccirco epistolas q̃tuor ad te dedi: ut itelligeres cũctationẽ hãc nõ studio factã eẽ: sed necessitate. Nã nihil ẽ: qd malim: q̃ nõ tibi solũ cui me debere plurimum iudico: sed Stroxis oibus ppter pallãtẽ meũ morẽ gerere. Vale. ex Mediolão pridie nonas maias. Mcccclii.

¶ Franciscus Philelphus Petro Thomasio philosopho ac medico. S.D.

REdditus est mihi scds liber de exilio: quẽ misisti. Tibiq; hẽo gras: qd eũ domũ tãdẽ repetere coegeris. Idẽ si de cæteris etiã feceris: q istic tãdiu hospitãt: magno me afficies beneficio. Sũt enim ii oẽs apud Bernardũ Iustinianũ: quos ut noie meo repetas: & huic isti tabellario ad me des: te maiorẽ in modũ rogo. Legit pterea Patauii medicinã Mattheus pusinus uir nõ philosophus solum sed ẽt diserus: Cui sunt duo illi hyppocratis libri: quos ut nosti iãpridẽ ex græco in latinũ cõuertimus: alter de flatibus alter de passiõib⁹ corpis. Itaq; rẽ mihi facies pgratã: si eos libros ab eodẽ Matthæo uerbis meis repetitos: q̃primũ reddi mihi curaueris. q̃ puincia tua fuerat scribẽdi ad poggiũ & ad Vallã: ea ipse sũ fũctus. Cuius epistolæ exẽplũ cũ plus otii nact⁹ fuero: ad te dabo. Vale. ex Mediolão pridie nõas maias. Mcccclii.

¶ Franciscus philelphus Nicolao Varoni. S.D.

QVo diutius desydero tuas epistolas: eo magis magisq; indies earũ apud me desyderiũ augescit. Quare ut huic meæ tãtæ & tã suauissimæ siti aliq̃do potũ afferas: abs te ẽt atq; etiã peto. Et qa fortasse nullũ tibi scribẽdi argumẽtũ occurrit: accipe paucis: qd respõdeas. Nosti uel apd Aristotelẽ tuũ cũ aliis plæriſq; in locis: tũ in iis libris q de rebus naturalibus q̃ φύσικα uocant: inscripti sũt Democriti opinionẽ de Atomis. Atomos aũt eẽ uolũt corpora indiuidua. scire igit cupio ea idiuiduitas uñ fit. Nõ. n. puto dixeris id ppter paruitatẽ accidere: cũ atomos ipsas inter sese diuersas & figura: & magnitudine: & ui: & natura eẽ constet. Expergescere igitur: atq; ingeniũ tuũ excute: mihiq; diligenter expone quãobrẽ eiusmodi corpora quibus Democriti & Epicurei: tum mundum oẽm: tum singula ea quæq; in mundo sunt: constare uolunt: indiuidua nominarint. Vale. ex Mediolano pridie idus maias. Mcccclii.

¶ Franciscus philelphus Lodouico caselle. S.D.

TAntã mihi nup cũ Ferrariæ essẽ: beniuolẽtiã oſtẽdisti: ut nihil uidear magis cupe q̃ te uisere q̃ sæpissime. Quod mihi qm̃ aliter hoc tpe cõtingere nõ põt: utor nũcio lfarũ: qbus & uideã, te & alloquar. idẽ tu si feceris in sũmis occupatiõibus tuis: ad tuũ erga me studiũ nõ puus cumul⁹ accederet. Sin minus feceris: nõ te cui scio me eẽ carissimũ: sed publica mũera accusabo: quæ tamẽ ipa anteponi priuatis ut decet: ita etiam modice fero: modo me nobilissimo isti principi indies magis: magisq; commendes: Vale. Ex Mediolano pridie idus maias. Mcccclii.

¶ Franciscus Philelphus Nicolao arcimboldo iurisconsulto. S.D.

NEquaq̃ sũ nescius mea tibi oia maximæ curæ eẽ. Quo fit ut uel tibi fortasse uidear rẽ meã admodũ negligere. q nullũ faciã tecũ uerbũ: cuius mihi opa uæhemẽtissime opus sit. Quod ne accidere iure possit: peto abs te: ut qd una de mea pfectiõe cõmẽtati sumus: q̃primũ q̃tũ in te fuerit cõfectũ reddas. Hoc erit mihi tã gratũ: q̃ necessariũ. Va. Medio. ex ædib⁹ nr̃is idib⁹ maiis. Mcccclii.

¶ Franciscus Philelphus Nicolao Arcimboldo iurisconsulto. S.D.

GAudeo eqdẽ & tibi mũificẽtissimo uiro debere plurimũ & illi harpie nihil. Nã in acciplendis etiã beneficiis liberalitatis cuiusdã positũ munus ẽ. Itaq; iuxta idignũ puto ab hoibus idignis beneficiũ accipe atq; in idignos cõferre. Itaq; utor: equo quẽ polliceris & amice & fide bona. Q d prin ceps decreuit: hodie mihi numerat. Dũ dies octo hic sum: cupio uidere q̃ tuus librarius scripsit. Quæ uelim huic puero ad me des. Vale. Mediolani ex ædibus nostris. xiiii. Kal. iunias. Mcccclii.

¶ Franciscus Philelphus Aenico daualo egti aurato. S.D

EX binis iis lris q̃s Ioãni Antõio sossano ad te dedi potes iã liqdo cognoscere aduentũ ad te meũ ppediẽ fore: id qd aliis itẽ lris tibi scripsi: q̃s hic Gisberthus gymara una cũ hysce ultimis tibi reddidit. & ut rẽ paucis teneas: ad octo usq; dies ad sũmũ hinc sũ cõcessurus Romã: quẽ ad usq; locũ libera pfectio mihi data ẽ inde ad te ipse mihi iure eũdi ueniã dabo: Nam qui liber & notus sim & semper uixerim: me seruũ fieri nullo pacto patiar. Vale. Ex Mediolano. xii. Cal. iunias. Mcccclii.

¶ Frãciscus philelphus Nicodemo Trãchedino. S.D.

ET amorẽ & diligẽtiã tuã tãti facio: quãti aliud nihil: qd mihi iucũdissimũ eẽ possit delectarũt me uæhemẽter oia. q̃ mea abs te cã uel gesta sunt uel tẽptata. nec pluris euẽtũ cuiusq; rei faciũdũ existimo: q̃ uel prudẽtissimũ cõsiliũ tuũ uel studiũ erga me singulare. quid uir magn⁹ ille respõderit itellexi: cui nõ possũ ingẽtis gras nõ hre: qd se tã & humano in me aio & facili liber liq; oſtẽdat. Operã dabo: ne me unq̃ possit ingratitudis accusare. lras honofriũ Macarii tui uel iam etiã nosti legi plibẽter sũq; eius igenio mirifice delectatus est. n. & secũdũ & facile planeq; lgenuũ: Nõ potui aũt nõ surridere: quod

ei de me amicus nr ille respõderit. Facit ꝭs certe ut debet: q eadẽ utaꝫ uitæ ostãtia ad ultimã usq; dẽ: qppe cuius senactus sit eadẽ: q leonis. Sed qd agamus: Frustra nitimur iuita Minerua. Natura ualẽtius nihil est: nihil difficilius. Viuamus nos more nr̃o alii suo. Qui officio fungit: nihil habet: qd doceat: nihil p accuset cupio: cũ te ad Florẽtinos recepis: q̃diligẽtissime cures: qd uulpecula illa obtegit. Hoc erit mihi tã gratũ q̃ qd̃ oium maxime. Nos bñ ualemus oẽs. Idẽ tu ut cures: te nõ solũ moneo sed etiã rogo. Vale. ex Mediolão pridie idus iunias. Mccccliii.

¶ Franciscus Philelphus Albertho zanchario. S. D.

Accepi lras tuas ad me & cũ his eas binas: q̃s duo disertissimi Nicolai & perot⁹ & Vulpes ad te dederãt: Hẽo & tibi & Nicolai ingẽtes gras qd tã amice de me sẽtitis: Nã qd dixeri uere: cũ & ipse lõge hũilius de me sentiã: & amorẽ unde manat amicitia: cæcũ finxit antiqtas: in p̃sentia tecum pluribus agere impedior. Ad paucos usq; dies lõgior suꝫ futurus & id quidẽ nõ p lras: sed p̃sens ipse & cotã. Vale. & utriq; Nicolao salutẽ plurimã dicito uerbis meis. Ex mediolano. xiiii. Kal. Mcccclii.

¶ Franciscus philelphus Petro perleoni. S. D.

Redditæ mihi sunt lræ tuæ cũ iã itineri accingerẽ & hæ qdẽ solæ. Nã p̃ter hasce unas q̃s & uidi & legi libẽtissime: ut soleo semp qcqd abste manat neq; delphœbũ uidi: neq; aliud qcq̃ nescio qd p signatũ eẽ monueras. Quæ scripsisti: itellexi oia. Istic ꝓpediẽ me uidebis ubi de rebus oibus q̃s uel tua uel mea interesse existimabimus: diligẽtissime cõmẽtabimur. Vale. Ex mediolano. xiii. Cal. Iulias. Mcccclii.

¶ Frãciscus philelphus Lodouico Mãtuæ Marchioni. S. D.

Quod iã tertiũ a philelpho iur ad te, eximiæ tuæ uirtutis gra: scio me tibi rẽ facere nõ ingratam. Quid. n. pricipi nobilissimo & Gonzagæ, Lodouico in primis gratius põt optatiusue cõtigere q̃ eã offerri: cãm: qua se dignum pricipatu queat ostẽdere: Scimus sane aliud nihil esse quo ciuitatũ principes ac reges uideãt beatiores priuatis hoibus q̃ benefaciẽdi & donandi magnificẽtia. Hæc una res syracussanũ Dionisiũ imortalitatis mẽoriæ cõmẽdauit. Huius itẽ pulcherrimæ uirtutis splẽdor Archelaũ macedona cũctis ostẽdit gẽtibus admirabilẽ. Et Phalarin tyrãnum cæteris in rebus imanẽ ac teterrimum iudicatũ sola munificẽtia indoctos & bonos uiros reddidit mẽorabilẽ. Nã qd loquar de Alexadro rege macedonũ: qd de. C. Iulio Cæsare: apud quos nihil benignitate nihil beneficẽtia fuit antiqus: Patrẽ tuũ ioãnẽ Frãciscũ sũmũ uirũ & pricipẽ clarissimũ dicere, solitũ p̃dicãt nihil sibi uideri idigni⁹ pricipe q̃ pecũias qbus tanq̃ seruis & pecoribus sit utẽdũ: uel auidius cumulare: uel partius elargiri. hac satis supq; eẽ dominis ciuitatũ: qd populis p̃sint: qd impitẽt: qd honorẽt: aurũ aũt & argẽtũ aut nõ curandum: aut q̃liberalissime erogãdũ. ne midæ cuiuspiã phineosq; similes iudicent. Te uero & princeps liberalissimus & mũificẽtissimo natus pricipe inuitus Philelphũ audies: qd offerat tibi sæpius honestã materiã p̃merẽdi: Scio certerte si facies qppe q & aio si is alto & magno: & mihi uæhemẽter affectus. ut ãt ad rẽ uẽiã: desp̃õdi mõ filiã uiro, quã ideirco nõdũ tradidi: qd ducati desunt ad dotẽ ducẽti quinquagita. Hi mihi ab amicis cõparãdi sũt e quorũ numero cũ te sciã eũ eẽ cui sim carissimus: prim⁹: oblatus: es cuius hac in re mũere uti uolo. Itaq; abs te peto, ac etiã si pateris rogo: ut huic meo adolescẽti q tibi lras reddidit: aureos quinquaginta dono ad me des ea lege cõditiõeq;: ut nisi in Sphortiade tibi cõflatũ es omne p̃ dignitate dissoluero: ego tibi fiã pro debitore creditor: Nã si recte mihi es cognit⁹: nunq̃ beneficiũ fœnerari didicisti: qn quo es i cõferẽdo alacrior: eo te magis id debere putas. Ipse aũt si bene me noui nihil ẽ: qd minus ueli: q̃ iudicari ingratus. Vale. & me ut soles: ama: ex Mediolão. x. Kal. Iulias. Mcccclii.

¶ Franciscus Philelphus Galeazio epo mãtuano. S. D.

Nisi una oium uoce p̃dication eq; cognitũ mihi eẽt te aio uigere ingẽti & pbenigno: subdubitarẽ fortasse beneficii qppiã abs te petere: a quo nihil antea p̃meruerim. Sed cũ sis tali tãtaq; uirtute: ut hũana oia infra te ducas: intelligasq; nihil eẽ magis hoi p̃priũ q̃ benefacere uel ignotis: qppe q se simillimũ eius uel t: ad cui⁹ ẽ imaginẽ similitudinẽq; creatus: maiore cũ fiducia tuas en pulsofores: q̃s mihi facile aptũ iri nõ dubitẽ. Desp̃õdi mõ filiã uiro bono & nobili: cui dotis caritudine tradere nõ dũ potui. Nã ut nosti: uirtus & diuitiæ simul eẽ nõ possunt. Te igit̃ pro tuis maximis inumerabilibusq; uirtutibus maiorẽ in modũ rogo atq; oro: ut ducatos cẽtũ mihi cõmodes ea cõditiõe: ut intra ãnũ: eos tibi oio bona fide redditurus sim. Quod si prius: ut spero: p̃stare potero: nihil dissimulabo. Scio te id qd sũmæ tuæ ẽ laudis nũq̃ pecuũiis abũdate: etsi redditus hẽs ampliss̃imos cũ ex ecclesia: tũ ẽt ex patrimonio: Nã qcqd sup est a rebus necessariis: id omne uel p liberalitatis: uel p pietatis officio in eos tribuis: quos dignos cẽseas: in quos beneficiũ cõferaꝫ. Tuæ igit̃ hũanitatis fuerit: ut ita in me pius liberalisue sis: ut itelligas nullũ apd̃ me officiũ tuũ intermoriturũ. Nõ enim solũ ad cõstitutũ tẽpus tuũ ad te mutuũ redibit: sed cũ usura ẽt litteraria redibit. huius aũt rei gratia hic meũ adolescẽtẽ ad te fidũ nũciũ misi. cui uelim ad me des: quod petiꝫ. Vale Ex Mediolano. x. Cal. Iulias Mcccclii.

¶ Franciscus philelphus Ludouico Mantuæ Marchioni. S. P. D.

Non possũ, p̃fecto nõ lætari: q magis magisq; indies & mihi & cæteris oibus perspicuũ facis: ea te eẽ animi magnitudine: ut nihil malis q̃ benefacere q̃ uti munificẽtia. Vt paruí. n. ẽ animi ardere diuitias: ita ii mihi perinde atq; magni qdã ac p̃clari uiri cẽsẽdi sunt: qui illis ad benignitatẽ gloriamq; utant̃: id qd tũ maxie fieri puto: cũ i eos apte cõferũt̃. q se ab ierti uulgi desidia abducũt ad idq; uæhemẽter studẽt ut & suũ & amicoꝝ nomẽ imortalitati cõmẽdẽt. Gratulor igit̃ tuo tãto ac tali bono: q tenõ mi norẽ uirtute p̃stes q̃ es uirtute superiore: quippe qui nequaq̃ ignores hãc istabilem esse caducãq; solere. At uirtutẽ & firmã & sempiternã. Ad huiusmodi uero laudis studiũ: & si naturæ bõitate duci te arbitror nõ paꝝ tamẽ a diutius disciplina qua cæteros nostræ tẽpestatis pricipes mirifice ãteis eos omnis hactẽnus uita uel denicis uel ãplificas: quos intelligis nihil pluris facere q̃ splẽdorẽ ingenii q̃ laudatissimarũ artiuꝫ pulchritudinẽ: ac decus: Itaq; nõ iniuria & amaris a doctis omnibus & quottidie magis magisq; celebraris.

Nã ut cæteri ipſe de ſe loquant: ego tãtũ te facio: ut nihil eſt quod malim q̃ & audire & dicere de tuis diuinis ſũmiſq; uirtutibus. Quo igit̃ in me fueris benignior: eo te ſtudioſius ꝓſequar huiuſmõi animi gratitudine. Vale. ex Mediolano. x. Kal. Iulias. Mcccclii.

¶ Frã. phi. Lodouico cardinali Aquileiæq; patriarche. S. D.

CONſydaranti mihi pf reuerendiſſime Lodouice Cardinalis atq; patriarcha cũ tuas alias pmultas egregiaſq; uirtutes: tũ eximiã ai magnitudinẽ: facile uiſu ẽ te nõ mõ nõ iuite: ſed etiã plibeter: & alacri benignitate id eẽ facturũ: qd hoi tui ꝓclari nois obſeruãtiſſimo ac tuæ dignatiõi uetere beniuolẽtia deditiſſimo maxime cõducturũ neceſſariũq; cognoris. Intellexiſti ex ipſo me corã nup mihi filiã eẽ nubilẽ: neq; aliud ꝓter dotẽ deeſſe qcq̃ quo minus tẽpeſtiue traderet uiro. Ea nũc ẽ tẽpoꝝ calamitas: ut qd ultimũ oium q̃rendũ ſit in futura ſpõſa: id primũ expetat. Quis. n. hac tẽpeſtate eo ſit aio: q uel ꝓbitatẽ uel formæ ꝓſtãtiã uel parẽtũ claritudinẽ pluris faciat q̃ pecuniã mõ ſint nũmi: reliq oia negligũtur. Quo fit: ut ſapiẽtis illius Atheniẽſis uiri cõſiliũ de ſpõſo deligẽdo: q ait ſe malle uirũ earẽtẽ pecũiis: q̃ pecunias uiro: in capiũda ſpõſa oio ſit cõtẽnẽdũ: ita ſunt hoiuꝫ igenia corruptis moribus deprauata & pdita. & nẽ ſim lõgior q̃ oportet apud amplitudinẽ tuã: mihi opus ẽ ope & auxilio tuo. Subuẽ obſecro inſtanti huic meæ & honeſtæ neceſſitati. Quãtulũcũq; donaueris: maximi pulcherrimiq; muneris loco ducã. Q d defuerit ad ſummã dotis: quærã ex aliis iis pricipibus: q̃bus noui me eẽ cariſſimũ. Nec dubito ueriſſimũ fore ꝓceptũ illud ꝓmiſſumq; euãgelicũ: Quærite & uenietis: petite & dabit uobis: Tu uelim: modo initium facias cuius res geſtæ & multæ ſunt & ꝓclaræ: q̃bus niſi ipſe cumulatiſſime ad imortalitatis mẽoriã ſatiſſecero. mihi ingratitudinis diẽ dicito. Vale pater clemẽtiſſimæ. ex Mediolano. xiii. Cal. iulias. Mcccclii.

¶ Franciſcus philelphus nicolao Arcimboldo ducali ſenatori ac iurecõſulto. S. P. D.

QVod tibi ſciebã fore nõ iniucũdũ: uolui itelligeres: qd mihi neq; ſperãti neq; cogitãti Rome cõtigit. Huc. n. cũ ueniſſem ad qntũdecimũ Kal. auguſtas paulo poſt meridiẽ eo cõſilio: ut poſtridie mane Neapolin uerſus iter caperẽ: Nã reliquũ eius diei decreuerã & mihi qeſcere & : famulis: nec minus ẽt eqs ex accelerato itinere fatigatis: Nec tñ iterea tpis me otio ita cõmiſi: ut nõ curari ea uiſere oia: quæ ex ueteribus reliquiis ac ruinis memoratu digna exiſtimant. Sed hæc iccirco ꝓtereo: quoniam tibi: qui Romæ nõ ſemel fueris: & uiſa ſũt & cognita. Mãe cũ paulo poſt equũ forẽ aſcẽſurus: uenit ad me ſalutatũ Blõdus Flauius uir certe phumanus ac diſertus: qui ubi mecũ eẽt: quædã de coibus ſtudiis cõmemoratus. Hora eſt iqt: adeũdi põtificis. Eamus igit̃: Huic ego cum reſpõdiſſẽ & id fortaſſe ſubruſtice: inſtituiſſe me poſt reditũ exi urbe Neapoli eiuſmodi uti officio: nũc. n. id mihi nõ licere: quoniã maturarẽ: uiſus eſt ille nõ mediocriter admirari: cũ diceret. At ſũmus pontifex heſterno ueſpi permulta eſt de te locutus & amice & honorifice: Ait. n. quo primũ i Italiã e Græcia reuertiſſes fuiſſe tibi ſecũ cõſuetudinẽ multã familiaritatẽq; piucũdã: req; magnis extulit laudibus. Itaq; tui munetis eſſe reor: ne ex urbe moueas pedẽ priusq; eius ſanctitatẽ adieris: qd tibi nõ mõ honorificũ fore arbitror uerũ: etiã: q̃tũ poſſũ cõiectura aſſeq; ñ parũ emolumẽti allaturꝫ. Is ubi uidet me pſiſtere in ſnia: abiit ſubtriſtis. Cũq; iã equũ aſcẽderẽ: ecce Petrus nucetan⁹ apoſtolicus ſecretarius feſtinat ad me: aitq; ſubridẽs tu maior fact⁹ es põtifice maximo: ab quo uel deſyderatus rediſti ſolẽtior. At caue: dũ tibi tãtũ arrogas: ne ſupbiæ accuſeris. Meq; ubi dexteꝫ brachiũ ſiniſtro meo ſuppoſuiſſet brachio per q̃ urbaniſſime ad põtificẽ egit: ab quo tãta ſum comitate ſimul caritateq; exceptus: ut meipm nõ ab re uel ruſticitatis uel ingratitudis arguerim. Cætera lris cõmittẽda nõ ſunt: ſed ea tibi: cũ reuertero: corã exponã: q̃ ſcio tibi fore gratiſſima. Sed unũ certe nõ reticeſcam. In mea. n. abitione donauit me ultro põtifex munificẽtiſſim⁹ nũmis aureis: quos uulgo ducatos noiant: qugẽtis cũ egregia quadã honoratione uerboꝫ. Cũ hæc ad te ſcripſi erat dies natalis meus octauus kalẽ. Augu. cũ initiũ facerẽ ætatis meæ anniqnti & qnquageſimi. Nã reliquos dies iccirco egi Romæ: qm̃ meus ſatyraꝫ codex: quẽ dono ferebã ad Alphõſum: erat penes ipm põtificẽ maximũ. Nec prius mihi reſtituit: q̃ totũ lectitauerit. Vale. Ex urbe Roma viii. Kal. Auguſtas. Mcccclii.

¶ Franciſcus philelphus Xenophonti filio. S. D.

XCepit me rex Alphõſus cum phumaniter & honorifice: tum ẽt munificentiſſime. Nihilq; omiſit: quo minus oñderet me ſibi cariſſimum eſſe & iucundiſſimum. Sed de his ꝓpediẽ tecum & aptius & latius. Nã ad ſex uſq; dies iter capiã: iſtuc & iſtinc deinde Mediolanum. Interea tpis diligenter inqre: an gradarius ullus æquus Romæ uænalis ſit. Nã hic inuenio nullum: qui me deleclet: Cuiuſmodi enim cupiam: non te latet. Vale. Ex Neapoli. vi. idus Auguſtas. Mcccclii.

¶ Franciſcus Philelphus Xenophonti filio. S. D.

HEri alphõſus rex me Capuæ fecit eqtẽ auratũ & id qdẽ mane in celebratiõe Dominicæ Hoſtiæ in maxio principũ cõſpectu. Deide cũ poſt meridiẽ ad quartũ lapidẽ extra urbẽ ꝓfectus tẽtoria ſtatuiſſet in feraciſſimo illo agro q ad Veſeuũ iacet: hora diei uigeſima prima ſuis inſignib⁹ me donauit q̃honorificentiſſime. Poſt triduũ: ut ſpero capeſſam iter ad urbẽ Romã & iſtinc medio. Vale. ex Neapoli. xvi. Kal. ſep. Mcccclii.

¶ Fran. phi. Nicolao arcimboldo iurecon. ducaliq; ſenatori. S. D.

CVm heſterno uerſpi ex Neapoli capuã ueniſſẽ repetitur⁹ Mediolanũ hoc mane ſum ad Alphonſũ regẽ ꝓfect⁹ in caſtra ſalutatũ: q me (ut ſolet) excepit phumaniter & piucide: iuſſitq; ut qm̃ eẽt occupatiſſimus: poſt meridiẽ redirẽ ad ſe. Quod ubi feciſſe in maximo ac pulcherrimo nõ militũ mõ: ſed ẽt nobiliſſimoꝝ hominũ cœtu & ſuoꝝ & exteroꝝ ita ait. Nos te mi Philelphe iãpridẽ uidere deſyrabamus: quod nobis cõtigiſſe gaudemus. Nam opinionem de te noſtram non æquaſti ſolum. ſed admodum ſuperaſti. Donauimus te ante dignitatis militaris noſtriſq; inſignibus. Reliquum ẽt: ut quod tibi maxime debeẽt: poetica laurea te ornemus: q̃ capiti tuo tibi bene meriti imponimus: hẽbat. n. rex liberaliſſimus laureã paratã eãq; ornatiſſimã: quã ubi capiti meo impoſuiſſet: ita de me ad circũſtãtis honorifice

ita coplose:ita benuole locutus est:ut nõ rex excellẽtissimus:sed pfindulgẽtissimus loq uideret. Sed hæc & alia pmulta tibi corã exponã. Ego põst biduũ psequar cœptũ iter. Interea tpis meos ois tuæ fidei cõmẽdo. Vale. Ex Capua uesperi. xi. Kal. septembres. Mcccclii.

¶ Franciscus Philelphus georgio Trabisonde. S.D.

QVod istinc ablẽs tibi sum pollicit9:ubi primũ i urbẽ ueni:& summi Põtificis Nicolai Quiti adeũ di mihi data ẽ facultas:quo tpe adhuc ex pedibus nõ mediocriter laborabat:ita egi cãm tuaz:ut eius animũ iãpridẽ alienatũ.ut nosti:ita ad te cõuerterẽ ut reditũ ad se tuũ nõ solũ admittat:sed ẽt desyderare uideat. Itaq; moneo te atq; hortor:ne differas aduẽtũ tuũ:sed uelis ac remis: ut aũt secũdis flatibus te cõmitas. Nã oia tibi in portu:oia trãquilla futura sũt. Vale. Et.maiestati regiæ me cõmẽda. Ex urbe Roma. v. Kal. septẽbres. Mcccclii.

¶ Frãciscus Philelphus Nicolao Arcimboldo iurecõsulto atq; senatori ducali. S.D.

HAsce ad te lras dedi ex Tholẽtino:uñ post octiduũ arripiã ad uos iter tũ equestris isignib9 & poetica laurea ornatus:tũ secretarius apostolicus. Eculeus tuus si tãta esset corporis magnitudine q̃ta aním:ne bucefaralo eqdẽ cederet. Mirum est:q̃ se obsequentem præstat. Vale. meq;: ut facis: ama. Ex Tholẽtino idibus septẽbribus. Mcccclii.

¶ Franciscus Philelphus Archiepo Rauẽnati Bartholomæo apostolico legato. S.D.

NIhil esse reor in uiro graui & sapiẽti præsertim in eo qui quemadmodum tu in magistratu & dignitate iocatus sit: qd pluris sit faciũdũ ueritate & cõstãtia. Id aũt tibi quoq; amplissimo & sũma itegritate & sanctimonia patri liqdo uideri nõ sũ nescius. Nõ possum aũt non mirari: qd eoz nihil effectũ sit:q̃ nudiustnonus mihi coram recepisti. Tria abs te petii cuz pro mea erga te obseruãtia:tũ p tuæ amplitudinis uel officio uel laude. Primũ ut eã oẽm disceptationẽ quæ inter meos. Tholẽtinates scõsceuerinatesq; uersat:tua diligẽtia atq; beneficio e medio tolleret. nã delegationẽ illã in pstãtẽ iurisco sultũ Bartholomæũ firmanũ & suspectã esse Tholẽtinatibus & molestã in primis. Et ne id qdẽ absurde. Est. n. ex eoz hoium genere qbus cum litigiũ ẽt de cõfinibus est Tholẽtinatibus. Ad hæc uiatica & sporthulæ locupletissimos quoq; populos in odiũ sui rapiũt. Nec te latet famelicis sportulas:qd nomẽ ip;. ὀνοφόϛ de clarat:initio eẽ nõ magistratibus cõstitutas. Quãta aũt i ifamia eẽt sporthula:uel ex Iuuẽale licet itelligi. hu iusmõi ãt oẽm morẽ uæhemẽter abhorrere a sanctitate sũmi põtificis Nicolai quiti:debes nequaq̃ eẽ ignarus. Quare si cã tibi erat cognita ut ipse decideres:cõtẽdi. Sin minus eẽt:ut p tua humanitate cognoscere atq; definires. Fore. n. ut quicqd ipse de ea oi cõtrouersia statuisses: & ratũ hẽrẽt Tholẽtinates: & ita ois discordiarũ cã interiret. Id te pf modestissime & libẽter & intra octiduũ usq; terminaturũ phumanitar es pbeni gneq; pollicitus. Quæ qdẽ res tãta me tibi beniuolẽtia deuinxit:ut nihil addi posset ad cumulũ. secũdũ qd petierã fuit:ut qnq; dierũ sportulas uel uiatica:q̃ Bartholomæus idẽ supuacanee auidius exigebat: oio pro tua inocẽtia phiberes:id qd plãe te facturũ respõdisti. Tertiũ erat:ne iusta Tholẽtinatiũ i scõseuerinatis idignatio traheret tãq̃ in crimẽ læsæ maiestatis. Esse. n. tuæ clemẽtiæ ignoscere potius q̃ cognoscere:pstim cũ esset Tholẽtinates nõ solũ iniuria:sed cõtumelia ẽt a scõseuerinatibus lacessiti: At eẽ ingẽtis ai putat Aristoteles obliuisci iniuriaz. Cõtumelias aũt negligẽdas nemo sapiẽs pbat. Respõdisti tãdẽ etsi in conscriptis tabellis:ut uocat:pcederet:minime tamẽ fore:ut snia ea de re ferret. Nõ possũ igit nõ mirari:qd de sũma cautæ i hũc diẽ nihil neq; definieris:ut es mihi corũ p tua hũanitate munificẽtiaq; pollicitus:neq; tẽptaueris. Et ad Tholẽtinates lfæ missæ sunt ab istis qui tua in curia cãm suã uel defendũt uel agũt:ppediẽ futurũ:ut sententia ferat de cã illa:quã ex ciuili criminalẽ ita faciũt:tanq̃ de summo ecclesiasticæ reip. statu decertatũ sit itaq; ne sim dicẽdo plixior:tuã benignitatẽ etiã atq; etiã rogo atq; oro:ut quæ mecũ tã grauiter & tã cõstãter locutus es:ita persoluas:ut tua dignatio & iustitia postulat. nã põtificis & principis uerbũ esse pro lege debet. Vale. meq; ut facis ama:ex Tolẽtino. xiii. Cal. octobres. Mcccclii.

¶ Franciscus philelphus iuliano Heremitaz generali. S.D.

HAcit uel singularis mea erga te ueneratio uel excellẽs tua sapientia uitæq; sanctimonia. ut audacter ea abs te petã:q̃ tũ apd:deũ:tũ apd hoies laudabilia eẽ duco. Tẽplũ hoc Nicolai Tholẽtinatis quẽ ob piẽtissimoz opez merita i sãctoz cœtu uniuersa locat celebratq; ecclesia:i quoz sacerdotũ tutela statui deceat:nõ te latet. Quis. n. ignorat qd etiã pciosissimũ sit:ubi fuerit sordib9 oblitũ:negligi cõtẽniq; solere: Et res itẽ minus oio bonas ob cultũ & ornatũ exteriorẽ in admiratione sui rapituẽtes,mẽtes hoiuz nõ pspicimus:eas tũ ex opibus iudicamus. Malim eqdẽ uirtutis simulatorẽ q̃ aptũ ho stẽ q̃ uero animi bonitatẽ ofone uitaq; declarat:hũc ego pxime ad deũ accedere iudico. Nec is mihi satis offio uidet fũgi:q; sanæ pœnitus mẽti nõ repsẽtat exterioris hois sanitatẽ & oi sermone & uniuersa uita. Sed quorsũ hæc:ut itelligas pf religiosissime multo melio huic diui nicolai tẽplo & uniuerso Tholẽtinatium populo cõsultũ iri:si tua dignatio eos sacerdotes ecclesiæ huic pfeceris:qui animi innocẽtiã per omnem morũ uitæq; obseruantiam sanctissimi Aurelii Augustini repræsentarint. Qua quidem in sententia cunctos tholentinatis facile reperias. Vale. Ex Tholentino. xiii. Cal. octobres. Mcccclii.

¶ Franciscus philelphus nicolao Quinto sumo Pontifici. S.P.D.

THolentinatiũ oratores Pater beatissime piustã habent quærẽdi apud te causam. Quos ut ea facilitate audias:q̃ ẽt omnes iniuria lacessitos semp cõsuesti:tuã sãctitatẽ etiã atq; ẽt rogo:& oro. Sũt. n. a sãctosseuerinatibus Tholentinates mei non iniuria solũ:sed maximis quoq; cõtumeliis psæpe affecti:nec ẽ q̃sq̃ apud dicẽtes neq; magistratus:neq; præses:qui remedium uelit afferre. quo fit ut idles magis atq; magis & augescat huiusmodi malũ & nõ sine maximo piculo inualescat: Itaq; ad tuã

pietatē eundum fuit:qui ea es & sapientia & iustitia:ut tum hominum fraudes atq; insidias facile pspicias: tum oia graviter ac innocētissime iudices nec patiaris plus corruptionem posse q̄ veritatem. Quid hæc sibi velit oratio:& si liquido potes coniectare:omnia tamen ex optimo & integerrimo viro Petro Nucetano p spicue intelliges. Ad hunc enim diligenter omnia vereq; perscripsi. Ad ea autē beneficia quib⁹ me ornasti maximis:unus hic cumul⁹ accedet:si tholētinates mei cognorint meas apud te lras sibi plurimū profuisse. Ego hoc ipso die quo hasce dederam tuā beatitudinē:eram ex patria Mediolanum repetiturus. Nec sane obliuiscar & qd debeā & qd gratum eē cognori tuæ sanctitati:cui me cōmendo plurimū. Vale.ex Tholentino.xi.Cal.octobres.Mcccclii.

¶Frāciscus philelphus Matthiæ triulano.S.D.

QVod mihi tantopere de reditu in urbē Mediolanū ex longinqua Romana Neapolitanaq; peregrinatiōe gratularis:gaudeo:intelligo emim me amari abs te plurimum. qua in re facis tu qdē nihil ab amicitia nra alienū. Nō.n.ignoras:qui mihi carus es Quo fit:ut delecter eo magis isti usmodi testimonio:quo i lris usus es:qd minus quādoq; i amore cōsuesti respōdere. Q d ät me hortaris:in castra ut eā:nescio q̄ mihi sane cōsulas. Nā ferēti hostilis regis insignia succensebunt fortasse frāci:meq; p Alphonso rege hostiam facient:Itaq; a Renato rege quærendum est:liceat ne Philelpho uersari i ter Francos:gladios impune:uel Alphonso cum militari cingulo & poetica laurea:tū propriis quoq; decorato insignibus. Ad hæc scire puelim quā abūdet Sphortiana mēsa. Mō.n.alio mihi diuertēdū est qua; ad Regulū meum Sphortiā Secundū:ut intelligas me famē qdē ferre posse i castris:esurire uero nequaq̄ posse. Vale.ex Mediolāo.viii.Kal.nouēbres.Mcccclii.

¶Frā.phi.Ciccho calabro.S.D.

MIror.qd nihil ad ea respōderis:q̄ pximis diebus tibi de re mea significaui. Nōdū fortassis a principe didicisti:qd cupim⁹. Itaq; rogo te:ut tādē respōdeas:meq; de oi eius snia facias certiorē. Vale ex Mediolano.ix.Kal.Nouēbres.Mcccclii.

¶Franciscus Philelphus petro Nucetão.S.D.

QVu; essem postridie pfecturus in castra ducalia:offerretur in ipso ut ita dixerim eqtādi cardine fidus & familiaris nūcius:qui Romā peteret:nō sum passus eū nacuū meis lris istuc ire. Cœpi qd S.D.N.pgratū fore cognoui. Et ne iterea tpis dū hoc agit:officii obseruātiæq; & pietatis meæ ui derer oblitus: primū eratus carmē de eius laudib⁹ cōposui atq; ædidi:qd ut meo noie ei⁹ beatitudini exhibeas:te plurimū rogo. Vale.ex Mediolano.iiii.idus nouembres.Mcccclii.

¶Franciscus Philelphus Renato Regi.S.P.D.

POsses tu rex Renate nō absurde admirari:qd in cā fuerit:ut mō in castra urceana ad principem meū Frāciscū Sphortiā ierim:te qui uix ad qnq; millia passuū illinc abesses:cū tuo iuncto fortissimoq; exercitu:nō cōtinuo adierim:pśertim cū tāti te semp feceri ac faciā:ut plutis certe neminē. Atq; nihil mihi in aio magis erat q̄ & uisere te regē nobilissimū:& te tāta maiestate atq; uirtute principē alloq corā ore:quē antea lris nōnunq̄ cōsuessem. Dicam paucis:qd mihi inopinato accidit. Quo die instituerā ad te ire nunciatū est aduentare in castra Blācā Mariam carissimarū optimarumq; fœminarū splēdidissimum quoddam certissimumq; exemplū:Non potui pro officio meo non ei obuiam proficisci: cui & plurimis & maximis beneficiis sum obstrictus. Nihil est sane cui me minus obnoxium uelim q̄ ingratitudinis crimini quo uno uitio uix ullum reor apud bonos & magnos uiros inuisius. Itaq; sum coactus differre in diē posterū meū ad te accessum. Postridie cū uix dies illuxisset:afferunt ex mediolano ad me domesticæ lræ:qbus moneor meos quosdam affinis itēptare nescio qd litigii de uxorio hereditate aduersus me.q̄te cū eius rei gra mihi esset opus adire pricipē meū:qui est:ut nosti:bellicis rebus occupatissimus:rursus impediorq; quo minus eā ad te:ut oium maxime desyderabā. Quid multis:Dum negotiis multis obtuor:malui carere benigno tuo regaliq; colloquio:q̄ si minus id pro dignitate a me factū eēt:ineptus indicari: pśerti cū oio istituerim ad Natalē dominicū & uisere te quē & amō unice & uenerer:ac tātisp apud te eē:ut nō uia tor uenisse uidear:sed & familiaris & tuus.& ne interea tpis uidear oio abs te abesse:dedi ad te mōimēta q̄dā ingenii mei:ut saltē intus uideas:quē in cute nō potes. Vale.ex mediolano.x.Cal.decēbres.Mcccclii.

¶Franciscus philelphus Petro Thomasio philosopho ac medico.S.D.

QVm nup ab alphōso rege & a sūmo ecclesiæ Romanæ pontifice Nicolao Quito reuertissē Mediolanū:nihil mihi potius duxi q̄ de te quærere:quē mirifice diligo & obseruo. Intelligere certi nihil potui. Itaq; abs te uehemēt peto mē:ut facias tuis lris certiorē q̄ belle uales:& q̄ nri es mēor. Ad hæc scire cupio:qd post captiuitatē de Cōstātinopoli & urbe & ciuibus actum sit:qdue effe rata illa Turcoꝝ barbaria post tātā uictoriā & molita sit & mōliat. Si meos libellos illos es adhuc ex Bernardo meo Iustiniano cōsecut⁹:uelim huic isti publico tabellario ad me des. Mittā ad te satyraꝝ codicē:mō cures istinc illū mature ad nos redire. Vale.ex mediolano.xviii.Kal.ianuarias.Mcccclii.

¶Franciscus philelphus Malatestæ.S.D.

QVod pximis lris tibi respōderā:idē etiā nūc repetorā:ē necesse.q̄doqdē uidere uideor alioꝝ uel negligētia uel pfidia frustra scripsisse me. Plutarchi Cheronēsis cōparatōes uiroꝝ illustrium q̄ ille παραλληλα nominat:hic habet nemo:qui.s.ad latinos traductæ sunt. Itaq; nihil tibi affirmare possim:an oēs traductæ sint illæ uitæ an mīn⁹ traductæ. Vnū scio Lycurgi ac Nūæ Pōpilii uitas q̄ apd plutarchū in ordine primæ sūt mea interptatiōe latinas eē factas. Itaq; ex Florētia id tibi sciēdū ē. Nec.n.dubito ea in urbe eiusmodi trāslatiōes ois repiri. quæ tibi reliq̄ sum pollicitus & oio absoluā & breui

INgratus.n.sim:ni te & obseruē & uenerer plurimū. Vale. Meq; ut facis:ama. Ex Mediolāo.xiiii. Cal.Ianuarias.Mcccclii.

¶Franciscus philelphus Albertho zāchario.S.D.

OLim tibi psuadeas quēq̄ eē ex amicis oibus te mihi cariorē. Id.n.cū modestissimi tui mores tuꝝ

plurima & maxima beneficia citro ultroq; mutua pietate collata iāpridez facile præteriterunt. Quod autem nihil in hāc diē post abitionē istinc meā ad te scripserim: illud. s. fuit in cā: qđ frustra id facere nolebā. Nondū enim princeps me⁹ in urbē rediit ex castris. Neq; eo absente hēo qcq̄: qđ tibi sim scripturus. Tu interim bona spe esto. Nō. n. fallā quā de me indubitatā hēs opinionē. Vale. ex Mediolano. xiii. kal. ianua. Mcccclliii.

¶ Franciscus Philelphus Nicolao Cebæ. S. D.

IVissent tuæ mihi lfæ p nfa amicitia iucūdissimæ: nisi tristē mihi de obitu uxoris tuæ Mariæ spinulæ fœminæ pudicissimæ nūciū attulissent. Nō. n. potui nō doleꝛ: cū itelligerē eā tibi rē nō mediocrī eē incōmodo. Nā ei certe nō mō nihil accidisse mali: sed potius boni plurimū cōtigisse credēdū est: q̄doqdē ex terreni: ut ita dixerim: huius gurgustii pegrina atq; mortali imortalis ciuis effecta sit cælestis illius sempiternæq; ciuitatis: ubi nulla uarietas est nulla mutabilitas: sed oia plena tranqllitatis: securitatis: beatitudis. Itaq; nūc illa fruit illo bono: quo nihil ē maius: nihil melius: nihil optatius. Nā dei quā græci θέωσιν uocāt pſens corāq; sūmo cū gaudio cōtēplat: pſpicue intuet: absolute itelligit. Vide igr ne dū tuū luges icōmodū uidearis illi⁹ inuidere incōmō: cui te tārope ostēdis affectū. Sed hac d re satis. Nō. n. nescio te ois hūanos casus itelligere q̄ modice ferre oporteat. Nec eges cōsilio: q id dare aliis cōsueueris. Noui prudētiā tuā: noui cōstātiā: noui ai magnitudinē. Facito eū te pſtes: quē hoies opināt: hoc ē & grauē & sapiētē. Q d' aūt scire uis: qd ego de te sentiā: nubēdū ne sit: an nō nubēdū & utrūq; puella ne ac uirgini an uiduæ grādiusculæ: rūdebo paucis: ac tibi sniam animi mei liqdo ostēdā. Natura fit: ut & creata & genita oia in sua specie seruari uelint. Id āt aliis alia uia minime absurda paratū est natura: hō hois fœmie nō arte Promethei cōseruaꝛ. Lege cautū apud nos ē: ut una uxore eodē tpe hō cōtētus sit: id qđ ēt nō modō Cecrops uetustissi⁹ ille rex: sed qđ lōge magis mouere nos debet in primis parētibus uideꝛ instituisse deus oipotēs: quāq; & Habraam & Iacob duas simul uxores habuisse phibēt. Itaq; min⁹ est mirādū si duas uxores eodē tpe habuit Socrates: & Athenienses itidē alii pmulti. Multo pluris hēbāt reges Mauritaniæ ac scythiæ & idiæ: quos ut licet existimari: imitat⁹ impi⁹ Mahumetus singulis suæ pfidiæ sectatoribus uxores septenas ducēdas pmisit. Si oēs q uel duas uel pluris uxores habēdas statuūt: eā fortasse rōnē obtēdāt: qđ ad augendū humanū genus ea tes sit cōueniētior. Id qđ secus uenire usu cū rō ipsa docet tū nō min⁹ expetiētia. Vitiaꝛ. n. deprauatur q; natura & pcreādi uis coitu uenereo frequētius repetito. At is sæpius repetaꝛ necesse est in multitudie uarietate q; uxoꝝ: q̄ hois cupido uæhemēti⁹ excitata ui q̄ necessitate magis delectaꝛ: cū natura bonitas ultroneis atq; necessariis gaudeat ñ coactis: & iisdē intēperiuis. Vñ fieri uidemus: ut multo pluribus christiani abūdēt liberis q̄ mahumetistæ & ois itēperātia barbaroꝝ. Q d' si uxor pcreādi gra ē inducta adeo ut is q apud Lacedæmonios uitā egisset cælibē: infamiæ eēt obnoxius: qd dubitemus q̄diu uiri officio fungi qs pt: haud quaq̄ eū decere a re uxoria abhorrere. Quod cū oibus ē faciūdū: qui uel lege uel alia honestiore cā min⁹ impediātur: tū Nicolao Cebæ uiro ætat adhuc firma: opulēto nobili: ac moribus carēti filiis. Nā filiæ qm̄ in alienā domū nō tā trāscribūt q̄ leuādi honoris gra tradūt: uix filiōꝝ loco habēdæ sunt: qppe quæ pſnæ dom⁹ nullā oio curā præ se ferāt. Puella ne an uirgo ducēda tibi sit: an grādior ac uidua: facile est: cōsiliū. Quatuor ea sunt quæ in uxore desyderātur pbitas uenustas nobilitas opes. Hæc tibi discrimē faciāt ut malis pudicā uiduā q̄ impudicā uirginē. Quod si eadē in utraq; cōcurrāt: uirginē uiduæ puellāq; grādiusculæ pferēdā censeo: ut laceræ uetustatiue obtrite itegrā uestē ac nouā. Quod eo magis tibi faciēdū ē: quo facilius intactā & puellā mor ib⁹ tuis effingas q̄ natu grādē ac thori cōsciā. Malimq; hac i re seq Romāos q̄ Lacedemonios nā hi qm̄ rei bellicæ equestriq; studebāt uxores ducebāt trigita natas ānos aut ēt grādiores putabāt. n. robustiores ptus gigni ex hutusmodi mulieribus. At Romāi: q nulla re Lacedæmoniis fuerūt iferiores: quæ duodecim cōplesset annos: nubilē eē ducebāt: ætatē. s. admodū facilē: q̄ uiri igenio ac moribus accōmodaret. Partus. n. robustitatē in nutrimēto & intima ui naturæ p horoscopii qđ astronomi uocāt syderis influxu nō in gignētiū annis positā eē. Quā ego secutus sniaz qs duas habui deinceps uxores alterā: ut nosti: cōstātinopolitanā: alterā Mediolanēsem uirgines & puellas nō grādioris uiduasue selegi. Et si tertiū mihi nubēdū eēt: eo dē uterer instituto. Nec deterrerer: qđ ānū iā sextū & ququagesimum agens: natus. n. sum anno a natali xpiano millesimo trecētesimo nonagesimo octauo: & id qdē octauo Cal. augustas: minus q̄ puella uellet: anhelarē: Nā ne robustior qdē ætas pstare id queat. Procreatio filioꝝ nō expleri nō obrui potu expetit: sed leui irrigatiōe sed pinde atq; libatiōe cōtēta ē. Quare oium primū tibi studēdū arbitror: ut puellā pudicā ducas p bisq; perētib⁹ natā. Hæc. n. nihil plus nosrit: nihil plus uoleꝛ: q̄ ipse pbueris. Q d' si alia q̄dā uel fortunæ uel tpis rō te uiduæ ducēdæ asciuerit: mō sobriā & prudētē inuēias: amorē uiri mortui nolim ptimescas. nā memor ille mīis Acidaliæ paulati abolere sychæū icipit: & uiuo ptēptat uertere amore. Hæc sūt: q̄ tibi. i sūmis occupatiōibus meis respōdere potui. Reliq̄ tu ut es uir igenio & prudētia singulari: nō difficile cōsyderabis. Te uæhemēter ēt atq; ēt rogo: ut ad me q̄diligētissime pscribas rē oēm Cōstātinopolitāæ captiuitatis. Nam alii aliter narrāt. Et an uniuersus populus sit actus in seruitutē: tātaq; cædes facta: quātā uulgo tradūt. pterea quo i statu ē Galatas ac finitimi reliq Christiani populi: q turcoꝝ apparatus. Nā qđ mari sint Italiā inuasuri: nihil ē: qđ minus credā. Per cōtinētē illis ē iter & p Dalmatiā pānoniāue. hæc. n. cōsyderāti mihi potior rō uisa ē. Tu ueli qd sentias itelligere. Vale. & me facito certiorē an sint res ufæ cū Alphōso rege cōpositæ. bel lū ne uobis aduersus illū an pax futura sit. Ex Mediolāo. x. kal. feb. Mcccclliii. Frā. phi. Nico. Varōi. S. D.

QVi tibi reddidit has literas: uir est & bonus & non indoctus: mihiq; multos iam annos perfamiliaris: quem & ut diligas & commendatum habeas: Rogo. Vale. Ex Mediolano decio Calendas februarias. Mcccclliii.

¶ Franciscus Philelphus petro Thomasio philosopho ac medico. S. D.

Nihil i hãc dlẽ acerbius ſenſi unq̃ in uita nouæ Romæ captiuitate. Id qđ ſi ſecus mihi accideret: iu dicarẽ me pfecto igratitudinẽ oĩ igratiorẽtnõ ſolũ qđ & ſocrũ mihi cariſſimã mãfredinã auriam nobiliſſimã & pudiciſſimã fœminã ac duas eius & ſoceri mei ioãnis Chryſoloræ pſtãtiſſimi eqtis aurati & eruditiſſimi iuri filias meoq̃ qttuor filioq̃ materteras i obſcurã ſeruitutẽ a barbaris & tetrimis turcis actas audio: ſed eo magis: qđ ea urbe ẽt mſe ſum uſus & altrice educatriceq̃ iuuentæ ſtudiorũq̃ meoq̃. Verũ qm̃ hũanæ res oẽs mutabilitati ſubiectæ ſũt & q̃ pricipiũ habuerũt: finẽ ẽt aliq̃do habeãt: natura neceſſe ẽ: meipſũ accuſo qđ ueli fragile & caducũ aliqđ ſempiternũ fieri. Hac etiã rõne tibi quoq̃ luctuoſiſſimũ caſũ tuũ & ægritudinẽ oẽm quã ex imatura atq̃ imiti morte filii ffis tui innocẽtis & optimi qui dez illius iuuenis cõcepiſti æquiore aĩo ferẽdã cẽſeo. Nihil. n. apud nos ſit iuito deo: q ænouit oĩa & conſulit meliora. Reliq̃ uero q̃ ad me ſcripſiſti: placuerũt oĩa. Faciãq̃ ppediẽ ut itelligas conſiliũ apud me tuum plurimum ualuiſſe. Te iteri uæhemẽter rogo opam des: ut ex Bernardo Iuſtiniano quæ tibi antea ſcripſi. & cõ ſequaris: & huic iſti tabellario ad me des. Præterea hippocratẽ quoq̃ meũ ſi ex Matthæo Perufino philoſopho ac medico doctiſſimo aſſecutus es mitte ad me. Si quid aliud certi habes de turcis & rebus oriẽtalibus uelim q̃diligentiſſime ad me perſcribas. Vale. ex mediolano. x. Cal. februarias. Mcccclliii.

¶ Franciſcus philelphus ioãni Mario filio: S. D.

Iacũt occupatiões meæ ut ſim ad ea reſpõdẽdo breuior: q̃ pximis lfis a me petieras: Leõardus Theolog⁹ idẽq̃ mathematic⁹ duo nõ tã eloq̃nter q̃ ſubciliter opa i mathematicis elucubrauit annis ſuprioribus: alterũ i geometria: qđ artis metricæ noie appellauit: ob eã. ſ. rationem φ μέτρον græcum menſurã ſignificat apud noſtros: alterũ in arithmetica: qđ ẽ de numeris: ſupputandiq̃ rõne ἀριθμός enim: ut ſcis: numerus eſt apud latinos. Siqs aũt titulũ deprauarit ut q̃ de numeris eſt: inſcripſerit artẽ metricã: quæ tota in dimẽſione uerſat. ipſe uiderit. Res. n. ita habet: ut dicimus. q ſecus ſenſerit: græce lfaturæ & ipſius diſciplinæ idoctus eſt. Quod ãt de marone ſcripſiſti: id totũ eſt fabuloſum: Nã neq̃ de Chriſto ſenſit Maro: ſed de polionis filio: qđ de Chriſto multo ante ſibylla afflatu diuino quoddã uatici nata ẽ. De ulyſſe uero qđ dicis placere gbuſdã ſcribi p latinũ &. x. ante es. Vlyxes. aut ii ſunt impiti græcarũ lfarũ aut oĩo negligẽtes. Vlyſſes. n. græcũ eſt nomẽ ὀλοῦξης. o. ſ. breui mutata in. u. Id qđ i aliis plæriſq̃ fieri cõſueuit. &. d. in. l. more non ſolũ noſtro: ſed etiã græco. Quod uero οὖλον quod eſt. y. tenue uertat i. i. aut duo ſſ. in x. nec grãmaticæ rõ patit: nec ulla uetex auctoritas. Nã quod ſcribis de. xx. geminato: id nõ ſolũ abſurdũ eſt: ſed ineptum ſane & fatuũ: cum eæ tot cõtinuatæ cõſonantes: quæ quattuor ſunt duæ ſemiuocales & duæ mutæ ſimul eſſe nullo pacto poſſint: Hercules hoc ẽ ἡρακλῆς cognomẽ ẽ uel fortaſſis agnomen potius Alcidæ: q uir fortis & magnis impator poſt res clariſſime geſtas Iunonis iuidia glorioſus Hercules dictus eſt. ἡρα. n. ẽ Iuno. κλέος uero fama ſeu gloria Qua rõne factũ uidem⁹. ut nõnulli cognomina ti ſint hercules. De libalitate & mũificẽtia eã cẽſeo fieri differẽtiã: q̃ græci iter ἐλευθερίο τητα & μεγαλοπρέπειαν uolũt: ut liberalitas ſit iter puos hoies ac priuatos μεγαλοπρέπειαν uero hoc ẽ ad uerbũ magnidecẽtia nom̃ apd nos iuſitatũ iter magnos uiros uerſet magniſq̃ in reb⁹: ut q̃ magna p dignitate mũere: ſit apud illos μεγαλοπρέπεια: apud nos uero magnidecẽs: uel qđ uſitatũ uidemus mũificus. Sed q̃ in puis muneribus liberalẽ ſeſe nõ abſurde pſtatis a græcis dicit ἐλευθέριος. nec illud uolo te lateat cõſueſſe quoſdã μεγαλοπρέπειαν interptari magnificẽtiã: errãtis hos qđẽ: cũ magnificẽtia locupletiſſimo Ciceronis teſtimonio ſit ſpẽs fortitudinis. Vale. ex Mediolano. xiiii. Cal. martias. Mcccclliii.

¶ Franciſcus philelphus Petro Thomaſio philoſopho ac medico. S. D

Vo nihil inuito poſt obitũ illius ſũmi utri Leonardi mei iuſtiniani luctuoſius aut mæſti⁹ audiui mihi nup ẽ renũciatũ frãciſcũ barbarũ priſcæ grauitatis & eruditionis exẽplũ migraſſe ex hac luce magna ẽ nro ſæculo pmagnæ eloquẽtiæ iactura iniecta. Venetis uero oĩbus plãe ſingularis q talẽ uirũ amiſerint: quãlẽ habẽt alterũ neminẽ. De doctis atq̃ diſertis loquor. nã uiros grauis: & ſapiẽtis ſcio eẽ Venetis pœne inumerabilis. Sed q idẽ & græcæ eſſet & latine doctiſſime eruditus quem alterũ hẽatis illuſtrẽ audio neminẽ. Doleo igit & ueſtrũ in tãto uiro & nr̃æ tẽpeſtatis naufragiũ. Oſtẽderẽ ãt uerbis pluribus mærorẽ hũc meũ: id qđ ne in pſentia faciã. repẽtina pfectio tabellarii impedimẽto ẽ. Quare de hoc ſatis. Tu uelim noie meo cũ iis uerba facias: quos ille ſibi hæredes inſtituit: Repetaſq̃ meos illos codices græcos: quos barbarus habuit a me mutuo: & totiẽs: ut ſcis per lfas. Itaq̃ internũciũ repetiuimus. Vale. ex Mediolano. xiii. Cal. martias. Mcccclliii. ¶ Franciſcus philelphus ioãni Mario filio. S. D:

Ad ea quæ petieras pximis diebus: reſpondi tibi. Quod iſtic tibi honoratus ſit loc⁹: gaudeo. redibunt fortaſſis aliq̃do Taurinateſ cũ muſis in gratiã. Eſt. n. urbs iſta & uetus & nobilis a phæthõte ut tradũt: cõdita. Tu uelim: a Minerua ne deciſcas. Nã repugnãte natura nihil fieri recte põt itaq̃ malle te debes & oratorẽ & poetã eũdẽq̃ philoſophũ q̃ iuriſcõſultũ & rabulã mercenariũ: Ne illi faueã cui me odio eẽ & ipſe dicis & ego noui: ignorare mihi uideris dũ mones. ſolere τοῦτο μέμαλοψοφῶ initurias nõ cõtẽnere minus q̃ obliuiſci. Illius ſit maledicere: noſtrũ aũt benefacere. Vale. ex Medio. ix. Cal. martias. Mcccclliii. ¶ Frãciſcus philelphus Nicolao Quinto ſũmo põtifici. S. P. D.

Stephanũ Caciã nouariẽſẽ iuriſcõſultũ & Taurinatatẽ archidiaconũ tuæ ſãctitatis cubiculariũ in itis q̃ mihi expoſuit tuo noie: & ſũma cũ obſeruãtia & libẽtiſſime audiui nec diligẽter min⁹ q̃ ſi deliter geſſi oĩa geroq̃ aſſiduet: q̃ tũ lfis tuis: tũ eius nũcio tibi grata fore cognoui. Hẽo aũt beatitudini tuæ gr̃as imortalis qđ fidei meæ pietatiq̃ erga te ita fidis: ut debes. Quid eni p te factur⁹ nõ fim: cuius ſingulatẽ ſum iãpridẽ bẽuolẽtiã & pcipuã mõ benignitatẽ i me exptus: tãtũ me tibi debere intelligo. ut ne quitã qdẽ ipſam in mea magis q̃ in tua ptãte poſitã eẽ uelim. Itaq̃ iperare ſit tuũ p uolũtate oĩa

parere aũt meũ cũ oi integritate:uenerationẽ:iduſtria. Vale pf beatiſſime.Ex Medio.iiii.cal.martias.Mcccclſſi.

¶ Franciſcus Philelphus Petro Nucetano.S.D.

ANtonio Lyttæ mediolanenſi pſbytero lras ad te dedi.iiii.idus nouẽbres.Eratq; cũ his ſapphicum adonicũq; carmẽ ad ſanctitatẽ domini nſi lõgiuſculũ.Sum aũt mirarus:qđ nihil i hanc diẽ mihi reſpõderis.Nec potui nõ dubitare ne lfæ tibi meæ redditæ fortaſſe nõ eẽt.Noui.n.facilitatẽ: noui hũanitatẽ:noui liberalitatẽ ai tui:Itaq; nõ ſine cã id accidiſſe arbitror.Sed cũ hac de re:tũ de aliis nõnullis Xenophon filius tibi corã exponet.Tu uelim me ut facis:ames.Tibiq; pſuadeas eũ'eẽ me: q tibi cium maxime nſi ordinis ſim affectus.Cõuiuia mediolanẽſia eidẽ Xenophõti filio ad te ddi. Vale.ex Mediolano.iiii.kal.martias.Mcccclſiii.

¶ Franciſcus Philelphus Malateſtæ nouello.S.D.

IT galbæ & Othonis Cæſarũ uitas ex plutarcho.ad latinos traduxi:tuoq; noi dedicaui.Quid ãt in cã fuerit qđ eas Xenophõti filio nũc iſtac iter faciẽti ad te ñ dederim:idẽ Xenophõ tibi corã exponet:Poſt dies qndecim ſigs oblatus fuerit:cui ea res tuto cõmitti q̃t:dabo ad te. Tu ueliti b pſuadeas mihi tuo noie nihil eẽ iucũdi us:Nã dignus es p tuis maximis ſplẽdidiſſimiſq; uirtuti bus:quẽ omnes diligãt:amentiobſeruẽt:uenerentẽ.Ego ꝓpediẽ fore ſpero ut pax faciat poſtliminiũ:tantus & barbaroꝝ & exteraꝝ nationũ terror ipendent. Vale.ex Mdi olano.iiii.kal.martias.Mcccclſiii.

¶ Franciſcus Philelphus Petro parleoni.S.D.

BInis aliis lfis tibi ſignificaui Ioãnẽ Caimũ neq; feciſſe neq; facturũ ſani qcq̃ de te tua.Seq; dicit tibi debere nihil:qm̃ pro te aliis ſatiſſecerit.At illi quos is p̃dicat:factũ id pnegãt.Itaq; ſi me audis: tute Mediolanũ cõcede.Nã ſi ſecus feceris:nihil feceris:ædeſq; negligẽtia tua q̃dã amiſeris.Tu rẽ paucis tenes.Reliq̃ ex Xenophonte filio corã accipies. Vale cũ pudiciſſima uxore tua.Meq; tuo illuſtri principi commenda.Ex Mediolano.iiii.Kal.martias.Mcccclſiii.

¶ Frãciſcus Philelphus Petro barbo cardinali Veneto.S.D.

XEnophonti filiRomã ueniẽti iccirco lfas ad te dedi:ut itelligeres me tãti facere bẽiuolẽtiã tuã q̃ mihi nup cũ iſtic eſſẽ:certiſſimis documẽtis corã declaraſti:ut oia de te mihi ſpare poſſe uidear. Id aũt eo facio & maiore cũ fiducia & libẽtius:qm̃ noui nullũ:apud me unq̃ intermoriturũ beneficiũ tuũ.Nã eſt apud me antiqus nihil gratitudie atq; pietate.Reliq̃ tu ex Xenophõte:cognoſces. Vale pf ampliſſime.Ex mediolano.iiii.Cal.martias.Mcccclſiii. ¶ Frã.phi.Dominico cardinali firmano.S.D.

NOn poſſũ nõ accuſare erratũ'meũ:qđ cũ nup fuiſſem Romæ:ad te minus ſalutatũ ierim:t cui me iãpridẽ norim eẽ cariſſimũ.Nolim tamẽ exiſtimes id uel negligẽtia mea:uel qđ tui oblitus fuerim accidiſſe.Sed dũ cupio in te adeundo min? ineptus exiſtimari:fui i officio ſeruãdo minus erga te officioſus Volebẽ.n.& p amplitudine tua & p decoro adire te:& eos cõferre ſermones:t qui & auditione tua & oſone mea nõ idigni iudicarentẽ.Quare dũ ſtudeo ea expedire negocia:quæ mihi erant apud ſummũ põtificẽ:pluſq; in his q̃ putarã tpis cõſumo:tãdẽ coactus ſum nõ te añ adire q̃ abire.Itaq; i ipſa abitione mea ex urbe Roma iter eqtãdũ accedo ad ipſas ædes dignationis tuæ.Is q triclinii eſt oſtio reſpõdet in cubiculo te eẽ diuio intẽtũ miniſterio:nec licere ſibi iterea tpis adire te:Quid multis:Tris horas expecto cũ ne ipſe qdẽ oſtiarius ampli? qcq̃ reſpõdet mihi.Quãobrẽ dũ uideo mirũ ſeruari ſilẽtiũ & ipſe ad abeũdũ ſollicitaret a comitibus.ne aut importunior aut ineptior dici poſſẽ:abiui eqdẽ ſubtriſtior:qđ uiſere te nequ uerim:quẽ mirifica obſeruãtia pſequor. Tenes ecce rẽ oẽm. Tuæ fuerit uel clæmẽtiæ mihi ignoſcere uel iuſtitiæ oſtiariũ caſtigare:qui ut ẽ genere germanus:neq; humanitatẽ ſapiat:nec hoium hẽat diſcrimẽ. Reliq̃ ex xenophonte filio cognoſces. Vale pf humaniſſime.Ex mediolano.iiii.Cal.martias.Mcccclſiii.

¶ Franciſcus Philelphus Ioãni auriſpæ.S.D.

QVãti ego te ſemp fecerim ac facio nemo eſt:q id melius ſciat:q̃ tu.Id certe exploratiſſimũ hẽo me tibi eẽ cariſſimũ.Fide aũt in amicos & prudẽtia tãta uales:quãta ſcio maiore neminẽ.Itaq; nihil ẽ qđ de te ſperare nõ auſim.Quibus aũt in rebus tuã mihi & operã & diligẽtiã pſtes:ueli Xenophõ filius tibi corã oſtẽdet. Vale.ex Mediolano.iiii.Cal.martias.Mcccclſiii.

¶ Franciſcus philelphus Aenico'daualo equiti aurato.S.D.

QVm ad undecimũ Cal.ſeptẽbres ex caſtris regiis abiiſſe; repetiturus Mediolanũ:nihil mihi moleſti? fuit:q̃ qđ te qm̃ heſterno ueſperi Neapolin reuertiſſe ferebatis:eo die uidere cõplectiq; neq uerim.Itaq; abiẽs mecũ tuli icredibile deſyderiũ tui:quẽ & abſentẽ abſens itueor & cõplector & alloquor.Cupio ãt maiorẽ in modũ p lfas tuas itelligere:& qd agas:& q̃ tibi carus ſim. Sed horũ alterũ pſpicuũ mihi ẽ.Nõ.n.poſſum nõ amari abs te:quẽ tãtope ipe colã.Alterũ bñ ſpero.Nã quir magn? es reb?ornatus oibus:te bene agere:ac rebus nti ſecũdiſſimis dubitare certe nõ debeo.Gratiſſimum tñ mihi facturus fis:ſi quæ de te mihi in ſpe ſunt poſita:ea tu lfis tuis uel cõfirmabis uel augebis. Vale decus meũ.

ET me Alphõſo regi cõmẽda:& ut ſoles cariſſimũ effice.Ex Madiola.iiii.cal.martias. Mcccclſiii.

¶ Franciſcus Philelphus Nicolao cebæ.S.D.

NEipiẽti tã mihi expectare lfas tuas aliđ occurrit i mẽtẽ.Cupio.n.ex intelligere:ulla ne a uobis ſit aut in Thraciã aut ad chios nauis traiecta:q̃ iſtinc ſoluat añ Cal.maias.Et hoc & q̃ pximis lfis ad te ſcripſi ne negligas:rogo. Vale.ex Medio.viii.idus martias.Mcccclſiii.¶ Frã.phi.Alberto zãcario.S.D.

DEus malefaciat factionib? ſuſpitionibuſq;:qbus fit:ut tuæ meæq; uolũtati mos geri nõ poſſit.Penerã a pricipe meo:qđ te uelle itelligebã.Iis mihi liberaliſſime rñderat:ut ſemp.Oiaq; mea cauſa factuꝝ ſe affirmarat.Deide cũ rei cõficiũdæ ſtudeo:aiaduerto hũc refrigeſcẽ. Qđ ego molẽſte ferẽs cũctatiõis cãm q̃ro. Tãdẽ mihi reſpõdet ſe & mea & tua cã uelle oia:uereri tamẽ ne iſtic

aliqui huiusmõdi beneficii genus indigne patiantur. Itaq; sibi & hominum habendam esse & temporum rationem. Reliqua tu pro tua prudentia coniecta. Vnumq; tibi persuade nihil apud me esse antiquis beniuolentia nostra. Vale. Ex Mediolano. v. nonas martias. Mcccclviii.

¶ Franciſci philelphi Epiſtolarum Liber Duodecimus.

¶ Franciſcus philelphus Lombardo Collioni. S.D.

AMici quidã tui qbus ego familiariſſime utor expoſuerũt mihi & ingenii tui bonitatẽ: & nõ uulgarem facundiæ laudem. Quibus certe rebus ſum non mediocriter delectatus. Perdocti. n. repertũ ſæpe multi. Sed qui idẽ & ingenio polleat & eloq eoq; ẽ i nũero collocãdus: quoq; raritas cum phœnice compareꝫ. Floruit eloquẽtia Demoſthenes inter græcos ois. Sed idem fuit ingenio tardiore: ingenio Demades claruit plurimum: quo frætus ex tempore diſertiſſimus uidebatur. Verum iccirco ſcripta eius nulla extant: quoniam eloquentiæ uim ſplendoremq; intimum minus ſaperent: Sunt enim nonnulli: qui eloquentes exiſtimati: ne diſerti quidem ſunt: ſed apta quadam & ſonora ac uenuſta uerborum ſeriæ facundi quoniã uideanꝫ in raris habenꝫ oratoribus. At cũ oi re: tum uel in primis in eloquentia tria requiri ſolent: ingenium: doctrina: diligẽtia: qbus ipſis qui ualet: nõ hũc nõ poſſũ eloquentiæ laudẽ aſſecutũ exiſtimare. Tui te amici igenii laudãt. Præceptoris fama Guarini Veronẽſis rhetoris minime cõtemnẽdi non indoctus: mihi probari debes. Modo diligentiam adhibeas: quæ in exercitatiõe maxime apparet: nihil tibi deſit ad optimum oratorẽ. Neq; ipſi Demoſthenẽ: neq; Ciceroni noſtro omnia naturæ adminicula afferunt. ſola diligentia hos pficit: qua quidem una uirtute uirtutes omnis contineri putant. Hac ego te tum animaduertero delectari: cum te maxime dicendo exercueris. Id autem ita in te eẽ itel ligam: ſi tua ſcripta & p amicoq; tuoq; opinione & p mea expectatiõe q̃primũ legero. Vale. & me neceſſario tuo Bartholomæo Collioni uiro fortiſſimo carũ effice. Ex Mediolano. vi. idus martias. Mcccclviii.

¶ Franciſcus philelphus xenophonti filio. S.D.

IEgi lſas tuas: q̃s ex Bononia dediſti ad me. Quod te tã diligẽtẽ itineri pſtiteris: ñ iprobo. moneo: tamẽ cõſyderes: nõ mõ: qs ipſe poſſis: ſed qd ẽt equus: ne nimia feſtiatio feſtinationẽ tollat. Venerũt nudiuſtercũdus mediolanũ ex urbe Rõa nobiles uiri tres Cõſtãtinopolitãi: & hi qdẽ diplouatazæ: q mihi uerbis pſtãtiſſimi nri Gazæ ſalutẽ dicerẽt. mirat⁹ ãt ſũ: qd his ad me Gazes lſas nullas dederit Tu quæ tibi mandauimus: diligenter cura. Vale. Ex Mediolano. vi. idus martias. Mcccclviii.

¶ Franciſcus philelphus Ioachino Ambroſioq; theologis. S.D.

RUnt forſaſſe: qui mirenꝫ: qd ego uos ueniã i ſũmis uſis laboribus ad ea hortaturus: q̃ nõdum a quoq; uel tẽptata ſũt uel ſcripta: ut quoniã ſatis ſupq; ois iudæoq; de Chriſto Ieſu pdicacia obdurataq; inſonia inexpugnabilibus tã multis illiſq; uerißimis & argumẽtis & rõnibus: q̃s uiri pœne innumerabiles igẽio: doctrina: ſanctimonia excellẽtes i mediũ attulerũt: pſtrata iãpridẽ atq; cõuicta iacet: in ciptatis iãrãdẽ cũ docetis in populũ: cõuertere oſonis gladios in ſceleratũ illũ & ipiũ mahumetũ: quẽ figura & imanitate truculẽtiſſimæ beſtiæ ioãnis Apocalipſis nobis denũciauit. Nõne uidetis pfes ſapiẽtiſſimi iam uniuerſuꝫ ppe terrarũ orbẽ parere p oẽm itẽperãtiã nefarii illius abhoiabiliſq; latrõis ſpurciſſimis ſatelliti bus? Nõne Africa tota ſeruit Mahumetiſtis? Nõ idẽ patiẽ Aſia? Nã orientalis æthiopia q̃tula ẽ ad Aſiã uniuerſaꝫ At Europa quã ab aſia diuidit Tanais pmulta tã regna cũ Scythis & Turcis: tũ ẽt afris ſubiecta ituẽ Eoq; adducta ẽ calamitatis: ut de italia ſibi nũc metuẽdũ ſentiat. Mirẽ ergo iprudẽtes: ut libet: Ego. n. ita ſẽtio lõge maiorẽ uos fructũ ſplẽdidiorẽq; gloriã ex his pugnãtibus atq; infeſtis mahumetiſtis reportaturos q̃ ex iudæis nõ mõ repugnãtibus ſed late iãdiu fuſis humiq; iacẽtibus. Quod ſecũdo loco uos hortor: id totuꝫ ẽ de Græcis. Satis hi magnas dederũt pœnas: ſiquid errarũt: qd patrio ſolo exterminati ſũt: qd parẽtes: filios: uxores: bona oia amiſerũt: qd mẽdicãt: qd ſeruiũt. Verũ & hoies certe ſũt & Chriſtiani. At ſciſmatici: at hæretici. hæretica cõſtãtinopolitana eccleſia nũq̃ fuit ætate nra. Sciſmatica fortaſſis aliqñ. Non tñ ſciſſa ea a Turcis capta ẽ: ſed publice cõſũcta cũ Romana eccleſia: nã alieni cordis arcana temere iudicare peccatũ eſt. Nec itẽ minus pſæpe deus bonos q̃ malos affligere cõſueuit. nõ ob peccata q̃ ipſi ppetraſſẽt: tãtas acerbitates paſſi ſũt martyres: paſſi apoſtoli: paſſus Chriſtus optius maxius. Præterea ſanus paſtor reliquit uniuerſuꝫ gregẽi ſolitudine: ut requirat amiſſam ouẽ. An minus aduertitis neminẽ i hac urbe uti charitatis mũere in hos græcos qui optimo nati genere mẽdicãt ſtipẽ: ut ſe ac ſuos a Turcis redimãt: Hæc certe ihumanitas magna eſt: cuius ne uos ſitis i cã: ipſi puidete. Quin hortemini p deũ imortalẽ populũ uniuerſũ: ut & afflictis & Chriſtianis benefactãt: ne indigneꝫ Chriſtus Ihęſus eos contemni qui ſuo nomine opem quærunt. Valete patres optimi. Mediolani. ex ædibus noſtris. v. idus martias. Mcccclviii.

¶ Franciſcus philelphus Andreæ ferrarienſi. S.D.

IT ſi mihi ex incognitus: tuæ te tamẽ lſaq; notæ qbus i ea es uſus iſcriptiõe: quã ſocrus meæ Mãfredine Chryſolorinæ lſis adieciſti: nõ mediocriter notũ faciũt. Gaudeo igit te iſtic eẽ: q & res magnas uideris & uiſurus ẽt ſis. Tuũ ãt fuerit ut ad nos aliquid ſcribas diligẽtius: quo te nõ minus i tus q̃ i cute pſpiciamus. Vale. & ſiquid ad liberationẽ ſocrus meæ eiuſq; filiaq; afferre uales peto ne negligas Hoc erit & mihi gratiſſimũ & tibi honorificũ: Ex Mediolano pridie idus martias. Mcccclviii.

¶ Franciſcus philelphus Bernardo iuſtiniano. S.D.

NIhil eſt mihi beniuolẽtia tua certius: Quid. n. nõ ames: quẽ uir maxius & clariſſimus pf tu⁹ Leonardus & dilexerit unice & ſũmis bñficiis affecerit: Itaq; nõ mõ nõ miror: ſi quãdo meis lſis iuuatus nihil rñderis: ſz ignoſco potiꝰ occupatõib⁹ tuis: qb⁹ fit: ut neq; amicis poſſis ne ipi tibi oio ſatiſfacer. Veq; ſi qdotii q̃doq; nact⁹ fueris: tẽ mihi facies gratiſſimã: ſi & de te & d reb⁹ tuis me reddideris certiorẽ

in primisq nunqd in naufragio byzantino iacturæ quipplã passus sis. Nõ. ñ. possũ nõ uereri: nequid inde tibi detrimẽti acciderit ob tuas pecunias: qs habebas Cõstãtinopoli in mercatura occupatas. Ad hæc rogo te ut opuscula illa mea q̃ abste meo nõe eloquẽtissimus medicus Petrus Thomasius petiit: huic isti Tabellario aut eidem communi amico ad me des. Vale. ex Mediolano pridie Kal. Apriles. Mccccliiii.

¶ Franciscus philelphus Ioachino theologo. S. D.

IVum istud doctrinæ genus quo ad Christianã ueritatẽ i populũ uteris: mihi certe pbat plurimũ. Sũt. n. alig hebeti adeo obtusoq; igenio: ut nihil ex sese iuenire audeãt: tils cõtenti dũtaxat: q̃ prisci scriptores pientissime excogitatũt. At hi qdẽ oẽs & si doctrinæ pñt ac diligẽtiæ cuiuspiã ture laudari qd̃ acutę ab aliis subtiliterq; inuẽta & copiosæ ipi & memoriter in mediũ pferãt: nullã mihi tñ ingenii sui pstãtiã declarãt: cũ ad cumulatũ oi uirtute uirũ ingeniũ in primis requiri soleat. Tu uero noua permulta ea salutifera ex te eruis. Nã signa cælestia qbus uidemus ab Astronomis quẽ ζῳδιακον circulũ uocant: ignitũ trãsferre i christianã fidẽ ppulchrũ ẽ. Quod ãt arietẽ attinet: unde Astronomi initiũ sumũt: ego aliter existimo a græco ductũ: qd̃ est ἀρήν: Nã hoc nõe quattuor significari græci uolũt. Interdũ ferrũ unde Homerus αἰὲν ἀπ' ἀλλήλων τάμνεσκον ἀρηνὸν ἀλετρεύοντε. Interdũ bellum: idem ὀφρ' ἀκέων ἐγείρομεν ὀξὺν ἄρηα. Quãdo uulnus. idẽ poeta ἑνὸς ἀπ' ἀλλήλων τάμνεσκον ἀρηνὸν ἀλετρεύοντε. Sæpius uero Martẽ: ut ẽ apud eundẽ Homerũ. ἀρεῖ ἀρεῖ βροτολοιγῷ. quo ẽt uno ipsi uerbo & ferrũ: & bellũ: & uulnus significamus. Ab hoc igit̃ nõie arietẽ q̃si martialẽ æq̃ tractũ arbitror atq; a marte martiũ. Quod si naturã figurãq; arietis cõsyderemus: nõ inepta cẽse bit̃ deriuatio. Sed hæc tu & prudẽtius cõsiderabis & aptius: Nã si a rege malis arietẽ duci q̃si aliorũ regem: q̃ q̃ est durior deriuatio: cũ eo tamẽ cõueniat: qd̃ κριος apud græcos rex ẽ: κριός uero aries: q ita excellit i grege ut rex in populo. Quæ aduersus Turcos & mahumetistas sapienter aggressus es: ut oi studio & industria psequaris: te uæhemẽter & hortor & rogo: Nã quãtũ uidere uideor: nisi funestæ huic teterrimæq; pesti propediẽ occurrat: ita breui inualescet increscetq; ut nullũ sit remediũ exceptura. Græcis aũt his nobilibus assiste: ut cœpisti iacẽtis tolle ac foue. Vel in hisce incõstãtiã atq; mutabilitatẽ rerũ humanarũ tecũ aio uolutã Omnis huius mundi fastus: ois gloria uanitas. Solus mihi uideẽ fœlix: qui in uirtute & deo suũ oẽ bonum collocarit. Miserescendũ est humanæ fragilitatis. Quod miserie in aliis iruemur: id nobis qdoq; metuamus necesse est. Mendicant opulenti: humiliantur excelsi: seruiunt principes. Fac oro: ut quoniã hos pudet cõditionis suæ: aliqui boni uiri eam sibi prouinciam suscipiant petendi utritim charitatis munẽris. Vale. medio lani. Ex ædibus nõstris Kalendis aprilibus. Mccccliiii.

¶ Franciscus Philelphus Iacobo cusano iurisperito. S. D.

IS tu in me Iacobe quottidie q̃ par ẽ iportunior: Id qd̃ ne posthac facias te nõ solũ moneo: sed ẽt hortor: ac rogo: Nã q̃q̃ magno aio uiri ẽ iniuriam contemnere: cõtumeliã tamẽ ferre nemo si sanus sit: debet: Stultus est. n. qui & aliorum & suæ dignitatis rationẽ nõ habet. Quo sũt claustra natura linguæ obiecta & dentes & labra: quibus admonemur esse nihil effutiendum: sed asseruanter oia prudẽter q; dicenda. Neq; i testimoniis mentiri nos oportet: nam sic sumus i deũ impii: neq; i defẽdẽdo oppugnãdoue aut periũros aut peruicaces: id quod faciunt ii oẽs: qui simplicis animæ sceleratissimã sectã fouẽt. Tu me satis intelligis. Si iustitiã ueritatẽq; tueris: nullã mihi facis iniuriã. Sin secus facis: tibi ipsi noces. Vteũq; res habet: compesce linguã. & me lacessere maledictis noli: ne quæ irrita tæla obtusaq; cõieceris: retorqueãt i te lõge acutiora. Tibi lingua ẽ: ut uidere uideor: ad inuehendũ apta. At philelpho tuo & lingua est & arundo lõge q̃ tibi diuturnior. Itaq; sanius tibi cõsulas: si me philosopho uti malis q̃ uel oratore uel satyro: ut cõsuesti. Vale. Mediolani ex ædibus nostris. viii. idus apri. Mccccliiii. ¶ Frã. phi. pallanti Strozæ. S. D.

NOn possũ nõ admodũ lætari ueterẽ atq; singularẽ amicitiã nostrã oibus esse cognitã. Quo fit: ut nobilibus græcis istis qui meas tibi litteras reddiderũt: nõ mõ noluerĩ: sed ne potuerĩ qdẽ negare qd̃ petiissent. Sũt. n. lachrymabilis pars Cõstãtinopolitani naufragii: qui & se & suos ab ipiis Turcis redimere cupientes cogunt̃ mendicare q̃ miserrime. His hic auxilio sui & apud pricipẽ & apd uniuersã ciuitatẽ. Idẽ p uiribi parte istic agerẽ: si adessem. Quare tibi hoies cõmẽdo: ut quoad patit̃ tua dignitas: iis adsis uel cõsilio: Nã qui publice in templis præcepta dant populo Christiano: nõ parũ adhortatiõibus suis istoq; inopiæ pdesse poterũt. Ad hæc docet istic medicinã Matthæus perusinus & uir doctissime eruditus & mecũ sũma familiaritate cõiũctus. Habet is duo mea opuscula: q̃ ex Hippocrate coho medicoq; principe latina reddidi cum essent græca: alteraq; περὶ φυσῶν. alterum περὶ πάτων. Hæc ut & meo nomie ab isto repetas. & Petro Thomasio eloquentissimo medico ad me des: te etiam atq; etiaq; rogo. Siquando hi fluctus bellici conquierint: pluribus tecum loquar. Vale. Ex Mediolano. vi. idus apriles. Mccccliiii.

¶ Franciscus philelphus Lodouico caselłæ. S. D.

GRæcis istis qbus meas litteras ad te dedi: & faui hic apud oẽs: & apd munificẽtissimũ pricipẽ auxilio fui nõ mediocri. Nã sui suorũq; redimẽdoq; gra: nã seruiũt apud turcos mẽdicãt uiri nobilissimi: miserrima cõditio ẽ: cuius q nõ misereat inhumanitatis ẽ accusandus. Quid multis: homie tibi cõmẽdo: teq; uæhementer rogo: ut tũ apud nostrũ istũ hũanissimũ pricipẽ: tũ apud uniuersã tuam ciuitatem: oi studio oi opa atq; ope afflictis hoibus assistas. Vale. ex medio. v. idus apri. Mccccliiii.

¶ Franciscus philelphus Bernardo iustinjano. S. D.

METuæ lr̃æ adeo delectarũt: ut i te pstãtissimo filio grauissimũ clarissimũq; uirũ Leonardũ patrem tuũ: cuius memoria mirifice recreor: & uidere oculis & corã audire sim uisus. Nõ. n. ois illius dicendi ornatus dũtaxat & grauitas & suauitas i te ẽ: sed singularq; quoq; litterarq; figurã ita tua epistola repsentat: ut si scribentis nomen deesset: nesciẽ sane abste ne an a Leonardo iustiniano splẽ

didiſſimo illo noſtræ ætatis lumine & de me optime merito eæ litteræ ad me iſſent. Itaq; habeo tibi gratias: tũ quod redieris cũ ſtudiis noſtris in gratiam: tum quod te una cum paterna memoria cupiẽti mihi uahemẽterq; exoptanti reſtitueris. Quæ de Turcoꝝ mahumetiq; apparatu bellico ſignificaſti: audiui. Sed de re tua cõſtãtinopolitana nihil intellexi. Scire. n. cupiebã an in eo luctuoſiſſimo naufragio captæ urbis iacture ipſe quippiã: qd' nolim: paſſus ſis. Et orationẽ & librum tertium de exilio tabellarius mihi reddidit: ſed eum minime abſolutum: deſunt enim adhuc duo quaterniones: quos ut diligẽter inquiras: eoſque ad me des: te plurimum rogo. Sunt etiã & apud te conuiuia noſtra Mediolanenſia: & libri Hippocratis duo quos e græcis latinos reddidi: alter περὶ φύσεων. alter περὶ παθῶν: q̃ oĩa ut q̃diligentiſſime inquiras: mittaſq; ad me etiam atq; etiam abs te peto. Habet item a me eiuſmodi Hippocratis libros mattheus puſinus uir & doctus & diſertus qui patauii medicinã donec illos uelim meo nomine a matthæo repeti cures: quos item cum habueris: ſtude ut domum repetant: nam iam multos annos peregrinantur. Vale una cum filiis uniuerſaq; familia meq; ut facis ama. Ex Mediolano. iiii. idus maias. Mcccclliii..

¶ Franciſcus Philelphus Matthæo peruſino philoſopho ac medico. S.D.

PEto abs te maiorẽ in modũ: ut duos illos meos Hippocratis libros: quos e græco i latinũ a me tra ductos iam pluris annos habes apud te hoſpites cum uir patricius Bernardus iuſtinianus Leonardi filius a te petierit illi pro me reſtituas. Vale. ex Mediolano quarto idus maias. Mcccclliii.

¶ Franciſcus Philelphus Malateſtæ nouello. S.D.

STuus iſte familiaris nũcius rediiſſet ad te celerius: dediſſem ei Galbæ atq; Othonis uitas: ita manu mea ſcriptas: ut ex græca lingua cõuerterã. Sed ubi diutius eum nuſq; uideo: ob idq; exiſtimarẽ rediiſſe ad te quaſi nũciũ cõſtitutæ pacis: librario eiuſmõi meum exemplum tradidi excribendum quo ii libelli ornatiore litterarum figura ad te irent. Hos igiť corã ppediẽ filius Xenophon tibi reddet Nondum enim excripti erant omnino. Vale. Ex Mediolano. iii. idus maias. Mcccclliii.

¶ Franciſcus philelphus Nicolao cebæ. S.D.

GAbriel uir religioſus idemq; diſertus qui modo iſtinc mediolanũ petiit: fecit me certiorẽ te neſcio quomodo ex crure laborare: mirari præterea q̃ nihil tibi ad ea rũderim: q̃ de re uxoria ad me ſcripſeras. Vtrunq; ſane doluit: & q̃ tibi crus moleſtiam attulerit: & q̃ binæ meæ litteræ tibi redditæ minus fuerunt: Nam harum ego alteras publico mercatorum tabellario: alteras Leonardo ſcribæ uſi principis ad te dederã. Ne igiť eadẽ ſæpius repetã: illaꝝ liarũ exẽpla cũ his una ad te miſi. Tu uale. & crus q̃diligẽtiſſime cura. Ad hæc ſiquid habes de Turcis: ad me perſcribe. Ex mediolano. iii. Idus maias. Mcccclliii.

¶ Franciſcus Philelphus Ioanni marchioni. S.D.

SInihil iamdiu ad te ſcripſi: puto iccirco te nõ mirari: q̃ noris id mihi facere nõ licuiſſe ob tẽpeſtates procellaſq; bellorũ: Nã ego te & amo & obſeruo: nõ ſolũ q̃ de me ſis meritus optime: ſed quia dignus es: quẽ boni uiri ac docti oẽs & colant & uenerentur. itaq; ſiquid in me ẽ: quod tibi ſit gratũ id iure peculii tui cenſe. Ego autem abs te aliud nihil peto: niſi ut me ames: ut ſoles. Præterea maiorẽ in modũ rogo te: ut meos illios de exilio libros xenophõti f'lio ad me des. Vale. ex me. idib⁹ maiis. Mcccclliii.

¶ Franciſcus philelphus Guilielmo Vrſino Franciæ cancellario. S.D.

EDi ad te anno ſupiore Ioãni coſſæ ſplendidiſſimo equiti aurato ſimul cũ binis litteris meis codicem unũ meũ: quo & ars rhetorica Ariſtotelis ad Alexãdrũ regem & duæ oratoris Lyſiæ orationes: altera funebris: altera in Eratoſthenẽ adulteꝝ cõtinebantur. Hæc. n. ego iampridẽ e græco conuerterã in latinũ. Quæ tibi reddita ne fuerint: an minus reddita: nihil in hãc diẽ accepi. Itaq; tuũ fuerit & hac de re & de cæteris: quæ ſcire cupiebã: me facere certiorẽ. Libros de exilio quos habere deſyderabas: apud me habeo: miſiſſemq; ad te: ſi nactus eſſem: cui eos tuto comittere potuiſſẽ. Siquis a uobis mediolanũ uenerit: iube: ut me adeat uerbis tuis. Et quod de libris iuſſeris: exequas. Hi qui tibi haſce lras reddiderũt cõfracte ſũt cõtritaq; reliquiæ Cõſtãtinopolitani naufragii uiri certe nobiles & præclari. Seruiunt cum uniuerſis familiis apud Turcos. Cogũť mẽdicare & ſuiipſoꝝ: dederũt. n. ſpõſorẽ de reditu & ſuoꝝ redimẽdorũ gſa Miſerabilis ẽ luctuoſiſſima cõdictio. Itaq; hoies tibi plurimũ cõmẽdo. Teq; rogo: ut eis quibuſcũq; i reb⁹ op⁹ fuerit. tũ apud pientiſſimũ Regẽ karolũ: tũ apud alios principes & fauori & auxilio ſis: hoc erit & tibi honorificũ: & mihi uahementer gratum. Vale. Meq; ut facis: ama. Ex mediolano nono Kal. iunias. Mcccclliii.

¶ Franciſcus philelphus Ioanni mario filio. S.D.

VSæpe ad me ſcribis: & nunq; reſcribis tamẽ. Veli q̃ antea ſæpenumero ut faceres: iuſſi: meũ pugilarẽ: & quẽ ſcis rhetora definitionũq; p̃cepta redire tãdẽ ad me cures. Id cũ feceris: gerã morẽ deſyderio tuo. Itaq; facito: idq; q̃primũ: ne te uel puicacẽ: uel negligẽtem exiſtimẽ. Puto cũ hæ tibi reditæ lfæ fuerint xenophõta filiũ iſtic iter ad nos cœpiſſe. Hi qui tibi meas lfas reddiderũt thraces ſũt ut noſti uiri qdẽ & nobiles & amici. Quicquid uel beneficii: uel officii in hos cõtuleris: iucũdiſſimũ mihi ẽ gratiſſimũ q̃ futurũ. Digni ſunt: quos nõ ſolũ miſeremur: ſed ẽt diligamus amemuſq;. De pace & bello quod ſcire uis nos certe pacẽ bello potiorem ducimus p̃ſertim eam cuius gratia bella ſuſcipi conſueruntQuæ aut ſcribimus aut ſcripſerimus: ex xenophonte fratre cognoſcere potuiſti. Vale. & te nobis aſſidue dignum gere Ex Mediolano octauo Kalendas iunias. Mcccclliii.

¶ Franciſcus philelphus Lombardo Collioni. S.D.

QVæ mihi Solomon iudæus noie tuo expoſuit: audiui. Miratus aũť ſũ: qd nullas ad me lfas dederis. Facigiť abs te ipſo audiam: quæ p̃ iternuncium loqueris: Tu me ſatis ſuperq; intelligis. Vale Ex Mediolano. viii. Kal. iunias. Mcccclliii.

¶ Franciscus philelphus Guilielmo Vrsino franciæ cancellario. S.D.

SCio ea te eē ai bōitate liberalitateq; ut quo pluris tibi cōmēdo: eo strenuiore opa atq; ope oīs excipias. Itaq; nō dubitaui uiros nobilissimos atq; eqtes auratos Manuellē agallū & Manuellē hiagupē: q ēt ipsi Cōstātinopolitani naufragii miserabilis ærūnas apd ipios. Turcos patiūt cōmendatos facere humanitati tuæ. Teq; sumope rogare orareq; ut quātū fides tua dignitasq; patit: ita hos iuues apd munificētissimū regē Charolū: ut intelligāt & te sibi plurimū ꝓfuisse & meas apud te lras magnū pondus habuisse. Libri de exilio parati sunt: quos mittam ad te cū quis idoneus mihi oblatus fuerit: quem certo uēturū ad te cognoro. Vale. ex Medio. iiii. Cal. iunias. Mccccliiii. ¶ Fran. phi. Ioanni mario filio. S.D.

VTerq; Manuel & Agallus & Hiagupes cū mihi est carissimus tū plane dignus & opa & ope nra: itaq; opā dabis ut hi intelligant animum & beniuolentiam nostram. Reliqua tu ex eisdē cognosces. Si nondum istinc ablerit xenophon: ei dicito meis uerbis: ut diligentissime odoret: sic apud istos librarios taurinatis sunt græci codices: qui uæneant. Vale. ex Mediolano. iiii. Calē. iunias. Mccccliiii. ¶ Franciscus ppilelphus Bernardo Iustiniano. S.D.

QVod proximis litteris tibi scripserā: redditus mihi ē una cum illa oratione tertius liber de exilio: sed is nequaq; absolutus. Desunt. n. duo fałtē quaterniones. itaq; te rogo: ut eos diligenter quæras atq; ad me des hujcisti tabellario simulq; & mediolanēsia cōuiuia: & duos Hippocratis libros ut scripsi ad te ante. Præterea siquid noui de Turcis habes: fac me certiorē. Vale. ex Mediolano. tertio Cal. iunias. Mccccliiii. ¶ Franciscus philelphus Ciccho Calabro. S.D.

QVi sit meus erga te aius: nemo q̄ tu melius nouit: Nā ego te tāti facio: quāti post principē nostrum aliū neminē. Nec eē quēq; arbitror: qui mihi gratitudie ai q̄at anteponi. Reliquū ē: quādo es unus q̄ & me amas egregie & a me oium maxie obseruaris: id efficias: quo cæteri oēs itelligāt beniuolentiam nostram & mutuā esse & summā. Vale. Ex Mediolano pridie Cal. iunias. Mccccliiii.

¶ Frāciscus philelphus Ciccho calabro. S.D.

NOm me latet. q̄ abs te nō solū diligor: sed ēt amor. Nec cupio plus te uelle mea cā: q̄ possis. id te rogo dūtaxat: ut qd habes scriptū: id principi hodie modo liceat: legas: Nā diutius tēpus terere iam nulli usui eē mihi potest. itaq; instituī omnino ꝓspicere rebus meis. Tibi uero amico benefico & optio me tātū debere ꝓfiteor: q̄tū alteri nemini. Vale Mediolani ex ædib⁹ nostris. vi. Idus iunias. Mccccliiii.

¶ Franciscus philelphus Bartholomæo bufanio. S.D.

FAcit graue optatūq; testimoniū amicissimi Andreæ alamannī: quo ipse & studioꝝ socio & cōtubernali & sodali uteris: ut te mei amātissimū esse putē. Nec eē certe secus ullo pacto q̄at: nā si natura datū ē: ut nemo frustra amet egregie: sitq; ut moꝝ similitudo beniuolētiā cōciet atq; statuat: & amas tu quidē me: cui ob ingenuos mores tuos & bonarū artiū studiū es carissimus: & oi charitatis uinculo ꝓseqris ob nō dissimile uitæ istitutum. Atq; ut intelligas: q̄ mihi de nra mutua necessitudine sit opinio: accipe: q̄ familiariter tua opa uti uelī. Sum iā natus annū sextū ꝓpe & qnquagesimū. Cui⁹ ætatis cōsyderatiōe admoneor: ut quātū ipse ꝓstare possim: posteritati cōsulā. Alii monumētis ꝑclarisq; opib⁹ manu factis rē eā adoriūt. Pauci i quorū me nūero esse lætor: monimētis litterarū & expressiore quadā atq; diuturniore significatio īgenii idē pgūt efficere. Scimus aliū eē corporis: aliū ai laborē. Quāto aius ꝓstat corpori: tāto ai industria potior ē labore corporali. Itaq; operā dādā existimo: ne īgenii studiū munere manus impediat. Meū sit excogitare aliqd: qd apud uiros bonos nō iprobet: librarii ueto uel inuēta acutius uel dictata subtilius arūdinis officio cæteris patefacere. Et ut dilucidius tecū loquar atq; familiarius: mihi domi opus ē aliquo adolescēte librario nō oio rudi iperitoq; lfaꝝ: hūc ego tractabo nō hūaniter solū: sz ēt liberalit. Delector aūt lis lfarū notis: q̄ ad atticas q̄proxie accedāt: Nā qbus opifices tabernarliq; utūtur ac reliquū uulgus indoctū: eæ nullū sint apd me pōdus hīturæ. Vale cū meo simul dissertissimo amicissimoq; Andrea Poggiū saluere plurimū opto. ex Me. xv. Kal. iuli. Mccccliiii. ¶. Frā. ph. bartho. theolo. iqsitori hæreticæ prauitatis. S.D.

COgit me Ioānes cognomēto getus uel irreqetus potius: q ꝓ te Mediolāi inqsitiōis magistratū gerit: ut de se apud amplitudinē tuā liberius sim uerba facturꝰ: q̄ uellē. Quid sit i cā: & qd abs te uel æqtatis uel beneficii loco petā: paucis accipe. Iosephus quidā hō natꝰ ānos qnq; & nonagita aut ēt amplius nō uersutus nō callidus: sed hebeti quodā tardoq; īgenio eodēq; & simplici & apto est ab ipso Ioāne nudiūsundecimus i iudiciū arcessitus. Ille uir cōtinuo ad me it. Rē expōit: dicitq; pcūctāti mihi oīa diligēter se sibi ꝓbē uitā nullius eē facinoris cōsciū. Hortor hoiez: neqd metuat. Quin eat i ius q̄prīmū auditurus cuius rei cā arcessat. Respōdet se nō culpā metuere cui nulli sit obnoxius: sed illius ioānis famā: q & auaritissimus eē palā diuulget: & ambitiosus oium maxie: Tūc ego re intellecta hoiez: mecū adduco eo cōsilio. ut nō ioannē ea fama laborātē sed te aditē. cuiꝰ ē doctrīa maxima uirtusq; clarissima. Vix primū ecclesiæ uestræ claustrū ingredior ecce nescio quo infœlici auspicio offert mihi ioānes ille quē minime oiuz uoluerā. Cœpimus familiaris primū cōferre sermones. Totus mihi mitis totus modestus totus humanꝰ ui sus. Quid. n. corruptū deprauatūq; ingeniū nō simulet nō dissimulet: itaq; deide paulatim quāobrē iosephū in iudiciū uocasset: q̄rere sū aggressus. Respondet hō uetetator nihil eē mali in cā: Sed quoniā delatū in iudiciū fuerit cōsueuisse iosephū in medēdo. ē. n. rusticoꝝ atq; iopū medicꝰ uti carmibus qbusdā iccirco usū eē ad monēdū ne post hac ea uia uteret qppe q̄ ꝓhibita sit decretis ecclesiasticis dixitq; ioseph corā accersito & de re ipa diligēter interrogato. distabat. n. illinc a colloquētibꝰ nobis paululū ut ad octiduū rediret ad se itaq; deceptus ego & simulato dolosi hois uultu & quia res leuior uisa ē destiti te adire quē maxime cōuenerat: idq; ꝓpterea factū ē. qm̄ idē ioānes diceret hois erratū ueniale eē nō mortale ut uocat ecclesia. Quid multis nu

diuſtertius Ioſephus rediit ad Ioānē qui quoniā ipſe aderā cui uerba dare ſe poſſe diffideret dixit læta admodū hilariq; facie i diē craſtinū ito ad me & oi labore liberabere modo quid ē ſecutū ſit accipe. Heri tertiū Ioſephus ad eūdē Ioānē ꝓficiſcīt ſolus: quē is cōtinuo i carcerē cōiecit. Quod ubi mihi renūciatū ē eodē ſtati ꝓficiſcor cām carceris quæro. Præter nugas & ſimul cū nugis lœtiſeq; quoddā uirus aliud ex mēdaciſſimo. Ioannis ore nihil accipio. dicit. n. uelle ſe audire alia ex hoie: quē i poſteq; diē mihi oio reſtitueret. Mane ꝓficiſcor ad nebulonē Ioānē hunc egregie qdē appotū: quātū ex eiº olēti ore potui cōiectare. Inuenio Ioſephū cōiectū heſterno ueſperi i ferreas pedicas ob eā. ſ. cām: q; iterrogatus an aliquādo dixerit hoi ſagitta uulnerato ſe tribus uerbis ſagittā ſine ullo alio iſtrumēto ferreo e uulnere eruturū. O ſcelus inſendū atq; iauditū. Num hoiem occidit Ioſephus: qui uel fiducia quadā ſua fidei chriſtianæ errauit: Nā dū cuiplā medeť: iprudēs qbº aliſs carminibus uſus ē q̄ ſacræ ſcripturæ piis oratiōibus: uel ēt fortaſſis: ut ſibi leui mēdacio fidem pareret: aut quæſtus gratia quē plurimū anhælare dicīt Ioahnes irrequletus: aut ēt ſtultitia: cui plurimū eē obnoxiū: Ioannē irrequletū hominē indoctū: leuem: ruſticanū:: futilē: mendacē uno oēs eodēq; ſermone mēteq; fatētur. Cām oēm intelligis pater integerrime: quā ſi tecū uolueris accuratius animo uolutare: nō tā miraberis dictionis meæ idignationiſq; uæhemētiā: q̄ icōſtātiā pditiſſimi hois Ioānis irreqeti malignitatemq; accuſabis. Ego āt e duobus alterū abs te peto: ut aut Ioſephus tuarū litterarū edicto q̄primū libereť: admonitus ramen: ne quid qd̄ a tua amplitudine improbeť: poſthac exerceat: aut ſiquid fuerit inquirendū: non huic mōfruoſiſſimo prodigio Ioanni: ſed alicui uiro & religioſo: & docto: & ſapiēti: eidēq; & iuſto: & innocenti ea oīs cognitio delegeť. Vale pater clariſſime: tibiq; pſuade tuū beneficiū apud me nūq̄ intermoriturū. ex Mediolano tertio nonas Iulias. Mccccliiii.

¶ Franciſcus Philelphus Nicolao Arcimboldo iurecōſulto. S. D.

Iebus ſupioribus Orpheus tuo mihi noie. ſal. dixit: ſubdiditq; tibi Coſmū medicē phumaniter reſpondiſſe: ſeq; paratū eē ad oia: q̄ mihi grata fore itelligeret. Itaq; abs te peto. ut de re mihi aptius loquaris: Nā nō ego petebā oia quibus ēt res ois pecuniaria poteſt cōtineri: ſed unū dūtaxat: & id qdē taleť ut negari iure nō poſſit: Vt qñ nulla mea culpa ſim ꝓſcriptis Florētiæ aſcriptus: ea ꝓſcriptio coſmi opera tollať. Quare mihi facies rē gratiſſimā: ſi aptius mihi declararis illiº uiri hac de re ſentētiā. Petrū Coſmi filiū audio iſtic eē publice legatū ad Venetos. Siquid defuerit: facile ex iſto cōſequeris interiorē oēm patris ſniam: Nā utr quidā amicº mihi nup renūciauit dicef Coſmū id negocii ppea uideri ſibi difficile futurū: quoniā uniuerſa pœne nobilitas ꝓſcripta eēt. Quare qua uia meæ ꝓſcriptioni cōſultū eēt: fore ut ea cæteris ēt pateret. At puerbiū ē græcoq; anſas figulū ollis ꝓ uolūtate apponere. Si hāc rē coſmus ꝓ re cōciliata gra ſuſceperit facile ſit cōſecuturus qd̄ petimus. nō. n. eadē mea ē q̄ ciuiū ꝓſcriptoq; cā: Nam meū nullū ē erratū i rēpu. Florētinā: ſed merita fortaſſe nōnulla: quippe qui unſuerā ſuuētutē & doctria inſtituebā & moribus atq; uniuerſo ēt pderā populo. Nō mihi ciuilis factio: a qua ſemp abhorrui: obfuit: ſed malignitas & iſidiæ iuidoq;: id qd̄ ſiqs in ſenatu & apud populū apte ueroq; expoſuerit: oia mihi ex ſnia ſint ceſſura. Hāc āt rē cū & Coſmº & boni oēs curare debēt: tū Petrus iſte in primis: q q̄cūq; hēt lſaturā atq; eloq̄tiā: hēt āt elegātē: eā oēm dídicit a Philelpho. At diſcipuli ꝓceptoribº quid non debeāt: qbus parētū loco ducendi ſunt? Vale. ex Medio. xi. kal. Auguſtas. Mccccliiii.

¶ Frā. phi. Bartholomæo bucinio. S. D.

Vz ia lſas tuas qd̄ te ſcribēdo ñ loq̄ndo τηὸ πῶοθα τοῤεἰοοεκεἰνηὸ εχεαοὐι εραν exiſtimaſſem: minº expectarē eæ mihi tādē redditæ ſūt & diſertæ qdē & piucūde pridie Kal. Augu. non. n. nō potui tuo igēio delectari lſarūq; peritia. Q d̄ āt me laudas plurimū affers nō dubiū argumētū ꝓcipui amoris erga me tui. Itaq; hēo tibi gras ſq; æq̄ me ames: atq; amaris a me. Reliquū ē: ut q̄ſæpiſſime ad me ſcribis: quo te magis magiſq; idies huiuſmōi mutuo lſaꝝ ſermōe & uti & frui queā. De librario uero: qd̄ antea abs te petii: ut matures: te ēt atq; ēt rogo. Vale. καὶ τον ηᾱͅτέρον ανΔρέαν αόωα ōαι. Ex Mediolano pridie cal. Auguſtas. Mccccliiii.

¶ Franciſcus Philelphus Andreæ Alamano. S. D.

Artholomæo collēſi iuriſperito hūaniſſimoq; uiro nō poſſū igētis gras nō hāre: q ut aliqd tandē ad me ſcriberes effecit: Nā lſis a me ſæpius ſupiore tpe inuitatus ita files: ut mihi quōq; q natura ſim fortaſſe λαλῶτερόō ſilendi libidinē iniecerīs. Itaq; uix ſcio uti magis tibi ne an ipi Bartholomæo obſtrictº ſim: cuius cā factū uideo: ut qui neſcio quo inſtituto obmutueras: os tādē breui hac epiſtola apafueris. Veꝝ ignoſco tibi: ſi laconice ſcribis: cū iā ampliſſimū geſſeris magiſtratū in florētiſſima tua grauiſſimaq; rep. η γαῤ βῤαχῦ λογιὰ τῶν αῤχον τῶν εἰναι Δοκει Bartholomæus āt & ſi p ſeſe mihi ſua uirtute atq; doctrina futurus erat cariſſimº: hunc, tñ cariorē facit tua ſuauiſſima epiſtola. ſz qm te oi ex parte & caſtigatū i dicēdo ſcribēdoq; & ppolitū cupio: noli poſthac cū uel de patria uel de familia mētionē feceris: aut Bartholomæum de colle ſcribas: aut Andreā de alamanis. Quādo. n. legiſti uſq; uel hannibalem de carthagine: uel publium de corneliis? Indoctoq; hoium aut arrogātium iſte mos eſt q uel uim iſtiuſmōi ꝓpoſitiōis de ut latinitatis grāmaticæq; ignari minus tenēt: uel ſibi licere uolunt qd̄ ab oi uetuſtatis uſu ē alienum. At tu & doctus es & modeſtus i primis. Vale. Ex Mediola. pridie nonas Augu. Mccccliiii.

¶ Franciſcus Philelphus Donato Actiolo. S. D.

Aetor æq̄dē & guadeo plurimū tibi oblatā fuiſſe occaſionē ad me ſcribēdi: nā lſas ego tuas iccirco iā pridē dſiderabā ꝓ te doctū eē diſtūq; audierā. Nec me ſane mea de te feſellit opio. Nā talē te mihi tua hæc una repſētauit epiſt. q̄lē eē exiſtimabā hoc ē & bēignū totū & fœcūdū qnodā libaliq; ingenio. Itaq; nō poſſū nō hre gras tuo huic & iā itē me o Bartholomæo collēſi pſtanti iuriſpiro uiroq; p docto & phūano: quē i cā fuiſſe itelligo: ut mecū tādē aliqd loq̄reris. Cōmēdatio āt tua q̄tū ſit apd me pōdus hitura: re ipa cognoſces idies. Nā nihil ē qd̄ mali q̄ & tibi & oib actiolis pp Angelū meū ſplendidiſſimum egtē auratum omni opa diligentiaq; mea gratificati. Vale. ex Med. pridie nonas Aug. Mccccliiii.

¶ Fran. philelphus Nicodemo tranchediño. S.D.

ACcusarē ego te ꝓfecto uel obliuionis: uel negligētiæ: nisi tuus mihi amor iāpridē ꝓspectus esset. Quo fit: ut istiusmōi oēm de te mea cūctationē de occupationibus tuis: qb⁹ quoniā tā magna ex pte solutus es: te rogo: ut qđ mihi corā libēterq; recepisti: nō iuitus efficias. Vale. ex Mediolāo idibus augustis. Mcccclliii. ¶ Franciscus philelphus Christoforo marliano. S.D.

VIdeor licere mihi tāq; ꝓ meo quodā peculiari iure uti & opa & officio tuo i oi re mea. Quid.n. discipuli nō debeāt ꝓceptorib⁹: ꝓferri iis: qbus se norint eē carissimos: Quod te nō latet illustris princeps Alexēder Sphortia uir plane oi uirtute maxius mihi dono dedit: āno supiore pānū rosei coloris: quo ꝓ dignitate sua musarūq; induerer. Is in hāc mihi dīē seruatus ē iteger: Nā añ non fuit usui. Nūc formaī i uestimētū: qđ si minus pellitū fuerit: uideaī ineptius: Pelliri āt ab alio q̄ ab Alexādro: cuius ē donū: haud quaq̄ decere arbitror. Itaq; Isti dicito meis uerbis: ut suæ munificētiæ & nō ingratæ musaruꝫ uolūtati ꝓ tpe āni cōsulat. Vale. & rñde. ex me. xvi. kal. nouē. Mcccclliii. ¶ Frā. phi. Bernar. Iustinião. S.D.

NEc tu mihi tuos cogitatus ꝓximis lris declarasti: nec ego ex me illos potui cōiectare. Sed qm̄ a familiari quodā nūc resciui uirū illū: quo de antea ad me scripseras: dbere tibi pecuniā: te iterꝫ aliter admonēdū putaui eū eē soluēdo nō difficile: quātū tibi debuerit. Hēt.n. bona q̄ stabilia uocant: ꝓ multa. Viuitq; & uictitat lautissime. Itaq; tibi nō eē lōgius differēdū censeo. Veni Mediolanū: Nā oia tibi secūda futura sunt cū ob alias plæras rōnes: tū quia humanissimus hic princeps noster & uidebit te libentissime: & tuū ius oē suū ius eē existimabit. Præterea qđ tibi ante significaui: si minus abūdas, eqs: hi mihi sex sunt: quos tibi quoq; uos eē cōmunis. Vale. ex Mediolano. x. Cal. septembres. Mcccclliii.

¶ Franciscus philelphus Bartholomæo bucino. S.D.

QVod te mihi totū ostēdis: & amice facis & recte: Nā cū i uiro bono: tū uel i primis i amicitia nec simulatū quicq̄ nec dissimulatū eē oportet. Itaq; uidemus ab Aristotele dari socrati uitio. q cū eēt suæ tēpestatis oīum apud Athenienses doctissimus: & iter alienos diceret & apd suos se unū id scire ꝙ nihil sciret: aliud uero nihil. Decet ꝓfecto quēq̄: ut mea fert opinio: se talē oibus illustrare: q̄lis sit. Vt fucata & cōficta mulier grata eē nō pōt: ita ēt illa q̄ coloris bonitatē uenustatēq; occultat: i uitio eē cōsueuit. Quod si oi i re cōsiderādū ē: eo magis i amicitia: q̄ eē certe nullo pacto q̄at: nisi ex pte pateat: pspicuaq; sit. Egisti igr ꝓ officio: ꝙ te ꝓximis lris nō solū i cute: ut aiūt: sed itus quoq; ita mihi te cognitū reddideris: ut ea q̄ oculis cernūt. delectat me sane ingeniū tuū: delectat oīo. placet eruditio: piucūda ē hūanitas. qđ me uero ita laudas: ita obseruas: id exuberātē quādā dilectiōis erga me tuæ amoris q; abūdātiā ꝑ se fert. & q̄q̄ nō ista mihi ē de me opinio: quā tibi eē aiaduerto: nō tñ molestē tuli ita abs te sentiri: quo fis i me amādo: alacrior. Ego aūt illud tibi unū polliceor: oia me tua cā pstiturū: q̄ tibi uel cōmodo uel iucūditati fore cognoro Non.n. potes mihi nō eē carissimus: q & doctus fis & disertus & bonus meiq; amantissimus. Vale. Ex Mediolano kal. septembres. Mcccclliii. ¶ Franciscus philelphus donato actiolo. S.D.

QVod serius ad te scripserim: non mediocria q̄dā negocia me ea q minime negligenda fuerunt in cā. Itaq; huic oi meæ cūctatōi respōdēdi tuis lris: ut ignoscas: ueli: Haud.n. debet te latere me unū eē: qui neq; amore: neq; diligētia: neq; ullo sane officio cedere amicis cōsueueri. Nam quid me te cū facere oportet uel Actiolo uel Donato hoc ē & amicissimo & disertissimo adolescēte: Tāta.n. Actiolos oīs uel ꝓpter unum Angelū splendidissimū equitē auratū & uirū humanissimū atq; optime de me meritū. quē & beiuolētia pſequor & pietate: ut sine ulla ēt ingenii pstātia: sine ulla doctrina tua nō possis tu mihi nō eē carissimus. Cū uero eo te disciplinæ fœlicitateq; dicēdi uideo ꝓcessisse: ut nō mō æqliū tuoꝝ nemini cedas: sed cū maioribus natu nō iniuria cōparari q̄as: si te minus omni officio amoreq; cōplectar: ingratus sim. Me tuæ litteræ adeo delectarūt: ut nihil mihi neq; iucūdius potuerit cōtigeī nec optatius. Erant.n. cū ornatissimæ: tū plane testes beniuolētissimi ai erga me tui. Ego āt qd aliud tibi referā: habeo nihil ꝑter id unū: ut tibi polliceār affirmemq; bona fid: te unū eē foreq; indies magis etiā atq; ēt: cui sim neminē in omni uel amici: uel æqui & boni uiri officio prælaturus. Vale: ex Mediolano kal. octobribus. Mcccclliii.

¶ Franciscus philelphus Ioanni arretino. S.D.

QVā me uæheměter amas: amas.n. egregie: tā & si iteiligebā uel ex amore sūmo erga te meo: tñ id Xenophon filius nō secus mihi cógnitū fecit: q̄ ea q̄ oculis cernimus. Lætor aut maiorē in modū ꝙ uterq; nostrū sētiat se nō falli optatis suis. Et tibi hēo igētis gratias: ꝙ me ꝓ singulari tua hūanitate atq; ai magnitudine nō solū obꝶues: sed oi uel officii uel pietatis opa ꝑseqris: Quaī si qđ i me ē: ꝙ tibi aut usui sit futuꝝ aut uoluptati: id æq; i tua potestate positū eē uolo: atq; ea oīa q̄ iure peculii duci solēt: ωερὶ δὲ τῶν ἀλλων ωρὸδ ἡμᾶδ ὀὺντεῖνον τον διαλεξεταίδοι κὰ τακριβειαν οὐοὸ ξενοδόν δὸλε ωοιηό εἰδ κα τὰ τοδοι εἰ ὦδοὸ η γοῦν φίλιοὸ τε. κὰι ωῖϛωὸ. ἐὺτὺχει: φι λτατηῦοι κέφαλι Vale. ex Mediolano nonis nouēbribus. Mcccclliii. ¶ Franciscus philelphus Petro Nucetano. S.D.

MEindies magis atq; magis tibi obstringis plurimis tuis ac maximis beneficiis. Itaq; tantum me tibi debere fateor: q̄ ab me dissolui posse desperem. Quod autē uoluntate possum: id certe ita libēter facio: ut uix aliud q̄q̄ magis. Quare cum aiaduertetim te mea litteraria & ingenii monimenta delectare cōsuesse: duos codices ad te dedi: quos a filio xenophonte cōram accipies: ab eodēq; intelliges: quibus in rebus tuo officio uti uelim. Tu si quid est: quod mea opera præstari possit: id totum in tua esse potestate positum existimato. Vale. ex Mediolano nonis nouenbribus. Mcccclliii.

¶ Franciscus philelphus Alphonso regi. S.D.

QVo de te magis magisq; indies mecū ipse cogito: eo maiore i te amore obseruātiaq; accēdor. Nā

& ingenio/es diuino:& moribus supra hominem. Nihil est in te fucatum: nihil subdolum: nihil nō magnifi cum: nō excelsum: nō admirādū. Et loqueris oia sapiēter: & agis nō grauiter minus q̄ regie. Quare tū oratio tua ois: tū actio q̄q regalis ē. Quo fit: ut oia tibi secūda sint & fausta: Nā deus ipse qui & curat oia & diiudicat: comitat te semp: atq; pnoctat tecū: tuisq; integerrimis cogitatis salutiferisq; opibus delectatus te deiceps quottidie lætioribus rebus fœlicioribus amplificat: eūq; oñdit hūano generi: quē boni & docti oēs pinde atq; expressū aliquod ac solidū totius bonitatis atq; laudis simulacrū & cōtēplent: & uenerēt. Quæ q̄dez ipsa aliaq; pmulta dū i te aiaduertēs: nō obscure mihi psuadēt eū tē mihi cēsendū ēē: i quo uigillæ meæ oēs: studia oia: labores oēs nō tuto solū: sed ēt secure ac iucūdissime cōquiescāt. Hoc āt meū, istitutū & si putabā tibi neq̄q̄ eē dubiū: tñ nō alienū ab officio meo sum arbitratus: ut xenophonta filiū cū his munusculis ad te mitterē: q̄bus quoniā igenii sūt nō fortunæ: nō mediocriter delectari es solitus. Reliqua uero ex xenophōte ipso cognoscēs: Nam quicquid dicet: a me ipso dicet. Vale. Ex Mediolano nonis nouembribus. Mcccclliii.

¶ Franciscus ppilelphus Nicolao quinto summo pontifici. S.D.

QVid in cā fuerit: q̄ serius ad tuā beatitudinē uel scripserim: uel miserim: e filio xenophōte corā accipies. Simulq; cognoscēs: & q̄ mea mens sit: & quid cōsilii cœperi. Tuæ aūt māsuetudinis beni gnitatisq; fuerit id pstare: q̄d a me fidentius fortasse q̄ par sit: uerū beniuolētissimo i te aio pientissimoq; petitur. Vale pater beatissime. Ex Mediolano nonis nouembribus. Mcccclliii.

¶ Franciscus philelphus Dominico Cardinali firmiano. S.D.

TO maiore cū fiducia tuis beneficiis usurus aduēio: quo te iā plurīs ānos beneficētissimō usus fuz nā uel a Bononiensi usq; legatiōe tātā mihi bēiuolētiā oñdisti: ut nihil esse arbitrer nec magnum nec paruū: q̄d mea cā facturus nō sis: pstertim cū eū me esse cognoris: apud quē nullum sit interiturum officium. Nā quā referre parē gram: nequeā eā habere q̄ maximam & uelim & soleā Quid autē abs te cupiā xenophon filius tibi corā tempestiue declarabit. Vale pater clæmentissime. Ex Mediolano nonis nouēbribus. Mcccclliii. ¶ Franciscus philelphus Malatestæ nouello. S.D.

SCio te miratū: q̄ Galbæ Othonisq; uitæ q̄s e Plutarcho traduxerā ad latinos: serius ad te ierint cuius rei cām & si antea ad te scripserā: eam tamē ex hoc filio xenophōte melius cognosces. Habes ēt his cū uitis lacōica Plutarchi apophthegmata: q̄ nostri tū dicta uocāt tū dicteria. Ea tu excribi facies a tuo librario: Nā ut hic excribēt in pśentia facultas nō fuit: nō diu post ad te dabo historiā cyri iunioris: quā xenophon socraticus libris q̄nq; cōplexus est. Quæ reliq̄ abs te uelim: idē xenophon corā ostendet. Aliud nihil ē: nisi ut tibi nolim obscurū eē Petrum perleonem uirū doctrina & eloquentia singulari esse mihi ob fœcundissimum ingenium suum præstantemq; modestiam carissimum. Itaq; rogo te: ut ad illum amorem quo tua esse in eum debes spontē incitatus: tantum accessionis fiat mea causa: ut intelligat & me tibi & se mihi esse carissimum. Vale. ex mediolano nonis nouembribus. Mcccclliii.

¶ Franciscus philelphus Mathæo Ioanni. S.D.

QVm mitterem xenophōta filiū ad Alphōsum regē: tu mihi unus uel in primis occurrebas: cuius mihi recordatio iucundissima sit. nō. n. obliuisci possū: q̄ mihi singularē bēiuolētiā pstitisti: cū anno superiore i regiis castris tua & opa & officio usus sū. Itaq; nisi te uæheměter diligā: ingratus sim q̄ haberi gratissimus nō cupio solū: sed ēt studeo. Vellē admodū libenter: aliq̄ mihi offerret occasio tibi gratiæ referendæ: quā tamē ita habeo: ut maior haberi cuiq̄ haud queat. Quare tuū sit & me & meis rebus oibus nō secus uti q̄ tuis. Quod si feceris: magna me afficies uoluptate: Nā ego tua uti opa & studio nūq̄ desistā. Cætera tu e xenophonte corā accipies. Vale. ex Mediolano nonis nouembribus. Mcccclliii.

¶ Franciscus philelphus Dominico cardinali firmiano. S.D.

PVraui citius meas lras ad te puēturas q̄ xenophonta filiū. Quare cū cuperē eū rursus qd se agere oporteret: meis lris cōmonēdū: has iccirco ad te misi: quo illi & tuto redderēt & diligēter. Id āt factū iri tāto studio abs te peto: ut maiore aliud hoc tēpore nihil possim: Nā cū is per flaminios pōtes q̄ cēteq; iter faciat tardius ad te pueniet. Vale pater humanissime. Ex Mediolano. viii. idus nouembres. Mcccclliii. ¶ Franciscus philelphus xenophonti filio. S.D.

QVm putarē ppter itineris difficultatē fore: ut te per flaminios & picentes iter facientē lræ meæ p Tusciā aduolātes. Romæ anteuerterēt: uisus es mihi cōmonēdus: ut siquos græcos codices offenderis: quibus ipsi careamus: sintq; digni quos habeamus: ne ommittas: mō honesto nobis precio possis cōparare. Tu nostrū eruditissimū & amicissimū Gazen adhibe in cōsiliū. Præterea cauēto bi a torrentibus. Vides: quāta sit uis hyemis. Malo serius ad nos redeas: modo tutius. Quæ habes i cōmētariis: etiā atq; etiā lege: idq; quottidie. Vale. Ex Mediolano. viii. idus nouembres. Mcccclliii.

¶ Franciscus philelphus Petro nucetano apostolico secretario. S.D.

ET si xenophōti filio hincabeūti mandaui omnia diligēter: quæ ab eo fieri uellē: tū ñ eē ab re duxi: ut iteq; litteris admonerēt. Itaq; rogo te: cūprimū istuc puenerit: eūq; uideris (nā cōtinuo te adhibit) litteras hisce introclusas eidē reddēdas cures. Reliqua tu corā ex eo accipies. Vale: & me sānctissimo domino nostro commendo. Ex Mediolano. iii. idus nouembres. Mcccclliii.

¶ Franciscus philelphus Iacobo luparo. S.D.

FAcit mutua nostra sūmaq; amicitia: ut nihil mihi iucūdius sit q̄ tibi oibus in rebus gratificari. itaq; ex libellis meis: qui per id tpis apud me erāt: dedi claro eqti aurato Thomæ Thebaldo tuo ac itēmeo codices duos: quo ex iis possis Parrhisio nro p tuo arbitratu morengerere. Tu uelim cures: ut q̄primū excribāt: eosq; facias uel inuitos reuocare ad dñm: Nā diu atq; multū peregrinati sunt: ac rursus in Gallīā trāsalpinā cōtinuo: cū redierint: peregre profecturi. Tu uale cum tuis omnib⁹: quos æq; meos

atq; tuos duco. Ex Mediolano. viii. idus Decẽbres. Mcccclviii. ¶ Frã. phi. Blasio axeretensi. S. D.

NEscio sane: uter nr̃um magis sit accusandus: ego ne q lãdiu nihil ad te litteraꝝ dederi; tan tu: q ne nr̃i qdẽ memineris: Nã ego de te tuaq; salute q̃siui sæpenumero uel ex tuis: id qđ tibi nunciatum eẽ nõ sũ nescius. At nemo istinc uenit: ex quo potueri itelligere: an de me unq̃ nr̃aq; amicitia mẽ tionẽ feceris. Verũ iccirco ignosco tibi: q đ accepim te totũ eẽ amori deditũ: quẽ ne cæcum eẽ pa tiaris: te plurimũ rogo: Sed utcũq; res hẽt: posteaq̃ ipe glatiẽ fregi: ut alũ: tui officii fuerit: ut itineri te accin gas: & mutuis litteris una simus: unaq; assidue colloquamur: mutuisq; iter nos officiis cõrendamus: quibus æque uincere atq; uinci perpulchrum est. Vale. Ex Mediolano Kal. ianuariis. Mcccclv.

¶ Franciscus Philelphus Nicolao Didoni medico. S. D.

ACcepi a nõ nullis tibi eẽ illud Alberthi Magni opus: qđ de angelis i scribit. Id qm̃ laudari uideo a uiris doctis & sapiẽtibus: uidere plurimũ cupio. Nec sum ueritus abs te petere: ut huic meo de siderio ipse opitulẽris: uel uænu: uel cõmodato. Nã si q̃ tibi in re opus eẽt officio meo: nihil a me frustra peteres. Propediẽ Xenophõ filius Neapoli ad nos rediens istac iter factũrus est: cui ueli uel istiusmõi codicẽ ad me des: uel lras: qbus intelligã: quid facto sit opus. Vale. Ex Mediolano. iii. idus februa. Mcccclv.

¶ Franciscus philelphus Aenico daualo. S. D.

SIt ne adhuc Neapoli Xenophon filius: an minus sit: nihil hẽo certi. Illud mihi plane certius oi re certissima me tibi eẽ carissimũ: & ne id qdẽ iniuria. Nõ. n. ẽ nesclus: quãtus ẽ erga te amor meus: q̃ fides: quæ obseruãtia. Itaq; mea oia tibi maxime curæ eẽ certo scio. Q đ si forte acciderit: ut nõ dũ Xenophon Neapoli abierit ob' occupãtiões uel tuas: uel regias: cura obsecro: ne diutius tẽpus terat. Ve reor. n. fore ut iter minus sit tutũ habiturus: si lõgiorẽ morã apud uos gerit: Nã comas Iacobus perusinus p pediẽ in flãminiã picenũq; pfecturus cũ exercitu phibeẽ. Præterea quid ego facturus sim: nescio: nisi rẽ oẽ meã ex filio ante cognoro. Reliqua tu pro tua prudentia nõ difficile cõsyderare queas. Vale. Ex Mediolano vii. kal. martias. Mcccclv. ¶ Frãciscus Philelph' Guidoni Iacobo Madio. S. D.

SI uel meã in Nicolaũ picininũ clarissimũ illũ impatorẽ & maximũ fidẽ atq; obseruãtiã: uel eius in me singularẽ beniuolẽtiã meminisse uolueris: nõ miraberis: q; tãtũ mihi fiduciæ in illius isto opti mo filio: ipatoreq; fœlicissimo Iacobo picinino collocari: ut nihil sperẽ frustra me petituꝝ. Quid aũt uel i: ex meis ad istũ lr̃is: pspicue cognosces. Fuerit igit̃ uel officii uel humanitatis tuæ ut quæ a me scribunt̃: p uetere illa necessitudine & q̃primũ & q̃diligentissime cures. Quod si feceris: sicuti certe cu mulatissime facies: ppetuo me tibi beneficio deuinxeris. Vale. ex Mediolano. iii. Cal. martias Mcccclv.

¶ Franciscus Philelphus Nicodemo tranchedino. S. D.

DOsteaq̃ hinc abieras: mihi redditæ sũt lr̃æ a xenophõte filio. Itaq; mihi usui ẽ: ut is mentẽ meã q̃ primũ sentiat. Nã si secus fiat diuturniorẽ morã cũ Neapolitanis uideẽ eẽ facturus. itaq; mihi faci es rẽ pgratã: si opã dederis: ut meas hasce lr̃as ppediẽ filius accipiat. Vtere diligẽtia & fide: q̃ soles n Philelphũ tuũ: Præterea q̃ florentiæ abs te curatũ iri uolebã: ut perficias: rogo. Vale. ex Mediolão pridie Cal. martias. Mcccclv. ¶ Franciscus philelphus Nicolao æstensi Leonelli principis filio. S. D.

NVptiaꝝ laudationẽ cui epithalamio nomẽ ẽ apud græcos: petiit a me tuo noie puer qspiã diebus pximis Ferrariæ cũ iã nauim iscenderẽ. Eã igit̃ ad te dedi ñ iccirco: q; dignã existimarẽ: q̃ uel æde reẽ: uel legereẽ abs te sũma idole adolescẽte: sed ut intelligeres nihil me magis cupere q̃ oibus i re bus gratificari tuæ uolũtati. Quod eo feci libentius: qm̃ te amitæ Beatricis laudibus ut domesti cis nõ iniuria plurimũ delectatũ iri censerẽ. Quod aũt in huiusmõi laudatiõis genere breuiorẽ me pstiteri; nõ meo instituto: sed tẽpori ipsi dato: cuius angustiis factũ ẽ: ut multus eẽ nullo pacto queri: Vale. Ex Me diolano nonis maiis. Mcccclv. ¶ Franciscus philelphus Blasio axeretensi. S. D.

VIdeo te iã senectuti cõcessisse: id qđ nõ tã ætatis uicio: q̃ tibi ãnosior admodũ nõ ẽ: q̃ ai ægritudi ni dãdũ puto. At cũ ois pturbatio uitupaẽ a sapiẽtib' tũ oium maxie ægritudo: q̃ mediocritatẽ ut stoicis placet: nulla admittit: nec aliqd hẽt ppinquũ: qđ laudari q̃at. Itaq; sanius feceris si te col leg ris gloriæq; memineris. Id ãt tũc feci sse iudicabo: cũ me docueris: qđ abs te sæpi' petii de Ve netæ classis conflictu apud Casalẽ: quæ maior cognominatur. Vale. Ex Mediolão. vi. Cal. iunias. Mcccclv.

¶ Franciscus philelphus Lodouico Casellæ. S. D.

DIonysius hieromõachus abbas: q; meas tibi reddidit litteras: i captiuitate miserã illa Cõstãtinopo li tãta fuit ẽt ipe captiuus: & nũc itẽ q̃q̃ uideẽ liber: seruit tñ miserã seruitutẽ i suis mõachis apud i pios Turcos. Itaq; ut ẽ tui pris officiũ. q̃rere cogiẽ ad eos redimẽdos: quos æq̃ diligit atq; filios religiõis caritate i xpm Iheſũ. Hũc igt̃ Dionysiũ tibi plurimũ cõmẽdo. Nõ. n. paꝝ accedet ad gloriã pricipis tui tã sãcta ac tã pia munificẽtia. Reliq̃ tu p tua prudẽtia itelligis. Petrus Thomasius medicus scripsit ad me nudiusnonus nõdũ accepisse nostrã Sphortiadã. Itaq; rogo te: ne illã diutius apud te hospitari patiaris. Hoc erit mihi uæhemẽter gratũ. Vale. Ex Mediolano: viii. idus iunias. Mcccclv.

¶ Franciscus philelphus Frãciſco Aleardo. S. D.

VIdeo sane me amari abs te plurimũ: qtãdoqdẽ moleste nõ feras Galbæ Othonisq; uitas: q̃s e græ cis latinas fecimus: diutius q̃ par sit hospitari apud te. Sed posteaq̃ itelligis eẽ ipud ẽtis: istas uelit tãdẽ extrudas: cogasq; uel inuitas redire ad dñm: & ne solas qdẽ: sed cũ Chrisolorina illa præclara epistola: quã ppediẽ rediturã ad te curabo. Vale. ex mediolano. vi. Kal. Quintiles. Mcccclv.

¶ Franciscus philelphus Albertho Zancario. S. D.

REspondi pximis diebus ad ea: q̃ mihi scripseras ex publico decreto. Tibiq; diligẽter apefui: sentẽ tiam animi ei: in quã ipsam si a uobis quoq; itum fuerit: habebũ toia recte. Reliquũ ẽ: ne differas:

sed q̃primũ ad me lr̃as des: quibus fiam certior de re omni: quaꝫ nr̃a intereſſe iudicabis. Vale. ex Mediola. pridie Cal. iulias. Mcccclv. ¶ Franciſcus Philelphus Gulielmo urſino Franciæ cancellario. S.D.

EXiſtimo fieri aut nũcioꝝ negligẽtia: aut ẽt fortaſſis occupationibus tuis: ut lr̃æ tuæ uel mihi non reddant̃: uel nõ eãt ad me. Nã me tibi humaniſſimo uiro eſſe cariſſimũ nõ ſum neſcius. Cæterũ uelim ſcias in e⁹ dẽ me eẽ ſnia: quã antea ad te ſcripſi. Qua de re eruditiſſim⁹ p̃bs ac medic⁹ Thomas coronẽſis tecũ uerba faciet. Ad hæc dedi ad te Ioanni coſſæ uiro nobiliſſimo opus meũ ſatvricũ: ſatis emẽdatũ etſi minus elegãti codice p̃ſcriptũ. Malui tñ aliqd ad te dare q̃ pati ut uir utriq; nr̃m amiciſſimus monimẽtis meis oio uacuus ad te ſtret. Nã aliud qcq̃ per id tp̃is nihil mihi erat i manu. Vale. ex Mediola. xiiii. Cal. Augu. Mcccclv. ¶ Franciſcus philelphus Thomæ philoſopho ac medico. S.D.

ACcepi ſupiore hyeme tuas lr̃as & illas qdẽ p̃humanas ac plane teſtes amoris ſummi erga me tui. Qui autem illas reddidit: cum eſſet Patauium tui negocii cã petiturus: dixit ſe non multo poſt rediturum ad me. Quare qcquid eſſem reſponſurus: in id tp̃is reiicerem. Rediit autẽ diu poſt. Meq; adiit cũ diſcũberẽ. Itaq; illico ſurgens ſcripſi ad te: ad ea quæ diligentiſſime reſpõdi: quoꝝ gr̃a ad me ſcripſeras. Sed ubi nunciũ tuũ q̃ro: cũ inuenio eodẽ tp̃is momẽto abiiſſe: quo me adierat. Itaq; paucis ea repetã. Idq; κατατηο ελληνωυ γλωττων. Vale. ex Mediolano. xiiii. Kal. Auguſtas. Mcccclv.

¶ Franciſcus Philelphus Gulielmo urſino Franciæ cancellario. S.D.

NIcolaus Trachaniotes & Alexãder cacanus q tibi meas lr̃as reddiderũt. uiri ſunt & Cõſtãtinopolitani & nobiles: quoꝝ cõditio eadẽ eſt: q̃ reliquoꝝ gr̃æcoꝝ: q Turcis impuriſſimis Chriſti hoſtibus q̃ ærũnoſiſſime ſeruiũt. Hos igit̃ tibi plurimũ cõmẽdo: ut cæteros cõſueui: qui in eadẽ poſiti ſunt miſeria. Præterea Nicolaus is Trachaniotes depoſuit crucẽ quãdã: ut ait: quæ cõtinet ligni p ticulã ſanctæ illi⁹ & imaculatæ crucis: qua pepẽdit Ieſus Chriſtus ſaluator nr̃: apud græcũ quẽdã cõciuẽ ſuũ noie Michaelẽ Mãmonã. Hãc is michael huic ſubtrahit: fallitq; fidẽ boni uiri. Tuæ igit̃ p̃bitatis iuſtitiæq; fuerit: ne patiaris in ſanctũ lignũ fieri ludibriũ. Quod facias: te etiam atq; ẽt rogo. Vale. ex Mediolano. ix. Kal. Auguſtas. Mcccclv. ¶ Franciſcus philelphus Thomæ coronæo philoſopho ac medico. S.D.

ET ſi plane ſcio ea te eſſe humanitate: ut nullis etiã meis lr̃is p̃benigne ſis exceptur⁹ uiros nobiles atq; græcos Nicolaũ Trachanioten & Alexãdrũ Cananũ: tũ pro officio meo non potui eos tibi nõ cõmendare. Noſti. n. q̃ piũ ſit opus benefacere indigẽtib⁹ & p̃ſertim ſuis. Itaq; rogo te: ut ob meã cõmendationem tantus cumulus accedat ad id qd̃ uel tua ſponte facturus eras: ut ambo intelligant me de ſe tibi q̃ diligentiſſime ſcripſiſſe. Vale. ex Mediolano. ix. Kal. Auguſtas. Mcccclv.

¶ Franciſcus philelphus Thomæ coronæo philoſopho ac medico. S.D.

BInas lr̃as diebus p̃ximis ad te dedi: q̃bus nõ obſcure noſſe potuiſti ſniam oẽꝫ animi mei. Sed cũ tuus iſte nunci⁹ p̃ſbyter Vgo eſſet oblatus: qui ad te iret: eũ uacuũ meis lr̃is uideri abs te nolui. Itaq; eadẽ græce repetã: paucis q̃ antea pluribus ſum cõplexus. Vale. ex Mediolano pridie Kal. Augu. Mcccclv. ¶ Franciſcus philelphus Gulielmo urſino Franciæ cancellariæ. S.D.

VIcq̃ tibi noie meo p̃ſbyter Vgo corã exponet: id oẽ ex animi mei & ſnia exponet. Nã pp eius feſtinationẽ nõ potui lr̃is lõgior tecũ eſſe. Præterea nec erat opus: cũ ea de re ſcripſiſſem ad te antea. Nec illud tñ omittã dediſſe me ad te ſupiorib⁹ diebus ad quartundecimũ kal. Auguſtas uiro nobiliſſimo Ioanni coſſæ meaꝝ ſatyraꝝ codicẽ: quẽ ſi accepiſti: bene eſt: ſin minus acceperis: tuũ eſt curare: ut q̃primũ eat ad te. Exiſtimo. n. fore: ut eiuſmodi ope nõ mediocriter delecteris. Vale. ex Mediolano pridie Kal. Auguſtas. Mcccclv. ¶ Franciſcus philelphus Ioanni Mario filio. S.D.

PLacuit carmẽ tuũ: placuit epiſtola. Quæq; ſcripſiſti: oia me plurimũ delectarũt. Quib⁹ ãt honoribus te floreãtiſſimus Sabbaudiæ dux ornarit: illis te facito dignũ p̃ſtes. Qd̃ ita maxime cõſequeris: ſi cũ doctrinã: tũ nõ minus diligẽtiã ingenii bonitati adhibueris. Videre. n. in te filiũ uideor qd̃ ſtoicis placet: nõ ingenii min⁹ q̃ corporis uim q̃dã a patre emanaſſe. Sed ea uis ois audiẽdo: legẽdo: meditãdo: docẽdo: diſſerẽdo: ſcribẽdo: excitat̃: alit̃: augeſcit. Itaq; nolim: induſtria diligẽtiaq; minus q̃ cæteris uel naturæ uel diſciplinæ p̃ſtãtiis frætus eſſe ppoliuſq; iudiceris. Reliq̃ oia q̃ petiſti per lr̃as: curabo tẽpeſtiue. Nã ad ea cõtinuo p̃ſtãda tp̃s mihi nõ fuit. Sed cũ Xenophon filius iſtuc ierit: id qd̃ ppediẽ ẽ futurũ morẽ gerã tuo deſyderio: Amicus tuus uel noſter potius uir nobbilis Ariſminus noſtro officio uti noluit. Vale. cum uxore & filiis. Ex mediolano. iii. nonas auguſtas. Mcccclx.

¶ Franciſcus Philelphus Alberto parrhiſio. S.D.

VOtibi homini amiciſſimo gratificaret: dedi ad Iacobũ Luparũ codices duos meos: ut noſti: ad viii. Idus decemb. quos a me petierat tuis uerbis. Eos iãpridẽ ẽt atq; ẽt repetitos a me per litteras: nõ poſſũ nõ mirari: q; ad dominũ tãdẽ remittere Iacob⁹ noſter neglexerit. Itaq; peto abs te atq; contendo: id efficias: ne me in poſcẽdo importuniorẽ patiaris. Vale. Ex mediolano nonis Augu. Mcccclv.

¶ Franciſcus philelphus Lodouico caſellæ. S.D.

BAldaſſar Cremẽſis q medicinæ ſtudet apud uos: renũciauit mihi hoc die ſeſe iterfuiſſe nup ſermõi cuiptã Guaryni Veronẽſis: q affirmaret iccirco i p̃ximo epithalamio qd̃ i iclytæ atq; pudiciſſimæ Beatricis & magnifici Triſtani Sphortiæ nũptiis habuiſſẽ Ferrariæ: nullis me donatũ munetibus a p̃ſtãtiſſimo duce borſio: quontã diceꝝ p̃termiſiſſẽ de æſtẽſiũ pricipũ origine. idq; oi uꝫ maxime dicẽdũ fuiſſe Guarynũ noſtrũ cõtẽdere: Hæc ipſe audiẽs. Lodouice partim cogor tibi quodãmõ: ut ita loq̃r: ſuccẽſere: partim Guaryni memoriã ridere atq; cõmiſereſcere: q ōblit⁹ uideat̃. Philelphũ iſcribẽdo nihil oio neq; p̃terire: nec negligere ſolitũ. Quid. n. Guarynus nouit: qd̃ Philelphus ignoret: Nam ſiqd

plus ualeat Philelph⁹ an id minus: alii iudicēt. Oium primū breuitati: ut scis: fuit inseruiēdū: id qđ in meæ oronis initio paucis q̄stus sum. Deinde nō altius repetēdū de principib⁹ æstēsibus fuerat. q̄ de Sphortiis facerē. At plures sunt a me laudati æstēses q̄ Sphortiæ: cū tū essem a Frācisco Sphortia tali ac tāto principe ad id negocii obeūdū & delect⁹ & missus. Quid qđ multo fuisle3 & copiosior & ornatior: si me per tuas litteras docuisses. qđ de tuis imo nris æstēsibus abs te antea tribus deinceps epistolis cōtēderā? Nū qd es oblit⁹ me tertiū scripsisse tibi eā eē pricipis mei sniam: ut istucirē habēdi epithalamii gra. Teq; ēt atq; etiam rogasse ut q̄m mihi nulla eēt cognitio eo⁹ q̄ ad æstēsis familiæ laudes maxime ptinerēt: ad me oia q̄diligentissime p̄scriberes: q̄ laudāda ac principi tuo grata censeres. Nōne eadē quoq; abs te tū per lras: tū per Antoniū tricinū ducalē aulicū cōtinuo petiī: quo die in suburbanos illos Ferrariæ hortos diuertimus? Ad hæc qs est uel mediocriter doct⁹ quē latere debeat extraria ista oia q̄ tāti Guarynus facit: ab aliis in minimis duci bonis ab aliis uero ne in bonis qdē duci: quo fit: ut ois uera laus uirtutis sit. At uirtutis a me æstēses sunt pro tpe egregie laudati. Nulla igr aduersus me q̄q̄ utaī in simulatiōe: nulla calūnia: q̄re minus me munifice mūificētissimus dux Borsius tractarit: cū ab ipso eq̄dē q̄tū mea fert opinio: phumaniter tractat⁹ fuerim: ut græci dicūt. μεγαλοπρεπῶς q̄ppe q me tū publice miris laudib⁹ extulerit: tū alacriter priuatim monuerit. sigd esset qđ de se mihi usui foret. id oē in mea eē ptāte positū? Aut igīt a me nihil erratū est: aut sigd ē erratū: id oē tibi amicissime lodouice dādū existimo. Itaq; uel meā tu apud ifimulatores istos: uel tuā apud me cām tuere. Vale. Ex Mediolano. vi. idus Augu. Mcccclv.

¶ Frā. phi. Lucino genuēsi iureconsulto. S. D.

ACcepi ex lris Ioānis Marii filii cū eximiā tuā erga se multis in rebus benignitatē: tū singularē beniuolētiā erga me. Quo qdē duplici liberalitatis gñe facile admoneor: ut te nō diligā solū: sed ēt maiorē in modū amē. Quod eo facio libētius: quo eū te uirū eē intelligo: qui & ciuili sapientia & bonaꝝ artiū disciplina ingētiq; uirtute talis tātusq; sis: ut a⁹ p batissimis oibus optimisq; uiris iure obseruād⁹ colēdusq; iudicēris. Itaq; nō mō q; i me amādo in filioq; mihi dilectissimo āplificādo officiosissimū te pstiteris atq; pstes: es mihi inter amicissimos habēdus: sed ēt q; is sis: quē uel nullo ꝓuocati beneficio boni & docti oēs debeāt oi beniuolētia pseq. Habe igīt me in tuis: meq; utere pro uoluntate tua. Nunq; te tua de me fallet opinio. Vale. ex Mediolano. xiiii. Cal. septēbres. Mcccclv.

¶ Franciscus philelphus Nicodemo Tranchedino. S. D.

DE re illa Alexādria nihil ad me scripsisti. Itaq; nescio: qd mihi de muto sperādū sit: quo d tāpridē spē oēm abieci. & mirari tu qdē soles istiusmodi hoies tā breui locupletari: qui nō in dādo solū: sed etiā in accipiēdo mutuo fœnerēt. qđ inq̄ fœnerēt: imo latrocinēt. Hēat in rē malā & muluꝫ & marisсas suas: mō tu me illi carū facias: q oia pōt & me aliq̄do fore ostendit: ut reuocaret ad se: haberetq; i suis: qđ ut faciat: ēt atq; ēt rogo. Dns Ioannes Tholētinas: q fuit brixiæ abbas sancti nicolai: uir est & religiosus & bonus mihiq; amicissimus. Is cupit creari epūs titularis: habetq; hac de re lras cōmēdatitias ad sūmū pōtificē a pricipe nro. R ē tu mihi facies gratissimā: si huius negociū ita capesseris: ita gesseris ut intelligat meā quoq; cōmēdationē sibi nō mediocriter ꝓfuisse. Valc cū senēsib⁹ tuis istis stagnis oraq; mariti ma. Ipm cælū petim⁹ stultitia. Vēamini. n. uētos. Tu Carolo Gōzagæ heroi meo nobilissimo me cōmēda Veliq; ex eo certior fias accepit ne i hāc diē meā Sphortiadā. Nā illa tādiu reddita ē una cū meis ad se lris Nicolao guaryno scribe suo Venetiis. Vale rursum. Ex mediolano. xiiii. Cal. septēbres. Mcccclv.

¶ Franciscus philelphus Augustino dato. S. D.

NOli tibi psuadeas ulla mea uel negligētia uel tui obliuiōe factū eē: quo min⁹ ad tuas unas supioris lras tibi respōderi. nā ut scire lōgo iā usu potuisti: nec me oi ēti re diligētior ē q̄q̄: nec tui obliuisci queā ab quo me nori nō secus amari obseruariq; q̄ si eēs filius. Sed meæ mihi occupatiōes huic dulci ploq; officio fuerūt ipedimēto: q̄bus ipsis & si ne nūc qdē sum uacuus: malui tamē uel paucis ad te respōdere: q̄ pstare diuturniore silētio: ut iure uideri posse obiurgandus abs te. Delectauerunt me uæhemēter tuæ lræ: qppe q̄ testes locupletissimæ sint nō minus pstātissimi tui ingenii q̄ sūmæ erga me pietatis. Placet eruditio: placet orationis nitor: i primisq; tua modestia & hūanitas. pge igitur ut cœpisti: quo tum beniuolētia tua te indies magisq; diligamus: tum pristinæ nostræ doctrinæ fructus ex tuis disertissimis monimentis quottidie capiamus uberiores Vale. ex Mediolano. iii. idus septembres. Mcccclv.

¶ Franciscus philelphus Bartholomæo scalæ. S. D.

SCripsi ad te breui⁹: q̄ & ipse uelles: & mihi opus eēt. Sed nō multo post cum qd plus otii nactus fuero: tibi simul mihiq; faciā satis. De re uermia qđ scire cupis: totū ē i expectatione. Amicus. n. ille q eo loci ipse ꝓfectus ē: nōdū redīt Mediolanū. Aiūt tamē ad triduū redituꝝ. Cū primū reuerterit oia cognosces. Tu interim Vale. & nos ama. ex Mediolāo. iii. nonas octobres. Mcccclv.

¶ Frāciscus philelphus Lodouico Mātuæ marchioni. S. D.

ET si nō ignorabā eo te eē igenio atq; ai magnitudie ut etiā sine ulla mea cōmēdatiōe q̄liberalissime mūificētissimeq; excepturū arbitrarer uirū illustrē. Michaelē Dromachatē Chrysolorā manuelis ill⁹ Chrysoloræ necessariū: q extincta bonaꝝ artiū studia in lucē ad latinos reuocauit: itē q; uiros nobiles Demetriū: & Michaelē assanes: mei tū existimaui eē officii: ut te certiorē facerē3 cuiusmōi uiri eēnt. Sūt. n. ut itelligis: honestissimo nati genere & ildē oēs Cōstātinopolitani. qq; penes Turcū imanē illū & ipiū Mahumetū q̄mis errimā seruiūt seruitutē. Itaq; peto abs te ut ea in hos tris benignitate uti uelis: q̄ i oēs cōsuesti: cū itelligas idē quoq; & ab hoc nro pricipe & ab aliis plæriscq; & principib⁹ & regib⁹ esse factitatū: qbus te oio cedere sit idignū. Vale priceps optime. Ex mediolāo. iiii. idus octobres. Mcccclv.

¶ Franciscus philelphus Lodouico Mantuæ marchioni. S. D.

PLures tibi plureſq; in dies comẽdẽ: neceſſe ẽt q̃do & itelligũt oẽs me tibi eſſe cariſſimũ: & apud te nihil eẽ antiq̃s beneficẽtia. Andronicus trychas ſpãtunes: & georgius ducas armenes uiri ſũt. & nobiles & Cõſtãtinopolitãi: & qui apud Turcos ærũnoſiſſimã ſuitutẽ agũt. Itaq; rogo te: eos hẽas mea, ẽt cã cõmẽdatos: qppe qui digni ſint humanitate & mũificẽtia tua: Hoc erit & tibi gloriæ non uulgarı & mihi admodũ gratũ. Vale. ex Mediolano. x. Cal. nouẽbres Mcccclv.

¶ Franciſcus Philelphus Bartholomæo epiſcopo ſcalæ. S. D.

DOſteaq̃ pximas lſas de te dedi pigello negociatori Coſmiano hoi pbo & diligẽti: bĩnæ mihi tã dẽ redditæ abs te ſunt eodẽ ferme tpe. Itaq; ne plyxitate epiſtolæ te diutius legẽdo remorer: ſcio lõgonẽ Philippũ illũ nõdũ reuertiſſe Mediolanũ. Nec aliud credo fuiſſe in cã q̃ abſentiã pricipis q̃ tñ nudiuſtertius redilt. Quod fit: ut illũ quo in horã expectemus. Cũ primũ aduenerit: rẽ oẽm ſtelligã: eãq; ad te ſcribã. Bona eqdẽ ſpe ſum. de me uero qd ſcire uis: ppediẽ tibi morẽ gerã. Vale. ex mediolano. x. Cal. nouẽbres. Mcccclv. ¶ Fran. phi. Tomæ coronæo philoſopho medicoq;. S. D.

QVo magis expecto ſuauiſſimas tuas lſas: eo maiore caꝛe icẽdor deſyderio: quo ut me tãdẽ aliq; leues ex pte: te ẽt atq; ẽt rogo. Quare etſi nihil mihi noui acciderat: quod adſcriberẽ: tamẽ uel declrãdi aptius amoris erga te mei gra: uel ut te ad reſpõdẽdũ icitarẽ: nouũ quoddã argumẽti gẽus iueni. ẽ mihi opus lyricũ carmibus uariis metriſq; cõpoſitũ p uarietate & modulos & numeros ſtros ωΔΗ nomẽ eſt: cũ his iſtis lſis ad te dedi: ut hẽres q̃ſi deguſtationẽ quãdã huiuſcemõi mei nõ tã negocii q̃ otii. Ex aũt carmẽ ſaphicũ mixtũ adonyco. Cũ primũ uero tua epiſtola fuerit ad me: cõtinuo id opis lyrici qd dixi aduolabit ad regẽ. ſi regis igiꝛ gloria tibi curæ ẽ: uel regis iſtius cã q̃primũ reſpõde. Vale. ex mediolão. vii. Cal. nouẽbres. Mcccclv. ¶ Frã. phi. Guilielmo urſino Frãciæ cãcellario. S. D.

SI rebus meis delectari iis cõſueſti: q̃ uel leuiuſculæ ſint uel ad ignotos ſcripta: q̃te arbitrer tibi uoluptati fore: ſiqd meũ lectitaris: qd tui uel nſi, potius. Chriſtianiſſimi Regis Caroli ſplẽdidiſſimo noie apud uniuerſas: ut ita dixerim: gẽtes natiõeſq; illuſtret: ad q̃s latinæ muſæ uox peruaſerit? Opus. n. carminũ cẽtũ q̃ a græcis odæ noiant: ad decẽ millia uerſuũ ſum aggreſſus: qd i libros decẽ diſtribui p unius Appollonis nouẽq; deinceps muſarũ noibus. In his uero qcqd ad muſicã harmoniã ptinere ex iſtimaui: qd grauitatẽ. ſ. egregiã aliquã p ſe ferret nõ inneptæ ſuauitati admixtã: ſũ uarie ſparſim q; pſecutus. Quod eo libẽtius feci: q; res digna uiſa eſt: quæ dignis uiris obſcura nõ eſſet. Quis eni ignorat ut alias rõnes omittã: tãtã uim eſſe in muſica harmonia ad oẽs animi motus: ut ne pythagorici qdẽ acutiſſimi illi pſtãtiſſimiq; philoſophi affirmare dubitarit imortalẽ hois aium cõſtare cõuẽiẽtia muſica: nã q ueri & ſũmi dei cognitionẽ nõ hẽrẽt: rẽ ab effectu quopiã ſenſuq; iudicãtes ut in citharis & reliqs muſicis iſtrumẽtis ſonos: ita in corpib⁹ hũanis aios huiſmõi quadã ac ſimili harmõia defiiebãt. ſed hæc nſi Theologi longe doctius & uerius q̃ oẽs gẽtiles philoſophi & nouerũt & diſputãt. Nemo tamẽ repugnarit doctrinã eruditio neq; muſicã eẽ pulcherrimã & putilẽ in primiſq; neceſſariã: & eãdẽ quoq; poetarũ eẽ admodũ ppriã. Quare cũ ipſe nõ poetã minus q̃ oratorẽ atq; philoſophũ pfiteri debeã: cũ primũ ſatyras abſoluiſſẽ: iis tãq; defatigatus ad hoc mitius ſcribẽdi genus me cõtuli: ubi quãtus & q̃lis fuerim: alioq; iudicio deꝛ. Huius autẽ opis primũ carmẽ hoc eſt qd modo dicebã oden. Iccirco dedi ad te ut intelligas me inſtitutũ meũ: qd noſti: neq; obliuiſci: neq; negligere. deguſtabis igiꝛ qd offerꝛ primiciarũ mearũ ad regẽ ppedlẽ uniuerſis huiuſcemõi ſtudii noſtri fluctibus ipſe etiã pfructurus. Vale. ex Mediolano idibus nouẽbribus. Mcccclv.

¶ Franciſcus philelphus Stephano cornello regio ſecretario. S. D.

IBelli tui tãpridẽ ſunt abſoluti. itaq; eos hẽbis cũ uoles. Verũ ne diutius differas: moneo: Librarii eni leuiuſculus ẽ planeq; moroſus: Cũ hiſce ternas lſas ad te dedi: quarũ unæ Ioãni coxæ reddendæ ſunt idq; q̃primũ: alteræ Guilielmo Frãciæ cãcellario. tertiæ Thomæ græco Caroli regis medico Nihil es mihi facturus hoc tpe gratius: q̃ ſi operã dederis: ut hæ oẽs lſæ & q̃celerrime & q̃diligentiſſime reddanꝛ. Siqd aũt epiſtolarũ ad me dederis: cui cõmẽdes ẽt atq; ẽt cogit⁹. Volo. n. res meas diuulgari hoc pſertim tpe: quod non omnino caret ſuſpicione. Scire ex te cupio: quid futurum putes bellum ne an pacem: Hoc uero iccirco a te querꝛ qm̃ inſtitui in Hiſpaniam breui proficiſci ad apoſtoli Iacobi templum uoti ſoluendi gratia. Vale. ex Mediolano idibus nouembribus. Mcccclv.

¶ Franciſcus philelphus Hieronymo caſtello philoſopho medicoq;. S. D.

GVm nup ad aprilẽ iſtic epithalamii illi⁹ Sphortiani habẽdi gra fuiſſe: memini occurriſſe mihi inter eũdẽ Baptiſtã piaſiũ nobilẽ medicũ eũdẽq; aſtronomũ: quẽ poſt primos amicitiæ cõgreſſus nõ potui nõ mõere: ut poſthac eẽt cautior i cõſyderãda hora: hoc ẽ ὡροσκοπο natalis Sphortiãi nõ. n. Frã. Sphor. principẽ hũc nſm hora ut uulgo putãt diei⁹ uigeſima natũ eẽ: ut nũc nũeram⁹ ſed ueſptino crepuſculo. Nec. n. partũ itereſſe ad iudicãdũ horoſcopi teneri rationẽ. Veſpertino ãt crepuſculo eũ enataſſe in lucẽ: q̃s: oiuꝫ melius noui: q̃ mſt: At ego hãc rationẽ: ex nſi principis matre ſiſcitatus ſum diligẽter. q̃ tãdẽ ex me intelliges: q̃ eiuſcæ rei opinio i hoiuꝫ mẽtibus lata lõgeq; inſediſſet: ſurridẽs inquit: forraſſis & duo ſũt Franciſci Sphor. & duæ itẽ Lucie eoꝝ mres. Cæteꝝ q̃ lucia franciſcũ Sphor. Mediolanen ſium Ducẽ ex inuictiſſimo illo Mutio ſphortia pepit: illã me eſſe puto ni forſitan oblita ſum mei. Itaq; deſinãt cæteri affirmare: qd neſciũt & credãt mſi de filio: quæ & parturiit: & peperit eũ. Hæc mi Hieronyme iccirco tibi cognita eẽ uolui: ut intelligeres: q̃tũ flt fidei iudiciis iſtiuſmodi adhibendum: q̃ aſtronomi quidam: uel aſtranemi potius tã incõſyderate effutiũt. Aut igiꝛ taceant: ne ſint oibus ridiculo: aut diligentius omnia metiantur. Tu ueli: me iterea burſio excellentiſſimo principi cõmendes. Vale. ex Medi. xv. Kal. decẽ. Mcccclv.

¶Franciscus Philelphus Guilielmo Vrsino: Franciæ cancellario. S.D.

CVm Manuel Iacob nři huius pricipis noie ad Christiãissimũ regẽ Karolũ iter faceret: idõeus nũ cius uisus est: cui meos libros de exilio darẽ ad te dono. Nã iãpridẽ sum ex multis certior factus te affici hoc desyderio. Est etiã cũ his & lõgior, q̃dã ad regẽ aduersus infideles epistola & carmẽ q̃dã itẽ lõgiusculũ. Si tibi morẽ gesserit: res erit: mihi pgrata. Abs te ãt duo sunt: quæ petã: unu; ut tuas lras ad me des & qdẽ talis: q̃lis maxime expecto. Alterũ ut Manuelẽ hũc q̃tũ: s. ad expeditionẽ eius attinet: ita tractes: ut itelligat meas sibi cõmẽdatiões fuisse nõ iutiles. Vale. ex medi. x. Kal. decẽb. Mcccclv.

¶Franciscus philelphus Thomæ coronæo philosopho medicoq;. S.D.

NIcolaus Trachaniotes & alexãder cananus a uobis i italiã redeũtes: cũ mediolanũ uisẽdi mei gr̃a diuertissent: me tuo noie mõuerũt dedisse te lras ad me: q̃bus fierẽ oi de re certior: quã mea inter esse putauisses. Itaq; uolui ne esses nescius, nullas mihi redditas eẽ tuas lras. Quare si me amas: q̃d certe facis: facito ut itelligã: q̃d mihi agẽdũ sit. Vale. ex Mediolão pridie Kal. i anua. Mcccclv.

¶Franciscus philelphus Ioanni Andreæ abbati. S.D.

ET si nudiusq̃rtus lras dedi ad te alteras, de re tua: tñ q; interdũ nũcii sunt uel negligẽtes uel tardiores: repetã: paucis: quæ antea scripserã. Negociũ tuũ apud principẽ & forti & firma & tota acie sũ aggressus. Putoq; nobis ex sñia nr̃a succedurũ: Tu aũt istic cura: ut itẽ lr̃æ apostolicæ eãt ad pricipẽ: & aliæ quoq; a Iacobo nr̃o calcaterra disertissimo iuriscõsulto. & cũ iisce etiã tuæ submissæ: p humanæ: ac supplices. Quas, ois mihi primo reddi uolo: ne si forte alti fuerint redditæ: aut nihil referrat ad prici pẽ: aut secus: q̃ opus sit. Dabisq; operã ne collatu beneficii lr̃æ emanẽt in cõpetitorẽ tuũ. Hæc si feceris: te oi sollicitudie molestiaq; soluã. Rẽ paucis tenes. Vigilia Si Nicodem⁹ Trãchedius istuc aduenerit: eũ ueli noie meo horteris: ne lr̃æ: meæ: q̃s cupio a sũmo põtifice cõfirmari: obliuiscat. Tuq; si opus fuerit: rẽ adiua. Vale. ex Mediolão pridie idus februarias. Mcccclvi. ¶Franciscus Philelphus Ioãni Mario filio. S.D.

ACcepi lras, tuas & cũ his: q̃s Thomas medic⁹ ad te dederat. Erãtq; mihi non multo ante redditæ: tres epistolæ: una a clarissimo uiro Guilielmo Iuuẽale Frãciæ cãcellario: & duæ ab eodẽ Thoma Rẽ oẽm diligẽtissime itellexi. Reliquũ ẽ: ut audiamus: qd ad ea scripturus sit Thomas: q̃ ad postremũ petebamus. id cũ primũ didicero: iter faciã. Cura igit rẽ q̃tũ potes. Vale. Ex Mediolão i dibus februariis. Mcccclvi. ¶Frãciſci philelphi Epistolarũ liber decimustertius.

¶Franciscus Philelphus Sũmo ecclesiæ Romanæ Põtifici Callisto tertio. S.P.D.

ET si nõn ullos existimabã fore beatissime pr̃ Calliste tertie: q; meã erga te obseruãtiã audaciæ noie deprauarẽt: malui tamẽ hõestatis & officii mei q̃ alioq; aduersus me calũniæ hr̃e rõnẽ. Nã qui pluris facit cõmodũ q̃ uirtutẽ: is mihi uidet totus ex fortuna pẽdere: quæ ut & instabilis est: & fallax: ita oi uirtuti maxime aduersa atq; inimica. Quare nõ qd imperiti sentiant sed qd sentiẽdũ sit: mihi fuit cõsyderãdũ. Itaq; iis omissis oioq; reiectis. ita mihi agẽdũ est cum tua sanctitate: ut intelligant omnes nihil mihi fuisse potiusq̃ fauere laudi tuæ: quã qui de se negligit: is ut apostolo paulo repugnat. ita se hoiem esse obliuiscit. Quid eni est magnis hois: q̃ omni studio: atq; diligentia sequi amplexariq; uirtutẽ: At laudẽ qd aliud esse dicimus: q̃ oronem eam: qua uirtutis magnitudo amplitudoq; demõstrat: Itaq; absurdũ est qui bonis octionibus delectat: eas pati in obscuro esse: q̃si qd iuidioq; ẽ pprium alios nolit sui imitatores. Vt igit dignitatis gradu cæteris hoibus mortalibus pstas: ita operã te dare oportet ut ãplitudine pstãtiaq; uirtutis: & sapiẽtiæ cũctis hoibus supior iudiceris: Nã ut grauiter ac recte Cyr⁹ ille Iupior dicere solitus phibet: neminẽ decet impare: q; subditis sit deterior. Et bias ille prienẽsis q unus ẽ inter sptẽ numeratus: pulcherrime monebat impiũ uirũ demõstrare, quod si moq; similitudie bẽiuolẽtia generat natura: dissimilitudie uero odiũ: q̃s ambigat eũdẽ eẽ & bonũ, & doctũ uirũ: q bonoq; doctorũq; uiroq; cõsuetudie utit: ac familiaritate: Quãtã sibi gloriã cõparauit Nicolaus Quitus q te mõ ãtecessit in põtificatu cũ ad cæteras uirtutes suas uitæq; sãctimoniã tãta eruditiõe: tãta sapiẽtia: tãta eloquẽtia polluit: ut oibus beneface ret oẽs ad se acceseret: quos ulla uel ingenii: uel doctrinæ pstantia insignis esse audiret. Videmus unius eius optimi sapiẽtissimiq; põtificis uel diligẽtia: uel mũificẽtia eẽ factum: infinita pena græca uolumina: quæ nr̃is hoibus erãt ignota de rebus maximis atq; clarissimis a græcis philosophis: historicis oratoribus elegantes scripta i latinũ eẽ traducta sermonẽ. Idẽq; factũ ẽ de libris teologicis atq; mathematicis adeo ut non multũ iã iuidẽdũ sit græcis auctoribus: ita multos apud latinos legere liceat. Quod si diuti⁹ aliq̃do fuisset in uiuis: cũ relq; req; aut optimaq;: aut admirabiliũ scriptores: tum poetæ ipsi: maximeq; nobilissima illa duo diuini homeri carmina: q̃bus hoium uita i oẽm partẽ istituit atq; ornat: Latinitatẽ induissent. Quid quod post urbis Cõstãtinopolitanæ captiuitatẽ atq; miserã illam & infortunatã depopulationẽ. nũcios suos & negociatores clam misit p uniuersam illã & Europã & asiã q̃ turcis paret: ad cõquirẽdos emẽdosq; græcos codices nullı̃ neq; labori parcẽs: neq; ipẽsæ: Neq; id negocii frustra suscepti ẽ: Nã inumerabilia ppe uolũina ingẽti etiã pcio aducta sũt i Italiã. Itaq; iure optimo dici põt nõ piisse græciã: sed i Italiã q̃ olim magna græcia dicta ẽ unius eius Nicolai põtificis clemẽtia cõmigrasse. Et ne oio se græcũ dici: q̃ latinũ hr̃i mallet: & nũcios & negociatores misit q̃plurimos p uniuersam Europã cũ grãdi pecunia: q̃ diligẽter ubiq; odorarentur: si quid latinæ grauitatis & elegẽtiæ usq̃ lateret. Idq; nullius precii habẽtes rõnẽ oio ad sese deuehẽdũ curarẽt: Scio unũ ex iis fuisse Enocũ asculanũ: q quõdã fuerat florẽtiæ auditor noster una cu; Aenea isto siluio q nũc senæ gerit epũm. is enim Enochus in daciã usq; pfectus ẽ: & ut referũt aliq in cãdauiã usq;. quæ longissime ultra reliq̃s ois insulas de q̃bus extet memoria apud priscos req; scriptores posita est in mari Oceano e rogiõe germãiæ ad septẽtrionẽ. Itaq; eo tibi maior cura intecta ẽ pr̃ beatissime q; cui i põtificatũ: succedisti: cui nihil

põtius fuit:q̃ cõsule cõiosum bono:q̃ ꝓspicere publicæ xp̃iãoꝝ omniu; utilitati:& gloriæ:q̃ ea seq̃ atq̃ cõplecti q̃ romano põtificatui & ornamẽto:& splẽdori futura essẽt:Nõ suos ille curabat aut locupletare:aut magnos reddere:q̃ sciret iã sibi nullã esse sui potestatẽ:Intelligeretq̃ turpissimũ duci in uiro graui & sapiẽti tem cũ ore nõ cõuenire.Nã qd absurdius dici queat q̃ eum agere qcq̃ impiosius:& pro animi impotẽtia: se in oibus suis lris scribat seruus seruorũ dei:Recte igit Nicolaus:qntus in oibus suis actiõibus assidue de præ se ferebat:suorũq̃ oium oblitus cõmodoꝝ.referebat oia ad dignitatẽ & amplitudinẽ Romani põtificatus.Et ne ullã sapiẽtiæ partẽ neglexisse uideꝛ in uita:intelligeretq̃ nõ solũ duo eẽ uiuẽdi genera:alterũ contemplatiuũ:alteꝝ actiuũ:sed rursus actionũ alias eẽ bellicas:alias urbanas qcquid tpis ab itelligẽtiã rerũ admirabilitũ:atq̃ diuinarũ superat:id omne ita ad uirtutes bellicas trãsferebat etiã urbanas nunq̃ja se reliceret. & hæc tñ oia ad dei:& christianæ religionis dignitatẽ:& gloriã.Parabat magno conatu & uiribus bellum auersus turcos:quos aiaduerteret quottidie magis magisq̃ iualescere:nec aliud aio uoluptare q̃ pniciẽ & exitiũ nois xp̃iani.Itaq̃ belli neruos hoc est pecunias & ab aliis cõparabat:& suis ipse nõ parcebat.Intelligebat eni oia oportere eẽ cõia ꝑ Christo Iesu classem ornabat ingentẽ:& ualidã.Copias undiq̃ accersebat:nihilq̃ ꝑtermittebat:qd ad belli gerẽdi:quod ad cõsequẽdæ uictoriæ rõnẽ attineret.Neq̃ tamen hæc dũ ageret:litterarũ & humanitatis studia a quotidiana sua cõsuetudine aliena faciebat:sed cũ sciret eũ se uirũ:q̃ diuinum in terris solũ regeret atq̃ gubernaret:oẽ; i sese hois excellẽtiã repsentabat:ut nõ minus in oi uitæ actione:q̃ i uniuersæ negligẽtiæ studio reliqs mortalibus ꝑstaret.Itaq̃ uiros doctos & eloquentis assidue apud se hẽbat neq̃ ullũ oio negligebat:in quo ꝑclarã ingenii uim aliquã intueret.Quãta uero in ois huiusmõi uiros munificentia uteret:nemo oium melius nouit:q̃ ipse tu ꝑ beatissime.Faciebat aũt & prudenter:& recte:cũ nosset nihil esse ad excitãdã igenia alẽdasq̃ disciplinas accõmodatius honoratione ac beneficẽtia.Quo qdẽ cõsilio atq̃ benignitate id effectũ iã uidebamus:ut nõ latini mõ:sed cætere etiã nationes in oi oronis:in oi doctrinæ cultu expolirent.Reuocauit illũ ad se deus oipotẽs:q agit oia semp pro sũma infinitaq̃ ꝓuidentia. Et ei põtificatũ succedere te unũ iccirco:ut mihi psuadeo:uoluit:qm̃ prudẽtissimu; innocẽtissimũq̃ cognoscerẽt.Quid.n.tibi deesse ad prudẽtia possit:qui & extremũ seniũ uuis:& in negociis semper maximis:uarii is:difficillimis sũma tua cũ laude es uersatus:Videmus te illã actionis ptẽ:quã ille tempoꝝ calamitate coactus inierat q̃diligẽtissime pseq.Nã tui quæstores ubiq̃ ex populis christianis pecunias exigũt ad cõflãdũ pcõtinẽtẽ in turcos & exercitum.Classis quoq̃ exedificata ẽ rebus omnibus ornatissima & maxima.Virtuti bellicæ q̃tũ in te ẽ:ppulchre cõsulit.Sed reliquũ ẽ:ne urbanæ fiat iniuria.Nã si uiris eruditis:& eloquẽtibus a nobilissimo illo sãctissimoq̃ põtifice Nicolao qnto prudẽtissime cõstituta ꝓmia sustuleris:qd de te uno relinquaꝛ desyderãdũ:nõ obscure suspicari potes.Noli obsecro:q sciẽtissim⁹ sis:a quoq̃ insimulari iscitiæ.Q ẽ eo facilius accidet:quod accusant nõnulli nõ tuã:q inocẽtissimus sis.sed tuoꝝ quorũdã nõ tã subreptionẽ q̃ incuriã isti⁹ bibliothecæ:q̃ tãto nup labore:tãtaq̃ impẽsa ex uniuerso ꝓpe terraꝝ orbe cõparata ẽ.Huic igitur crimini qd nulla tua culpa cõflatum est ut & q̃primum:& q̃accuratissime occuras oportet.Nam confictis ẽt rumoribus ꝓspiciẽdũ est:neq̃ tibi tãta ꝓbitate pontifici famæ notã:ubi neglecti fuerint:possint iureꝛ. Aiaduertimus.n.fieri malo hoium more:ut flagitioſoꝝ famuloꝝ errata in iustos ẽt integerrimosq̃ dominos nõ nũq̃ referãt.Itaq̃ tibi ꝓuidẽdũ arbitror:dũ bellũ paras i turcos:ne domi pdã ipse patiaꝛ.frustra.n.fortis iusti existimemur:si domi iustitiã nõ seruamus i his ꝑsertim rebus q̃ nfæ nõ sunt:sed reip.sed ecclesiæ romanæ:sed Ghristi Iesu.Quare cũ diligẽs librorũ tõ est habẽda:ne peant:tũ qui eos & exercẽt:& norũt honorifice simul & cõmode retinẽdi.Cui enim usui sint futura tot & tã ꝑclara in omni genere disciplinæ latina græcaq̃ uolumina sine his uiris.q̃ & græce sunt:& latinæ eruditissimi:Neq̃ arma bellica sine militibus ac duce utilia sunt:neq̃ triremis sine remigibus:& gubernatore.Sed hæc tu ꝑ beatissime longe prudẽtius:& melius dignoscis:q̃ ipse norim exprimere.Libuit tamẽ:quæ mihi ueniebãt in mẽtẽ:pro me erga te pietate nõ ꝓterire filẽtio:ut intelligeres mihi splẽdidissimũ tuũ nomẽ:curæ esse non mediocri.Quod siqua fortassis in te tuas auris offenderim:id imprudẽtiæ ascribe:nõ uolũtati.Vale pater clementissime:& me cõmendatũ habe.Ex Mediolano.xi.Kal.martias.anno a Christi natali die.Mcccclvi.

¶Franciscus philelphus Petro perleoni.S.D.

FAciam qd petis & libẽter:& cito.Neq̃ erunt ullæ tãtæ meæ occupationes:qbus ab officio ipediar.Tu iterea temporis bono sis aio &.Vale.ex Mediolano.xi.Kal.martias.Mcccclvi.

¶Franciscus philelphus Gregorio Typhernio.S.D.

GOmmẽdatio tua de Laurẽtio Veneto erit mihi loco alieni cõflati aeris.Nã nõ aliter ei oibus i rebus sum adfuturus:ac si eẽt filius.Quod nõ solũ tua cã suꝛ facturus:id qd maximũ hẽt apd me pondus:ueꝝ ẽt mea:q̃ maximo sim abs te dono affectus:cũ eũ mihi cõmẽdaris:q̃ dign⁹ ẽ:ut & diligaꝛ:& ameꝛ ab oibus.Itaq̃ noli de me qcq̃ dubitare:Nã nihil ẽ qd malim:q̃ tibi morẽ gerere. Vale.ex mediolano.xi.Kal.martias.Mcccclvi.

¶Franciscus philelphus Aenico Daualo.S.D.

DE uolũtate Alphonsi regis erga me:& de studio diligẽtiaq̃ tua nõ cõlecturis & argumẽtis firmissimis solũ:sed multis etiã beneficiis iãprid ẽ certiof factus sũ.Itaq̃ tibi ueli idubitato psuadeas nihil eẽ apd me antiqus gratitudine.Et ne lõgior sim tecũ q̃ par ẽ:ppediẽ:ut spero:obseq̃r uolũtati cõsilioq̃ tuo.Vale.& maiestati regiæ me q̃diligẽtissime cõmẽda.ex mediolão.xi.Cal.martias. Mcccclvi.

¶Franciscus Philelphus baptistæ Parrisiano.S.D.

QVantũ itelligo:Nicolaus frater legẽ illã nõ ꝓbat:q̃ iscribit de hercisciũda familia.idq̃ ob nullam aliã cãm.ut existimo nisi qd metuat uelle me q̃ mea sunt repetere:Mõe igit utrũ:bono animo ut

fit. Nã ipo uiuo nihil oio repet/tur⁹ sum: sed oẽm usufructũ: ut hẽat uolo. Absurdũ uero admodũ foret: si p⁹ eius obitũ q̃ mea optimo iure sunt: minus mea aliq̃do dicerent. Diuidant igit̃ inter nos pẽna atq; mẽna bona: & utrã pt̃ ipse maluerit: capiat: alterã uero ita nobis sentiat: ut ipse quoq; dũ uixerit ea fruat: nullo tam alio iure q̃ nro beneficio: Neq; n. suo aio ita humili: ita abiecto: ut istinc uelim ullã uitæ alimẽta mihi afferri Mediolanũ. At caruisse oio pẽimonio uideri nolim. Diuidat ergo uniuersum pẽimoniũ: æqs portiouib⁹ ut uterq; norit & qd sit suũ: & qd nõ suũ. Deide capiat frater donec uixerit redditus ois æque posthac: ut añ hac cõsueuit: sed fraterno beneficio. ut nõ aliquo aut occupationis: aut diuturnæ possessiõis iure. Tenes paucis mentem meã. Quare poteris monere fratrẽ: ut ultro faciat: qd cogi põt inuitus. Vale. ex Mediolano. xi. Cal. martias. Mcccclvi.

¶ Franciscus philelphus Antonio beccharie. S. D.

MOnui te antea semel & iterũ per lras: ut Plutarchi parallela: q̃ hinc abiens tecũ sportasti me iscio mihi curares reddẽda deniq;. Tu uero neq; das codicẽ: neq; lras. Itaq; nõ possum fidẽ boni uiri nõ desyderare in te. Nõ enim facis ut te decet. Quid enim aliud fuit asport re clã illiusmodi meum codicẽ me nõ mõ inuito: sed totius tuæ abitionis inscio: q̃ uel rape: uel furari. Quo. n. debeo alio uerbo uti: cum nihil oio respõdes? Itaq; te ẽt atq; ẽt hortor: ac moneo: ne mihi moueas bilem. Sed cura: ut meus codex q̃primũ ad me redeat. Vale. ex Mediolano. xi. Cal. Martias. Mcccclvi.

¶ Franciscus philelphus Augustino dato. S. D.

MIror qd in cã sit: qd sæpe meis lris ꝓuocatus nihil oio in hãc diẽ respõderis: cũ nõ tacẽdi a nobis sed dicẽdi artẽ didiceris. Nec enim puto te usq; adeo occupatiõibus obrutũ: ut nihil oio tibi deẽ otii ad offm. Quid abs te uelim: & qd te deceat: nõ es nescius. Vale. ex medio. xi. cal. mar. Mcccclvi.

¶ Franciscus philelphus Albertho zanchario. S. D.

PEtrũ ioãnetũ illũ medicũ: qui quo tpe ultimũ Bononiæ docui. docebat & ipse Senet: nõ debes eẽ oblitus. Erat. n. & bononiẽsis & tibi ut uidere uideor familiaris. Hẽbat ille apud se duos meos codices & cõmẽtatorẽ Seruiũ in tria Virgilii carmina & ipsa carmina. Oderare sigd cauit testamẽto. Vale. ex mediolano. xi. cal. martias. Mcccclvi.

¶ Franciscus philelphus Lodouico casellæ. S. D.

NIsi tua mihi beniuolẽtia iãpridẽ certissimis documẽtis ꝑspecta esset: uterer fortassis accuratiõr oratiõe. Sed uix est qcq̃ magis alienũ ab amicitia diffidẽtia. Quare cũ liqdo intelligã te esse pcupidũ meoꝝ cõmodoꝝ in re ꝑsertim & hõesta: & pia utar & breui tecũ & apta dictiõe. Permulta mihi i cõmoda sunt. sed unũ sane oium molestissimũ: qd grãdiuscula mihi est filla: & ea qdem moribus modestissimis. Vnde hãc tradã uiro mihi satis nõ est. Desunt. n. ad dotẽ auret ducẽti. Rogo te id meo nõie nũcies duci Borsio: eũq; tua illa suauiloquentia qua durissimos etiã lapides soles demolire: non ores mõ: sed exores ne patiat̃ me diutius huiusmodi angi incõmodo. Haud. n. dubito: qua facilitate ac munificẽtia ẽ nobilissimus iste princeps: non inuitus opem tempestiue feret huic tãtæ meæ necessitati. Tibi uero hẽbo grãs immortalis. Tecũ longior esse nolo. Nec enim oportet: cum & natura sis humanissimus: & mei amãtissim⁹ Vale. ex Mediola. xi. Cal. martias. Mcccclvi.

¶ Fran. philelphus Guilielmo iuuenali ursino eqtĩ aurato frãctæ cãcellario: barõiq; tremelli. S. P. D.

GRauẽ & pdisertã epistolã tuã ea uoluptate plegi: qua rẽ diu multũq; exoptatã unq̃ antea cõsueuerim. Supasti ꝓfecto expectationẽ meã. Nã tãetsi utrũ te magnũ sapiẽtẽq; opinabar: tamẽ ut uero fatear sniam ai mei tãta in te esse ingenii uim tãtũ dicẽdi robur: tãta copiã: tãtũ nitorẽ ac dec⁹ Haud arbitrabar. Itaq; mihi plurimũ gratulor: quod eũ te amicũ & beneficẽtissimũ qdẽ amicũ sum adeptus: in quo sũma oia eẽ intelligo. Nã de me tibi qd aliud queã polliceri: q̃ & bẽiuolẽtiã & obseruãtiã singulatẽ: Quod añt mea tumultuaria scripta tãti facias q̃ti ego certe nõ duco: id abũdãtia quadã fit ꝑ pui amoris erga me tui. At cæcũ finxit amorẽ ãrigtas iccirco: ut mea fert opinio: qd ubi fuerit uæhemẽtior recte iudicare nõ sinat. Verũ facile patior hac in re falli te: modo a me malora nõ exigas: q̃ ipe ꝑstare possiꝫ Neq; id de mutuo amoris officio itelligi abs te uolo. Nã hac una in re: uel æquabo te uel fortassis etiã supbo Cæteris eni i rebus quo uisus fuero te inferior: eo magis atq; magis operã dabo: ut uel ipe tu me iudices amãdo superiorem. Vale. ex Mediolano. x. cal. martias. Mcccclvi.

¶ Franciscus philelphus Thomæ frãco philosopho ac medico. S. D.

BInæ lræ tuæ & eæ qdẽ ornatissimæ eodẽ mihi tpe sunt redditæ. Accepiq; nõ multo post tertias q̃s ad ioãnẽ marlũ filiũ ex oppido heduoꝝ mõte coclerio dederas. fuerũt mihi oẽs & gratæ & dulces. Hẽoq; tibi grãs imortalis: qd nihil õmittas: qd mihi futurũ putes honorificũ. expecto rursũ lras tuas: qbus me moneas. qd abste ꝑ ꝓximas meas lras me monẽdũ eẽ significaut. Nam tãdiu pẽdebõ: q̃diu tua epistola tardarit. Vale. ex Mediolano. x. cal. martias. Mcccclvi.

¶ Franciscus philelpus Nicodemo trãchedino. S. D.

QVas de mulo fugitiuo pecunias extorsisti: nõ possum nõ ꝓbare: Nã q̃is cõducibilius fuerat accepisse aureos uigiti a ioãne angusciola: q̃ ab alexãdro septẽ ac decẽ: tamẽ amissum mulũ opa & diligẽtia tua recupasse opus ẽ & amici. & Nicodemi. Ad uersurã qũã mihi ꝓponis neq̃q̃ admito Malo. n. nõ mõ a te mihi: sed ab ipso etiã Alexãdro pecuniolã istã deberi q̃ ab eo q oio nõ ẽ soluẽdo. Quod ut aptius itelligas: Petri pauli tui illius lras hisce meis inclusas dedi ad re. itaq; te rogo: ut ꝑ lras cõmutatiõis q̃s mercatores uocãt: q̃primũ mihi. uel cũ aliquo meo detrimẽto satisfaciẽdũ cures. celeritate mihi õpus ẽ. Per cosmianã mẽsã rẽ facile transiges cũ Pigello. Quæ a me petis mittã ad te. Vale. ex Mediolano. ix. Cal. martias. Mcccclvi. ¶ Fanciscus philelphus Micodemo tranchedino S. D.

DEdi litteras heri ad te pigello negociatori Cosmiano: qbus fiebas certior nihil eē spērandum de exigēda pecunia: quā petro paulo illi tuo credidisses. Pugnat. n. cū inopia. Itaq; quo magis eget nūmis: eo uerboꝝ plus hēt. At uerba emere uēdēti uerba nō expedit. Proinde si me amas: qđcer te facis: cura ut ea mihi pecūia soluat hiꝯa pigello uel cū meo aliquo dtrimēto: ut mēsarioꝝ mos ē: hoc est ut istic noīe meo plus des: & hic mihi reddat minus. Nā malo huiusmodi subire detrimēti genus q̄ incōmodari diutius. Rē matura: & Vale. Illustrē meū mœcenatē Karolum gonzagā magno & excelso animo uiꝝ saluere plurimum opto. ex mediolano. yiii. Kal. martias. Mcccclvi.

¶ Frā. phi. Guilielmo Iuuenali ursino equiti aurato frāciæ cācellario baroniq; tremelli. S.D.

NIsi liqdo intelligerē quibus es occupationibus septus: subaccusarē te: q; nullas uestris regiis oratoribus litteras ad me dederis. Non. n. te latet q̄ta me uoluptate afficiūt scripta tua: q̄ & grauissima ornatissimaq; sūt: & sane talia: qbus tuā erga me caritatē nō secus pspiciā: q̄ ea q̄ cernūtur oculis. Discere præterea cupiebā: qd sētires de aduētu meo ad regē i offerēdo ope Lyrico: qđ eius splēdidissimo nomini dicaui. At ueniā pfecto ad aprilē: quo diligētius præsens agā: quod absēs minus cōmode possum. Interea uero tpis si quid est quod hinc uelis: tuum est iubere: Ego. n. quod iusseris peramice effectum dabo. Vale. ex mediolano idibus martiis. Mcccclvi.

¶ Franciscus philelphus Thomæ frāco phō ac medico. S.D.

IBi proximis diebus respōdi ad binas litteras: quas huius principis oratori ad me dederas Expectabā autē abs te intelligere: probaresne adūentū præsētiaq; mea in offerēdo lyrico nostro ope regi Karolo: id quod & ter & iterū antea ad te scripsi. Itaq; sum miratus quid in causa fuerit: quo minus quicq̄ hac de re mihi significaris: pīertim cū ea tibi oblata esset opportunitas ad aduentū regiæ istius legationis: qua nihil poterat cōtingere opportūius. Num fortassis uel tacēdo mones ut ueniā: Ita. n. interpretor. Obtemperabo sane consiliis tuis: Meq; p̄ diuina bēignitate ad mēsē usq; accingā itineri. Vale. ex mediolano idibus martiis. Mcccclvi. ¶ Franciscus Philelphus Ludouico casellæ. S.D.

NTelligo in dies magis id qđ certe dubitaui nūq̄: me tibi eē carissimū. Itaq; tibi uelim oīno psuadeas eū esse philelphū tuū: quo de tibi possis oīa polliceri: quæ uel grati animi sunt: uel ingenui. Vale. ex mediolano. v. Idus martias. Mcccclvi.

¶ Franciscus Philelphus Petro Thomasio philosopho medicoq;. S.D.

REm mihi facturꝰ es ad modū gratā: in primisq; piucūdā: si Ifas hisce tuis adnexas reddi curaueris Carolo gōzagæ & q̄ celerrime: & q̄diligētissime. Quod ut facias te maiorē in modū rogo. Præterea siqd noui hēs de turcis rebusq; oriētalibus: fac ut sciā. Vale. ex mediolano pridie idus martias Mcccclvi. ¶ Franciscus philelphus Nicodemo trāchedino. S.D.

PVto fieri fato nescio quo ut neq; mulus ad me redire: neq; pecunia ire ullo pacto possit. pigellꝰ a suo ipsius noīe nō recedit: q nec Ifis tuis: nec ulla mea oratione ad cōficiundæ rei celeritatē potuerit excitari. Quin ait tādē se tūc daturū operā: ut tibi mihiq; morē gerat: cū sibi loānes clappāus tuas pecūias numerarit. loānes aūt ipse dicit id se facturū cū poterit: Nā sibi pecūias nullas eē. at petrus paulus tuus eadē oratione utiē: qua antea cōsueuit. Itaq; hinc uerboꝝ multū: Illic ueró ne uerba qd ē sumus cōsecuti adeo pigra oia: & lāguida extiterūt. Ego ante Cal. maias oio trāscēdā alpes ad regē frācoꝝ: Tu uale. Et me ama. Ex mediolano nonis aprilibus. Mcccclvi. ¶ Fran. phi. Francisco aleardo. S.D.

GAlbe Othonisq; Cæsarū uitas: q̄s e græcis latinas reddiderā p̄misisti hic abiēs fore: ut ante mēsē reddēdas mihi curares. At iā p̄terlit totus annus: cū neq; illæ nec Ifæ tuæ ullæ usq̄ apparēt. bonū aūt uirū te eūdēq; nobis amicū eē arbitror. Itaq; nō possuꝫ eqdē nō mirari: qd in cā fuerit: ut tādiu & mihi: & amicis pluribus: q̄ istiusmodi uitas uidere desyderārit: & icōmodaris: & incōmodes. Nisi fortassis alii qdā sint apud uos ueronēsis: q̄ apud reliquā italiā mēses. Nā si ut mēsis apud egyptios āni loco ducebat: ita apud uos annus p̄ mēse hēat: rediisse iā tādē ad me debuerat libelli mei. Vale. ex mediolano nonis aprilibus. Mcccclvi. ¶ Franciscus Philelphus Facino forobronūciano. S.D.

ACcepi a nro bonoaccursio pisano q̄ apte: & elegāter ea abs te oīa gesta sunt: quæ ad ducalē Ticini bibliothecā attinebā. Feciſti sane ut soles oīa: prudēter. Itaq; nō mediocrē tibi laudē cōparasti cū apud doctos oīs: tū apud pricipē nr̄m. Reliquū est: id efficias. ut exitus pricipio respōdeat: ad quē ip̄m oportet semp humanis in actionibus pricipiū itēdere. Id uero iterea tpis dū curas: noli obliuiscaris: q̄ mihi rē gratā facturus sis: si huic isti familiari nro bonoaccursio cūctis in rebus ūt cœpisti gratifi cabere: Vale. ex medio. vii. Idus apriles. Mcccclvi. ¶ Frā. phi. petro Thom. philosopho ac medico. S.D.

NOn prius mihi q̄cq̄ de tua amissa ualitudnine ē renūciatū: q̄ de recupata ex tuis Ifis itellexi. Nullis certe occupatiōibꝰ meis eēt itermissa dulcissima nra cōsuetudo scribēdi: siqd mihi ātea fuisset de tua ægrotatōe auditū. Qua esse te liberatū: ita lætor ita gaudeo: ut alia de re nulla magis possim: Reliquū ē ut oēm curā diligētiāq; adhibeas quo te possimus q̄ diutissime frui. Quod ut facias: te p amicitiā nostrā rogo etiā atq; etiā. Ego carminū opus hoc tpe sum æditurus: id qđ regis frācoꝝ caroli dicaui nol: Tu ueli Ifas meas tuis hisce iclusas q̄celerrime: & q̄accuratissime reddi cures mœcēati meo Karolo Gonzagæ. Vale. ex mediolano idibus aprilibus. Mcccclvi.

¶ Fraucisscus pihlelphus Sigismondo pandulfo malatestæ. S.D.

QVanq̄ ex iis Ifis q̄s nudiusq̄ntus Bertholl æ nūcio ad te dedi: satis liquido potuisti itelligere: q̄ sit mea de te opinio: hāc tamē hoc tpe mirifice cōfirmauit suauis disertusq; poetaq; Porcellius rōanus q ut primū mediolanū se recepit: cū apud florētissimū pricipē hūc nr̄; tū apud aulicos put-

puratosq; uniuersos eã de tuis diuinis uirtutibus ofonẽ habuit:qua in te audiẽtes ois icredibili beniuolẽtia cõcitauit. Ostẽdit pterea pulcherrima quædã poemata:q̃ uersu i duodeci a se lucubrata epistolas tãtã præ se laudẽ atq; gloriã de te ferũt:ut unicus nr̃æ tẽpestatis sis priceps iudicãdus:quẽ oẽs docti uiri atq; eloquẽtes oi obseruãtia uenerationeq; psequãt. Itaq; tũ uiuæ unius huius hois uocis locupletissimo testimõio:tũ duo decim iis suauissimis luculẽtissimisq; epistolis tãtus cumulus ad pristinũ meũ erga te amorẽ accessit: ut te uno cogitãti mihi aliud hoc tpe nihil sit neq; optatius:nec dulcius. Pergeigit:ut facis priceps pstãtissime:& incli tũ nomẽ tuũ imortalitati cõmẽda.id qd alia re nulla facilius assequeris:q̃ si te in dies magis atq; magis ꝓba tissimis oratoribus & poetis amãdũ celebrãdũq; pstiteris. Vale. Ex mediolano. vii. idus maias. Mcccclvi.

¶ Franciscus philelphus Thomæ frãco philosopho medicoq;. S. D.

FAcerẽ nõ tibi mõ:ut mea fert opinio:sed etiã xp̃ianissimo regi Carolo iniuriã:nisi tibi eos quoti die cõmẽdarẽ:quos dignos cẽseã studio bẽiuolẽtiaq; tua. Quid eni ẽ:quo q̃sq̃ magis ꝓxie acce dat ad deũ:cõmiseratiõe ac beneficẽtia: Alienæ certe calamitates & ærũnæ satis debẽt nos admo nere:q̃ sint res hũanæ fragiles:& caducæ & nõ minus metuẽdæ:q̃ expetẽdæ oibus. Quare qd no bis q̃at aliq̃do accidere:nisi in iis cõmiserescamus:qbus idigne acciderit:in nos metipsos simus iniurii. itaq; nolim mireris:si tibi quotidie cõmẽdo cõstãtinopolitanos ciues:q nobilissima patria atq; fortunis & bonis oibus orbati miserabiliter seruiũt apud ipsos turcos. Tuũ ãt ẽ his q̃tũ facultas tua dignitasq; patit̃ benefacere. Nihil.n.te cogo:sed aut hortor:aut moneo. Nũc aũt maxie oium sim accusandus:ubi tibi minus cõmẽ daro diligẽter clarissimũ philosophũ:& eũdẽ uirũ eloquẽtissimũ:atq; omni disciplinarũ genere præstãtiæq; pollentẽ Ioannẽ argyropulũ:q tibi meas hasce reddidit lras. Est enim ẽt ipse non mediocris ps luctuosissimi illius naufragii:qsio ipium illud oriẽtale obrutũ pœnitus absuptũq; est. Quare cũ adhuc in plæriscq; suis la chrymabilẽ seruitutẽ agat apud barbarã illã imanẽq; nationẽ:tuæ uel humanitatis:uel officii eẽ arbitror: ut qbuscũq; in rebus poteris te in hũc talẽ ac tãtũ uirũ & piũ pstes & pbenignũ. Nã hoc uno nemo ẽ in uniuer so græcor̃ genere neq; doctior:nec saplẽtior. Quãobrẽ qcgd in hũc officii beneficiiq; contuleris:in meipm collatũ existimabo. Et hac de re satis. Proximis dieb⁹ Ioanes Marius filius dedit ex Taurino ad me lras per humanas a pstantissimo frãciæ cancellario Guliemo Iuuenale ursino:abs te aũt nullas:Q uo factũ est:ut nõ me cœperit mediocris admiratio:Q uod nihil ad ea respõderis:q̃ antea lris plur bus ad te scripserã de aduẽ tu meo: At ne cãm qdẽ intelligo:qd ad uos ierit filius Ioanes marius. Nã neq; est a me missus:neq; is cã; ul lam hac de re ad me scripsit. Tamen utrunq; res habet:breui te uisam. Id quod factum iam esset: si mihi per meum hunc principem licuisset. Vale. ex Mediolano. xv. Cal. Iunias. Mcccclvi.

¶ Franciscus philelphus Facino forobronũciano. S. D.

QVod postea q̃ asparagos ad me dederas:nihil ad te scripserim; aliud quid putas fuisse in causa q̃ ex pectasse me:ut quod lautissime cœperas:secundares? Id quoniam iam plane animaduerto ne quaq̃ abs te factum iri. cogitaui excitandum te esse:ut si uel hac uia munificentior reddi posses. Sed interea loci maiorẽ in modum a te peto:ut spartiani ac reliquor̃ scriptor̃:quos istic esse au dio:ultas imperatorias mihi oino excribi cures. Vale. ex Mediolano. x. Cal. Iunias. Mcccclvi.

¶ Franciscus philelphus Donato Actiolo. S. D.

IOannẽ argyropulũ quẽ mihi diligẽtissime cõmẽdaras:& uidi libẽtissime & uirũ doctrina:& eloquẽtia singulari:& reb⁹ oibus qbus potui:tũ publicæ:tũ priuatim pro dignitate sum q̃ accuratissime ꝓsecutus. Is a principe nro phumaniter pbenigneq; tractatus:trãsiuit ad transalpinos reditu rus ad uos ad cõstitutũ tps. Te uero & reliquã florẽtinã iuuẽturẽ nõ possũ nõ laudare qd talẽ tãtũq; & oratorẽ:& philosophũ græca uobis instituẽdis disciplina ꝓfecerit̃. Nã sentio neminẽ iter græcos hoc uno uiro omni disciplina pstãtiorẽ. Quod eo pluris faciẽdũ existimo:qd latinã ẽt eloquẽtiã ppulchre callet. Incũbite igit:ut cœpistis:ut q̃doq; dẽ huiusmodi doctorẽ adepti esitis:qd ingeniũ natura hẽtis acerrimũ: id,studio quoq; diligentiaq; uestra indies magis magisq; augescat:atq; exornet. Vale. Et Bartholomeũ scalã uelim moneas uerbis meis:mihi iam opus esse uitreis oculis:quare si neq; parcior ac ditior factus est cu tet hos ad me dare. Ex Mediolano pridie Cal. Iunias. Mcccclvi.

¶ Franciscus philelphus Petro Thomasio philopho ac medico. S. D.

AMicus ille tuus nec ofonẽ mihi tuã ostẽdit:nec epistolã:iccirco ut arbitror:qd oia uerterit in suũ usum. Ita ẽ eni mos hois:qppeq; disertus hẽri cupiẽs alienis se uestibus nõ inuitus ornat: gracu lũ. f. imitatus:quẽ aquilæ pẽnis q̃doq; indutũ fabulãt. Quare dum tua legi:uis tibi posthac prudẽtius cõsule. Nõ eni recte cybus esurienti cõmittit̃. Quid apud uos noui ferat̃ de turco mahumeto, desydero audire:ociat̃ ne an negociat̃. & ubi sit gẽtium. Nã certi nihil ad nos offert̃. q̃q̃ sunt q eũ i tri ballos cũ maximo robustissimoq; exercitu ad q̃ngẽta hoium millia pcessisse affirmẽt aduersus spẽdorobũ quod est munitissimũ oppidũ ad danubiũ positũ e regione hũgariæ. Nos dormim⁹. At turci uigilãt. Vale. ex mediolano nonis iuniis. Mcccclvi.

¶ Franciscus philelphus Guilielmo iuuenali ursino frãciæ cãcellario. S. D.

GVm thomas Thebaldus splẽdidissim⁹ eq̃s auratus iret ad christianissimũ regẽ Carolũ:nõ potui nihil lrarũ ei ad te dare:qbus certior fieres nihil te gratius hoc tẽpore: facere mihi posse:q̃ si dares operã:ut huic isti uiro oibus in rebus qbus poteris:q̃ maxime gratificeris. Nam hoc uno mihi ne mo familiarior nec alius q̃sq̃ ẽ:cui magis oia ex sentẽtia sua euẽtura optẽ. Amat enim me unice & ita a me amat̃:ut nr̃a amicitia in numero locãda iure uideat̃:quos antigtas ois ob raritatẽ admirata est: Accedit ad rẽ:qd eius cã tũ ad modũ ẽ honesta, tum regi Carolo:cuius glóriæ maxime studeo:ita honorifi

ca:ut uix honorificentius: quicq̃ esse possit. Quid enim est per immortalē Deū: qđ magis deceat reges: qui perinde habeāt in terris: ac deus: ut ita dicam: in cœlis: q̃ beneficentia & iustitia? At p iustitia quod sit Charoli munus in hac causa: eius litteræ promissaq; declarant. Nā beneficentia qui rex uacat: is certe rex appellā dus nō est. Haud enim dixerim: nos fieri ingratitudinis reos: ubi iis minus benefacimus: qui nobis benefecerint. Atq omnis prope Italia testis est: qualem se p̄stiterit Thomas impientissimum regem Charolu:: & q̃ inde incommoda quantaq; subierit. Recenserem hæc ego fusius ac prolysius: nisi ad te scriberē: qui harū rerū omnium locupletissimus testis es. Itaq; si officio uti uis: sicuti certe uis: si fames gloriæ christianissimi regis tui: id quod ē mihi oī certitudine certius: amplectere obsecrō honestissimā Thomæ thebaldi causam: ut quæ apud omnes de summis Charoli regis diuinisq; uirtutibus expectatio concitata: hæc in præsentia nixius confirmetur: atq; augescat: de aduentu autem meo nihil adhuc habeo certi: is mihi in hanc diem negat? est. Nam neque pedem quidem mouere mei huius iniussu principis mihi licet. Spero tamen propediem fore: ut exorari se patiatur. Interea uero temporis tu me sublimitati regiæ q̃diligentissime commēdato. Vale. ex Mediolano sexto idus iunias. Mcccclvi.

¶ Franciscus philelphus Thomæ franco philosopho medicoq; regio. S.D.

MIraris tu fortasse: quid in causa sit: ut tādiu differam aduētum meum quem tam sæpe propediem futurum pollicitus sum. Quod si consyderaris me esse sub principe constitutum: iniussu cuius p ficisci non liceat: non modo non miteris: sed laudes potius meam fidem: quod nullis meis uel maximis emolumentis uelim ab eo inuito decedere: ne ad minimum quidem tēporis punctum: cui pluribus meritis sim obstrictus. Spero tamen hunc mihi breui exorandū ac te continuo uisendū. Interim uero rem mihi facies pergratam: si causam Thomæ Thebaldi ornatissimi equitis aurati: uiriq; humanissimi & optimi ea beniuolentia apud christianissimum regem: Charolum diligentiaq; suscipies: ac si esset mea. qđ eo studiosus es facturus: quod uniuersa fere nouit Italia: qualem se Thomas in regia causa præstiterit: q̃tum q; ei debeāt. Accedit ad rem: quod tantæ sunt unius Thomæ thebaldi atq; tam multæ præclaræq; uirtutes ut si nullum etiam aliud huius esset meritum in regem: hæ saltem faciant meruisse: quo animum in se regiū benignū experiatur. Quare si tibi regis gloria cara est: sicuti certe esse debet: adhibe omnem operā atq; industriam: ne istuc frustra Thomas profectus uideatur. Hac una re mihi præterea optatius facere nihil potes de meis autem rebus ex eodem Thoma cognosces. Vale. Ex Mediolano. vi. idus iunias. Mcccclvi.

¶ Franciscus philelphus Antonio bononio panhormitæ. S.D.

VI tibi reddidit meas litteras frater Hēricus pāhormitanus idēq; theologus: petiit a me Neapolim peiturus: ut pro nostra amicitia aliqđ ad te scriberē. Quod ego feci eo libentius: quo nō tibi modo homini amicissimo: sed ei quoq; rem me facturū intelligebam admodum gratam. Quid autem aliud scriberem non habebam præter id unū: meam erga te beniuolentiam indies magisq; augescere. de rebus autem meis si quid uis audire: ego totus sum cum musis æditis quatuor Sphortiados libris: quod reliquum est eius operis prosequor. Libri futuri sunt sedecim: Versibus ad duodecim milia octingentos. Scribo etiam odas: quæ nostri nominant carmina: Eruntq; decem milia uersuum in oī metrorum genere æduntur ab me in præsentia libri quinq; eius operis: quos ipse ad Charolū regē francorum mecum sum aduecturus intra quindecim dies. Hi complectuntur decem milia uersuum. Tu quid agas: nosse percupio. Noli obsecro pati: ut nobilissimum tuum ingenium præstansq; doctrina uoluptate diffluit: ociis enim sirenum hospitium: & amœnum & delicatum. Quare tibi ulyssea calliditate opus est. Vale. & me regi Alphonso commenda. Ex Mediolano. xvi. Kal. iulias. Mcccclvii.

¶ Franciscus philelphus Sigismundo pandulpho malatestæ. S.D.

MAgnidecentiā erga me tuā: sic. n. malo nouo nomine philosophos imitatus: q̃ liberalitatē appellare cū re ipsa magnifacio: tū gaudeo plurimū tua cā: q oib? in rebus te magnū ita p̄stes: ut ad tuum decus uideāt nihil posse accedere: Nā q̃tū mea interest: magna munera nō plus momēti apd me habēt q̃ parua: nō solū quod ipse paucis sim contentus: sed etiā qa nihil in fortuna magnū eē putem: nisi quatenus sit cū uirtute cōiunctū. Quo fit: ut eo te admirabiliorē ducā: quo secundissima semp fortuna usus nusq̃ sine pulcherrimo eodemq; munitissimo uirtutis comitatu eē uolueris. Cuius ope atq; auxilio nō mō obsequentē fortunā tibi reddisti. Verūetiā ministrā ac plane seruā. Gratulor tgr tuæ tātæ isti tanq̃ cōspicuæ alitudini magnitudinīq; animi. Mihi uero plurimū lætor: cui uideo contigisse: ut p̄sidio tuo beniuolentiaq; adiutus eam sim semp in oēm casum habiturus spē & emoluméti & dignitatis: quæ certa sit p̄rsusq; secura: Gratiam uero si quā tuæ patem munificentiæ referre minus potero: habeo eā p̄fecto & cūmulatā: & alacrē: Itaq; uel animi gratitudine tuæ tā præclaræ benignitati nunquā ipse concedam. Sed hæc melius fieri q̃ dici uolo. Quare de his satis. Ego intra paucissimos dies alpes trāscendā uisurus karolū regē francoq;: apud quē faciā de te uerba honorificentissime. Vale. Tibiq; Petrū perleonem nō minus prudentem uiruz q̃ doctum ac dissertum commendo etiam atq; etiam. ex Mediolano. xvi. Cal. iulias. Mcccclvi.

¶ Franciscus philelphus Petro perleoni. S.D.

REnunciauit mihi nūci?: quē ad te miserā: te iccirco ad me Arrhianū non dedisse: q; eū cures excribi quo ubi primū eēt absolut?: iret mediolanū. Nō displicuit cōsiliū tuū: Sic. n. & mihi oluisti simul & tibi. Reliquū est: ne res trahat in annū. Maturato est opus: De carmine qđ scripsisti: curabit a me diligenter & p amicitia nostra. Id qđ in proximis quinq; carminū libris. ωερὶ Ἀεὸ οφιόγου cū e gallia trāsalpina reuertero: quo pximis hisce dieb? sum p̄fecturus: satisfaciā uolūtati tuæ. Cum librario tibi opus non erit: eū hortator eat ad me: Cui quod nomine meo receperis præstabo. est enim Demetri? qui

dam Xantopulus rufus homo leuis:& mẽdax ac plane flagitiosus:Cuius ego opa ideo uti nolo:ne operaꝫ oẽm cũ ope amittã.Si talis iste nõ ẽ mitte ad me.Nã iprobũ iprobo cõmutare nõ libet.Vale.Ex Mediolão. xvi.Kal.iulias.Mcccclvi. ¶Franciscus Philelphus Alphonso regi.S.P.D.

Vm Matthæus malferitus tuꝰ ad hũc pricipẽ legatꝰ ad te rediret:officii mei eẽ existimaui:ut lfaꝫ ei aliqd ad te darẽ.Et q̃is pmulta essent:q̃ scribẽda occurrebãt:nullũ tñ uisum ẽ cõmodius argumẽtũ:q̃ ut p me fieres certior iter cæteras tuas laudes:q̃ oẽs sane admirabiles sũt & maxie: nullaꝫ mihi neq; maiorẽ uideri:neq; certe quã magis uiri oẽs boni sapiẽteq; admirẽt q̃ q; & doctriæ sp studeas:& uiris doctissime eruditis te magis quottidie atq; magis munias:& celebrari cupias.Nã si sapiẽtiã rerũ diuinaꝫ atq; hũanaꝫ sciẽtiã:& eaꝫ diligẽtẽ inqsitionẽ eẽ diffiniũt:qd p imortalẽ Deũ:qd ad sapiẽtiã ꝓpius accedat: q̃ inqsitio diligẽs & assidua:Nã scire qdẽ si malimus rẽ ipsaꝫ recte iterpretari: q̃ nos ipsos blãdiẽdo decipere? solius Dei ẽ nõ hois.itaq; nõ iprudẽter dicere solitũ tradũt Socratẽ se id unũ scire qd nihil sciret. Sola igr ueritatis inqsitio dieẽda ẽ hũani ingenii.inqrimus sane dũ uiuimus qdi quaq; te ueꝫ simplex:pspicuũq; sit: qd certe tũ demũ idubitato itelligemus:cũ hac nube corporali ac tenebris soluti in cœlestẽ priaꝫ cõmigrabimꝰ Ad hãc uero inqsitionẽ cũ libri pmulti docte & elegãter scripti ualere plurimũ solent:tũ uiri ipsi ingenio eloquentiaq; pstantes.Nã incultus & ineptus hõ:qd usq; afferre q̃at:qd iuuet? Vt.n.optimi etiã cybi reiici consueuerũt:qui sordidius parati sint:sic itẽ de rebus doctis orationem:quæ cultu suo ac nitore uacat reiciendã contemnendamq; existimo:Quare cum ad cæteros quos habes doctissimos disertissimosq; uiros accessisse audio Theodorum gazen:non possum non lætari:tibiq; plurimũ gratulari:Habes enim uirũ:quo nemo ẽ in uniuerso græcoꝝ genere neq; doctior:neq; eloq̃ntior:nec modestior.Et est is pfecto: ut mea fert opinio: talis tantusq; uir:ut nihil ex eo sis in omni politiore disciplina frustra desyderaturus.Humanitate uero cæterisq; uirtutibus quantũ ualeat:iã liqũido potuisti ex eius consuetudine cognoscere. Tuæ autẽ benignitatis fuerit ita istum tractare atq; diligere:ut eos soles:quos maximis ducis.Nam quicquid in eum beneficii contuleris:& bene & honorifice abs te locatum breui intelliges. Vale Rex optime. ex mediolano nono Calen. octobres.Mcccclvi. ¶Franciscus philelphus Porcellio.S.D.

Vrborũ exercitato pitissimoq; artifici uerbis opus nõ ẽ:pserti ei:q nõ latinã solũ:sed etiã græcã sapit calliditatem.itaq; rogo te:ut libentissime tibi cõmodata fide bona restituas. Vale Mediolãi ex ædibus nostris.Mcccclvi. ¶Franciscus pilelphus Xenophonti filio.S.D.

E mantuano Episcopo q̃ scripsisti:legi plibenter:& si nihil certi significasti. Audio istũ antistẽ & doctũ esse:& bonũ uiꝝ.Eqdẽ neq; bõitatẽ cuiusq̃ facio multi ubi is careat doctria:neq; doctrinã in pcio esse habendam reor:q̃ bõnitate sit nuda. Tu satis potes aia duertere quæ mea sit mens:q̃ uolũtas:itaq; ẽt atq; etiã caue.ne qd agas temere.Odorare oia diligenter:nec finas te falli. Satis es admonitus. Vale.Ex Mediolano kal.decembribus.Mcccclvi. ¶Frã.phi.Lodouico cuniculi comiti.S.D.

Enophon filius cupit pegrinari:id qd ei faustũ fortũatũq; sit uæhemẽter opto.Rẽ mihi feceris gratissimã:siquo tpe mantuæ fueris:ingres oia diligẽter:ut intelligas:quo iter icedit. Eũq; accersas ad te pæpe:ac moneas:q̃ ei cõductura existimaueris:Nã nescio quo natus astro q̃dã appetit supra uires. Cõpescẽdus ẽ eius ipetꝰ:ne sese pcipitẽ dedat.Probo ẽ igẽio:& cõpositis moribꝰ.Sed qdã hẽt nescio qd: lõge se altius. Tenes qd ueli. Vale.ex Me.Kal.decẽb.Mcccclvi. ¶Frã.phi.Xenophonti filio.S.D.

Vperioribus diebus Bartholomæo Platynensi mãtuã repetẽti lfas ad te dedi:qbꝰ ad ea oia respõdi:q̃ ternis antea lfis mihi scripseras.Nũc aliud nihil erat:qd scribẽdũ eẽ oporteret:nisi ut pataui nũ librariũ ire ad me cures:quẽ tractabo nõ hũaniter solũ:uerũetiã liberaliter:siqdẽ talẽ experiar qualẽ pdicas. Tuã istic morã nõ posse nõ ꝓbare:siquid certi audirẽ tibi cõstitutũ:Nã spẽ pcio emere stultũ est. Tu tñ facito:nequis te leuitatis accusare iure queat. Vale.ex Mediolano.iii.nonas decẽbres. Mcccclvi. ¶Franciscus philelphus Blasio ghiglino abbati diui Ambrosii.S.D.

Buteris Blasi ghigline facilitate modestiaq; mea.Et facis tu quidem minime liberaliter:qui & orationes meas:& libellũ quem de uita & moribus illius sanctissimi patris ac sapientissimi uiri pientissimiq; pontificis Nicolai quinti nuper scripseram:repetenti mihi tam sæpe reddere:uel neglexeris uel nolueris.Itaq; dico tibi:nisi ante christianam resurrectionem hæc omnia mihi restitueris.omnino fore:ut facilitatis posthac meæ & usitatæ nimis in te modestiæ ita oblitum sentias:ut neq; me unq̃ uelis nec alium quenq̃ fallere:Nam dabo operam:ut de laudatissima tua ista consuetudie moribusq; grauissimis nulla unq̃ ætas:nulli populi conticescant. Vale.Ex Mediolano.viii.Kal.martias.Mcccclvii. ¶Franciscus philelphus Othoni carreto iurisconsulto.S.D.

Vidiui Ambrosii monasterio mediolani abbas pẽst:q̃dam opuscula mea iãpridẽ accepit cõmodato.Hæc dũ repeto dat hõ simplex ac minime uersutus uerba sẽper.Itaq; institui bello rẽ decernere:posteaq̃ iure nõ licet.Sed anteq̃ i aciẽ descendã dimicaturus:duxi hoiem admonẽdũ.Quaꝫ te rogo:ut meas lfas:hisce occlusas ei reddẽdas cures:meq; facias q̃primũ certiorẽ:malit ne oio in santre:an aliq̃do rescipiscere. Nã nisi blasius ghiglinus satisfecerit ꝓpediẽ suo mũeri.ego utar meo. Vale.Ex Mediolano nono kal.martias.Mcccclvii. ¶Franciscus philelphus Xenophonti filio.S.D.

Accepi tuas litteras ex uenetiis:quas tuus ille familiaris Veronensis mihi reddidit.Laudo tuã istuc pfectionẽ:mõ salutis habeas rationẽ.Audio.n.istic laborari pestilẽtia. Itaq; ratiõ tibi hẽnda ẽ ualitudinis.Et uetus mihi est & summa amicitia cũ uiro clarissimo Bernardo iustiniano Leonardi filio:cui te debes familiarẽ reddere.Is.n. tibi nõ paꝫ ꝓdesse poterit:id qd uel suo ingenio uel meã cã nõ iuitus faciet.Marchesiũ nostrũ bene ualere cupio.Angela soror tua ad christianam resurrectionẽ tra

detur uiro cui disponsata iam est. Saluere plurimum cupio atq; opto Phœbum cancellariū: qui facito ne te ignoret. Est. n. & honestus uir: & mihi amicus in primis. Itaq; tibi auxilio erit maxime. Vale. ex Mediolano. v. Cal. Apriles. Mcccclvii.

¶ Franciscus Philelphus Paulo cusano. S. D.

DElector ingenio modestiaq; tua: q in scribēdo uteris. Facile. n. futuꝝ spero: ut expectatiōi pris tui uiri grauissimi rñdeas: qppe q in uirū fis pbū pdoctūq; euasurus. Quod aūt me tātope laudaris binis tā lris tuis: id nō tā uero q̄ abūdātia quadā amoris erga me tui factum intelligo. Itaq; hēo tibi nō mediocrē gratam. Ofones meas q̄s petis plures apud me nō sūt. hospitant. n. apud amicos aliæ apud alios. Cū primū domū reuerterit dabo opam ad te ueniāt. Quæ āt domi erāt misi tibi. Siqd est in me aliud: quo tuæ uoluntati gratificaturus sim: id tibi p uoluntate adesse arbitrare. Vale. ex Mediolāo. viii. Cal. Apri. Mcccclvii.

¶ Franciscus philelphus Gabrieli ex ordine minoꝝ theologo. S. D.

RAtris Roberthi cōterranei sociiq; tui ofo quā de fide & doctria xp̄iana pdocte hēt & elegāter ad populū: delectat me sane plurimū. Est. n. grauissimis sentētiis uerbisq; ornatissimis referta: & plāe talis: q̄ ab eruditissimo eloq̄ntissimoq; theologo pfcā iudicet. Nec ē pfecto qd i ea qcq̄ desyderādū eē uideat̄ pter id unū qd ad actionē pnūciationēq; attinet. Est. n. & uox & uultus: & totus corporis gest⁹ ad rē ipam: q̄ de rō hētur: accōmodātus. Id āt Roberthus nō oio semp attēdit: ut i pxima: quā uulgo uos appellatis pdicatiōe: ē. n. homelia & collocutio q̄dā rez pceptorūq; diuinoꝝ ad populū: ut i pxia inq̄ pdicatiōe: q̄ nudi usterti⁹ ab eo ē hita: Nā cū uerba uēturi iudicis xp̄i orādo repsentabat: qb⁹ electi in meritorū mūltificētissimū pmiū cælesti ac sēpiterna gloria donabūt: id uoce flebili: quā lætitiæ plenaꝝ eē oportebat: & uultu tristi: i quo regrebat hilaritas: & gustu minie amœno aut festiuo: doctissim⁹ theolog⁹ faciebat. Cū nā ipa nos mōeat nō ars solū: qd i huiusmōi reb⁹ tenēdū: qd obseruādū sit. Eodē ēt pacto cū uellet in medio referre & pinde q̄si res ageret: dicēdo exprimere sūmi iudici latā sniaꝝ in iprobos: & dānatos: id uoce admodū flebili ac uultu cōmiserabili faciebat: cū par eēt tū uultū oūdi uel seuerū uel minacē: tū uocē ad terrēdū accōmodatā. Pterea cū tēpestiue sæpe ac recte fletu & cōmiseratiōe utit: ē ipa in re multus ac diuti⁹ q̄ conueniat: adeo ut audiētiū aures simul cū ais q̄nq; offēdāt. Nā totū id breue eē oportet. Vt. n. prudētissime iqt Cice. Nihil citius lachryma arescit. Reliq̄ uero oia i istio theologo ita pbo: ut nihil ad laudis cumulu; putē posse accedere. Vale Medio. ex ædib⁹ nr̄is. iiii. cal. apri. Mcccclvii.

¶ Frā. phi. Nicolao arcimboldo iurisco. S. D.

NOn potui nō subridere: cū legi tuas lr̄as: qb⁹ facile sū admōitus: qd tāpridē re pspicua itellexerā: nihil hūana i uita pfectū eē. Ego nihil meū eē unq̄ statui: qd amicis meis ac pserti tibi cōe esse nollē. Video aliā tibi eē cōsuetudinē: ut iqt Cice. cuiq; sua uxor: & mihi mea. Nūq̄ me tamē pœnitebat mei istituti. Tuis mihi libris op⁹ nō ē. Nā satis mihi librorū ē in meipo q̄tū alteri huiusce tēpestatis cuiq̄. Itaq; tibi hēas libros tuos: quoꝝ tātope idiges. At ego meos qb⁹ maxime oium abūdo: tibi sp uolo cōmunis eē. Tū iteri q̄ rectissime feceris. si Ioānē iacobū parmensem castigaueris: talēq; reddideris: ut grauitate sapiētiaq; tua nō oio idignus existimet. Est. n. iudicio meo nō mō stultus pcacitate sua: sed etiā fatuus id quod eminentia stuporq; oculorum perfacile declarat. Ioannem Ambrosium in Ioannem iacobum mutare non parum interest in petulantē sobrium. Vale. Medtolani ex ædibus nostris. vi. Cal. maias. Mcccclvii.

¶ Franciscus Philelphus Ioanni medico. S. D.

QVos reconciliata iter nos gr̄a carminū libros ultro dare ad te istituerā: dedi ēt nos libētius accepturis lr̄is tuis: qbus significabas tibi mea scripta eē nō iniucūda. Nec uolo existimes hucusq; nr̄a munuscula calcē fistere: Nā ppediē alia subnectā. iteri ita me dilige: ut itelligā meā recōciliatā benuolētiā tibi eē nō ingratā. Vale. ex Medio. iiii. Kal. maias. Mcccclvii.

¶ Frā. phi. Antonio bechariæ. S. D.

BAldus martyrellus & tibi tāpridē & mihi ut ē phumanus: & liberalis admodū familiaris: dicit accepisse a te lr̄as: qb⁹ scripseris ad se meū tibi plutarchi codicē τὸ τῶν ἐνηνωντε καὶ ρομαιον ϖα ῥαλληλα cōtinētē uenisse. Quod ego audiēs nō tā stomachatus sū: q̄ mirat⁹. Nā quē ego uirū bonū & grauē semp existimaui: induci uix possū ut credā ea te scribere. q̄ refelli plane uerissimeq; possunt. Quod si ea ioco scripsisti. iocare sane ut libet: modus iocus tuus amicitiæ nr̄æ detrimētū nō afferat Nā neq; amicū falleret: neq; falli ab eo uelī. Itaq; facito me si libet hac de re q̄primū certiorē. Tibiq; persuade me nullo pacto induci posse: ut sim isto codice chariturus. Vale. ex Mediolano nonis maiis. Mcccclvii.

¶ Frāciscus Philelphus Petro medici. S. D.

DVos Hippocratis libros alterū de flatibus alterq; de passionib⁹ corporis: quos iāpridē a græco uertimus in latinum: iccirco dedi ad te: ut uel curares: uel tuereris ualitudinē tuā: Nā p recōciliata inter nos gratia te nō mediocriter diligo: id quod sane facit: ut tibi cupiā eē q̄optime. Lege igit̄ hosce libros: & eoꝝ pceptis utere. Quod si feceris: sicuti p tua prudētia factuꝝ te certe scio: nō dubito fore ut indies melius cōualescas. Fuit. n. Hippocrates uir nō mō doctus & eruditus egregie: sed qd eruditionis est proprium prudētissimus & idē si qd ad rē ualet eloquētissimus. Vale. ex Mediolāo. xiii. kalē. Iunias. Mcccclvii.

¶ Franciscus philelphus Nicolao canali patritio ueneto. S. D.

QVid abs te uelim & cuius gratia ex iis intelliges: quæ post has litteras uel potius in his litteris scripta intelliges. Feceris āt mihi rē admodū gratā: te āt nō indignā: si me q̄primū feceris de his oib⁹ certiorem: quæ ad te scripsi. Quod ut facias te ēt atq; ēt rogo. Vale. Ex Mediolano. xiii. kal. iunias. Mcccclvii.

¶ Frā. phi. Iaco. morāice theologo atq; generali religiosissimi ordis mioꝝ. S. D.

HEi si nō uereor aliquos fore: q uel græce litteraturæ impiti: uel inueterato tā irroborato q̄ errori obstiti⁹ ihærētes. ut ignorātiæ me accusēt: aut iprudētiæ: q̄ audeā ad id unū nō pinde accederet ut edocear: sed ut doceā potius & emendē: qd uniuersa tādiū usurparit: ac tenet Ro. ecclesia: no n

patiar tñ uir christiãus ñõ id i mediũ referre:qđ aut temere mihi sentire uidear. Atq̃ fieri sane põt:ut fallar & qđ ꝓpriũ est erroris:ut falsũ ꝓ uero approbẽ:q̃re alterutrũ mihi iucũditati futurũ sit:uel docerī:qđ nescią: uel id ꝑstitisse unũ iudicari:ne cæteri diutius errarit. Qua i re idẽ mihi cõtingat: necesse ẽ qđ aut medico si sanarit:aut ægroto solet:si bonã ualitudinẽ recuperarit. Vterq; lætat qdẽ:sed q mõ ægrotarat:multo magis. & ne sim i ꝑspicua re ꝓlyxior:paracletũ spiritũ quẽ Christus hũani generis redẽptor se missurꝫ pollicet apostolis:uideo ab oĩbus paraclitũ appellari:hoc ẽ ꝓ.i.breui penultia:qđ p.e.penultia,pducta ꝓnunciari oportet. Græci.n.nõ παράκλητον paraclyton:sed παράκλητον paracletõ scribũt p.H.idest.e.pductã:& ñ ꝓ iota:q̃qdẽ lfa significat. Q đ si paraclytus apđ græcos inueniret:qđ certe minie inuenit nõ p.i.iota:sed p.y.tenue scriberet. Significaret ãt paraclyt⁹ ita scriptũ ifamẽ aut ꝑter famã:Nã παρά para apđ græcos q̃q plura significat:in huiusmõi tñ cõpositiõe ꝑter uel diminutionẽ significaret κλυτοό clytos uero fama declarat i signẽ:id qđ inclytus ꝓbat:famosus.n.i malũ capit. itaq; paraclyt⁹ a ꝓpositõe παρά para & κλυτοό clytos noie cõpositũ qđ significatũ recipiat:qs ignorat. Id ãt q̃ eẽt nõ mõ absurdũ i xpõ iesu:sed ẽt dictu ipiũ: qs nõ uidet. Paraclet⁹ inq̃ penultia syllaba nõ corrupta:ut uulgo ꝓferũt:sed pducta & scribi debet:& ꝓferri. Et descendit id qđẽ ñom a uerbo παρακαλῶ paracalo:qđ & rogo significat:& horror apđ priscos:apđ iunioris uero græcos ẽt ꝓ cõsolor reperit. Ab hoc ãt uerbo παράκλητος paracletor descẽdit & παράκλητόό:paracletus. Et q in foro ac iudiciis a nris deprecatores uocant:hi apud græcos nominãt παρακλητῶρες. Ita q; pollicet. Iesus discipulis suis missurũ sese pacletũ spiritũ:q eos sit edoctur⁹ siue illũ adhortatorẽ:siue deꝓcatorẽ:hoc est aduocatũ ut uulgo interptãt siue cõsolatorẽ ẽt itelligeꝫ uelimus. At dixerit qspiã: nõne id no minis diuus Intellexit Ambrosius? nõne disertissimus Iheronymus:nõ eruditissimus Augustinus:nõ alii ꝓ multi atq; sapiẽtissimi doctores ecclesiæ:q æq̃ græco ac latino eloquio floruerũt:intellexerũt ii qdẽ oẽs. Nec dubito:si illoꝝ codices extarẽt:quos suis illi manib⁹ scripserũt:nũq̃ tãtus & tã crassus error in romanã ecclesiam inuasisset. Sed dũ lfaturã cõtẽnimus politiorẽq; disciplinã:nõ solũ i uerbis:sed in rebus quoq; ipsis ñ mediocriter erramus. Vñ ẽt factũ ẽ:ut eadẽ ignorãtia & ꝓ uoũ nu hoc ẽ mẽte ponamus intellectũ:& ꝓ energia actũ:cũ multũ certe interfit iter mẽtẽ:& itellectũ:& iter actũ:& energiã. Sed utcũq; res hẽt:libuit hæc ad tuã ꝑfnitatẽ scripsisse:quo in tãto uso:& tã uenerabili religiosissimoꝝ & sapientissimoꝝ theologoruꝫ cœtu:q ex uniuerso terrarꝫ orbe in hãc florẽtissimã urbẽ cõsultãdi de rebus maximis decernẽdiq; gsa cõfluxerũt:nihil ꝑtermittat:qđ ad ueritatẽ diuini uerbi uel stabiliẽdã:uel ornãdã attinet. Vale pr reuerẽdissime. Mediolãi ex

ædibus nostris.vii.nonas iunias.Mcccclvii. ¶Frã.phi.Gabrieli theologo.S.D.

Rater Roberthus cõterraneus iste tuus si nulla ꝓuocat⁹ iniuria uel amicũ uitupat:qđ faciat inimico. Agit aũt neq; p iustitia:neq; p sua ꝑsiõe. Vale. Mediolani ex ædibus nostris.xiii.kal.iulias. Mcccclvii. ¶Franciscus philelphus Gabrieli theologo.S.D.

Vod frater Roberth⁹ tã sãcte tãq; phumaniter sese purgarit:ñ possũ eqdẽ nõ lætari:Nã quẽ nulla ipe ꝓuocasse iniuria:nõ potuisseꝫ fortassis æquo aio cõuitiũ ferre nulli,ꝑserti culpæ obnoxi⁹. Pereãt igr q maledicta falso renũciãt:ut sũt hoies maledici ac pfidi. Vale Me.ex ædib⁹ nris.xiii.Cal. iulias. Mcccclvii. ¶Frã.phi.Bartolomæo ricinatensi regio secretario atq; oratori.S.D.

Tor te semper ut uides familiariter. Quod eo facio libentius:quo scio huiusmõi prouinciam: ut es perhumano atq; liberali:tibi eẽ nõ ingratam. Itaq; facito ut soles omnia mea causa diligenter. Vale.Ex Mediolano.iii.nonas septembres.Mcccclvii.

¶Franciscus Philelphus Ioãnotto manetto equiti aurato.S.D.

Rosper Camulius uir prudens & disertus cũ istinc mõ fuertisset Mediolanũ:cũ mihi tuis uerbis salutẽ dixit:tũ ea de te:deq; tuo statu renũciauit:q̃ nõ iuitus audiui:Nã q tibi,p nra uetere sũmaq; amicitia bñ eẽ sp optarim:nõ potui eqdẽ nõ lætari:qđ uiro plane optimo & hoi doctissime erudito is loc⁹ dat⁹ eẽt apud Alphõsum regẽ:q & rei tuæ & dignitati respõderet. Feciſti ãt ut soles oĩa prudentissime:q a quottidianis illis splendidissimæ tuæ ciuitatis cõtẽtionibus ac fluctibus apud regẽ sapientissimũ tanq̃ ingertũ aliquẽ & trãquillũ hũanæ fœlicitatis portũ te recepis.iãpridẽ cũ Florentiæ agerẽ:solebã primis annis tuũ uitæ institutũ nõ ꝓbare solũ:sed etiã laudare:q platonicis ut mihi uidebare:præceptis imbutus reipu.gubernacula nullo pacto uelles attingere. Itaq; totũ græce disciplinæ studiis & exercitationib⁹ te dedideras. Erasq; eius rei gsa quottidie mecũ una. Et cũ multa simul cõmẽtaremur:ñ mediocrẽ uterq; uoluptatẽ & fructũ ex illa nra cõsuetudine assequebamur. Gratulabar igr uel fortũæ:uel prudẽtiæ tuæ.q i florentissima ciuitate & ãplissimo ꝑimonio cõstitutus illũ uitæ cursum tuereris:q nemini cuiq̃ nisi uiro sapienti cõcessus sit. Deinde uero cõtrariis nescio qbus repentiniscq; flatibus ex illa pacatissima ai lede securitateq; excussus te turbulentissimis reipu.tẽpestatibus ꝓcelliscq; obiectasti. Vbi & si oĩa cõstãter moderate:innocenter:& cõtinẽtissime semp gessisse te accipio:inuidiæ tamẽ naufragio carere oio nõ potuisti. Quare prudẽtissime illiusmõi fluctuosissimis æstibus emergere aliqñ & in tutissimũ uitæ domiciliũ te recipe uoluisti: Nã ubi gentiũ tibi aut qetior uita:aut honorificẽtior:sit futura q̃ apud Alphõ.regẽ cuius uirtus & sapiẽtia tãta ẽ:ut cũ uniuerso terrarꝫ orbe facile q̃at de omni genere laudis cõtẽdere? Nã si nemo admodũ diligit:qđ ignoret qs ambigat te regi sapiẽtissimo & optimo eẽ carissimũ. Itaq; nõ possũ tibi nõ plurimũ gratulari. q eã tandeꝫ fortunã sis nactus.q̃ ex sentẽtia tua uirtuti tuæ eruditiõiq; respõdeat. Reliquũ ẽ,ut qcqd uel ope uel tpis lfarũ & bonarꝫ artiũ studiis p ciuilis labores illos aut interceptũ:aut subtractum:aut resciſſum fuerat id assiduitate atq; diligẽtia:legẽdi scribẽdiq; resartias atq; repares. Hac una re nihil facturus es:q đ maiorẽ tibi sit gloriã iucũditatẽq; allaturꝫ. Sed quoniam scio id tua spõte uel nullis adhortatiõibus meis effecturꝫ:i ꝑsentia lõgior esse nolim. Itaq; uale & me tuis ẽt lfis de omni statu tuo facito:certiorem. Quid,n.petã:ut diuo regi Al

phonſo me commendes:cū p̄ nſa amicitia id ultro ipſe facturus ſis? Ex Mediolāo.xii.Kal.octo.Mcccclvii.

¶ Franciſcus philelphus Nicodemo tranchedino.S.D.

NEſcio:uter noſtrum ſit accuſādus quottidiani ſilentii. Nec dubito fore.ut me malis q̄ ipſum te huiuſcemōi culpæ obnoxiū exiſtimari:q̄uis etiā noris ea te nō uacare. Vtrūq; testū hēt iccirco ad te prior ſcripſi:ne poſthac ita ſilentiū adames:ut priſtinæ tuæ facūdiæ bellū indixiſſe iudiceris. Interim me ueliz facias certiorē:& q̄belle uales:& q̄ nſī memoriā p̄ te fers. Ego.n.& ualitudie utor p̄ſpera & beni gnitate principis nō alacri minus q̄ larga. Reliq̄ etiam apud me læta ſunt. Vale. Ex Mediolano.xi.kal.octobres. Mcccclvii.

¶ Franciſcus Philelphus Marioto tertino.S.D.

VĀ tpum iniqtas nū amādi qdem:ſed ſcribēdi facit itercapedinez :eā tādem iucūdior hæc dies e medio nobis tollere ita:ut uel ad mutui amoris cumulū nō mediocris facta:uideat acceſſio'. Nā q̄do mutui cōſpectus nōdū facultas dat:mirū me deſyderiū tenet tuar̄ lfar̄. Quāq̄.n.de te quotidie p̄cūctāti mihi grati nūcii afferūt:multo tū gratiora futura ſint:q̄ ex tuis lfis q̄ſi ex te ipō cognoro. Itaq; ſi me amas:ut ſoles id qđ certe facis:da opā:ut q̄primū te de oi tuo ſtatu loqntē audiā. Quod ſi de meis teb⁹ certior fieri ex me uis:ego cū uniuerſa familia bñ ualeo:& eo mecū ſe gerit fortūa:q̄ uocāt: hūanius ac lætius quo huic optio munificentiſſimoq; principi & carus ſum:& admodū iucūdus. Vñ etiā fit: ut ānorū acceſſio me ſeneſcere nullo pacto patiat: Nā & incute:& itus uiridior ſum q̄ dudū:cū iſtic agerem iuuenis .' Vale. Et Franciſcum beninum compatrem meis uerbis ſaluere plurimū iube. Ex mediolāo tertio Kal.nouembres. .Mcccclvii.

¶ Franciſcus Philelphus Franciſco caſtellano equiti aurato.S.D.

IActor eqdem:& maiorē i modū gaudeo:qđ ſimul cū ānis æq̄ tu⁹ amor erga me creuerit:ut maiore ego te beniuolētia magis idies atq; magis p̄ſequor. Quā ai tui uel benignitatē:uel gratitudinē:q̄ me ut uterē:& doctorē:& amicū cōplexus es:cū diligo plurimū:tū facio maximi: Nā qđ nobiliſſimi generis fulgorē p̄bitatis ſplēdore illuſtraris:nō poſſū nō mirifice laudare. Fortūa.n.cū uirtute cōitū ecta uitā efficit tū lucūdā:tū optādā i primis. Nec eſt tū ullū fortūæ cōmodū cū ai bonitate cōparādū: utpote qđ una uirtute nihil ſit in hoium genere neq; certius:nec ſtabilius:nec diuturnius quicq̄:& cū ois uirtus laudāda ſit:tū haud ſcio:an id potiſſimū pinde atq; peculiare gratitudini dandū eſt:qppe q̄ ſola(ut ita dicā) ſiue deteſtabili ſcelere deſeri no poſſe uideat. Itaq; nō abſurde a uiris ſapientibus ingratitudini ipudentia comes aſciſcit. At hoiem impudētē flagitio nullo uacare uolūt. Vt igr̄ de benignitate ai tui:q̄ tibi p̄pemodū ē patrita dicere omittā:te gratitudinis laudari cū audio:uoluptate afficior nō uulgari. Nō.n.gratus eē potes:niſi idē ſis iuſtus:niſi idē ſis cumulata uirtute p̄ditus: Nā ut de reliqs ſileā:cū de me tā honorifice:tā libēter:tā amice ap̄d oēs quottidie p̄monem hēs:id qđ uno eodēq; oium ore ad nos p̄fert:ſatis ſupq; declaras nihil eē ap̄d te:neq; ātiqus:neq; dulcius accepti bñficii grata recordatiōe & referendæ gr̄æ beniuolentiſſima uolūtate: ut qui beneficii loco ducas illud doctriæ officium:quo pene adhuc puer a nobis es liberaliſſime inſtitut⁹. Quaqdem tua humanitate mi Franciſce:neq̄o nō admodū delectari:q̄ id tibi bñficii loco deſ:qđ ſine magna repræhēſiōe p̄terire nullo pacto potuiſſē. Qui.n.te nō diligerē.nō amarē:nō magnificarē:in quo tātā uiderē ineſſe idolē:tātā i alio tuæ ætatis nemine:quē totū ad pudorē:ad elegātiā morū:totū ad laudē ac decus natū intuerer: Sed es tu plane igēti munificētiſſimoq; aio:q̄ etiā qđ ab altero tibi debeā:p ſuſcepto beneficio habēdū uelis:nihilq; pluris facias:q̄ bñficiū te p̄ſtare. Quā igenii tui bonitatē atq; alitudinē ai tāta dilectiōe cōplector:ut uix mihi ſuauius quicq̄ ſit:q̄ de te laudibuſq; tuis die noctuq; & audire:& log. Habeo āt tibi gr̄as qđ mihi in amore reſpōdeas.neq; te uici hoc tāto mutuæ charitatis mūere patiare. Reliquū eſt: ut qnqdem corā nos inter nos minus licet familiaris cōferre ſermones:hos noſtræ nobis litteræ quottidie repræſentēt. Vale cum uniuerſa familia. Meq; ama ut facis. Ex Mediolano pridie nonas nouembres. Mcccclvii.

¶ Frāciſcus philelphus Gregorio arrigo iuriſconſulto.S.D.

FAcit uetus ac ſūma amicitia illa nr̄a:q̄ ab uſq; p̄pe adoleſcētia cōiunctiſſime oli uiximus:ut exiſtimē te oīa mea cā facturū. Audiui Ioānē petrū lucēſem quo auditore primū cū florētiæ oratoriaz phiamq; docerē:deinde amiciſſimo ſp:uel abſente ſum uſus:p̄xima ætate diē obiiſſe:id qđ certe ut debui:tuli moleſtiſſime. Cupio fieri ex te certior:& quos libros reliquerit:& q̄ cōditione.hoc eſt uenales ne ſint. Emerem.n.aut ois aut plæroſq; præſertim græcos:ſi q.ſ.digni ſūt lectiōe nſa. Fac igr̄ ſi me amas:ut hāc rē & q̄primū & q̄diligentiſſime itelligā:hoc erit mihi tā gratū:q̄ qđ maxie. Ornatiſſimū eqtē auratū Petrū nucætanū noie meo ſalute plurima ipartias:uelim. Vale. Ex Mediolano.xii.kal.decēbres. Mcccclvii.

¶ Franciſci philelphi Epiſtolaz Liber Decimuſquartus.

¶ Franciſcus Philelphus Lodouico gonzagæ Mantuæ Marchioni.S.P.D.

QVod oēs te uiri docti iidēq; ſapientes & obſeruēt:& uenerent:qd eſt qđ:mirari quenq̄ oportet:cum & unus ipſe ſis:qui reliquos omnis Italiæ principes doctrina atq; eloquentia antecellas & te in cunctos munificentiſſimum præſtes:q̄ in illorum ſe genere reponi uoluerunt:q̄ urbani ſunt doctiq; noiati: Itaq; tibi hēo gr̄as nō uulgaris:qđ tuo me locupletiſſimo teſtimonio talez oſtendas:quem hoies dignū exiſtiment dilectiōe beneficentiaq; tua. Nā hi ſoli mutua caritate deuinciuntur:qui ſtudiis ſunt & moribus q̄ſimilimi:& ſi plus merentes amari etiam magis dicūt. Sic enim ueluti quadam ſeruata proportione minoribus eſt cum maioribus amicitia. At ego mihi per magne aſcribo laudi:quod ab omnibus intelligar amari abs te optimo & ſapientiſſimo principe:uel ea ductu rōne:qđ rariſſime accidit:ut in ſūma licētia cōſtituti nō eos uel cōtēnāt:uel negligāt:q̄ ſint fortuna inferiores. Quare cū tāti me fieri abs te uideo:ut quottānis orner muneribus tuis & his qdem ampliſſimis non debeo no iure optimo lætari.cū mea cui uideo certiſſimū in te uno ſemper paratū eē p̄ſidiū:tū etiā tua cā:q̄ oibus patefaci-

cias nihil apd te eē antiqus pbitatis: & eruditiōis studio nūq; n. pbos uiros & eruditos tantopere dilexeris n' si pilluſtri ſis bonitate pditus ac ſapiētia ſingulari. Quo fit: ut eo me maior teneat admiratio: qui minus opā oēm diligētiāq; accōmodes: ut tui ſimilē reddas Fredericū filiū pſtāti idole adoleſcētē. Puto. n. licere iā mihi familiarius tecū loqui. Nū es oblitus: qd Cyrū dicere ſolitū tradūt: neminē deceſ iperare: q ſubditis ñ ſit melior? Quo aio populi eū ferāt: quē idignū pricipatu cēſuerit? Qui. n. alios regat: q ſeipm neſcit? At reipū. im perādiq; diſciplinæ nō tradit natura? ſed lrāq; librorūq; monimentis. Itaq; uir idoctus & indiſertus non mō ciuitates nō bene rexerit: ſed ne ſeipm quidē. Oportet. n. principē nō min⁹ eloquētē eē: q & ſapientē: & iuſtū Laudat certe a uiris prudētib⁹ illud Paryſatidis dictū: quo artaxerxen filiū mō ebat: ut cū oſonē eēt habitur⁹ ad populū: uerbis grauiſſimis & ornatiſſimis uteret. Et Plato beatas fore illas rep. affirmabat: q ab iis regerē tur: q aut ipſi ſaperēt: aut ſapiæ ſtuderēt. Nec. n. parū ille ſapiētiæ ſit adeptus: q ſe cupit ſapiētē fieri. Bono aūt & ſapiēti pricipe ſimulq; eloquēti: nihil. n. pfectius eē duco: nihil magnificēti⁹: nihil cuib⁹ uniuerſæq; reipu. neq; fœlici⁹ nec beatius. Cura igit q̄ſo: ne lrāq; ſtudia deſerat Fredericus: qb⁹ tādiu opa dāda ē: quoad ſe to tū ad imitationē tui imaginēq; effinxerit. Nullā iſti pulchriorē hæreditatē ceſſurus es: nullā meliorē: nullam diuturniorē q̄ uirtutis tuæ graultatiſq; diſciplinā. Oia certe: q̄ aut corporis: aut fortūæ dñr cōmoda: ſūt uel minimo ai bono iferiora: hoc. n. i nſa ē ptāte poſitū: hoc eſt imortale atq; ſēpiternū. Illa uero nec nſa ſt & in ſtabilia planeq; caduca. Quare fac: obſecro: ut & dicēdo: & agēdo ſapiam tuā ſp & eloq̄ntiā Fredericus repſē tet: Nā qd ais p te nō deſtitiſſe: quin lrātus ac diſertus fieret: cū eius ætas ad huiuſmōi mun⁹ eſſet aptiſſima ſed quē igēti mercede pceptorē q̄ſieras: haud potuiſſet cōſequi: ueli qd iſta de re ſentiā: acciplas paucis. oiu; primū qd ad pceptorē attinet: id qd tua bōa uenia dcm uelim: q̄tebas crepuſculo lucē noctis ifundeſ' oblit⁹ ut uideſ & cōttaria curari cōtrariis & illd itē oē tulit pūctū q miſcuit utile dulci. Triſtē ſcipiōis africāi ſeuerita tē: nā huiuſmōi illū facie extitiſſe phibēt: hilaris lenitas Lælii odiebat. Fræno dicēſ ſolit⁹ Pla. tradit Ariſtoteli opus eē & calcarib⁹ Xenocrati: qppe quorū alter tardiore eēt igento: ſed Ariſt. alacrior q̄ par foret: atq; acrio re. Mediū ſane qddā pbare Plato uidebat: qd tāq; ex Ariſtotele xenocrateq; cōſtaret. Quātū poſſū itelligeſ Fredericus tu⁹ eſt natura melāchonicus: At melāchonicos ois eē ingenioſos docet Ariſtoteles. Et ne id qde; mirū. Sūt. n. cogitatiōi natura dediti. Qui āt multū cogitat: multa quoq; ex ſe iueniat neceſſe ē: q a nemie di dicerit. Vt igf opa dāda ē: ne feruēs ingeniū nimio otio defrigeſcat: ita ēt ſtudēdū: nec triſtiore cōſuetudie ſe attræ oio bili faciat obnoxiū. Is inq̄ doctor adhibend⁹ ē Frederico: q cū oi uita pbatus ſit: tū morib⁹ nō ſordi dis incultiſq; poti⁹ q̄ lautis: & amœnis. Nā q̄ tādē ætatē aliā ad lrāturā & hūanitatis artes aptiorē iſta exiſtime m⁹: q̄ Fredericus nūc agit: q nat⁹ annos ſeptē ac decem iā qd ſibi agēdū ſit: p rōne; aſſeq poſſit. Solus. n. hō ex oibus alantib⁹ agere df: is quidē hō: qui aſſecut⁹ iā ſit pfectū rōnis uſum: quo quidem ipſo: & mulieres: & pueri: & qui mentis cōpotes nō ſunt: carere iudicant. Nā qd aut infantes: aut pueri didicerint: id ne intel ligunt quidē: Vnde fit: ut neq; ii boni neq; mali affirmari queāt. Sed ois eoꝝ uel ui tupatio: uel laus aut parē tibus dāda ſit: aut pceptoribus: & his uiris: quoꝝ aut minus aut blāditiis parēt. A doleſcētes uero & ſi ſape ia; cœpūt: abducūt tñ nōnulli ab ai pturbatiōibus: & ita relicta rōe rapiūt i deuia: ut nuſq̄ cōſiſtere poſſe uideā tur. Itaq; huic quoq; ætati nō minus ſæpe q̄ pueris fræno ē opus: Nā qd pueri deliq̄rint: qa nondu; aſſecuti ſint rōnis impium. Idē uenire uſu adoleſcētibus ſolet: qd illud deſeruerit. Quare ſi pudor & uerecūdia ñ tā tā uim hēt: ut hūc ætatis feruorē cōpeſcat: ac leniat: alia q̄dā acriora ſūt callidioraq; remedia adhibēda: q̄ qdē excogitare parētū ēt & i eoꝝ q in eā ætatē ius hñt. Videmus. n. alios duci blāditiis: alios qbuſdā munuſculis admonitionib⁹ alios: nōnullos caſtigat ōe: icrepatiōe: metu. Nō eaſdē morbis omnib⁹ curatiōes medici ad dere cōſuerūt. Pro cuiuſq; igenio ac morbo qſq; curādus atq; ſanādus ē. Illud mihi exploratiſſimū ē ois bona indole adoleſcētes parētib⁹ gratificari maxime obtēperareq; ſolere. Nec eqdē ambigo priceps Iodouicæ: ſi tuus pclaruſq; modeſtiſſimuſq; filius Frederic⁹ liqdo aiaduerterit ſe tibi iucūdiſſimā rē facturū: ubi litteraꝝ & liberaliū diſciplinaꝝ ſtudiis ſe tradiderit fore: ut nihil ſibi potius ducat: q̄ & dies & noctis in hoc perpulcher rimo laudatiſſimoq; munere conſumere. Nec. n. grauiſſimos iſti cū uolueris: eruditiſſimoſq; doctores defu turos. a qbus honeſte q̄at & liberaliter ad ea oia inſtitui. q̄ ad bene beateq; uiuendū requirunt in principe. Id aūt eo magis tibi curādū ē: quo cæteris omnib⁹ italiæ princip⁹ es lris & doctrina ſupior. Nō. n. paſſurus ſis ut in hac tā illuſtri hæreditate. tāq; tibi atq; tuis ppriora ḡneraſſe Fredericū a patrita & a uita gloria ulli in ſimulent. Hæc ego p mea erga te pietate cōfidētius fortaſſe q̄ deceret: ſcripſi: q̄ tu uelim clementer: ut ſoles omnia: ac benigne interpreteris uel eo uſus græcoꝝ prouerbio: quo iubetur quæ amicoꝝ ſunt: cōmunia du ci oportere id qd nō minus in liberis q̄ in pecunia tenendum atq; ſeruandū puto: & eo fortaſſis in liberis ma xime: quo melius hiſce atq; pclarius conſultum cupimus q̄ ſuppellectili & pecudibus. Vale princeps optime. ac munificentiſſime. Meq; ut facis ama. ex mediolano. vi. idus decembres. Mcccclvii.

¶ Franciſcus philelphus Nicodemo tranchedino. S.D.

Litteræ tuæ fuerūt mihi iucūdiſſimæ cū tua cā qm̄ imtellexerim bñ ualere cū uniuerſa familia: tu; & ob Fran. Patriciū: quē e mortuo uiuū factū accepim. Triſtis. n. de hoie amiciſſimo nūcius plat⁹ ad nos fuerat: cū eēt: q aſſereret uel ſe pſente ſuppliciū eē de eo ſūptū. Itaq; indolueram eius uice; ob idq; oēm populare ſtatū: q ſine ſeditiōe eſſe uix unq̄ cōſueuit uæhemētiſſime execrabar. Quāq̄ Frāciſco familiari nſo nihil magis arbitror obfuiſſe: q̄ inuidiā: q̄ uiri: & pſtātes nūq̄ caruerūt. Lætor igf plurimū: qd p ter opinionē ac luctū nobis acciderit. Tibiq; habeo ingētes gras qd iſtius dignitati ſtudeas. Id qd ut aſſidue facias: te ēt atq; ēt maiorē i modū rogo. Quod uero de re altera cōſiliū cœpis: pbo & gaudeo. Miror aut qd uiro illi in mentem uenerit: ut cū iā ad calcē puenerit: a decurſo iā olympiæ ſpatio auertat ſtatq; uictoriæ pal mam tenuat. Nō forſan cū ætate aī quoq; ulgot cōſenuit: Veꝝ tu hebeſcēti iā ſāgnuini flāmas adiice rōis cō

ca leſcet fortaſſe priorẽq; ui accẽſus reſumet. Nos oẽs ualemus recte. Vale ẽt tu atq; tui oẽs uel nſi potius. Patriciũq; hortare: ut forti animo igẽtiq; ſit: meminerit q; ſapiẽti nihil obeſſe: & fortunã oẽm uel minima uirtute eẽ inferiorẽ. Ex Mediolano pridie Kal. ianuarias. Mcccclvii.

¶ Franciſcus philelphus Donato actiolo. S.D.

VIdi ac legi ſuauiſſimas tuas lſas ad iacobũ actiolũ tuũ qd inq̃ tuũ: imo nſum: Nã amicoꝝ q̃ ſũt: ea priuata his eẽ nõ oportet: ſed pinde ſane atq; cõia. Miratus ãt ſũ: qd tibi i mẽtẽ uenerit: qd etruſco malueris maternoq; ut ꝑmone q̃ latino: & litterato: Nã facũdũ eẽ te plãeq; diſertũ ignorat nemo. At Iacobũ noſtrũ tãtũ i dicẽdo ualere expti ſumus: ut ſuæ ætatis nemini cõcedat. Num fortaſſis oñdere uoluiſti nõ oio te græcũ factũ: qm̃ apud eruditiſſimũ eloquẽtiſſimũq; ulꝝ Ioãnẽ argyropulũ græcis diſciplinis ſtudeas: qſi græca oratio latiæ aduerſet: uel nõ ſimillima ſit potius: & ei maximũ afferat ornamentũ. At ne quſppiã quidẽ ſcripſeras. qd i hoium mãus uẽtuꝝ nolles. Fit enĩ ſæpe. ut q̃ uidẽt ineptiora: iccirco ſcribamus materna lingua: qm̃ excribi a quopiã nolimus: Nã q̃ ornatius ſcripta fuerit: ea pſæpe uel iuitis nobis & excribũt: & ſeruanẽ diutius. Itaq; nõ itelligo: q ita ſcripſeris: niſi forſitan factus ſis ad lſras audior: nolueriſq; alios ornatiſſimæ tuæ dictiõis imitatores effici. Qua in re magis mihi ꝓbat Iacobus: q quottidie aliqd ſcribit minerua: & eloquẽtia ſua dignũ: Id qd ſi tu ẽt feceris: cũ ꝓ offõ facies: tũ nobis oibus: q tui certe ſum⁹ Voluptatem permagnam afferes. Vale cum tuis omnibus. Ex Mediolano Nonis ianuariis. Mcccclviii.

¶ Franciſcus philelphus Petro perleoni. S.D.

QVod ad Venetos te recepis uiros plane optimatis: nõ ſolũ ꝓbo: ſed ẽt lætor. Facile. n. futurũ ſpo ut doctrinæ uirtutiq; tuæ paria ꝓmia referãt: idq; ꝓpediẽ: il. n. ſũt Veneti: ut nũq̃ ſe beneficio uici patiãt: ſed officiũ ſp officio cumulẽt: & maxio ope ꝓmereri ſtudeãt. Gratulor igit fœlicitati tuæ: q i eo ſis loco tãdẽ collocatus: ubi & emolumẽta ſis nõ uulgaria: & laudẽ itẽ maximã breui aſſecuturus. inſti tue igit: ut cœpiſti: patricios iſtos adoleſcẽtes nõ morũ minus q̃ doctrinæ eloq̃ntiæq; ꝓſtãtia. Fæcunda natus es feraciſſimaq; igẽia: q̃ qd laudis ſæmen accepint: ad maturã frugẽ miro incremẽto ſint ꝓductura: Vnde ẽt tu tanq̃ diligẽtiſſimus quidã fortunatiſſimuſq; excultor cũ uberrimos ꝓcipies fructus: tũ me ingẽti afficies uoluptate: q tuã laudẽ oẽm pmagnæ mihi laudi eẽ duco: Nã qd ais de iſectatiõe iuidẽtiũ: id tibi quoq; iucũdũ eẽ oportet: cũ itelligas excellẽtiã oẽm inuidiæ eẽ uelut obnoxiã: Nã qd malis: utrũ excellere: an excellẽtiã pati: itaq; aio cõſtãti excelſoq; ſis. Tibiq; pſuade obnixæq; tuere oia eẽ uirtute iferiora: cui quo magis iuideãt: eos eẽ magis gloria addit comitẽ. Quin tibi opa dãda ẽ: ita eruditiõe: & dicẽdi elegãtia ſplẽdoreq; augeſcas: ut tibi nemo ꝓpter aſſequẽdi deſpationẽ inuidere audeat. Paribus. n. aut aliquãto ſupioribus inuidetur. Præſtantiæ autem nimietas hoc morbo uacat. Vale. Ex Mediolano quarto idus ianuarias. Mcccclviii.

¶ Franciſcus philelphus nicodemo tranchedino. S.D.

REm mihi facies nõ mius gratã q̃ neceſſariã: ſi qd diebus ꝓximis ad te ſcripſi: & q̃primuꝝ & ex ſnia mea curaueris. Scio q̃tũ prudẽtia uales: q̃tũ ẽt gſa: itaq; nihil dubito ꝓpediẽ fore: ut cõficiat: qd cupimus: mõ aduigilare uolueris. Tuo ãt erga me aio certius hẽo nihil. Matura igr: ſi me amas & qd uolumus effice. Vale. ex medio. iiii. Idus ianua. Mcccclviiii. ¶ Frã. phi. Aeneæ cardinali ſenẽſi. S.D.

BInas lſas tuas: q̃s nõ eodẽ tpe ad me dederas: eo dẽ accepi die. Fuerũt utrũq; mihi nõ iucũdæ minus: q̃ exoptate. Quid. n. nõ i iis erat plenũ hũanitatis ac benignitatis tuæ: Itaq; ut mihi plurimũ ſũ lætatus: qd itellexeri ap̃ ueterẽ amicũ meæ i ſe pietatis memoriã nulla eẽ interceptã neq; tẽpoꝝ nec fortũæ uarietate: ita maiorẽ i modũ tibi pſi ampliſſimo gratulor: qd oia ſis ſũma i hãc diem tua ſũma cũ dignitate adeptus: & id ſane nõ mõ nõ petens: ſed ne cupiẽs qdẽ. Quo fit: ut ſatis pſpicue cognoſcere cuiq; liceat: q̃ acceptus imortali deo caruſq; ſis. Nõ. n. ſine diuino quodã cõſilio ac mẽte huiuſmõi bona cõtingũt hoibus. Sed cuius æterna ꝓuidẽtia iferiora hæc oia ſupnaq; gubernãt: illius quoq; uolũtate ac iuſſu cuiq; ꝓ meritis reddit: Vixiſti ſp inocẽter. & pie. Nec aliud quicq̃ in bonis ducet unq̃ cõſueſti: q̃ Chriſtum optimũ maximũ. Quare idẽ Chriſtus & oipotẽs deus: & dei oipotẽtis filius q cẽtum pro uno reddere ſp ẽ ſolitus: tua obſeruãtia: cultu: bonitate delectatus: ſuis te idies magis magiſq; bonis auget: honorib⁹ ãpliſicat: fœlicitate cumulat. Tu ãt ut es aio maximo ſplẽdidiſſimoq; igenio: ut ducis oia uirtute iferiora: ut iudicas nihil habẽdũ eẽ ſine deo i bõis: diuinã quoq; bõitatẽ atq; ſapiẽtiã imitaris. Nihil ſupra hoiem uel ꝓfiteris uel audes. Præſtas i oẽs te facilẽ: hũanũ mãſuetũ. nihil tibi aut ad rẽ: aut ad dignitatẽ addit tũ putas: qd ab deo nõ ſit. Quãobrẽ ſẽpiterni dei: tãq̃ uel negociator: uel ꝓbitor aliqs te i cũctos ea geris bẽignitate: q̃ ſp ãtea mirifice claruiſti. Hic ẽt me ñ minore nũc dilectiõe cõplecteris: q̃ uſq; a primis annis qb⁹ tibi ſũ cognitus mirifice diligebas. Et ne id qdẽ mirãdũ: Nã cũ ſola uirtus eẽt: q̃ me tibi cõciliabat: eo fit ut eadẽ duce idẽ ſit tu⁹ erga me amor. Mea. n. erga te obſeruãtia tãta ẽ: q̃ta uel fuit unq̃ uel maior eẽ poſſit. Et hac ð re: ſatis. Cæteraq̃ ſcripſiſti: itellexi. Tibiq; hẽo gſas imortalis: qd q̃tũ i te fuit: deſyderio meo ſatis cumulatiſſime feciſti. Siqs aũt unus ſit: q de meo illo codice aliqd certi habeat: Beſſarionẽ Cardinalẽ nicænũ hũc eẽ puto. qppe & q utriuſq; eloq atq; diſcipliæ doctiſſimus ſit: ut noſti: & q̃ri apud Calliſtũ põtificẽ ſolitũ accipio: qd nicolai quinti ornatiſſimã librorũ ſuppellectilẽ tã temere diſſipare pateret. Itaq; ad hũc ẽt hac de re lſas dedi. Quid futuꝝ ſit neſcio. unũ certo ſcio nihil me omiſſuꝝ ad codicẽ uẽdicãdũ. Qua i re ſi mihi auxilio fueris: tanto me afficies beneficio: ut maiore alio nullo poſſis. Vale pater ampliſſime. Ex mediolano. idibus ianuariis. Mcccclviii.

¶ Franciſcus Philelphus Xenophonti filio. S.D.

QVod Vlyſſeꝝ imitari inſtitueris: ñ uitupo. mõ nõ naufragus. ſed prudẽtior ad nos redeas. Preterea uix ullos ſapiẽtia claros legimus. q Vlyſſis quodãmõ æmuli nõ fuerit: hoc ẽ: q ad ſapiẽtiã uẽdicãdã ñ uarias ac diuerſas orbis terraꝝ regiões inuiſere ſtuduerit. Vtere ſp rõe atq; uirtute duce: quod ſi feceris: facile ſpero omnia tibi ſecũda fore. Da q̃ſæpiſſime ad nos lſas. quibus certior fiaꝝ de omni tua for-

tuna.quã tibi fautricẽ ac benignã futurã opto:& eam quidẽ fortunam:quæ dei uoluntate definitur: nõ hominũ stultitia. Cura etiã libros q̃plurimos & q̃optimos tibi cõpares:qua una supellectili nullã sis pulchrio rem habiturus.nullam ultiorẽ. Vale.Ex Mediolano.xiii.Cal.februarias.Mcccclviii.

¶Franciscus Philelphus Pallanti Strozæ equiti aurato.S.D.

VOniã meũ erga te animũ nosti pspicue iãpridẽ:nihil ẽ.qđ tecũ in præsentia sim lõgior.Quod nemini unq̃ latinorũ cẽtigit:institui nullũ esse orationis genus:quod intemptatum reliquerim. Quare cũ plæraq; & uersu:& prosa latinæ scripserim non oratorio:& poetico more dũtaxat:sed etiã philosophico:idẽ nunc græce facere animũ induxi:quibus quidem in rebus q̃tuz aut ualeri:aut ualeã:nescio. Vnũ certo scio me nõ magis uno genere q̃ alio atq; alio delectari. Videm⁹ Virgiliũ oño ne pedestri minime ualuisse uersu uero claruisse plurimũ. Cõtra.Cicero soluta oratiõe fuit illustris.at uersu fuisse indocto simillimũ:& legim⁹:& iudicam⁹:quoz meũ tamẽ audimus græcis uersibus inscribẽdo delectarũ.Ego autẽ cũ latine utraq; oratione & delector:& utor:tũ nuper aggressus sum græce scribere nõnulla elegia:ut etiã græci intelligãt audere latinũ hominem:quod ipsi negligũt:non græce minus canere:q̃ latine:Nã q̃tũ etiã in dicendo apud græcos aut possim:aut non possim:iãpridẽ cognoscere tibi licuit.Et quoniã in aliis scriptis meis nomen tuũ ut par est honestaui semper:uolui hoc quoq; tempore aliquid ad te scribere:i hoc dictionis genere:quo omnes intelligãt & presentes & posteri amicitiam nostram nõ fuisse uulgarem. Vale cum Honofrio meo.Ex mediolano.xiiii.Cal.februarias.Mcccclviii.

¶Franciscus philelphus nicodemo tranchedino.S.D.

FAcis omnia causa mea & diligenter:& amice. Quare non possum non libentissime fateri me tibi debere plurimum:quod sis in faciendo tam accuratus:tam industrius:tam strenuus. Quanto ãt me abs te beneficio affectum iudicabo:si uidero tua opera effectum omnino quod tam libẽter facis? Incumbe igitur & remis:& uelis:ut emersam nauim opportune in portum agas. Quæ uero de meo Francisco patricio ad me scripsisti:iucundissime audiui:quem tibi uirum tantopere commendo:ut intelligas te nihil mihi posse hoc tempore gratius facere:q̃ si hunc rebus omnibus q̃cumulatissime iueueris. atq; ornaueris. Vale.ex Mediolano.vi.Cal.februarias.Mcccclviii.

¶Franciscus philelphus Gregorio arrigio iurisconsulto.S.D.

MEe tuæ litteræ mirũ in modum delectarunt:quibus liquido perspexi:q̃ta beniuolentia pristinam illam nostram inueteratamq; amicitiam prosequeris.Facis autẽ omnia pro officio:qui neq; scribendo neq; amando cedere homini amicissimo uolueris.Reliquum est:ut certatim huiusmodi humanitatis iustitiæq; munus inuicem foueamus quo & uinci simul & uincere est pulcherrimũ Quid de libris illis sperandum sit:ex tuis litteris intellexi.Siquid noui decernetur:facito ut sciã. Item siq̃ istic librarii sunt:q mercede excriberent:quæ uellemus:idq; tam græce q̃ latine.Quod ad ea quæ de antonio regino scripseram:nihil respõderis:sum miratus.Responde igitur q̃primum. Te cum uniuersa familia pbelle ualere opto.Ornatissimo equiti aurato uiroq; grauissimo Petro nucetano ut meis uerbis plurimam dicas salutem:uæhementer cupio. Vale.ex Mediolano nonis februariis.Mcccclviii.

¶Franciscus Philelphus Aeneæ cardinali senensi.S.D.

QVas Kalendis Ianuariis litteras ad me dederas:eas ad quintum decimũ Kalẽ.mar.accepi.Fuerũt mihi quæ scripsisti gratissima oia:Habeoq; dignarõi tuæ sempiternas gratias:quod nihil tibi negligendum uelis:quod mea interesse cognoris.Quod de xenophonte filio scripsisti:non solũ probo sed etiam gaudeo:quod omni in re dignitatis meæ rationẽ habeas.Reliquũ est:ut Cardinalis Niceni sentiam mea de re itelligas:q̃q̃ audio codicem illum ẽt post obitũ summi pontificis Nicolai quinti uisum esse apud Cardinalem Rhutenum.Modo quod i re uez nõ sit ignoremus facile futurum spero ut nobilissimus codex ille ad dominum redeat aut pacetaut bello:q̃is bello pacem longissime anteponam.Vtq̃ bellissime ualeas uæhementer opto cum tua:tum etiam tuorum omnium causa:e quorum numero me nequaquam ultimum arbitror.Vale.Ex Mediolano.xiiii.kal.martias.Mcccclviii.

¶Franciscus philelphus Bessarioni Cardinali nicæno.S.D.

AD quartũdecimũ.Cal.Ianuarias scripserã ad te græce:q̃ mihi opus fuerat per id temporis scribere.Nũc & si nouũ argumẽtũ se nullum obtulerat:potiuiq; iam tuas de mea re litteras sperarez ad futuras:tamẽ cũ ad Aeneam cardinalem litteras darẽ:nolui eas solas:planeq; peregrinas urbem petere.Itaq; alteras ad te dedi:quaz eæ comitatu frætæ sese ad iter præstarẽt alacrioris. Quod ãt latine ad te scripserim:iccirco factũ est:quod ille græce non intelligerent.Nec est aliud quicq̃:quod tantopere in præsentia abs te cupiam:q̃ ut me facias certiorẽ:qđ de codice meo sentias:nũ spei quicq̃ sit reliquũ:an perierit.oño.Immortali me affeceris beneficio:si hac in re mihi morẽ gesseris. Vale.ex Mediolano.xiiii.Cal.martias.Mcccclviii.

¶Franciscus philelphus Bessarioni cardinali nicæno.S.D.

NVdiusextus litteras ad te dedi:quibus idem latine petii:quod pauloante græce feceram. Deide redditæ mihi sunt hodierno hoc hodie perhumanæ atq; pbenigne litteræ tuæ:quibus quod scire desyderabam:non obscure intellexi.Itaq; habeo tibi gratias immortalis:qđ uel in summis occupationibus tuis nihil quod mea interesset negligere uoluisti.Reliquum est:ut mihi quid ea in re faciundum sit consulas:uel epistola:uel nuncio.Nuncium uero alium uelim neminem q̃ prudentissimũ iurisconsultum.Othonem carretum qui istic huius principis nomine oratorez gerit. Is enim quod abs te acceperit:mihi q̃primum significabit.Præterea siquid certius habendum iudicas:id quod mihi uideri debet:habes archidiaconum datarium:qui quoniaz ωΗ βιβ λοΘΗΚΗ præest:ut audio:rem omnem poterit q̃primũ

opti meq; ingrere. Et hæc hactenus. Quod me tã miris laudibus ornaris facis id tu qdẽ ꝓ quadã in me caritatis tuæ amorisq; abũdãtia: q etiã parua quæ sunt: maxima eẽ cupis. Faciat deus: ut tua mihi cõsuetudie aliqñ idq; ꝓpediẽ uti liceat: Facile enim futurũ sperẽ: ut tua ꝑsentia pinde atq; diuino afflatu quodã: uel adiutus: uel exitatus aliqd audeã quod uulgo nõ liceat: Ad hæc scire admodũ uelim quot sint tibi libri Diodori siculi. Nã mihi ꝑter prima gnq; uolumina aliud, ex eius hois historia ẽ nihil. Hẽre aũt cupio: qđ reliquũ inuenit: Mõ istic librarius ullus extet: q huiusmodi munus sit obiturus: ꝑterea ϖερὶϖοδο ῾ηϛοῦ ὀυλλοβηό nihil dignũ repperi apud græcos. Siqd hẽs inq̃ huiusmodi facito. ut intelligã. Vale. ex Ex medio. nono Cal. martias. Mcccclviii.

¶ Franciscus philelphꝰ Bernardo iusiniano. S.D.

PEtrus pleo tibi quædã noie meo exponet. Quæ qdẽ ipsa, ex animi mei sniã manãt oia, itaq; ut q̃ petierit: facias magnope abs te peto. Vale. ex Mediolano. viii. Cal. martias. Mcccclviii.

¶ Franciscus philelphus Lodouico casellæ. S.D.

EXistimo te i admirationẽ icidisse: quod in ꝓximo illo meo ad illustrẽ adolescẽtẽ Tristanũ Sphortiã, epigrãmate nomẽ Ihesu a me stiptũ legeris: quod aspirationẽ hẽret iter. i. uocalẽ &. e. idq; nõ temere me feciſſe: sed lapsu, fortasse festinãtis arũdinis cũ neq; apud græcos: neq; apud hebreos: a qbus id nomẽ eẽ accepimus: eã aspirationẽ admittat. At ut rẽ teneas. neq; iprudẽtibus nobis id actũ ẽ: neq; nolẽtibus: Sed ut ita scriberemus: cũ antiqtatis auctoritas nos est hortata: tũ q̃dã ratio nõ uulgatis extãt in hac urbe uetustissimi atq; emẽdatissimi qdã codices & noui: & ueteris testamẽti: i qbus oibus Ihesus scriptũ repit cũ aspiratiõe. h. inter. i. & e. id qđ uidẽ nõ ab re cũ snia Quintiliani cõuenire: q ait cõsueſſe priscos nõnũq̃ iter duas uocales aspirationẽ scribere: qđ nõ Ioãnes mõ nomẽ ꝓpriũ ostẽdit: sed & ahenũ & mihi idẽ [illegible] obseruari priscos uoluisse i Ihesus nõ solũ ea rõne inductos puto: ut apud latinos quoq; trisyllabũ nomẽ in eẽ uellẽt: qđ uim diuinæ trinitatis repsẽtaret: sed ẽt qa aspiratio sonãtiorẽ syllabã reddit ac uaiẽtiorẽ. Et hac de re satis. Ego tuas lras quotidie expectabã: & eas qdẽ talis: q̃les ab homie amicissimo optimoq; uiro dari cõsueuerũt. Vale. ex Mediolano pridie Kal. martias. Mcccclviii.

¶ Franciscus philelphus Antonio panhormitæ. S.D.

VI tibi reddidit lras meas ẽ mihi uetere familiaritate beniuolẽtiaq; cõiunctus. Hũc tibi unice cõmẽdatũ uolo: qppe q & doctus est: & modestissimus plane uir amicitiaq; tua mime idignꝰ. Vale. ex mediolano ptidie Cal. martias. Mcccclvi.

¶ Frauciscus philelphus Palláti strozæ equiti aurato. S.D.

TAntã mihi uoluptatẽ tuæ lræ attulerũt. ut ne ulla res qdẽ maiorẽ tpe potuisset afferre. Nam in iis legẽdis te corã uidere sum uisus pristinoq; sermones mirifica tua suauitate conditos non secus audire: q̃ si ꝑsens esses ac mecũ familiariter loquereris. Quod aũt me tãto studio laudaueris: factũ id eẽ intelligo ꝓ humanissimo tuo igento: proq; singulari tua erga me caritate. Non eni tã ꝑclare de me senti o. Hẽo ꝓterea tibi gras: atq; ago maximas: ϖερὶ ἀρ῾ϛοξερεοῦ βάδ ἱλεοδ morẽ mihi q̃primũ gesseris. Quæ uero tuo noie pricipi nro exposuimus: audiuit is oia plibẽter. & ita de te honorifice ẽ locutus ut plane ostẽderet te sibi eẽ cariſſimũ. Quaꝝ si qd ẽ qđ ab eo uelis uideo te nihil frustra petiturũ. Scripsisti ꝓterea græcũ eẽ apud te eũdẽ puto: q ῾ον ἀρ῾ϛοξερεοῦ βιον ἐξειρᾶϛο ψε. Mihi græco librario op9 ẽ. Quã obrẽ si uel istũ cũ istinc te nõ inuito abire istituerit: uel alium quẽpiã ite ad me curaueris. accipiã tũ honesta cõditiõe. Reliquũ ẽ ut manibus pedibusq; ad seruãdã bonã ualitudinẽ cõnitamur. nõ longe enim futurũ spero ut q̃iucũdissime una eẽ possimus. Vale. ex Mediolano Cal. martiis. Mcccclviii.

¶ Franciscus philelphus Nicodemo tranchedino. S.D.

VOtidie te mihi officiosiorẽ ꝑstas ac iucũdiorẽ. Nihil eni ꝓtermittis: qđ ad meã laudẽ accessurũ putes. Itaq; nõ possũ nõ lætari plurimũ: qđ oibꝰ i rebꝰ in amore mihi respõdeas. Nãq̃ ego te amẽ & q̃ti faciã amorẽ tuũ: nemo oiuꝫ melius nouit: q̃ ipse debes:: cui de me nihil occultũ ẽ. Reliquũ ẽ: ut amare me ꝑseueres. Nunq̃. n. patiar uinci abs te in hoc tã nobili. tãq; laudatissimo hũanit9 officio. Quid de nro patricio actũ sit: cupio itelligere. Nos hic noui hẽmus nihil. Tu siqd apud uos est qđ auditione nra nõ idignũ existimes: cura ut ex tuis suauissimis lris acciplã. Vale. ex medio. iiii. nonas martias. Mcccclviii. ¶ Franciscus philelphus Lodouico casellæ. S.D.

VA fuerim adductus rõne: ut Ihesus cũ. h. aspiratione iter. i. & e. scripserim ꝓter cõem huius tẽpestatis cõsuetudinẽ, potuisti ex ꝓximis lris cognoscere. Nũc ãt ut ad te scriberẽ: aliud nihil erat in cã: nisi ut abs te peterẽ: id curares. ut lræ tuis iclusæ q̃diligẽtissime reddãt. id erit mihi p q̃gratissimum. Vale. ex mediola. viii. idus martias. Mcccclviii.

¶ Franciscus Philelphus Albertho parrhisio. S.D.

VAe amicis cõmunia eẽ debent: ea quẽq̃ iuri suo ascribere: ut nihil habeat cũ amico cõmune: nõ iniustũ duci nõ potest. At uitas Galbæ & othonis quas e græco traduxerã: & tibi poscenti cõmodarã i mẽsẽ iã annũ ita possides: ut qd æquitas: qd officiũ postulet: omnino uidearis oblitus: itaq; rogo te: ut memineris eas ad te isse cõmodato: nõ dono. Proide facies: ut te decet: si curauerisis: ut iã tandẽ ad nos redeant. Albertũ meũ zancariũ Enochi filiũ bene ualere opto. Vale. Ex Mediolano. vi. idꝰ martias. Mcccclviii. ¶ Franciscus philelphus Pallanti strozæ equiti aurato. S.D.

VAnta uoluptate me priuarit diuturnũ filẽtiũ nostrũ ex binis litteris: tuis: quas nuper ad me dedisti: plane intellexi. Iis enim mihi nihil potuisset esse iucundius. Deus malefaciat tẽporũ calamitati: ne dicã hominũ pfidiæ: qua factũ est: ut non mõ simul esse nequeamus: sed ne mutuo quidem scribendi officio uti antehac licuerit. At longiusculũ silentiũ nostrũ crebritate lrarum faci-

le sarciam⁹. Quod reliquū est: deus ipe aliquādo pstabit. Vt aūt ad rem ueniam: τον ἀρτοξέρξου κατα-πλουτα ρχον βιον & accepi dieb⁹ superiorib⁹: & accepisse me: feci te meis litteris certiorē: qs ad Marchesium uarisinū tibi reddēdas misi Venetias Kal. martiis. Eas uero qm accepisse iā debes: nō repetā alti⁹. Duo sunt: q̄ uæhementer cuplā. Arrhiani historia de Alexandro rege & Diodori siculi libri: siqui plures apd uos sunt q̄ ipse habeā. Habeo enim quinq; prima uolumina. Quod aūt tātopere & Arrhianū desiderē: & Diodorū: cā est: qđ duo illa nobilissima imperia & persarū: & macedonū uel mea historia latinis cognita esse uelim. Si huiusmodi igit codices aut apud te aut Venetiis eē cognoro: excriptū iri curabo: mō uel patauii uel Venetiis librariū græcū aliquē inueniri accepero. Vale q̄diutissime cū Honofrio meo. Ex Mediola. v. idus martias. Mcccclviii.

¶ Franciscus philelphus Bessarioni cardinali nicæno. S. D.

CVm mihi eēt renūciatū pximos meos ad te uersus nō eē eadē missos uia: q̄ meæ antea pfæpe litteræ cōsuerūt iccirco eos dē scām ad te dedi: ut itelligeres: & qd cupiā de tua amplitudine: & qd ñ temere breui futurę sperē. Quod āt huiusmōi utar scribēdi genere: cū ob alias causas scīm est: tuę ēt aut minus: ut nri qdā hoies: q græcaę lraę indocti: & latinarū nō admodū piti q græcos uersus icōcinnitatis accusant: sonorosq; eē negāt: uel ex hoie latino aiaduertāt: q̄ se sua fallat opinio. Nā qd habem⁹ memoratu dignū: qđ a græcis ñ accepim⁹? Versu āt cū græcis cōtēdere æque stulti est: atq; arrogantis Tu ueli cures ad me dare siqd hēs: qđ pbes: de q̄ltate syllabaę. Nā has ois exēplis disquirere apud græcos pdifficile ē. Et huiusmodi sane pitia putilis ē: ac maxima necessaria nō solū ad uersuū structurā: l; cū ad cotionē accētuū: tū ēt ad uniuersam ppe lfaturā: Vale. pf clemētissime. Et quæ multis lfis abs te petii: mihi ut gratificeris te ēt atq; ēt rogo. Ex Mediolano. vi. Cal. Apri. Mcccclviii.

¶ Franciscus Philelphus Hieronymo castello medico. S. D.

QVod græcis uersib⁹ ad te scripserim: nthil aliud fuit in cā nisi ut uel græci ipsi cognoscerēt amicitiam nram eē nō uulgarē. Nup. n. hoc quoq; scribēdi genus sum aggressus: qđ uellē mihi cū multis eēt cōe. De latinis loquor nris q; hoib⁹: Nō de græcis: q in huiusmōi cāpo lōge uberius ac facilius q̄ latini uersari possent: si uellēt: tanq̄ in patrita & auita possessiōe ac plane sua. Sed utrūq; res hēt: nūc apud græcos neminē uideo q uersib⁹ delectet. Latini uero nō mō nūc nulli sunt: hac tempepate: q græcos uersus scribāt: sed ne ullos qdē; de priscis accipim⁹ ex his q adhuc apud nos extāt: & hēntur in pcio: quos ea laude claruisse audiam⁹. Ego āt cū alia plæraq; scripserim græce soluta ofone: uolui ēt tēptare hoc tpe: siqd posse in huiusmōi numeroso & attiore dictionis genere: quo cæteri uel meo iuitati exemplo suis se monimētis posteritatis imortalitati cōmēdēt. Nec id una epistola q̄piā sū factur⁹: sed libellis: ut spero cōplu rib⁹. Qua de re nō ingratū mihi fuerit tuū quoq; iudiciū audisse: id qđ & pgraue futurę itelligo: & ab optio erga me aio emanaturę. Nam qui græci in pśentia & habent: & sunt disertissimi: hoc meū institutum atq; stu diū laudibus efferunt: siue id animi iudicio faciāt: siue forsitan qđ suspicent mihi gratificari. At ego nō delector assentatione: sed ueritate. Vale. ex mediolano. vii. idus apriles. Mcccclviii.

¶ Franciscus philelphus Lodouico caselle. S. D.

CVpio te p sūma nra bēiuoiētia tua meaq; rei diligētius studere. Nā & q̄ti me facias: & q̄tū possis: pspicue noui. Quid aūt uel amicitiæ: uel uirtuti nō debemus. Vale. ex mediolano. iii. nonas maias. Mcccclviii.

¶ Franciscus philelphus Iacobo actiolo. S. D.

MVlta hinc abiēs mihi es pollicitus: quoę in hāc dlē effecisti nihil. Itaq; tui eē muneris arbitror: ut p mutua aioę iter nos caritate aliqd tādē facere icipias. Illudq; in primis: qđ a pfe tuo uiro clarissimo tātope petierā. Quā uereor: ne recētis aliquos amores ad pristinos addideris: qbus impeditus animus neq; uti: neq; sui reminiscat. Quod si memoriæ uoluerīs repetere meū i te officiū: nō mō nostri nō obliuiscaris: sed potius q̄primū æs mecū tibi cōflatū disoluere icipias. Nosti qd uelim. Vale ex mediolano nonis maiis. Mcccclviii.

¶ Franciscus philelphus Nicodemo trāchedino. S. D.

QVid tibi impedimēto fuerit quo minus ad meas mihi pximas lras respōderis: nescio: nisi fortassis obfueris a florētia ad senēsis tuos. Fac igit: ut q̄primū tuæ mihi lræ reddant: quæ me faciāt oi de re certiorē: quā nra putaris itersse: i primisq; reddideris ue meū pximū carmē argyropulo nostro Noli obsecro pati diuti⁹ expectē optatissimā epistolā tuā. Vale. ex me. xi. Cal. iunias. Mcccclviii.

¶ Franciscus philelphus Pacino mercato sanitatē.

AVdio pacine te sopno excitatū iactitare nescio qs nugas. Ego tibi dari cupio saniorē: mētē: nā q̄tū uidere uideor: nō itelligis hasce meas ædes qbus tātope insidiaris. tribus iā fatalis fuisse & patruis duobus & patri tuo miseret me tui nec ē musarū domus: non fænoris. Vale pro meritis. Es enim unus oium ingratissimus. Mediolani ex ædibus nostris idibus iuniis. Mcccclviii.

¶ Franciscus philelphus Francisco cremonēsi iuriscōsulto. S. D.

AD ea q̄ itelligere a me cupis: paucis rñdeo. Nā & res nō ē ad modū difficilis: & ego in pśentia suę occupatissimus. Inter æternū sempiternū ac ppetuū nullā oio prisci pdoctiq; latini differētiā esse uoluerūt. Illud quod ex. M. Tul. Ciceronis libris: & quos de natura deoę: & quos de finibus bonoę & maloę: & quos de quæstionibus tusculanis elucubratissime scripsit nō obscure itueri licet etsi ppetuū etiā cōtinuū significat. Vnde ppetuā ofonē dicimus: hoc ē cōtinuā ac perēnē. &. P. Ouidius naso primaq; ab origine mūdi. Ad mea ppetuū deducite tēpora carmē. Huius uero tēpestatis philosophi nō nulli itēq; theologi nō tā ui uerboę: q̄ Aristot elis sniaę sectuti ea iter se noia differre uolūt: ut ppetuū sit: cui & principiū dat: & finis: ut exteriorē hoiem ut uniuersū dicimus mūdū. Sēpiternū uero quod ex semp & æternū cōponit: id uolūt itelligi qđ principiū qdē habet. At finē habiturū nequaq̄ sit. huiusmōi aūt esse dicūt cū

angelos ipsos & demonas: tuū etiā interiorē hoiem. Sed æternū aliud nihil eē q̄ deū cuius neq; pricipiū fuerit nec itē finis futurus sit. Vale. ex mediolano. vii. Cal. augustas. Mcccclviii.

¶ Franciscus philelphus Bessarioni Cardinali nicæno. S. P. D.

PRidie idus augustas renūciatū ē mediolani callistū eccleſiæ Romāæ pōtificē ad octauū idus ſex tiles aiam tādē efflaſſe in maxima oium lætitia. Itaq; licet iā plane iudicare uel p ſolonis ſnia eū fœliciter admodū atq; pbeate dīē obiiſſe: cuius mortē tāto oēs cū gaudio nō iſipietes mō: ſed ēt ſapiētes pſequāt. Dederit deus oipotēs: ut cū hois ſopnolētia ſopnus etiā ipſe iterierit: ne tui collegæ iſti rurſus obdormitaſſe iudicent. Et quoniā in pſentia nō licuit pluribus tecū agere: te rego: ut q̄ antea pluribus & lr̄is & carmibus ſcripſerā dignatiōi tuæ: nō fruſtra me ſcripſiſſe re ipa oſtēdas: & qd ad plutarchū attinet: diligēter cures. Vale. ex mediolano idibus auguſtis. Mcccclviii.

¶ Franciſcus Philelphus Aeneæ cardinali ſenēſi. S. P. D.

QVod iāpridē affatu quodā poetico me tibi memini pdixiſſe: te ipſa de obitu Calliſti pōtificis ſit matū ē: dii bene cepta ſecūdēt: id quod futurū nō ſolū uæhemēter opto: ſed certo etiā & ſpero. & uolo. Tu ueli memineris Philelphi tui q tuā āplitudinē: ut ſcis: & colit: & obſeruat unice. Nunciī feſtinatio fecit: ut eſſem breuior: q̄ uolebā. Fac obſecro: lr̄is tuis itelligā ppediē: qd mihi agēdum ſit: & qd de plutarcho meo ſæpiſſime ad te ſcripſi: ut memineris etiam atq; etiā te rogo. Vale. Ex mediolano idibus ſextilibus. Mcccclviii. ¶ Frā. phi. Angelo actiolo equiti aurato. S. D.

ET qd ipſe maxime oium cupiā: & q̄tū liceat tibi in tuæ rep. cū antea ſemp: tū hoc potiſſimū tpe nō ſum neſcius Quare te plurimū rogo: atq; oro: ut quod mihi corā uerbo aliq̄do recepis te oppor tūe curaturū: id pſentia certa re cōprobes. Hoc erit mihi adeo gratum: ut gratius aliud facer̄ nihil poſſis. Vale. ex mediolano. xviii. Kal. ſeptēbres. Mcccclviii.

¶ Franciſcus philelphus Nicodemo Tranchedino. S. D.

SIut placet aſtronomis corpora hæc inferiora & nſra ita parēt ſupioq; corpoq; ptāti atq; ipio ut ēt hoium uolūtates p ſyderū ui neceſſitateq; mutent: & nō ſint eædē ſemp: haud mihi rē moleſtā aut in tēpeſtiuā facturus uidearis mi Nicodeme: ſiquod ſæpenumero fruſtra abs te antea tēptatū ē hoc etiā tpe nō omittas. Quod eo libētius: quoniā ad aſtroq; motū atq; influxū accedit etiā ipſa rō: quæ nullis aſtroq; uiribus eſt iferior. Rē tenes. Vale cū uniuerſa familia: patricioq; nro. Ex mediolāo. xix. Kal. ſeptēbres. Mcccclviii. ¶ Frā. phi. Pio ſecūdo Romanæ eccleſiæ ſummo pōtifici. S. P. D.

QVod nihil unq̄ in uita mihi neq; iucūdius cōtigit: neq; optabilius q̄q̄: Accepi nūc te ad. xxviii. Calē. ſeptēbres diuina benignitate ad ſummū eccleſiæ Romanæ pōtificatū aſſumptū eē cū maximo cardinaliū oium conſenſu incredibiliq; totius Romanæ reipublicæ: uel ūniuerſi poti⁹: ut ita loquar orbis terrarū lætitia atq; gaudio: Quid enī in pſentia tuæ gratuler ſanctitati: cui nihilo plus dignitatis ſūm⁹ iſte pōtificat⁹ attulerit: q̄ tuipſe ob inumerabiles tuas diuinaſq; uirtutes pōtificatui accedit ad rē: qd tibi corā ppediē ſingularē ac pœne iauditā mei animi iucūditatē ſum expoſitur⁹? ſi ita. ſ. apd te pbatū iri itellexero. Nā mētē meā oēm atq; deſyderiū ex ſupioribus pleriſq; meis lr̄is potuiſti nō obſcure intelligere. unū illd dūtaxat tuæ beatitudini exploratū eē cupio me tāta nūc affici ai uoluptate. uel ex ſolo ipſo tuæ creatiōis fœliciſſimo nūcio: ut exiſtimē uitā mihi beatā cōtigiſſe: ſiqdē in ea uoluptate ſūmū bonū cōſtituēdū ē: q̄ nihil habet cū bæluarū uoluptate cōe: ſed tota ē hois: tota rōnis: tota abſolute meraq; uirtutis. reliquū ē: ut ſiqs adhuc locus apd te muſis relictus ē: id qd eē & magnificē⁹? quidem ſ eē nulla ex pte dubito: me facere digneris p tuas lr̄as certiorē: pbes ne meū ad te aduētū. Vale pr̄ beatiſſime. Ex mediolāo. x. Kal. ſeptēbres. Mcccclviii. ¶ Frā. phi. Beſſarioni cardinali. nicæno. S. D.

AD decimū Cal. ſeptēbres dedi ad te lr̄as unas: & ſimul cū tuis alteras ad pōtificē Piū. Eas āt utraq; tibi redditas ab othone carreto iuriſcōſulto. q iſtic p meo hoc pricipe. Frāciſco ſphortia legati fūgit̄ munere: nō dubito. Itaq; miror: quod in hanc diē nihil ad me puenit. quod reſponderis. Et id certe factū exiſtimo ſūmis occupationibus tuis. A qbus rogo tātū tpis ſubducas: dum Χειροτονῆι ad me des: p qd intelligā: qd mihi faciūdū cōſulas: hoc ē eā ne iſtuc an minus ea⁊. reliq̄ tu uel meticēte p tua icredibili ſapiētia liqdo cognoſcis. Nā ego ſum eo iportunior: qd te declaratū audio a pio pōtifice: q bononiēſi legationis. Vale pr̄ ampliſſime. Ex mediolano pridie idus ſeptēbres. Mcccclviii.

¶ Franciſcus philelphus Ioānni paleologo marchioni montiſferati. S. P. D.

ET ſi te noui iāpridē q̄ rebus egregie doctis atq; grauib⁹ delectaris: idq; uel ex meis de exiſio libris quos diutius tuo uti hoſpitio uoluiſti: clarius itellexi: nolui tamē nō aliqd ad te mittere: qd & gratuitati ipſi ſuauitatē hēret admixtā: & nō doctis ſolū ſed ēt oibus poſſet eē cōe. Itaq; libro ad te dedi: quos mō de iocis & ſeriis iſcriptos ædiderā. ſic enim in reb⁹ ſeuerioribus lectitādis neceſſe fuerit: ut riſui aliq̄do auris patefacias: & nō lætitia ſolū: ſed hilaritate aliq̄ pfūdaris. Nā qm̄ te q̄ſi longo poſtliminio uiſcere inſtitui: nihi hac uia paratū iri aditū uolui: quo te nō facilē minus: q̄ beneficū offenderē. Vale. Ex Mediolano. xii. Cal. octobres. Mcccclviii. ¶ Franciſcus philelphus Nicodemo trāchedino. S. D.

DIſſicatior factps es: q nihil reſpondeas nolo enī ſupbiæ crimē tibi hoi amiciſſimo obiicere: qd iſ ſolemus: q ſæcius lr̄is iuitati nihil reſpōdere cōſuerūt. ſcio ſane te eſſe occupatiſſimū his: pſertim tpibus. ſed erit humanitatis tuæ: ut tpis aliqd ſurripias tātilli: qd amicitiæ condones officio. ego inſtitui ad piū pōtificē ſalutatū accedere. Itaq; rago te oi ope opaq; cures: ut iſtac mihi liceat iter facere. Quid opus ſit: noſti. Vale. & qd de noſtro patricio factū ſit cura. ut ſciā. Ex Mediolano. xi. cal. octobres. Mcccclviii. ¶ Fanciſcus philelphus beſſarioni cardinali nicæno. S. D.

BInas ad te nup lras dedi alteras ad decimũ Kal. septẽbres: alteras nõ multo post: hoc ẽ pridie id⁹ septẽbres: ꝙs otho carretus q Romæ pro hoc pncipe Frãcisco Sphortia negocia gerit: ꝑdiligẽter tibi reddidisse lris suis testatus ẽ. Quod aũt nihil respõderis: nõ post um nõ mirari. Itaq; rogo te ut me facias certiorẽ acceptsne meas epistolas: an minus accepis. Vale. ex mediolão. vi. id⁹ octobres. Mcccclviii.

¶ Franciscus philelphus bessarioni cardinali nicæno. S.D.

BT si de tua in me singulari mãsuetudie atq; benuolẽtia nũq; dubitaui: eã tamẽ ita ꝓxiæ tuæ lræ ꝙs pridie nonas octobres ex urbe roma ad me dederas: mihi pspicue declararũt: ut aliũ nihil certius unq; habuerim: Sũq; lõgore illa tua dieẽdi elegãtia atq; maiestate ita delectatus: ut ipe mihi afflatus aliqs ꝑ uoluptatis magnitudie in lectitãda epistola uiderer. Incredibilis hẽo tibi grãs pr clemẽtissime: qd nihil unq; omittis de me uel ornãdo: uel ãplificãdo. Faciat immortalis de⁹. ut meis de te optatis: id qd certo futurũ spo: aliq̃do fortũa respõdeat. Nã cui oiuz mali ΑΔΕΙΝ ΟΥ̓ΗΡΟΥ̓ ΗΘΟΙ ΟΥ̓ΚΑΧΙΛΛΕΙ Ὀ ΟΚΟΔΟΦΙΕΙ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΟΥΤΟΙΝ ΑΜΦΟΤΕΡΟΙΝ ΠΟΛΛΩΜΕΙΞΟΝΙ ΤΗΝΤΕ ΑΡΕΤΗΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΟΤΑ ΤΗΝ ΣΟΦΙΑΝ. Vt autẽ ad rẽ uẽiã: uix dici queat: q̃ gratus mihi q̃q; piucũdus fuerit nũcius tuus de recupato plutarcho: quẽ qm̃ amiserã: me a sũmo põtifice Pio secũdo tuo iteruẽtu dono accipe in nõ mediocrẽ fœlicitatis ptẽ mihi ascribo. Nõ enĩ puæ mihi acturæ fuerat amissio talis ac tãti codicis. Neq; uolo tibi unq; psuadeas alia a nobis codicẽ istũ aberasse: q̃ ea: q̃ tibi primis lris meis declarata ẽ. Hũc ãt mihi dono dari a sãctra te pil põtificis tãti facio: ut uix aliud pluris queã. Nã qd ego dicã de mirifica illa benignitate ac mũificẽtia i annua uitæ subsidia q̃ in me ultro uerus Christi uicarius põtifex pius utiẽ: decreuit mihi ut hũanissime scribis eius beatitudo i singulos ãnos aureos ducatos ducẽtos uel agẽti mediolãi. Addisq; futurꝫ: ut maiorẽ in dies & dignitatẽ: & utilitatẽ asseqũr. Ad hæc ego paucis respõdeo. Quãuis ego me sane cognori neq; de illius sãctitatis beneficẽtia: neq; de alacritua beniuolẽtissimaq; opa qcq̃ magnũ ꝓmeruisse: operã tamẽ ꝓ uiribus daturꝫ polliceor. ne saltẽ uolũtate & obseruãtia idignus cẽsear: tãq; tẽpestiua magnitudie. Reliq̃ q; te uelle itelligo scribã ad pũ põtificẽ. Vale pr ãplissime. ex mediolano Cal. nouẽbribus. Mcccclviii.

¶ Franciscus philelphus Pio secũdo ecclesiæ Romanæ potifici maximo. S.P.D.

BEssario reuerẽdissimus i xp̃o iheſu ac idẽ sapiẽtissimus cardinalis nicænus fecit me noie sãctitatis tuæ p lras certiorẽ: q̃ de me phũatiẽ bẽiuolẽtissimeq; sẽtires: & q̃ta cũ caritate de me honoratissima uerba feceris: qbus me ꝓterea tua spõte: donis ornaris. Facis tu qdẽ piẽtissime oia sũme põtifex Pie: q Xp̃m optimũ maximũ imitatus nihil tibi potius ducas q̃ bñfacere cũ oibus: tũ iis i prmis quos noris ſãpridẽ inũerabiliũ tuaꝫ icredibiliũq; uirtutũ obseruãtissimos extitisse mẽinisti sane pr beatissime: q̃ ego te sp oi studio colueri: & q̃ta sp cũ ueneratiõe diuinã sapientiã tuam q̃ iter ois mortales mirifice unus ex celueris atq; excellas assidue fuerim ꝓsecutus. Neq; fieri posse iudicasti ut sine diuino quodã nutu atq; uoluntate tãtus esset meus & tãdiu erga te amor: tanta pietas: tãta fides. Neq; uideri uoluisti oblit⁹ q; uiuo adhuc & oi ex pte icolumi Callisto põtifice afflatu illo uel poetico uel diuino fore prædixerim & id qdẽ hoc ipso pſenti anno: ut & Callistus ex hac luce migraret: & ipe tu q; oium uotis fortunatissime cõtigir: tãtis xp̃ianæ religiõis tenebris lucẽ eẽs p optatissimũ tuũ põtificatũ allaturus. Et illuxisti tu profecto bonis atq; doctis oib⁹ qi sol oriẽs teterrima tenebraꝫ caligine obductis. Actũ oio erat de clarissimaꝫ artiũ studiis laudatissimisq; uirtutibus: nisi oporet ne tu diuinit⁹ dat⁹ esses ad illas instaurãdas: tuendas: illustrãdas. Itaq; iaz musæ: q̃ pœnitus interierãt reuiuiscũt. Eloquẽtia: q̃ obmutuerat: & uocẽ simul recupauit & mẽtẽ. Ingenia: q̃ obdormierãt: excitant: Oẽs ad hõestas actiões maiore q̃ antea unq; cupiditate incẽdũt. Desyderiũ Nicolai qnti sapiẽtissimi illi⁹ pstãtiss miq; põtificis: quo uiri eruditi & eloquẽtes nõ mediocriter torq̃bant: nõ leuasti solũ optatissima creatiõe sanctissimi tui põtificatus: sed in maximã splendidissimæ tuæ bonitatis admiratiõnẽ amorẽq; iflãmasti. Nõ. n. honoratiõe uerboꝫ dũtaxat huiusmõi uiroꝫ aios in pulcherrimaz futuræ tuæ benignitatis spẽ erigis: sed pſentibus potius ingẽtibusq; muneribus. Nã ut alios ꝓpe infinitos breuitatis cã ꝓteriẽs de me ipo uerba faciã: qb⁹ sũ donis a tua beatitudine hõestat⁹? Quãtã mihi quãq; singularẽ uolupta tẽ attulisti nobilissimo ipo Plutarchi codice: quo uiroꝫ illustrtũ & græcoꝫ & latinoꝫ uitæ græca ofone erudite & elegãter scriptæ cõtinẽt. Quid q; ad quottidiana uitæ subsidia singulos ducẽtos aureos ducatos i singulos annos mihi i oẽm ætatẽ apd alios ẽt agẽti cõstituisti? Ita certe qd absolutæ ẽ munificẽtiæ tuæ: & exteriori cõsulis: & iteriori hoi: qppe q & igẽio: & corpori fomẽta attuleris. At ego p tãtis tuis & tã imortalib⁹ bñficiis qd tãdẽ sim celaturus? Nẽpe illud qd homũcio solet deo: cuius tu uices diuinitus hoibus repſentas: Te admirabor: te colã: te uenerabor: te dies ac noctes tũ mẽte & assidua meditatiõe pſpiciã. tũ ore: atq; arũdine penniꝫ ꝓdicabo. Hæc de te definã unq; bñdicer q̃ doqdẽ ne tu qdẽ bñfacer in uniuersã ultã definere uoluisti Erãt ꝓterea pmulta: q̃ scribẽda mihi occurrebãt. Sed hæc idẽ clæmẽtissimus cardinalis Bessario: ne sim epistola plyxior: q̃ par est: tuæ scitati uerbis meis corã expõet. Reliquũ ẽ pr btissime: ut tibi idubitato psuadeas meã me oẽm fœlitatẽ in te uno cõstituisse: cuius uitã atq; incolumitatẽ ut oipotẽs de⁹ q̃diutissime tueat: etiam atq; ẽt opto. Vale in xp̃o Iheſu: & me cõmẽdatũ habe. Ex Mediolano Cal. nonembribus. Mcccclviii.

¶ Frãciscus Philelphus Borsio æstensi Mutinæ regiiq; duci. S.P.D.

QVo plura de te i dies dux borsio illustrioreq; digna laude ꝓdicãt. eo magis magisq; fortũat⁹ mihi uideor: qd in tuã bẽiuolẽtiã me admisetis. Diligi. n. a tali ac tãto pncipe ñ mediocri fœlicitati ducẽdũ ẽ. Nã si moꝫ similitudo iũgit mortaliũ aios caritate: dissimilitudo ãt i odiũ cõcitat: qs nõ eũ laudãdũ arbitrer: q̃ tibi carus sit: cuius mirabiles sũmæq; uirtutes tot tãtæq; sũt: ut cũ oi ãtigtate ñ iniuria possis de gloria cõtẽder? Et ut cætera: q̃ sũt ꝓpe infinita absolutæ sũmæq; uirtutis documẽta incõmodius mihi tps recẽsenda reiciã: qs nõ iure optio admirer? Nõ obstupescat? nõ tollat i cœlũ diuinis laudib⁹ illũ

lauditæ clæmẽtiæ & magnanimitatis genus quo nup. ad. xi. Cal. nouẽbris usus phiberis. nã ut grauissime lfæ magnifici eqtis aurati Bartholõæi pẽdaliæ ad Nicolaũ filiũ ducalẽ hũc aulicũ: q̃ hoc die i maxi⁹ pcerũ & nobilissimoq̃ hoiũ multitudie corã hoc illustrissimo nfo pricipe trãctꝰ. phor. iter prãdẽdũ fcitatæ sũt pru dẽtissime declarãt Ioãnes pegrin⁹ cognomẽto simul & reipa abolictis maxis abs te maioribusq̃ tuis ornat⁹ bñficiis: cũ grauiter & iniquo aio ferret ut leuẽ ita iustissimã multã illã: q̃ laurẽtius eius filius paucis ãte mẽsi bus mulctat⁹ fuerat: nõ mius ob delicti negati mẽdaciũ: q̃ ob delictũ ipm qđ circa aucuplũ cõtra sui decreta pricipis ppetrarat. Venetias dedita opa pfectus dꝰ. Vbi cũ diuti⁹ eẽt: q̃ ãtea unq̃ cõsueuerat ut erat aio ad male dicẽdũ nocẽdũq̃ uæhemẽti⁹ iflãmato: qcqd potuit excogitare cõfingeꝰ cõminisci: qđ excellẽtiæ tuæ u el ad pntiã: uel ad ifamiã accessurũ existimasset. eoq̃ oiuꝫ omisit nihil. Et tãq̃ nõ dicẽdi: sꝫ maledicẽdi pitiã a disertissimo Guaryno familiari nfo didicisset: ubicũq̃ Venetiis iter ãbulãdũ aliquos offendisset: quos tibi aliq̃do quoquo mõ nocere posse cõsideret: apd illos p nouas isinuatiões isidiosaq̃ pricipia cõtinuo ferebat eo oſone: ut aliũ nihil hẽre negotii uideret: q̃ p oẽ isimulatiõis genus deprauare splẽdidissimas uirtutes tu as utpote q̃ nihil aliud q̃reret: strueret: anhælaret: q̃ malefacere: teq̃ si fieri posset: tollere ex hoiuꝫ genere. pu det me ea mẽinisse: q̃ ab illo maledicta mẽorãt. Sũt eni idigna auditu: sũt oſcœna. sũt ipia. q̃ qđẽ ipa huius mõi eẽ uiri illi patricii ut sũt magni & sapiẽtes: mõ obscure ostẽderũt: qppe q̃plæriſq̃ oẽs tũc loãnẽ pegrinũ ipm uerbis accerrimis corã castigarũt: rũ p lfas te de oi hois petulãtia familiariter amiceq̃ mõuerũt. Quib⁹ tu plectis & q̃ diligẽtissime cõsyderatis: teq̃ oi itellecta & cognita: nõ turbaris: nõ excãdescis: nõ animũ acer biorẽ i ptẽ iclinas: id qđ debitæ seueritatis fuisset & tustitiæ potius: q̃ crudelitatis: & ultionis: sed ut es hũan⁹ mitis. mãsuetus: cõuocatis I cõsiliũ duodeci sapiẽtũ qđ dꝰ: ex primoribus Ferrariæ ciuib⁹ circiter ducẽtis: ac cersi etiã iubes reũ ipm loãnẽ pegrinũ: cũ eẽnt tñ ii oẽs ignari: q̃obrẽ eo loci cõueniſſẽt. deinde uictor pauo prudẽtissim⁹ secretarius tuus pfectus in mediũ expõit excellẽtiæ tuæ noie pfidia Ioãnis pegrini: eãq̃ ñ unis ueneto⁹ lfis ne cõtradicẽte qđẽ reo cõfirmat: facileq̃ cõuincit ñ una morte dignũ eẽ illũ: sed admodũ infini tis & iis: qđẽ diris: & truculẽtis: si qđẽ tot mortib⁹ plecti abominabilis atq̃ ipi⁹ ciuis posset. qbus sane auditis liqdoq̃ pspectis: ita sũt ꝯsultãtiũ ai tãtæ rei imanitate in reũ ipm exaspati. ut plde atq̃ hecuba q̃dã quã fabu lãt: i polymestora: in illi⁹ oculos uellẽt intuer: neq̃ oculos dũtaxat eruisset: sed uitã: sed aiaꝫ: sed siqđ in aia la tet alti⁹ & potẽti⁹. Atq audiat lõge lateq̃ pslẽs hæc ætas: audiat posteritas ois: Audiãt oẽs: q sũt futuri ue sũt populi: gẽtes: nationes: audiat uniuersus orbis terrarũ inauditã hũanitatẽ: clemẽtiã scimõlã magnanimi at q̃ religiosissimi ducis Borsii: cui⁹ uerbis idẽ uictor stãs i medio iratoq̃ & tumultuãtiũ ciuiũ: tibi ait o loãnes pegrine hõ nefarie mitissim⁹ pf pfiæ dux Borsius p tuis tãtis istis & tã pditis tãq̃ imanib⁹ facinorib⁹ nõ ui tã eripit nõ subtrahit: q̃ qđẽ oia p tuis scelerib⁹ amisisti: qn potius tibi ultro ignoscit. debitãq̃ pœnã liberrime re mittit. Nã nihil ẽ: qđ malit q̃ nõ mõ nõ degenerare in oi uirtutis genere a clarissimis principibus maiorib⁹ suis: sed illis uniuersis si fieri possit: q̃lõgissime placere. O uocẽ pstãtissimi principis: o mirabilẽ lenitatẽ: o ai magnitudinẽ inauditã. Laudaꝫ ille maxim⁹ rex Dauid: qđ placat⁹ pcib⁹ mulieris: Abigail man⁹a nabal car mello eius uiro hoie uno oiuꝫ ingratissimo: quẽ interimeꝰ cũ uniuersa familia decreuerat: illico abstinuerit. laudaꝫ Cæsar August⁹: qđ uxoris Liuiæ cõsilio. L. cinnæ quẽ pdere cogitabat: anhælati priclii ueniã de derit. At borsiũ qb⁹ nos laudib⁹ pseq̃mur: q̃ ciuibus oibus i Ioãnis pegrini irruẽtibus necẽ: eũ nõ mõ ico lumẽ eẽ iusserit: sed ab ipetu cõsultãtiũ facto sua manu subduxerit: atq̃ seruarit: nõ mulebri: nõ altẽo illi cõ filio nullis neq̃ pcib⁹ nec mũerib⁹ opus: tẽ q p sese uiget: ac sapit: q deũ sp ãte oculos hẽns cũ illud salutare pceptũ mẽinit. Mihi uindictã: & ego retribuãm: tũ ne obliuiſci qđẽ ũq̃ possit eũdẽ hũani generis saluatorẽ si solũ ignouisse malefaciẽtib⁹: sed patrẽ ẽt: ut illis ignoscerem: extremis i cruciatib⁹ supplici cõmiserabiliq̃ uo ce orare nõ destitisse. Libuit nobilissimo duci Borsio p ai magnitudine obliuiſci iniuriarũ. libuit qđ Cato se nior prudẽtissime usurpabat: uti uẽia i deliquẽtẽ: quo ptãtẽ: q̃ ab deo hẽt: ea liceat uti sp. libuit inq̃ optio pri cipi: ut ẽ lẽitate icõparabili: ignoscere Ioãni pegrino: quo & sese ipse sui simílẽ ostẽderet: & illũ ppetrati facti noris. ubi pœnituisset: cæteris foret exẽplo nullã eẽ uirtutẽ q̃ uni gratitudini ãtecellat qđ. n. ingratitudini fœ dius: qđ atroci⁹: qđ exitiosius: qđ imani⁹. Nã si hæc uitio uacat nullo ob eã quã i se hẽt ipudẽtiã: a quo. n. fla gitio abstineat hõ ipudẽs. nõ obscure patet eẽ gratitudie pstãti⁹ nihil. Et prim⁹ ille Angel⁹ si grat⁹ eẽ uoluis set: neq̃ sua inflat⁹ opiniõe in, supbiã lapsus: ceẽt: neq̃ a cælesti diuinoq̃ domicilio pceps corruisset in tene bras sempiternas. Te Ioãnes pegrine grauissimi atq̃ iustissimi ciues oẽs: q tua tã in osiliũ cõuenerãt: mortuũ eẽ uoluerũt: quẽ priceps clæmẽtissim⁹ & uitæ restituit & tãto tãq̃ ãplissimo pmonio qđ iuste pieq̃ amiseras frui uoluit: secut⁹ is qđẽ ut mihi uideꝫ: nõ tã illud qđ a Socrate dictũ laudaꝫ a uiris sapiẽtib⁹: decere pricipẽ & amicis bñfacere & inimicos reddere amicos: q pceptũ euãgelicũ: quo iubeꝫ inimicos ẽt eẽ diligẽdos: quo maiore te hoiez inimicissimũ. quo pulchriore beneficio dux Borsius afficere poterat q̃ uita donatũ iubeꝫ uel locupletissimũ opulẽtissimũq̃ repugnare: Nõne tibi uideris regnaꝫ Ioãnes pegrine: cũ tãtũ scelus impune ppe trarit: Mẽineris igiẽ, mẽmeris gratitudis. Et qđ de psa illo araspa tradit Xenophõ: teeũ dies noctisq̃ uoluta Nec te deteriorẽ i Borsiũ: si q̃do usus fuerit: pstato: q̃ ille gesserit se in cyrũ. Apes iracũdæ sũt: & adeo puica cees ad pugnãdũ: ut aculeos ẽt qb⁹ natura armatæ sũt: relinquãt in uulnere. At caꝫ regẽ natura eẽ iermẽ uo luit. & ita mitẽ quoq̃: & mãsuetũ. Si hmõi se regẽ erga te pstitit mitissim⁹ dux borsi⁹: nolis tu q̃so ihærẽtẽ uul neri aculeũ itẽ recipe, ad nocẽdũ: idq̃ nõ mõ: ne noceas tibi ipse: sed ut ai tui gratitudine læti⁹ reddas hũanis simi principis bñficiũ: cui ñ minori curæ sũt laudabiles ciuiũ actiões: q̃ ppriæ ac suæ. Hoc. n. iter ẽ inter tyrã nũ & iustũ principẽ qđ ille oia refert ad ppias utilitates: figdẽ aliqd utile cẽseri debet: qđ ab hõestate abhor reat. at iustus priceps qcqd agit: qcqd logꝫ: qcqd cogitat: id oẽ refert ad utilitatẽ & decus ciuiũ. si te tibi dux borsi⁹ restitutũ aiaduerterit: hoc ẽ si sanũ & prudẽtẽ: letabit: ipse certe: qđ collatũ in te bñficiũ nõ amiserit.

indignū collatū id fuerit. Et pastor bon⁹ relictis cæteris ouib⁹: q̄ unā amiserat diligēter q̄rit. Et cū inuenerit nō mediocrē lætitiā p̄ se fert. At si secus tibi qđ tua cā noli: cōsuleris: maluerisq; ingratitudis crimini obnoxi us fieri: q̄ gratitudis laudari: ego sāe graui⁹ tibi p̄sagiā nihil: si tu uel tecū ipe cōsyderes q̄lis de te ap đ uiros bonos & sapiētis existimatio futura sit; q̄lis fama: An ignoras q negligit famā suā: homicidā iudicari: Primū tibi āte oculos pone: q̄ta in laude ti uersāt: q se accepit bñficii memores uoluerūt. Quis ē: q nō libenter audi at: ac celebri ofone p̄seq̄t: uel minuti magīt illius eq̄tū in. Q. fabiū maximū uel. L. Terētiū culleonis ciuis rōani in africanū supiorē gratitudinē singularē: Nā q̄lis se hēri uoluerint Virgilius horatiusq; poetæ in me cœnatē & augustū eox pulcherrima disertissimaq; pœmata dcātāt. Cōtra nemo uero ē sensus & rōis cōpos q cū aut Sextilli. in. C. Cæsarē aut. C. pōpilii in. M. T. C. maxios duos & cloq̄ntissimos uiros igratitudinē inultus mærēsq; audit: nō illos uel mortuos oderit. atq; execret: & p oē cōuitli cōtumeliæq; genus infectet Sed qđ multis: q̄ sit detestabile abominabileq; facimus ingratitudo: ut trifle ita sępiternū tulit exēplū scelera tus & ipius iudas ille q magistrū dominūq; suū hūani generis redēptorē crudiādū iudæis p oē uitæ dedecus & in terimēdū tradidit. Is. n. cōsci⁹ sibi diræ suæ horrēdæq; feritatis: abiecta spe oi cōseq̄nde uenīæ p̄digiosā uitā laqueo finiuit. Plus. n. pōderis ad pœnā in malignitate sua: q̄ in diuina bōitate atq; misericordia in eē arbitrat⁹ē ad uenīā. p̄terea iustus princeps nō sp ignoscit. Nimia. n. misericordia sūma eē in iustitia cōsueuit nec min⁹ crudelis dr q sp dat uenīā: q̄ q nūq̄. Oib⁹ in rebus mediocritas q̄dā fuāda est q se uoluit leniorē: q̄ deceat: lētitudis cuiuspiā & ignauiæ nom̄ subiit. & dissoluta clemētia nō eū mō q iterq; deliq̄rit: sed reliquos itē reddit alacrioris ad delinquēdū. quo fit: ut sub umbra hmōi uel clæmētiæ. uel segnitiæ iustitia tota peat staq; ēt atq; ēt tibi caue. Teq; ita īstituc: ut clæmentiæ ac benignitat⁹ tu⁹ optimus princeps ab oibus laudeē & tu usus nō abusus tāto bñficio uideare. Sed ut eo uñ diuertit: nr̄a redeat ofo nō potui eqdem p̄stātissime dux borsi nō mirū in modū affici lætitia: cū lr̄æ illæ copiosæ & elegātes Bartholomei pendaliæ corā optio maxioq; principe meo Frācisco sphor. recitate sūt erāt. n. indices ac testes p̄claræ tuæ & eximiæ bōitatis quā uidi cū ab audientibus oib⁹: tū a grauissimo ipso principe facūdo admodū plenoq; ore mirifice laudari. eq; unū dici: q inter h⁹ ætatis principes & hēri debeas. & dici princeps: Quare nō min⁹ meæ fœlicitati lætor qđ mō dicebā: q tibi gratulor: qđ maxis tuis innumerabiliusq; uirtutib⁹ tātā iā gloriā es adept⁹: ut nulla sit futura posteritas: q̄ de tuis diuinis laudibus cōticescat. Quis. n. te hūanior: qs clementior qs magnitudine clarior: qs iustior: qs munificentior nā qd ego dicā illustri sapientia tua: q pspicue intelligens iferiora hæc & tpalia oia mutabilia eē plāeq; caduca: nihil tibi antiqus ducas magis ut expetēdū fide: religiōe pietate. Oia referas ad deū: quo sp tāq̄ p̄sente uidēte audiēte dirigis ac pficis tuos salutiferos cogitatus. Itaq; oia tibi secūda sūt: oia læta: & ad uotu; omnia. Qui te minus nort: rusticus ē cēsendus: q te nō amat nō colit: nō ex oi ai snia ueneraē uel flagitiosus est: uel stultus pge: ut facis princeps p̄stātissime. da nobis tuis quotidie egregiū aliq̄d argumētū uel audiēdi. uel dicēdi scribēdiq; de tot tuis tātisq; uirtutib⁹. Vale pricipū decus & me cō mēdatū. habe. ut facis. ex medi. idibus nouē. Mcccclviii. ¶ Frā. phi. Nicodemo trāchedino. S. D.

QVod tardiores ierint meæ ad te lr̄æ: id cāæ fuit: q̄ expectabā mihi facultatē fieri p principē nr̄m faciūdi itineris: nō. n. uluimus nr̄o. sed alieno arbitrio. Et iustus princeps p iusta lege ducēdus ē. At uiri oēs boni subiecti sūt legibus. Iccirco Socrates cū posset: noluit e carcere se in libertatē uē dicare. breui igr̄ hic cōcedā Lucā: ibiq; tādiu expectabo: dōec mihi fiat: qđ amici noie significasti: nā eius mihi fide eē tuti⁹ nihil pōt: at ne securius qdē. Erūt ēt mecū filii duo Marius & Xenophō. cū una eti mus cætera iter nos cōmētabimur. Vale. ex medi. viii. cal. decē. Mcccclviii. ¶ Frā. phi. Tho. lenecæ. S. D.

BErthola nr̄ q ad te uēit: faciet đ oi statu meo te cūulatissime certiorē. Qua uero i re tua mihi opa op⁹ sit: ex eodē cognoscēs. Itaq; tuū ē id p̄staf: ne fruſtra hoc itieris ab eo suscepti uideri possit ñ n. si nesclus: & q̄tum possis auctoritate: & gr̄a: & q̄tū ēt mea cā uelle debeas. Sed rudis plane & di cēdus sū & iudicādus: q ita ad te scribā. qi uideat de singulari tua pspectaq; caritate. Quare nihil alid abs te peto nisi ut cures: ne istic diuti⁹ Berthola nr̄ expectet. Vale. ex Medi. iiii. nonas decē. Mcccclviii.

¶ Franciscus philelphus bessarioni epiſcopo tusculano cardinali nicenō. S. D.

QVm ego quotidie lr̄as tuas exp̄ectarē p̄ clæmētissime: q̄b⁹ certior fierē de his q̄ ad cal. nouē. tue āplitudini scripserā una cū lr̄is ad sāctissimū pōtificē pīū: neq; aliđ noui qcq̄ accipē: eētq; iā mihi tādē iter ad uos pmissū: cœpi ñ tnuit⁹ aggredi hoc laboris istuc pficiscēdi: etsi cupiēti labor eē nul lus sane pōt. Itaq; sū in uia: neq; ad multos dies futurq; spo: ut sāctissimi dōint nr̄i exoptatissimā fa ciē tuāq; mihi corā cōtueri liceat. iterea uero loci te maiorē in modū rogo: ut qđ ātea ad te scripserā & đ plutarchi codice de ducētis illis aureis ita ex snia tua meaq; cōficiaē: ut nihil đ iis rebus cū istuc uenero mihi cu rādū sit. Vale. R. p̄ & dōine. ex Mantua die natalis christiani. Mcccclviii. ¶ F. phi. Cicco calabro. S. D.

NOlo miteris: si i hoc meo ad pīū pōtificē itinere iceſu uti uideor tesludineo: Id. n. fit pti malignitate hyemis: q̄ uias ois uitreas reddidit: parti bēignitate principū q me nō nulli remorati sūt imprimis aut ē Sigismūd⁹ pādulphus malatesta: ut est aio ingēti & phūano me honorificētissime. liberalissimeq; excepit: & oibus ē officiis p̄secut⁹: quē ego cū ob eius maxias innumerabilisq; uirtutes maximi facio: tū eo pluris q̄ principis nr̄i amātissimū eē obseruātissimūq; cognoui. Idq; ut isti⁹ excellētiæ referas uolo. Sū ego hic postridie abitur⁹: uterq; q̄tū in me fuerit maturiore itinere. Te iterea ēt atq; ēt rogo ut mēineris mei nec min⁹ Lauræ nr̄e q̄ tibi unicæ cōmēdo. Reliquū ē: ut cōi principi ēt atq; ēt me cō

DEdi. ad te nudiustertius lr̄as ex Arimino: q̄b⁹ certior fact⁹ es đ iis q̄ tps obtulerat. hesterno uesp i cū ad fo; sępronii uenissē: offēdi Iacobū pusinū cognomēto picininū corpe sane Tydeū: si; ai

mēdes. Vale. ex Arimino nonis ianua. Mcccclix. ¶ Fran. phi. Cicco calabro ducali sec. S. D.

robore ac prudẽtia alcidẽ aliquẽ. Hic mihi uisus ẽ tãta eẽ: in principẽ nr̃m & fide: & pietate: ut dignꝰ sane sit quẽ Sphortiani oẽs mirifice diligamus: amemusq;. Singularẽ is mihi beniuolẽtiã ostẽdit: omisitq; nihil: qd uel humanitatis: uel benignitatis officiũ sapet. Spo hũc principi nro maxie aliq̃do uoluptati fore: & fortassis ẽt usui. Cũ hæc ad te scripsi: erã hic cõtinuo abiturus: qppe q audirẽ põtificẽ Piũ ex urbe Roma iã decessisse peteregq; pusiã. Tu me interim ama: ut soles. Vale. ex Forosempronio. vii. Idus ianuarias. Mcccclix.

¶ Franciscus philelphus Gaspari mercato Valentiæ comiti. S.D.

SI Gaspar̃ mercatũ meũ de oi meo in urbẽ Romã itinere minꝰ facere certiorẽ: quẽ aliũ sim factu rus: haud satis itelligo. Itaq; rẽ oẽ; paucis accipe. Posteaq̃ ad q̃rtũ decimũ kal. ianuaris e Mediolano decessisslẽ: uenit postridie Mãtuã: q̃ qdẽ urbs me plurimũ ẽlectauit cũ sua magnificẽtia & Maronis nri mẽoria: tũ ẽt cumulatꝰ psentia & hũanitate pstãtissimi principis Lodouici: q me uidit plibẽter: excepitq; lautissime. Et qm̃ natalis xpianus ppediẽ aduẽtabat: uoluit ne aĩde discederẽ: q̃ eẽt a me Natalis ipse apud se celebratus. Quo qdẽ facto postridie eiꝰ diei reuertũ ueni: ubi uidi pulcherrimas ædes illas: quas igẽti aio princeps eo i oppido nup ædificauit: nõ trito & usitato quodã uulgariq; artificio: sz ad imaginẽ poꝛiꝰ atq; dignitatẽ laudatissimæ illiꝰ pbeatæ antiqtatis. Vñ cũ ferrariã postero die cõcessissẽ: ducẽ Borsiũ offendi principẽ sane dignũ: quẽ nulla neq; natio: nec posteritas cõticescat. Est. n. ol ultrtute pditꝰ in primisq; magnitudie aĩ ac munificẽtia: q ipse duæ claris principibꝰ peculiares sp eẽ debẽt. Et qd mihi fuit iucũdissimũ auditu diui nũ principẽ nr̃m nõ minore laude: q̃ bẽiuolẽtia pseq studebat. Ab hoc ego eggregie donatꝰ pridie cal. ianu. uersus Bononiã pfectꝰ ppetuo itinere itra q̃triduũ Cæsenã ueni: ubi ab hũanissimo regulo malatesta nouello nõ regie minus q̃ phofice sũ acceptꝰ. Eodẽq; mõ post biduũ a Sigismũdo pãdulpho huiꝰ ffet: cuiꝰ ego fortunã nõ potui nõ misere dolore: qppe quẽ uideã breui piturũ: nisi a clæmẽtissimo nro principe: a quo qdez uno is ultimã salutẽ spat: opẽ: auxiliũq; iuenerit. Vñ cũ primũ illuxisset: abiẽs forũsẽ pronũ petii. Hic Iacobꝰ picinin⁹ accerrimꝰ belli dux hibernãs ubi me eo aduenisse cognouit: suũ necessariũ quẽdã ad cauponulã misit: q me suo noie salutaret: atq; oia pollicerẽt: q̃ hũanitatis sẽ bñficẽtiæq; officia. Hũc ego deinde mane cũ adiissẽ: multaq; citro ultroq; familiariẽ & amice hita uerba eẽnt: unũ id uisus mihi sũ de illiꝰ aio intelligere si bi pricipe nro nihil eẽ cariꝰ: nihil uenerabiliꝰ: cũ sese huius sp nõ seruũ minus: q̃ filiũ assereret: diceregq; nihil sibi cõtingere posse optabiliꝰ: q̃ aliquã occasionẽ offerri declarãdæ suæ in talẽ ac tãtũ patrẽ & dñm obseruantiæ fidei pietatis. Quid multis ẽ opꝰ. Est plane Iacobꝰ picininus in principẽ nr̃m tãta bẽiuolẽtia atq; fide: ut addi nihil possit ad cumulũ. Sũ ãt ab illo ita tractatꝰ: ut eũ decet: q & uetus amicus sit & principi nro cariss⁹. Eodẽq; ẽt die inde discessi & p mõtuosa illa asprimaq; itinera pꝰ sextũ diẽ pueni ad urbẽ Ro. Et ne fi; lõgior: q̃ oportet. Sũmꝰ põtifex Plus tãta me hũanitate excepit: ut uix qcq̃ dici possit hũanius. Spo me oia ex sñia mea affecturũ: & ad paucos dies scẽis auibꝰ redituru ad uos. Interim uelim: ut mẽineris mei. tibiq; psua deas te mihi neminẽ pꝰ clæmẽtissimũ pricipẽ nr̃m eẽ cariorẽ: neq; iucũdiorẽ. Tu uale cũ tua frigidissima frigida. Nã hic niuiũ nihil ẽ. Ex urbe rõa. xiiii. Kal. febr. ¶ Frã. phi. Borsio æstẽsi mutinæ regiiq; duci. S.D.

QVod mihi ex urbe Ferraria decedẽti mãdasti pstãtissime dux borsi: id ego pie ecclesiæ Rõanæ põtifici fideliter diligẽtissimeq; exposui: & ea pterea addidi: q̃ mea itereſſe p maxis tuis in me bñficiis addẽda existimaui. Audiuit certe oia sũmus põtifex plibẽter. ostẽditq; se usurũ i tpe: qd tãliberaliter atq; pbenigne obtulisti: deide in lõgiusculũ sermonẽ de tuis diuinis laudibus & audiẽdo: & dicẽdo pfectꝰ ẽ. Et cũ alia pmulta de te mirifice pbauit: tũ i primis delectatꝰ ẽ: qd nihil pluris q̃ religionẽ: & cultũ diuinũ faceres. Dicebat. n. sibi plurimũ uideri laudãdũ: q i tãta rerũ licẽtia ita se gereret: ut oia referret ad deũ. Absolutæq; eẽ uirtutis: q in maxia fortũa se cõtineat: cũ fieri uix possit: ut impunitate pposita uoluptas uitioꝝ oiuz parẽs cõtẽnat. Et iõ te sibi uideri magis admirãdũ: q i pulcherrimo & pacatissimo principatu i maxia bõaꝝ rerꝝ oiuz affluẽtia: & uarietate: & copia nũq̃ secedas ab hõestis actiõibus: nũq̃ ab officio: nũq̃ a deo: sp q tui similis sis: hoc ẽ dei metiẽs planeq; pfectus: nũq̃. n. cõtinet te potuisse i illa Ioãnis pegrini aduersus dignitatẽ tuã ipia cõtumelia: nisi deũ sp ãte oculos hẽres. Itaq; istiusmõi clæmẽtiã tuã plenio re quodã ore hilariq; uultu laudabat. Et ne si lõgior fuero: uideat assẽtatiõi odnoxius uel i re pspicua oloq; uerissimatea fuit dicẽdi clausula: si tales fuerit relq xpiãi principes: q̃lẽ te eẽ i deũ audiret: ñ admodũ sibi i sua hac pfectiõe laborãdũ fore aduersus turcos: Hic ad martiũ istac iter facturꝰ ẽ. Quare ex eo ipse corã aladuertes q̃ de te hẽt pstãtẽ opinionẽ eãq; uerissimã. Cætera tibi ppediẽ psens exponã. Sũmus põtifex hoc mãe romã egredi: perusiã uersus iter facturus ubi dies qnq; ad lũmũ factꝰ ẽ. Vale mi princeps illustrissi me: & me cõmẽdatũ habe. Ex urbe roma. xi. kal. feb. Mcccclix. ¶ Frãciſci philelphi epistolarũ Liber Decimus qntus

¶ Franciscus philelphus Sigismũdo pandulfo malatestæ. S.P.D.

QVm primũ uenissẽ i urbẽ Romã Sigismũde pãdulphe rẽ. quã proficiscenti mihi p tua in me pcipua dilectiõe mãdaras: curaui apd põtificẽ piũ nõ minore fide: q̃ diligẽtia. Quid ãt is mihi respõderit i cãm tuã: id ego oẽ filio tuo excellẽti indole adolescẽti Roberthoi: quẽ te apd mediolanũ absẽte: rediẽs Fani offẽderã: ut actũ erat exposui. Feci ãt & prudẽt & recte: q socceri tui Frãciſci Sphor. caritatẽ atq; saplẽtiã fucatæ alioꝝ spei dolosisq; pollicitis ut es aio ingẽti acerrimoq; igenio: ptulisti. Nõ. n. mihi crede tãte. fallet opio. Est. n. hic princeps ut scis cũ aliis pmultis ac maxis uirtutibꝰ pditꝰ tũ clæmẽtia atq; bẽignitate plãe oiuz primus. Quæ qdẽ ipse duæ uirtutes mirifica bẽiuolẽtia q̃dã mortaliũ aios ad se trahunt. Nam ut crudelitas ẽ immaniũ pprie belluaꝝ: ita nihil eẽ duco: quod magis attingat hoium bẽignitatẽ. q̃ hũanitatẽ: mansuetudinẽ. Liberalitas uero ac bñficẽtia q̃ uehemẽter alliciat ois in amorẽ sui: qs ẽ q nescit: Quãtũ uero prudentia & rerꝝ gerẽdarꝝ pitia calleat idẽ Frã. Sphortia earũq; ñ patuaꝝ aut uulgariũ: cũ alia ppe infinita pticulosissi

ma clarissima q facinora: tũ nobilissimus hic pricipatus facile demõstrat: quẽ nullis feræ uiribus auxilũ suæ fortũæ: aduersus oẽs italiæ: atq galliarũ: hispaniarũq potẽtat⁹ adept⁹ est cũ immortali sui nois gloria. At h⁹ si de obseruatiõeq pmisso qd inuenire liceat aut certius aut sanctius: itaq tibi plurimũ gratulor: cui uideo ppediẽ letiorẽ fore fortunã: teq nõ mõ liberatũ iri oi bellorũ mole: sed icremẽtũ ẽt firmissimũ uni⁹ h⁹ soceri tui cõsilio atq adiumẽto tuis reb⁹ psentib⁹ allaturũ. Reliquũ ẽ. ut p tua dignitate atq ai magnitudie ut bñ ceptis ibista: oibusq declares eũ te Sigismũdũ eẽ & idies magis magisq futurũ: q cõsilii rõnẽ oi casus temeritati anteponẽdã iudices. Vale. ex medi. ix. Kal. mar. Mcccclx. ¶ Frã. phi. Carolo fortibratio. S.D.

QVã mihi gratũ & piucũdũ fuerit lautissimũ tuũ mun⁹ Seneca nr cẽlor egregius idẽq uerissim⁹ splẽdidissimi tui nois pdicator tibi corã expõet. Facis tu aũt nihil alienũ a pria gloria tuoq splẽdore. Nihil. n. decet puũ abs te donari: & maxio ipatore sis natus: & ipse maximus. Q d ãt ad me attinet: licet ipsi tibi: uel me reticẽte nõ obscure itelligere: qlis sit meus erga te aius. nã si nullis beneficiis puocatus erã: tibi ãtea uehemẽter affect⁹ ob eximias tuas innumerabilisq uirtutes: qlẽ futurã speres quẽ tã elegãti mũere decoraris. Tuũ igit fuerit bõas actiões tuas bonis assidue actiõibus cumulare. Nõ. n. nos mioris i dicẽdo de te bñ cognosces: q nos de te in bene agẽdo audierim⁹. reliq ex Seneca ipso accipies. Vale. ex mediolano. v. idus Apriles. Mcccclx. ¶ Franciscus Philelphus Thomæ senecæ. S.D.

SAtis: supq expectat dõi te poterã: cui darẽ lras: qs pdixerẽ: ad illustrẽ Carolũ fortibraciũ: cũ iter nũciat abesse te ab urbe Mediolão pmulta millia passuũ. Feci aũt seueri⁹: ne dixeri inhũanius qd nõ uale saltẽ prius dixeris: q a nob abieris: pserti cũ scires tua mihi adhuc opa op⁹ eẽ. nã q in re id certe scire nõ poteras: nisi ab me ãte audisses. Hẽs tu cũ hisce lras: qs tecũ latur⁹ fueras ad i clitũ istũ Carolũ: Intelliges ẽt qd abs te ueli. Itaq facito cures oia ex snia mea. uale. ex mediolão. v. id⁹ apriles. Mcccclx. ¶ Franciscus Philelphus Nicodemo tranchedino. S.D.

DEdi petro galeræ ad te lras: ex qbus itelligere potuisti: qd fieri abs te ueli. Itaq si me amas: ut cetefacis: da opam: ut & q primũ ex snia mea mihi morẽ geras. Scio. n. & qtũm possis & qtũ mea cã uelis. Quare ne infinite occupatiões tuæ tibi ipedimẽto sint: quo minus qd cupimus: assequmur tuæ prudẽtiæ fuerit puidere. Vale. Ex me. v. idus apri. Mcccclx. ¶ Frã. phi. Amareto Mannello. S.D.

NOn absurde mihi uidet plato sensisse eo in libro q d rectitudie noiũ inscribit noia qbus utimur nõ eẽ idita casu copiã: ut uulgo existimãt sz ita portus iducẽte ac ueluti de idustria dictãte natura q multo ante puidẽs: qd cuiq sit euenturũ: & q lis qsq futur⁹ sit: ita nomẽ imponat. id aũt cũ in aliis multis & rebus & hoibus pbari põt: tũ in Alcides. & pria mus pspicuũ ẽ. Alcides. n. robustũ fortẽq significat qlẽ illũ legimus extitisse: q hercules postea cognominatus est qsi fama gloriaq iunõis. q a græcis uocat hera priamus uero a uerbo priamæ: qd emo significat deduci: mãifestũ ẽ. At illũ ab Alcide captũ troianos postea emisse & græcæ: & latinæ tradũt historiæ nã p uirib⁹ & fortitudie Herculis qd attinet pdicare. Et hæc qdẽ duo quẽadmodũ alia pmulta: qbus totus ille liber refertus ẽ: secũdũ rectã analogiã dicta repiãt. Videmus ẽt & apd græcos: & apd latinos pleraq eẽ noia: q secus iterptemur: q uoces ipsæ significi cẽt. Nã & lucũ dicim⁹: qd ob nimiã arborũ dẽsitatẽ luce quodãmõ careat: & pcæ: qd certe minime patcãt sic itẽ apd platonẽ Cratylus cauillat i hermogenẽ eũ nõ recte dici hermogenẽ: hoc ẽ mercurio genitũ. qd doctrinæ. s. atq eloqntiæ nihil sapiat. Vñ hæc nra repetit oso: ut intelligãt cæteri qui te mi amarete expti non sunt: nomẽ tuũ cõtrario eẽ significato accipiẽdũ: q uox ipsa uideat ostẽdere. Nã nõ mõ nihil in te hẽs amaritudinis sed es certe plane dulcis ac psuauis: id qd nõ solũ oi tuo sermone declaras: sed ẽt uniuersa uita. sz de his malo apd alios q apd te ipm uerba facere. Dedisti ad me binas suauissimas lras q unas eodẽ accepi die quo erã ad utbẽ romã pfecturus. Itaq nihil tũc otii datũ ẽ rndendi ad te. Alteræ ãt simul cũ duob⁹ fasciculis asparagorũ sũt hoc tpe mihi reditæ: quo me febrecula qdã eaq tertiana corripuit. Quare noli: si retis si minus hilares hæ meæ lræ ad te ierint. Vix enim iacẽti in lectulo atq febriẽti mihi uel ieptiora hæc dictare licuit: cũ laboris ẽt ptẽ tuus ac meus bonus accusatius pisan⁹ in scribẽdo sibi ultro assumpserit. Vnũ ãt ñ omitã me nõ miore admiratiõe pseq q delectatiõe ofonẽ: qua in lris uteris: Et scribis tu certe nõ mõ apte sed ẽt pulchre. Itaq p nra singulari ac mutua bẽiuolẽtia te ẽt atq ẽt hortor: ut q cepisti diligẽtia incũbas studiis litterarũ: ex qb⁹ crede mihi lõge maiorẽ fructũ ac diuturniorẽ cõseq̃re: q ex oi tua qstuosissima mercatura meuz Catonẽ saccũ iurisconsultorũ hõerũ saluere plurimũ iube: Præterea ueli meo noie mõeas Martũ filiũ ut cũ Baldassere taxino se q̃mo destissime gerat: operãq det: ut amicitiã cũ illo uiro q̃ inimicitias maluisse intelligat. Vale. ex mediola. vii. Kal. maias. Mcccclx. ¶ Franciscus philelphus Amareto Mãnello. S.D.

FAcis tu qdẽ mi Amarate pamice: q febriẽti mihi oib⁹ hũanitatis officiis opitulẽris. & asparagos accepi & mala pũica Fuerũt sane mihi utraq pgrata. Faciat deus: ut ppediẽ qd spo optoq: iucũdiora uobis tua sint munuscula: Nã aio tuo iucũdi⁹ certe eẽ nihil põt. Quod ãt ad tuũ attinet nomẽ nõ facile snĩam mutare cõsueui: pserti ea quã diligẽtius ãte cõsiderari. pterea an ignoras nimis oẽ uitii loco duci: Si ita & morib⁹ es dulcissimus ea simulata nois amaritudo tãtũ affert tẽperãmẽti ut ois illa q̃si nimia dulcedo ad mediocritatẽ q̃dã redigat: quod uel meræ uirtutis est uel laudabilis habit⁹. Ad hæc nõne uides Pigellũ tuũ nõ iccirco ita eẽ noiatũ: q ulla ex pte sit piger: qppe q in rebus gerẽdis sit unus oium strenuus maxie. Tu ut ãte ad te scripsi: ueli oi opa atq diligẽtia lris studeas. hæc. n. una res cũ multa tibi adiumẽta allatura sit: tũ erit aliq ñ mediocre leuamẽtũ senectutis. Vale Ex. me. v. cal. maias. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus Ioanni & Cuidoni Antonio arcimboldis. S.D.

VPiẽti mihi acerbissimũ luctuosissimũq mœrorẽ: quẽ ex obitu Nicolai pris sapiẽtissimi iurecõsulti & grauissimi senatoris cõcepi istis aliq saltẽ ex pte leuarũ ire. duæ sane res ita aduersãt: ut uñ exordiatur⁹ sim nescia: & molestissima hæc febris q̃ nõ mediocriter lãgueo & incredibilis qdã i opti

uiꝝ illū bēiuolētia: q̄ fit: ut ꝓlulādus ipe nō minꝰ fiꝛ: q̄ uos quos cōsulatur accedo. Faciā tñ: ut poteto: opāq; dobo: ut qbꝰ in hac mea ai molestia ꝑmediis utor: iiſ ēt uos ſi aptioribꝰ nō licuerit: uti mecū una poſſitiſ. Nō eḡdē negabo magnā eē iacturā nr̄am in obitu tāti atq; talis uiri ingēſq; naufragiū. Nō. n. morte nob̄ ſubla-tꝰ eſt uir unus ex plurib⁹: ſed is ꝓfecto: quo aliū neminē uniuerſa hæc gallia ciſalpina neq; innocētiorē hūit nec doctiorē: nec oi uirtutis gñe meliorē. Liceat intuerī fortaſſe nōnullos: q̄ ſingulari aliq̄ uel ingenii uel doctrinæ uel uirtutis ꝑſtātia int̄ cæteros ſint illuſtres: ſed q̄ unus oēm ſimul laudē ſit cōplexus: ꝑter unū Nicolaū arciboldū: inueniam⁹ certe neminē. Hic publicis: hic priuatis in reb⁹: & domi: & foris ita cæteris hꝰ tempeſtatis hoib⁹ ꝑſtabat: ut nō minꝰ uenerādus colenduſq; eſſet: q̄ & diligend⁹: & amādus. Offendebat neminem ꝓderat oib⁹. Nihil ſibi ducebat potiꝰ q̄ iuſtitiā atq; pietatem: oia ad offm̄ bōi uiri oia: referebat ad deū: quo pinde ac ꝑſente & intuetē oia recte ſp & ſapient̄ tū loq̄bat̄: tū agebat: qcqd ei aut agendū: aut dicendū eſſet. Illd Pla. atq; ſtoicoꝝ nō re minus: q̄ uerbo uſurpabat nō ſibi ſoli ſe natū eſſe: ſed bōis oibus: ſed uniuerſo humāo gñi. Itaq; alioꝝ ēt cās ac litigia ea ai grauitate integritateq; pēſitabat: ac ſi eſſent ꝓpria. Hic factū ē: ut carissimus eſſet oib⁹ ꝑſtātiſſimo āt nr̄o principi ita gratꝰ & ꝓiucūdus: ut alius magis nēo. Quare in oibꝰ rebus maximis illiſq; difficilimis: q̄ in tā locupletiſſimo: & potētiſſimo principatu q̄plurimæ ac uariæ quottidie occurrūt: unū hūc Nicolaū arciboldū nō intereſſe ſolū: ſed ita ꝑſſe ſp inſtituerat: ut ſine eo nihil innocent̄: nihil ex ai ſui ſnia fieri poſſe iudicaret. Et ne ſim dicēdo lōgior: q̄ uel res ipa: uel tps: uel ꝑſens mea corpis ibecillitas poſtulat quēadmodū uniuerſa quōdā græcia in dubiis ſuis ac maxis cauſis ad Ariopogū ſe referebat: ita nō mō totū hoc pricipis nr̄i latiſſimū regnū: ſed ois ēt hæc gallia ciſalpina uniꝰ illiꝰ uiri ædes cōtinuo petebat: & aſſidue frequētabat: quo aliqd̄ inde aut cōſilii: aut auxilii iuſte pieq; aſſeq̄ret̄. Et nemo certe unq̄ inuent⁹ eſt: q qd̄ cōſiliū ille ꝓtuliſſet: nō tanq̄ a ſolone aliquo: aut ex ſacratiſſimo quodā iuſtitiæ & totius uirtutis oraculo ꝓlatū eē cenſeret. Quis igit̄ nō iure doleat: atq; ai uæhementiſſime cruciet̄ in eius uiri obitu: cuius uita ſalutī: ut ita dixerim: erat oib⁹? Quid tū faciūdū nob̄ ſit: q ea ſum⁹ nati neceſſitate: ut oibꝰ ſit: tādem moriēdū? Quicqd āt fit lege naturæ: id certe & ſi acerbū uideri ſolet ob ifirmitatē hūani generis: ꝓfecto nō mō in malis ducēdū nō ē: ſed i bōis potius. nec. n. mors ē iterit⁹: quo corpꝰ ſimul aiuſq; diſſipat̄ atq; delet̄: ſz q̄dā ſpatio ipſius ai a corpe: hoc ē imortalis naturæ a natura mortali. Interit ſane hō exterior morte: nō interior: q quo ſolutior ē: uinclis moleq; corporea: eo liberior reddit̄: eo ſui ſimilior: eoq; magis ac magis & uiget & ſapit. Qua re ſi recte uolumus rē ipſam nobiſcū aio uolutare: nō eſt nobis morte ſublatus Nicolaus arciboldus: q ex his tenebris intolerabilibuſq; ærūnis humanæ ultræ in cæleſte regnū ad ultā ſempiternā eāq; & lucidā & ꝑſpicuā oiq; gaudio abūdātē euolauit, recepit iā ꝑmia bene actæ uitæ. Fruitur in cōſpectu ipotētis Dei. Nulla re eget: nullis laboribus eſt obnoxius. Nunc lætat̄: gaudet: exultat: q id bonum tandem eſt conſecutus: quo aliud nullum neq; dici poteſt: neq; cogitari: aut fœlicius: aut beatius. Illius autem gloria & ſempiterno gaudio nos ai torqueri nō amātis eſt ſed inuidentis & ad ſuū cōmodū oī omnia referentis: quo certe nihil eſſe arbitror magis alienū ab aio ingēuo ac magno. Quāobrē ſi mihi audieritis doctori olim uſo nobiliſſimi adoleſcētes feretis æquo aio ac modice obitū Nicolai ꝑſis: qn potius opā dabitis: ut oi iduſtria atq; diligētia illiꝰ p ois ꝑſtantiæ genus q̄ ſimillimi & dicamini & ſitis. Quod una re facile uobis contingerint: ſi uirtutē paternā ſemp p oēm uitæ curſum ſeq imitariq; ſtudueritis. Id aūt eo facilius factū ē: q relictuꝫ ab eo uobis eſſe itelligitis locuple: iſſimū & honoratiſſimū ꝑimoniū: p qd̄ oēm ui ipetūq; fortūæ fitis ꝓpulſaturi. Et qd̄ inq̄ ꝑimoniū? Nū pridia ac fūdos: Et hæc ſane nō mediocriter. Sed aliud longe maius: lōge pulchriꝰ lōge diuturnius: eruditionē bonaꝝ artiū: q̄ motui: nulli fortunæ ſubiecta eſt. Nā alteꝝ uſum urbanis: alterū bellicis laudibus erudiēdū ſtuduit. Quibus utriſq; tota hūana uita: quā duplicem eē naturā cognoſcim⁹ cōtēplatiuā atq; actiuā: & cōſtat & habet̄ in laude. Nā qd ego dicā de pulcherrima ſuppellectili amicorū: quos tot uobis tantoſq; reliq t: quot eius admirabilis ac ſūma grauitas per icredibilē magnitudinē meritorū quotidie q̄diu uixit: ſibi cōciliauit: Nec. n. minor uobis cura habēda ē: ut amicorū hæreditatē non deferatis: q̄ ut reliquam rem omnem pecuniariam tueamini. Valete mediolani. ex ædibus meis. v. idus maias. Mcccclix.

¶ Franciſcus philelphus Iacobo lucenſi apoſtolico ſecretario. S.D.

FRanciſcus foſſatus uir nobilis & hūanus idēq; ſplēdidiſſimus eq̄s aurat⁹ ē mecū ſūma familiaritate cōiunct⁹: hūc ego tibi ꝓ nr̄a ſingulari bēiuolētia maiorē in modū cōmēdo. Facies tu mihi ſane rem admodū gratā: ſi curaueris: Frāciſcus meus intelligat meas apd̄ te cōmēdatiōes ſibi fuiſſe nō mediocri adiumēto. Quod ut facias: tāto ſtudio abs te peto: ut maiore alid̄ nihil poſſiz. Scio te omnia cupeſ mea cā nihilq; omiſſuꝝ: qd̄ huic uiro uel ad tē: uel ad dignitatē ꝓfuturꝝ itelligas: Quare ne tuæ pmultæ ac maxiæ occupationes tibi ipedimēto ſint: quo tardiꝰ qd̄ facto fuerit: effectū reddas te ēt atq; ēt rogo. Vale. & me ſanctiſſimo dño nr̄o q̄diligētiſſime cōmēda: Cui qd̄ nihil adhuc obſtrepueri poſt reditū meū ab urbe roma terciana febris fuit in cā: q̄ qm̄ diuina benignitate iā ſū plāe liberat⁹: qd̄ ꝑtermiſſū ē: ꝓpediē reſartiā. Gregoriū ſenēſez iurecōſultū collegā tuū bene ualere plurimū opto. Vale iterum. ex Mediolano. xi. kal. iunias. Mcccclix

¶ Franciſcus Philelphus Amareto mānello. S.D.

BIs deiceps poſteaq̄ tertiana febre ſuꝫ liberat⁹: tui ad me ierūt pulcherrimi aſparagi: qbꝰ & ſi delectat⁹ ſū plurimū: quonā ab hoie amiciſſimo miſſi eēnt: lōge me tñ magis magiſq; dlectaſſēt: ſi lras tū tuaꝝ ſuauiſſimo cōtatu uti uoluiſſēt: id qd̄ ñ ꝑſtitiſſe te niſi mihi mēoriæ occurrerent occupatiōes tuæ cū priuate: tū publicæ æquo aio haud ferrem. Erit tñ hūanitatis tuæ: ſi cū qd otii nactus fueris: aliqd mihi ſcripſeris. Vale. ex me. viii. kal. iuni. Mcccclix. ¶ F. ph. Io. Palæologo march. Mō. S.D.

NOn ſecus nos oēs q eloq̄ntiæ ſtudiū ꝑfitemur illiberalitatis accuſādi ſum⁹ ſi p lras amicos cōmendare neglexerius: q̄ uos pricipes: dū uiros fālliaris ac bēiuolos iuuare pecunia detrectatis: in quam uitii labē ne ipe iciderē apd̄ te: q ſoles unus oium eē liberaliſſimus: nō potui tibi ñ cōmendatū ſa-

cere Demetriũ palæologũ istũc tuæ excellẽtiæ reddidit meas lfas. Est.n. uir nobilis & modest⁹: idẽq; plane dignus: cui in tãta sua calamitate opẽ feras pbenigne: ut iis oibus cõsuesti: quos ex reliqs illi⁹ cõstãtinopolitani naufragii fortũa fuauit. Ego de hois dignitate uerbũ ideo nullũ facio: q; secũ ipse locupletissimum testimoniũ affert. Reliquũ ẽ ut bonæ ualitudini opã des q̃diligẽtissimã: quo sua hũanitate q̃diutissime uti possimus. Vale. ex Me. iiii. nonas iunias. Mcccclix. ¶ Frã. phi. Xenophonti filio. S.D.

QVod tibi ãte aq̃ istuc eẽs pfecturus: cõsiliũ dedi: idq; ut faceres iussi: idẽ repetã p lfas istituisti medicinæ opã dare: qd eius rei nõ mõ nõ rephẽdo: sed uæhemẽter laudo: q̃doqdez & medicina post magicã atq; poeticã ẽ oium laudatissimaꝝ artiũ uetustissima eaq; hũano generi admodũ necessaria: & tu ad istiusmõi sciẽtiã uideris natura iclynat⁹. Vnũ ãt mõeo ac uolo: ne te añ ad medicie studiũ, cõferas q dialecticẽ ac physicẽ oẽm: itẽq; mathẽaticas disciplias: q̃diligẽtissime didiscẽris. Quib⁹ qdẽ ipsis istudiis: qb⁹ pceptorib⁹ uti debeas: id qd te ẽt corã mõui: cõsule hoiem mihi amicissimũ eruditissimũq; philosophũ ac medicũ ioãnẽ marianũ: quo ẽt aliqñ doctore usus es. Noui.n. hoium cõsuetudinẽ i istiusmõi scolis: qtã circucurſatio sit: q̃tæ amicoꝝ pces ad auditores allictẽdos. Itaq; uolo te nõ bẽiuolis hac in re: sed tibi ipsi mihiq; inseruire. Paucis tenes sniam meã. De re pecuniaria ita curabo: si intellexero te a monitis iussisq; pfnis nũq̃ recessisse. Vale. ex me. viii. idus iunias. Mcccclix ¶ Frã. phi. Othoni carreto. S.D.

QVm tuis istis binas a me lfas uerib⁹ accepisti. quaꝝ alteræ dant ad põtificẽ Piũ: alteræ ad Bessarionẽ meũ cardinalẽ Nicænũ. Vtrasq; tũ ut ipsi cardinali q̃primuz reddas ueli. ignosce breuitati epistolæ meæ tuarũq; longitudinez lfaꝝ ut obliuiscaris rogo: Vale. ex mediolano idibus iuniis. Mcccclix. ¶ Franciscus Philelphus Xenophonti filio. S.D.

EDi famulo quẽ misisti pecunias: quas petebas: ñ eas fortasse quas expectabas: sed quæ mihi p id tẽporis se obtulerãt. Nosti.n. mores meos. Nũq̃ diutius apud me nũmi hospitari cõsuerũt. Tu in cũbe in id studioꝝ genus: qd es aggressus. Id ãt eo debes facere libentius: q; nõ temere sed cõsulto ad eã te laudẽ cõtulisti: Itaq; facito: ne frustra sit diuturna tua cogitatio & deliberatio diligens. Vale. ex Medio. idib⁹. Mcccclix. ¶ Frã. phi. Bessarioni cardinali Nicæno. S.D.

EDi pximis ad te dieb⁹ pf clæmentissime & lfas unas & cũ iis carmen sapphicũ & adonicũ: ut intelligeres id qd tibi eẽ debet pmultis argumẽtis exploratissimũ: apd me nihil eẽ antiqus: nihil uerabilius tuo noie. Nũc uero cũ mecũ aio repeterẽ: q̃ta i me hũanitate benignitateq; uisus ẽ Reuerẽdissimus pf Prosper colũna diaconus cardinalis: dignus sane uisus ẽt: quẽ aliquo ueluti munusculo reuiserẽ. Itaq; cũ aliud nihil p id tpis oportuni⁹ mihi occurreret: meos carminũ libros iccirco ad eũ dedi: ut breui aliq̃ saltẽ cõiectura cognosceret se nequaq̃ i hoie oio igrato suũ beneficiũ collocasse. Quaꝰ tuã mãsuetudinẽ uæhemẽter rogo: ut hosce ei libros p tuã aliquẽ nũciũ reddendos cures. Vale. ex Medio. Kalẽ. Iuliis. Mcccclix. ¶ Franciscus philelph⁹ Prospero Columnæ diacono cardinali. S.D.

VM ad pximũ mẽsem Ianuariã uenisse Romã salutãdi sũmi põtificis Pii gfa: tu mihi pr̃ reuerẽdissime singularẽ bẽiuolentiã oñdisti: nihilq; ẽ abste ptermissũ: qd ad me sũmope ornãdũ pertineret. Itaq; dici uix posset: q̃to me bñficio existimẽ amplitudini tuæ obstrictũ esse. Vt igit aliquo ai grati iudicio cognosceres q̃ti factã bẽigninitatẽ tuã: misi tibi dono meos carminũ libros igẽii munusculũ nõ fortũæ. Siqd mihi p hoc tpis se pulchrius obtulisset: id lõge libẽtius ad te dedissez. Veꝝ tu ut es aio pmagno & liberali: nõ tã rẽ ipsã: q̃ exigua ẽt: q̃ donãtis uolũtatẽ pẽsitabis. Vale. ex mediolano Cal. Iuliis Mcccclix ¶ Franciscus philelphus Nicolao canali iuriscõsulto equiti aurato ac bryſianoꝝ pfecto. S.D.

VãTi ego semp fecerim ac faciã florẽtissimum uenetoꝝ senatũ & si ipse optius testis es: uoluti tñ ut ẽt aliquo meo carmine id cæteris oibus eẽt cognitũ: Itaq; uideas: uolo: q̃ ad iclytũ ducẽ ufum Paschalẽ malippæriũ dieb⁹ pximis cecini. Ea uero si pspicue itellexero ufo pricipi reliqsq; patriciis grata extitisse: reddar deiceps quoq; ad scribendũ alacrior. Vale. ex me. v. idus iulias. Mcccclix.

¶ Franciscus philelphus Aloysio burræ philosopho ac medico. S.D.

VI amicoꝝ i se officia euentu potiusq̃ rõe: & cõsilio metiũt: nõ possũ eos nõ rerũ iperitos iudicare: Nã cũ nullũ aial: ut philosophis placet: agere dicamus pter hoiem eũ: In quo pfectus isit rõnis usus: ob idq; & mulieres: & pueri æq̃ atq; mentecapti huiuscemõi excellẽtiæ iopes esse existimẽt: qcqd secũdũ rationẽ & cõsulto agit: recte agit: ẽt si casu aliquo aut fortũæ uitio ad effectũ suuz pduci neqat. Itaq; ego me tibi mi Aloysi debere plurimũ fateor: qppe quẽ itelligã nihil oio pætermisisse. qd mea putauerit interesse. Quare tuũ fuerit oib⁹ i rebus ita me uti: ut iis soles: quos habes amicissimos. Nihil.n. possit accidere neq; paruũ: neq; magnũ: qd nõ sim tua cã q̃studiosissime susceptur⁹. Vale. ex medi. xi. Cal. septembres. Mcccclix. ¶ Franciscus philelphus Phœbo capellæ. S.D.

VAe ad te scripsit magnificus uir patricius clarissimusq; philosophus: atq; iurisc̃osultus nicola⁹ canalis orator uf de græcis libris illis uænalibus: ea ut q̃diligẽtissime cures: tãto abs te peto studio: ut maiore aliud nihil. Solebas tu pegregiã quãdã humanitatẽ benignitatẽq; præ te ferre. Nunc nescio quo mõ elatiorẽ aio factus es minusq; liberalis. Nũ fortasse simul cũ rei elatione aius quoq; elatior est redditus & auarus? At malim te pauperẽ bonũ: q̃ malũ diutẽ. uale. ex me. xvii. Cal. nouẽbres. Mcccclix.

¶ Franciscus philelphus nicolao uaroni. S.D.

SCio te nõ mirari: qd tãdiu nihil ad te scripserim: idq; nõ tã ex occupatiõibus meis: qbus publice priuatiq; obruor: q̃ ex nimio tuo otio: cui q̃tũ uidere uideor libẽter deditus mihi sæpenũero frequẽtissimis meis lfis iuitatus nõ toco solũ: sed ẽt serio nũq̃ es respõdere solitus. At nũc cũ tua opa utilitatis esse uisus: es admonẽdus nec otio te apud me excusatũ iri: ubi nihil respõderis: nec ob meas mihi ullas

occupatiões i ghoſcèndũ:ſi de tuo officio q̃cq̃ dubitaro. Quid eſt igit̃ qđ abs te uelim: nempe hoc tpe aliud nihil:niſi ut uir̃ clariſſimũ Lodouicũ caſellã adeas meis uerbis eũq; roges:ut q̃ mea cã ẽ curatur⁹: ea q̃to maturius poteſt:pducat ad calcẽ:Nã ſp i ſtadio tps terere laborioſũ eſt: & min⁹ laudis parit. Nec aliud terentianũ obliuiſcat. Si nõ põt fieri.qđ uis:id uelis qđ poſſis. Plura quotidie ab eo petimus: ſed qđ dat accipimus eiq; gſam uel referimus uel agimus ſi minus q̃ debem⁹ ſaltẽ q̃ poſſum⁹. Tu interi uale ac reſpõde: ſi nõ oio es ocioſus. Vale.ex Me.xvii.Kal.no.Mcccclix. ¶Frã.phi.Lodouico caſellæ.S.D.

Vm indies magis magiſq; tuas lſras expectarem:meq; mora ipſa ꝑpe cõficeret:uiſus es admonẽdus:ne patiaris diuti⁹ me pẽdere. Nã ambiguo aio uix ẽ moleſtius q̃q̃. Et q̃q̃ mihi ambigẽdũ uidebat nihil:tñ lõgior tua taciturnitas q̃dã p̃ ſe ferebat ſollicitudinẽ:q̃ ut me leues q̃primũ:te ẽt atq; ẽt rogo:id ſi feceris tãto me tibi beneficio reddes obſtrictũ:ut ad ſũmũ nihil ſit acceſſurũ. Et qđ poſſis intelligo:& q̃to me amore ꝓſequeris:nõ ſum neſcius. Vale.ex Mediolano.xvii.Kal.nouẽ.Mcccclix.

¶Franciſcus philelphus Pio ſecundo pontifici maximo.S.D.

Beunti mihi nup ex urbe Mantua:quo una cũ pricipe meo Frãciſco Sphortiados ad diẽ a tua ſanctitate cõſtitutũ:ob orãdi officiũ uenerãtrenũciauit Gregorius lollius tuo noie ad paucos uſq; dies ſe mihi ſignificaturũ p lſras:q̃ potiſſimũ rẽ tibi eẽm gratificaturus. Expectaui igit̃ pmagno cu; deſyderio ac itẽ expecto qđ mihi tuſſurus ſit: Atq; nihil ꝓfecto neq; optatius mihi nec iucũdi⁹ cõtingere poſſit:q̃ aliqđ mihi argumentũ oblatũ iri:quo meã erga te fidẽ atq; pietatẽ liquido dilucideq; pſpicias. Itaq; tuã beatitudinem & oro obſecro maiorem in modũ:ut qđ oium maxime ſim factur⁹:me iubeas q̃primũ certiorem fieri. Scis.n.nihil eẽ nobis p̃cioſius peculiũ tpe qđ ſemel amiſſũ nulla rõne põt recupari. Et hac re ſatis Venit ad ſanctitatẽ tuã Lãpugninus biragus uir cũ doctus ac modeſtus in primis:tũ uetere mecũ familiaritate benuolẽtiaq; cõiũctus. Et eſt is ſane dignus:quem hẽas in illoq; hoium numero atq; ordine: q tibi ſunt cariſſimi: Nã ad eruditiõis ac generis ſplendorem accedit reꝫ plurimaq; atq; maximaq; uſus:quo is ad obſequia ꝓſtãtiſſimi illius & ſapiẽtiſſimi pricipis Philippi mariæ diu multũq; uerſatus nõ mediocrẽ laudem reportauit: Nã qđ loq̃r de fide & inocẽtia Lãpugnini:q̃ tãta ſp ẽ hita:q̃ta in uiro optimo eẽ maior nõ poſſit? Quaſi in reb⁹ gerendis hui⁹ uiri ſtrenuitate:& ꝓbitate uti uolueris. nihil erit amplius:qđ requiras: Præterea utcũq; de te decreueris:beneficiũ in me collatũ nõ mediocri tibi laudi atq; gloriæ eſt futurũ. Nec nonus aut in quilinus aduenit in romanã curiã Lãpugninus:qppe qui Nicolao Quinto pontifici maximo diſertiſſimoq; hominũ optimorũq; uiroq;:ut noſti:ſtudioſiſſimo & familiariſſimus:& cariſſimus fuit. Habet aũt idẽ Lãpugninus meus duo egregia opa ex græco in latinũ cõuerſa eloquiũ:q̃ tuo ſplẽdidiſſimo nomini dedicaſſe inſtituit. Habet etiã uir prudentiſſimus aliud quiddã:quod tibi puto non ingratum fore. itaq; multis rationibus futurum ſpero:idq; uæhementer opto:ut nõ fruſtra uir huiuſmodi ad ſanctitatẽ tuã uenire uideat. Quod aũt meũ eſt:ego te pſ beatiſſime quib⁹ poſſum precibus etiã rogo:atq; obteſtor:ut qm̃ docti ab Apollıne ſeruandi amplectendiq; ſunt:tu qui es totius ſapientiæ & bonitatis numen in terris: ita excipias hũc uirum ut oẽs intelligant meã cõmendationem nõ uulgarẽ fuiſſe apd tuã beatitudinez:cui me q̃deuotiſſime commendo. Vale diu ac fœliciter.ex Mediolano.xvi.Kal.nouembres.Mcccclix.

¶Franciſcus philelphus Gregorio lollio iureconſulto & apoſtolico ſecretario.S.D.

Væ ad põtificem maximũ de Lãpugnino birago ab me ſcripta ſunt:ut ea q̃diligentiſſime cures: te ꝓ mutua nſa beniuolentia ẽt atq; ẽt rogo:breue ãt illd qđ uocãt:ad mediolanenſem archiepiſcopũ ꝓffe Gaſparino:ut q̃primũ abſoluas:atq; ad me des:tãtope abs te peto: ut maiore petere nihil poſſim. Vale q̃fœliciſſime una cũ diſerriſſimo Iacobo lucẽſi collega tuo ex mediolano.xvi. kal.nouẽ. Mcccclix. ¶Franciſcus philelphus Aloyſio burtæ pñio ac medico.S.D.

Xiſtimo te ex aliis nõnullis accepiſſe q̃ me honorifice in publico chriſtianoꝝ oium pricipũ ac regũ cœtu ꝓ Frãciſco Sphortia duce nſo habentem oſonẽ excepit põtifex maxius Pius ſcdus. Itaq; hac de re nihil ad te ſcribo. Habes.n. ciues tuos eoſq; primarios:q ꝑſentes corãq; fuerũt. Quod aũt abs te uæhementer peto:itelliges poſtea:id qđ ne negligas:te rogo atq; oro plurimũ. Vale.ex Mediolano.xv.kal.nouembres. Mcccclix ¶Franciſcus Philelphus Gregorio Typhernio.S.D.

Vã ego rem tuã apd pricipem neq; neglexerim neq; negligã:ex Cicchi lſris ad me poteris intelligere. Priceps ad biduũ hic futurus dicit. Bono ſis aio uolo. Cognoſces.n.eũ me in te fuiſſe:q eſſe debeo:hoc eſt amantiſſimum & cupidiſſimum tui. Vale.ex Mediolano.xii.Kal.nouẽ. Mcccclix.

¶Franciſcus philelphus Ioanni petro eutychio.S.D.

Ognoui ex binis lſris tuis te nihil eoꝝ neglexiſſe:quæ abeũti mihi corã ipe recepas. Itaq; laudo officiũ tuũ:tũ ſingularem erga me beniuolentiam:q nihil eoꝝ ꝓtermittas:q̃ mihi grata fore cenſueris. Maximũ feret ad te xenophõ filius:& id qdẽ ad ꝓximũ natalẽ chriſtianũ. Fieri ex te certior cupio:& qđ legati frãcoꝝ regis publice expoſuerint:& ad qđ tpis hituri exiſtimẽt: Prætetea ſi qđ aliud noui ſit:qđ dignũ putes auditu. Vale cũ parẽtib⁹ & uniuerſa domo.ex mediola.vi.Kal.decẽ.Mcccclix.

¶Frãciſcus philelphus Nicolao canali equiti aurato ac iureconſulto.S.D.

Eri dedi ad te lſras:& cũ iis carmen ad ueſtr̃ pricipẽ:q̃ qdem oia tibi reddita eſſe non dubito. Reliquũ ẽ cures:ut itelligã q̃ gratũ ſit ſtudiũ noſtr̃ cũ tibi ſapientiſſimo atq; ſũmo uiro: tũ pficiis cæteris in primiſq; ipſi principi:quẽ audio aio eſſe ingenti & pbenigno. Nã ſi aiaduertero grata eẽ quæ facimus:alacrior reddar impoſterꝫ. Tibi.n.iãpridẽ noui mea oia uoluptati eſſe. Itaq; libentius cõmentari tecũ ſoleo:& æquæ de tuis laudib⁹ loqui bene ac ſentire. Vale.ex Mediolano.pridie nonas decem. Mcccclix. ¶Franciſcus philelphus Ioanni petro eutychio.S.D.

CVm proximis lr̃is quas sexto Cal. decẽbres ad te dedi erat ẽt epistola ad aglelensem cardinalẽ: quã ei puto reddidisse te. Reliquũ est: cures: ut is ad ea respõdeat: q̃ ab me scripta sunt. Præterea quas in p̃sentia lr̃as accipis ad principẽ tuũ: & redde isti q̃ diligẽtissime: & ut q̃primũ aliqd respõ deat: negligas uelim. Vale. ex Mediolano. iiii. idus decembres. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus Agapeto romano iurecõsulto & apostolico referẽdario. S.D.

SEcretarius mutinẽsis epi cũ p̃ximis dieb⁹ istinc Mediolanũ reuertisset: ne noie tuo saluere plurimũ iussit: addiditq; id qd̃ mihi notissimũ erat: q̃ta me q̃q; mirabili pseq̃tis bẽuolẽtia. Vtrũq; cer te pgratũ fuit: sed illd̃ multo & grati⁹: & iucũdi⁹: qd̃ oẽs norint nos mutua caritate cõiũctos esse itaq; hẽo tibi gr̃as: qd̃ das opã: ut p te itelligãt oẽs amicitiã nr̃am ñ eẽ uulgarẽ. Idq; tu sedulo faci as: te ẽt atq; ẽt rogo. Et qm̃ uel græcoꝝ uetere puerbio q̃ amicoꝝ sũt: cõia eẽ debent: ioãnẽ petrũ eutychiu⁹ pbaris morib⁹ adolescẽtẽ & eũdẽ doctũ ac disertũ mirifice diligo: qtẽ ẽt æq̃ diligi abs te uolo. Scio. n. q̃ te ue hemẽter obseruat. Quare qbuscũq; in reb⁹ poteris: cura: is intelligat se tibi mea ẽt gr̃a eẽ carissimũ. Nam au dio eũ carmẽ cõposuisse nescio qd̃ in laudẽ Pii põtificis maximi. Fauẽdũ ẽ istiusmõi ætati q̃ tãq̃ lydus equ⁹ hortatus in cãpo alacriore cursu nitat̃ ad laudẽ. Tu me sanctissimo dño nr̃o unice cõmẽda. Clarissimũ iure cõsultũ & apostolicũ secretariũ Gregoriũ lolliũ ut meis uerbis plurima salute impartias: cupio: ab eodẽq; cõ tẽdas: ut q̃ se dixit ad me ppediẽ scripturũ: ne diutius remoret. Vale. Ex medio. pridie idus decẽ. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus Ioanni petro eutychio. S.D.

ET lr̃as q̃s misisti: ois accepi: & tua sũ diligẽtia mirifice delectat⁹. Ad hũanissimũ Agapetũ nr̃m ita scripsi: ut te uelle intelligebã. Cardinalis aglelensis lr̃as iccirco Lazaro arretino nõdũ reddidi: qd̃ hinc aberat pfect⁹: nescio quo. dicebat̃ aũt ad quatriduũ redditurus. itaq; nihil est: q̃d interea tpis scribã ad patriarchen: Nã rerũ otium sũ incert⁹. Cũ itellexero nomẽ picẽtis isti⁹ mei dabo ad eũ lr̃as. id. n. ne q; tu mihi declarasti: neq; ex allo cognoscere potui. Veli; tñ: eũ saluere iubeas meo noie: Rogesq; ut uel ma terno sermõe: ut aiũt: in cõmẽtariũ tedigat: q̃ putat magnaio & munificẽtissimo illi põtifici eẽ auditu iucũdis sima: Nã q̃tũ Sphortiados carmini licet inseref: id ego neq; oblit⁹ sum in hãc diẽ: neq; in posterũ obliuiscar. Vale. ex Medio: Idibus decẽ. Mcccclx. ¶ Franciscus philelph⁹ Gabrieli condulmario. S.D.

EOãnes petr⁹ eutychius fecit me suis lr̃is certiorẽ: q̃ta bẽuolẽtia me cõplecteris: qdq; nihil omittis qd̃ meis uel cõmodis: uel honorib⁹ cõductuꝝ putes. itaq; iure hẽo tibi gr̃as: qd̃ nullo a me puoca tus offõ ultro uolueris de me q̃ optie mereri. Ego aũt opã dabo: ne uidear erga te mutua charita te inferior tuis meritis. igit̃ in te si tũ ẽ: ut oib⁹ in reb⁹ me utaris p arbitrio tuo. Vale. ex Mediola. xi. Cal. ianuarias. Mcccclx. ¶ Frã. phi. Ioanni francisco gonzagæ protonotario. S.P.D.

MEũ quoddã negociũ ioãnes petrus eutychius meo nomine tibi referet: cui ut adsis ac faueas: te ẽt atq; etiam rogo: hoc mihi gratius hoc tẽpore faceꝛ nihil potes. Itaq; hac in re uelim mihi liquido ostendas: quantum apud te ualeam. Non. n. ignoras: q̃ te uæhementer obseruo. Vale. & me illu stribus parentibus tuis commenda plurimũ. Ex Mediolão. xi. kal. ianuarias. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus Lodouico cardinali aquileiensi. S.P.D.

NOn mediocre mihi documẽtũ pbuisti pr̃ clæmẽtissime tuæ erga me uel benignitatis: uel caritatis Itaq; hẽo tibi gr̃as q̃s debeo maximas: q̃s ipsas ẽt puto breui me tibi uel iudicio tuo relaturũ si mi nus uberes. alacris tamẽ ac tibi nõ iniucũdas: Nã q̃ reliq̃ sũt: Gabriel secretarius tu⁹ uir doctus ac disertus tibi uerbis meis coram exponet: Quæ si abs te pbatum fr̃i cognoro: tã o beneficio me afficies: ut ni hil ad cumulum possit accedere. Vale. Ex Mediolano. xi. Kal. ianuarias. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus Antonio bechariæ. S.D.

Enophon fili⁹ quæ tibi referet uerbis meis: a me lussus relatur⁹ est. Itaq; nõ sec⁹ omnia accipe: ac p
x fice: q̃ si me corã loquentem audires. Hoc & p offõ feceris: & p amicitiæ nr̃æ lege. Cũ ex urbe Man tua decederem: Essemq; in itinere: mihi inter eqtãdũ renũciatũ ẽ amplissimũ põtificẽ Veronensem Hermolaũ barbarũ illic agere dies iam complusculos. Itaq; non potui non moleste ferre: quod ea de re nihil antea didicisse: Nã p ea q̃ mihi & cũ eius pr̃e Zacharia & cũ patruo frãcisco uiris grauissimis: & optie de me meritis uetus ac sũma fuerat amicitia: p q̃ diligẽtissime eũ salutatũ adisse. Q d̃ q̃m fem̃ nõ ẽ: tu ueli me apud el⁹ dignationẽ q̃diligẽtissime purges: addasq; gratissimũ mihi facturũ sese: si oones duas q̃s i poetas lusit: q̃ primũ ad me dederit. Nõ. n. mediocriter eius igẽio eloquẽtiaq; delector: Nã legi eas ita corruptas librarii ui tio: ut uoluptatẽ quã ex illaꝝ lectione cœpisse nõ mediocrẽ: magna ex pte diminuerint. Vale. ex Medio. vi. kal. ianuarias. Mcccclx. ¶ Frã. phi. Gregorio lollio iureconsulto & apostolico secretario. S.D.

QVanq̃ sciebã uel nulla mea cõmẽdatiõe meos ois eẽ tibi cõmẽdatissimos: tñ ut Marii filii hõestis simæ uolũtati morẽ gererẽ: ita eũ tibi cõmẽdo: ut ne me qdẽ ipsũ neq; diligẽti⁹. nec ex aio magis possim. Quod eo facio libẽtius: qa tibi audeo affirmare talẽ eẽ mariũ: quem tua singulari beniuo lentia dignũ sis iudicaturus. Cætera tu ex ipso cognosces. Ego nõ desino expectare qd̃ a me ppe diẽ te pscriptuꝝ affirmabas. Id ãt in hãc diẽ nõ feciss̃e te plurimũ miror. Vale. ex Me. vi. Kal. ianu. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus Bessarioni cardinali nicæno. S.D.

CVm Io. marius filius Mantuam peteret pii pontificis maximi & salutãdi & adorãdi gr̃a: lussi ut ol um primum tuã ãplitudinẽ adiret: cui mẽtẽ suã oẽm alumq; exponeret. Itaq; rogo te: ut oibus in rebus ita eũ cõmẽdatũ hẽas: ut illos soles: quos uel ipos: uel ipis natos carissimos habes: Hac una re mihi uix qcq̃ grati⁹ potes facere hoc tpe. Vale pr̃ clæmentissime. ex Mediola. vi. Kal. ianuarias. Mcccclx.

¶ Franciscus philelppus Agapeto Romano iureconsulto & apostolico referendario. S.D.

MEnit istuc Marius filius iuuenis ut uidere poteris & modestus: & doctus. Causam accessiõis suæ ip se tibi coram declarabit. Quibuscũq; in reb⁹ poteris: te rogo ita ei adsis: ut me tuis iis uelles: quos maxime diligis: habeſq; carissimos. Vale. ex mediolano. vi. Kal. ianuarias. Mcccclix.

¶ Franciscus Philelphus Nicolao canali iureconsulto: & egti aurato. S.D.

VI tabellarius diebus superioribus meas lfas tibi reddidit: ac itẽ has tibi ẽ redditur⁹: renũciauit mihi iccirco te sibi nullã dedisse ad me epistolã: qm̃ eam alteri nescio cui antea cõmẽdasses. Ego aũt qđ scripseris nescio. unũ scio me uæhemẽter cupe tuas lfas: qppe q nullas accepim. Quaſ si meo in pſentia desyderio more gesseris: habebo tibi nõ mediocrẽ gſam. Vale. ex medi. v. idus ianuarias. Mcccclx. ¶ Frã. phi. Albertho zancario enochi filio. S.D.

VEreris mi Alberte & id quidẽ nõ oio iniuria: qđ nihil i hanc diẽ ad lfas tuas tibi rñderim: q̃s bis & iterũ me dederas. Par. n. fuerat: ne ea te uoluplate fraudarẽ: q̃ p mutua nfa bẽiuolẽtia ex oibus meis scriptis capere soles non mediocrẽ. Sed quid i cã fuerit: paucis accipe. Memini quandoq; solere te religiosis quibusdã tuis adeo delectaris: ut aliã oẽm urbanitatis cõsuetudinẽ uel cõtẽnas: uel negligas Id ãt & si minime repræhẽdendũ existimo: quippe q res diuinas hũanis rebus oibus lõge ducã anteponẽdas tñ ita oẽ cõtẽplatiõis studiũ: qđ i pſpicietia ueritatis positũ ẽ: laudãdũ arbitror: ut nulla fiat actiõi iniuria: nam si nullũ aial agere a uiris saptẽtib⁹ dicit̃ praeter hoiem eũ: qui pfecta utatur rõne: certe nisi malimus aut mulieres: aut pueri: aut iis ẽt iferiores eẽ q̃ uirt: ab actiõe abduci nõ possumus pſerti ea: q̃ pprie ac uero dr̃ actio & laudat̃ ab oibus. Quis. n. ignorat tãtũ eẽ splẽdorẽ magnitudinẽq; uirtutis: ut ẽt improbis admirabilis sit: itaq; nõ indocte Cicero nr̃ oẽm uirtutis laudẽ actiõe illustrari cẽsuit. Quæ igit̃ me causa retardarit: ut seri⁹ tibi respõderim: uides. Nunc aũt qa te urbaniorẽ factũ aiaduerto: facilliorẽ me uidebis. Nõ. n. me iucundissimi sales tui quibus facetissime i lfis usus es: mediocriter delectarũt. Accedũt elegantes illæ tuæ laudatiões: q bus es usus in nostrũ splẽdidissimũ equitẽ auratũ Galeaciũ marescoptũ ob pulcherrima illa munuscula: q̃ ab eo missa significasti præstantissimo munificẽtissimoq; duci Borsio. Oia pulchræ facta. Sed nihil mea snia pulchrius: q̃ qđ ethrusco carmie aptissime simul & ppolite Galeacius meus capreã illã nõ mitẽ solũ & manſuetã: sed & prudẽtẽ & disertã locutã facit apud egregiũ illũ principẽ. Quod ãt mihi gratias agis de Iheronimo nostro: non possũ te nõ mirari: qđ ea i me laudes: q̃ sine magno facinore negligere nõ potuissem. An es oblitus q̃ amicoꝝ sunt: ea cõmunia duci oportere. Ego Iheronymum æq̃ diligo ac filiũ: nõ solũ qa tuus ẽ filius: sed ẽt quia talis est. Itaq; esto bono aio. Non minus oibus ei in rebus defuturus sũ: q̃ uel mario uel xenophonti: iis nunc abest cum franchino comite ad lacũ uerbanũ. Quottidie expectanr̃: Cũ redierint. utriq; litteras tuas reddã. Vale cum uniuersa domo. ex Mediolano pridie idus ianuarias. Mcccclx.

¶ Franciscus philelph⁹ Theodoro gazæ. S.D.

NOn mediocri afficior desiderio audiẽdi tui. Posteaq̃ uisendi facultas ẽ itercepta. Itaq; facis tu qdẽ iniuriã: q toties græce supiore tpe puocat⁹ a me lfis: nũq̃ respõderis ne dũ uersu: sed ne pſa quidẽ cũ i utroq; dictiõis genere excellẽtissimus sis: idẽ ãt nũc ne latine facias: rogo. Sũt hic nõnulli pet docti i phia uirt ac iidẽ medici: q quoniã græce nesciũt uidere cupiũt lectitareq; latinæ illa Aristotelis pblemata: q̃ annis supioribus i latinũ cõuertisti eloqũ. Quare mihi rẽ gratã facturus es: si licebit p te mihi hoibus & amicis: & eruditis gratificari. Aut igr̃ tuũ istiusmõi pblematũ codicẽ ad excribẽdũ mitte redditurꝝ ad te q̃ primũ: aut eũ istic excribi cura mercedemq; librarii per litteras nobis significato: & aduolabit ad te. Id ut ppediem effectum cures: te ẽt atq; etiam rogo. Præterea me cupio facias certiorẽ: quo in statu sint res tuæ quas fortunatum iri uæhementer opto. Vale. Ex Mediolano pridie. Idus ianuarias. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus Pio secundo pontifici maximo. S.D.

VM nulla te laude aiaduerteri delectari pr̃ beatissime ptẽ eã: q̃ & uera sit & pmodesta: ego cui nihil ẽ illustrius: nihil pclarius splẽdidissimo noie tuo: uolui ex ipso te intelligere: q̃ sim eius rei diligens obseruatur: Itaq; pricipiũ undecimi Sphortiados libri iccirco ad te dedi: ut uideres eã ofonẽ: q̃ te usũ facio. cũ orator es missus a Frederico cæsare ad Mediolanẽſeꝝ populũ: quo se is tpe i libertatẽ hoc i attrocissimã teterrimãq; tyrãnida uẽdicarat: Nã ea in re orator eẽ uolui: nõ poeta. Nullis. n. fuguratiõib⁹ sũ usus. Rẽ ita exposui: ut gesta ẽ: neq; i aliã spẽm cõuertẽdo traduxi. Siqd ãt ẽ a me ptermissũ: tuæ mansuetudinis benignitatisq; fuerit. q ueritate unus oium delectaris: me facere certiorẽ. Vale pr̃ beatissime. & me commendatũ habe. Ex Mediolano Idibus Ianuariis. ¶ Franciscus philelphus Bernardo iustiniano. S.D.

NEscio qd aliud mihi potuisset gratius renũciari: q̃ qđ hoc die ex Ioãne Varisino cognoui. Is. n. interrogãti mihi redisseſne adhuc ex illa regia legatiõe: & reuertisse te rñdit: & tibi cẽ q̃ optie. Qui q dẽ nũcius eo mihi iucũdior fuit: qđ Venetus qſpiã: ut ille de se affirmabat. & cui supi malefaciant aliter de te mihi respõderat. Ingẽtis igr̃ grates hẽo imortali deo: qđ te mihi seruat icolumẽ. Ioanni aũt Varisino gras quoq; debeo nõ uulgaris: q me tãta sollicitudie liberarit: & icredibili ai lætitia affecerit. Nã qđ mihi potuisset iucũdius cõtingere: q̃ q̃ certior factus sum te hfe q̃optime: cuius etiã memoria recreabar. Reliquũ ẽ ut ueterẽ nr̃am sũmãq; amicitiã mutuis tũ officiis: tũ etiam litteris foueamus: & ei aliqd i dies cum opus fuerit addamus in cumulum. Vale. ex Mediolano. xiii. Kal. februarias. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus equiti aurato ac iureconsulto Nicolao canali. S.D.

VOd ad q̃ntũ idus ianuarias tibi scripsi: idẽ i pſentia itelligas uolo: me nullas in hãc diẽ abs te lfas accepisse: q̃s ita desydero: ut quix aliđ qcq̃ magis. Quo qdẽ me desiderio si q̃primũ leuaueris: hẽbo tibi gras immortalis. Vale. ex Me. ix. kal. februa. Mcccclx. ¶ Frã. phi. Xenophõti filio. S.D.

CCepi tuas lfas: q̃s ad. x. kal. febru. dederas ex ferraria. munificẽtiã Ducis Bor. nihil ẽ: qđ admirer Facit. n. ex cõsuetudie sua & p singulari sua in nos dilectiõe. Profectionẽ ad uenetos non possum

non probare. Nã soli Veneti mihi uisi sunt hac tempestate in italia: q uirtutẽ colant. Relq̃ uel ciuitates: uel pricipatus stationes sunt: nõ portus. De me uolo meo nomie uerbũ nullũ facias. Præterea te ac itẽ marium moneo atq; hortor: & p iure pfno ufm utriq; iubeo: neqd agatis temere: neqd isolẽter. Si modestia uolueri tis & grauitate uti: getissima istic uobis: & cõmodissima sedes parata ẽt: eaq; ppetua. Marchesiũ meũ bene ua lere opto. Facme q̃primum certiorẽ de uestra re omni. Vale. ex Mediolano: iii. Kal. Februarias. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus petro perleoni. S. D.

LEonardũ griphũ modestũ adolescẽtẽ: & musarũ in primis studiosũ æq̃ diligo ac si esset filius. Is'a marchesio nfo uiro pstãti & phũano accersit? Venetias uenit: tũ ut hoi amicissimo atq; optio mo rẽ gereret: tũ ẽt ut urbẽ florẽtissimã corã ac psens intueret. Hũc ego hortat? sum: q̃diu istic futu rus ẽ: te quottidie aditet. Is a nobis institutus non latine mõ ppulchre callet: sed græce ẽt cœpit. Itaq; rem mi hi pergratam facturus es: si meo Leonardo plane ostenderis tibi mea omnia esse carissima. Vale cum pudi cissima uxore: & tuis omnibus. Ex Mediolano. iii. Kal. Februarias. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus Lodouico gonzagæ Mantuæ marchioni. S. D.

GOnsuesti pæpe Lodouicæ princeps eos poetas nõ mediocriter laudare: qui ita res uero gestas si guratiõibus qbusdã effingerent: ut a ueritate nusq̃ discenderent. Qua tua graui sapiẽtiq; snia q̃ ego fuerim delectatus: ex iis poteris nõ obscure aiaduerterẽ: q̃ in octauo Sphortiados nr̃æ libro nõ uere minus q̃ breuiter pcurrimus. Itaq; si res tuas pclaras & magnas aridas sum, quadã & pertenui oratio ne cõplexus: teipsum accusa: q in audiẽdo de tuis laudibus perdifficilis esse soleas. Vale. Et me ut facis: tama Ex Mediolano. Kal. februariis. Mcccclx. ¶ Franciscus Philelphus Othoni Carreto iurecõsulto. S. D.

AVdiui nunc ex hoie amicissimo eo te die meas litteras Pio pontifici maximo reddidisse in naui quo ex urbe Mantua decessisset. Quare sum miratus nihil abs te mihi litterarum in hanc diem redditũ esse. Itaq; rogo te: ut me q̃primũ facias certiorẽ: qũo res habuerit: & quid ille respõderit. Hoc erit mihi uæhementer gratum. Vale. Ex Mediolano. iii. nonas februarias. Mcccclx.

¶ Franciscus Philelphus mario filio. S. D.

LEctaui litteras tuas: quas ad. xviii. Cal. februarias ex mãtua ad me dederas. Nã eæ ad quartum idus februarias mihi fũt redditæ. Intellexi cõsiliũ tuũ oẽ: qđ nõ possum nõ pbare. Reliquũ ẽ: ut me facias q̃primũ certiorẽ: & qd egeris: & qd spes. Vnũ illud nõ definẽ te monere: ut oĩbus in re bus te modestũ pstes & cõstantẽ in primis. Cæterara q̃ scribis curabunt recte. Vale. Ex Mediolano. iiii. idus februarias. Mcccclx. ¶ Franciscus philelphus Xenophonti filio. S. D.

POst eas q̃s ex ferraria lr̃as ad me dederas: accepi prioris alteras ex mãtua: & cũ illis ẽt id pãi: qđ ti bi abesũti iusserã. Res qũo & mantuæ: & Ferrariæ gesta sit intellexi. Nunc scire cupio: qd istic aga tis: & qd speretis date opã & tu: & ff: neqd a uobis temer̃ neq; fer̃ neq; dictũ uideat. Vale. ex me diolano. iiii. Idus februarias. Mcccclx. ¶ Franciscus philelphus marchesio uarisino. S. D.

WArius ac Xenophon filli fecerũt me suis lr̃is certiorẽ q̃ secũ phumaniter & pbẽlgne te geras: qđ & si mihi dubiũ nõ erat: tñ id ẽt eoꝝ lr̃is audisse iucũdissimũ fuit. Hos ut tibi cõmẽdẽ op? nõ ẽ. Scio n. q̃ mea oĩa tibi sũt carissima. Intelligere ãt ex te cupio: nũ istic mario qcq̃ sperãdũ sit. Est n. & diser tus & doctus peregregie. Cõmendo etiã tibi Griphũ nostrũ. Vale. Ex Mediolano. iii. idus februa rias. Mcccclx. ¶ Frã. phi. Bernardo iustiniano. S. D.

GRatissimæ fuerũt mihi litteræ: qbus qđ scire cupiebã: paucis absoluisti. Iucũdissime ẽt audiui de fi lii tui nuptiis: quẽ nõ dubito talẽ eẽ: qui & te pr̃e & auo illo sapiẽtissimo atq; sũmo uiro dignus sit ab oĩbus iudicãdus: deus tibi talẽ tueat̃ icolumẽ tãtãq; fortunã. Q đ̃ aũt ad me attinet: nolo tibi ullo pacto in mentẽ cadat qcq̃ esse mihi in uita suauius assidua recordatione Leonardi illius mei: cuius etiã nomine ita soleo recreari: ut eo me beatiorem existimẽ: quo magis magisq; de illius maximis diui nisq; uirtutibus prædicator accedo. Itaq; ueterem amicitiã nostrã non seruabo solum: sed quoniam nihil ad di potest ad cumulum. diligenter impolluteq; seruabo. Et hac de re satis. Venerunt istuc duo filli mei mari us ac xenophon quos tibi quod non ignorem esse carissimos: nihil est opus: ut cõmẽdem. Cognosces sane obseruantissimos tui nominis. Vale. ex Mediolão pridie Idus februarias. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus Petro medici Cosmi filio. S. D.

LIbrũ de iocis & seriis quem ex q̃ttuor illis primis ultio ad te dedi: ut redire cures ad dñm: te admo dũ rogo: iis ãt rebus si cognoro te interdũ delectari. reliquos deinceps libros mittã ẽt breui. nõ pos sum pterea nõ mirari: quid Nicodemi nostri promissa tãdiu cũctentur. Itaq; rogo te: ut amicum moneas nescire: me i iocisne an i seriis cũ suis illis pmissis ponẽdus sit. Vale. ex Medio. idib? febru. Mcccclx.

¶ Frãciscus philelphus Othoni carreto iureconsulto. S. D.

VãQ̃ me tuæ ex Reuero lr̃æ eo maxie delectarũt: qđ intellexeri: qđ mihi qdẽ pspicuũ erat: meũ ti bi negotiũ oi cordi eẽ: facies tñ rẽ mihi lõge gratiorẽ si ad ea ppediẽ respõderis: quæ ad tertiũ no nas februarias tibi scripsi. Cupimus. n. studiũ nostrũ oẽ nõ mõ in media uersari laude apud do ctos & claros uiros: sed et maxie pbatũ iri: cuius gratia tantũ mũeris susceperimus. Tu qd ueli: nõ ignoras. Ego tuas hac de re lr̃as expectabo potiusq̃ p nũeris nũeros: qbus adeo abũdamus: ut cũ oi ãtiqtate cõtẽdeꝛ non dubitemus: si uerba potiusq̃ nummos numerare opporteat. Vale. Ex Medio. xv. Kal. martias. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus Lodouico cardinali aquileiensi. S. D.

NOn possũ eqdẽ nõ quottidie maiore i te unũ nõ obseruãtia mõ: sed ẽt pietate q̃dã accẽdi atq; istã mari pr̃ clæmentissime: cũ uel tuã ueterẽ benuolẽtiã erga me uel quottidiana merita consydero

Itaq; dies atq; noctes cogito: qdnã egregiũ possim de me pstare: quo aliqua tãdẽ ex parte tã grãde æs alienũ si minus re ipsa uoluntate saltẽ dissoluere incipiã. Quare cũ ẽt atq; etiã huiusmõi meos cogitatus aio uolutarẽ: iueni denicq; nullũ a me tibi referri cõueniẽtius posse officiũ q̃ imortalitatẽ tui splẽdidissimi nominis sẽpiternã. Quid.n. magno & sapiẽti uiro eidẽq; pricipi quo dãmõ in ecclesia dei autt grati⁹ esse aut iucũdius debet: q̃ si cognorit reꝝ a se gestarꝝ ac sũmæ uirtutis gloriã i oẽm posteritatẽ diffusũ iri: Scimus sane oẽꝫ huiusce uitæ bonitatẽ sic habẽdã eẽ i bonis: si cũ cælesti bonitate cõuenerit. Q d̃ si cælestis gloria expetit maxie ab iteriore hoie: qs ãbigat hũanã hãc gloriã q̃ ab optimis actiõibus manat: nullo pacto ab exteriore hoie negligi oportere: Si mens hois quicqd cogitat: qcqd meditat: qcqd agit: debet ad diuiæ mẽtis spẽm illã q̃ ideã uocauit Plato: ita referre: ut aliud nihil neq; uelle neq; seq; imitari existimet: nisi qd diuiaꝝ reꝝ repsẽtat imagiñ: certe si gloriã illã cæli æternã desyderãus: ne hãc qdẽ cõtẽnet possumus: q̃ uel pmiũ ẽ: uel testimõiũ bene actæ uitæ. Vtcũq; tñ res hẽt: cũ ego tibi pr̃ amplissime p multis erga me tuis & imortalib⁹ bñficii maius qcq̃ referre nõ habeã statui ofone saltẽ mea q̃tulacũq; ea sit: æternitati cõsulere illustriũ tuaꝝ & innumerabilium laudũ: ut oẽs intelligant apud me ai gratitudine extitisse antiquius nihil. Qua quidem in re tua ẽt mihi opera opus est: quo nihil temere: nihil inepte a me factũ iudicet. Quid aũt uelim: & quid expediat. Gabriel cõdulmarius dignationis tuæ secretarius tibi nomine meo coram exponet. Vale. ex Mediolão. viii. Kalẽ. martias. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus Gabrieli Condulmario. S.D.

IT si iã plæriq; dies pteriere: posteaq̃ unæ mihi lr̃æ tuæ redditæ sunt tñ qa ppediẽ aliud nescio qd scripturus uidebare: distuli etiã ipe ad ea respõdere: q̃ scripseras. Nũc ãt cũ uidere oino filere te statui paucis rẽ absoluere: Eqdem qd̃ scribis fore piucũdũ Reuerendissimo pr̃i Lodouico Cardinali agletẽsi siqd dignũ de laudib⁹ eius scripsero: ita id ab me factũ iri cupio: ut aliud nihil magis. & q̃q̃ ei⁹ res gestæ ita magnæ sũt: illustres: ut nullius uiri aures latere possint: tñ aliq̃ sunt: q̃ mihi istinc absenti uel incognita sint: uel dubia. Itaq; tui laboris fuerit uel potius diligentiæ uniuersam istius tãti: & tã nobilis pontificis uitã breui ofone & tãq̃ p capitula cõplecti: & id qdem materno sermõe quem uocãt. Quod si feceris q̃primũ tibi oñdã: q̃ti ego & feceri semp: & indies magis magisq; facia Lodouicũ cardinalem: quo mea sententia alius nullus est in Rõana ecclesia neq; ai magnitudine clarior: nec in oi uirtutis gñe pstãtior. ad cætera ãt q̃ scripsisti: nihil hẽo quod respõdeã: nisi prius tuas lr̃as accepero. Vale. Ex Mediolano. viii. Cal. martias. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus Bernardo Iustinio Leonardi filio. S.D.

QVãq̃ intelligo uel ex pximis tuis lr̃is mea tibi oia cordi eẽ psertim ea: q̃ mihi & honori: ut scribis: & cõmodis eẽ ducas: tñ nõ desinã abs te petere: ut siqñ id maxime aut feceris: aut factur⁹ sis: in psentia ita facias: ut oẽs itelligãt tuã erga me bẽiuolẽtiã tãtã esse: q̃ q̃ maxia uel dici possit: uel cogitari: Nãq; in re tua mihi opa usui esset: ñ te pterit. Quãtũ ãt ualeas & auctoritate: & gfa apd oẽs: nõ fũ nesci? Vale. ex Medio. vii. kal. martias. Mcccclx.

¶ Frã. phi. Nicodemo Tranchedino. S.D.

QVæ hinc abiẽs curatuꝝ te recepisti: si dabis opã: ut efficias: fiet ñ mediocris accessio ad meũ i te amorẽ: q tñ esse tãtus: ut augescere nullo pacto posse uideat. Expecto indies magis lr̃as tuas officil plenas & diligentiæ: q̃ spes ne me fallat: uæhemẽter opto: Nã q̃tũ mea cã uelis: nõ ignoro. Præterea nõ te fugit qd̃ debeat uiuis: si mortuis pitet offm̃: non eadem gfam p se ferre. Reliq̃ tu uel meteicẽte cognõscis. Tu satis supq; efficies: si q̃tũ poteris: feceris: Nec.n. cõsiliũ & diligẽtia minus laudi ducit: q̃ euentus. Orationem illam nostram quam uideri cupiebas: ex Donato actiolo consequere. Vale. Ex Mediolano. vii. Kal. martias. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus Donato actiolo. S.D.

VOd serius rñderim tuis lr̃is: nõ tã ulla mea occupatio fuit i cã: q̃ qd̃ ofo illa cuius memineras: peregre pfecta nõdũ reuertetat ad dñm. Eã iccirco ad te dedi. cũ nũc primũ rediit domũ: ut itelligeres q̃ti fieri oporteat. Vereor. n. ne sũmus amor: quo mihi afficeris: decipiat te. Naꝫ laudes ille de me iuæ tãtæ sũt: ut nisi Donatus eẽs: hoc ẽ singulari uirtute pditus: nõ possem nõ dubitare ne mecuꝫ luderes: Sed noui pudorẽ: noui modestiã tuã. Quare suspicor falli te amoris uæhementia: q Argũ ẽt aliquẽ nõnũq̃ solet: ex oculatissimo reddere uisus inopẽ. Sed multo me illud magis delectauit qd̃ p tuã te grauẽ illã elegãtẽq; epistolã itellexeri aliud nihil in bõis ducere q̃ uirtutẽ & hõestã uitæ actionẽ. Et sentis tu qdẽ recte. Si q̃ i hoc hũanæ pigrinatiõis curriculo uel fœlicitatis imago inueniri põt: ea ois sola hõestate cõficit. Honestũ ãt eẽ q̃at nihil: qd̃ min⁹ p actionẽ: q̃ extrisecus fit: aut p eã saltẽ: quæ itrinsecus: quã ἕνεϱγειαν græci uocant: perspicue elucescas. Et in hac sane uirtutes intellectuales oẽs positæ sũt: in illa ãt morales. At his utriq; hõestũ oẽ cõflari qs ambigat: Id aũt tãtã uim hẽt: ut uel solũ imortalitatẽ polliceat. Itaq; nõ absurde dicere. Stoici uisi sũt id eẽ & sũmũ & solum bonum: qd̃ hõestum sit & secundum uirtutem. Reliq̃ uero omnia q̃ uel corpori: uel fortunæ tributa sũt: talia eẽ uoluũt: ut pter selectionem nihil in se habeãt aut pclarũ: aut magnopere appetendũ. Sequere igit mi Donate uirtutem: ut facis: eamq; complectere. quo & tibi honori. & patriæ emolumento: & amicis uoluptati futurus sis. Vale. ex Mediolano. vi. kal. mar.. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus Guilielmo Iuuenali ursino. S.D.

MIraris fortasse tu: qd̃ nullas iandiu lr̃as meas legeris. Cui⁹ qdẽ rei cã eadẽ mihi fuit: q̃ tibi q qm̃ occupatissimus es: lr̃æ nihil ad me dare tãto tpe potueris. Sed cũ in pstentia. R. pr̃ Hermolaus barbarus Veronẽsis epus uir sũma eruditiõe: sũma eloquentia: æque pditus atq; uitæ sanctimonia illustriq; uirtute iret apostolicus legatus ad xpianissimũ regẽ karolũ: esset⁹ cũ eo mihi ñ mediocri familiãritas: uolui i sũmis ẽt occupatiõib⁹ meis aliqd ad te scribere: qd̃ tibi gratũ fore existimassem. Scio igf bene ualere me: & pcupere uæhementer ex te audire cur factũ sit: ut quum iampridem dedissem ad regiã maiestatẽ longiorẽ illam uel epistolam: uel orationem de agendo exercitu aduersus turcos: & sarracenos: nihil

mihi unq̃ ea de re in hãc diẽ neq; a rege: neq; saltẽ a te ipso respõsũ eẽt. Nõ possũ. n. nõ uereri: ne min⁹ illa fortasse sit reddita. Noui. n. cũ eximtã regis benignitatẽ i oẽs: tũ singularẽ tuã beniuolẽtiã erga me. Sed qm̃ qd ea de re accidisset: nesciebã. dedi huic ipsi episcopo eius ofonis ad te exẽplũ. & cũ ea ofonem itẽ illã: quã mõ in publica uniuersali; cõsistorio apud Piũ põtificẽ maximũ. p Frãciscõ sphortia Mediolanensiũ duce Mantuæ habuissem. Reliq̃ tu: ut facto op⁹ fuerit: administrabis: mõ te nõ lateat qcqd idẽ episcopus Hermolaus noie meo dixerit: meũ id eẽ totũ: qd ut amicissime & q̃diligentissime cures: te plurimũ rogo. Vale. Ex Mediolano. v. Nonas martias. Mcccclx. ¶ Frãciscus Philelphus Marchesio uarisino. S. D.

CVm tuæ me oẽs lfæ semp delectarũt: tũ hæ potissimũ: q̃s hoc die abs te accepi. His. n. me certiorẽ facis: q̃ta cũ oium non grauissimorũ senatorũ mõ: sed illustrissimi ẽt istius pricipis beniuolentia & laude Marius filius & dictauerit publice i senatu: & docuerit. Quæ quidẽ res & si ob alias pet multas rõnes mihi pgrata est ob eã tamẽ admodũ iucũda: qd i eius ciuitatis portu anchoras ẽ iacturus: q̃ & uẽtoq; oiuq; uacat turbine: & optatissima qete quadã trãquillitateq; abundat. Itaq; meo noie filiũ hortare: ut nullis neq; uigiliis nec laboribus parcat: quo expectationẽ istã quã de se tã multã: tã præclarã apd florentissimũ eundẽq; sanctissimũ Venetoq; senatũ fœlici inicio cõcitauit: eã nõ solũ indies amplificasse; uerumetiã superasse existimetur. Nihil est ei ad sũmã laudem utilitatemq; defuturũ: si studiũ atq; diligentia; ingenio simul doctrinæq; addiderit. Quod de Xenophonte filio scripsisti non improbo: facilitatis modo constantiæq; meminerit. Vale anime dimidium meæ. ex Mediolano. v. nonas martias. Mcccclx.

¶ Franciscus Philelphus Mario filio. S. D.

CVm ex aliis nõnullis tũ ex modestissimo & optio uiro nobisq; amicissimo Marchesio uarisino q̃ pro Francisco sphortia principe nostro Venetiis oratorẽ gerit: sũ certior factꝰ q̃ta eũ laude tua & admiratione oium pximis diebꝰ corã illustrissimo isto pricipe Paschale malippario i publico florentissimoq; senatu & dictaueris ex tpe fine ulla intercapedine prio die argumẽta duo ac triginta singula notaris singulis in oi dicẽdi genere. p eoq; uolũtate: a quibus eiusmõi materiæ sũt ppositæ: & duobus deinceps: diebus eruditæ eloquẽterq; docueris: Quæ quidẽ res q̃ta me uoluptate afferserit: debes nõ obscure intelligere. Quid. n. parẽtibus põt iucũdius audiri tu cõtigere pclara filiorũ fama: i quoq; nominis claritate ipsorũ quoq; nomẽ splẽdidius elucescit. Perge igit fili mi: ut cœpisti. Es in una oium q̃ sub sole sũt: urbiũ locupletissima: nobilissima: optia. Nihil istic tibi defuturũ ẽ neq; ad emolumẽtũ: nec ad gloriã: nec ẽt ad quietẽ atq; tranquillitatẽ: nisi tu tibi defueris: sunt. n. ueneti & humanissimi & liberalissimi oium: & ii qdẽ tales ac tãta ai tũ altitudine: tũ gratitudine pditi: qbus ẽt seuire: ut ita dixeri: sũma libertas sit: Ponas uolo ex aio tuo plãeq; abiicias cæteroq; oium & populoq; & pricipũ rẽ oẽm reliquã: Pacatissimũ istic tibi si sapias: & fructuosissimũ futurũ ẽ domicilitũ. Vnũ sane uolo: memineris nihil magnũ ac pcipuũ licere mortalibus sine magno labore consequi. Quanq̃ tibi qui labor accidere põt: qui non sit cum incredibili uoluptate coniunctus: Studendũ est per noctẽdũ sæpe. Eo. n: plura docturus es: quo plura pcucurreris: lectitaueris: ediderit. At quo plus studii & uigiliæ in re præclara cõsumitur: eo ingentũ acutius reddit: doctrina eruditior: eloquẽtia copiosior atq; expeditior. Nulla ẽ tãta uirtus: tãta pstãtia: q̃ si assidua uacauerit diligẽtia: nõ fiat cõtinuo deterior. Diligentia uero ipsa tantã hẽt in se uim: tãtã dignitatẽ: ut una sit uirtus: qua reliquæ oẽs uirtutes cõtineri uideãt. Quare si paternis admonitiõibus parere instituis: id qd te uelle nõ solũ puto: sed ẽt hortor: ac iubeo: si uir doctissime eruditus haberi uis: si cupis eloquẽtiæ laudibus uero ppulchreq; insigniri: utere docẽdo scribẽdoq; dilligẽtia. Quod ãt de xenophõte fratre scripsisti: nõ uitupo: & si italiæ potiusq; dalmatiæ finibus eũ teneri cupiebã. Fuisse tq; utriq; usum lõge cõducibilius magisq; honorificũ: si una & studere & uiuere q̃ diiungi tãto terraq; atq; aquaq; tractu maluissetis. Et Marieta & filii bene ualent ac item cæteri nri oẽs. Vale. ex mediolano iiii. idus martias. Mcccclx. ¶ Franciscus philelphus Bernardo pontano. S. D.

TOfficiũ tuũ i Mariũ & xenophõta filios & singularẽ bẽiuolẽtiã erga me facio: eq̃dẽ plurimi. Tibiq; habeo gras: qd cũ nihil ipe de te merueri: tãta i me ac meos & hũanitate & bẽignitate sis usus Itaq; siqd i me esse aiaduerteris: qd tibi uel usui eẽ possit: uel uoluptati: ita id eẽ i tua ptãte positum existima: ut q̃ maxie tua sũt. Nã eo igẽio sũ iis moribꝰ institutꝰ: ut nihil sit qd mali: q̃ & gratissimũ hẽri me & a nemine bñficio supatũ iri. Quare uti me potes oibus in rebꝰ p arbitrio tuo. Vale cũ Petro nro acreligs tuis oibꝰ. ex mediola. iiii. idus martias. Mcccclx. ¶ Frã. phi. Iacobo lucensi apostolico secretario. S. D.

TAbellarii ne an fortũæ uitio factũ sit: uescio: alicuius certe aut uitio: aut erroꝛ scm ẽt: ut lfæ tuæ q̃s pridie nonas octo. ex Mantua ad me dederas: uix eas tãdẽ pridie idus martias accepi. Itaq; si tibi respõsũ ẽ ad id: qd pcieras: nulla factũ ẽ culpa mea. Hẽs istic Othonẽ carretũ q frãcisci sphortiæ Medio. ducis res curat oratori titulo apd Piũ põti. maximũ. Huic isti q̃m mecũ uetere familiaritate; atq; bẽiuolẽtia iũctus ẽ: si q̃ tuas ad me lfas dederis: nõ frustra dederis. Sed nũc ad id: qd petebas: paucis accedo. Ais tu qdẽ cũ scripsisses diebus illis sũmo florẽtinæ reipu. magistratui ea: q̃ pius põtifex tibi mandarat: subdidisse i quadã epistolæ pticula credimus istã remp. honori suo nõ defuturã: fuisseq; nonnullos: q barbaq; te potiusq̃ latinũ assererẽt: qppe q cõtenderẽt aut nõ istã remp. sed istãc dici oportuisse: aut addẽdũ fuisse usam ut credimus istã rẽpu. uestrã honori suo nõ defuturã. Oium primũ debes tu mi Iacobe cõtẽtus eẽ iudicio tuo pserti ea i re: q̃ apd utros doctos latini sermõis eosdẽq; disertos i dubitationẽ nũq̃ uenit iuidẽtium aũt iprudẽtiũue latratus cõtẽnere hreq; p nihilo magni pfecto ai ẽ: Nã aduersus eos; mõtis importuniores sũt puicatioreq; turbulẽtissimi uentorũ flatus: q & altiores sint & firmioribus inixi radicibus. Veq; ut morẽ gerã petẽti hac in re tibi sniam meã: eã iter hic & iste pnoia differẽtiã eẽ prudẽtissimi grãmatici uoluerũt: ut hic circa psonã loq̃nte; attendat: iste uero circa audiẽtem: ac si a pria ad scdã; psonã hfetur oro. Vt

huic amico meo cū tuo isto familiari magna ē cōtentio. Eodē mō cū tu i pſentia fis Senæ. ego uero mediolani q̄rectiſſime dicē ſi ita ad te ſcripſero maturiorē ſane futurū ſuſpicor tuū i hāc urbē aduētū: q̄ i iſtā meu; & eadē quoq; rō ē eoꝝ aduerbioꝝ oiumq; localia a grāmaticis noiata ab iiſdē pronoibus formāt: ut hic noui hēmus nihil: qd iſtic fiqd uobis acciderit: ſcire cupio. Et Regis Hiſpanoꝝ oratores: q diebus ſuperioribus hac iter habuerūt: ad qd tempus iſtuc puenerit facito me q̄primū certiorē. Quod ſi aliunde quoq; exēpla deſyderas. Cicero tibi locupletiſſimus auctor fuerit. Is in oſone pro. P. Sextio ſic ait. Habes igitur qd ex me q̄ fiſti: qui eſſent optimates: Non eſt nario: ut dixiſti & cohortari auſus eſt in hac cā uos iudices: ut aliqñ eſſetis ſeueri aliquādo medicinā adhiberetis reip. Nō ea ē medicina: cū ſane parti corporis ſcalpellū adhibetur atq; integre: carnificina eſt iſta & crudelitas. Hi medent reip. qui execant peſtē aliq̄ tāq̄ ſtrumā ciuitatis: idē in oſone p. P. Quintio: moritur in gallia Quintius cū adeſſet Næuius: & morit repentino: hæredē teſtamento reliquit hſic. P. Quintiū: ut ad quē ſūmus mæror morte ſua ueniebat ad eundē ſūmus honos quoq; ueniret Quo mortuo nec ita multo poſtea in galliā pficiſcitur Quintius: ibi cū iſto Næuio familiariter uiuit annū fere ſimul. Idē in oſone p. P. Sylla: Deniq; iſtā ipſam pſonā uæhemētē & acrē quā mihi tū tps & reſp. ipoſuit tam uoluntas & natuta ipſa detraxit. Illa. n. ad breue tps ſeueritatem poſtulault: hæc in omni uita lenitatem miſericordiamq; deſiderat. Idem rurſus in epiſtola ad Curionem Putareſne unq̄ accidere poſſe: ut mihi uerba deeſſent. neq; ſolū iſta ueſtra oratoria. ſed hæc etiā leuia noſtratia? Ad hæc ne pluribus aptiſſimam rem p ſequar. In epiſtola idem Cicero ad Lentulum Valerium iurecōſultum ita ſcribit. Cur. n. tibi hoc non gratificer: neſcio: præſertim cū his tēporibus audacia p ſapiētia liceat uti: lentulo nſo egi p lſas tuo nomie gſas diligenter. Sed tu uelim deſinas iā noſtris lſis uti & nos aliquādo reuiſes. Et ibi malis eſſe ubi aliquo numero ſis q̄ iſtic: ubi ſolus ſapere uideare. Quāq̄ q iſtinc nſic ueniūt partim te ſupbū eſſe dicūt: qd nihil reſpōdeas: partim cōtumelioſū: qd male reſpōdeas. Nā qd dicūt addēdū fuiſſe ufam: id ex tā multis exemplis liquido iudicari pōt: apud indoctos. n. aliquid ualeat fortaſſis: apud doctos & florentinos oio nihil neceſſario aut nihilo plus iſta ufa oratiora q̄ leuia hæc noſtratia. Ex his horūq; ſimilibus potes nō obſcure itelligere Iacob lucenſē nō ee barbarū: ſed eos potius: q̄ latine loq neſciūt. Iſtæc uero & iſtac & ſimilia nō oratoꝝ: ſed poetaꝝ & eorū ſane comicoꝝ: ut apud Teren. Simo. Vos iſtæc intro auferte. Et hæc hacten⁹. Diſſeminati ſūt hic apd nos neſcio qūo hi duo uerſus: quos inſimulant eē Pii pōtificis maximi: Diſcite p nūeris numeros ſpare poetæ. Mutare ē aius carmina nō emere. Id ego palā negare ſum aggreſſus: qppe q ſemel & iterū cū aliis plæriſq; eruditis diſertiſq; hoibus eximiā benignitatē ac munificētiā Pii pōtificis ſum exptus. Quin poti⁹ affirmare ſū auſus aut uerſus illos a pientiſſimo Pio ore nūq̄ emanauiſſe: aut deprauatos eē & corruptos cū ita diceret. Diſcite p nūeris nū: ros ſpare poetæ. Mutare ē alus carmina muneribus. Tu uelim ad hæc mihi reſpondeas. poſſim audētius ac ueriuſ maledicos refellere. Vale. Et me ſanctitati domini nſt unice cōmēda. ex Mediolano martiis. Mcccclx.

¶ Franci. phi. Lodouico cardinali aquileienſi. S. D.

QVā mihi uæhemēter tua nō ſolū opa ſed ope ēt atq; auxilio opus ſit pf hūaniſſimæ: cū ex aliis ſuperioribus ut lſis potuiſti dilucide aiaduertes: tū ex iis maxie: qs ad octauū cal. martias ad te dedi Nūc aūt qd ſcribā: noui aliud nihil hēo: niſi ut itelligas tāto me deſyderio expectare lſas tuas: ut maiore aliud nihil. Ois pfecto ſpes mea in te uno poſita ac locata ē. Et q̄tū ualeas: ſcio: & q me diligas nō ignoro. Itaq; te ēt atq; ēt rogo: oro: obſecro: ut qd abs te petii tā ſūm ope: q̄ celeri⁹ fieri poterit effectū reddas Hoc erit mihi uæhemēter gratū. Nec tu officiū in me tuū unq̄ accuſabis. Vale. Ex mediolano. xiii. cal. apriles. Mcccclx.

¶ Franciſcus phile phus Xenophonti filio. S. D.

IEciſti me pximis tuis lſis certiorē del nauigatione tua ad Rhaguſinos: id qd ēt poſteaq̄ ſoluiſti e Venetiis: Marius mihi ſignificault. Ego aūt & ſi maluerā p pſno affectu in italia eē: te tamē cuius norim & nobitatē: & ſplēdorē reip: Rhaguſinæ. æquo aio fero abſentiā tuā pſerti cū iccirco Vlyſſen Homerus prudētiæ laudarit: q & urbes: & mentes multoꝝ hoium cognitas illi meminit. ſic eni in Vlyſſeæ principio ait. Callentē dic muſa uirū: q mœnia ſacræ: Diruta poſt troiæ multūq; diuq; perrans. Et mētis hoium multoꝝ nouit & urbes. Atq; ibi ſane cuiq; patria ē: ubi bene eſt nulliuſq; loci terminiſ nir ſapiēs circūſcribit. Itaq; nō abſurde Socrates cū interrogaret cui⁹ eſſet: ſe nō athenieſem ſed mūdanum eē reſpōdit. Tuū igit fuerit id pſtare atq; efficere: ne fruſtra iſtuc pfect⁹ uideare. Quod ſi ſtudio diligentiaq; curaueris: eū mihi afferes uoluptatē non mediocrē: tū laudi tuæ atq; emolumēto plurimū cōſules. Reliquū eſt: ut me facias q̄primū certiore: q̄ te locus iſte cœlumq; delectat. Eſt enim tibi bonæ ualitudinis rō haud negligenda. Nos hic oēs in hanc bene ualemus. Si quid iſtic habetur de turcis: cura ut ſciam. Maximos in Italia bellorum motus paratum iri animaduerto. Vale. Ex Mediolano. x. Cal. Apriles. Mcccclx.

¶ Franciſcus philelpuhs Bernardo iuſtiniano Leonardi filio. S. D.

XEnophon filius ad Rhaguſinos pfect⁹ eſt. Scripſit ſe ppediē ide ad me miſſurū ſeruas duas: petiiq; ſe facerē certiorē apd quē eas uenetiis diuertere curaret. Cui rūdit neminē eſſe iſtic: qui cū maior mihi aut antiqor familiaritaſ hoſpitiūq; ſit q̄ tecū uno. Itaq; ſeruæ ille diuertent apud te. Q d cū fiet: & tu mihi rē ſignificabis: mittā: qui & ſeruas ad me pducat: & qd pecuniæ opus fuerit ſoluat. Vale. ex Mediolano. x. Cal. Apriles. Mcccclx.

¶ Frā. phi. Ioanni Petro eutychio. S. D.

MArius filius id quod audiſſe te puto: eſt his dieb⁹ a florētiſſimo uenetoꝝ ſenatu honorifice cōductus ad docēdū Venetiis oratoriā ac philoſophiā. Id aūt eo pluris faciūdū exiſtimo: qd antea nemini unq̄ cōtigit. is in pſentia huc ē uēturus: ut uxorē & filios reliquāq; familiā Venetias ſecū trāſferat. Faciet aut ueniēs iſtac iter. eſtq; ei neceſſe iſtic cōducer ad Mediolanū uſq; & mulū cū mulione: & equos duos. Quos ut antea diligenter pares ueli; ne cū iſtuc nauim appulerit: diutius ſit in mora.

Maximum mittam tibi ad paucos usq; dies. Vale. Ex Mediolano. vi. Kal. apriles. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus Ioāni andreæ abbati. S.D.

Si mihi qđ petieras cū anno superiore uenissem Romā: ex tua meaq; sīnia cōtigisset: nō distulissē in hāc diē lras ad te dare. nec etiā nūc noui qcq accidit: qđ me hortet: ut aliqđ tibi scribā pter illā pristinā & iueteratā dilectionē erga te meā: q̄ facit ut te moneā: ne despetes honesta pīsertim in causa Nā princeps hic nr natura ē perhuman⁹ & perbenign⁹ ēt i eos: quos aliqñ norit a se aio fuisse alieno. Quicq̄ de te qđ accusem uiro prudēti ac modesto & si minime iuenio: uereor tū ne tibi obfuerit aliquox isidiæ: quominus sis qđ uolueris & qđ fortasse decuerat: cōsecutus. Idq; factū eē aut inuidia aduersus te: aut priuatox cōmodox gra. Quibus qdē reb⁹ te suspicor nō potuisse q̄doq; nō cōmoueri: neq; tulisse clā indignationē ai tui. At par fuerat seruare cōstātiā: nec ulla cuiusq̄ frāgi iniuria: id qđ nūc etiā facias: rogo: Præterea tibi utēdū reor nō tā ai magnitūdine atq; elatione uiro: uiro pīsertim xpiānā pfitēti humilitatē: q̄ submissiōe & patiētia. Neq; ab re fuerit: si dominici illius pcepti memineris: qđ est Cæsaris Cæsari: qđ dei ē deo reddi oportere. Huiusmōi beneficia sūmi pōtificis est uerbo tribuere. Re uero eox pricipū: in quox dominatu beneficia sunt posita. Titulus inq̄ dat a sūmo pōtifice: a pricipe uero possessio. Id tu puto: ignorabas. Erasq; Iccirco aio fortasse te digno. At si sapias Chamelū imitabere: q̄ submittit se ingenua ad tolleda honera. id tu eo facias prudentius: & cōmodius: qđ nullū sis honus sublaturus: sed posituras potius. Q̄đ. n. ē tātū honus iter uniuersa fortūæ icōmoda: qđ cū egestatis honere cōferri queat. Satis est te eē admonitū. Reliq̄ tu p tua prudētia prouidebis. Et hac de re satis. Ego ex quo die cardinalē tuū audiui salutatū: sumq; ab eius amplitudine nō hūaniter solū: sed ēt liberaliter honorificeq; excepť: cognouiq; ex eius familiari sermōe illo q̄ta doctrina eēt: q̄ta eloq̄ntia: q̄ta sapiētia pditus: icredibili i eū cōtinuo sum amore obstrictaq; affectus. Nec desti ti ex illo ipso die pdicare apud oēs egregias eius diuinasq; uirtutes. Isti ergo tāto & tāta pīstātia cardinali me uolo q̄dilīgētissime cōmēdes: & ita deditū factas: ut ea sūt: quæ maxime hēt in sua ptāte. Ad hæc duo abs te maxie desydero: ac peto: ut quod grauissimū eruditissimūq; opus est ab eo ipso pdocte & plegāter scriptū de docta ignorātia: id excribi noie meo atq; impēsa q̄primū cures. Quicqđ āt pecūiarū eiusce rei cā dederis lris significato: & tibi ppediē qđ impēderis: nūerabit. Idē quod secūdū erat: cupio facias de Porphyriōe i horatiū. Præterea rē mihi facies pgratā: si eox librox indicē ad me dederis: q̄ nup sanctissimi & sapientissimi illius patris Nicolai quinti sūmi pōtificis mirabili diligētia & impēsa ex letheis: ut ita dixerim: tenebris eruti sunt in lucē: & apud uos habēt̄ur. Vale. ex mediolano. vi. Cal. apriles. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus Ioanni Antonio mercato. S.D.

Admonuerūt me hi sacri dies: ut te p litteras: adire hortarerq; uel p iustitiæ & honestatis: uel p inueteratæ amicitiæ nr̄æ iure: ut necessariū ac gētilē tuū Pacinū mercatū cōuenias: eūq; uel appellādo uel monēdo: uel ēt si opus ob adolescētiæ feruorē fuerit: rogādo cōstituas: ut aliquādo ad se redeat: memineritq; tū eqtatis & ueritatis tū iurisiurādi illius: cui publicis & religiosis tabulis se ultro fecit obstrictū: & id qdē iccirco ultro: quōniā neq; iprudēs neq; ui coactus: neq; ulla adductus necessitate nec ēt ab me reqsitus: sed ipse potius bōi uiri fidē uolēs recognoscere: me reqrēs: iurat⁹ ē pstēte mr̄e pbatissima illa sāctissimaq; fœmia pstēte Ioāne stāpa & assimi: & optio uiro: pstēte tabulario totq; grauissimis testib⁹ iuratus ē iq̄ pacius tuus & iuratus is qdē i sacrata mātu reuerēdissimi huius & integerrimi archiepicopi. hoies ac mortales Ioānes Antōi fallere fortasse possumus i prudētis. s. ac rudis. at deū certe & nos metipsos neq̄q̄ possumus. Resipiscat igit aliquādo pacinus: neq; malluoli alicuius inductu perturbatiōi cōcedat. cogitet se tādē morituŕ: incertāq; eē mortis & diē & horā. Sūt ne hæc nostræ i eū doctriæ pmia: Caueat iq̄ caueat: ne dū mihi tētat icomodaf: seipsū pmagno detrimēto afficiat: qppe q & pecūiaŕ ñ nihil amittet: & ad hoiuŕ ifamiā sēpiterno ēt supplicio se obnoxiū faciet. a quo nulla uel tabulaŕ: uel oraroŕ: calliditate nullo argēto liberari poterit. q̄q̄ miserrimus ēt ille q̄stus ē: quē aduersa cōsciētia qs adipiscit: Nā qđ græco ueroq; puerbio df. in expuentis recidit barbam: qđ in cœlū expuit. Vale. mediolani: ex ædibus nostris. vi. Kal. apriles. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus Blasio Gyllino Abbati. S.D.

Angelus Actiolus nobilis florētinus & idē splēdidissimus eques auratus mecū nudiustertius q̄st⁹ ē: qđ ofones n: eas q̄s apud te: ea lege: dimiserat: ut eas mihi q̄primū redderes: nō mō non redaidisti: sed a se q̄sæpissime hortatus: ut officio fūgaris: id nō mō nō facis: sed ridiculo ducis eius oēm adhortationē. itaq; sū miratus qđ & uir religiosus & abbas tot iā annos distuleris ea domino restituere: q̄ bona fide possidere nō potes. Vale mediolani: ex ædibus nostris. vi. Kal. apriles. Mcccclx.

¶ Franciſci philelphi Epistolarum Liber Decimussextus.

¶ Franciscus philelphus Alexandro Cardinali dignissimo. S.D.

Qui ola i sola uirtute posita eē iudicarūt: q̄ ad bene ptinēt beateq; uiuēdū: ii mihi pater amplissime sensisse temere nihil uideri solēt: Nā qd ē i corpore: qd i fortuna ipsa: quā uocant: aut bonū: aut expetēdū: si honestate uacat id certe solū qđ honestū est & secundum uirtutē: bonū cēseri ōportere nō solū Stoici uerbo usurparūt: sed lōge magis re ēt ipse pontifex maximus atq; pientissimus iste pius facile declarauit. Quid. n. Pius aut cogitat: aut logrur: aut agit quod non ex media uirtute pficiscaŕ. At q si uel in corporis uel in fortunæ cōmodis pclarū qddam: aut præcipuum positum esse arbitreť: tū quieti uoluptatiq; studeret tū cumulandis thesauris: a quibus omnibus ita abhorret: ut nihil a se magis alienum existimet q̄ leuem atque titillantem sensuum notum: q̄ auri & argenti ineptum studium. Nouit sane pater sanctissimus istiusmodi omnia esse seruilia & animo ingenti excelsoque indigna. intelligit eum hominem qui extrinsecus sit: interiori homini obtemperare paretq; debere. Huius ār

esse ita impare: ut ratio intellectusq; pscribit. His enim duobus qsi luminibus mẽtẽ humanam oia aspicere oia uidere oia dilucide cernere siue ea sint tpis seu æternitatis: siue sint in mũdo: seu supra mũdũ, ltaq; desinãt mirari si impiti rerũ aliq fortasse cœperint. Cur pius põtifex cũ primũ in apostolici solii maiestate cõstitutus ẽ: ad nihil aliud magis animũ cõuerterit: q̃ ad stabiliẽdã & corroborãdã christianã rẽpublicã: quã uideret breui piturã: nbi minus ei mature ac fortiter succurreret. Sciebat sane pf sapiẽtissimus senatũ eẽ nõ sibi soli sed multo etiã magis immortali hũani generis redẽtori Xp̃o Ihesu: cuius ecclãm afflictãq; ciuitatẽ pati diutius nfa desidia flagellari acerbissimis impioꝝ amarissimisq; uerberibus existimabat nõ min⁹ pnicioso fum ac funestũ: q̃ indignũ & dedecorosũ in primis. Quare quẽ qescẽ curariq; oportebat in tãta corporis imbecillitate in tã uaria: tãq; multiplici & pmolesta ægrotatione id nõ mõ neglexerit: sed ẽt cõtẽpsit duxitq; p nihilo. Quinnimo in sũma sæuiẽtis hyemis asperitate p assiduos imbris: per altissimas niues: per uitreas rigas glacies supatis horrentibus appẽnini cautibus Mãtuã cõcessit: ubi tãdiu consedit: donec uniuersi principes regesq; christiani inuitati atq; accersiti & lris & nũciis partim uoluntate & animi iudicio: partim pudore nõ solũ eo loci alii ipsi p sese: alii per legatos cõsueuerũt: sed moti atq; persuasi laudita illa diuinaq; eloquẽtia eruditissimi integerrimiq; pontificis ita una mẽte: uno aio: unoq; cõsensu cõspirarũt oẽs aduersus hostes atq; inimicos christianæ religionis: ut nihil iã dubitãdũ sit ppediẽ fore: ut nõ tuti modo: sed qcqd super est ipietatis barbariæ tã lõge lateq; diffusæ aut ad sanitatẽ aut ad internitionẽ redigat. Quæ quãta res fuerit: q̃ admirabilis: q̃ egregia in tãta pserti & tẽporꝝ & animorꝝ diuersitate neminẽ esse puto: qui nesciat. Ea mihi certe snia est: ut indubitato credã oipotẽtẽ. Deũ suos mitis ac benignos oculos cõuertisse iã tandem ad laniatũ discerptũq; gregẽ suũ: uelleq; hũc aliquãdo ex efferatis & truculẽtis rapacissimoꝝ lupoꝝ rictib⁹ eruere: atq; saluũ facere. Quẽ enim ouili suo pficere aliũ potuisset uno hoc isto Pio prudẽtiorẽ: sanctiorẽ: gratiorẽ: doctiorem: & in oi absolutæ uirtutis gñe pstãtiorem! Actũ erat pfecto de Petri uincula nisi repente diuinæ clæmẽtiæ mũere in tãtis turbulẽtissimaꝝ tẽpestatũ pcellis ac fluctibus idem un⁹ & pastor subito illuxisset: & gubernator: cui⁹ fœlicissimo ductu firmissimóq; pfidio exoptatus qetis portus ac ppetua q̃dã salus cũctis christi fidelib⁹ diuinitus ipartiat. Nec enim pſentib⁹ pſens dũtaxat cõsulit beatissimus Pius põtifex: uerũ etiã pspexit iã lõgius: quo pacto etiã post se q̃ optime oibus cõsuluisse iudicet: qppe qui mõ qnq; ex uniuersa christiana rep. delegerit declararitq; cardinales: qui sint ueluti quinq; luminaria in orbe terrarũ: numerum sane haud absurdũ sed & pulchrũ & necessariũ pro qnq; illarũ ecclesiarũ numero: quib⁹ tota cõstat christiana religio: pinde atq; ecclesiæ cuiq; suus sit pontifex cũ usus uenerit principesq; parat⁹. Nã ut de aliis breuitatis gfa uerbũ in pñtia factã nullũ: qd de te loq̃r pf hũanissime: cuius tãta uirtus ẽ: tãta doctrina tãta sapia: ut un⁹ plane & dicẽd⁹ fis: & hẽndus q̃ post unũ Piũ nõ mõ nemini cedas: sed mortales reliquos q̃lõgissime antecellas. Laudat Plato a uiris grauissimis: q̃ eos rerũ publicaꝝ gubernaculis pesse uoluerit: qui aut essent sapiẽtes: aut saltẽ sapiẽtiæ studiosi: hoc ẽ philosophi. At quẽ aliũ habemus hac tẽpestate: quẽ tecũ in uniuersa philosophia cõparare: possimus. Nã ad eas partis, quæ uelim diserẽdi rõne uersant: uel cum ad singulos mori⁹ atq; usta instituẽdos: tũ ad rem & domesticã & ciuilẽ administrãdã ptinẽt: uel in totius naturæ scientia & cognitiõe sunt positæ tu eã pacute & elegãter calles ac sapis philosophiã qua quod uerũ simplex incõmutabile sempiternũ solũq; uerũ est: & totius ueritatis fons & origo q̃dã: q̃tum humanũ pstare põt ingenium sine ulla dubitatiõe pspicim⁹. Nã qs ignoret solã esse theologiã: q̃ cæteris omnib⁹ disciplinis tanq̃ regia quædaꝝ nobilitate ac pstãtia sua: qua diuinam indagat essentiã: & dominat & impat! At qui sunt plærũq; nõnulli: q cũ docti sapientesq; dicant ac plane philosophi: eoꝝ tũ uita atq; mores ab omni philosophiæ præceptione discepant illos li qdẽ medicos imitati: qui quẽ in aliis morbum curaturos se pfitẽt: hõc ipsi q̃accerbissime torquẽt. Quid. n. turpi⁹: qd fœdius: qd dedecorosius q̃ philosophos sese & theologos eẽ gloriãtes ita uiuẽt ut nihilo pecudib⁹ pstẽt. Tu uero pf cõtinẽtissime ab hutusmodi hominũ genere oio alienus ea cogitas ea loqueris solũ: q̃ uera esse intelligis. Tua aũt ois actio oroni respondet. Quibus tuis laudatissimis atq; optimis uitæ institutis factũ esse uidemus: ut quo magis blãdientẽ fortunã cõtẽpseris: eo se tibi magis illa tradiderit: obsequẽtẽq; pstiterit. Fortuna inq̃ uirtutẽ: non uirtus fortunã secuta est. Et sunt qui mirẽt stoicos affirmare solitos sapiẽtẽ esse solũ liberũ esse diuitẽ esse regem esse facilem illoꝝ hãc grauẽ generosãq; sniam tu pf mõdestissime nõ re min⁹ q̃ uerbo uerã esse oib⁹ declarasti q dũ fret⁹ diuino spiritu nihil fragile caducũq; cõcupiscens: dũ nulli te flagitio obnoxiũ: facis dum nulli in seruis inani gloriæ: dum ois cogitatus tuos: cõfilia oia: actiones ois refers ad Deũ: es oia summa cũ tua sũma laude assecutus. Sed uidemus alios fere oẽs tãta interdũ ambitione ad dignitates & magistratus ferri ut nescias: miserẽdũ ne magis sit an pudẽdũ eoꝝ tã curiosi studii. Nã cũ tria maxime uideãtur expetẽda mortalibus hono: utilitas uoluptas & ea qdẽ ñ minus in uniuersa uita: q̃ in amicitia: cũ honos uirtuti debeat hũc q negligit: putat quodãmõ uirtuti iniuriã facerẽ. At ego magni pfecto & elati animi esse duco ltaq; quẽq; uirtuti operã dare: ut aliud sibi nihil q̃ pclarũ uirtutis opus ppositũ esse iudicet. Honos enim cum haud nfæ: sed alienæ sit ptãtis iudiciũ sequtur alienuꝝ. Sed ut temere iudicãtes cõtẽnendi sunt: ita q recte iudicãt sperãdi: qui ne cupiẽtibus qdẽ nobis neq; cogitãtibus omni fin ope atq; opa pfuturi cũ ad honorem: tũ ad cætera oia: qbus uitæ usus cõtinetur: & gaudet: Quod si cui q̃ est obscurũ: id diligentissimus atq; optimus rerum omniũ extimator & iudex Pius pontifex in te uno perspicue ostendit. Num petebas cardinalatum moderatissime pater Alexander: num animo te cum uolutasti unq̃: Certe inquies minime oium non quo deo dignus nõ esses cuius animus plenus ẽ hõestatis: plen⁹ sapiẽtiæ: plenus Del: sed qa mũdana oia inferiora duceres pietate. Itaq; sola uirtus sola religio: sola ueritas: solus diuinus cultus tibi erat in mẽte. At hæc saluator nf dignis etiã uitæ pmiis p mũificentissimũ suũ & prudẽtissimũ præbitorẽ pium secũdũ honestare uoluit: teq; ex generale heremitanoꝝ cardinalẽ

Iccirco creare dignatus est: ut esses in Romana ecclesia uas nouū electionis. Quarē nescio cui magis sit gratulādū tibi ne cuius optimis pulcherrimisq; meritis fortuna deusq; respōdetit. An Romanæ ecclesiæ: cui tā eū boni cōtigit: quo ne maius qdē post Piū aussa esset optare: an potius sānctissimo patri pio q̄ p accerimo aī tui diuinoq; iudicio qcqd agit: cōtinuo ex omni pte pfectoq; agit. Nā qd de me ipso loquar: q̄ ex huiusmodi nūcio tātā cōcepi aio uoluptatē: ut mihi æq; gratulādū atq; exultādū eē rear: cōmunis bonis oibus & studioēs uiris tāta hæc lætiora est oblata: quā ut imortalis Deus ppetuā nobis faciat: & ad cumulū usq; pducat: uæhemēter opto. Vale patet reuerēdissime. Et me beatissimo domio meo pio tibiq; cōmēda. Ex mediolano quinto. Kal. apriles anno a natali christiano. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus Othoni carreto iurisconsulto. S. D.

NVllū sane mihi tediū afferre possunt lfæ tuæ. Nō. n. solū tardissime sunt: sed etiā breuissimæ: qđ ait poeta ille πολλὰ μὰτην τοῖ κρείσσονες Αἰάκοῦ κἀγαθὸν & si i aliis multis rebus pbari apd te poterit fortasse. tñ in hac una nō poterit: q̄ cū quotidie ad te litteras do easq; nōnūq̄ lōgiuscu las: tu uix tādē post denas acceptas semel rñdes: & nūq̄ actice sed laconice semp. Itaq;. nō possū non gratulari tuæ isti tātæ breuitati: quā in tāta uerboꝝ copia: qua Romana curia mirifice abūdat: p nouo quodā uitæ instituto nō temere usurpas. Et hæc iocati sumus. Pergrata mihi tua fuit epistola uel admodū breuis. Quod amicus iste uitreis utaī oculis: nō possum nō laudare. Quis eni dubitat gemiuatis oculis acutus eum ulsurū q̄ unis tu utere cōsilio tuo. Vnū abs te peto atq; cōtēdo: ut cures Iacobū lucēsē ad ea respōdere quæ ad deū pximis litteris scripsi. Vale. ex mediolano. xvii. Kal. maias. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus Xenophonti filio. S. D.

GVm essem aio de nauigatione tua ad Rhagusinos admodū sollicito: p opportūæ mihi redditæ sunt lfæ tuæ: q̄s tertio Kal. apriles scripseras. Ex his sum ea omni formidine liberatus: qua me afficerant turbulentissimi illi uētoꝝ flatus: q̄bus nōnullæ uel munitissimæ naues quo tpe tu mare ingressus es: naufragæ perierūt. Itaq; imortali Deo gtates ago quas debeo maxias: q̄ me tāta accerbitate liberauit. Reliquū ē ut bonæ ualitudini studeas: operāq; des: ne qd tibi noua cæli tēperies iportet icō modi: qđ una τῇ ἑλκρᾳ τῇ ἰᾳ facile uitabis. Es. n. i urbe nō mius amœna: q̄ & opulēta & nobili: q̄ qdē; oia adhortātē istiusmodi ætatē ad uoluptatū illecebras: quibus Vlyssis Homerici illius socii cū se pœnitus dedidissent: humanitatē exuerūt: At tu Vlyssen si sapias imitabere: uitabisq; omne circeū poculū. Id ātē eo facilius es facturus: q̄ audio patricios Rhagusinos uiros eē cōtinētissimos: & grauissimos: quoꝝ uitæ instituta si tibi ppositeris: meliuscule pfecto & exteriori cōsules: & interiori homini. Nā q̄ scribis te ex altero pede laborare: istiusmōi tibi nobilitas patrita nō est: at ne auita qdē: Quare ne altūde tibi uenetus sis caue. Et eam a te q̄primum amouere atq; extrudere eminus ne dissimules. Nā si facile se norit nactam hospitiū cū uoles excludere haud poteris. Ego ut ad aliqua respondeā: abs te aliud nihil desydero nisi ut te florētissimo isti senatui obsequētissimū pstes omni in re: qcquid agis ex officio agas. Id uero ea re una facillime asseq̄ris. si tibi ante oculos semp pbitatis laudē deūq; ppositeris: quod quoniāī scio te facturū: nō ero longior admonēdo Velim q̄diligētissime inqras: si quod ē uetus spiā istic monumentum: ex quo liquido possit intelligi urbis nomen. Nā ex patrito uerbo non Rhagusiū uidet dici debere: sed Rhagusa appellāt clues isti sermone patrito Rhagusæi. At ea nomina apud græcos ita terminātq̄ & in genitiuo nō crescūt: & in a termināt aut in e. sūtq; fœminini generis. Vt σμύρνα σμύρναιος Smyrna Smyrneus λαρίσσα λαρισσαῖος & λαρισσαῖος Lariſſa lariſſæus Δάφνη δαφναῖος daphnæ daphneus θήβη θηβαῖος Thebe Thebæus. Eodē igīt pacto ῥαγοῦσα ῥαγουσαῖος Rhagosa Rhagusæus. Nā apud geographos & cosmographos qui apud nos sunt de ista urbe nullā inuenio mentionē. Odorare igīt omnia diligēter siquis: priscus lapis inueniatur: qui nomen urbis habeat litteris incisum. Nā regio ista omnis græcis olim utebatur & institutis: & litteris. Præterea si qd græcorum uoluminū quod uulgare non sit istic seruetur: quare diligēter. Et id aut tibi aut nobis opera qđ si in tāta argenti & auri officina nummi tibi defuerint: fac me certiorē. Nā eos tibi ad rem huiusmodi q̄primum suppeditabo: modo ex te intelligam librorum titulos qualitatemq;. Vale. Et me illustri Rhagusino rum senatui commenda. Ex mediolano. Cal. maiis. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus Bernerdo iustiniano Leonardi filio. S. D.

ET si mihi dubiū nunq̄ fuit meos omnis tibi esse carissimos tamē cum pximis diebus ex Mario filio corā didicissem: quāto cum studio & caritate eius omnibus cōmodis: honoribusq; semper adfueris: uix dici queat: quā me tua opera delectarit. Nam cum uideo ea; amicitiā quæ mihi primum cum patre tuo sapientissimo atq; summo uiro maxima fuit: deinde tecū tanta est. ut nihil ad cumulum queat accedere: transfudi etiā tanq̄ hæreditario quodam iure in posteros nostros: non medio cre mihi atq; meis omnibus patrimoniū adeptus uideor. Itaq; non possum mihi non lætari plurimuꝝ. qđ optatis meis ita respondeas: ut tibi gratulandum existimē: quod ita humanus es ita benignus: ita patris tui simillimus. Ego autē quod ad me attinet si cæteris in rebus a te supabor amādi tamen officio nunq̄ pfecto sim supandus. Reliquum est ut quæ pro filio Mario fundamēta optima uel tua diligētia iacta sunt: ea omni robore stabiliēda cures. Hac una re mihi gratius facere nihil possis. Vale. ex mediolāo cal. maiis. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus pascali mallipperio duci Venetiarū. S. D.

SApiētis sūmiq; philosophi Platonis sniam fuisse cōstat maxie dux Pascalis mallippæri inoia eē indita & hoibus & rebus nō temere aut casu quopiā: sed ui q̄dā: & puidentia suasuq; naturæ: qđ tū in aliis multis pbari licet. tū ex te uno dilucide intelligit. Ipse. n. unus eē uideris ex oibꝰ q oē bellādi exosus studiū urbanas uirtutes adames: ad eas colēdas amplificādasq; totius nobilitatis. Ve

netæ iuuētutē inuites aq incēdas mirabili quodā laudis ardore. Nihil ē in te ꝓceps: nihil fluctuosū: nihil turbulētū. Totus es moderatus: totus quietus: totus pacificus: id quod ex uniuersæ quoq tuæ clarissimæ familiæ cognomēto ipso mallppærio nō obscure cōiectari pōt. Quid enim aliud malipærius græce significat: si recte uelimus uerbū ipsum stoicorū more interpretari: q uæhemētē equorū sublatiorem: At is qui uæhementer equitatū tollit: nōne belloꝝ etiā: strumēta ac segetē tollit: Nā pascalis deduct a pasca quo noīe apud hebræos trāsitus significat: manifestū est. Factus est inq a te trāsit⁹ a diuturnis tēpestatibus ꝓcelliscq bellorū ad humanioris uitæ quietē atq trāquillitatē. Eos diligis eos amplecteris: eos honore ac ꝑmiis foues: quos uirtute excellere: quos doctrina cognoris eloquētiaq ꝓstare. Nā hæc tria his maxime sunt necessaria. qui in florētissima republica uersant. At quænā resp. aut est altera aut fuit unq quæ cū Venetoꝝ senatu queat de omni genere laudis cōtendere: Fuit olim fuit Romanus populus in toto ꝓpe terrarū orbe rerū gestarū gloria magnus atq pillustris: qppe qui omne suum studiū & tāq uitæ fœlicitatē in re militari cōstituisset. Quod si uelimus Romanoꝝ uitia cū uirtute cōferre inueniemus ꝓfecto uirtuti uitia nō mediocriter anteire. Quo factū est: ut omne illud impiū radicitus corruerit. Nā de Carthaginēsiū atheniēsiū ue republica qd opus ē eximiū: aliqd referat in mediū quos ois intestinæ aflictiones seditionesq cōtinuæ breui pdiderūt: una lacerāt dæmonioꝝ resꝑu. fuit diuturnior: q dū lycurgi legibus parēt: dum laudi studēt: dum externis oibus cōmodis qd decoꝝ est: anponūt. in qngentesimū usq annū in uniuersa græcia illustres triumphāte sq claruerūt. At ubi Lysander contēptis patriis & institutis & moribus referfit urbē opibus & ꝑda atheniēsium: Lacedæmonii simul cū læta & bene cōueniēti pauptate nō græctæ principatū modo sed libertatē ētipsā miserabilit amiserūt. Soli aūt optimates uenetī ex omni hoinm genere sunt inuētī: q quoniā uirtutē ac deū q summa est uirtus: semp ante oculos & habuerūt & habēt: in rep. tā diuturna: tā florēti tā nobili nullā oio unq mutabilitatē expti sunt nullis seditionibus afflicti nullis factionibus agitati: Qui. n. aduersū illis accidere qcq possit apud quos iustitia & pietate antigus nihil est: Hinc sane fieri uidemus: ut uenetoꝝ impiū magis magisq in dies terra mariq augescat & uiriꝫ & opiꝫ: cū incredibili bonoꝝ oiuꝫ & ueneratiōe & caritate. Fauet. n. deus oipotēs uiris iustis: eosq neq quærētis nec cogitātis fœlici ꝓsequit icremēto. Nā qs ambigat q cūq mortalibus bona sunt ea eē ab imortali deo: q si quādo iniustis etiā atq impiis cōtingat uideāt secreto quodā & abdito dei cōsilio: tamē repēte ut flosculi hyemales lāguescūt ac pereūt. Soli inq optimates uenetī ꝓsperant in eadē bene moratæ reipublicæ moderatiōne & sanctitate: cui se primū ab urbis initio dedicarūt nā qd serius sese doctrinæ artiū liberaliū atq eloquētiæ accōmodarit: id cā nulla alia q ultio tēpoꝝ factū puto. Videmus. n. uel ætate nra: patricios quosdā uenetos tātū in utroq genere claruisse: ut cū oi possent antiqtate & dicēdo & iudicādo cōparari. Itaq iter cætera bona tua ꝑfectissime princeps Pascalis mallippæri q & prima sūt & maxima: nō mediocris hæc cēsenda ē: fœlicitas: quod ueluti diuino quodā ꝓsagio cū belli materiā oēm e medio sustuleris: tū ad doctrinæ & eloquētiæ studiū nobilissimis tuis ciuibus trāsitum praueneris. uera ꝓfecto in te ē Platonis illa: quā mō dicebā: de rectitudine noium sīa. Nec. n. calu & ꝓ uoluptate homiū & istiusmodi noibus appellaris: sed ut quadā potius & cōsilio & potētioris cuiusdā ꝑfectionisq naturæ: q ipsā rōnē licet ētinueri in ꝓpriis noiꝫ ꝓphetarū oium ueteris testamēti. Quare nō possuꝫ eqdē nō gratulari tāto isti tuo & tā excellēti bono q tecū aio uoluptās qd Cyrus ille senior sapiētissime monebat neminē decere impune qui minus subditis sit melior: oi studio diligētiaq uteris ad pulcherrime instituendam atq exornāndā uenetā iuuētutē. Intelligis. n. fore: ut bñ ac bñ decoꝝ moriꝫ disciplinaq istituti iidēq diserti nō mediocri usui atq honori & sibi & patriæ eē possint. Hēo aūt ingētis & sempiternas gratias tum excellentiæ tuæ tū uniuerso senatui: quod dilectissimū filiū meū mariū huic tāto & amplissima docēdi muneri ꝑfecistis. Quod & si ꝓ se magnū ē & ꝑclarū: eo tamē pluris faciūdū: quod ante id tēporis alteri nemini Venetiis cōtigit: ut publica pecunia ad huiusmōi istitutū cōduceret. De filio aūt ut uerecūdius loqr: necesse ē ne in eo laudādo uideat meæ gloriæ fauere. Vnū tamē ausim affirmare me neminē in hāc diē cognouisse: q eq ad sūmū atq Marius filius & igenio simul uigeret & memoria. Nam q̄tū doctrina ualeat & facūdia: ipse de se locupletissimū afferet testimoniū. Et illud certe mihi lucūdissimū ē qd qs ego splēdidissimo uenetoꝝ senatui maxias debeo gras ob pristina ac plurima in me bñficia: eas Marius meus si re fortasse minus: idsturia tñ & uolūtate cumulatissime referet. Accedet āt ad sūmū beneficētiæ cumulū: si hūc etiā mea cā tibi carissimū ēe aiadurtero. Vale princeps optime. Et me cōmēdatū habe. Ex mediolano. vi. idus maias. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus Iacobo lucensi apostolico secretario. S. D.

AD eas litteras: q̄s idibus martiis tibi reddēdas ad othonē carretū dederā: q nihil i hāc diē respōderis miror. Nā cū ignoro utrū tuæ uoluntati morē gesserī ea in re: quā ex me scire cupiebas: tū uehementer expecto ex te intelligere: q̄ sit pōtificis Pii sīa de officio nro. Itaq rogo te: ut me quam ptimū his de rebus facias certiorē. Vale ex mediolano. iii. idus maias. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus Gregorio lollio apostolico secretario. S. D.

EXistimo te nequaq oblitū: q mecū locutus es: & qd inter nos cōstituimus: cū āno superiore mā tuā ueni: Scripsi ad te pōstea ea ad te sæpe lras qbus te nihil respōdisse uō possū nō mirari: nō. n. Oedipus sum: at ne Dauus qdē. Quare quid sim facturus: nisi me tuis lris docueris: i certior ero q̄ dudum. Vale. ex mediolano. iii. idus maias. Mcccclx.

¶ Frāciscus philelphus Iacobo Antonio marcello. S. D.

NAtā eē natura ais hominū uim quandam similitudinis dissimilitudinisq: cū ad cæteros motus tum ad amorem & ad odium: qui philosophi uoluerunt nihil: a ueritate sensisse alienū m. ihi uideri solēt: & id qdē nō in hoibus solū: sed in reliquis quoq aiantibus late patere. q ut de aliis aiali

bus breuitatis cā ꝓterea: quottidie usu uenit: ut ii q se nunq̄ uiderint: neq; aliud q̄q̄ cōmertiū consuetudisq; inuicē habuerint: se tñ quodā naturæ suasu diligāt: & alteri de alteris bene audire plibēter uelint. Accepi ex multorū ꝑmone me tibi eē carissimū: quodq; honorifice de me loq̄ris: sentisq; pamice. Q d̄ certe fuit eo mihi iucūdius: qm̄ mea de te opinio haud q̄q̄ me fefellerit. Cū. n. una oium uoce dicissem magnū te eē uirū eūdēq; phūanū: & illoꝝ apprime studiosū: q bonis artib⁹ dediti imortalitatē maximæ & ipsi sequerentur: & aliis pararēt: illico sum accēsus in amorē tui: teq; dignū existimaui: quē pp inumerabilis tuas egregiasq; uirtutes: q̄tū ipse cura potero diligētiaq; ꝑstare: faciā imortalē apud oēm posteritatē. Tuū igit fuerit nō aspernari officiū meū: q̄doqdē ipse oia cupio gratificari tibi. Vale. ex Mediolano pridie idus maias. Mcccclx.

¶ Franciscus Philelphus Andreæ alamano. S. D.

AVdio libros esse græcos pmultos nup ad uos platos: q̄ ex illo sunt cōstātinopolitano naufragio intercepti. Te igit rogo: atq; oro: ut ad me scribas diligēter oia: & q libri sint & cuiusmodi. In primis aūt scire cupio: siq repti sint: quos tpis negligētia ignorarit. Nullū āt disciplinæ gen⁹ ꝑtereas uolo. Cæteꝝ philosophos ex oib⁹ mali: & Pythagoreos ꝑcipue. Hi eni sūt rariores: q mihi ex oibus philosophis uisi sunt nescio qd acutius altiusq; sensisse. Si me amas: noli laborem hunc subterfugere. Quid enim ipse tua causa facturus non sim. Vale. ex Mediolano pridie idus maias. Mcccclx.

¶ Franciscus Philelphus Angelo simonetæ ducali senatori. S. P. D.

QVod me iubtaris ad cœnā: hēo tibi gras. Video. n. te nō eē mei oblitū. Q d̄ ſpm lōge explorati⁹ crederē: si opam dares: id qd̄ tibi eēt psuasu facillimū: ut q̄s mihi priceps nr debet pecunias: dēt aūt florinos circiter duomilia: iā tādē iuberet dinumerari. Sed ipse malis eū iducere: ut alicūde qc q̄ nūmoꝝ q̄cūq; cōditiōe abradat: q̄ iure ullo æs alienū dissoluat. Hac. n. uia uos magni satrapæ dignitatē uob apud principes ac reges: auctoritatēq; uenamini. Quotūquēq; repias in regū aulis: ꝑpotētē & magnū ullo aut bono aut æquo? Laudat apud oēs uirt⁹. Sola utilitatis rō hētur i pcio: cū utile nihil cēsendū sit: ubi careat honestate. At dixeris: puto: id honestū duci oportere: q d̄ apud populos hēat i gloria: nec eē hoc tpe qcū gloriosius diuitiis. Malū igit actū eēt cū apostolis: q & secuti & imitati sūt xp̄m: si reuiuiscerēt in pauptate: q̄ uiui sp admarūt. Nullæ igētes parāt opes sine magna iniqtate. Sz hæc fortasse plurib⁹: q̄ oportuit. Ad rē ut redeā: ego tecū hodie hūanissime Angele cænatur⁹ nō sū. Id. n. facef mihi nō ē itegrū. Hitur⁹ sum. n. in familiari epulo hospites quosdā bononiēsis. Itaq; mihi ignoscēs. Nō āt moleste laturus sim: siqd tibi ex tuo isto celebri cōuiuio supuacaneū reliquat: ut ad me mittas. Q d̄ ut cōmodi⁹ sis facturus: differā ipe cœnā. Sed uereor: si id factur⁹ fueris: tibi rixas fore cū uxore nobilissima: cui⁹ imperio te aiūt assidue parere. Vtat igit cœna: quā paui: & stoica & domestica. Vale Mediolani. ex ædib⁹ nr̄is. xv. Kal. Iunias. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus petro medici. S. D.

DEdi ad te librū qntū de iocis & seriis: ut expiaris: utrū is malit tecū podagra uti. Cōsilio tñ: idocili & ihūanæ illi psuadeas: ut ioca seriis aīponat. Id. n. tibi plurimū pstabit. Q d̄ petis de Sphortiade: undecimū nūc librū scribim⁹: quē iā ꝑpe absoluim⁹. Sed opus q̄ ab initio existimarā: plyxius serpit. Vereorq; futuꝝ: ne Homeri alteꝝ carmē libroꝝ nūero nō mō æquet: sed ēt supet: tācet si certi nūc decreui nihil hūanā. n. fœlicitatē cū i eo cōplecti atq; diligēter exprimef istitueri: pmulta quottidie occurrūt: q̄ rē uahemēter augēt. Aedere āt libroꝝ aliud nihil uolo antea: q̄ extremā manū impoſuero. Fieri. n. posset: ut aliqd uel mutādū esset: uel addēdū. Cura ualitudinē tuā. Et Vale oio. Ex Mediolano. xiii. Kal. iunias. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus Xenophonti filio. S. D.

PRæter eas lras: q̄s ad me dederas ex Rhagusio ad. iii. Kal. apri. ego abs te alias accepi nullas. Itaq; nō posſū nō mirari: q d̄ nihil postea mihi scripseris: ꝑsertim: cū ad kal. maias & tibi qd̄ uolabas rediturū spōderi: & una cū meis ad te lris unas quoq; hui⁹ principis ὑπερόου lras ad Rhagusinū senatū miseri. Nec itē de te postea ab alio q̄cq̄ accepim: nisi q d̄ Mari⁹ semel significauit p epistolā bñ uale re te & Rhagusinis cē carissimū. Nescio utrū te negligētiæ an fim aliū quēpiā cui lras cōmiseris: ꝑfidie accusand⁹. Venit. n. i mētē res illa taurinēsis de meis ad regē frācoꝝ uersib⁹. Tu posthac esto cautior. Curaq; ut tuæ ad nos lræ & eæ q d̄ē solæ reddāt ducali oratori Antonio guidoni bono q nunc Venetiis agit. Nam Marchesi⁹ reuocat⁹ mediolanū rediit. Q uod siqs fortasse rīderas supioribus lris meis aut aliud ꝑterea scripseras: id oē repetas. necesse ē. Nā ut audis: ad me tuaꝝ lraꝝ puenit oio nihil. Nec. n. adduci possum: ut credā te simul cū cœlo tā subito ingeniū quoq; mutauisse. Nos hic oēs ualem⁹ recte. Tu quoq; cura: ut ualeas. Ex Mediolano. iii. Nonas Iulias. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus Ioannino barbato. S. D.

QVātū uidere uideor ridiculo tibi sum. Nā meos carminū libros totiens repetitos restituere mihi negligis. At ego mihi uerba dari lōgius certe nō patiar. Turpissimū. n. est Frāciscū philelphū iberbē duci a Ioānio barbato. Itaq; aut rē mihi meā restitue q̄primū: aut ubi ita malis: tibi litē apud⁹ meis. viii. Kal. augustas. Mcccclx.

¶ Franciscus philelphus Nicodemo tranchedino. S. D.

STēdis te uahemēter desyderare lras meas. Et facis tu qdē recte. Nā tuis mihi lris suaui⁹ nihil est q̄s noui ab amātissimo erga me aio ꝑficisci. Nec enim uerus amor falli unq̄ pōt. Necessarioq; fit ut q plurimū amat: amef itē plurimū. Et lræ ergo tuæ fuerunt mihi ꝑgratæ: & oia q̄ uel ioco uel serio p lras es locutus: q̄ iucūdissima accidef. Quā uellē oia tuo meoq; iudicio gererētur. Id q̄ nō priuatæ solū ac nr̄æ sed & cōis & publicæ utilitatis cā. Verissimū illud esse existimo nihil recte adminīstratū iri ꝑturbatione duce. Nā ois animi morbus si minus oio tollit: ipedit tamē non mediocriter rōnis usum qui ubi uacat: qd aut bene geri aut cōsuli recte pōt? Egdē mi Nicodeme non possum mea sorte nō gaudere: qui

mecipso cõtẽtus fum:cui nihil aliud deeſſe uideo q̃ nũmos aliq̃do. Qui tamẽ ipſi ſæpe nõ mõ nõ ſperãti ſed ne cogitãti qdẽ tãta ultro beníignitate occurrũt:ut pudorẽ ẽt afferãt negligẽti habeãt multi aurũ & argẽtũ habeãt mgfatus:hẽant ipſa hẽant ea oĩa:quæ collibuerit ſtultitiæ:dummõ ea ſint nobis quæ nolentib⁹ eripi nullo pacto queãt. Quid.n.earũ ſimus rerũ curioſi:q̃ ai curas nõ adimũ:ſed augẽt:Itaq; mirãdũ nõ eſt: ſi amicus ille deũ huiuſmodi tõnes minus aio uoluptat:quo altius aſcẽdit eo humili⁹ miſerabiliuſq; deſcẽdit. Ego quo die has lr̃as ad te dedi:implerã ſecũdũ & ſexageſimũ ætatis annũ integris ſenſibus & ualitudie pſperat:& id qdẽ ſine ullis medicorum adiumentis. Tu ſi habeas:quod cum his diuitiis coferas: memora. Nam ſi qua mihi ſunt alia aut bona aut expetenda:& tu noſti: & Laura nõ ignorat. Ac de ioco actenus uel q̃ diligẽtiſſime odoreris apud quẽ hoſpitẽ ille codex Sylli italici poetæ:quẽ Antonii barbadori pater quot tempore in monte puliciano pturã geſſit:ex bonis illius Bartholomæi uænatus eſt:quẽ Martinus pontifex maximus primũ ſecretariũ habuit. Nã codices oẽs quotquot illo exẽplari excripti ſunt deprauatos corruptoſq; iuenio. Cupio pterea mihi excribi latinã traductionẽ græci illi⁹ doctiſſimi acutiſſimiq; Aeſopi. Nã auctor ipſe pĩit apd græcos. Et eã interpretationem inueni apud alium neminem. Hac de re ſcripſi ad petrũ medicẽ. Id qd ut ipſe apud eũ q̃ diligẽtiſſime cures te plurimũ rogo. Vale. Ex medi. viii. Cal. aug. Mcccclx.

¶ Franciſcus philelphus xenophonti filio. S.D.

Ecit te ad tertiũ nõas iulias p lr̃as certiorẽ me nihil lr̃arũ tuarũ accepiſſe poſteaq̃ ex uenetiis ſolueras:pterea:qs ad tertiũ Kal. apriles Troili ſcribæ ad me dederas:cũ iterea tpis ſcdm & nũc tertiũ tibi ſcripſerim. Quod eo ẽt magis miror:qd Marius mihi ſignificauit ſibi redditas eẽ abs te lr̃as:q b⁹ cũ nullæ prſus eẽnt ad me. Ego aũt etſi auguror:ut res hẽt:opæpciũ tamẽ duxi te cõmonefacere:ſi quãdo ad me ſcribis:ut cures tua oĩa ſcripta redditũ iri Venetiis aut uiro patricio Bernardo iuſtiniãno Leonardi filio:aut ducali oratori Antonio guidõi bono. Nã Marcheſius rediit mediolanũ. tu ſiqd uelis:ſignificato. Nos hic oẽs ualemus recte. Vale. ex mediolano nonis auguſtis. Mcccclx.

¶ Franciſcus philelphus Mario filio. S.D.

Vod expoſtulas meas lr̃as minus ſæpe ire ad te pti ipſe tu pti occupatiões meæ ſunt in cã. quod ſi tuã ipſe cãm ſuſtuleris:ego quoq; meas oĩs occupatões ãmouebo. Noli iuuenis cũ ſene de prudẽtia cõtẽdere:neq; cũ pfe filius. Noli uerſutiã callĩditati anteponere. Rõne utere & cõſilio. id ſi feceris:nũq̃ me incuſabis:nec ulla in te deſyderabis pfnũ officiũ. Quod marieta meliuſcule ualet:gaudeo. Cæſarẽ meũ bene i lr̃is pficiſcere plurimũ lætor:ueli cætera q̃ uel ad te ipm:uel ad reliquã famiſiã attinẽt diligẽter cures ad xenophõta reſpõdi. Tu qd ad hugolotũ reſpicit:ne diutius neglige. Bernardũ põtanũ noſtrũ bene ualere opto. Vale. ex me. x. Cal. ſeptẽ. Mcccclx. ¶ Frã. phi. Xenophõti filio. S.D.

Alo te negocioſũ eẽ q̃ ocioſum:mõ negotia tibi tua:aut dignitati ſint:aut cõmõ:qd ſine dignitate icõmodũ eẽ puto. Nã p lr̃as:qs mõ ad ſextũ cal. auguſtas dediſti me adeo te oſtẽdis occupatũ ut nullũ tibi tps relictũ uideaẽ ſcribẽdi ad patrẽ. Quod das accipio. Et facis tu fortaſſis ex officio Ego ãt auguror:neſcio qd. In hãc diẽ accepi ſcdm abs te lr̃as:poſteaq̃ Rhaguſiũ eſpfect⁹. Si te negligẽtiorẽ aut min⁹ cautũ aladuertero:tu quoq; tardiorĩ ſuidebis epiſtolas meas. Scripſiſti oĩa iſtic ardẽ. Id dici puto ob iminẽs a turcis piculũ. Vellẽ ſcripſiſſes & latius & aptius:ne mihi Sybilla iterpte opus eẽt q; amicus iſti tuus cupit uidere aliq̃d ex nr̃is ſcriptis:dabo operã:ut tibi mos geraẽ. Nos hic ualem⁹ oẽs. cura ẽt tu:ut ualeas:& hoibus ſis deoq; cariſſimus. Ex mediolano. x. cal. ſeptembres. Mcccclx.

¶ Frãciſcus philelphus Laurẽtio piſaurẽſi Parmẽſiũ pfecto. S.D.

T ſi ignarus certe nõ erã uel ſine ulla cõmẽdatiõe mea nihil eẽ apud te antiqus iuſtitie pietatiſq; officio:tñ ut itelligeres:q̃ mihi rẽ gratã facturus eẽs:ſi negociũ religioſor̃ fratrũ ſãcte Mariæ ſeruor̃:q appellanẽ:ita curaueris:ut iſti oẽs itelligãt meã de ſe cõmẽdationẽ fuiſſe ſingularẽ: libuit abs te petere:ac etiã:ſi op⁹ fuerit:cõtẽdere:ne patiaris eẽ fruſtra itũ ad me. Nemo ẽ. n. q̃ amici tiã noſtrã ignoret. Quã ut hmõi quoq; munere clariorẽ oĩbus faciaſ:rogo. Noſti pudorẽ meũ. nũq̃ auſim tãto pere a te aliq̃d petere:qd ab hõeſtate abhorrere uideaẽ. Vale cũ tuis oĩbus. Ex me. vii. cal. ſeptẽb. Mcccclx.

¶ Franciſcus philelphus Iacobo puteo iuriſcõſulto. S.D.

Imotheũ cytharœdũ uir̃ muſicæ diſcipliæ doctiſſimũ ſane eruditiſſimũq; fuiſſe repio Ad quẽ ubi quottidie atheniẽſiũ more pmagna auditor̃ turba diſcẽdi gſa ofluereẽ eũ qcũq; ſe auditurĩ eẽnt rogaſ ſolitũ accipio. habuiſſẽtne ullos añ id tpis ei⁹ pltiæ pceptores. q; q negaſſẽt cũ his certã doctrinæ ſuæ paciſci mercedẽ. Siq ãt reſpõdiſſẽt:qbuſpiã ãtea uſos ſe magiſtris:cũ iis niſi duplicata merce cõuenire nullo pacto cõſueuiſſe: Aiebat enim uir callidiſſimus ad duplũ laborem dupla ẽt merce opus eẽ. Qui.n. iſtiuſmodi diſcipulis recta ulla pceptio tradi q̃at niſi oĩum primum eor̃ mẽtes inherenti fuerit deprauataq; diſciplina oĩo liberatæ. Longe pfecto difficilius eſt ac multo laborioſius dedocere q̃ docere. Nã qs ignõret natura fieri:ut q habitumiã firmatũ ac penitus inſidentem eruere diſſolutereque ſtudeat:id ſine multo & tẽpore & labore cõſeq nõ poſſe: Quæ qdẽ noſtra lõge repetita oratio quorſum tãdem euadat:& ſi minime uereor Iacobe putee te pro tuo ſingulari ingenio ſũmaq; prudẽtia nõ obſcure itelligere:tñ ut uel tui auditores plæriq; oẽs & ſtudioſi & clari adoleſcẽtes uel ſiq alii tecũ ſentiũt: qbus de reb⁹ iter nos cõtrouerſia ſit:diluciãius teneãt:aptius eã eloq̃r:q̃q̃ nõ una cõtrouerſia ẽt:ſed duæ. Ver̃ de q̃ magis ueluti triũphare uiſus:tes primus nobis ſit ſermo:deide breuiter de altera differem⁹. Prima nobis diſceptatio ẽ de licitatore:quẽ tu eũ eẽ oĩo uis q in auctiõne ſuppoſitus rei uẽdẽdæ in deceptionẽ alteri⁹ pdũ auget: id q; declaras exẽplo. Titius aut fiſci aut ſuo alteriuſue ciuuſpliã noie pſcribit uectigalia aut pdia. calphurnius empter offert mille ſeſtertiũ. craſſus a Titio ẽptor ſuppoſitus ad mille ſeſtertiũ cẽtũ addit calphurnius q ha

bēd re rei deſyderio tenet: addit ad cētū alia ſeſtertia decē: at Craſſus ad ea furſus uiginti. Tū Calphurni ū refrigeſcit ab emēdo. Manetq; ſubdubius. Et uix tādē addit ſeſtertia qnq;. quod aiaduertēs titius: ueritusq; ne ſi rurſus p ſuppoſitū craſſū rei ꝓſcriptæ ꝓciū anxerit: ſeipm potius fallat q̄ calphurniū: qđ ꝓſcripſerat dat calphurnio. Et ita craſſus ē tua ſnia licitator. Quāq̄ tu cū diceres licitari aliud nihil ſignificare: q̄ ꝓciū augeꝛ & ita qđ ꝓſcriptu; eēt dare plus offerēti: nō magis craſſū: q̄ calphurniū i eo qđ plus offeret: licitari uelle uidebaris. Eoq; iterdū tua tēdebat oſo: ut iter licitationē & auctionē nihil ꝓrſus itereſſet. Adduxiſtiq; ꝓ tua cā: ut tibi uidebaris ex ipſis iurecōſultis exēpla firmiſſima. Gaiū. n. ſup legē q̄ icipit licitatio: digeſtis de publicanis ita ſcriptū reliqſſe. Licitatio uectigaliū: q̄ callore licitātis ultra modū ſolitæ cōductionis iflauit: ita demū admittēda ē: ſi fideiuſſores idoneos & cautionē is: q licitatiōe uicerit: offerre paratus ſit: & eūdē Gaiū ñ multo poſt ſup eādē legē: Licitatores uictigaliū ad iterādā cōductionē anteq̄ ſupiori cōductiōi ſatiſfaciāt admittēdi nō ſunt. Adducſq; in eādē ſniam Paulū: q ſup legē Valerius digeſtis de iure fiſci: ita locutus ē. Valeri⁹ pr̄nus ꝓcurator ipatoris Flauio ſtatilio ꝑdia certo ꝑcio addixerat. Deinde facta licitatiōe: idē Statili⁹ recepta ea licitatiōe: ꝑdia obtinuerat & i uacuā poſſeſſionē ita iductus etat: De fructib⁹ medio tpe pceptis q̄ebat Patron⁹ fiſci eē uolebat: plane ſi medio tpe iter primā licitationē: & ſequētē adiectionē pcepti fuiſſēt aduēditorē ptinere: ſicut ſolet uideri: cū in diē adiectio facta ē: deinde melior cōditio allata ē: nec moueri debem⁹ qđ idē fuiſſet: cui primo adiecta fuerat: ꝑdia: ſed cū utraq; adeictio itra tps uēdemiatū facta fuiſſet: receſſū ē ab hoc tractatu. Itaq; placebat fruct⁹ emptoris eē. Hæc tu duo exēpla ex Gaio & paulo ꝓ tua cā ituliſti: naꝫ tuū illud tertiū eſt abs te excogitatū argutius: ubi ageret de dolo malo: & ſi q̄tū ad licitatorē attinet nō eſt a mea ſentētia admodū alienū. Sed anteq̄ ad Gai dicta pauliq; reſpōdero afferā etiam ipſe: quo firmior tua uideat tibi opinio exēplū ex uulpiano: modo intelligas quod tu nudiuſtertius cum apud nos eſſes interpretabaris in Gaii ſententiā: ubi ait: Licitatio uectigaliū. quæ callore licitātis ultra modum ſolitæ conductiōis inflauit: tu inq̄ calore per unū. L. efferebas: dicebaſq; calore ſcilicet iracūdiæ. Quis hoc tibi cōcedat: quē ibi locū iracūdiæ dederis. callore enim p geminū. ll. & ſcribēdū & intelligēdū eſt pro calliditate & aſtutia enim calliditas ſecūdū Ariſtotelē quædam prudētiæ pars: quæ ita uerſat in paruis ut prudētia magnis in rebus. Recte iglr̄ cicero cū uellet oſtēdere in libris de natura deoꝝ: qd inter uerſutū & callidū intereſſet: uerſutum eē deſcribit eum: cuius mens celeriter uerſetur: at callidū cuius animus uſu: ut manus opera concalluit: ſed redeat ad Vlpianū. Sic enim ait. Si res eius uænierit: & exiſtat: qui plus liceat. an in integrum ꝓpter lucrū reſtituēdū ſit: & quotide ꝓtores reſtituūt: ut rurſus admittat licitatio. Audi ītē. M. T. ciceronē in epiſtola ad M. Mariū. cice. M. Mario ſal. Mādatū tuum curabo diligēter. Sed homo acutus ei mādaſti potiſſimū: cui expediret illud uenire q̄plurimū: ſed eo uidiſti multū: qđ ꝓfiniſti quo ne pluris emerē. Quod ſi mihi pmiſiſſes qui mens amor inte eſt: cōfeciſſem cum hæredibus. Nūc quoniā tuū ꝓciū noui: licitatorē apponā potius: q̄ illud minoris ueneat. Sed de ioco ſatis. Habes mi Iacobe uir iuriſcōſultiſſime oīa: q̄ afferri adiumēta poſſūt in cām tuā. cæterū q̄ paucis dicturus ſum: æquo aio accipe. Oīum primum uideamus licitari licerīue ſecundum antiquos eoſdēq; ꝓbatiſſimos auctores artis grāmaticæ qd ſignificet. Licitari ut ait Noni. Mar. ē congredi & pugnare. Id āt ita eſſe patet apud Cæcilium poetam in hymnide. Quin machæra licitari aduerſum eum cœpiſti ſciēs: Feſtus Pompe. docet eum licitari: qui decipiēdo inducit: & rurſus ait eos eē licitatores qui in mercādo pugnādoue cōtēdūt. Audi nūc ciceronē lib. iii. de off. Tollēdū eſt igit: inqt: i rebus cōtrahēdis omne mēdaciū: non licitatorē uenditor: nec q̄ cōtra liceat: emptor opponet: uterq; ſi ad loquendū uenerit non plus q̄ ſemel eloquat. Ex ſignificatis huiuſmodi uerbi: uel liceri uel licitari: q̄ a duobus eximiis & latinitatis & litteraturæ ꝓfeſſoribus Feſto Pōpeio ac nonio Mar. cognoſcimus: poſſumus ne alium eē licitatorē opinari q̄ eum: q̄ græce προξένητὴν ꝓxenetes dicit: quo etiā nomie nōnullos iurecōſultos uſos uidem⁹ Quod autē aliud eſt ꝓxeneſtratum: hoc eſt licitatoꝝ officium ut ita loquar q̄tū emptorē: tum uenditorē & contendēdo & decipiendo inducere: ut & uēdat ille & hic emat: Idq; non minus minuēdi rōne q̄ augēdi ꝓcii. Et q̄is alia uel arte: uel fallacia modo obiecit: quod interit. An ſumus uſq; adeo rerū ipiti: ut ignorem⁹ q̄tū emolumēti huiuſmodi nebulonis pcipiāt ex huiuſmodi dolis ac fraudibus. Siue igit in rebus priuatis: ſeu in publicis: uēdēdo: emēdo: locādo: cōducēdo: contrahendoq; licitator iterſit aut ſuo doloſe aut alteri⁹ noie. Hūc eſſe eundē qui nomine a græcis accepto ꝓxeneta dicit: manifeſtum eſt. Recte igit precipit cicero nec a uēditore licitatorē: nec item ab emptore apponi debere: ſed ipſos potius ſi ad loquēdū uenerint: nō plus q̄ ſemel eloq oportere. Hoc enim obſeruādū inter uiros grauis & bonos iccirco precipit Cicero: ut nulli licitatoris mendacio: nulli dolo relinquat locus. Hæc tu ſi in gaii: ſi in pauli ſi i Vlpiāi reſpōſis diligētius cōſyderare inſtitueris: longe aliter ſenties: quā in hāc diē conſueueris. Quod autē contenderis. Idem eſſe & auctionari & licitari: eodemq; modo licitatorem & auctionatorem: nihil eſt: quod tibi minus aſſentiar. Video apud Ciceronem in oratione pro rege Deiotaro hæc uerba. Ille iteru; ille tertio actionibus factis pecuniā dedit qua ad bellum ureremini: & rurſus. Quo tum rex erga te animo fuit: qui auctionatus ſit. ſeſeq; expoliare maluerit: quā tibi pecuniam non ſubminiſtrare: Num licitationibus factis: num ſi licitatus ſit: dixiſſet Cicero: idem eſſe ſignificatum: Sed hæc hactenus multa. Non enim dubito te pro magnitudine ingenii tui egregiaque doctrina iturum in ſententiam meam: & eundem eſſe licitatorem conceſſurum: quē etiam proxenetā nunc uulgo ueſtri iureconſulti nominant. Dicebas ſecundo loco mirari te Ciceronē. atq; arbitrari illū in dialecticis parū fuiſſe exercitatū. Nā ſi ſecus eēt: eū nūq̄ fuiſſe dicturū in prima quæſtiōe tuſculana ſi malū ergo miſerū cū eēt ꝓpoſitū uel aſſūptū potius malū mihi uideꝛ eē mors. Non. n. quod malū ē: id cōtinuo miſeriā afferre cū multiplicia mala ſint & aī & corpis & fortūæ. Nec eē tamē cōſentaneū: q in plurib⁹ maximiſq; totius hois atq; fortunæ bonis: cū eculeū amiſerit quēpiā aut catulū: iccirco eū affirmaꝛ miſerū

quoniã ea qui eanisue amissio in malis habẽda sit secũdũ peripateticos. Iñdocte igit Ciceronem eam cõplexionem ad id adiecisse: quod erat assumptum. Concederem tibi profecto quod Ciceroni obiicis: si peripaticum se eo in loco is: quam stoicum maluisset: At stoici nihil in malis ducunt: nisi quod turpe sit: nec item in bonis quicq̃ quod honestum non sit. Honastate bonũ stoici: & turpitudine malũ definiunt. Præterea neq; i bonis nec itẽ i malis aut plus eẽ iudicãt aut mius: q qđ hõestũ sit: id eẽ putãt oĩ ex pte bonũ: quemadmodũ id esse uolũt oĩo malũ qđ a turpitudine pficiscit. Quare si mors habẽda foret i malis: qđ certe nõ ẽ recte a Cicerone respõsum eẽt: id eẽ miserũ: Nec. n. pterire te existimo: q̃ aut corporis sunt aut fortũæ tributa ea a stoicis neq; bona: neq; mala censeri: sed indifferẽtia: & a plærisq; cõmoda & incõmoda: quæ etiam alii prælata re iectaq; nominant: perinde atq; talia sint: in quibus selectio locum habeat. Vtrum tibi grauissimo & eruditissimo uiro satisfecerim, nescio. Mihi certe feci satis. Ex Mediolano kal. septembribus. Mccccl x.

¶ Franciscus Philelphus Ioanni aloysio guidobono. S.D.

Vete nonnulli Veneti: quis me per litteras meos carminũ libros, excribẽdos petierũt. Quib⁹ ego figillati gessisse q̃primũ morẽ: si tot mihi operis fuissent exẽpla. Sed cũ nullũ mihi oĩo fl ictũ sit p ter id unũ. qđ initio scripserã: existimaui hoc pacto satis ab me iri oĩb⁹ factũ: si tibi huiusmodi p uintiã p nfa bẽiuolẽtia delegarẽ. Itaq; dedi ad te eum ipm carminũ codicẽ man⁹ meæ ut uides festina exarata arundine. Cuius tu ita p tua prupentia feceris oĩbũs copiã ut intra sextũ mensẽ codex ad dominũ redeat Vale. & patrem tuum grauissimum uirum uerbis meis saluere plurimum iube. Ex mediolano idibus septẽbribus. Mccccl x. ¶ Franciscus philelphus Angelo uiterbino iureconsulto. S.D.

Ccusarẽ te mendacii: si scirẽ te huiusmodi accusationẽ magnificere. Sed noui ingeniũ tuũ: q nõ minus surdus es: cũ id tibi expedire putas: q̃ mutus. Verũ hac i re te tua felicit opinio: Nã me primo apud quẽ eras cœnaturus: liberasti hoie edacissimo. Deinde tibi fortasse nõ partũ icõmodalti: qui filiã potuisses: ubi ea tibi uoluntas eẽt: indotatã ẽt uiro tradere: Amicus. n. quidã uir sane bonus ac mini me cõtemnẽdus mihi oblatus est: qui cupit uxorẽ ducere: quæ & honestis sit nata parentib⁹ & pulchra & ex etruria. Itaq; id ego audiens: illico in te animum adlecl. Rem tenes. Cum primum ueneris mediolanum: face me q̃primum adeas. Vale. Ex mediolano. xvi. Kal. octobres. Mccccl x.

¶ Franciscus Philelphus Xenophonti filio. S.D.

Tanulũ quẽ misi mihi & gẽmã ΜΕΤΑΤΗΝ ΘΗΥΑΝ plibẽter accepi. Et fecisti sane: ut te decet mõ illius memoria assidue tecũ sit. Senior noster hispanus mihi exposuit te Mediolanũ uæhemẽter cupere. Id equidẽ nõ iprobo: mõ cõstitutũ istic tps & constanter & innocenter absoluas: qđ ut facias: te, nõ solũ hortor: sed uolo: ac iubeo. Præterea, sũ mirat⁹ qđ i tãta opportunitate ΤΗΝ ΥΠΟΧΕΙΡΙΑΝ mius ire ad me curaueris: nihilq; ad ea tam multa responderis: quæ nõ unis lfis tibi scripserã. ad hæc tuũ quoq; oficiũ erit: ut aliquid lfaq; ad principẽ sæpe des: hoc facere prudẽtius nihil potes. Nos hic ualemus oẽs. Vale. Ex Mediolano. vi. idus octobres. Mccccl x. ¶ Franciscus philelphus Lazaro arretino. S.D.

Et si certõ scio mea oĩa tibi negocia p uetere nfa ac sũma bẽiuolẽtia cordi eẽ: nõ est tñ ab officio meo uisũ alienũ: si ex meis quoq; lfis itelligeres me mei nõ eẽ oblitũ: q duo sitic abiens tibi curãda cõmẽdari: q̃ q̃q̃ dissimilit sũt rõe: talia tñ sunt: ut eorũ neutrũ negligi abs te uelit: Nam officiosi amici ẽ æq̃ parua amici gfa nõ cõtẽnere ut magna pclaraq; facinora nõ mius adire alacrit: q̃ appetere uæhemẽter. Quæ reliq̃ sũt: tecũ ipse cõsyderabis. Vale. Ex mediolano. x. Cal. decembres. Mccccl x.

¶ Franciscus philelphus Hermolao barbaro episcopo Veronensi. S.D.

Vam p Lazaro scarãpo comensi epo oĩonem habui: iccirco in psentia ad te dedi: qđ uereret: ne quã librari⁹ tuus tumultuariæ scripserat: nõ eẽt admodũ emẽdate scripta. Præterea cũ uellẽ aliqd ad te scribere: nihil noui acciderat post discessũ tuũ quo uteret argumẽto. Nec. n. dubito ea tibi oĩa cordi eẽ: quæ a nobis i cõmẽtariolo accepas: pserti id unũ: quod mihi cum tuo Antonio Bechatia uiro diserto & phumano trãsigẽdũ ẽ. Neq; sane aliud qcq̃ ẽ: cuius morã molestiorem feram: Nam eiusmõi codice carere diutus nullo pacto possum. Itaq; rogo te: ut currenti fis calcar. Fieri. n. possit ut seriꝰ Veronam te petas. At mihi in huiusmõi codice celeritate plurima opus est. Hac una re mihi gratius hoc tempore facere nihil potes: nec qđ magis Antonii interfit officii: quẽ ipsuꝫ scio tibi esse carissimũ. Reliq̃ tu oportune puidebis. Vale. Ex Mediolano. vii. kal. decẽbres. Mccccl x. ¶ Frãciscus phi. Lazaro scarãpo comẽsi epo. S.D.

Eam quã p te Comẽses ad. xvi. Cal. decẽbres oĩonem habuerã: iccirco ad te misi: ut qđ tecũ ãtea sum locutus: eã cures p fratrẽ reddi Hermolao barbaro epo ueronẽsi. Reliq̃ tu puto memineris. Præterea quæ istinc discessurus tecũ sũ cõmẽtatus: ne obliuiscaris: te etiã atq; etiã rogo. Hoc uno mihi aliud hac tẽpestate gratius præstare offm nullũ potes. Vale. & bonæ ualitudis rõnem habe. Ex medio. vii. Cal. decẽb. Mccccl x. ¶ Franciscus philelphus Donato actiolo. S.D.

Non possum nõ pbare tuam tam longã taciturnitatẽ: cũ existimẽ te uti uoluisse me magfo: q dũ studeo eã ad te dare oronẽ: quã & ipse habuerã apud sũmũ põtificẽ Pium Mantuæ: & ipse desyderare uidebaris: diutius sim cunctatus: q̃ tu fortasse uelles. At supas fortasse profecto oẽm meã huiusmodi i scribẽdo tarditatẽ adeo ut iã uerear te eẽ omnino una cũ nfo Argyropulo oblitũ mei. Et facis tu qdẽ nequaq̃ uel amice uel recte: qui nihil ad ea respõdeas: quæ tibi pro nfa sũma benitiolentia cõmendarã. Sed eo fero moderatius negligẽtiã tuã: hui: diligẽtiam uolui dicere: quod utriq; arundini & nymphæ & musæ simul studere nõ potes. Verum si me amas: surripe aliqd tpis ΠΑΡΡΗΣΙΑΣΤΗΝ qđ amicitiæ cõdones. Ego ad te nouã dedi orationẽ. Vale. ex mediolano. iii. Cal. decembres. Mccccl x.

¶ Franciscus philelphus Pallanti strozæ equiti aurato. S.D.

INstituenti mihi ꝓ uetere nſa ſũ maq; amicitia ſcribere ad te aliquid: hic tẽpeſtiue nuntius eſt oblatus: q̃ iſtac iter factur⁹: redit i peloponeſũ. Otium primũ certior fieri cupio q̃ bene ualeas corpe: qd eni interrogẽ aio cũ uir ſapiẽtiſſimus nõ ignoras uel nullis hoium cõfiliis το ειναι οῤ ἀενον εηξειν: Itaq; ſi me amas: ficuti certe facis: cura: ut tuis optatiſſimis lſis itelligã: q̃ta tibi cũ ſenecta ſit ges: Nã de ai trãglitate nihil ẽ: qđ dubitẽ. Q đ ſi de me doceri ex me uis: ualeo eqdẽ pbelle. Nec me climatericus annus: quẽ caldæi noiant: una ex pte fecit inclinatione deteriorẽ: Nã qui natus ſũ octauo Kal. auguſtas ãno a natali chriſtiano milleſimo trecẽteſimo nonageſimo octauo ago ia; tertiũ & ſexageſimũ ætatis ãnũ: Q đ ipſũ tẽporis cũ ob ſeptẽnariũ numerũ: tũ ob penultimũ cõis ætatis hoium flæxũ pythagorici putãt eẽ piculoſũ. At ego ſeptẽnariũ numerũ in utrãq; fortunã uæhemẽtẽ exiſtimo. Quare in ſcda; nobis & malo & opto. Q đ me ſcdo loco ad ſcribẽdũ hortat: ẽ quorũdã librorꝫ deſyderiũ. Agit enim iſtic apud uos Andronic⁹ calliſtus noſter uir diſertus & doctus. Iſti aũt eẽ audio τοη τε ωαλαιφατον ωερι ωαλαιων ιοορίων και τον ῥω ὰαιόγ κορνουτον ωερι ἀλλιγοριωνεπι λεκαι τον ὄῦγκελον γραμμάτικοη. Peto igr̃ abſ te maiorẽ in modũ: ut eos libros aut nobis excribi cures mea ipẽſa: aut ad nos ire: q hic excribãt rediturꝰ ad dſim q̃primũ. Vale cum Honofrio meo atq; noſtris oibus. Ex Mediolano. Kal. ianuariis anno a natali chriſtiano. Mcccclxi.

¶ Frãciſcus philelphus Xenophonti filio. S.D.

POſt eas lſas quib⁹ mihi & de ãnulo quẽ hiſpano ſeniori dederas: & de pecunia q̃ ſocrus a Theologo timotheo petierat: ſignificabas alias nullas iã mẽſis duos abs te accepi. Vtrũ id uel tua uel alio rũ negligẽtia factũ ſit: neſcio. Quod hic cupis a me curari: fiet in tpe diligenter. Veli tamẽ interea nequid iſtic patlaris de te deſydekari. ωερι Ἀεῖτυδ ἐωηό ωενδερᾶδ nullã ipenſã uolo ſuſcipias. Suſceperis n. fruſtra: Nã nõnulli mihi græci renũciarũt illa uerba dare: & quod uitæ inſtitutũ cœpit: id nunq̃ dimiſſurã Cura ut bene ualeas. Nos hic ualemus omnes. Ex Mediolano Kal. Ianuariis. Mcccclxi.

¶ Franciſcus philelphus Leonardo ſabbatino. S.D.

COlella auerſanus dixit mihi uerbis tuis eſſe tibi nõnullos codices & latios & græcos: quos uendeſ iſtitueris. Quare ſi uellẽ aliquos ex iis emere licere mihi pte: habeo: tibi Leonarde mi gr̃as nõ uulgaris: qđ earũ mihi rerũ optionẽ dederis: quarꝫ me amãtiſſimũ noſti: At uellẽ ꝓfecto: tibi cũ tuo maxio & honore & emolumẽto ſublata facultas eẽt alienãdæ ſuppellectilis tã ꝑclare tã ꝑcioſæ: Id qđ p uitã illius mei amiciſſimi Auriſpæ: uiri optimi & grauiſſimi facile factũ eẽt: ſi eũ apd nos deus q̃ apd ſe agere maluiſſet: Sed quoniã ea lege nati oẽs ſumus: ut naturæ tãdẽ ſit cõcedẽdũ: æquo aio neceſſitatẽ feramus: oportet. Te ãt hortari nõ deſinã: ut cuius uiri gener ſimul & hæres relict⁹ es: eius quoq; uirtutẽ ſingularẽq; doctrinã hæreditario quodã & aſſiduo ſtudio imiteris. Quod eius rei quoniã nõ ambigo ſtrẽue te diligẽterq; curaturꝰ: nõ ero i ꝓſentia tecũ longior. De libris aũt qđ ſignificas: paucis: reſpõdeo. Opus ẽ: ut librorꝫ titulos mittas & qualitatẽ & preciũ. Id cũ didicero: ſi libri placuerit: aut ipſe ueniã: aut ꝑciũ mittã. Vale cũ ſpõſa & patre. Ex Mediolano quarto nonas ianua. Mcccclxi. ¶ Franciſcus philelphus Nicodemo tranchedino. S. D.

GAudeo equidẽ uæhemẽter ita res tibi ſecũdas eẽ: ut ne amiciſſimi qdẽ hois recorderis: q̃q̃ nõ parua ẽ fœlicitatis ps uir amicuſ. Amicitia. n. ſiue i ai: qđ plꝰ placet: ſiue i extrariis bõis ponẽda ſit nõ minimũ tenet i hũana fœlicitate locũ. Quare ut te aliq̃do colligas: uolo. Memineriſq; i oi fortũæ ſta tu uel cõmodo uel iucũditati amicũ eẽ poſſe. Id ſi feceris: dabis ad me quãdoq; lr̃as: quo me ſalte: tuæ lætitiæ ꝑticipẽ facias. Tu uero ne me cõtra exiſtimes tui oblitũ: accipies unã a me ofonẽ: quã nup habui ad comẽſes de dignitate epiſcopali & de illoꝝ epo Lazaro ſcarãpo. Et p rei argumẽto: & p hoibus habenda fuit oratio. Tu mihi feceris rẽ gratiſſimã: ſiquid noui ſignificaris: qđ uel gratũ ſit uel nſa interſit audire. Vale. Ex mediolano pridie idus ianuarias. Mcccclxi. ¶ Franciſcus philel. Pallãti ſtrozæ egti aurato. S.D.

NIhil mihi potuiſſet hoc tẽpore iucũdius cõtigere tuis lr̃is: q̃bus priſtinã illã tuã ſermonis ac morꝰ ſuauitatẽ: q̃ mecũ ſæpe dũ Florẽtiæ ageremus: familiariſſimæ utebaris: nõ ſecus iſpicere uiſus ſũ: atq; ea q̃ corã uideri oculis ſolẽt. Qui. n. me tua oia nõ delectẽt: quẽ certo ſciã nõ mõ abſolutæ eũ iuſdã ac totius uirtutis ſpeculũ: ſed ẽt de me ſp q̃ optie meritũ? Itaq; rogo te ut ſiqd põt accedere ad cõſeruãdæ bõæ ualitudis diligẽtiã: uel meipſius gr̃a: quẽ noui tibi eẽ cariſſimũ: aliqd addas: Nã qs adeo alienus ſit ab oi hũanitate: q optare nõ debeat te imortalẽ fore: cui⁹ uita ẽ oi hũanitate hũanior & cũ totius honeſtatis plena: tũ nulli⁹ elegãtiæ: nulli⁹ doctriæ iops? Q đ ãt ita p tua mirabili ſapia te cõpoſueris: ut nulli⁹ medicorum remediis utare: non poſſum non probare. Quid enim continentiſſimo uiro eidẽq; prudentiſſimo prodeſſe medicus queat ullis curatõibus ſuis qui ſibi ipſi nõ didicit: Nam quotus quiſq; eſt medicus: qui abditam pœnituſq; recõditã ægrotationem recte iudicet? Duo in primis ſunt: ex quibus huius tẽpeſtatis medici aduerſæ ualitudinis uim cauſamq; coniectant urina & uenarum motus: ſed urina quorũ nobis aliorum locoꝝ argumẽtũ ꝓfert i corpe: q̃ iecoris: renũ ac ueſicæ. Omitto. n. quot poſſint quantaq; accidere: qb⁹ uria deprauata iudiciũ fallat. De uenarũ autem motu qđ certi afferre qs audeat ea cõueniẽtia ignorata: quã muſici harmoniã uocãt? At quot medicos licet iuenire. q aut muſicã aut ullã diſciplinã mathematicã teneãt: cũ nõ phyſica mõ: ſed qcqd uel ad nſerũ: uel ad mẽſurã uel ad muſicã rõnẽ: uel ad aſtronomiã ꝑtiet: ſi medicꝰ ignorarit neq; iudicare qcq̃ uere nec mederi ſalubriter q̃at. Itaq; facis tu qdẽ (ut ſoles) oia ſapiẽter: q tibi tuꝰ p tẽpamẽti corpis tui & ætatis cõditionẽ: tũ p uitæ ac uictus cõtinẽtiã medeaꝝ: id qđ itidẽ i meipo q̃tũ licet obſeruo. Qua ex re factũ puto. ut nulla ſit mihi cũ medicis conſuetudo aut cõſeruãdæ ſcilicet aut recupãdæ ualitudinis gr̃a. Et quoniã de te pauca fuꝰ locut⁹: eadẽ breuitate de me utar neceſſe ẽ. Sũ eqdẽ mi pallas tua laudatione plurimũ delectat⁹: nõ qđ ita meipſo ſentiã: ut tu ꝓdicas: ſed quoniã iſtiuſmõi de me teſtimoniũ ſit in mẽtibus hoium pmagnũ pondus habituꝝ. Nec. ñ. uereor apud te fateri igeniũ meuꝰ fortaſſe leuiuſcu

ſi. Malo ſane de me optime ſentiẽdo uiri omnes optimi idẽq; doctiſſimi fallantur: q̃ ſi ſecus ſenſerint ſoluti mendacio iudicent. Si quid boni in me eſt: illud certe eſſe intelligo nihil ſeruari apud aium meum diligẽti? gratitudine & officio: quo fit: ut tibi ſemper optẽ ſecũda oĩa nec tui ſplẽdidiſſimi nois memoria apd me ſit q̃cq̃ antiquius. Nam qđ ad doctrinã & eruditionẽ attinet: ſi ſcire me dicerẽ nihil ſcire iptudentiæ poſſem argui: qđ mihi ſcientiæ laudem uendicarem. Itaq; ſolum illud auſim affirmare: me ſciẽdi cupiditate ṕter ipũ te unum alii cuiq̃ cedere nemini. Et hac de re ſatis. Nicolao monacho religioſiſſimo grauiſſimi equitis aurati Rainaldi Albizzi illius nepoti ex Hormano filio dicito uerbis meis: quod ei de fratre ſuo Bartholamæo reſponderam ueriſſimum fuiſſe. Nam neq; ab Angelo actiolo ornatiſſimo egte aurato: neq; ab alio ꝓrſus ullo aduerſus Bartholamæũ apud hũaniſſimũ principem hunc meũ ſermo quiſpiã habitus eſt. Quin potius princeps meus eaꝫ rẽ moleſtiſſime tulit: ſubdiditq; licere æque oĩbus florentinis agere nõ minus audacter in ſuis quibuſcũq; urbibus: q̃ poſſunt ꝓprii legitimiq; ciues. Crede mihi mi pallas hũc eſſe principẽ plane optimum ac uni tibi ita eſſe affectũ: q̃ cui maxime. De libris qd reſponderit Andronicus calliſtus: ex tuis lris didici. Velim ex eo certior fias: apud quem eiuſmodi libri hoſpitentur ἐν τοῖς κανόσι apud laurũ ne grinum an apud alium quendam. Ad hæc audio Andronico iſti eſſe Apollonium grammaticum περὶ σύνταξεως ῥητόρων. Quo ad eius fieri licet: rẽ mihi gratiſſimã nauabis: ſi dederis opam: ut codex ille excribendus eat Mediolanũ ſi eueſtigio rediturus ad uos. Quod ſi minus ſaltem uelim eã curã ſuſcipias: ut iſtic apd uos excribat. Nã qđ ipenderis dabo ad te q̃primũ. Vale. ex mediolano. v. Cal. februarias. Mcccclxi.

¶ Franciſcus philelphus Pio ſecundo ſummo pontifici. S. D.

VAm q̃ omne beneficium pergratum eſſe debet pater beatiſſime: illud tamen multo gratius lõgeq; iucundius uideri ſolet: quod quis nullis ſuaſionibus: nullis precibus: nullis denicq; officiis puocatus in alium contulerit: Nam ſi qua præceſſerint merita non relata minus q̃ inita gratia ducitur. Quæ mea ſemper ab ineunte uſq; iuuenta beniuolentia erga te: quæ obſeruãtia fuerit: unde magis: q̃ a tua ſanctitate teſtimonium ẽ petẽdum: Sꝫ ubi te pro incredibili tua & eruditione & eloq̃ntia ſumma q; uirtute ad pulcherrimos deinceps dignitatis gradus cum epiſcopatus & tergeſtini & ſenenſis: tum etiã cardinalatus omnipotẽs deus extulit: nunq̃ deſtitiſti uel coram ſermone honoratiſſimo: uel per humaniſſimas litteras abſens oſtendere: quanti me faceres: & q̃ ea tibi fides accepta eſſet & cara in primis. Voluit tandem ſanctiſſimorũ operum retributor deus: ut in ſuppremo chriſtianæ religionis ſolio ſacerdos maximus conſtitutus uicem Chriſti interris gereres. Qua certe una re diu a me antea non minus ut ſcis ṕdicta ſæpe quã exꝑtata nihil unq̃ audiui in uniuerſa uita neq; optatius nec iucũdi?. Idq; nõ mius eruditorum omniuꝫ & diſertorum hominum cauſa q̃ ulla præcipua ſpe meorum commodorum. Quos ſane cogitatus meos non obſcuro quodam infirmoq; documento q̃primum confirmaſti: Nam non modo me non petẽte: ſed ne cogitante quidẽ ſingulos ducenos aureos in ſingulos annos mihi per omnem uitam dono datum iri ex propriis pecuniis ſimul atq; creatus es ſummus põtifex: continuo decreuiſti. Quid hac tua animi benignitate: quid hac munificẽtia: quid: hoc locupletiſſimo paternæ erga me charitatis teſtimonio aut honorabili? mihi aut ꝑcioſius duci debet: Quod autem uerbo decreuiſti. id etiam re prõ dediem effectum reddidiſti. itaq; ſim plane obnoxius ingratitudini: ſi te tãta mãſuetudine: tanta humanitate: tanta beneficentia patrem minus in dies magis magiſq; inſtar numinis obſeruabo: colã: uenerabor: id quod neq; deſtiti antehac facere neq; deſiſtã unq̃: mõ intellexero: qua tibi re magis ſim gratificaturus: Nã quod meopte ingenio ipſe aſſequor id neque occulte: nequediſſimulãter præ me fero. Quare tuæ beatitudinis munus erit: ut quod gratius tibi gratitudinis genus fuerit: mihi imperes. Tuum enim omne imperium immortalis beneficii loco ducam: Ego autem quod ad rem meam attinet: nihil eſt aliud: quod a tua ſanctitate petam: q̃ quod ipſe tu ſponte iuſſiſti: quo tẽpore Mantuæ nuper publico chriſtianæ cõſultationis aduerſus turcos officio te cõtinebas: ideo dit mihi tuo nomine ex cõſtituta pecunia grauiſſimus iurecouſult? Gregorius lollius aureos ducẽtos: ſubdiditq; futurũ: ut reliqui centum aurei mihi ſoluerentur ad anni illius exitum. Id autem actum eſt ãno a natali chriſtiano milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo nono circiter nonas octobres Præteriit annꝰ ille: & itẽ alter: agimuſq; iam tertium. Interea uero temporis iccirco nihil petii: quod iportũior ittdicari nollem: & ſi mihi ſemper pecunia opus eſt: Nullũ enim apud me locũ habet auaritia: Aut liberalitatem amplictor ſtudioſius: aut ſiquãdo fortaſſe fuerit a medio declinandũ: difficillimum enim eſt circuli punctũ aſſequi: in prodigalitatẽ labor quæ eo eſt q̃ auaritia dignior uenia: quo minus diſtat a laude. Itaque altitudinis animi tui fuerit iubem: ut ea mihi pecunia hoc eſt ducati trecenti in præſentia numerent: quod ut facias te etiam atq; etiam rogo: oro: obſecro: Nam his eſt mihi uæhementer opus. Vale pater beatiſſime. Ex mediolano. Kal. februariis. Mcccclx. ¶ Franciſcus philelphus Iſidoro cardinali rutheno. S. D.

REdditæ mihi ſũt pſ clæmẽtiſſime tuæ ãplitudinis lfæ: q̃s mea ſũma cũ uoluptate lectitaui. Erant phũane ac plane indices tuæ erga me charitatis. Ac facis tu qdẽ benigne: ut eũ plurimũ diligas q dignationẽ tuã mirifice uenerat. Quod ãt ad rẽ tuã attinet: q̃s ſũmi põtificis breues lfas ad me dederas una cũ tuis: reddidi accurate, ꝑ iuſſu tuo Iacobo turrio mutinẽſi epo: q̃s ille ut primũ legit: miti uultu & hilari facie reſpõdit ſe tibi pẽſionẽ quã petis: nunq̃ deſtitiſſe ſoluere: cũ debebat. Nũc ãt ꝑter amorẽ & obſeruantiã aliud tibi debere nihil: Nã ex quo tpe corcyrenſi archiepiſcopatu donatꝰ es a põtifice Pio ſe omnino liberatũ eſſe omni penſionis honere: quam tibi antea debuiſſet. Collatũ enim eſſe per contribulationem archiepiſcopatus illius plus duplo: quã ex ea penſione acciperes: & ita ſe mantuæ nuper pontifici maximo reſpondiſſe. Addiditque ſe quoniam ita uis: paratum eſſe de iure tibi reſpondere: obeãq; rem daturum q̃ primum litteras ad ſanctiſſimũ dominum noſtrũ curaturũq;: ut antonius beltrandus in

reconsultus qui pro duce Borsio oratorem gerit in Rōana curia: hac oēm cām p curatorio noie prosequat. Et hac de re satis. Est mihi pr hūanissime tua opa uæhemēter opus. Nā cū essem ex urbe Mātua anno iā secūdo rediturus Mediolanum uir grauissimus Gregorius Iollius secretarius & affinis summi pōtificis dedit mihi eius beatitudinis nomine aureos ducentos: subdiditq futurꝫ: ut reliqui centum qui deerant ad plenā solutionem anni unius ac dimidii: mihi numerarent ad anni illius exitum. Sūmus enim pōtifex cum primū in eo solio cōstitutus ē: cōtinuo mihi nō mō nō petenti: sed ne cogitanti quidē cōstituit annuatim aureos ducenos. Itaq & abiit ille annus & itē alter untuersus: iāq agit tertius: cū interea tēporis nihil est a me peritum. Sūt igit una cū hac de re epistola alteræ itē meæ hac de re lfæ ad. S. D. N. qb⁹ peto eos trecētos aureos p solutiōe unius ac dimidii anni. Quare tuæ hūanitatitis fuerit ita opam dare: ne ulla ex pte desyderatur⁹ uideat studiū tuū: Est. n. mihi puella nubilis: Cuius rei gra factū ē: ut ante hāc diē nihil pecūiarū petierim: perinde atq tutius res ois mea pecuniaria seruaret in ærario pontificis pientissimi Pii q̄ apud ipsū me q nummis parcere nunq didici: Nunc uero is utendū est: non abutendus. Vale. ex medio. pridie idus febtuarias. Mcccclxi.

¶ Franciscus Philelphus Cicchо calabro secretario. S. D.

STultorū infinitū esse numerū in sacris litteris scriptum legimus. Quæ quidem sentētia & si mihi nūq dubitanda est uisa: quippe quæ ex ore sapientissimi uiri: siue Iheſus Syrachi filius: siue is ali⁹ fuerit: emanasse perhibet: eā tamē unius Petri candidi huius nostri decēbris lfæ plurimum cōfirmarunt: qui modestissime a me pbenigneq admonitus: ut ea corrigeret: q̄ in eulogio quod pro inclyta sanctissimaq fœmina Lucia magnanimi principis nostri matre tanto labore elucubrarat: incautius fortassis erraſſet: se talem esse intrinsecus ostendit: qualis apparet extrinsecus. Itaq non absurde ii senſisse iudicandi sūt qui dixerunt monstrum in corpore monstrum in aio. Quis humani ingenii paulo peritior: cū oculos Petri candidi faciemq inspexerit non istiusmodi hominem expressum quoddam ac perspicuum inuidentiæ simulacrum existimabit: Et apte profecto. & erudite poeta ille descripsit inuidiā cum ita cecinit. Pallor in ore sedet macies in corpore toto. Nusq recta acies: liuent rubigine dentes. Pectora felle uirēt: lingua ē suffusa ueneno. Risus abest: nisi quem nisi fecere dolores. Nec fruitur somno uigilantibus excita curis. Sed uidet igratos. intabescitq uidendo: Successus hominum carpitq: & capitur una. Videsne mi cicche: q̄ pulchre Ouidi. naso candidū decembrē effinxerit? Idque tandiu antea: q̄ scire posset futurum aliquando Petrum candidū neſcio quem. Et nos increduli non satis mirari possumus solere poetas bonos diuinitus afflari uenturaq p dicere. Conuerte obsecro: in leucum ipsum corporis oculos: atq mentis lumina: intuere colorem mustellinum: intuere macilentiam. Quæ quidem duo non ob optimarum artium studio: a quo uæhementer eum abhorrere ipsarum rerum docet inscitia: sed ab immani quadam animi ægritudine manare necesse est Nam dirus & efferatus oculorum intuitus prodigiosissimi monstri cuiuspiam ē simillimus. Et ne oia figillatim p sequar: quid eius lingua uenenosius: quid fœtulentius quid abhominabilius: Itaq recte dū uiros honestos: atque doctos carpit maledicendo: ipse interius carpitur tuoris aculeis: fitque plane tabidus. Nam ut elegan ter monet Aristoteles ο φθονοῦ ἐςὶ κυριος ὀνειδίζειν τι καλουμενον ἀυτῶ τῶ γὰρ φθονερὸν οὐ μιμητὸν καὶ κρακτὸν ἀλλὰ μιμητὸν. Inuidentia inquit est qd pessimū: sed habet qddā in se bonū: Nā oculos corq inuidos facit intabescere. Verum qd miremur eum hominem inuidentiæ uerberibus cruciari: q̄ sit unus omnium superbissimus. Quod flagitii genus siquis fortassis ignorat: suscipiat hominis ceruicem erectam semper ac rigidam & obstipam camelli instar. Nam ipsa uis lexque naturæ ex huiusmodi etiam habitu ceruicis superbum nobis ostentat. Quare cum Augustus Cæsar Clau. Tiberium qui innatam diramque superbiā ceruice huiusmodi significaret: excusandum uellet: dicere solitus traditur: id illi natura esse non more: quasi quæ natura insunt uitia æquius censeri opporteat: q̄ quæ fuerint moribus comparata. Et Eusebius Iheronymus uir doctissimus idemque sanctissimus de se loquens in epistola ad Hispanum Abigau ita scribit. Nihil ita a pueritia uitare conatus sum quā tumentem animum & erectam ceruicem Dei contra se odia prouocantem. Norat enim uir sapientissimus dixisse humani generis redemptorem cu adhuc esset in uiuis: discite a me quia mitis sum & humilis corde. At elatio candidana arrogantissimaque superbia cum ad naturæ uitiū moꝫ quoq flagitium addidisset: nulla ne minima quidem iniuria lacessitus: ita in me inuehitur: ut in eos omnis cōsuetus sit semper: quos sui dissimillimos norit. Existimat enim homo stultissimus se hac uia apud indoctam multitudinem nominis quippiam uenaturum qd cū uiris præstantibus quasi cū paribus de laude certamen ineat tanq nominis claritudo uel in eorum sit testimonia: quibus oia fere cū pecudibus sūt cōia: uel maledicendo portus q̄ p bonas actiones cōparet. Quāobrē ne cui sit obscurū: qd tibi ē luce clarius rē ipsam ut habet paucis exponam. Cum multi adolescentes & alii nōnulli iuuētutis numero epigrammata scripsissent in laudes clarissimæ uirginis Luciæ Sphortianæ libuit etiam candido seni huic nostro: cui candidi nihil est præter canitiem: descendere cum eiusmodi ætate in aciem: scripsitque eulogium uersibus quattuordecim: & cum eo unam de te epistolam: qua grauissimus quidam Cato reliquos qui ante se scripserant: reprehendens: solum se dignum insinuabat: cuius uersus haberet in precio. Fuerunt qui mihi carmen illud legerent non legendū traderent: ut alia quoq cæterorum omnia. Ego autem & audiui perhumaniter & lōge magis q̄ par erat: more meo carmen laudaui. Addidiq pro iusti uiri officio & id quidem modestissimis uerbis: tria tamē esse emendanda unum ex eorum præceptione: qui grammatici dicuntur: alterum geographorum historicorumue: tertiū uero philosophorum. nam neque mærorem & fletum in fortem & ingenti animo uiꝝ cadere. Neque principem nostrum Franciscum Sphortiam: qui Mediolanensium sit ducem ligurum recte appellari. Nau urbem Mediolanū non in liguribus: sed in isubribus sitā ee ab isubribus heduis. Nec abstine cum sit secūde nō, tertiæ cōiugationis: hfe ultimā syllabā breuē: nec ulla ꝓpria rōe corripi posse huiusmodi syllabam siue ea

uerba ſecunde cõiugationis duaſũ ſint ſyllabaruꝫ:ſiue etiã plurimũ. Natura.n.id fieri ac ui ꝓpria nõ nume ro ſyllabarꝫ. Sic.n.icipit cãdidanũ epigrãma. Nate pfis quõdã lux unica:gloria mfis. Te pcor a lachymis: abſtine nate pfis. Quæ qdẽ tria errata cũ eẽnt a me notata:id qđ i cæteris quoq; epigrãmatis:ubi ep⁹ fuerat: antea fecerã:ſubdit qſplã e circũſtãtib⁹ tuis ſcribi:ſtat Petr⁹ cãdidus carmẽ hoc ædidit:tũc ego:bene res habet inq̃ admonẽdus ẽ cãdidus:hæc ut corrigat. Nã i reliqs id mihi ſatis ꝓbaſ. Res ita geſta ẽ mi Cicche:ut audiſ id qđ ex oĩbus tuis ducalibus ſcribis potes intelligere. At nõ tulit candidus:ut eſt inſolẽti arrogãtia honeſtã admonitionẽ:ſed cõtinuo epiſtolã ad te dedi:q̃ ita diceret. Dñs Philhelcus cuꝫ meos uerſus legiſſet:deinde ad ſuos uertiſſet oculũ ranarꝫ in morẽ coaxantes:ſtatim turbatus ẽ. Audis atticam eloquantiã Cicche diſer tiſſime q̃ eleganti initio rem ꝗgredit. Reſpõdeaſ igit candido:& ſi erat philelpho honeſtius nihil oĩo reſpon dere ineptiſſimo nebuloni:haberecꝫ dignitatis ſuæ potius grauitatiſcꝫ rationẽ:q̃ cuiuſpiã cõuitioſæ iniuriæ ꝑſertim cũ nõ ſit neſci⁹ magni eſſe animi huiuſmõi iniurias obliuiſci ac pro nihilo ducere. Sed gerẽdus moſ fuit Cicche:ut ſcis:amicorum quorundã uoluntatis magis q̃ ulli meo inſtituto. Appellat me pro philelpho pygoſtolus candidus philelcum hoc eſt hulceris ſtudioſum & ſui quidem hulceris ſtudioſum appellat:nec illi⁹ ſane corporalis hulceris:cui⁹ tumore ac putreſcenti ſcatẽtia nõ min⁹ torq̃tur aſſidue q̃ ſtrãguriæ quã græci noĩant decoriataꝫ ueſicæ pedumq; ac laterum acerbiſſimis doloribus:ſed animalis inq̃ hulceris:quo præ ſuperbiæ inuidentiæq; uulneribus & dies cruciatur & noctis. Sum inq̃ ſtudioſus ſtultitiæ tuæ & imma nitatis cãdide mi Pygoſtele:& ea ratione duſtioſus iſtiuſmõi hulcerũ tuoꝝ:ut uix aliud quicq̃ magis cupia; hoc tẽpore:q̃ te aliquãdo reſipiſcere ad ſanitatẽq; redire. Sed quid male de te meriti ſunt ducales ſcribæ mo deſti ſane & egregii adoleſcentes:qđ eos ranas coaxãtes appellas? Nã ꝑter ſcribas alius aderat nemo. Dicit ãt me turbatũ. Et recte id quidẽ:ſi cõmiſerationẽ dicas turbationẽ. Nõ.n.ita erã ab humanitatis officio alien⁹: ut nõ cõmiſereſcẽtẽ tui:q dũ uelles hẽri doctiſſimos:oĩ indocto homine te inferiorẽ oſtẽderes. At q̃ apte de fendis erratũ tuũ. Argumentaris idẽ licere tibi in abſtine.qđ ꝓpertio & aliis licuit in caue & uide:q̃ cũ ſint: ut ipſe affirmat:ſcẽdæ cõiugatiõis correpta tñ in ultima ſyllaba reperiunt. Quod ſi Donatuꝫ:ſi Seruiũ:ſi Pri ſcianũ:ſi alios latinæ linguæ probatiſſimos auctores diſcere uoluiſſes:intelligeres eoſmodi uerba nõ eẽ ſe cũdæ conjugationis:ſed tertiæ:cum habent e ultimã ſyllabã correptã in mõ imperatiuo. Verum tu gloriari ſoles:qđ nullo ſis unquã doctore uſus: Quod certe unũ:cũ cætera mentiaris:ueriſſimũ eſſe puto. Nã qđ aiſ Propertiũ eẽ lõge Philelpho doctiorẽ id aliorũ eruditiſſimorũ hoium nõ tuo qui nihil ſani ſapi:iudicio re linquaſ. Vnũ philelph⁹ audet affirmare uel inſaniẽte cãdido neminẽ eẽ hac tẽpeſtate nec fuiſſe unq̃ apđ la tinos:q̃tũ cõſtet ex oĩ hoium memoria q ꝓter ſe unũ:idẽ unus tenuerit exercueritq; & græcã pariter & latinã orationẽ in oĩ dicẽdi genere & proſa & uerſu. Tu ſi quẽ habes alterũ:memora. Quid taces homo miſerrime? ſubdis deinde licuiſſe tibi uti Amphimacro:ut Virgilio:cum ait Ferreique eumenidum thalami quod lice bat in ferrei non licere in abſtine:neceſſitatis lex iubet:nam ſimplex ẽ tene:quod ſine uitio in uerſu pentame tro poni põt:mõ ponaſ ante:poterat ꝑterea diuidi abſtine:ut i ꝓpatidũ & inuicem & hactenus & in aliis cõ poſitis obſeruatũ a poetis uidemus. Sed alia eſt rõ:quam ipſe ignoras Leuce ferrei ſpondeus eſt non amphi macer:Nã dictio ẽ byſyllaba per ſynereſin.e.&.i.duarꝫ ſyllabarꝫ & in ſyllabam unam:ne & furias Atacis oĩ lei. Et talibus Ilionei dictis. Rurſuſq; i eodẽ libro. Fit ſtrepitus tectis:uoceſq; per ampla uolutant Atria depẽ dent lychni laq̃aribus aureis. Mærorẽ & flætu quos ipſos inuictiſſimo ſplendidiſſimoq; principi nſo iſanus homo tribuerat:non cadere i uirum fortem ſatis concedit. Candidus:ut eſt docticulus:cum nihil reſpõdet. Ignorat enim philoſophos homo philoſomatus. Nec mihi qſpiam rerum grauiorum ignarus ea abiecerit: quæ a Virgilio in ſexto æneidos ſcripta ſunt:Nox Ruit Aeneas:non flendo ducimus horas. Scimus.n.eo loco Aeneam aliud nihil ſignificare quã ſenſitiuũ appetitum.qui nobis eſt cum pecudib⁹ cõmunis obidq; illum a Sybilla:quæ ratio eſt:tempeſtiue caſtigatum. Nam quod ad naturæ & pietatis affectũ attinet:id ge mitu ac lachrymis non mærore & eiulatu proſequendum ſapientes uolunt. De duce ligurum & inſubrium addit ſe ſcripturum ad te poſtea:oſtenſurumq; mediolanum:quod & ab inſubrib⁹ heduis:ut modo dicebã: conditum ſit & in Italiæ inſubribus: ſitum eſſe in liguria & id quidem auctoritate Plutarchi Solini & Liuii: ſubiicitq; duo ad poſtremum:me nondum luiſſe cœnam de epiſcopo hectore:& erratum a me eſſe i Sphor tiade in quantitate ſillabæ:cũ cecini: Sed nec ita Frã. aduc: Nam prima ſecundi pedis ſyllabam quæ naturali ter ſit breuis:eſſe a me productam. O lepidum caput. Neſcit.n. candidus eadem ratione licuiſſe mihi produ cere ſyllabã ultimã i ita:ſeq̃nte muta cũ liqda:q̃ licuit & Virgilio & Homero. legat tertium uerſuꝫ iliados ad principium πολλὰ δ' ἀϊφτοὶ μοῦσ' ψύχα' ὀϊ Αἰ πρὸ ἀψὲν ἡρώων. Legat apud eundẽ poetam cũ pau lopoſt tam uehementius illius iræ tãq; pnitioſæ quã propoſuerat:cauſam narraturus aggreditur. ἔξου Δη τὰ πρῶ τὰ Διὰ ζηθην ἐρίδ' ἄν τε ἀνταρ ἐλθέτην ἀνάξαν ἄρον καὶ λιὸ ἀχιλλεῦό τιὸ ταρὸφωὶ θε ον ἐρὶ οἱ ξυνέηκε μαχέσθαι. At græca q norit leuc⁹:q latia nõ tenet. Legaſ ẽt Virgi. in buc. Aſpice cõne xum nutãtẽ põdere mũdũ: Terraſq; tractuſq; maris cœlũq; ꝓfundũ. & idẽ i geor. Subit ardua ſylua lappæ q; tribulliq; iterq; uirẽtia culta iſœlix loliũ. Quẽ uero cœnã ſõniet cãdidus:nõ itelligo. Scribit.n.pygoſtolus i calce lfaꝫ: Nõdũ licuit cœnã Philelcus de epõ Hectore:illud ãt ſcio & dixiſſe me iterdũ & ſcripſiſſe. Idẽ pſæ pe ſignificare epm apđ græcos qđ regẽ apud latinos & Hectora apud Homerꝫ appellari epm. Præterea qđ candidusnegat poni epiſcopũ pro Angelo:& Angelũ eundẽ eſſe apud chriſtianos quem gentiles uocabant Sed nũc paucis reſpondeamus epiſtolæ ultimæ:quam de ligurẽ duce nr̃ Leucus ad te tandem ſcribit:Reie ctis Liuio Plutarcho:& Solino quos hẽt aduerſos & tãq̃ ꝓuaricatores:tris adducit ignorantiæ ſuæ teſtes Frã ciſcũ petrarchã: Antoniũ luſcũ:& Coluciũ ſalutatũ quos cũ iunioris debuiſſet:nouioris appellat:uerbũ ſane & inuſitatũ & ineptũ. Vtinã uoluiſſet cãdidus ita illoꝝ illuſtriũ uiroꝝ benedicta ut errata imitari. Non ſatis

erat se argui inscitiæ: nisi optimos illos uiros secum traxisset in culpã: At uideat qui nos uocat indoctos: stra bonem geographum candidus, uideat uir doctissimus Claudium ptholemæum cosmographũ. Videat plinium nostrum libro tertio naturalis historiæ. Videat polibium: qui libro secundo suarum hystoriarum docet gallos ethruscis expulsis eam regionem quæ est circa padum: occupauisse: atq; gallorum omniũ primos lauos & lebetios ea loca tenuisse: quæ iacent ad padi ortus. Post hos autem insubres quæ gens erat maxima inter gallos: secutos esse. Et in subribus urbem omnium primã esse Mediolanũ ab illis conditam. At post insubres secutos cœnomanos. Ex altera autem parte padi campos qui sunt circa appenninum ananes incoluisse. Et post ananes consedisse boios. Et post hos deinde ad hadriam legiões. Vltimos uero senones eos cãpos habitasse: qui mari adiacent. Et hæc mi Cicche de arrogantissimi candidi nostri perulcaci ignorantia satis nunc superq;. Quid enim memorem: quot q̃taq; errauerit homo barbarus in grammatica: quod eo magis miror: quod decebat hominem librarium uel ex ipsa excribendi consuetudine sine ullis doctoribus peritiam assecutum præcepta litterarum atq; latinitatis pulcherrime callere. Sed dum discit maledicere: dediscit bene scribere. Vale mediolani ex ædibus nostris. v. Cal. martias. Mcccclxi.

¶ Franciscus philelphus Thomæ thebaldo equiti aurato. S.D.

MT tibi gratulor uæhementer: quod secundis usus fortunæ flatibus: te in portum quietũ istũ tranquillumq; recepisti: ita mihi non possum non dolere plurimũ: quod per habitionem amicissimi hois ea sum priuatus cõsuetudine: q̃ dulcius ducere nihil poterã. Quis. n. te uno prudẽtior: quis humanior: quis amicitiæ obseruantior: Quare non possum nõ moleste ferre: qđ tua careo p̃sentia: cuius consilium graue ẽ p̃bitas singularis eloq̃ntia admirãda. Vt hãc tñ ægritudinem meã ferã modice: ea uincor rõe qđ amicus amãdus ẽ pp seipsum nullis ẽt nostris cõmodis: præsertim quod amicoꝝ etiã cõmoda nobis cuꝫ illis cõia sunt ducenda. Quare nõ tibi mõ: sed mihi quoq; gratulor ipsi: quod apud eum principem uitã tibi agendaꝫ delegeris: cuius summæ diuinæq; uirtutes tot tantæq; sunt: ut uniuersam non mõ italiam: sed etiã europam in admirationẽ sui cõuerterint. Quem enim inuenias in omni probitatis & excellentiæ genere quẽ præstantissimo duci Borsio anteponas: Reliquum est: ut quã mutuam nõ animoꝝ: sed corporũ præsentiaꝫ locorum aufert interuallũ: eam crebritas inter nos litteraꝝ assidue repræsentet. Hoc autem cum facillimum est futurum: tum utriq; nostrum iucundissimum. Vale. ex Mediolano. iii. Kal. martias. Mcccclxi.

¶ Franciscus philelphus Thomæ senecæ. S.D.

QVm iuuenis q̃spiã tuas mihi litteras unas reddidisset: essetq; pollicitus se apud me cœnaturum: naꝫ eũ tua cã inuitarã: nõ mõ apud me nõ cœnauit: sed ne abiens quidẽ quicq̃ mihi locutus est: imitatus is certe ipsum te: qui cuꝫ maxime adesse debes: nusq̃ appares: sed euanescis repẽte ex amicorũ oculis. Itaq; nihil potui ad ea tibi respondere: quæ scripseras. Significabas enim byrrhyã tutim nescio: quem dimisisse apud me tuos codices duos. Solinum & innominatũ alterum. Qui id tibi persuasit: aut sopniabat aut te sopniantem captauit: Nam neq; ipse apud me unq̃ fuit sine te: neq; libros reliquit ullos. Quare si post hac saniore consilio usus fueris: utilius cõsules tuis reb⁹. Scripseras etiam de tua re uxoria: id quod antea & audieram: & non admodum sum miratus: quod egregius quidam ab incunte adolescentia mulierum amator iam uir septuagenius aut aliquanto grandior tandem uxorius factus esses: & ita uir uxurius: ut ppediem pater futurus diceretis. Te autem non intelligo: quod scribas te inde ab initio pœnituisse rei tam iucũdæ: tã sanctæ: tã laudabilis. Nescio quid tua tibi uelit oratio: nisi fortasse dubitaris te ex alieno labore futuꝝ patrem quasi non tibi carius esse debeat bonum alieno labore partum q̃ nec tuo nec alieno. Fac igit̃ te intelligã: Nã tua illa oratio monstri aliquid alere uidet̃: Quid enim aliud opiner: cum te tam subito ab uxore abdicaueris: Et hac de re satis. Venit ad te bertholla noster: ex quo intelliges: qua mihi in re tua opera opus ẽ. Tu fac omnia mea causa: ut consuesti semp & amice & diligẽter. Tu diu hic multũq; expectat⁹ es frustra. Fecisti autem more tuo: ut semper tibi deterius prospicias. Vale. Ex Mediolano. iiii. idus martias. Mcccclxi.

¶ Frãciscus philelphus Iheronymo castello philosopho ac medico. S.D.

VT tibi reddidit meas lras: q̃ mihi in re tua sit opus opa: corã uerbis meis exponet. Scio quanti me facis: & q̃ tibi carus sum. Itaq; non eẽ opus itelligo: ut te aut rogẽ hoiem amicissimũ: aut horter uirũ diligentissimũ: & optimũ: Quod si dederis opam ne frustra in te spem p̃cipuã collocarim: immortali me afficies beneficio. Vale. Ex mediolano. iiii. idus martias. Mcccclxi.

¶ Franciscus philelphus Lodouico casellæ. S.D.

INgularẽ tuã erga me beniuolentiã multis tuis pmagnisq; officiis sũ exptus. Meus ãt i te aĩus q̃lis sit: q̃lisq; semp fuerit: ea tibi eẽ debet certissima cõiectura: qđ es de me sæpe meritus q̃optie. Quo fit: ut oĩbus meis i rebus non secus te utendũ existimẽ: quã & amicissimo & optio utro. Itaq; tuũ ẽ ut bñficiũ beneficio cumules: tibiq; psuadeas eũ mihi aĩum eẽ: ut si minus referre: hfe tamẽ gratiã nõ mius possim quam uelim: nec minorem agam: q̃ debeam. Vale. Ex Mediolano quarto idus Martias. Mcccclxi.

FINIS

¶ Expliciunt Epistolæ Francisci philelphi in quib⁹ continẽt. xvi. Libri. Magna cum diligentia maximoq; studio Venetiis impressæ per Ioannem de Cereto alias Tacuinum de Tridino: Anno ab incarnatione domini. MCCCCXCVIII. die uero. xx. mensis septembris Regnante Inclyto Domino Augustino Barbadico Serenissimo Venetiarum Principe.

Registrum huius operis

a
Prima alba
Franciſci philelphi
menta ſunt arma:
reuerteram in italiã:

bat ad priſtinũ
Acced in tam
lelphusns in latini s
conſona interpretã di
ſentia ob

c philelp hꝰ
Franciſcus erunt.
fuit:interempluris
quod longe s
inuicẽ utente

d
Imiteris retractault
triginta:cum ſeſtertiũ
ratiſſime cõmẽdato
pati ſolum:ſed

e
Nihil dicens:qd
nui & pecunioſiſſimi
oium difficultatibus
qd miramur ita

f
Poſteaq̃ impia ex
centeſimo heleſponto
deinde ſeleucia
gibus & ſocios

g
Xenophon filius
tulerit:& id qdem
uel munificentiſſimus
cognoſceres. Intelligeres

h
nibus. Quid'abs te
Nã ut cæteri ipſe
pietatem eundum
Nihil in hanc diem.

i
ſed q̃ptimum ad me
plures tibi pluresq̃
potius fuit:q̃
Dedi lfas heri

k
optimeq̃ ingrere
angelos ipſos &
inauditæ clæmentiæ
bore ac prudentia

l
huic amico meo
eſſe ita imperare
netæ iuuentutem in
meipſo contentus

FINIS.

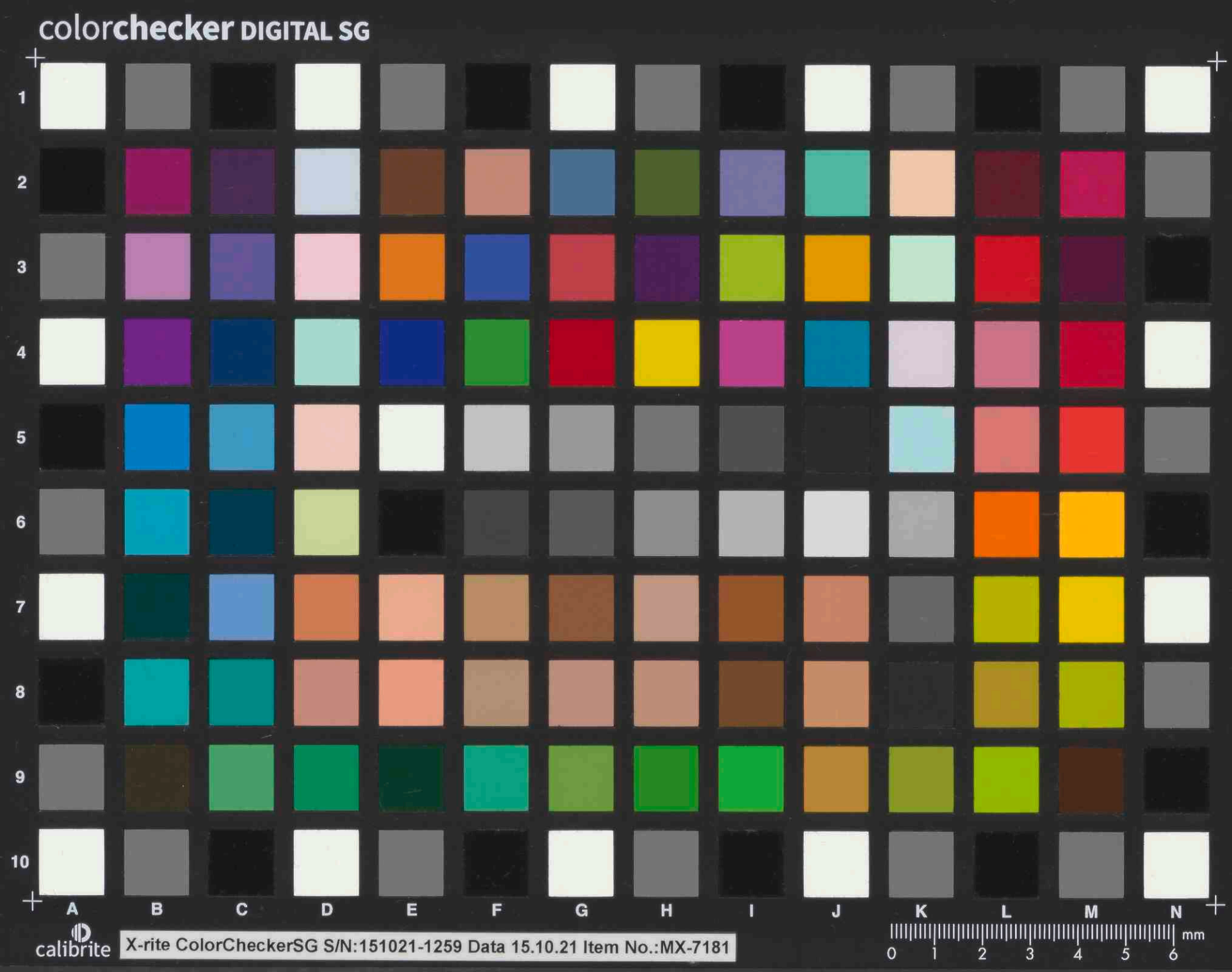
A 1987333

125 A CXXV

94

scharniering bij schutblad voorzijde
hersteld met papierstrook.
titelblad vastgezet.

s i t t a r d , september 1989.

colorchecker DIGITAL SG
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
calibrite
X-rite ColorCheckerSG S/N:151021-1259 Data 15.10.21 Item No.:MX-7181
mm
0
1
2
3
4
5
6